

කාර්යසාධන වාර්තාව

2017

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය

© 2017 විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
මහලේකම් කාර්යාලය (3 වැනි මහල)
තැ.පෙ. 277
කොළඹ 00100
ශ්‍රී ලංකාව

Info@erd.gov.lk
<http://www.erd.gov.lk>

අන්තර්ගතය

පිටු අංක: 1-2

පිටු අංක: 3-15

පිටු අංක: 17-31

පිටු අංක: 32-48

පිටු අංක: 49-63

පිටු අංක: 64-81

පිටු අංක: 82-93

පිටු අංක: 94-124

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව පිළිබඳ සැකෙවින් - පිටු අංක I
දැක්ම හා මෙහෙවර - පිටු අංක II

විදේශ මූල්‍යය

1. සමස්ත විග්‍රහය
2. විදේශ මූල්‍යය ඒකරාශී කිරීම

එක් එක් අංශයන්හි කාර්යසාධනය

3. ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශය
4. පෙරදිග ආසියානු අංශය
  - 4.1. ජපානය
  - 4.2. කොරියානු ජනරජය
5. ලෝක බැංකුව සහ ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල් අංශය
6. චීනය සහ ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකු අංශය
7. මැද පෙරදිග රටවල් සහ සාර්ක් කලාපයේ රටවල් අංශය
  - 7.1. මැද පෙරදිග රටවල්
  - 7.2. සාර්ක් කලාපයේ රටවල්
8. දියුණු ආර්ථික අංශය
9. එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන හා තාක්ෂණික ආධාර අංශය
  - 9.1. එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන
  - 9.2. තාක්ෂණික ආධාර
10. ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ හා ආයෝජන අංශය
11. ණය කළමනාකරණ අංශය
12. අංශ සම්බන්ධීකරණ හා කාර්යසාධන අධීක්ෂණ ඒකකය
13. තොරතුරු, සම්පත් සම්බන්ධීකරණ සහ ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංශය
14. පරිපාලන හා මූල්‍ය කාර්යසාධනය
15. තොරතුරු තාක්ෂණ ඒකකය

ඇමුණුම් I, II, III, IV සහ V

පිටු අංක: 125-144

පිටු අංක: 145-151

පිටු අංක: 152-153

පිටු අංක: 154

පිටු අංක: 155-156

පිටු අංක: 157-162

පිටු අංක: 163-164

පිටු අංක: 166-195

අන්තර්ගතය ඉතිරිය

- ඇමුණුම I: 2017 වර්ෂයේ වාර්තා වූ ප්‍රදාන එකඟතා
පිටු අංක : 166-167
- ඇමුණුම II: 2017 වර්ෂයේ සිදු වූ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය හා වෙළෙඳපොළ ණය එකඟතා
අදාළ මූල්‍යයන් කොන්දේසි සමඟ
පිටු අංක : 168-171
- ඇමුණුම III: 2017 ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා යටතේ ලද ප්‍රතිලබ්ධි
උපයෝජනය වූ ව්‍යාපෘති/ වැඩසටහන්, ඒවා ලබාගත් මූල්‍යයන් නියමයන් සමඟ
පිටු අංක : 172-189
- ඇමුණුම IV: 2017 වසරේ සිදුවූ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය හා ප්‍රදාන - තිරසර සංවර්ධන
ඉලක්ක
පිටු අංක : 190-194
- ඇමුණුම V: සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සෘජු දායකත්වයන්
පිටු අංක : 195

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව පිළිබඳ සැකෙවිත්

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අරමුදල් (විදේශීය හා දේශීය) සම්පාදනය කිරීමේ වගකිව යුතු ආයතනයක් මෙන්ම රජයේ ප්‍රතිපත්ති රාමුව තුළ දක්වා ඇති සංවර්ධන අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා පහසුකම් සලසන ප්‍රධාන රාජ්‍ය ආයතනය වේ.

මෙම දෙපාර්තමේන්තුව ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ සෘජු අධීක්ෂණය යටතේ භාණ්ඩාගාර දෙපාර්තමේන්තු සමඟ සම්බන්ධීකරණය ඇතිව ක්‍රියාත්මක වේ.

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරුන් සිව්දෙනෙකුගේ සහාය ඇතිව අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයෙකු යටතේ පාලනය වේ. ඊට අමතරව අධ්‍යක්ෂවරුන් 11 දෙනෙකු යටතේ පහත සඳහන් අංශ ක්‍රියාත්මක වේ.

- ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශය
- දියුණු ආර්ථික අංශය
- ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ හා ආයෝජන අංශය
- චීන හා ආසියානු යටිතල පහසුකම් හා අයෝජන බැංකු අංශය
- ණය කළමනාකරණ අංශය
- නැගෙනහිර ආසියානු අංශය
- මැදපෙරදිග හා දකුණු ආසියානු රටවල් අංශය
- ලෝක බැංකුව හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල අංශය
- එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතනය සහ ශිල්පීය ආධාර අංශය
- ආංශික සම්බන්ධීකරණ හා කාර්යසාධන අධීක්ෂණ ඒකකය
- තොරතුරු, සම්පත් සම්බන්ධීකරණ සහ ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංශය
- තොරතුරු තාක්ෂණ ඒකකය
- පාලන අංශය
- ගිණුම් අංශය

දැක්ම

කඩිනම් ආර්ථික සංවර්ධනයක් සඳහා අවශ්‍ය අන්තර්ජාතික දැනුම, ප්‍රවීණතාවන් සහ මූල්‍ය පහසුකම් සලසා දීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ අනාගතය හැඩගැස්වීම

මෙහෙවර

රට තුළ ණය තිරසාරත්වය දිගුකාලීනව පවත්වාගෙන යාමට උපකාරී වෙමින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධනය සඳහා දරාගතහැකි පිරිවැයක් සහිතව හා අවම කොන්දේසිවලට යටත්ව විදේශ ආධාර/ මූල්‍ය පහසුකම් යෙදවීම.

අපගේ අරමුණු

- සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හිතකර කොන්දේසි හා නියමයන් මත අවම පිරිවැයකින් හා අඩු අවදානමකින් යුතුව මූල්‍යයනය කිරීම විදේශ මූල්‍ය සම්පත් ඒකරාශී කිරීම.
- විදේශ සම්පත් ඵලදායී අන්දමින් හා කාර්යක්ෂම ලෙස වැයයෝජනය කිරීමට පහසු වීම.
- දිගුකාලීන විදේශ ණය තිරසාරභාවයෙන් පවත්වා ගැනීමෙහිලා දායක වීම.
- විදේශ පුහුණු අවස්ථා ඵලදායී ලෙස උපයෝගී කර ගැනීම තුලින් රාජ්‍ය අංශයේ මානව සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා දායක වීම.
- දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පැවරී ඇති වගකීම් සම්භාරය ඵලදායී මෙන්ම සාර්ථක ලෙස ඉටුකිරීම උදෙසා දෙපාර්තමේන්තුවේ හැකියාවන් තවදුරටත් සවිමත් කිරීම.

අපගේ සාරධර්ම

- සියළුම අණපනත් වලට අවනත වෙමින් හෘද සාක්ෂියට අනුකූලව කටයුතු කිරීම, ඉතා උසස් මට්ටමේ යහපාලනය, විනිවිදභාවය හා අනාවරණය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තීන් පිළිපදිමින් ආචාරශීලීව කටයුතු කිරීම.
- උසස් මට්ටමේ පුද්ගල චක්‍රලභාවයට අනුකූලතාවයක් දක්වමින් පෞද්ගලික අභිලාෂයන්ට වඩා දෙපාර්තමේන්තුවේ අභිලාෂයන්ට ප්‍රමුඛස්ථානය දීම.
- කාර්ය මණ්ඩලයට ස්වකීය උපරිම කාර්යසාධන මට්ටම කරා ළඟාවීමට හැකිවන පරිදි සහ වීම කාර්ය ප්‍රදර්ශනය කිරීමට හැකිවන ලෙස අනෙක් අයගේ හෝ විශ්වාසයෙන් කටයුතු කළහැකි පරිසරයක් බිහි කිරීම.
- සත්‍ය හා සාධාරණවූ, ගණුදෙනු තුළින් සංවර්ධනය කෙරෙහි උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වවකරුවන් සමඟ දිගුකාලීන යහපත් සබඳතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- සෑම මට්ටමකම කාර්ය මණ්ඩලය සවිබලකරණය හා ඔවුන්ගේ කටයුතුවලට මැදිහත්වීම අවම කිරීම තුළින් ස්වකීය රාජකාරි සම්බන්ධව වගකිව යුතු බව ඒත්තු ගැන්වීම.

ඉදිරි වසර 3...

ඒක පුද්ගල ආදායම ඇ.ව.ජ. ඩොලර්
↑ 5000 දක්වා වැඩිකිරීම

රැකියා මිලියනයක් නිර්මාණය කිරීම

විදේශීය සෘජු ආයෝජන ඇ.ව.ජ.
↑ ඩොලර් බිලියන **5** දක්වා වැඩිකිරීම

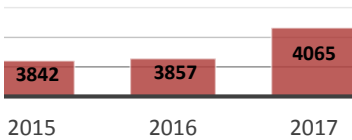
අපනයන ඇ.ව.ජ. ඩොලර් බිලියන **20**
 දක්වා දෙගුණ කිරීම

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව, රාජ්‍ය ණය අනුපාතිකය 2020 වසර වන

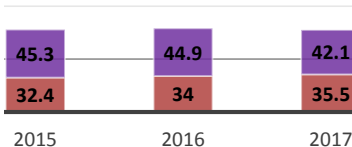
විට **70%** දක්වා අඩු කිරීම

පසු ගිය වසර 3

ඒක පුද්ගල ආදායම (ඇ.ව.ජ. ඩොලර්)

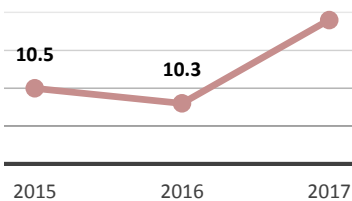

මධ්‍යම රජයේ ණය, ද.දේ.නි. % ලෙස

■ විදේශීය ■ දේශීය

අපනයන (ඇ.ව.ජ. ඩොලර් බිලියන)

1. සමස්ත විග්‍රහය

වසර 2025 වන විට ඉන්දියානු සාගරයේ අපනයන ආර්ථික කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට ශ්‍රී ලංකාව පරිවර්තනය කිරීමේ දැක්මට අනුගත වෙමින් ශ්‍රී ලංකා රජය රටෙහි සාර්ව ආර්ථික රාමුව ශක්තිමත් කිරීමට පියවර කිහිපයක්ම ගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලංකා මහබැංකුවේ මෑත වාර්තාවන්ට අනුව 2016 සහ 2017 මුල් භාගය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික කාර්ය සාධනය සතුටුදායක මට්ටමක පැවතුනු බව තහවුරු වන අතර, 2017 වසරේ මුහුණ පෑ දේශගුණික විපර්යාසයන් නිසා රටෙහි සමස්ථ ආර්ථික කාර්යසාධනයට අහිතකර බලපෑම් ඇති වුවද වසරේ මුල් භාගය තුළ සියයට 3.9 ක දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගයක් පවත්වාගෙන යාමට සමත්ව ඇත.

2017 වසරේදී ප්‍රකාශයට පත්කළ රජයේ දැක්ම “දැක්ම 2025” සහ “බලගතු ශ්‍රී ලංකාවක්” යන ප්‍රතිපත්ති රාමුවට අනුව ඉදිරි වසර 3 තුළදී රජයේ ප්‍රධාන ඉලක්ක වනුයේ ඒක පුද්ගල ආදායම ඇමරිකානු ඩොලර් ජනපද (ඇ.ව.ජ.) ඩොලර් 5000 දක්වා වැඩිකිරීමත්, නව රැකියා අවස්ථාවන් මිලියනයක් නිර්මාණය කිරීමත්, විදේශීය සෘජු ආයෝජන ඇ.ව.ජ. ඩොලර් බිලියන 5 දක්වා වැඩිකිරීමත් හා අපනයන දෙගුණ කර ඇ.ව.ජ. ඩොලර් බිලියන 20 දක්වා වැඩිකිරීමත්ය.

මීට අමතරව මධ්‍ය කාලීන ණය කළමනාකරණ උපාය මාර්ග යටතේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට (ද.දේ.නි) සාපේක්ෂව, රාජ්‍ය ණය අනුපාතිකය 2020 වසර වන විට සියයට 70 දක්වා අඩු කිරීම හා රාජ්‍ය ආයෝජන දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 5 – 6 ක් අතර මට්ටමක පවත්වා ගෙන යාම රජයේ ප්‍රධාන ප්‍රතිපත්ති ඉලක්කයන් අතර වේ. මෙම රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රධාන වශයෙන් අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය සේවා, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන, මාර්ග හා ප්‍රවාහන, ජලසම්පාදන බලශක්ති සහ වෘත්තීය පුහුණු යන ක්ෂේත්‍රයන්ගේ ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන සහ මානව සම්පත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා යොමු කිරීමට අපේක්ෂිතය. සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා රාජ්‍ය ණය මත යැපීම අඩුකිරීම සඳහා රාජ්‍ය, පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව වැනි විකල්ප මූල්‍ය ක්‍රමවේදයන් රජය විසින් දිරිගන්වන අතර, මෙම රාජ්‍ය, පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව ආකෘති (PPP) යටතේ ප්‍රවාහන සේවා, බලශක්ති උත්පාදනය, පානීය ජලය සැපයීම, අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සහ කර්මාන්ත පුර ආදී පොදු පහසුකම් සැපයීමට අමතරව සෞඛ්‍ය, විවේක සංචාරක, වරාය හා ගුවන් සේවා යන ක්ෂේත්‍ර ද මේ යටතේ සලකා බලනු ඇත.

රටෙහි සංවර්ධන කටයුතු සඳහා විදේශ මූල්‍යයන්ගෙන් ඒකරාශී කිරීම සම්බන්ධ ප්‍රමුඛතම රාජ්‍ය ආයතනය වශයෙන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විදේශ මූල්‍යයන්ගේ ඒකරාශී කිරීම සඳහා පහසුකම් සැපයීමේදී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. පසුගිය දශක කිහිපය තුළදී ඉතිරිකිරීම් සහ රාජ්‍ය ආයෝජන හිඟය පියවමින් විදේශ මූල්‍යකරණය ව්‍යාපෘති මූල්‍යකරණයේ ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් බවට පත් වී ඇත.

2017 වසර තුළදී සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් හා ණයදෙන ආයතන සමඟ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 5,022.1 ක වටිනාකමකින් යුතු විදේශ මූල්‍යයන් 52 කට වළඹීම සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව පහසුකම් සලසා ඇති අතර, මින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 2522.1 නිල සංවර්ධන ආධාර (ODA) වන අතර, ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 2500 ක් ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳ පොළ ක්‍රමවේදයන් ඔස්සේ උපයාගෙන ඇත.

2017 වසරේදී එකඟ වූ මුළු නිල සංවර්ධන ආධාර වලින් සියයට 21.5 ක් (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 542.4) ලබාදෙමින් ඒන රජය සහ එහි ණය දෙන ආයතන ප්‍රධාන මූල්‍ය සම්පාදකයා බවට පත්ව ඇති අතර ජපානය, ලෝක බැංකුව හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මුළු නිල සංවර්ධන ආධාර වලින් පිළිවෙලින් සියයට 17.1, 16.9 ක් හා 16.8 ක් ලබාදී ඇත. මීට අමතරව ඉන්දීය රජය, එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතන, සවුදි අරාබියාව, යුරෝපීය ආයෝජන බැංකුව, යුරෝපීය ප්‍රජාව, ඔස්ට්‍රියාව, නෙදර්ලන්තය, ඇමරිකානු එක්සත් ජනපදය, අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල, කුවේටය හා කොරියාව සිය තාක්ෂණික හා මූල්‍ය දායකත්වය රටෙහි සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් මූල්‍යයන් කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී ලබාදී ඇත.

2017 වසරේදී ලබාගත් විදේශ මූල්‍යයන් ප්‍රධාන වශයෙන් ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක අංශයට (සියයට 27.8) යෙදවීමට අපේක්ෂිත අතර, පිළිවෙලින් සියයට 17.7 ක් සහ 15.7 ක් ප්‍රවාහනය සහ මාර්ග/ පාලම් ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍ර සඳහා යෙදවීමට අපේක්ෂිතය. මීට අමතරව විදේශ මූල්‍යයන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් වාර්මාර්ග, කෘෂිකර්මය සහ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘති සඳහා එකඟ වී ඇත. 2017 වසරේදී අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්ෂේත්‍රය සඳහා මුළු එකඟත්වය ඇ.වි.ජ.

ඩොලර් මිලියන 147.9 කි. විවිධ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ එකඟ වූ මුළු විදේශ මූල්‍යයන්ගෙන් 2017 වසරේදී උපයෝජනය කළ මුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1668.7 කි. 2016 වසර හා සන්සන්දනය කිරීමේ දී 2017 වසරේ විදේශ මූල්‍ය එකඟතාවයන් සහ උපයෝජනයන් ස්ථාවර මට්ටමක පවත්වා ගෙන ඇත.

“දැක්ම 2025” ට අනුගත වෙමින් අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා විදේශ මූල්‍යාධාර වැඩිකර ගැනීමට විශේෂ අවධානයක් යොමු කර ඇති අතර, ඒ සඳහා විවිධ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සම්මුති සාකච්ඡා පැවැත්වෙමින් තිබේ.

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාව අඩු මැදි ආදායම් ආර්ථිකයක් බවට පත්වීමෙන් පසුව, විදේශ මූල්‍යයන්ගේ සංයුතිය හා ආකෘතිය වෙනස් වී ඇත. ඒක පුද්ගල ආදායම වැඩිවීමට සමගාමීව සාමාන්‍යයෙන් අඩු ආදායම් රටවලට ලබාදෙන සහනදායී විදේශ මූල්‍යයන් ලබා ගැනීමේ හැකියාව අඩුවී ඇත. 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ බහු පාර්ශ්වීය සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් වන ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා ලෝක බැංකුව ඔවුන්ගේ සහනදායී මූල්‍යයන් ලබා ගැනීමට ශ්‍රී ලංකාවට තිබූ හැකියාව ඉවත් කල බව නිල වශයෙන් දැනුම් දී ඇත.

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය සාධන වාර්තාව - 2017 වසර තුළ සමස්ත විදේශ මූල්‍ය එකඟතාවයන් හා උපයෝජනයන් මෙන්ම සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන මැදිහත්වීම් සාරාංශ ගත කර ඇති අතර, ඊට අමතරව දෙපාර්තමේන්තුවේ විවිධ අංශයන්ගේ කාර්ය සාධනය ඒ ඒ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් පිළිබඳ වැඩිදුර විස්තර, ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති වල විස්තර හා ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ගයන් පිළිබඳ විස්තර ද ඇතුළත් කර ඉදිරිපත් කර ඇත.

2. විදේශ මූල්‍යයන් ඒකරාශී කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනය සඳහා රජය වෙනුවෙන් විදේශ සම්පත් ඒකරාශී කිරීම විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රමුඛ කාර්යය වේ. ඒ අනුව, රජය පසුගිය දශක තරක පමණ කාලපරිච්ඡේදයක සිට විවිධ ද්‍රව්‍යාංශවලට හා බහුපාර්ශ්වීය සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් මෙන්ම, විදේශ වෙළෙඳපොළ අවස්ථා ද උපයෝගී කරගනිමින් සහනදායී ණය, අපනයන ණය, තාක්ෂණික ආධාර, පූර්ණ ප්‍රදාන හා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ ණය ලෙස විදේශ මූල්‍යයන් සම්පාදනය කරගෙන ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ණය කළඹ කාලානුරූපීව සැලකිය යුතු විවිධාංගීකරණයට ලක්වී ඇත. රටේ ආර්ථික සංවර්ධනය හේතුවෙන් සිදුවන ඒකපුද්ගල අදායමේ අනවරත ඉහළයාමට සමගාමීව ඇතිවන ඉල්ලුමට සාපේක්ෂව විනි පරිමාව සංයුතිය සහ වර්ගය කාලානුරූපීව වෙනස් වී ඇත. මාර්ග, අධිවේගී මාර්ග, පාලම්, විදුලිබල, වරාය, ගුවන්තොටුපොළ, ජල

ණය තිරසාරත්වය

ණය තිරසාරත්වය විශ්ලේෂණයක් මගින් ලබාගන්නා දත්ත හා තොරතුරු රජයේ ණය උපායමාර්ගයන් තීරණය කිරීම සඳහා යොදාගැනේ. කෙටිකාලීන හා දීර්ඝකාලීන ණය ගැනීමේ සැලසුම් අනුව වාර්ෂික ණය සීමාව පාර්ලිමේන්තුවේ අනුමැතියට යටත්ව තීරණය කෙරේ. විදේශ ණය ගැනීම් පිළිබඳ දීර්ඝකාලීන සැලසුම් සඳහා, මුළු ණය ස්කන්ධය, ණය සේවාකරණ අනුපාතය, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව විදේශ ණය ගැනීම් ආදී ණය කළමනාකරණ නිර්ණායක යොදාගනී. මෙම අනුපාතිකයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාව ණය තිරසාරත්වය¹ අතින් යහපත් ස්ථාවරයක පවතී. තවදුරටත් සැලකූ විට, ණය තිරසාරත්වයේ දී පහත සඳහන් අරමුණු පෙරදැරි කර ගනී;

සම්පාදනය, වාර්මාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග ආදී ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මූල්‍යයන්ගෙන්ම රජය විශාල ලෙස විදේශ අරමුදල් යොදවාගන්නා ලදී. ශ්‍රී ලංකාව පහළ මැදි ආදායම් රටක් ලෙස වර්ගීකරණය වීමත් සමඟ, පූර්ණ ප්‍රදාන හා සහනදායී ණය සඳහා තිබූ ප්‍රවේශය අඩු වූ අතර, සහනදායී හා සහනදායී නොවන ණයවල මිශ්‍රණයක් හා විදේශ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ ණය, ණය කළඹෙහි ප්‍රමුඛ අංගයක් බවට පත් විය.

විදේශ සම්පත් ඒකරාශී කිරීමෙහිලා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව, රාජ්‍ය ණය තිරසාරත්වය පවත්වා ගනිමින් රජයේ මධ්‍ය කාලීන මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව හා ණය උපායමාර්ග මගින් සකස්කර ඇති ඉලක්ක සපුරා ගනිමින් රටේ පවතින නෛතික සීමාවන්ට යටත්ව සිය කාර්යය නිසියාකාරව සිදුකර ඇත.

- වර්තමාන ණය තත්ත්වය, විනි පරිණත ව්‍යුහය, ණය ලබාගත් පොලී අනුපාතිකයන් ස්ථිර පොලී අනුපාතිකයක් ද විචලන පොලී අනුපාතිකයක් ද යන වග, ණය හිමියාගේ වර්ගය
- ණය ව්‍යුහයේ දුර්වලතා හඳුනාගැනීම හෝ ණය ගෙවීමේ දුෂ්කරතා කල්තබා හඳුනා ගැනීම මගින් ඊට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිමය වෙනස්කම් අවස්ථාවෝචිතව සිදුකිරීම
- විවැනි අවස්ථාවක දී ණය තත්ත්වය ස්ථාවර කිරීමේ විකල්ප ප්‍රතිපත්ති ක්‍රම සොයාබැලීම

¹ අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල අනුව ණය තිරසාරත්වය නිර්වචනය කර ඇත්තේ රටක ප්‍රතිපත්තිමය අරමුණු සඳහා මුදල් යෙදවීම හා ණය ගෙවීම

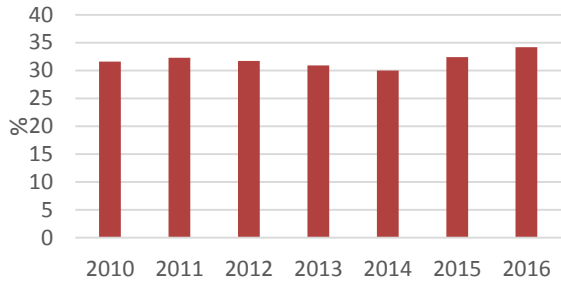
අතර රටේ ආර්ථික ස්ථායීතාව අනතුරෙහි හෙලන විශාල ගැලපීමක් සිදු කිරීමට සිදුනොවන ලෙස රටේ ධාරිතාව පැවතීමයි.

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය ණය

දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව ණය අනුපාතිකය, රටේ ආර්ථිකයට ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව තක්සේරු කරයි.

රජය පසුගිය වර්ෂ 7 තුළ විදේශ අරමුදල් යොදාගනිමින් උපායමාර්ගික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල විශාල ලෙස ආයෝජන සිදුකළ ද ප්‍රස්තාරය 2.1 හි දක්වා ඇති පරිදි, දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව ණය අනුපාතිකය සියයට 35 ක පවත්වා ගනිමින් ප්‍රතිපත්ති පාදක ණය බර සීමාව මධ්‍යම මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට රජය සමත් වී ඇත.

ප්‍රස්තාරය 2.1: දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයට සාපේක්ෂව රාජ්‍ය ණය 2010-2016 (%)

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විදේශ ණය දර්ශක

වගුව 2.1: විදේශ ණය දර්ශක පිළිබඳ සීමාන්තික අගයන්

දර්ශකය	ණය බර ඉහළ අගයයක් ගන්නා රටවල්	ණය බර මධ්‍යම අගයයක් ගන්නා රටවල්	ණය බර පහළ අගයයක් ගන්නා රටවල්	ශ්‍රී ලංකාව			
				2010	2013	2014	2015
DOD / GNP	>50	>30 සහ < 50	< 30	33.4	31.6	30.5	32.4
DOD / XGS	>275	>165 සහ <275	<165	197.2	106.6	100.4	109.2
TDS / XGS	>30	>18 සහ < 30	<18	10.2	11.2	9.6	12.3
INT /XGS	>20	>12 සහ < 20	<12	3.2	3.9	3.7	3.6

සටහන : DOD යනු ගෙවීමට ඇති මුළු විදේශ ණය ප්‍රමාණය, GNP : යනු දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය, XGS: යනු අපනයන ආදායම හා විදේශ ප්‍රේෂණ ඇතුළත් සාධක නොවන සේවා, TDS: යනු මුළු ණය සේවාකරණ ගෙවීම්, INT: යනු විදේශ ණය සඳහා පොලී ගෙවීම්

මූලාශ්‍රය : Un-ESCAP 2006 මගින් ප්‍රකාශිත කාර්යක්ෂම ණය කළමනාකරණය පිළිබඳ අත්පොත සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

විදේශ ණය කළමනාකරණය කෙරෙහි බලපානු ලබන අවදානම් අවස්ථා

රටේ විදේශ ණය කළමනාකරණයේ දී ප්‍රතිමූල්‍යකරණය, විනිමය අනුපාත සහ පොලී අනුපාත පිළිබඳ ඇති අවදානම් කළමනාකරණය කළ යුතුය. විනිමය අනුපාත අවදානම, විනිමය අනුපාතිකයේ ඇතිවන අහිතකර උච්චාවචනයන් හේතුවෙන් පැන නගින අතර, දේශීය මුදලෙහි අවප්‍රමාණවීම හේතුවෙන් ණය සේවාකරණයේ පිරිවැය හා එක් එක් විනිමයෙන් ගෙවීමට ඇති ණය ප්‍රමාණයේ වටිනාකම ඉහළ යයි. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, විනිමය අනුපාත අවදානම අවම කිරීම සඳහා මුළු ණය ප්‍රමාණයට සාපේක්ෂව විදේශ විනිමයෙන් ගෙවීමට ඇති ණය අනුපාතය, තිරන්තරයෙන් තක්සේරු කරනු ලබයි. 2014

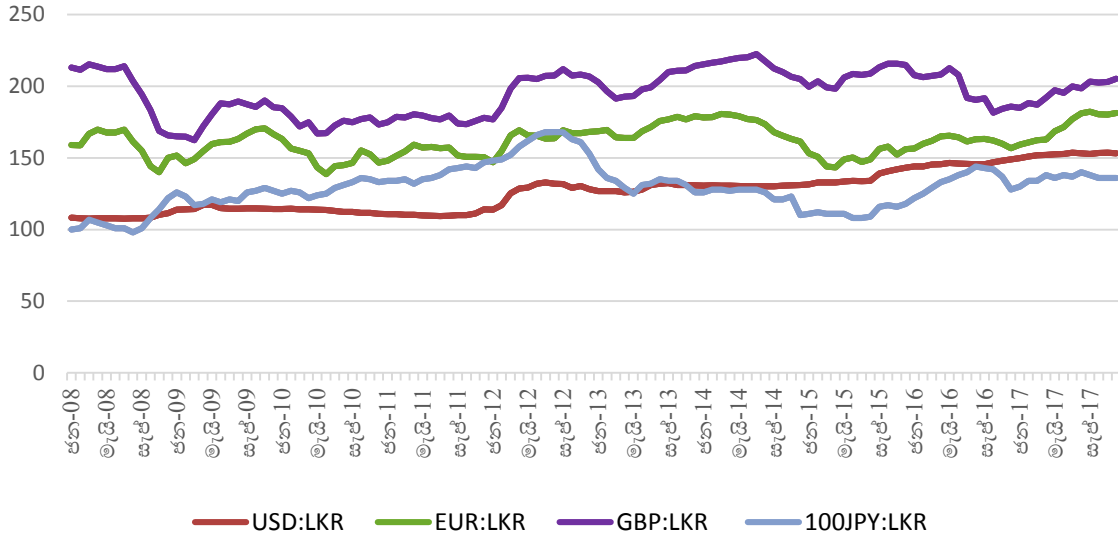
වර්ෂයේ දී සියයට 41.6 ක් වූ මෙම අනුපාතය 2015 දී 46.3 දක්වා වැඩි වී ඇති අතර, 2015-2018 මධ්‍යකාලීන ණය තිරසාරත්ව විශ්ලේෂණයේ දී පුරෝකථනය කළ අගය අනුව එය සියයට 35කි.

ප්‍රතිපත්ති අනුපාත ඉහළ දැමීම, භාණ්ඩාගාර බිල්පත් සහ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර වෙන්දේසියේ වෙළෙඳපොළ පදනම් කරගත් යාන්ත්‍රණය සඳහා පීඩනය වැඩි වීම වැනි මූල්‍ය තත්ත්වයන් දැඩි කිරීම හේතුවෙන් දේශීය වෙළෙඳපොළේ පොලී අනුපාත ඉහළ යාම සිදුවිය.

මේ අනුව, අයවැය හිඟය මූල්‍යකරණය කිරීම විශාල ලෙස විදේශ මූල්‍ය මත රැඳීමට සිදුවීම දේශීය අරමුදල්වලින් අයවැය හිඟය පියවීම සඳහා දැරිය යුතු අධික පිරිවැය හා විදේශ

විනිමයෙන් පියවීමේ දී සිදුවන විනිමය අවදානම අතර තුළනයක් පවත්වා ගැනීම පිළිබඳ අවධානයක් යොමුකිරීමට සිදුවේ.

ප්‍රස්තාරය 2.2: රුපියලට සාපේක්ෂව ප්‍රධාන විනිමයන්ගේ උපහතිය 2008- 2017

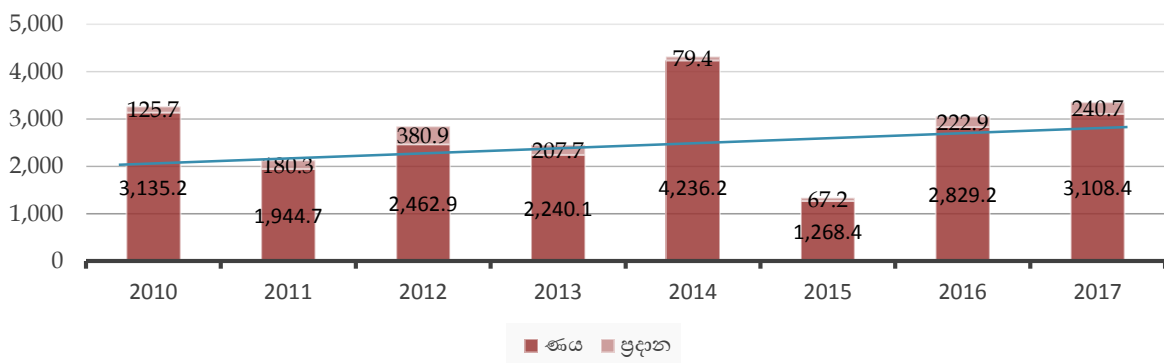
මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

විදේශ මූල්‍යයන්හි වැරදි කිරීම හා ප්‍රතිලබ්ධි පිළිබඳ විමසුම

වදේශීය මූල්‍යයන්හි වැරදි කිරීම

ශ්‍රී ලංකාව පහළ මැදි ආදායම් තත්ත්වයට උත්සේනී ගතවීමත් සමඟ, වාර්ෂික වැරදි කිරීම ප්‍රමාණයේ සුළු වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කල ද සහනදායී නොවන ණය හා වෙළෙඳපොළ ණය වැඩිවීමෙන් කාලානුරූපීව ණය සංයුතිය වෙනස්විය.

ප්‍රස්තාරය 2.3: නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා වැරදි කිරීම උපහතිය 2010-2017 (ඇ.වි.ප.ඩොලර් මිලියන)

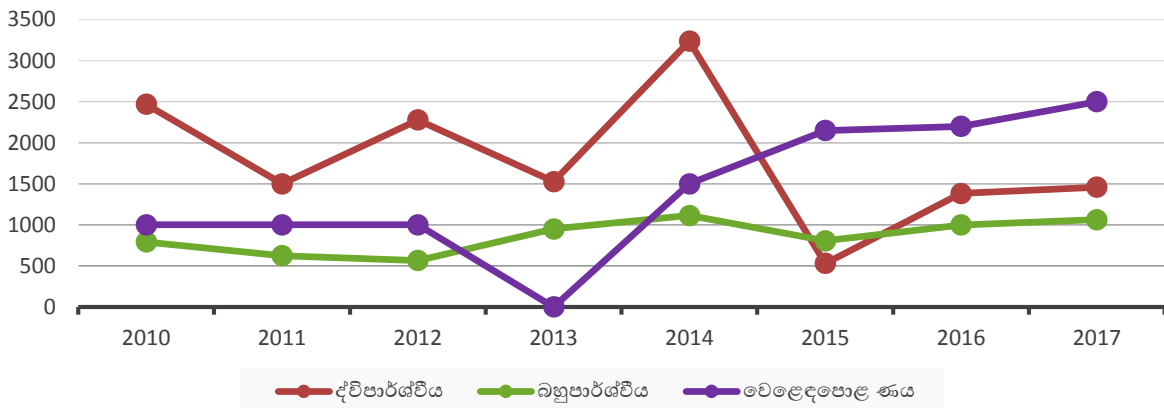

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්තාරය 2.4 හි දක්වා ඇති පරිදි, පසුගිය වර්ෂ 8 තුළ බහුපාර්ශ්වීය නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා චක්‍රලේඛවලින් විශාල

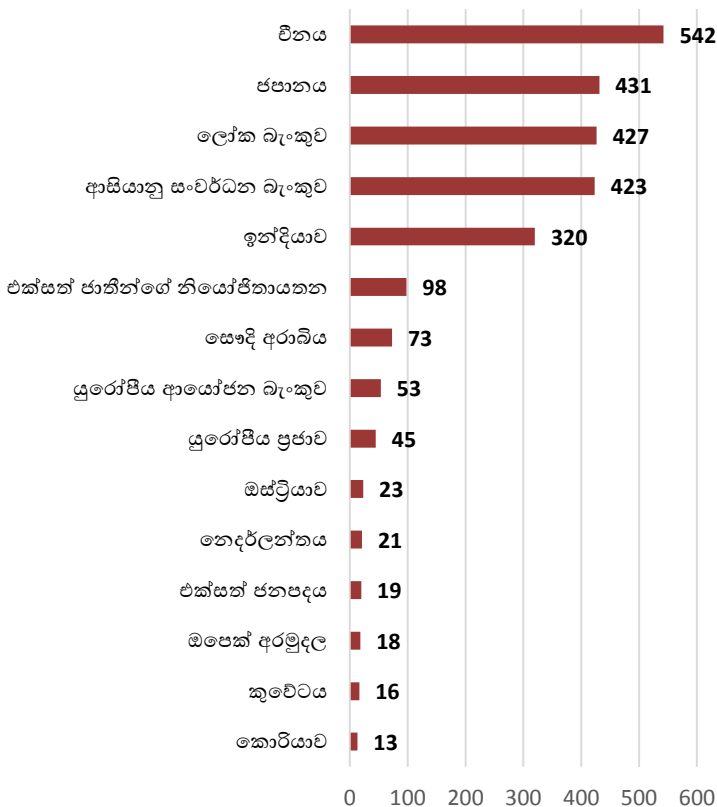
උච්චාවචනයන් සිදු වී නොමැති අතර, ද්විපාර්ශ්වීය හා වෙළෙඳපොළ ණය චක්‍රලේඛවලින් සැලකිය යුතු උච්චාවචනයන් සිදුවී ඇත.

ප්‍රස්තාරය 2.4: එක් එක් සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු හෝ ණයදෙන ආයතනය සමඟ ඇතිකරගත් චක්‍රලේඛවලින් උපහතිය 2010-2017 (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)

කාර්යසාධනය 2017

ප්‍රස්තාරය 2.5: 2017 දී එක් එක් නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු සමඟ ඇතිකරගත් චක්‍රලේඛ (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)

රජයේ ණය කළමනාකරණ ඉලක්ක හා 2017-2020 මධ්‍යකාලීන මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රාමුව මඟින් හඳුනාගත් රාජ්‍ය ආයෝජන මූල්‍යයන්ගේ 2017 වර්ෂයේ දී මූල්‍යයන් චක්‍රලේඛවලින් 52 ක් මඟින් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 5,022.1 ක් සම්පාදනය කරගන්නා ලදී. මෙම අගය ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,522.1 ක් වන නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා හා ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,500 කින් යුත් ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ ණයවලින් සමන්විත වේ.

වර්ෂයේ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ලබාගත් මූල්‍යයන් ප්‍රමාණයෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,281.4 ක් ණය චක්‍රලේඛවලින් 28 ක් මඟින් සම්පාදනය කරගන්නා ලද අතර, ඉතිරිය වන ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 240.7 ක් ප්‍රදාන චක්‍රලේඛවලින් 24 ක් මඟින් සම්පාදනය කරගෙන ඇත. නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ලබාගත් විදේශ මූල්‍යයන්ට අමතරව, ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,500 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුවක් මඟින් ද ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,000 ක විදේශ මූල්‍යයන් කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් ණයක් මඟින්ද ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ භාවිතකර 2017 වර්ෂයේ දී

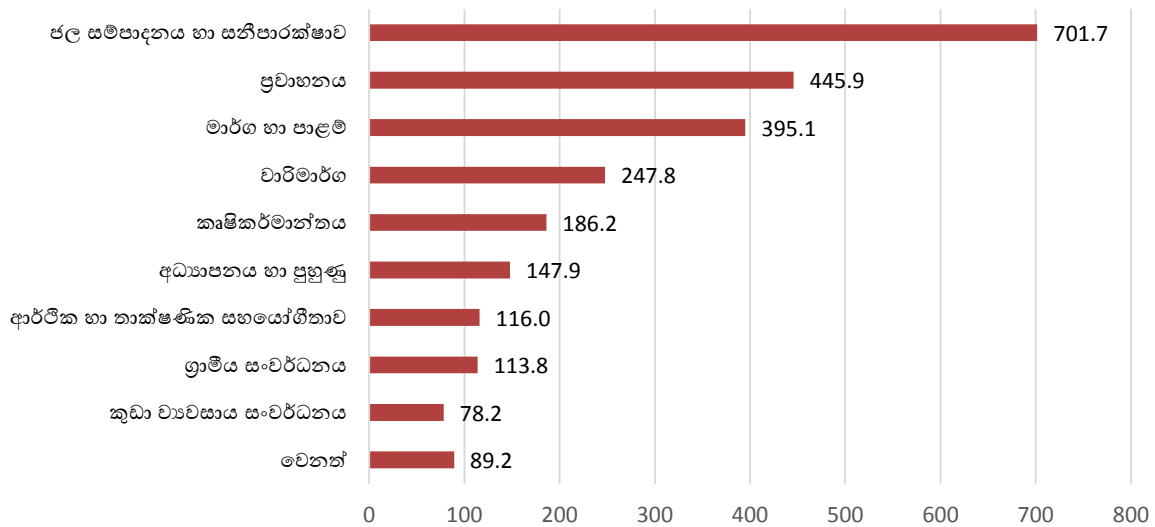

ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2,500 ක විදේශ අරමුදල් සම්පාදනය කරගෙන ඇත. 2017 වර්ෂයේදී නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ලබාගත් චක්‍රලේඛ, පිළිවෙළින් ඇමුණුම 1 සහ ඇමුණුම 2 හි දක්වා ඇත.

ප්‍රස්ථාරය 2.5 හි දක්වා ඇති පරිදි 2017 වර්ෂයේදී නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස

ලබාගත් චක්‍රලේඛවලින් ඉහළම ප්‍රමාණයන් පිළිවෙළින් චීනය, ජපානය, ලෝක බැංකුව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් සිදුකර ඇත. මෙම චක්‍රලේඛ වර්ෂ 3-4 කදී ප්‍රධාන වශයෙන් ජලසම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂාව, ප්‍රවාහනය, මාර්ග හා පාලම් සහ වාරිමාර්ග යන ආර්ථික යටිතල පහසුකම් අංශයන්හි උපයෝජනය වීමට නියමිතය.

ප්‍රස්ථාරය 2.6: 2017 දී ඇතිකරගත් චක්‍රලේඛ වත් වත් අංශ අනුව (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
 සටහන : වෙනත් - මානුෂීය ආධාර, සෞඛ්‍ය හා සමාජ සුභසාධනය, වෘත්තීය පුහුණු, වරාය හා නාවික, ධීවර, කාන්තා කටයුතු, පරිසරය සහ ආරක්ෂාව

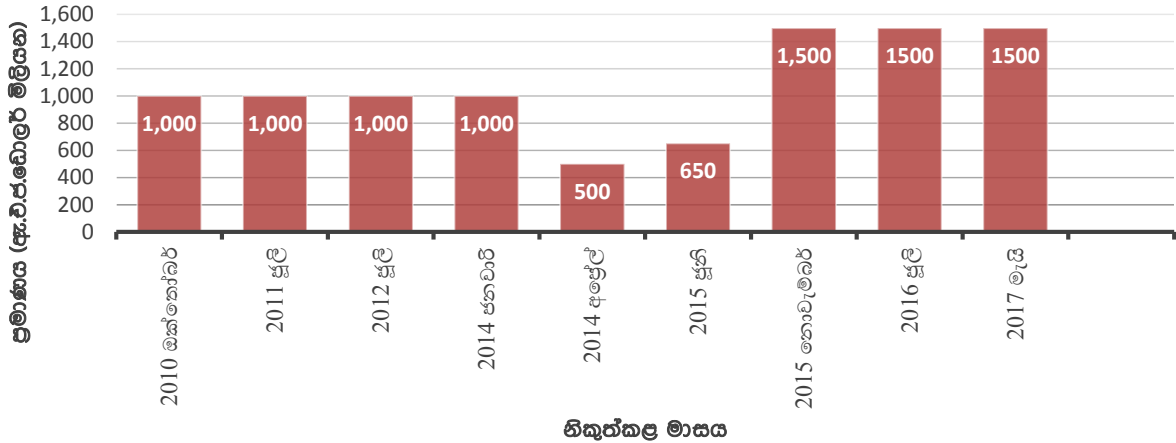
2017 වර්ෂයේදී සිදු වූ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා චක්‍රලේඛ ප්‍රමාණයෙන් ඉහළම ප්‍රමාණය ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂාව අංශය සඳහා සිදුකර ඇති අතර, එය ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 701.7 ක් හෝ මුළු චක්‍රලේඛවලින් සියයට 27.8 ක ප්‍රමාණයකි. එම චක්‍රලේඛ වශයෙන් ජපානයෙන් මූල්‍යයන් වන කළු ගඟ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (1) (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 279.5), චීනය විසින් මූල්‍යයන් කරනු ලබන නුවර උතුරු පානදුම්බර ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 248.8) සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් මූල්‍යයන් වන යාපනය-කිලිනොච්චි ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 120.0) යන

ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතිවල උපයෝජනය කිරීමට නියමිතය. දෙවනුව ඉහළ ප්‍රමාණයක් චක්‍රලේඛ පළකර ඇත්තේ ප්‍රවාහන අංශයට වන අතර එය ඉන්දියානු ණය මාලාව මඟින් ක්‍රියාත්මක වන ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 318.0 ක දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතියකින් හා ලෝක බැංකුව මඟින් චක්‍රලේඛ පළකර ඇති ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 127.9 ක් වන ප්‍රවාහන සම්බන්ධතාවය සහ වත්කම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය සඳහා උපයෝජනය වීමට නියමිතය. ඊට අමතරව 2017 වර්ෂයේ දී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් ද මාර්ග සහ පාලම් අංශයේ උපයෝජනය පිණිස ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 300.0 ක චක්‍රලේඛ පළකර ඇත.

ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව, විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් ණය සහ ස්වෛරීත්ව ඇපකර

2017 වර්ෂයේදී රජය විසින් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,500.0 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයක් නිකුත් කරන ලදී. පසුගිය වර්ෂ 7 තුළ නිකුත් කර ඇති ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර පිළිබඳ විස්තරයක් ප්‍රස්ථාරය 2.7 හි දක්වා ඇත.

ප්‍රස්ථාරය 2.7: ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කරයක් නිකුත්කිරීම්

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මීට අමතරව 2017 දී රජය විසින් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1,000.0 ක විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතයට එකතු කරන ලද සියයට 2 ක සීමාන්තිකයක් සහිත වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකයකින් ලබාගන්නා ලදී. එය 2021/02/26 දින පරිණත වීමට නියමිත අතර 2018/05/22 දිනෙන් ආරම්භ වී ගෙවනු ලබන අර්ධ වාර්ෂික වාරික 6 කින් ගෙවා නිමකිරීමට

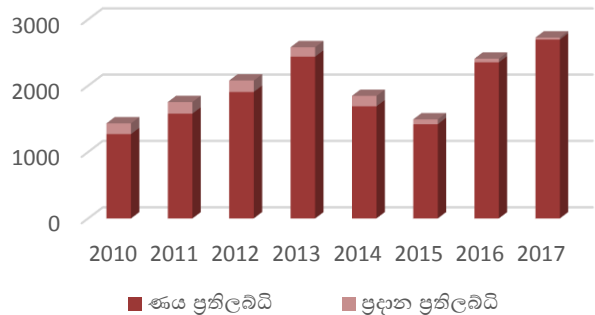
නියමිතය. තවද 2017 වර්ෂයේදී රජය, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් මූල්‍යයන් වන සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ලබාගත් ණය සහ ඒනය විසින් අරමුදල් සම්පාදනය කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකා ජල සම්පාදන මණ්ඩලය විසින් ලබාගත් ණය සඳහා ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 600 ක ස්වෛරීත්ව ඇපකර ලබාදී ඇත.

විදේශ මූල්‍යයන්හි ප්‍රතිලබ්ධි හා උපයෝජනය

විදේශ මූල්‍යයන්හි ප්‍රතිලබ්ධි

කඩිනම් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන්වල පසුගිය වසර හත තුළ සිදුවූ ඉහළ උපයෝජනයන් හේතුවෙන් මෙම කාලච්ඡේදයේ දී සිදුවූ ප්‍රතිලබ්ධිත්ගේ වාර්ෂික වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කරයි.

ප්‍රස්ථාරය 2.8: ප්‍රතිලබ්ධි උපයෝජනය 2010 - 2017 (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)

මූලාශ්‍රය විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන: රාජ්‍ය ව්‍යාපාරයන්හි සිදුවූ ප්‍රතිලබ්ධි හා ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර අඩංගු නොවේ

කාර්යසාධනය 2017

2017 වර්ෂයේ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා යටතේ සිදු වූ සමස්ත උපයෝජනයන් සඳහා ද්විපාර්ශ්වික සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් ඒනය, ජපානය සහ ඉන්දියාව ද බහුපාර්ශ්වීය සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ලෝක බැංකුව යන ආයතනද ඉහළ දායකත්වයක් දරා ඇත.

එකඟතා මත සිදුවන උපයෝජන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රගතිය හා එක් එක් වර්ෂයේ පාර්ලිමේන්තුවෙන් අනුමත වන ණය සීමාවට අනුව සාමාන්‍යයෙන් ඉදිරි වර්ෂ 4-5 කාලයක් පුරා සිදුවේ. ඒ අනුව 2017 වර්ෂයේ හා ඊට ආසන්න වර්ෂවල එළඹී එකඟතා අනුව, 2017 වර්ෂයේ දී විවිධ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් හා ණය දෙන ආයතන මගින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් මූල්‍යයන්හි පිණිස ලද විදේශ ප්‍රතිලබ්ධි ප්‍රමාණය ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,668.7ක් වන අතර, මෙයින් ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,638.2 ක් ණය එකඟතා මත ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන්වල උපයෝජනය පිණිස ද, ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 30.5 ක් පූර්ණ ප්‍රදාන මත ක්‍රියාත්මකවන ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන්වල උපයෝජනය පිණිස ද යොදවා ඇත.

2017 වර්ෂයේ සිදුවූ විදේශ ප්‍රතිලබ්ධි ප්‍රමාණය, ඒවා උපයෝජනය වූ ව්‍යාපෘති/ වැඩසටහන් හා ඒවා ලබාගත් මූල්‍ය නියමයන් ඇතුළත් විස්තරයක් ඇමුණුම 3 හි අන්තර්ගත වේ.

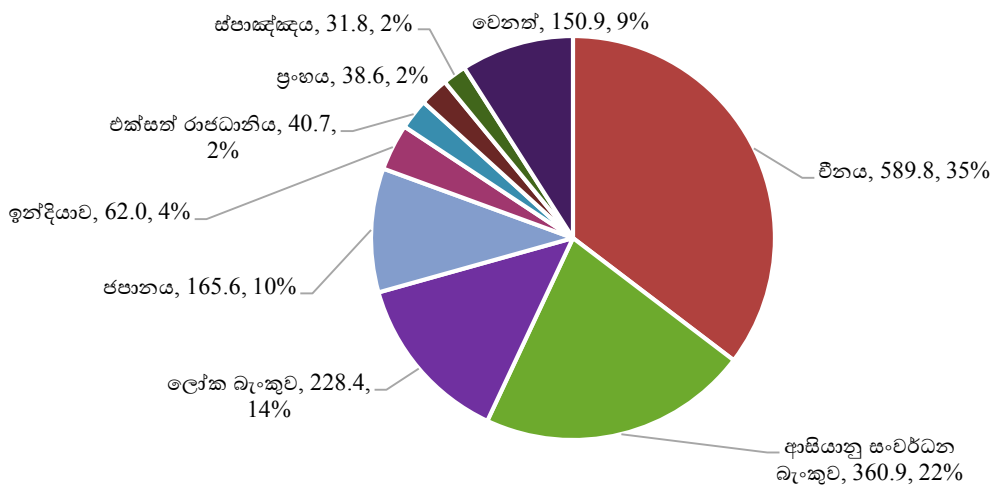
වගුව 2.2 : 2017 දී නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ප්‍රතිලබ්ධි වූ විදේශ මූල්‍යයන්හි ප්‍රමාණය			
සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු/ ණය දෙන ආයතනය	ප්‍රතිලබ්ධි වූ ප්‍රමාණය (ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන)		
	ණය	ප්‍රදාන ²	එකතුව
ද්විපාර්ශ්වීය	1,022.2	10.2	1,032.4
චීනය	589.8	-	589.8
ජපානය	156.0	9.6	165.6
නෙදර්ලන්තය	15.3	-	15.3
එක්සත් රාජධානිය	40.7	-	40.7
ඉන්දියාව	62.0	-	62.0
ස්පාඤ්ඤය	31.8	-	31.8
කොරියාව	4.6	-	4.6
එක්සත් ජනපදය	9.4	-	9.4
සෞදි අරාබිය	19.0	-	19.0
ජ(ර්)මනිය	5.9	0.6	6.4
කුවේටය	9.8	-	9.8
ඩෙන්මාර්කය	14.3	-	14.3
හංගේරියාව	5.3	-	5.3
ඕස්ට්‍රේලියාව	6.7	-	6.7
බෙල්ජියම්	3.0	-	3.0
ඕස්ට්‍රේලියාව	10.0	-	10.0
ප්‍රංශය	38.6	-	38.6
බහුපාර්ශ්වීය	616.0	20.3	636.4
ලෝක බැංකුව	218.8	9.5	228.4

² විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ දත්ත පද්ධතියේ සටහන් වූ අගයයන් පමණක් නිරූපණය වේ. සෘජු ප්‍රතිලබ්ධි ලැබීම් එක් එක් අංශය සඳහා සකස් කරන ලද පරිච්ඡේද තුළ විස්තර වේ.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	360.9	-	360.9
එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන	12.0	10.8	22.8
ඔපෙක් අරමුදල	24.3	-	24.3
එකතුව	1,638.2	30.5	1,668.7

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
 සටහන් : විවිධ විනිමයෙන් සටහන්වන ප්‍රතිලබ්ධි අගයයන්, එ.ජ.ඩොලර් බවට හැරවීමේ දී 2017 දෙසැම්බර් 31 දින පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත
 රාජ්‍ය ව්‍යාපාරයන්හි සිදුවූ ප්‍රතිලබ්ධි අඩංගු නොවේ
 - යනු ප්‍රතිලබ්ධි සිදුවී නොමැති බවයි

ප්‍රස්තාරය 2.9: 2017 වර්ෂයේ දී එක් එක් සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ ඇතිකරගත් නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා එකඟතා (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)

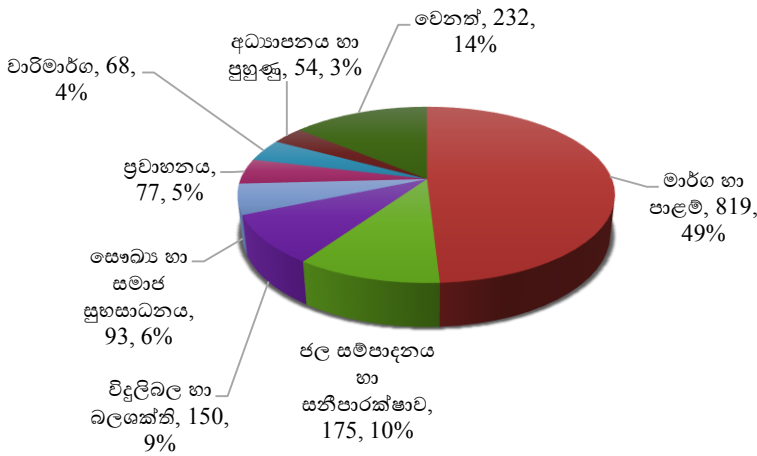

වගුව 2.3: එක් එක් අංශ අනුව 2017 දී නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ප්‍රතිලබ්ධි වූ ප්‍රමාණය

අංශය	ප්‍රතිලබ්ධි වූ ප්‍රමාණය (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
මාර්ග හා පාලම්	819.2
ජල සම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂාව	174.9
විදුලිබල හා බලශක්ති	150.3
සෞඛ්‍ය හා සමාජ සුබසාධනය	93.0
ගොඩබිම් ප්‍රවාහනය	77.5
වාරිමාර්ග	68.5
අධ්‍යාපනය හා පුහුණු	53.9
කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය	37.5
කම්කරු හා වෘත්තීය පුහුණු	35.5
ආරක්ෂාව	33.4
පශුසම්පත් සංවර්ධනය	26.9
ආපදා කළමනාකරණය	22.8
කෘෂිකර්මාන්තය	20.8
නිවාස හා නාගරික සංවර්ධනය	19.1
පරිසරය	15.5
වෙනත්	20.0
එකතුව	1,668.7

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්තාරය 2.10: එක් එක් අංශ අනුව 2017 දී නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ලෙස ප්‍රතිලබ්ධි වූ ප්‍රමාණය (ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන)

පෙර වර්ෂයේ පරිදිම 2017 වර්ෂයේ ප්‍රතිලබ්ධි වූ මුළු ප්‍රමාණයෙන් ඉහළ ප්‍රමාණයක් මාර්ග හා පාලම, ජල සම්පාදන, විදුලිබල හා බලශක්ති හා සමාජ සුභසාධන අංශයන්හි වැඩි වශයෙන් උපයෝජනය විය.

2017 වර්ෂාවසාන වන විට පළ කරන ලද එකඟතා මත උපයෝජනය වීමට නියමිත ශේෂය

සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් සඳහා එකඟතාවය පළකල පසු සාමාන්‍යයෙන් එම අරමුදල් වර්ෂ 3-5 ක් පුරා උපයෝජනය වේ. එසේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් මූල්‍යයනයෙහිලා විවිධ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් හා ණය දෙන ආයතන සමඟ පසුගිය වර්ෂ 5 තුළ අත්සන් කරන ලද ඇ. ව.ප.ඩො. බිලියන 12.3 ක ණය හා ප්‍රදාන එකඟතා මත, සැලකිය යුතු අරමුදල් ප්‍රමාණයක් අදාළ ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන්වල උපයෝජනය පිණිස ඉදිරි වර්ෂ කිහිපය තුළ ප්‍රතිලබ්ධිවීමට නියමිතය.

2017 වර්ෂය අවසාන වනවිට පළ කරන ලද එකඟතා මත උපයෝජනය වීමට නියමිත ශේෂය ඇ.ව.ප.ඩොලර් මිලියන 9,053.1 ක් විය.

පසුගිය වර්ෂවල යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයෙහිලා එනය සමඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මූල්‍යයන එකඟතා විශාල ලෙස ඇතිකර ගැනීම හේතුවෙන්, ඉදිරියට උපයෝජනය වීමට ඇති සමස්ත ප්‍රමාණයෙන් සියයට 22 ක් පමණ එනය විසින් පළකළ එකඟතා මත ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල උපයෝජනයවීමට නියමිතය. එසේම ජපානය, ලෝක බැංකුව හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව පළකළ එකඟතා අනුව ඉදිරි වර්ෂ 3-5 කාලපරිච්ඡේදයේ දී උපයෝජනය කිරීමට නියමිත අනෙක් ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් වේ.

වගුව 24: 2017 වර්ෂාවසානය වන විට එක් එක් සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් විසින් පළකළ එකඟතා මත උපයෝජනය වීමට නියමිත ශේෂය

සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු/ ණය දෙන ආයතනය	ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන	%
ද්විපාර්ශ්වීය	5,935.7	65.6
චීනය	2,015.8	22.3
ජපානය	1,740.2	19.2
ඉන්දියාව	535.8	5.9
ප්‍රංශය	491.6	5.4
ඉරානය *	399.4	4.4
සෞදි අරාබිය	162.7	1.8
රුසියාව	134.7	1.5
නෙදර් ලන්තය	129.0	1.4
කුවේටය	92.9	1.0

කොරියාව	87.0	1.0
ජ(ර්)මානිය	39.6	0.4
ස්පාඤ්ඤය	30.3	0.3
ඔස්ට්‍රියාව	26.4	0.3
ඩෙන්මාර්(ර්) කය	20.0	0.2
පක්ස්තානය	14.9	0.2
එක්සත් ජනපදය	10.3	0.1
එක්සත් රාජධානිය	3.2	0.0
ඔස්ට්‍රේලියාව	1.1	0.0
බෙල්ජියම	0.4	0.0
ස්වීඩනය	0.4	0.0
බහුපාර්ශ්වීය	3,117.4	34.4
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	1,707.7	18.9
ලෝක බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය	979.2	10.8
ලෝක බැංකුවේ සංවර්ධනය හා ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික බැංකුව	185.1	2.0
ඔපෙක් අරමුදල	126.6	1.4
කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික අරමුදල	59.7	0.7
යුරෝපීය ආයෝජන බැංකුව	59.1	0.7
එකතුව	9,053.1	100.0

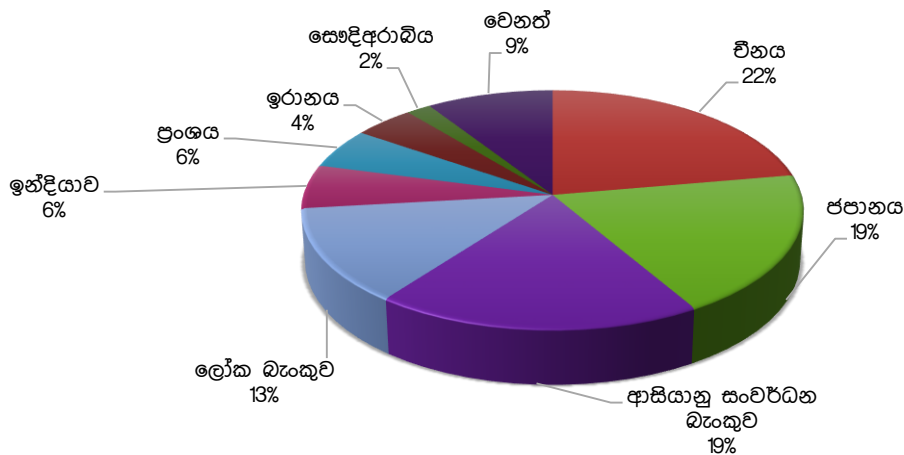
මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන: විවිධ විනිමයෙන් සටහන්වන ණය අගයයන්, ඇ.වි.ජ.ඩොලර් හා රුපියල් බවට හැරවීමේ දී 2017 දෙසැම්බර් 31 පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත.

* ඉරානය මත පණවා ඇති සම්බාධක බලපා ඇත.

රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සඳහා ලබාගත් ණය මත උපයෝජනය වීමට නියමිත ප්‍රතිලබ්ධි ඇතුළත් නොවේ.

ප්‍රස්තාරය 2.11: 2017 වර්ෂාවසාන වන විට පළකරන ලද එකඟතා මත උපයෝජනය වීමට නියමිත ශේෂය - එක් එක් සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් අනුව

රජයේ නොපිය වූ විදේශ ණය

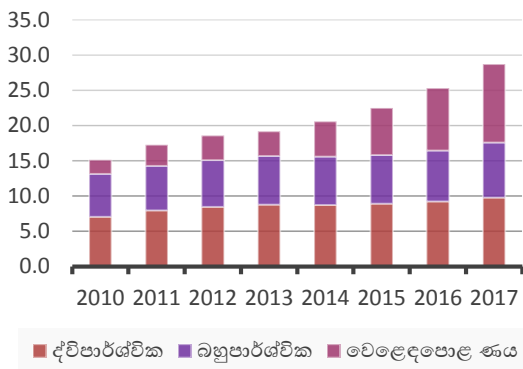
සංවර්ධන ව්‍යාපෘති හා විවිධ ආර්ථික අවශ්‍යතා සඳහා ලබාගත් විදේශ අරමුදල්වලින් 2017 වර්ෂාවසානය වන විට ගෙවීමට තිබූ ණය ප්‍රමාණය ඇ.ව.ප. ඩොලර් බිලියන 28.7³ විය.

මෙයින් සියයට 34 ක් ද්විපාර්ශ්වික සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සඳහා ගෙවිය යුතු ණය ප්‍රමාණය නියෝජනය කරනු ලබන අතර, සියයට 27 ක් බහුපාර්ශ්වීය ණය හිමියන්

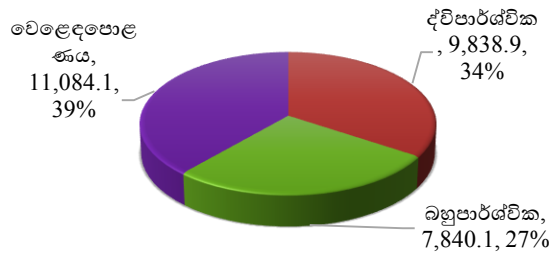
සඳහා ගෙවිය යුතු ණය ප්‍රමාණය නියෝජනය වේ.

රජය ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ භාවිත කර සිය මූල්‍යයන් අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට උත්සුක වීමක් සමඟ ගෙවීමට ඇති මුළු ණය ස්කන්ධයෙන් සියයට 39 ක් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර හිකුතුව හා විදේශ විනිමය කාලීන ණය පහසුකම් උපයෝගීකර ලබා ගත් ණය සඳහා ගෙවීමට නියමිතය.

ප්‍රස්ථාරය 2.12: ණය ස්කන්ධයේ උපතනීය 2010-2017 (ඇ.ව.ප.ඩොලර් බිලියන)

ප්‍රස්ථාරය 2.13: 2017 වර්ෂාවසාන වන විට රජයේ නොපිය වූ විදේශ ණයෙහි සංයුතිය - අදාළ ප්‍රදායක වර්ගය අනුව (ඇ.ව.ප.ඩොලර් මිලියන)

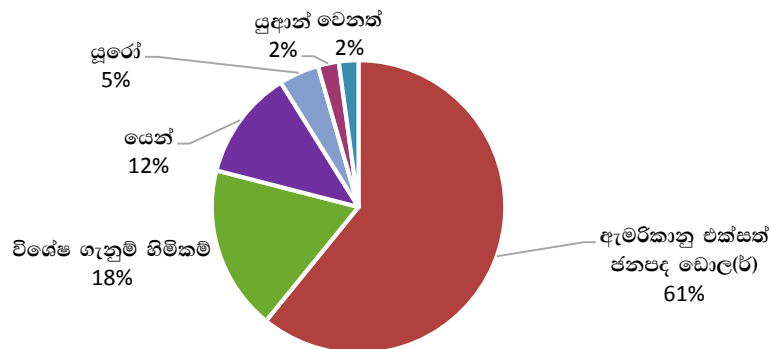
මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්ථාරය 2.12 හි දක්වා ඇති පරිදි 2010 වර්ෂයේ සිට සැලකූ විට සියයට දහයකින් (හෝ ඇ.ව.ප. ඩොලර් බිලියන 2 කින්) විදේශ ණය ස්කන්ධය වාර්ෂිකව වැඩි වී ඇත.

පියවීමට නියමිත ණය ස්කන්ධයේ ව්‍යවහාර මුදල් සංයුතිය

ප්‍රස්ථාරය 2.14 හි 2017 වර්ෂාවසාන වන විට පැවති ණය ස්කන්ධයේ සියයට 94.7 ක් ඇ. ව. ප. ඩොලර්, විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්, යෙන් සහ යුරෝ යන ප්‍රධාන විනිමයන්ගෙන් ලබාගත් ණයවලින් සමන්විත විය. එයින් සියයට 64 ක් ඇ.ව.ප. ඩොලර් විනිමයෙන් සමන්විත වූ අතර එය සමස්ත ණය ස්කන්ධයෙන් සියයට 61 කි.

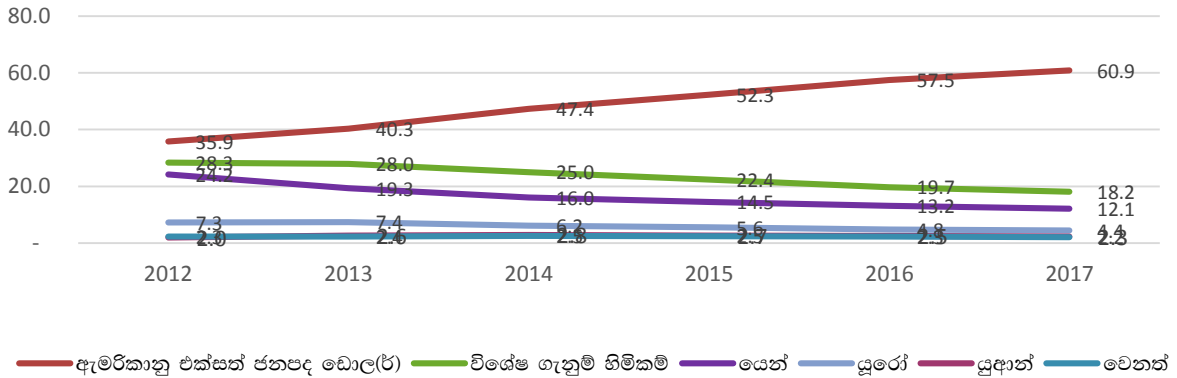
ප්‍රස්ථාරය 2.14: පියවීමට ඇති ණය ස්කන්ධයේ ව්‍යවහාර මුදල් සංයුතිය

³ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර ලබාගත් ණය හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත්/ බැඳුම්කර මත අනේවාසික ආයෝජන අඩංගු නැත.

ප්‍රස්ථාරය 2.15 හි දක්වා ඇති පරිදි, එක් එක් වර්ෂය තුළ එකතු වූ ණය ප්‍රමාණයෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර්(ර්) විනිමයෙන් ගෙවනු ලබන ප්‍රමාණය වාර්ෂිකව ඉහළ ගිය අතර, විශේෂ ගැනුම් හිමිකම් හා යන් විනිමයන්ගෙන් ගෙවීමට ඇති ප්‍රමාණය අඩු විය. 2017 වන විට ණය ස්කන්ධයෙන් සියයට 61 ක් ඇ.වි.ජ.ඩොලර්(ර්) විනිමයෙන් යුක්ත වූ අතර, වි.ගැ.හි. හා යන් විනිමයෙන් යුක්ත ප්‍රමාණය පිළිවෙලින් සියයට 18.2 ක් හා 12.1 ක් විය.

ප්‍රස්ථාරය 2.15 : එක් එක් වර්ෂාවසානයේ පැවැති ණය ස්කන්ධය හා 2012 වර්ෂයේ සිට එහි උපතතිය

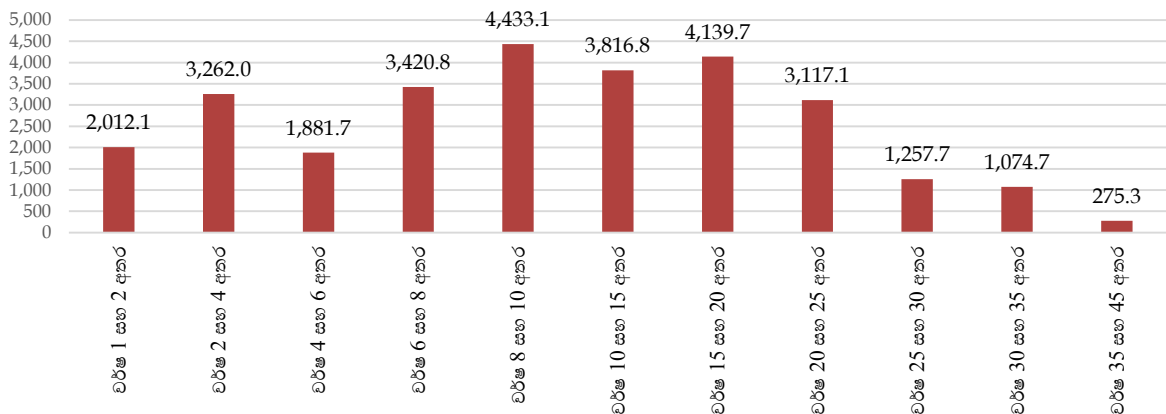
මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන : විවිධ විනිමයන් සටහන්වන අගයන්ගේ ප්‍රතිශත ගණනය කිරීමේ දී එක් එක් වර්ෂයේ අවසානයේ පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත.

2017 වර්ෂාවසාන වන විට නොපිය වූ විදේශ ණය ප්‍රමාණයේ කල්පිරීමේ ව්‍යුහය

2027 වන විට දැනට ලබාගෙන ඇති ජාත්‍යන්තර බැඳුම්කර නිකුත්කිරීම් සියල්ල හා විනිමය පහසුකම් ණය පරිණත වී ගෙවීම් අවසන් වේ. ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව හා ජපානයෙන් ලබාගත් සහනදායී ණය අඩංගු නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය පරිණතවීමේ කාල පරාසය විශාල වන අතර ඒවා වැඩි වශයෙන් පරිණත වන්නේ තවත් අවුරුදු 10 කින් පසුවය.

ප්‍රස්ථාරය 2.16: 2017 වර්ෂාවසාන වන විට පැවති ණය ස්කන්ධයේ කල්පිරීමේ ව්‍යුහය (ඇ.වි.ජ.ඩො.මිලියන)

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

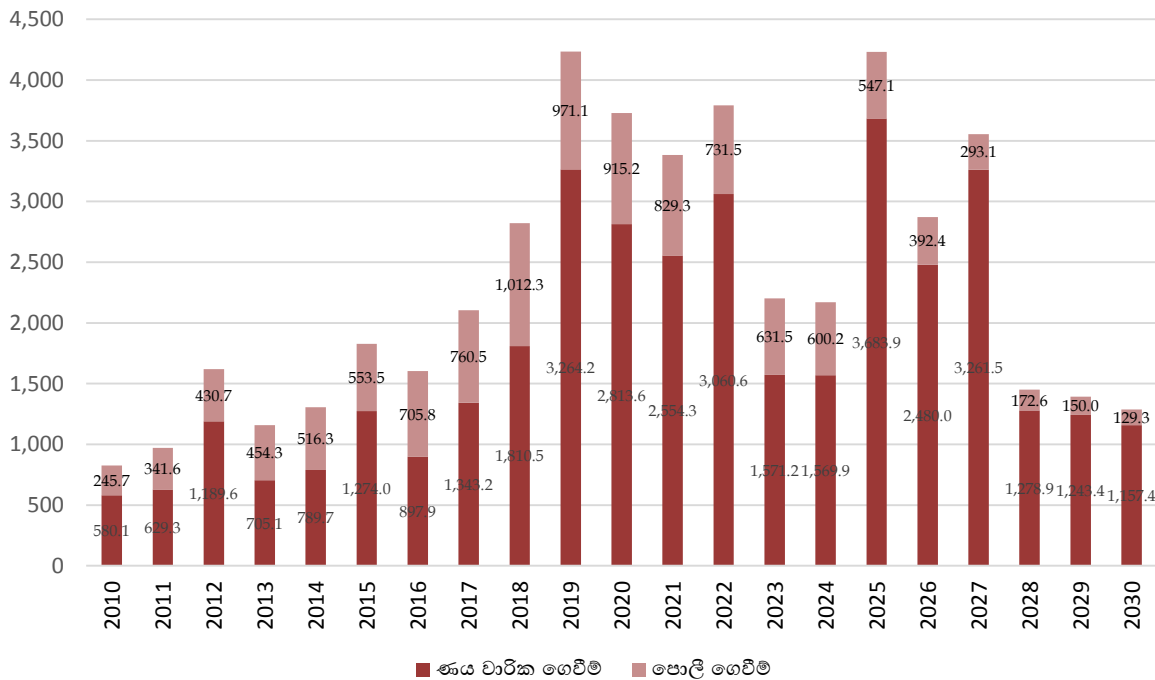
සටහන : ගණනය සිදුකර ඇත්තේ එක් එක් ණයෙහි 2017 වර්ෂයෙන් පසු ඉදිරියට ඇති කල්පිරීමේ කාලය සැලකීමෙනි. රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සඳහා ගත් ණය හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත්වල විදේශ අයෝජන අඩංගු නොවේ. විවිධ විනිමයන් සටහන්වන ණය අගයයන්, ඇ.වි.ජ.ඩොලර් බවට හැරවීමේ දී 2017 දෙසැම්බර් 31 පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත. 2017 දෙසැම්බර් 31 සිට ඉදිරියට ඇති කල්පිරීමේ කාලය සලකා ඇත.

ණය සේවාකරණ ගෙවීම්

සාමාන්‍යයෙන් ණය ගැනුම්කරුවෙකුගේ ණය තිරසාරත්වය යනු, ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම, ගෙවීම් පැහැර හැරීම හෝ දිගු කාලීන ඉලක්ක සහ අරමුණු විශාල ලෙස වෙනස් කිරීමකින් තොරව සිය ණය ගෙවීමට ඇති හැකියාවයි. විදේශීය විනිමයෙන් ණය ගෙවීම සඳහා ඇති මූල්‍යමය බැඳීම් පියවීම සඳහා සීමිත විකල්පයන් ඇති බැවින් රටක තිරසාර පැවැත්ම පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍යය. ප්‍රස්ථාරය 2.17 මගින් පසුගිය අවුරුදු 7 තුළ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් හා ණය දෙන ආයතන සඳහා සිදුකරනු ලැබූ ණය සේවාකරණය දක්වා ඇති අතර ඉදිරි වසර 13 සඳහා ප්‍රක්ෂේපණය දැක්වේ.

ප්‍රස්ථාරය 2.17: 2010-2017 වර්ෂ තුළ සිදුවූ විදේශ ණය සේවාකරණය හා 2030 දක්වා ප්‍රරෝකතවන

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
 සටහන 1 : ප්‍රරෝකතවන සිදුකර ඇත්තේ දැනට ඇති ණය ප්‍රමාණය මත පමණක් පදනම්ව වන අතර නව ණය ගැනීම් අනුව විකල්ප ණය ප්‍රරෝකතවන අගයයන් විකල්ප කර නැත
 සටහන 2 : සංවර්ධන ණය, ජාත්‍යන්තර ස්වේච්ඡාව බැඳුම්කර හා වෙනත් වෙළෙඳපොළ ණය අගයයන් අඩංගු වේ. රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සඳහා ගත් ණය අඩංගු නොවේ.
 සටහන 3 : විවිධ විනිමයෙන් සටහන්වන ණය, ඇ.වි.ජ.ඩොලර් බවට පත්කිරීමේ දී එක් එක් වර්ෂයේ අවසානයේ පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇති අතර, ප්‍රරෝකතවන කර ඇත්තේ 2017 දෙසැම්බර් 31 පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් අනුව වේ.

**එක් එක් අංශයන්හි
කාර්යසාධනය**

3. ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශය

ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශය විසින් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් සංවර්ධන ආධාර ලෙස ලැබෙන ව්‍යාපෘති/ණය සුවිශේෂී සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත, විවිධාංගීකරණය වූ ආයෝජන කළමනාකරණ උපයෝජනය කිරීමට අදාල වූ සියලු මෙහෙයුම් කටයුතු සිදු කරනු ලබයි. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වූ දේශීය සහයෝගීතා උපාය මාර්ගයන් පිළියෙල කිරීම, දේශීය ක්‍රියාකාරකම් ව්‍යාපාරික සැලැස්ම සකස් කිරීම, ණය සම්මුති සාකච්ඡා පැවැත්වීම, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබෙන මූල්‍යමය සහයෝගීතාවය වළදායී ලෙස භාවිතාකිරීම සඳහා පහසුකම් සැපයීම යනාදී ක්‍රියාකාරකම් මීට ඇතුළත් වේ. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබෙන සහයෝගීතාවය ව්‍යාපෘති සහ ප්‍රතිපත්ති පදනම් වූ ණය, ප්‍රදාන, කොටස් ආයෝජන, ප්‍රතිපත්ති සාකච්ඡා සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතා ආකාරයෙන් උපයෝජනය කරනු ලැබේ. ඒ අනුව විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශය, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබෙන අරමුදල් උපයෝජනය කිරීමට අවශ්‍ය අනුමැතීන් ලබාගැනීමේ ක්‍රියාවලිය තහවුරු කිරීම සිදුකරන අතර ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ අනෙකුත් පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සම්බන්ධීකරණය සිදුකරනු ලබයි.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවට සම්බන්ධිත දකුණු ආසියා උප කලාපීය ආර්ථික සහයෝගීතාවය (SASEC) සහ ආසියා පැසිපික් ආපදා අවදානම් අරමුදල ආදී අනෙකුත් මූලාශ්‍රවලින් ලැබෙන සම්පත් සුදුසු පරිදි වැඩිකර ගැනීම සඳහා ඒවායෙහි නියමයන් හා කොන්දේසි ඇගයීමද ආසියානු සංවර්ධන බැංකු අංශයේ වගකීමක් වේ. මීට අමතරව මෙම අංශය ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ස්වෛරී නොවන ණය පහසුකම් මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහාද පහසුකම් සලසයි.

ADB:

1963 දී ආසියානු ආර්ථික සහයෝගීතාවය පිළිබඳ පළමු ඇමති සම්මේලනයේදී සම්මත වූ යෝජනාව අනුව 1960 දශකයේදී ආරම්භ කරන ලද ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අර්ධ ශත වර්ෂයක කාලය තුළ ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙහි ප්‍රමුඛතම බැංකුව බවට පරිණාමය වී ඇත.

දරිද්‍රතාවයෙන් තොර වූ ආසියානු හා පැසිපික් කලාපයක් යන්න ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දැක්ම වන අතර සංවර්ධනය වෙමින් පවතින සාමාජික රටවල දිළිඳු බව අඩුකර එම රටවල ජනතාවගේ ජීවිතවල ගුණාත්මක භාවය ඉහළ නැංවීම එහි මෙහෙවර වේ. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ක්‍රියාකාරකම්, සියල්ලම කැටිකරගත් ආර්ථික වර්ධනය, පාරිසරික හා තිරසාර වර්ධනය සහ කලාපීය ඒකාග්‍රතාවය යන අනුපූරක න්‍යාය පත්‍රයන් තුනට සහායවීම සඳහා නිර්මාණය වී ඇත. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සිය ප්‍රතිපත්ති සහ භාවිතයන් සඳහා නවීන උපකරණ හා ක්‍රමවේදයන් හඳුන්වා දී ඇති අතර එය සුභවාදී ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ අගයක් ඇති කාලෝචිත හා අඩු පිරිවැයක් සහිත අරමුදල් සම්පාදනය කළ හැකි ගෝලීය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙහි වැදගත්, ස්ථාවර හා විශ්වාසනීය ණය නිකුත් කරන ආයතනයක් ලෙස එහි ප්‍රතිරූපය ඔප්නවා ගෙන ඇත.

ආසියානු හා පැසිපික් කලාපයේ ස්ථිර සංවර්ධනයක් සමග ඇතිවූ වෙනස්කම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව නව උපායමාර්ගයක් “උපාය මාර්ග 2030” ලෙස සකස් කරමින් සිටී.

1966 සිට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සමග සහයෝගීතාවය

ශ්‍රී ලංකාව සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව එක්ව 50 වසරක සහයෝගීතාවය 2017 වසරේදී සමරනු ලැබේ. 1966 වසරේ සිටම ආරම්භක සාමාජිකයෙකු වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව, රටෙහි සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා ප්‍රායෝගික විසඳුම් සෙවීමට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සමග ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවයක් පවත්වාගෙන ගියේය. 1997 දී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව නේවාසික දූත මණ්ඩලය පිහිටුවීමත් සමග රජය සහ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව අතර සබඳතාව තවදුරටත් ශක්තිමත් විය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් බිලියන 8.5 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ව්‍යාපෘති හා ප්‍රතිපත්තිමය ණය ප්‍රදාන සහ තාක්ෂණික ආධාර ලෙස රජය වෙත ලැබී ඇති අතර ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ප්‍රධාන මූල්‍යකරණ ක්‍රම තුළින් රාජ්‍ය අංශය මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයද ප්‍රතිලාභ ලබා ඇත. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලැබූ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන, රටෙහි සුවිශේෂී මං සලකුණු බවට පත්වූ ව්‍යාපෘති බොහොමයක් ඇතුළුව ව්‍යාපෘති 503 ක් සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. මෙතෙක් උපයෝගීකර ඇති සම්පත් වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් ප්‍රවාහන අංශය සඳහා (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2374ක්) ලබාදී ඇති අතර ඉන් අනතුරුව බලශක්ති අංශය (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1262 ක්) සහ කෘෂිකර්ම, ස්වාභාවික සම්පත්, ග්‍රාමීය සංවර්ධන අංශ සඳහා (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1200 ක්) ලබාදී ඇත. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව වෙතින් ලබාගත් මුළු අරමුදලෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් බිලියන 5.89 ක මුදලක් දැනටමත් උපයෝජනය කර ඇත.

2017 වසරේ අවසන් කළ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	ක්‍රියාකාරකම්
<p>පිවිතුරු බලශක්ති සඳහා ප්‍රවේශයන් වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය කාල සීමාව: 2009-2017 සමස්ත පිරිවැය: ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 164.2 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන: ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම අධීක්ෂණ ආයතනය: විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් 18 ක් ඉදිකිරීම/වැඩිදියුණු කිරීම, හබරන්තොට වාලවිචේන සම්ප්‍රේෂණ මාර්ග ඉදි කිරීම, කටුනායක, නාවල, කිරිඳිවෙල, කොට්ඨාසවත්ත, හික්කඩුව සම්ප්‍රේෂණ කුළුණු ධාරිතාව වැඩිකිරීම නාගරික විදුලි ආලෝකනය සඳහා ඉල්ලුම් කළමනාකරණය, පද්ධති පාලන නවීකරණය සඳහා උපදේශන සේවා පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීම සහ නැගෙනහිර පළාත් විදුලි සම්ප්‍රේෂණ ග්‍රාමීය ශාඛස්ථ විදුලි සම්බන්ධතාවයන් 60,000 ඉක්මවූ පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාවකට ලබා දීම.</p>
<p>ධරණිය බලශක්ති අංශයේ සහාය ව්‍යාපෘතිය කාල සීමාව: 2011-2017 සමස්ත පිරිවැය: ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 120 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන: ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය සුනිතර බලශක්ති අධිකාරිය අධීක්ෂණ ආයතනය: විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය විසින් ඉදිකිරීම/වැඩිදියුණු කිරීම (නව ගාල්ල ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය ඇතුළුව) අම්බලන්ගොඩ ගාල්ල 130 kv, 40 km, සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය ඉදිකිරීම, මහියංගනය - වවුනතිවි 132 kv, 129 km, ද්විත්ව පරිපථ සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගය ඉදිකිරීම, කොත්මලේ ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අනුරාධපුර ශ්‍රී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ දක්වා වූ 163 km, 220 kv, සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගයේ දෙවන පරිපථය ඉදිකිරීම, ග්‍රාමීය විදුලිය බෙදාහැරීමේ ජාලය ශක්තිමත් කිරීම, කුඩා ජලවිදුලි බලාගාර සඳහා ණය යෝජනා ක්‍රමයක් සහ මොරගොල්ල ජලවිදුලි බලාගාරයේ සවිස්තරාත්මක ඉංජිනේරු සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීම.</p>
<p>පළත් පාලන වැඩිදියුණු කිරීමේ ආර්ථික ව්‍යාපෘතිය (පුර නැගුම්) කාල සීමාව: 2011-2017 පිරිවැය: ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 52 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය අධීක්ෂණ ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙමගින් උපරි සංවර්ධිත ප්‍රදේශවල පළාත් පාලන ආයතන 100 ක් පමණ වැඩිදියුණු කෙරෙයි. මේ යටතේ උප ව්‍යාපෘති ලෙස මහා මාර්ග සහ පාලම්, ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක, ජල ප්‍රවාහන හා ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහාද යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන සහ පොදු වෛද්‍ය සංකීර්ණ යන අංශ සඳහා ආයෝජනය කරන ලදී. තවද තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති සංවර්ධනය හා දියුණු කිරීම මගින් පළාත් පාලන ආයතන ශක්තිමත් කිරීමෙන් තිරසාර සේවා සැපයීම සඳහා සහාය ලබාදී ඇත.</p>
<p>පළවන සහ දෙවන ශ්‍රී ලංකා ගංවතුර හා නායයෂම් ආපදා ප්‍රතිචාර ව්‍යාපෘතිය කාල සීමාව: 2016 - 2017 පිරිවැය: ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 4 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: ස්වදේශ කටයුතු අමාත්‍යාංශය අධීක්ෂණ ආයතනය: මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය</p>	<p>2016 වර්ෂයේ මැද භාගය වන විට ශ්‍රී ලංකාව පුරා පැතිරුණු ජල ගැලීම් හා නායයෂම් මගින් දීර්ඝ කාලීන 22 ක 340150 ජනතාව පීඩාවට පත්විය. නැවතත් 2017 වර්ෂයේ මැයි මාසයේ මෙවැනිම ව්‍යවසායකව පත්වූ අතර ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ඉහත අවස්ථාවන් දෙකෙහිම ජීවිතාරක්ෂක සේවා සහ හදිසි උපකරණ, වෛද්‍ය කට්ටල, ආහාර, බෝතල් කල පානීය ජලය, පිරිපහදු සහ සනීපාරක්ෂක පද්ධති හා තාවකාලික ආපදා සහන මධ්‍යස්ථාන ගොඩනැගීම සඳහා පිළිවෙලින් ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 2 බැගින් ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 4 ක් ප්‍රදානය කරන ලදී.</p>

රාජ්‍ය නොවන මෙහෙයුම්

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව (ආ.ස.බැ) විසින් මූල්‍ය අංශයේ සංවර්ධනය සඳහා විහි රාජ්‍ය නොවන මෙහෙයුම් තුළින් ගනුදෙනු 16 ක් මඟින් විවිධ බැංකු හා බැංකු නොවන ආයතන වෙත සහය ලබා දී ඇත. මෙහිදී මූල්‍ය ආයතන වෙත ශක්‍යතාවය වර්ධනය සඳහා තාක්ෂණික සහය, ණය ලබාදීම සහ කොටස් ගැනීම මඟින් ආ. ස. බැ. තම සහයෝගීතාවය ලබා දී ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ රැකියා උත්පාදනය සහ විවිධ අංශවල වර්ධනයට හේතුවන අයුරින් නිවාස ගොඩනැගීම සඳහාත් ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය ලබාදීම සඳහාත් කාන්තාවන්ට හා යටිතල පහසුකම් සඳහාත් ආ.ස.බැ මඟින් ණය උපකාර ලබා දී ඇත. මීට අමතරව ආ.ස.බැ විසින් සිවිල් යුධ ගැටුම් අවසාන විමත් සමඟම ව්‍යාපෘති හරහා මූල්‍ය දායකත්වය උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත් වලට ලබා දී ඇත. ආ.ස.බැ විසින් ඔවුන්ගේ B - ණය පහසුකම් වැඩසටහන හරහා මෑත කාලීනව ලංකා ඔරික්ස් සමූහයේ අනුබද්ධිත ආයතනයක් වන LOFC ආයතනය වෙත ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 40 ක් ලබා දෙමින් ජාත්‍යන්තර පුද්ගලික අංශයේ ණය ලබා දෙන්නන් ආකර්ෂණය කර ගැනීමට සමත් වී ඇත. ආ.ස.බැ විසින් විහි වෙළෙඳ මූල්‍යයනය වැඩසටහන (Trade Finance Program) හරහා බැංකු 8 ක් යොදා ගනිමින් ගනුදෙනු 1916 ක් වෙත ඇ.වි.ජ.ඩොලර් බිලියන 1.68 ක් 2016 ජනි මස 30 දින වන විට ලබා දී ඇත. ඉහත මුදලින් සියයට 54 ක් සඳහා පුද්ගලික අංශය තම සහය ලබා දී ඇත.

2017 නොවැම්බර් මස සී. ස චෝකර්ස් කලමිඞු මිප් යාඩ් පුද්ගලික ආයතනය සමඟ සහන කාලය අවුරුද්දක් සහ ණය ගෙවීමේ කාලය අවු. 8 ක් වූ ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 4 ක වටිනාකමක් සහිත සෘජු ණය පහසුකමක් ලබා දී ඇත.

වර්තමාන ආයෝජන කළඹ

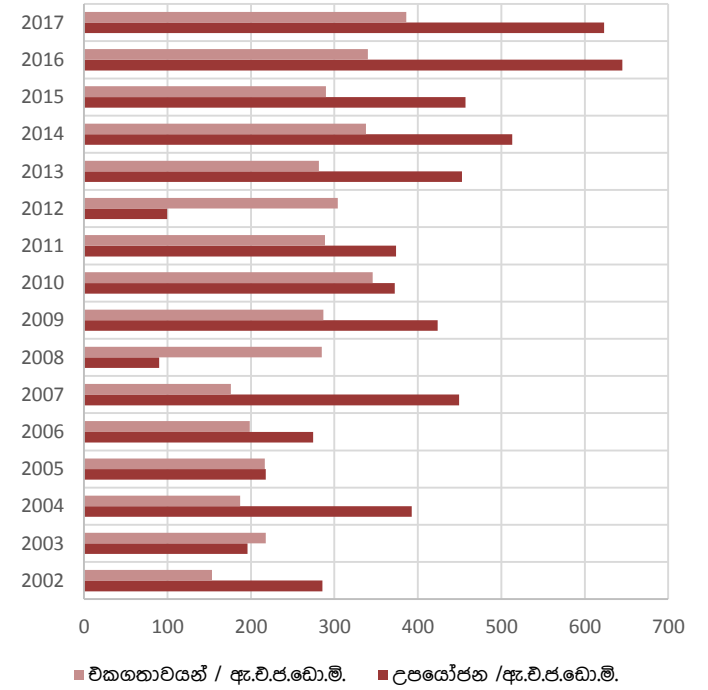
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවහි වර්තමාන ආයෝජන කළඹෙහි සම්පූර්ණ සහයෝගීතාවය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් බිලියන 3.6 වන අතර එය ප්‍රධාන අංශ 8 ක් සඳහා දැනට ක්‍රියාත්මක වන ණය ගිවිසුම් 46 ක් ද ප්‍රදාන 4 හා තාක්ෂණික සහයෝගීතා 23 කින් සමන්විතය.

වගුව 3.1: අංශ වශයෙන් ආයෝජන කළඹ

අංශය	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සමස්ත ණය ආයෝජනය (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි)
මාර්ග හා ප්‍රවාහන	892.4
ප්‍රදාන සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතා	40.0
විදුලිබල හා බලශක්ති	741.0
ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂාව	643.5
මූල්‍ය	455.8
අධ්‍යාපන /නිපුණතා මානව සංවර්ධනය	294.0
වාරිමාර්ග හා කෘෂිකර්මාන්ත	152.0
ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය	60.0
ධීවර හා ජලජ සම්පත්	1.3

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් වර්ෂයකදී ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 650 ක පමණ එකගතාවයක් ලබා ගන්නා අතර වාර්ෂික උපයෝජනය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 340 කි. 2017 දී වැඩිම උපයෝජනය වාර්තාවිය.

ප්‍රස්තාරය 3.1: එකගතාවයන් හා උපයෝජන 2002-2017

ආසියානු සංවර්ධන බැංකු මූල්‍යය යටතේ දැනට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති / වැඩසටහන්

<p>කොළඹ අපජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතිය</p> <p>කාල සීමාව: 2009 - 2019 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 100 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: කොළඹ මහ නගර සභාව අධීක්ෂණ ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් ප්‍රධාන අංශ තුනක් සඳහා මැදිහත්වී ඇති අතර ඒවා නම් මහා පරිමාණ අපද්‍රව්‍ය පද්ධතිය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මඟින් මහ කොළඹ අපද්‍රව්‍ය සඳහා වන යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමත් ආයතනික හා මෙහෙයුම් ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීමත් සේවා සැපයුම්කරුවන්ගේ ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීමත් වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් මිලියන 1.5 වන නාගරික ජනයාගේ සෞඛ්‍යය සහ නාගරික පරිසර තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු කිරීමත් වැඩිදියුණු කල සාගර හා අභ්‍යන්තර ජල තත්ත්වයන් තුලින් මහ කොළඹ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමත් සිදු කරයි.</p>
<p>වියලි කලාපීය නාගරික ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය- අතිරේක මූල්‍යයනය</p> <p>කාල සීමාව: 2013 - 2018 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 40 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: නගර සැලසුම් සහ ජලසම්පාදන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ හලාවත පුත්තලම සහ වවුනියාව සඳහා නව පවිත්‍රාගාර තුනක් ඉදිකිරීම මඟින් ජල සැපයුම් පුළුල් කිරීමත් පුනරුත්ථාපනය කිරීමත් සනීපාරක්ෂක කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීමත්ය. හලාවත සහ පුත්තලම ජල පවිත්‍රාගාර පුනරුත්ථාපනය කිරීම මඟින් වීම ප්‍රදේශයේ 453,000 පිරිසක් සඳහා පිරිසිදු පානීය ජලය සැපයීමට හැකියාව ලැබේ. මූලික ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය ඉහළ යෑම නිසා ප්‍රධාන සිවිල් වැඩ හා කොන්ත්‍රාත් කටයුතු නිසි ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අතිරේක මූල්‍යය පහසුකම් සපයනු ලැබේ.</p>
<p>පළාත් පාලන වැඩි දියුණු කිරීමේ ආංශික ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යයනය</p> <p>කාල සීමාව: 2016 - 2019 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 60 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය අධීක්ෂණ ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් පළාත් 7 ක ඌන සංවර්ධිත ප්‍රදේශයන්හි පළාත් පාලන ආයතන වල මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීමට යෝජිත අතර පසුගිය වසරේ අවසන් කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතිය තව දුරටත් පුළුල් කිරීමත් සිදුකරනු ලබයි. වමඟින් ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් ලෙස ජල සැපයුම් විධිමත් කිරීම මඟින් නිධන්ගත වකුගඩු රෝග (CKD) තත්ත්වයන් පාලනය කිරීමත්, පළාත්පාලන ආයතන වල ප්‍රතිපත්තින් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමත්, ධාරිතාව ඉහල නැංවීමත් වම ආයතන වල යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් ඉහල සේවාවන් ලබා දීමත් අපේක්ෂිතය.</p>
<p>උතුරු පළාත් තිරසාර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (සැලසුම් අත්කිකාරම්)</p> <p>කාල සීමාව: 2017 - 2018 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 1.3 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය අධීක්ෂණ ආයතනය: ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ දේශගුණික විපර්යාසයන් සඳහා උචිත යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමත්, ජල පිවිසීම සංවර්ධනයත්, ධීවර සමිති හා ඒ ආශ්‍රිත ආයතන ශක්තිමත් කිරීමත්, කාන්තාවන් ඇතුළු ධීවර ප්‍රජාවගේ ව්‍යවසායකත්ව කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීමත්, පෝෂණ තත්ත්වය ආහාර සුරක්ෂිත භාවය සහ ධීවර ප්‍රජාවගේ ආදායම ඉහළ නැංවීමයි. සැලසුම් අත්කිකාරම මඟින් නැගුරම් ස්ථාන සහ ගොඩබැසීමේ ස්ථාන පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක ඉංජිනේරු සැලසුමක් පිළියෙල කිරීම, ලංසු ලේඛන සැකසීම, සමාජ ආරක්ෂන ලේඛන සැකසීමත් ව්‍යාපෘති පිරිවැය යාවත්කාලීන කිරීමත් සිදුකරනු ලබයි.</p>
<p>යාපනය කිලිනොච්චි ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය + අතිරේක මූල්‍යයනය</p> <p>කාල සීමාව: 2011 - 2025 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 210 ක්‍රියාත්මක ආයතනය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: නගර සැලසුම් හා ජලසම්පාදන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>යාපනය අර්ධද්වීපයේ හා එහි අවට ග්‍රාමීය හා නාගරික ප්‍රදේශ වල ජනතාව සඳහා (300,000 පමණ) සුරක්ෂිත පානීය ජල සැපයුම් ලබාදීමත් ආසන්න වශයෙන් 80,000 පමණ පිරිසකට සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයීමටත් මෙහි ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතිය මඟින් සැපයීමට නියමිත අතර අතිරේක මූල්‍යයනය මඟින් දිනකට ජලය ඝන මීටර 24,000 ධාරිතාවයකින් යුත් මුහුදු ජල ප්‍රති ආශ්‍රත ජල පිරිපහදු යන්ත්‍රයක් ස්ථාපනය කරනු ලබන අතර ව්‍යාපෘතියට සහාය දැක්වීම සඳහා විවිධ සැලසුම් කරන අධ්‍යයනයන්ද සමාජ ආරක්ෂණය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අධීක්ෂණ වැඩසටහන්ද සිදු කරනු ලබයි.</p>
<p>කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණ වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන අදියර 1, අදියර 2, අදියර 3</p>	<p>මෙම සමස්ත වැඩසටහන මඟින් වැඩි අවධානයක් යොමුකර ඇත්තේ මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ ජල සම්පාදන සේවා වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් ආදායම් නොලබන ජලය අඩුකර ගැනීමයි</p>

<p>කාල සීමාව: 2013-2020 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන: කොළඹ මහ නගර සභාව ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>(වර්තමානය වන විට මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ ආදායම් නොලබන ජලය ප්‍රතිශතයක් ලෙස 49% සිට 20% දක්වා අඩුකර ගැනීමයි.) තවද මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් අපජල පද්ධතීන් පුනරුත්ථාපනය කිරීම සහ අපජල පවිත්‍රාගාර ඉදිකිරීම මඟින් ක්‍රියාත්මක වන කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමටද නියමිතය.</p>
<p>අධ්‍යාපන ආංශීය සංවර්ධන වැඩසටහන කාල සීමාව: 2013 - 2018 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 200 ක්‍රියාත්මක / අධීක්ෂණ ආයතනය: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය</p>	<p>අධ්‍යාපන ආංශීය සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ අධ්‍යාපනයේ සමානාත්මතාවය හා ගුණාත්මකභාවය වැඩිකිරීම සඳහා 1. නවීකරනය වූ ඉහල ගුණාත්මකභාවයෙන් යුත් ද්විතීය අධ්‍යාපනය ii. සාධාරණීය හා කාර්යක්ෂම පාසල් පද්ධතිය iii. ශක්තිමත් පාසල් කළමනාකරණය හා ස්වාධීනත්වය iv. විද්‍යායි වැඩසටහන් කළමනාකරණය හා සැලසුම් කිරීම යන ප්‍රවීණතා හතර ප්‍රධානව ගැනීමට අපේක්ෂිතය. මෙම වැඩසටහන යටතේ උසස්පෙළ සඳහා තාක්ෂණ විෂය ධාරාව හදුන්වා දීම සහ විද්‍යා අධ්‍යාපන අවස්ථා පුළුල් කරමින් පාසල් 250 ක තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සිදුකරනු ලබයි. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ උපයෝජන සිදුකිරීම උපයෝජන සම්බන්ධ දැරීමකට අදාල ප්‍රතිඵල ප්‍රධානව ගැනීම මත සිදුකරනු ලැබේ.</p>
<p>නිපුණතා ආංශීය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන කාල සීමාව: 2013 - 2018 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 100 ක්‍රියාත්මක/ අධීක්ෂණ ආයතනය: නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය</p>	<p>අනාගතයේ රැකියා වෙළෙඳපොළට ගැලපෙන පරිදි ගෝලීය තරඟකාරී ශ්‍රම බලකායක් නිර්මාණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික ප්‍රතිසංස්කරණ සිදුකිරීම සඳහා රජය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන නිපුණතා සංවර්ධන වැඩසටහනට සහය වීම නිපුණතා ආංශීය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහනෙහි අරමුණ වේ. එය ප්‍රධාන වශයෙන් පහත ප්‍රතිඵල හතර ප්‍රධානව ගැනීම මත පදනම්ව ක්‍රියාත්මක වේ. 1. තෘතීයික හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන පුහුණු ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිපාදනයන්හි ඉහළ ගුණාත්මක භාවය. ii. එම අංශයේ සැලසුම් සහ ප්‍රතිපාදන සඳහා කාර්මාන්ත අංශයේ හවුල්කාරීත්වය ඉහල නැංවීම. iii. එම අංශය සඳහා සහභාගිත්වය හා සමානාත්මතාවය වැඩිදියුණු කිරීම iv ප්‍රතිපත්ති ආයතනික හා මෙහෙයුම් ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආංශීය කළමනාකරණය වර්ධනය කිරීම.</p>
<p>පිවිතුරු බලශක්ති ජාල කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන ව්‍යාපෘතිය කාල සීමාව: 2013 - 2019 සමස්ත පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 200 ණය මුදල: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 130 පිවිතුරු බලශක්ති අරමුදල ප්‍රදාන: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.5 ක්‍රියාත්මක/ අධීක්ෂණ ආයතනය: ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය පුනර්ජනනීය බලශක්ති අධිකාරිය විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මන්තාරම විදුලි සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධනය කිරීම උතුරු පළාතේ සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කිරීමත් මන්තාරම දිස්ත්‍රික්කයේ අනාගත සුළං විදුලි උත්පාදනය කිරීමේ හැකියාව ඇතිකිරීම, නව පොල්පිටිය, පාදක්ක, කැගල්ල, විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධනය මඟින් සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම ප්‍රතික්‍රියක බලශක්ති (reactive power) කළමනාකරණය සහ මධ්‍ය වෝල්ටීයතා බෙදාහැරීමේ ජාල දියුණු කිරීම සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමුකර ඇත. තවද මධ්‍යම, උතුර, දකුණ හා බස්නාහිර පළාත් වල සුනිතය බලශක්ති අධිකාරිය මඟින් වහල මත සවිකරන සූර්ය බලශක්ති උත්පාදනය කරන නියමු ව්‍යාපෘති අරමුණකර එමඟින් එය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට මෙහා වොට් එකක් එකතු කිරීමටත්, සූර්ය බලශක්ති සංවර්ධනය සඳහා පුද්ගලික අංශයේ තරඟකාරී වෙළෙඳපලක් ඇතිකිරීමටත් පිවිතුරු බලශක්ති අරමුදල වෙතින් ලැබෙන ප්‍රදානය යොදාගනු ලැබේ.</p>
<p>හරිත බලශක්ති සංවර්ධන හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන කාල සීමාව: 2014 - 2021 පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 440</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය අදියර දෙකක් යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවති පළමු අදියර ජල විදුලිබල උත්පාදනය හා සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමුකර ඇති අතර දෙවන අදියර සම්ප්‍රේෂණ පද්ධති ශක්තිමත් කිරීම, මධ්‍යම වෝල්ටීයතා ජාලය දියුණු කිරීම, බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාව සංවර්ධනය යනාදිය කෙරෙහි වැඩිවශයෙන් අවධානය යොමුකර ඇත.</p>

<p>ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	
<p>විදුලිය සැපයීමේ විස්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට සහයවීමේ ව්‍යාපෘතිය</p> <p>කාල සීමාව: 2016-2021 සමස්ත පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 164 ණය මුදල: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 115 දුර්වලතාවය අඩුකිරීම සඳහා වූ ජපන් අරමුදල: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 02 පිවිතුරු බලශක්ති අරමුදල: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.8 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය, සුනිතය බලශක්ති අධිකාරිය, ලංකා විදුලි පුද්ගලික සමාගම, ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රධාන සංරචක හතරකින් යුක්ත වේ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. උතුරු පළාතේ වෙන් වෙන්ව පිහිටා ඇති දූපත්වල දෛමුහුම් පුනර්ජනනීය බලශක්ති පද්ධති ඇතිකිරීම 2. මධ්‍යම චෝල්ටියතා ජාලයේ විශ්වාසනීයත්වය වැඩිකිරීම 3. ග්‍රාමීය විදුලියනය සහ බෙදාහැරීමේ කාර්යසාධනය අධීක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම 4. සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතියේ ප්‍රතික්‍රියාකාරක බලශක්ති කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම.
<p>සුළං බලශක්ති උත්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය</p> <p>කාල සීමාව: 2017-2021 සමස්ත පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 256.7 ණය මුදල: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 200 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය අධීක්ෂණ ආයතනය: විදුලිබල හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය</p>	<p>ජාතික විදුලි ජනන මිශ්‍රණයේ පුනර්ජනනීය බලශක්ති මගින් උත්පාදනය කරන ප්‍රමාණය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙහා වොට් 100 ක ධාරිතාවයෙන් යුතු සුළං බලාගාරයක් උතුරු පළාතේ මන්නාරම් දූපතේ ඉදිකරනු ලැබේ. තවද අභ්‍යන්තර මධ්‍යම චෝටියතා යටිතල පහසුකම් අභ්‍යන්තර මංචාවක් හා කේබල් චලීම ඇතුළු සුළං උද්‍යානයේ සියළු යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සුළං බල පුරෝකථනය පාලනය හා මෙහෙවොට් 100 සුළං බල උච්චාවචනය කලමනාකරණය කිරීම සඳහා පුනර්ජනනීය බලශක්ති පාලන මැදිරියක් ස්ථාපිත කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදුකෙරේ.</p>
<p>උතුරු මාර්ග ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යනය</p> <p>කාල සීමාව: 2013 - 2018 මුළු පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 112.8 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, උතුරු පළාත් මාර්ග සංවර්ධන දෙපාර්තමේන්තුව උතුරු මැද පළාත් මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අධීක්ෂණ ආයතනය: පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය, උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය</p>	<p>මූල්‍ය ණය පහසුකම් මගින් සිදුකල ක්‍රියාකාරකම් තවදුරටත් පුළුල් කරමින් උතුරු මැද හා උතුරු පළාත් වල ජාතික මහා මාර්ග පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමට ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 98 ක් ලබා දෙන ලදී. ව්‍යාපෘතිය මගින් ජාතික මහා මාර්ග කි.මී 130 ක දිගක්ද පළාත් මාර්ග කි.මී 123 දිගක්ද වැඩි දියුණු කරනු ලැබේ.</p>
<p>දකුණු මාර්ග ව්‍යාපෘතිය</p> <p>කාල සීමාව: 2014 - 2018 මුළු පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 100 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අධීක්ෂණ ආයතනය: උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය</p>	<p>දකුණු පළාතට අයත් අධිවේගී මාර්ග ජාලය හා සම්බන්ධ කි.මී 33.07 දිගින් යුත් ජාතික මහාමාර්ග දියුණු කිරීම සඳහා ඩොලර් මිලියන 75 ක ණය මුදලක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ලබාදී ඇත.</p>

<p>පළමු හා දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන</p> <p>කාල සීමාව: 2014 - 2025 මුළු පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1990.6 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය අධීක්ෂණ ආයතනය: උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය</p>	<p>පළමු හා දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන මඟින් පහත පරිදි මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය කරනු ලැබේ</p> <p>පළමු ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන (I Road - 1)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>පලාත</th> <th>ජාතික/කි.මී</th> <th>ග්‍රාමීය/කි.මී</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>මධ්‍යම</td> <td>36.8</td> <td>595</td> </tr> <tr> <td>වයඹ</td> <td>21.79</td> <td>939</td> </tr> <tr> <td>සබරගමුව</td> <td>43.13</td> <td>472</td> </tr> <tr> <td>බස්නාහිර (කළුතර දිස්ත්‍රික්කය)</td> <td>15.97</td> <td>276</td> </tr> <tr> <td>දකුණ</td> <td>70.9</td> <td>562.7</td> </tr> <tr> <td>උතුරු මැද</td> <td>29.6</td> <td>495.4</td> </tr> <tr> <td>එකතුව</td> <td>218.19</td> <td>3340.1</td> </tr> </tbody> </table> <p>දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන (I Road - 2)</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>පලාත</th> <th>ජාතික/කි.මී</th> <th>ග්‍රාමීය/කි.මී</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>උතුරු</td> <td>114.89</td> <td>1058</td> </tr> <tr> <td>නැගෙනහිර</td> <td>155.76</td> <td>846</td> </tr> <tr> <td>ඌව</td> <td>72.9</td> <td>1044</td> </tr> <tr> <td>බස්නාහිර</td> <td></td> <td>800</td> </tr> <tr> <td>එකතුව</td> <td>303.55</td> <td>3748</td> </tr> </tbody> </table>	පලාත	ජාතික/කි.මී	ග්‍රාමීය/කි.මී	මධ්‍යම	36.8	595	වයඹ	21.79	939	සබරගමුව	43.13	472	බස්නාහිර (කළුතර දිස්ත්‍රික්කය)	15.97	276	දකුණ	70.9	562.7	උතුරු මැද	29.6	495.4	එකතුව	218.19	3340.1	පලාත	ජාතික/කි.මී	ග්‍රාමීය/කි.මී	උතුරු	114.89	1058	නැගෙනහිර	155.76	846	ඌව	72.9	1044	බස්නාහිර		800	එකතුව	303.55	3748
පලාත	ජාතික/කි.මී	ග්‍රාමීය/කි.මී																																									
මධ්‍යම	36.8	595																																									
වයඹ	21.79	939																																									
සබරගමුව	43.13	472																																									
බස්නාහිර (කළුතර දිස්ත්‍රික්කය)	15.97	276																																									
දකුණ	70.9	562.7																																									
උතුරු මැද	29.6	495.4																																									
එකතුව	218.19	3340.1																																									
පලාත	ජාතික/කි.මී	ග්‍රාමීය/කි.මී																																									
උතුරු	114.89	1058																																									
නැගෙනහිර	155.76	846																																									
ඌව	72.9	1044																																									
බස්නාහිර		800																																									
එකතුව	303.55	3748																																									
<p>ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිය සඳහා වූ පහසුකම්</p> <p>කාල සීමාව: 2016 - 2022 මුළු පිරිවැය: ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 27.70 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය අධීක්ෂණ ආයතනය: වරාය හා නාවික අමාත්‍යාංශය, උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය, ප්‍රවාහන හා සිවිල් ගුවන්සේවා අමාත්‍යාංශය</p>	<p>2018, 2019 හා 2020 කාල වකවානුවලට ඇති ප්‍රමුඛ ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිවල සුදානම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මෙය ක්‍රියාත්මකය. මෙම ණය පහසුකම් මාර්ග, දුම්රිය හා වරාය යන උප අංශ වලට යෝග්‍ය පරිදි ලබා දී ඇත.</p>																																										

මූල්‍ය අංශය සඳහා මේ වන විටත් ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහයෝගීතාව

ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ සංවර්ධන වැඩසටහන - ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 250 ක වැඩසටහන් ණය

- මෙම වැඩසටහනේ ප්‍රථමික අරමුණ වන්නේ වෙළෙඳපොළ සහයෝගීත්වය ඉල්ලුම් හා සැපයුම් ක්‍රියාමාර්ග හරහා ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළෙහි ප්‍රමාණය හා ධාරිතාවය ඉහල නැංවීමයි.
- මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ වඩාත් හොඳින් ආර්ථික වර්ධනය හා සංවර්ධනයට අනුබල දීමට රටෙහි ආර්ථික අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන පරිදි සම්පත් ඵලදායී අයුරින් ලබාගැනීමයි. මීට අමතරව සම්පත් රැස්කිරීම සඳහා විශේෂයෙන් ශක්තිමත් නීතිමය හා නියාමන රාමුවක් සහිත ඵලදායී ස්ථාවර හා විනිවිදතාවයකින් යුත් ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළක් සංවර්ධනය කිරීමද අරමුණු කරයි.

රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ කාර්යක්ෂමතා ව්‍යාපෘතිය - ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 30.8

- රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ කාර්යක්ෂමතා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මඟින් ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 30.8 ක ණය මුදල යොදා ගනිමින් එකාබද්ධ තාක්ෂණික ක්‍රියාවලිය කළමනාකරණ තොරතුරු මෙහෙයුම් පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම සහ දේශීය හා විදේශීය පුහුණු වැඩසටහන් ලබාදීම මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සිදු කරනු ලැබේ.

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය ණය මාලා ව්‍යාපෘතිය - ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 175 / Women Entrepreneurs Finance Initiative (We - Fi) මඟින් ලබා දීමට නියමිත ක ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 12.6 ප්‍රදානය

- 2016 වර්ෂයේ සිට සහභාගි වන මූල්‍ය ආයතන 10 ක් හරහා සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් 800 කට ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 175 ක ණය මුදලක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් ලබා දී ඇත. මෙම සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන් පිටත ක්‍රියාත්මකවන්නන්, කාන්තාවන් විසින් පවත්වාගෙන යන හෝ මුල්වරට බැංකු මඟින් ණය ලබා ගන්නා අයගෙන් සමන්විතය. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වය මත හිඳිමින් 2018 වර්ෂයේදී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් මූල්‍යගත කිරීමේ අභියෝග වලට මුහුණ දීම සඳහා ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 75 ක ණය මුදලක් ලබා දුන් අතර මෙය මාස 18ක් හරහා 2019 වර්ෂයේ දී අවසන් වේ. තවදුරටත් කාන්තා ව්‍යවසායකයින් සඳහා We-Fi ආයතනය හරහා ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 12.6 ක ප්‍රදාන මුදලක් ලබා ගැනීමට මුලිකව හැකිවූ අතර එය 2018 වර්ෂයේදී ආරම්භ වීමට නියමිතය.

ව්‍යාපෘතියේ බොහෝමයක් ප්‍රතිලාභීන් අතරින් තම සාර්ථක කටාච ඉදිරිපත් කළ ප්‍රතිලාභීන් දෙදෙනෙක්

සම්පත් සුරාග මහතා

මහිමා ගුණවර්ධන මහත්මිය

මහවැලි ජල සුරක්ෂිතතා ආයෝජන ව්‍යාපෘතිය

සමස්ථ ආයෝජනය: ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 675
 ආසියානු සංවර්ධන බැංකු දායකත්වය: ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 453 කි.
 එය බහු අදියර මූල්‍යයන පහසුකම් යටතේ අදියර තුනකින් ලබාදෙනු ඇත.
 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය: මහවැලිසංවර්ධනභාපරිසරඅමාත්‍යාංශය
 කාලසීමාව: 2015- 2024

මෙම වැඩසටහනෙහි දෙවන අදියර ක්‍රියාත්මකවීමත් සමඟ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන යාපනය කිලිනොච්චි ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය ද ඇතුළුව එම ප්‍රදේශ සඳහා පානීය ජලය ලෙස මහවැලි ජලය ලබාගත හැකිවනු ඇත.

අරමුණ:
 වාර්ෂික, පානීය හා වාණිජ කටයුතු සඳහා මහවැලි ගඟෙහි අතිරික්ත ජලය හැරවීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු වියලි කලාපයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් කඩිනම් කිරීමේ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති තුන
 *ඉහළ ඇලහැර මාර්ග ව්‍යාපෘතිය
 *වයඹ ඇල ව්‍යාපෘතිය
 *මිණිපේ වම් ඉවුර ඇල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.

මොරගහකන්ද ජලාශය දැනට පවතින හුරුළුවැව, මනාකැටිය ඒරු වැව සහ මහකනදරුව යන ජලාශවලට සම්බන්ධ කිරීම සඳහා කි.මී. 62 ක දිගින් යුතු (කි.මී.28 ක උමං මාර්ගයක්ද ඇතුළුව) ඉහළ ඇලහැර මාර්ගය ඉදිකිරීම.

මෙම වැඩසටහනේ දෙවන අදියර 2021 වර්ෂයේ ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත අතර එමගින් මහවැලි ගඟේ අතිරේක ජලය උතුරු මැද පළාතේ දැනට පවතින අතිරේක ජලාශ සඳහා ලබාදෙමින් පද්ධතිය තව දුරටත් ව්‍යාප්ත කිරීම.

කළුගඟ ජලාශයේ සිට මොරගහකන්ද ජලාශයට ජලය ගෙන ඒම සඳහා කි.මී.8.8 ක කළුගඟ මොරගහකන්ද ඇල මාර්ගය ඉදිකිරීම.

කි.මී.96 ක නව සහ වැඩිදියුණු කළ ඇළ මාර්ග (මීටර 940 ක උමගක්ද ඇතුළුව) මීටර 25 ක් උස වේලි දෙකක් මහ කිතුල හා මහ කිරුල ජලාශ සඳහා ඉදිකිරීම

කි.මී. 74 ක වම් ඉවුර ඇළ පුනරුත්ථාපනය කිරීම

මිණිපේ අමුණ මීටර 3.5 ක් වසවීම

- ප්‍රතිලාභ**
- උතුරු මැද, මධ්‍යම හා වයඹ පළාත් වල කෘෂිකාර්මික වලදායීතාවය හා තිරසාර ආර්ථික වර්ධනය ඉහළ නැංවීම.
  - කන්න දෛනෙහිම හෙක්ටයාර 36,000 ක ඉඩම් ප්‍රමාණයක් වගාකිරීම සඳහා ජල සුරක්ෂිතතාවය ඇතිකිරීම.
  - ආරක්ෂිත පානීය ජලය සැපයීම මෙම ප්‍රදේශයේ වෙසෙන ජනතාවගේ නිදහස වකුගඩු රෝගය වළක්වා ගැනීමට හේතු වනු ඇත.
  - නව හා වැඩිදියුණු කරන ලද ජල ප්‍රවාහන හා ගබඩාකිරීමේ යටිතල පහසුකම්
  - ජල සම්පත් කළමනාකරණය සඳහා වැඩිදියුණු කළ පද්ධති.
  - ප්‍රතිලාභීන් - ගොවිපවුල් 80,000.

වගුව 3.2: ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් දැනට ක්‍රියාත්මක වන තාක්ෂණික සහයන් සහ ප්‍රදාන

ව්‍යාපෘතිය	තාක්ෂණික සහයෝගිතාව / ප්‍රදාන (ඇ.ව.ජ. බිලියන)
1 පිවිතුරු බලශක්ති හා ජල කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	1,500,000.00
2 විදුලි සැපයීමේ විශ්වාසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට සහය වීමේ ව්‍යාපෘතිය	1,800,000.00
3 කුඩා හුදකලා දුපත් සඳහා ඵලදායී බලශක්ති භාවිතය	2,000,000.00
4 ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර හා නායයෂම් ආපදා සඳහා ප්‍රතිචාර (දෙවන අදියර) - ප්‍රදාන	2,000,000.00
5 ජල සම්පාදන හා සහිපාරක්ෂක සේවා සැපයීම් කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය ධාරිතා වැඩි දියුණු කිරීම	600,000.00
6 මානව ප්‍රාග්ධන සංවර්ධන ධාරිතාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහාය	2,350,000.00
7 දකුණු අධිවේගී මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන	1,000,000.00
8 ඒකාබද්ධ මාර්ග සංවර්ධන ආයෝජන වැඩසටහන	1,000,000.00
9 යාපනය සඳහා විකල්ප ජල ප්‍රභවයන් (මුහුදු ජල ප්‍රති ආශ්‍රත ජල පිරිපහදු යන්ත්‍රය සඳහා වේගවත් තක්සේරුව)	225,000.00
10 ව්‍යාපෘති සුදානම සහ කළඹ කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම	1,000,000.00
11 ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාප්‍රවහන මණ්ඩලයේ ආයතනික සංවර්ධනය	1,000,000.00
12 කොළඹ අර්ධ නාගරික දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය	1,450,000.00
13 උතුරු පළාත් තිරසාර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	600,000.00
14 තොරතුරු සංවර්ධන හා සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ මූල්‍ය කටයුතු නවීකරණය	2,000,000.00
15 සුළං බලශක්ති නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය.	2,000,000.00
16 ශ්‍රී ලංකාවේ අරමුදල් සම්පාදනය	500,000.00
17 ජාතික වරාය සැලසුම	1,500,000.00
18 ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ සංවර්ධනය කිරීම	2,200,000.00
19 TA 9454-SRI: උපාය මාර්ගික දැනුම විසදාගැනීම සඳහා සහාය වීම	225,000.00
20 TA 9460-SRI: බලශක්ති පද්ධතියේ විශ්වාසනීයත්වය ශක්තිමත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	1,500,000.00
21 TA 9399-SRI: සෞඛ්‍ය පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සැකසීම	500,000.00
22 TA 9389-SRI: සූර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදන ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහාය	1,000,000.00
23 යාපනයේ ජල ක්ෂේත්‍රයන්හි ආයතන වල ධාරිතා වර්ධනය	500,000.00
24 TA 9382-SRI: ප්‍රධාන දුම්රිය සැලැස්ම	1,500,000.00
25 TA 9335-SRI: අධිකරණ ක්ෂේත්‍රයේ කාර්යක්ෂමතාව ශක්තිමත් කිරීම (වාණිජ නීතිය ආයෝජන හා කොන්ත්‍රාත් බලාත්මක කිරීම).	750,000.00
26 සූර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය	225,000.00
එකතුව	30,925,000.00

2017 වර්ෂයේ කාර්යසාධනය

රටෙහි වැඩසටහන්කරණය

ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්ෂික වැඩසටහන්කරණය සකස් කළ හා වූ සාකච්ඡා ප්‍රධාන වශයෙන් දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග (2018-2022) මත සහ ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් බවට පත්වීමත් සමඟ රටෙහි වෙනස්වන අවශ්‍යතා වලට ගැලපෙන පරිදි ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මෙහෙයුම් සකස් කිරීම යන කරුණු පදනම් කරගෙන සිදු කරන ලදී.

රටෙහි වැඩසටහන්කරණය පිළිබඳ සාකච්ඡාවන්හිදී ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය සහාය අවශ්‍ය වන රජයේ ප්‍රමුඛතම කේන්ද්‍ර පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමුවිය. දේශීය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සැලැස්මෙහි (Country Operations Business Plan) රැකියා මිලියනයක් ඇතිකිරීම, ආදායම් අවස්ථා වැඩිකිරීම, ග්‍රාමීය ආර්ථිකය ශක්තිමත් කිරීම, කලාපීය සංවර්ධන ප්‍රවේශයන් 3 ක් නිර්මාණය කිරීම, මූල්‍යමය අන්තර් ග්‍රහණය, නව ආයෝජන වැඩිදියුණු කිරීම, ගෝලීය වෙළෙඳපොළ සඳහා දායකත්වය සැපයීම, කෘෂිකර්ම හා ධීවර අංශය නවීකරණය, පානීය ජලය සැපයීම, නව ව්‍යාපාර අවස්ථා සඳහා පහසුකම් සැලසීම, මානව සම්පත් ශක්තිමත් කිරීම, මානව ප්‍රාග්ධනය වැඩිදියුණු කිරීම, ආර්ථික කටයුතු සඳහා කාන්තා සහභාගිත්වය වැඩිකිරීම, සමාජ ආර්ථික අභිමානය සහ තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු ශක්තිමත් කිරීම, වෙළෙඳ කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීම, සහ අපජල පවිත්‍රකරණය වැඩිදියුණු කිරීම, ආදී කරුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමට අදාල ව්‍යාපෘති කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමුවී ඇත.

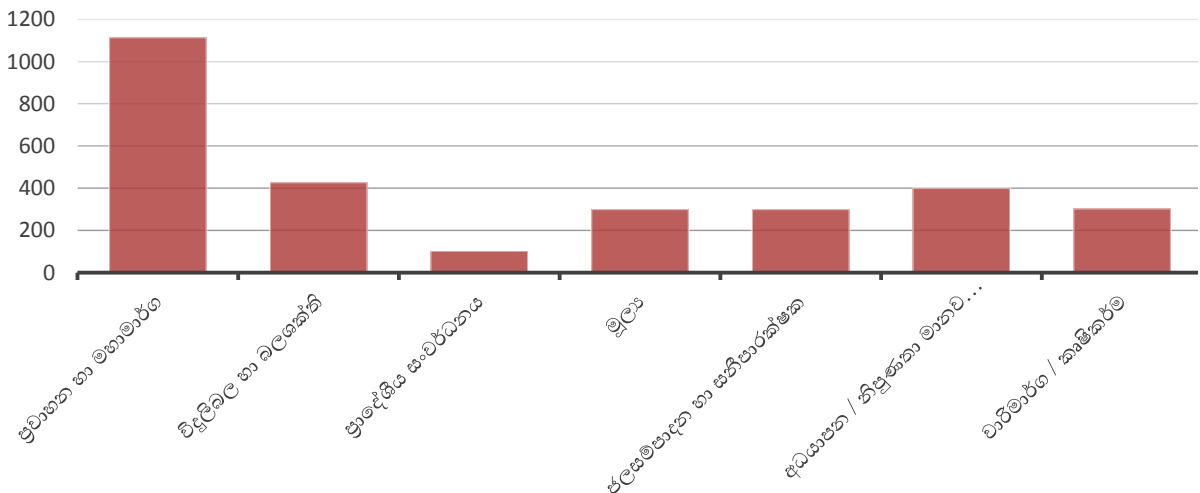
ශ්‍රී ලංකා දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග (2018-2022)

2018-2022 කාලය තුළදී ශ්‍රී ලංකාව සමඟ ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව ඇතිකරගත් ප්‍රතිපත්තිමය පුළුල් එකඟතාව මත දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග (2018-2022) 2017 දී සකස්කර අවසන් කරන ලදී. රජයේ ප්‍රතිපත්තිමය ප්‍රමුඛතාවයන් අනෙකුත් සම මට්ටමේ ආර්ථික වශයෙන් නැඟී එන රටවල් හා ලෝකයේ අනෙකුත් රටවල ආර්ථික සංවර්ධන කටයුතු හා ශ්‍රී ලංකා රජයේ අදහස් සැලකිල්ලට ගෙන දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග සකස්කොට ඇත.

දේශීය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සැලැස්ම (2018-2020)

මෙය 2018-2020 සඳහා වූ දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග යටතේ සකසන ලද ප්‍රථම දේශීය ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සැලැස්ම වේ. දේශීය සහයෝගිතා උපාය මාර්ග (2018-2020) යටතේ හඳුනාගත් උපාය මාර්ග යෝජිත කාලරාමුව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ණය සහ ණය නොවන වැඩසටහන් විස්තර කර ඇත. 2018-2020 කාලය තුළදී ස්වෛරී මෙහෙයුම් සඳහා ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 2797.8 ක මුදලක් හා කලාපීය සෞඛ්‍යය ආරක්ෂණ අරමුදල යටතේ ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 12.5 ක ප්‍රදානයක් දැනට වෙන් කර ඇත.

ප්‍රස්තාරය 3.2: 2018-2020 දක්වා සමස්ත ණය ආයෝජනයෙහි අංශ වශයෙන් ව්‍යාප්තිය

2017 වර්ෂය තුළ ණය සම්මුති සාකච්ඡා අවසන් කළ හා අත්සන් කරන ලද ණය

ඇ.ව.ප..ඩොලර් මිලියන 956.3 ක මුදලක් ලබා ගැනීම උදෙසා ණය ගිවිසුම් 11 ක් ණය සම්මුති සාකච්ඡා අවසන් කරන ලද අතර ණය ගිවිසුම් 7 ක් අත්සන් කරන ලදී. මීට අමතරව ආසියා පැසිපික් ආපදා ප්‍රතිධාර අරමුදල හරහා ඇ.ව.ප..ඩොලර් මිලියන 2 ක ප්‍රදානයක් 2017 වර්ෂයේ ඇතිවූ ගංවතුර හා නායයෂම් වලින් විපතටපත් ජනතාවට කඩිනමින් ආධාර සැපයීම සඳහා ලබාගන්නා ලදී.

මෙම අත්සන් කරන ලද ණය ගිවිසුම් හා ප්‍රදාන ගිවිසුම් හරහා ඇ.ව.ප..ඩොලර් මිලියන 623.3 ක මුදලක් ලබාගන්නා ලදී.

2017 වර්ෂයේ එකඟතා හා උපයෝජන

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ණය කළඹ තුළ මෙතෙක් වාර්තා වූ ඉහලම උපයෝජනය වන ඇ.ව.ප..ඩොලර් මිලියන 386.3 ක අගය 2017 වර්ෂය තුළ වාර්තා විය. ආ.ස. බැ මූල්‍යයනය වන විම වර්ෂයේ ක්‍රියාත්මක වූ ව්‍යාපාරවලට අදාලව ඇ.ව.ප..ඩොලර් මිලියන 406.88 ක වටිනාකමක් සහිත කොන්ත්‍රාත් ප්‍රදානය කරන ලදී.

වගුව 3.3: ආසියානු සංවර්ධන බැංකු සටහන 2017 වර්ෂය තුළ ණය සම්මුති සාකච්ඡා අවසන් කළ ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	මුළු ණය මුදල ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන	සම්පූර්ණ පොළී අනුපාතිකය
සුළං බලශක්ති නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය	200	2.02%
සූර්ය බලශක්ති නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය	50	2.20%
යාපනය කිලිනොච්චි ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය	25	2.03%
- අතිරේක මූල්‍යනය	95	2.24%
එකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - හතර වන අදියර	150	2.26%
දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - පළමු අදියර	90	2.24%
	60	2.03%
සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ණය මාලාව - අතිරේක මූල්‍යනය	75	2.03%
මහවැලි ජල ආරක්ෂක ආයෝජන වැඩ සටහන දෙවන අදියර	179	2.30%
	31	2.03%
උතුරු පළාත් තිරසාර ධීවරසංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	1.3	1.30%
එකතුව	956.3	

වසර 2017 දී දකුණු ආසියාවේ ආර්ථික සහයෝගීතාව සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ක්‍රියාකාරීත්වය

කලාපීය සමෘද්ධිය, ආර්ථික අවස්ථා වැඩිදියුණු කිරීම සහ උප කලාපයේ ජනතාව සඳහා වඩා හොඳ ජීවන තත්වයක් ගොඩ නැගීම දකුණු ආසියානු උප කලාපීය ආර්ථික සහයෝගීතා වැඩසටහනේ (SASEC) අරමුණ වේ. එහි සාමාජික රටවල් වන්නේ බංගලාදේශය, භූතානය, ඉන්දියාව, මියන්මාරය, නේපාලය හා ශ්‍රී ලංකාවයි. රටවල් අතර අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාව ඉහළ නැංවීම සඳහා ව්‍යාපෘති පාදක කරගත් සහයෝගීතාව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා විම රටවල් සමඟ නිරන්තර උපදේශන සේවා සපයනු ලබන අතර මියන්මාරය, අග්නිදිග ආසියාව, චීනය, ඔස්සේ ලෝක වෙළෙඳපොළ සඳහා විධිමත් සම්බන්ධතාවයක් වර්ධනය කර ගැනීම සිදු කරයි.

SASEC ප්‍රධානතම වැඩසටහනක් වන ශ්‍රී ලංකාවේ LPG නැව් ගත කිරීමේ හා ගබඩා කේන්ද්‍රස්ථානයක් ලෙස කටයුතු නිරීක්ෂණය සඳහා දැන මෙහෙයුමක් සහභාගි වූ අතර ගෘස් ප්‍රවාහනය සඳහා අවශ්‍ය ශක්‍යතා අධ්‍යයන ආරම්භ කිරීම සඳහා වැඩමුළුවක් පවත්වන ලදී.

2017 නොවැම්බර්, ශ්‍රී ලංකාව තුළ LPG පිළිබඳ ප්‍රවේශයක් පිළියෙල කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දැන මෙහෙයුමක් සහභාගි විය.

2017 ඔක්තෝම්බර්, SASEC සහිතාරක්ෂක සහ වෙළඳ ජාතික නිෂ්චයනය පිළිබඳ තාක්ෂණික බාධා සම්බන්ධයෙන් ජාතික අනුමාන රැස්වීම් පැවැත්වීම.

2017 අප්‍රියෙල්, නවදිල්ලි නුවර පැවති SASEC සාමාජික මුදල් ඇමතිවරුන්ගේ රැස්වීම් සඳහා මුදල් ඇමතිවරු සහභාගි වූහ.

2017 වසරේ විශේෂ අවස්ථා

- 2017 මැයි - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ 50 වන වාර්ෂික රැස්වීම ජපානයේ යෝකෝහාමා හිදී පැවැත්විණි.
- ඉහල පෙළේ උපදේශක කටයුතු සඳහා පැමිණි දූත කණ්ඩායම්
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දකුණු ආසියානු දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හුන් කිම් මහතාගේ සංචාරය (පෙබරවාරි 6-8)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ විධායක අධ්‍යක්ෂ කොච්චි හසගාවා මහතාගේ සංචාරය (මාර්තු 13-19)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ඩින්ඩින් ටැංග් (සභාපති අනුකූලතා සමාලෝචන කමිටු උප සභාපති මට්ටම) සහ ජිවෙන්ද්‍ර ෂා (විශේෂ ව්‍යාපෘති පහසුකම් සැපයුම්කරු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් මට්ටම) මහතුන්ගේ සංචාරය (ජූලි 20-21)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ විධායක අධ්‍යක්ෂ ඩේවිඩ් මර්චන්සන් සහ විකල්ප විධායක අධ්‍යක්ෂ මයිකල් ස්ටුවීස් මහතුන්ගේ සංචාරය (ජූලි 31 සිට අගෝස්තු 04)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ භාණ්ඩාගාරික පෙර් වැන් පෙටෙගෙම් මහතාගේ සංචාරය (අගෝස්තු 28-සැප්තැම්බර් 01)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ජේම්ස් වොරන් ඉවන්ස් (විශේෂ ව්‍යාපෘති පහසුකම් සැපයුම්කරු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් මට්ටම) මහතාගේ සංචාරය (ඔක්තෝම්බර් 27-28)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ උප සභාපති වෙන්කකායි සැංග් මහතා සහ ප්‍රදාන උපදේශක වෙන්වෙන් මහතාගේ සංචාරය (නොවැම්බර් 22-24)
  - ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දකුණු ආසියානු දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හුන් කිම් මහතාගේ සංචාරය (දෙසැම්බර් 01)
- “ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථිකය-නව පාඨමාලා හැඳෑරීම” සඳහා වූ නිශ්චය අධ්‍යයන චලිතයේ 2017 ඔක්තෝම්බර් මාසයේදී සිදුවිය
- “ශ්‍රී ලංකාව හා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ 1966-2016 සහයෝගිතාවයේ 50 වන සංවත්සරය” සඳහා වූ ග්‍රන්ථය චලිතයේ නොවැම්බර් මස සිදුවිය.

දුම්රිය සේවාව සඳහා මූල්‍ය ආයෝජනය

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් දුම්රිය සේවාවේ ඇති ආර්ථික ප්‍රතිලාභ වඩා වඩාත් සාර්ථකව උපයෝජනය කිරීමේ අරමුණින්, කරනු ලබන ආයෝජනවලට ප්‍රමුඛතාවයක් ලබා දී ඇත. මේ අනුව ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ සහය ඇතිව මේ වන විට දුම්රිය අංශයේ ප්‍රධාන සැලැස්ම පිළියෙළ කරනු ලබන අතර මෙමඟින් හඳුනා ගැනීමට අපේක්ෂිත ආයෝජනවලට අමතරව දැනට විවිධ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහය ඇතිව මෙම ක්ෂේත්‍රයේ කරනු ලබන ව්‍යාපෘතිවල සාරාංශයක් පහත දැක්වේ.

ඒක රජය හා ඒක අපනයන හා අනයන බැංකුව

- පළමු අදියර යටතේ මාතර සිට බෙලිඅත්ත දක්වා දුම්රිය මාර්ගය ඉදි කරනු ලබයි. 2 වන අදියර යටතේ බෙලිඅත්තේ සිට වීරවිල දක්වාත්, තුන්වන අදියර යටතේ වීරවිල සිට කතරගම දක්වාත් දුම්රිය මාර්ගය ඉදි කිරීමට අපේක්ෂිතය.
- ඒක ආනයන හා අපනයන බැංකුව මඟින් ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර මුළු පිරිවැය වූ ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 278.2 ක් අගය සහනදායී කොන්දේසි යටතේ වරණීය ගැණුම්කරුවන්ගේ ණය පහසුකමින් හා ඒක රජය විසින් ලබා දෙන සහනදායී ණයක් යන ක්‍රමවේදය හරහා ලබාදීමට එකඟ වී ඇත.
- ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය යටතේ උඩරට දුම්රිය මාර්ගය සඳහා ඩීසල් බලවේග කට්ටල 9 ක් ප්‍රසම්පාදනය කිරීම, මිලදී ගැනීම හා සැපයීම.

ඉන්දියානු අපනයන හා ආනයන බැංකුව

- කළුතර සිට මාතර දක්වා වෙරළබඩ දුම්රිය මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම හා දුම්රිය එන්ජින් ඩීසල් බලවේග කට්ටල මිලදී ගැනීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 167.4 ක මුදලක් ලබා දීම.
- මැදවව්වියේ සිට මඩු, මඩු සිට තෙලෙයිමන්තාරම හා ඕමන්තේ දක්වා මුලු දිග කි.මී 196 ක් වූ දුම්රිය මාර්ග ඉදිකර අවසන් කිරීම.
- ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 382.37 ක් යොදා ගනිමින් 2012 දී පලෙයි සිට කන්කසන්තුරේ දක්වා කි.මී 56 දිග දුම්රිය මාර්ග ඉදි කිරීම. උතුරු මාර්ගයේ අනුරාධපුරයේ සිට ඇති දුම්රිය සංඥා හා විදුලි සංදේශ පද්ධතිය නවීකරණ කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවාව සඳහා ඩීසල් අධිබලකම් කට්ටල ප්‍රතිසම්පාදනය කිරීම.
- පොල්ගහවෙල සිට කුරුණෑගල දක්වා දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස ගොඩනැංවීම.

මීට අමතරව 2017 වර්ෂයේ ජුනි 6 වන දින ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය ඉහළ නැංවීම සඳහා ඉන්දියානු අපනයන හා ආනයන බැංකුවක් සමඟ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 318 ක ණය ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී.

ඉහත ණය මුදල උපයෝගී කරගනිමින් පහත ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීමට අපේක්ෂිතය.

- මහව සිට ඕමන්තේ දක්වා දුම්රිය මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- රත්මලාන දුම්රිය වැඩපොල වැඩිදියුණු කිරීම.
- ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවාව සඳහා දුම්රිය මැදිරි 160 ක් මිලදී ගැනීම.
- මහව සිට අනුරාධපුර දක්වා වූ දුම්රිය මාර්ගයේ සංඥා පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම.
- පොල්ගහවෙල සිට කුරුණෑගල දක්වා ද්විත්ව මාර්ග ගොඩනැංවීමේ ඉතිරි කොටස මූල්‍යයනය කිරීම.

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව

- කැලණිවැලි මාර්ගයේ මරදාන සිට පාදකික දක්වා ද්විත්ව මාර්ගයන් ඉදිකිරීම හා පාදකික සිට අවිස්සාවේල්ල දක්වා දැනට පවතින මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- මරදාන සිට රාගම දක්වා ප්‍රධාන මාර්ගය දුම්රිය මාර්ග 4 ක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම, රාගම සිට වේයන්ගොඩ දක්වා දුම්රිය මාර්ග 3 ක් ලෙසත් වේයන්ගොඩ සිට රඹුක්කන දක්වා වූ දැනට පවතින ද්විත්ව මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.
- කොළඹ කොටුව සිට පානදුර දක්වා වූ වෙරළබඩ දුම්රිය මාර්ගය මාර්ග 3 ක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම හා පානදුර සිට කළුතර දක්වා ඇති දැනට පවතින දුම්රිය මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.

- පුත්තලම් මාර්ගයේ රාගම සිට මීගමුව දක්වා ද්විත්ව මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීම මඟින් විය කටුනායක බණ්ඩාරණායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළට සම්බන්ධ කිරීම.
- ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මඟින් ලබාගන්නා ලද ඇ. ඩී. ජ ඩොලර් මිලියන 1.5 ක මූල්‍ය ප්‍රදානය හා තාක්ෂණික ආධාර යටතේ දුම්රිය සේවාවේ ප්‍රධාන සැලැස්ම සකස්කිරීම.

2018 වර්ෂයේ ආරම්භ වීමට නියමිත කොළඹ නගරාශ්‍රිත දුම්රිය කාර්යක්ෂමතාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ පහත උප ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක වීමට නියමිතය.

- දුම්රිය විදුලි සංදේශ සන්නිවේදන පද්ධතිය
- දීප ව්‍යාප්ත ප්‍රවේශ පත්‍ර නිකුත් කිරීමේ හා ආසන වෙන් කිරීමේ පද්ධතිය
- දුම්රිය පුහුණු ආයතනය (වැඩිදියුණු කිරීම හා දුම්රිය එන්ජින් සමාකෘතියක් සැපයීම
- ප්‍රධාන දුම්රිය පාලක මැදිරි ගොඩනැගිල්ල සහ මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය
- තාක්ෂණික ගමන් වාර සඳහා මරදාන හා මාලිගාවත්ත අතර අතිරේක දුම්රිය මාර්ග ඉදි කිරීම.
- රත්මලාන ප්‍රධාන දුම්රිය වැඩපොළ වැඩිදියුණු කිරීම (නව බලවේග කට්ටල වැඩපොළක් හා උපකරණ මිලදී ගැනීම).
- ව්‍යාපෘතිය නිසා බලපෑමට ලක්වන පුද්ගලයින් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා නිවාස සංකීර්ණ ඉදි කිරීම

4. පෙරදිග ආසියානු රටවල් සමඟ පවත්නා සහයෝගීතාව

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ පෙරදිග ආසියානු අංශය මගින්, මෙරට සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජපානය, කොරියානු ජනරජය, තායිලන්තය, වියට්නාමය, සිංගප්පූරුව හා මැලේසියාව යන රටවලින් නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සපයා ගැනීමෙහි මෙන්ම එම රටවල් හා සම්බන්ධව හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙහිලාද වගකීම දරණු ලබයි.

ජපාන රජයේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය, ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය (JICA) මගින් මෙරටට ලබාදෙන අතර, කොරියානු රජයේ ණය ආධාර, කොරියානු අපනයන ආනයන බැංකුවේ ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල (EDCF) හරහාද, ප්‍රදාන ආධාර කොරියානු අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා නියෝජිතායතනය (KOICA) මගින්ද මෙරටට ලබාදේ.

ඉහත ප්‍රධාන ද්විපාර්ශ්වීය සහයෝගීතාවයන්ට අමතරව අනෙකුත් රටවල නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාවය, මූලිකවම හැකියාවන් වර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් උදෙසා ලබා දේ.

4.1 ජපානය

ජපානය සමඟ පවත්නා සංවර්ධන සහයෝගීතාවය

ශ්‍රී ලංකාව හා ජපානය අතර පවතින සුභදූෂිලී ද්විපාර්ශ්වික මිත්‍රත්වය 1950 දශකය දක්වා දිවෙන දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් කියයි. ශ්‍රී ලංකාව, ජපානයෙන් ලද පළමු සංවර්ධන සහයෝගීතාවය 1954 වර්ෂයේදී ලැබී ඇති අතර එය කොළඹ ක්‍රමය යටතේ ලැබුණු තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයක් වේ. ආරම්භයේදී, ශ්‍රී ලංකා ජපාන රජයේ සහයෝගීතාවය යටතේ, ප්‍රධාන වශයෙන්ම වෙළෙඳ භාණ්ඩ සහ පොහොර යනාදිය ජපානයෙන් ආනයනය කර ඇති අතර පසුකාලීනව ජපානයෙන් යෙන් ණය මුදල් (Yen Loan) ලබාගැනීම 1958 වසරේදී ද ප්‍රදාන ආධාර සහයෝගීතාවය 1969 වසරේදී ද ආරම්භ කර ඇත.

ඒ අනුව, ණය හා ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති ලෙස ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආයෝජනය කරනු ලැබ ඇති විදේශ මූල්‍යනයන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රතිශතයකට හිමිකම් කියන ජපානය, 2017 වසරේ සමස්ත විදේශ ණය විකඟතාවයෙන් ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන ප්‍රධානතම සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු බවට පත්ව ඇත.

ජපාන රජයේ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාවය මූලික වශයෙන්, යෙන් ණය පැකේජය, ප්‍රදාන ආධාර, ක්ෂේත්‍ර සංවර්ධන සැලසුම් සකස්කිරීම, ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් සිදුකිරීම සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතා වැඩසටහන් සඳහා සහය යන අංශයන්ගෙන් සමන්විත වේ.

මීට අතිරේක වශයෙන්, ජපාන රජය විසින් ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර යටතේ ජපානයේ නිෂ්පාදිත උපකරණ සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් සඳහා මෙරටට ලබාදීමට

උසස් තාක්ෂණික විශේෂඥ දැනුම සහ මූල්‍ය සහයෝගය හරහා ලැබෙන ජපාන නිල සංවර්ධන සහයෝගය, ප්‍රධාන වශයෙන් නව තාක්ෂණය ලබා ගැනීමට හා දැනුම හුවමාරු කරගැනීම යනාදියට ඉතා වැදගත් වේ. මෙම කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන, රජය ජපානයෙන් ලබාගන්නාවූ විදේශ මූල්‍යයන්ගෙන්, සංවර්ධන කටයුතු සඳහා යෙදවීමේදී පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍රයන්හි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛතාවය ලබාදේ.

- ජාතික සහ පළාත් මාර්ග සහ පාලම් ඉදිකිරීම
- නාගරික ප්‍රවාහනය
- විදුලිබල හා බලශක්ති
- ජල සම්පාදනය
- වරාය හා ගුවන් සේවා

දියුණු තාක්ෂණික උපකරණ සහ උපාංග සැපයීම, ජපාන ව්‍යාපෘතීන්වල ප්‍රමුඛස්ථානයක් හිමිවන බැවින් බොහොමයක් ජපාන ණය ව්‍යාපෘති සඳහා ජපාන නිෂ්පාදන හා සේවා යෙදවීම සිදුවේ.

තෝරාගත් ආර්ථික අංශයන් සඳහා ලබාදෙනු ලබන අඩුම මූල්‍යමය සහයෝගීතාව සංසන්දනාත්මකව විශාල ප්‍රමාණයේ මූල්‍ය සම්පත් කළඹක් ලබාදීම සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය ලබාදීම යනාදියද ඇතුළු ජපාන නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාවන්ගේ පවතින විශේෂීතාවන් හේතුවෙන් ජපානය සමඟ වන සංවර්ධන සහයෝගීත්වය සුවිශේෂී ස්වභාවයක් දරයි.

කටයුතු කරන අතරම තීරසාර සංවර්ධනය සඳහා වන විද්‍යා, තාක්ෂණ හා පර්යේෂණ සහයෝගීතාවය යන වැඩසටහන හරහා ඒකාබද්ධ පර්යේෂණ වැඩසටහන් සිදුකිරීමටද ඉඩප්‍රස්ථා සලසා දෙනු ලබයි.

ජපාන සංවර්ධන මූල්‍යයන්ගෙන් සියයට 90 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් වන යෙන් ණය යෝජනා ක්‍රමය මඟින් මාර්ග හා පාලම්, විදුලිබල හා බලශක්ති, ජලසම්පාදන හා ජලාපවාහන, වරාය හා ගුවන් සේවා, සෞඛ්‍යය පහසුකම්, කෘෂි කර්මාන්තය හා වාරිමාර්ග, ආපදා කළමනාකරණය, විදුලි සංදේශනය හා ග්‍රාමීය සංවර්ධනය වැනි පුළුල් පරාසයක විහිදෙන්නාවූ ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රයන් රැසක් ආවරණය කරනු ලබයි.

මීට අමතරව ජපාන ප්‍රදාන අධාර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ පොදු ප්‍රදාන, සංස්කෘතික වැඩසටහන් යටතේ වන ප්‍රදාන හා ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදානයන් හරහා මානව සම්පත් සංවර්ධනය, සෞඛ්‍යය හා වෛද්‍ය සේවා වැඩිදියුණු කිරීම, කෘෂි කර්මාන්තය, සමුද්‍රීය කටයුතු සංවර්ධනය කිරීම හා ආපදා කළමනාකරණය යන ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දී තිබේ.

නවීන උපකරණ හා ඒ ආශ්‍රිත පුහුණුව ලබාදීම, විශේෂඥ දැනුමැති පිරිස් ජපානයෙන් මෙරටට ගෙන්වා ගැනීම සහ ඒ මඟින් නවීන තාක්ෂණික දැනුම, අත්දැකීම් හා නිපුණතාවයන් බෙදාහදා ගැනීමට මෙරට රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට අවකාශ සැලසීම ජපාන තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයේ අරමුණ වේ.

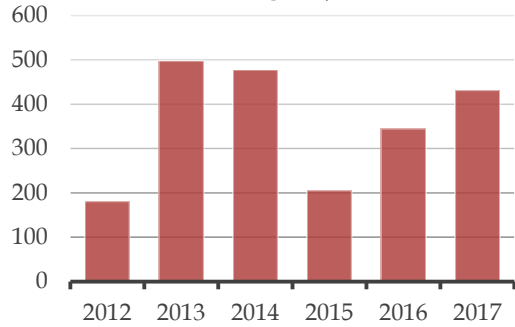
ජපාන මූල්‍යමය සහයෝගීතාවය මත දැනට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය

ජපාන මූල්‍යමය දායකත්වය මත ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය 2017 වසරේ අගභාගය වන විට ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 3,187 ක පමණ මුළු වටිනාකමින් යුතු ණය හා ප්‍රදාන ව්‍යාපෘතීන් 34 කින් සමන්විත විය. ශ්‍රී ලාංකීය සමාජය හා ආර්ථික සංවර්ධනයට ප්‍රමුඛ දායකත්වයක් සපයමින් ගුවන් සේවා, වරාය, විදුලිබල හා බලශක්ති, ජල සම්පාදන, මාර්ග හා පාලම්, සෞඛ්‍යය, ආපදා කළමනාකරණය, සමුද්‍රීය ආරක්ෂාව, විදුලි සංදේශනය හා ග්‍රාමීය සංවර්ධනය වැනි ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රයන් රැසකට ජපානය තම ආයෝජනයන් පුළුල් කර ඇත.

වාර්ෂික චක්‍රලේඛ, 2012 - 2017

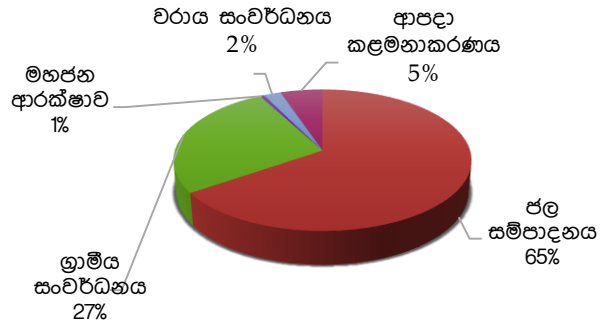
2008 වසරට පෙර, ජපාන යෙන් ණය පැකේජයෙහි චක්‍රලේඛය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක සාමාන්‍ය අගයක් පෙන්නුම් කළද, පසුකාලීනව ජපාන ශ්‍රී ලංකා දේවිපාර්ශවික සහයෝගීතාවය ශක්තිමත් කරමින් විය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 400 කට ඉහළ නැංවුණු අතර මැදි ආදායම් ආර්ථිකයක යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයේ ඇති

ප්‍රස්තාරය 4.1 : ජපාන වාර්ෂික චක්‍රලේඛ 2012 -2017 (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)

වැදගත්කම අනුව එම ප්‍රමාණය අනාගතයේදී තවදුරටත් පුළුල් වීම අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රස්තාරය 4.2: 2017 වසරේ ආංශික චක්‍රලේඛ

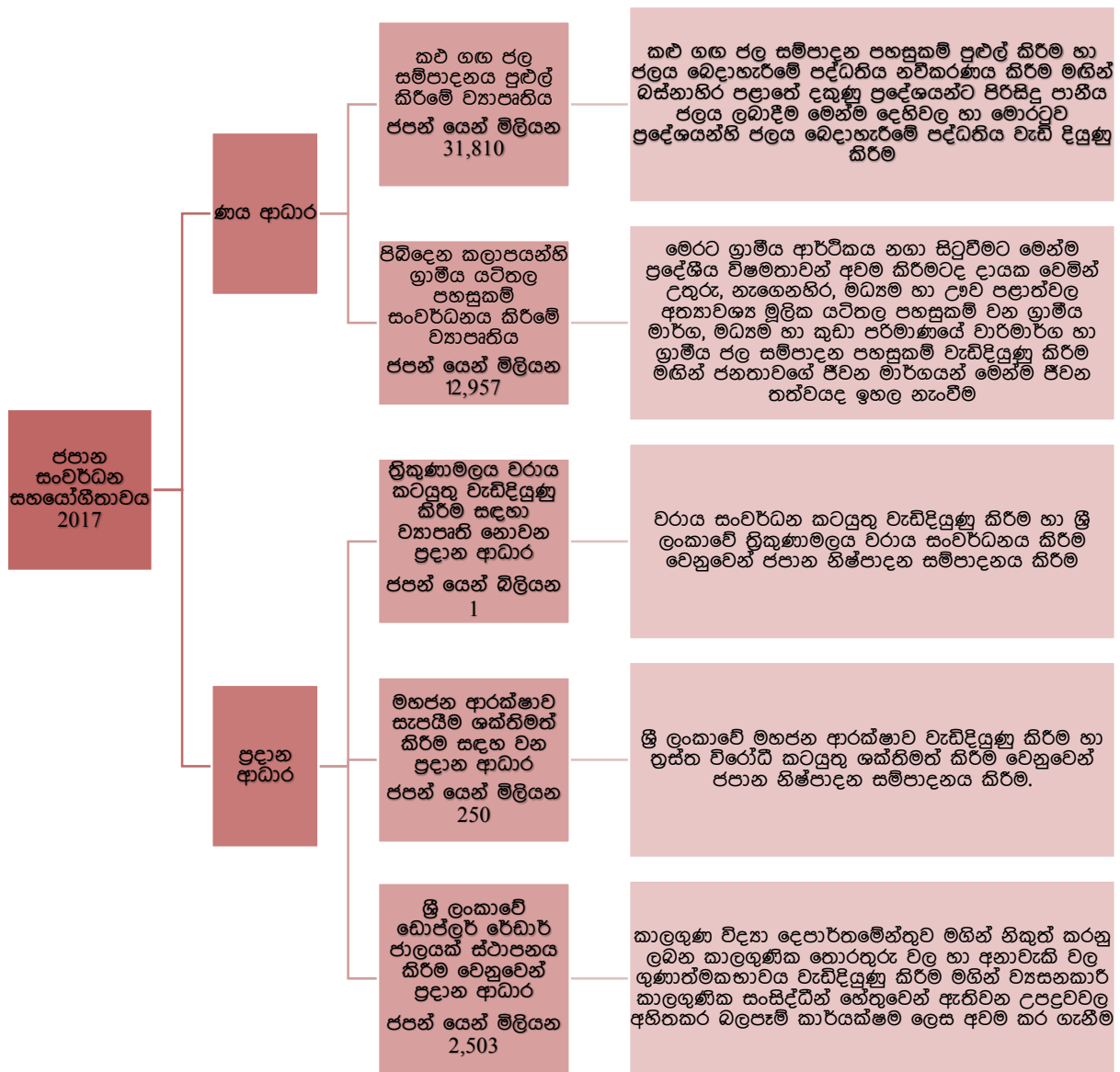

2012 සිට 2017 කාල පරාසය තුළ ණය හා ප්‍රදානයන්හි මුළු ජපාන චක්‍රලේඛය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 2, 139 කි. තවද, 2012 - 2017 කාල සීමාව තුළ වාර්ෂික ණය හා ප්‍රදාන චක්‍රලේඛය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 356 ක සාමාන්‍ය අගයක් පවතී.

2017 වසරේ ජපාන නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාවයේ මුළු චක්‍රලේඛය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 427.06 ක් වූ අතර එය ජල සම්පාදනය, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, වරාය සංවර්ධනය, මහජන ආරක්ෂාව ශක්තිමත් කිරීම හා ආපදා කළමනාකරණය වැනි හඳුනාගත් ප්‍රමුඛ සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි යොමුව ඇත.

පහත සඳහන් ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 393.32 කින් යුත් සහනදායී ණය ආධාර 2ක් සහ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 33.74 ක් වන ප්‍රදාන ආධාර 3 ක් සඳහා 2017 වසරේදී ගිවිසුම් අත්සන් කරන ලදී.

සමස්ත ජපාන එකඟතාවය 2017

2012-2017, වාර්ෂික උපයෝජනය

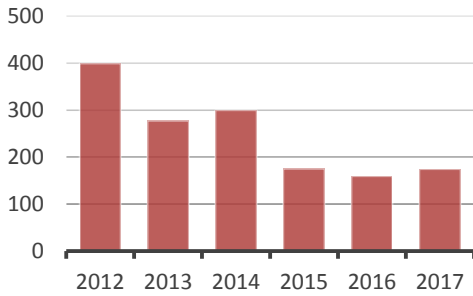
2012 - 2017 කාලසීමාව තුළ ජපාන ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල සමස්ත උපයෝජනයෙහි සාමාන්‍ය අගය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 248 ක් පමණ වූ අතර අනාගතයේදී උපයෝජනයෙන් ආරම්භකිරීමට නියමිත ව්‍යාපෘතීන් හා සලකන විට එම අගය ඉදිරියේදී ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පසුගිය වසර පහක කාලසීමාව තුළ එවකට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල තිබූ ප්‍රසම්පාදන

කටයුතු වල ප්‍රමාදවීම් හේතුකොටගෙන වාර්ෂික උපයෝජනයන්හි පසුබෑමක් දක්නට ඇත.

2017 වසරේ ණය උපයෝජනය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 175 ක් වන අතර ඉන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 78.25 ක උපරිම උපයෝජනය පෙන්නුම් කරනුයේ මාර්ග හා පාලම් ක්ෂේත්‍රයයි.

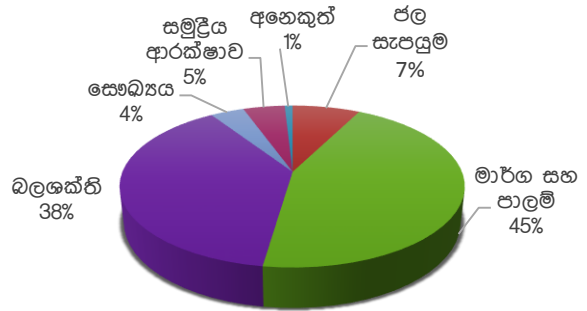

ප්‍රස්තාරය 4.3: ජපාන වාර්ෂික උපයෝජන 2012-2017 (ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන)

ඉහත සඳහන් කරන ලද ජපාන ආධාර ව්‍යාපෘති යටතේ 2017 වසරේ සමස්ත උපයෝජනය, මාර්ග හා පාලම් සංවර්ධනය සඳහා වූ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 78.25 කින්ද, විදුලිබල හා බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය සඳහා වූ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 67.11 කින්ද, ජලසම්පාදනය හා සනීපාරක්ෂාව සඳහා වූ

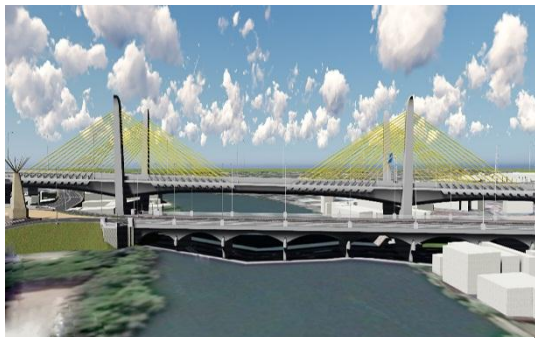
ප්‍රස්තාරය 4.4: 2017 ආංශික වශයෙන් උපයෝජනය

ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 13.08 කින්ද, සෞඛ්‍ය සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 6.54, සමුද්‍රීය ආරක්ෂාව සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 8.05 ක් සහ මානව සම්පත් සංවර්ධනය හා පුහුණුව සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.55 කින් සමන්විත වේ.

2017 වසරේ ක්‍රියාත්මක ප්‍රධාන ණය ව්‍යාපෘති

කැලණි ගඟ හරහා නව පාලමක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

යෝජිත නව කැලණි පාලමේ සැලැස්ම

දැනට කැලණි පාලම ආශ්‍රිතව පවත්නා රථ වාහන තදබදයට පිළියමක් ලෙස හා කොළඹ නගරයට පහසුවෙන් ඇතුළුවීම හා පිටවීම සඳහා ජපාන රජයේ, ජපාන යෙන් මිලියන 35,020 ක මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන යටතේ මංකීරු 6 කින් සමන්විත වන ලෙස නව කැලණි පාලමක් දැනට පවත්නා පාලමට ආසන්නව ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2020 වසර අගභාගය වනවිට නිමකිරීමට අපේක්ෂිතය.

කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය හා සම්බන්ධ වන මෙම නව පාලම කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගය හරහා දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය මෙන්ම ඉදිකෙරෙමින් පවත්නා මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයට ද පිවිසුමක් වේ.

තවද, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන මත ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත වරාය පිවිසුම් මාර්ගය හා බස්නාහිර පළාත් මෙහාපොලිස් සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ නව කැලණි පාලමේ සිට රාජගිරිය දක්වා ඉදිකිරීමට යෝජිත අධිවේගී මාර්ගයද මෙම නව කැලණි පාලමෙන් ආරම්භ වේ.

මහනුවර නගරයේ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය

පසුගිය දශකය තුළ මෙරට සිදුවූ සීඝ්‍ර ආර්ථික සංවර්ධනය මෙන්ම නාගරීකරණය සලකා බලන විට, මහනුවර නගරයේ මූලාසවහන පද්ධතිය වියට සමගාමී ලෙස වැඩිදියුණු වී නොමැත. නිවාස හා කර්මාන්ත ආශ්‍රිත අපජලය, පිරිපහදු කිරීමකින් තොරව ගංඟා හා ඇල දොළ වැනි ජල මූලාශ්‍ර වලට නිදහස් කිරීමෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහනුවර නගරයේ ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රය වන මහවැලි නදිය හා ඒ ආශ්‍රිත ජල මූලාශ්‍රවල ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිරිහීමට හේතු වේ.

ඒ අනුව මහවැලි නදිය හා නුවර වැවේ ජලයේ ගුණාත්මකභාවය ආරක්ෂා කරගැනීමේ අරමුණින් නවීන අපජල පවිත්‍රාගාරයක් හා පිරිපහදු කරන ලද අපජලය බැහැර කිරීමේ පද්ධතියක් ඉදිකිරීම උදෙසා ජපාන රජය විසින්, ජපාන යෙන් මිලියන 14,087 ක දායකත්වයක් ලබාදී තිබේ. මෙම පහසුකම යටතේ, නිවාස ඒකක 9,147ක හා කර්මාන්ත හා අනෙකුත් සේවා ආයතන 2,997 ක් ආශ්‍රිත පදිංචිකරුවන් 55,000 ක් පමණ බැහැර කරන අපජලය පිරිපහදු කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය හා මහනුවර මහනගර සභාව එක්ව මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

මක්සිකරණ පද්ධතිය ඉදිකිරීම

අවසාදිත ටැංකි ඉදිකිරීම

බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපොළ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 11 (1) හා අදියර 11 (2)

කලාපයේ ප්‍රධාන වාණිජමය සහ වෙළෙඳ කේන්ද්‍රස්ථානය බවට ශ්‍රී ලංකාව පරිවර්තනය කිරීමේ අරමුණ පෙරදැරි කරගනිමින්, වසරකට අමතර මිලියන 9 කට සේවා පහසුකම් සැලසීමට හැකිවන ලෙස බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ නවීකරණය කිරීම සඳහා ගුවන් තොටුපල හා ගුවන් සේවා (ශ්‍රී ලංකා) සමාගම සහ ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය අතර රජයේ ඇපකර සහිතව පහත ණය ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.

- BIA අදියර II (1) - ජපන් යෙන් මිලියන 28,969**
- BIA අදියර II (2) - ජපන් යෙන් මිලියන 45,428**

බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ විෂය පථය පහත පරිදි වේ.

- (අ) ප්‍රවේශ දොරටු 8 හා ගුවන් මගී පාලම් 14 ඇතුළු ප්‍රධාන මගී පර්යන්තය
- (ආ) කණු මත ඉදිවන මාර්ග, පිටවීමේ ගුවන් පාලම්, නවීන බහු මහල් රථගාල් සංකීර්ණය
- (ඇ) විදුලිබල පද්ධතිය, ජල සැපයුම් පද්ධතිය හා අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පද්ධතිය ඇතුළු උපයෝගීතා පහසුකම්
- (ඉ) කොම්පෝස්ට් අංගනයක් සහ ජීව වායු ගෑස් පද්ධතියක් සහිත භෂ්මකයක්
- (ඊ) නැවතුම් ස්ථාන 23 ක් සහිත ගුවන් යානා නැවතුම් ප්‍රදේශ(වර්ග මීටර 210,000), පිවිසුම් පථය (වර්ග මීටර 17,000) හා, වැසි ජලය බැහැර කිරීමේ කවුළු සහ ධාවන පථයේ මග පෙන්වීම් සඳහා විදුලි ආලෝක පද්ධතිය

ජාතික විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාල සංවර්ධනය සහ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික විදුලිබල අවශ්‍යතාවය පසුගිය දශකය තුළ වාර්ෂිකව සියයට 5 -7ක සාමාන්‍ය අගයකින් ඉහළ යමින් පවත්නා අතර ආර්ථික වර්ධනය හේතුවෙන් මෙම තත්ත්වය ඉදිරියටත් පැවතීම අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, ඉදිරි වසර 20 ක කාලසීමාව තුළ මෙම ඉල්ලුම වාර්ෂිකව සියයට 6.67 ක් ලෙස ඉහළ යන බව පුරෝකථනය කර ඇති අතරම ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ (2013-2032) දිගුකාලීන ජනන සැලැස්මට අනුව ඉහත ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා වර්ෂ 2020 වන විට ආසන්න වශයෙන් මෙඟවෙට් 1,143 ක අතිරේක ධාරිතාවයක් ස්ථාපිත කළ යුතුය. ඒ අනුව, විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාලය සංවර්ධනයට සමගාමීව විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හානිය අවම කරගනිමින් විදුලිබල උත්පාදනය ඉහළ නැංවීමේ උපායමාර්ග වලට අනුගත වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ජපාන රජය විසින් ඉහත ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ජපන් යෙන් මිලියන 24,930 ක ණය මුදලක් ලබාදී ඇති අතර එමඟින් මහ කොළඹ හා ඒ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයන්හි ස්ථානගත ජාතික විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාලයෙහි ධාරිතාවය හා කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීම හරහා විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ පද්ධතිය තුල්‍යවන හානිය අවම කිරීම සඳහා පියවර ගැනීමට නියමිතය. ඉහත ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වීම හරහා සම්ප්‍රේෂණ රැහැන්, උපපොළවල් සහ විදුලිය බෙදාහැරීමේ රැහැන් ඉදිකිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් මෙරටට වඩා විශ්වාසනීය වූ හා කාර්යක්ෂම වූද විදුලිබල සැපයුමක් ලබාදීමට අපේක්ෂිතය.

2017 වසරේදී ක්‍රියාත්මක ප්‍රදාන ආධාර ව්‍යාපෘති

සමුද්‍රීය ආරක්ෂක හැකියාවන් වර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් ප්‍රදාන ආධාර

ශ්‍රී ලංකාව ඉන්දියානු සාගරයේ උපායමාර්ගිකව වැදගත් ස්ථානයක පිහිටා තිබීම සහ ශ්‍රී ලංකාවට හිමිව තිබෙන විශේෂ සමුද්‍රීය ආර්ථික කලාපය ආවරණය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව ශක්තිමත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් ශ්‍රී ලංකා වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙහි හැකියාව වර්ධනය කිරීම තුළින් දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් දැනට නිරීක්ෂණය කරනු ලබන මුහුදු සැතපුම් ප්‍රමාණය හා වසරකට සිදුකරනු ලබන දෛනික මුරසංචාර සංඛ්‍යාව වැඩිකිරීමට අපේක්ෂිතය. එමඟින් හදිසි අවස්ථාවන්හි සිදුකරනු ලබන ගලවා ගැනීමේ මෙහෙයුම් සඳහා සහ සෝදිසි මෙහෙයුම් සඳහා කඩිනම් ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව වර්ධනය වේ. ඊට අමතරව වෙරළ ආශ්‍රිත භාරවැටුම් සහ මත්ද්‍රව්‍ය ජාවාරම්, අනවසර මසුන් ඇල්ලීම් හා නීති විරෝධී මිනිස් සංක්‍රමණ වැනි සමුද්‍රීය අපරාධ පිළිබඳ විමර්ශනය සඳහාද අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසෙනු ඇත.

1,440 kW ඩීසල් බලයෙන් යුත් ඩීසල් මුර සංචාරක යාත්‍රාවන්

වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම උදෙසා මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජපන් රජය විසින් කිලෝවොට් 1,440 ක ජවයකින් යුත් ඩීසල් එන්ජින් මඟින් බල ගැන්වෙන මීටර් 30 ක පමණ දිගින් යුතු මුර සංචාරක යාත්‍රා 02 ක් වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රදානය කිරීමට නියමිතය. ජපන් යෙන් මිලියන 1,830 ක් (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 17.82) වන මෙම ප්‍රදාන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ලබාදෙනු ලබන මුර සංචාරක යාත්‍රා 02 ක් 2018 වර්ෂයේදී වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවයට එක්කිරීමට නියමිතය.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඩොප්ලර් රේඩාර් ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය

වර්තමානයේ හඳුනාගෙන් ඇති ස්වාභාවික විපත් සිදුවීමේ රටාව සහ ප්‍රවණතාවය ඉහළ යෑම හේතුවෙන් ව්‍යසනකාරී කාලගුණික සංසිද්ධීන් ඉක්මනින් හඳුනාගැනීමට හා එවැනි කාලගුණික තත්ත්වයන් පිළිබඳව ඉතාමත් නිරවද්‍ය වූ තොරතුරු ජනතාවට ලබාදීම රජයේ මූලික වගකීමක් ලෙස හඳුනා ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකා රජය හා ජපාන රජය අතර ඇති වූ සාකච්ඡාවන්හි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඩොප්ලර්

රේඩාර් ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම කිරීම සඳහා ජපාන යෙන් මිලියන 2,503 ප්‍රදාන ආධාරයක් ලබාදීමට ජපන් රජය විසින් එකඟතාවය පළකර ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, ඩොප්ලර් කාලගුණික රේඩාර් ජාලය ස්ථාපනය කිරීම සඳහා පුත්තලම හා පොතුවිල් යන ස්ථානවල රේඩාර් කුළුණු සහිත ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට අපේක්ෂිත අතර මෙම රේඩාර් ජාලය C-band ස්පන්ද සම්පිණ්ඛිත ද්විධ්‍රැවීය ඩොප්ලර් කාලගුණික රේඩාර් පද්ධතිය, කාලගුණික රේඩාර් මධ්‍යම සැකසුම් පද්ධතිය, කාලගුණික විද්‍යා රේඩාර් දත්ත විකාශන පද්ධතිය සහ කාලගුණික විද්‍යා දත්ත සන්නිවේදන පද්ධතිය යන අංශයන්ගෙන් සමන්විත වේ. තවද, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ උපද්‍රවකාරී කාලගුණික විද්‍යා සංසිද්ධීන් අධීක්ෂණය කිරීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යය මණ්ඩලයට තාක්ෂණික පුහුණුවක්ද ලබාදීමට නියමිතය.

මහනුවර නගරයේ නාගරික සැලැස්ම සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මහනුවර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති ප්‍රධාන ලෝක උරුම නගරයක් මෙන්ම පූජනීය නගරයක් වන අතර ලෝක සංචාරක දර්ශකයන්හි වැදගත් සංස්කෘතික සංචාරක ගමනාන්තයක් ලෙසද ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. මේ හේතුවෙන් මහනුවර නගරය වියට උරුම ප්‍රොඩ සංස්කෘතික උරුමය ආරක්ෂා කරගනිමින් මධ්‍යම පළාතෙහි ප්‍රධාන නගරය ලෙස සංවර්ධනය කිරීමෙහි ඇති වැදගත්කම රජය විසින් හදුනාගෙන ඇත.

ඉහත කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින්, මහනුවර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික අගනගරය ලෙස සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සවිස්තරාත්මක සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය ලබාදීමට ජපාන රජය ඔවුන්ගේ එකඟතාවය පළකර ඇත. එසේම පෞරාණික සංස්කෘතික අනන්‍යතාවය නොනැසෙන පරිදි නව නගරයක් ලෙස මහනුවර නගරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය දැනුම හා අත්දැකීම් හුවමාරු කරගැනීමටද මෙහිදී එකඟවී ඇත.

ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය යටතේ මහනුවර නගරයේ පැරණි නාගරික අනන්‍යතාවය නැවත ස්ථාපනය කිරීම මඟින් මහනුවර නගරය ඓතිහාසික හා සංචාරක නගරයක් ලෙසට ලබා ඇති අගය හා ආකර්ෂනය වැඩි කරගැනීමට සැලසුම්කර ඇත. තවද මේ සම්බන්ධයෙන් ජපානය සතු අත්දැකීම් හා දැනුම භාවිත කරමින් නගරයේ ඇති සංස්කෘතික වටිනාකම් හා ඓතිහාසික ස්ථාන සංරක්ෂණය තුලින් මහනුවර නගරය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සංස්කෘතික නගරය ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ වන නගර සංවර්ධන දැක්ම අනුව අනෙකුත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සමඟ අනුරූපී වන පරිදි සවිස්තරාත්මක නගර සංවර්ධන සැලැස්මක් ඇතිකිරීම මඟින් මහනුවර නගරය ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික සංචාරක ගමනාන්තයක් ලෙස ඇති ආකර්ෂනය ඉහළ නැංවීම අපේක්ෂා කෙරේ. තවද, වර්තමානයේදී මහනුවර නගරය ආශ්‍රිතව පැන නැඟී ඇති නගර සංවර්ධන ගැටළු වලට පිලියම් ලෙස පුරාවිද්‍යා ස්මාරක හා ලෝක උරුම ස්ථාන සුරැකීම සඳහා සවිස්තරාත්මක සංරක්ෂණ සැලැස්මක් සකස් කිරීමටද නියමිතය.

යාපනය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් ප්‍රදාන ආධාර

යෝජිත නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය

යාපනය විශ්ව විද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් ජපන් යෙන් මිලියන 1,667 ක ප්‍රදානයක් ලබාදීමට ජපාන රජය එකඟතාවය පළකර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් උතුරු පළාත තුළ වියළි කලාපීය කෘෂිකර්මය පිළිබඳ පර්යේෂණ, අධ්‍යාපනික හා ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් සිදුකිරීම අරමුණ වේ. මෙමඟින් කෘෂිකර්ම විෂය ධාරාවෙන් විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය හදාරණ සිසුන්ට පුළුල් ක්ෂේත්‍ර දැනුමක් මත පදනම්ව කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයෙහි විශේෂඥ දැනුම වර්ධනය කරගැනීමට හැකියාව ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන ආරක්ෂාව තරකිරීම හා ත්‍රස්ත විරෝධී කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති නොවන ජපාන ප්‍රදාන ආධාර

ශ්‍රී ලංකාව හා ජපාන රජය අතර පවත්නා දීර්ඝ කාලීන ආර්ථික සහයෝගීතාවය මුල්කර ගනිමින් ශ්‍රී ලංකාවේ මහජන ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීම හා රජයේ ත්‍රස්ත විරෝධී කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම වෙනුවෙන් ආර්ථික හා සමාජයීය සංවර්ධන වැඩසටහන - 2017 යටතේ ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර ලෙස ජපාන යෙන් මිලියන 250 ක ප්‍රදානයක් ජපාන රජය විසින් ලබාදී ඇත.

පොලිස් යතුරුපැදි බෙදාදීමේ උත්සවය

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ පොලිස් භට කණ්ඩායම් ප්‍රවාහන රථ 11 ක්, ශ්‍රී ලංකා පොලිස් රෝහල වෙත ශ්වසන ආධාරක යන්ත්‍ර 02 ක්, 1300 cc එන්ජින් ධාරිතාවය සහිත මුරසංචාරක යතුරු පැදි 10 ක්, 250cc එන්ජින් ධාරිතාවය සහිත පොලිස් යතුරුපැදි 10 ක් නීතිය, සාමය හා දක්ෂිණ සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය හරහා ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය හා විශේෂ කාර්යය බලකාය වෙත ලබාදී ඇත.

එසේම, ගුවන් මගීන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම වැඩිකිරීම සඳහා දුර පුපුරණශීලී ද්‍රව්‍ය අනාවරක 08 ක්, ගුවන් මගීන්ගේ ශරීර උෂ්ණත්වය මැනීමේ පද්ධති 02 ක් , අධි සංඛ්‍යාත සන්නිවේදන පද්ධතියක්, ගිලන් රථ 02 ක්, කාර්යමණ්ඩල ප්‍රවාහන රථ 05 ක් හා ගුවන් සේවා කාර්යමණ්ඩලයේ රුධිරයේ ඇති මධ්‍යසාර සාන්ද්‍රණය පරීක්ෂා කළහැකි උපකරණ 03 ක් ද මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සීමාසහිත ශ්‍රී ලංකා ගුවන් තොටුපල හා ගුවන් සේවා සමාගම සහ ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය වෙත ප්‍රදානය කර ඇත.

ත්‍රිකුණාමල වරාය සඳහා නාවික සැලසුම් ආධාර ලබාදීම සඳහා වන ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර

වරාය සංවර්ධනය ආර්ථිකයේ එක් ප්‍රධාන අංශයක් වන ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම හා සම්බන්ධ එක් වැදගත් පියවරක් වේ. ත්‍රිකුණාමල වරාය යාත්‍රා විශාල සංඛ්‍යාවක් නැංගුරම් ලා තැබීමටත්, කුඩා, මධ්‍යම හා විශාල ප්‍රමාණයේ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන නෞකාවන් හැසිරවීමට ප්‍රමාණවත් ගැඹුරකින් හා වපසරියකින් යුක්ත වීම නිසා නැව් සඳහා ඉන්ධන සැපයීමටත් ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත සඳහා පහසුකම් සැලසීමටත් හැකියාව පවතී.

ත්‍රිකුණාමල වරායේ වරාය කටයුතු වැඩිදියුණු කිරීමට හා එම වරාය සංවර්ධනයට ජපාන නිෂ්පාදන සැපයීම සඳහා ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර යටතේ ජපන් යෙන් බිලියන 1 ක ප්‍රදානයක් 2017 වර්ෂයේදී ජපන් රජය විසින් ලබාදීමට එකඟවිය.

ඒ අනුව වරාය හා නාවික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ එකඟතාවය මත නවීකරණය කරන ලද වරාය වෙත පිවිසෙන නාවික යාත්‍රා සඳහා රාත්‍රී මග පෙන්වීමේ උපකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමටත් වරාය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ වෙරළාශ්‍රිතව නැව් නවත්වා තැබීමේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ නාවික කටයුතු, ප්‍රදීපාගාර සඳහා දුරස්ථ පාලක පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමටත් හා රේඩාර් පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමටත් යන කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය උපකරණ ගෙන්වා ගැනීමටත් හා මීටර් 17 ක් දිග නියමු යාත්‍රාවක් ලබාගැනීමටත් නියමිතය.

2018 වර්ෂයේදී ආරම්භ කිරීමට අපේක්ෂිත සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

1 කොළඹ නගරයේ සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (කොටුව - මාලුණේ)

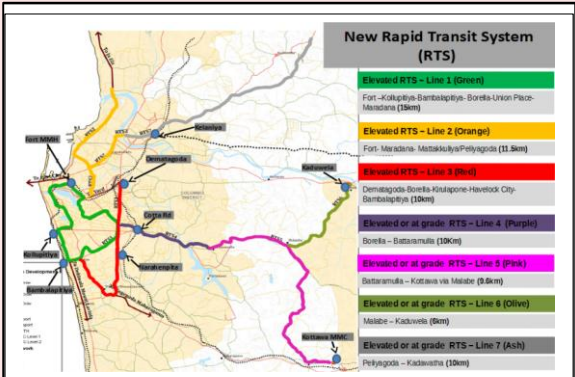
48 වන යෙන් ණය පැකේජය - 2018 වර්ෂය සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 ක් (මුළු ණය මුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1825)

සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ සංකල්පය

බස්නාහිර මහනගර සංවර්ධන කලාපය ආශ්‍රිත ප්‍රදේශවල පොදු ප්‍රවාහනය සඳහා ඇතිවන ඉල්ලුමට විසඳුමක් වශයෙන් සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ පද්ධතියක් හඳුන්වා දීම බස්නාහිර කලාපීය මහනගර සවිස්තරාත්මක කළමනාකරණ සැලැස්මෙහි ඇතුළත් වේ. මේ අනුව කොළඹ ප්‍රධාන වෙළෙඳ කලාප හා අනෙකුත් පරිපාලන අගනගර විකිනෙක සම්බන්ධ වන ලෙස මාලුණේ සිට කොටුව දක්වා

සම්පූර්ණයෙන් කණු මත ක්‍රියාත්මක වන සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ පද්ධතියක් ලෙස මෙය ඉදිකිරීමට නියමිතය. ව්‍යාපෘතියෙහි ශක්‍යතා අධ්‍යයනය ප්‍රදාන ආධාරයක් ලෙස ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය මඟින් සිදුකරන ලදී. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නිල සංවර්ධන සහයෝගීතාව ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය ආයතනය මඟින්ම ලබාගැනීමට අවශ්‍ය කටයුතු ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

විසේම, මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් කොළඹ නගරික ප්‍රදේශයේ ප්‍රවාහන කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ නැංවීමට මෙන්ම පොදු ප්‍රවාහන සේවය වැඩිදියුණු කිරීමටද අපේක්ෂිතය. බස්නාහිර කලාපීය මහනගර සවිස්තරාත්මක සැලැස්මට අනුව ඉදිවන සැහැල්ලු දුම්රිය සංක්‍රමණ පද්ධති 05 න් පළමු අදියර කොළඹ කොටුවේ සිට මාලුණේ දක්වා (කි. මී. 15.8ක) ජපාන ණය ආධාර යටතේ ඉදිකිරීමට නියමිතය.

2 සෞඛ්‍ය සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

(48 වන යෙන් ණය පැකේජය) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 100.25

ජාතික සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය (2016 -2025) අනුව හෘද ආශ්‍රිත රෝග සඳහා සැමට සමාන ප්‍රතිකාර ලබාදීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දීමේ වැදගත්කම හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව බෝ නොවන රෝග හඳුනා ගැනීම හා ඒ ආශ්‍රිත සෞඛ්‍ය සේවා වැඩිදියුණු කිරීමටත්, විශේෂයෙන් හෘද රෝග සඳහා සියළු ශ්‍රී ලාංකික පුරවැසියන්ට සමානාත්මතාවයෙන් යුතු උසස් තත්ත්වයේ ගුණාත්මක ප්‍රතිකාර ලබා ගැනීමට හැකිවන පරිදි, තෘතීයික මට්ටමේ රෝහල් 5 ක් හා වෛද්‍ය නිලධාරීන් සඳහා වූ සෞඛ්‍ය පුහුණු ආයතන වැඩිදියුණු කිරීමටත් ඒවා සඳහා නව උපකරණ ලබාදීමත් මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ජපාන රජය විසින් ඔවුන්ගේ අනුග්‍රහය හා සහයෝගය ලබාදීමට නියමිතය.

3 මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ 3 වන කොටස ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - පොතුහර සිට ගලගෙදර

පොතුහර සිට පොල්ගහවෙල හා රඹුක්කන හරහා ගලගෙදර දක්වා වන මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ තුන්වන කොටසෙහි මුළු දුර ප්‍රමාණය කි.මී. 32.5 ක් වේ. මෙම අදියරෙහි ශක්‍යතා අධ්‍යයන හා මූලික සැලැස්ම මේ වන විට අවසන් වී ඇති අතර ඉඩම් අත්පත් කරගැනීම සිදුකරමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අවශ්‍ය ජපාන යෙන් බිලියන 100 ක ණය මුදල ලබාගැනීම උදෙසා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව සහ ජපානයේ තෝකියෝ මිටිසුබිෂි බැංකුව සමඟ සම්මුති සාකච්ඡා මේ වන විට සිදුකෙරෙමින් පවතී.

වගුව 4.1: 2017 වසරේ ක්‍රියාත්මක ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතියේ නම	මුදල (ඇ.ව.ප. බොලර් මිලියන)
ණය ව්‍යාපෘති	
මහනුවර නගරයේ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	152.38
මහ කොළඹ නාගරික ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2	390.97
කළු ගඟ ජල සම්පාදනය පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	279.48
පිඬිදෙන කලාපයන්හි ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	113.84
හබරණ වේයන්ගොඩ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ව්‍යාපෘතිය	115.33
මහ කොළඹ සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදා හැරීමේ නාස්තිය අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	166.38
ජාතික මාර්ග ජාලයේ ප්‍රධාන පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	129.23
නාය යෂමේ ආපදා වලින් ජාතික මාර්ග ජාලය ආරක්ෂා කරගැනීමේ ව්‍යාපෘතිය	79.52
අනුරාධපුර උතුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1	53.92
අනුරාධපුර උතුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2	212.16
බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2 (1)	272.89
බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2 (11)	427.94
කැළණි ගඟ හරහා නව පාලමක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	342.85
භෞමික රූපවාහිනී විකාශන කටයුතු ඩිජිටල්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	132.10
ජාතික විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීමේ ජාල සංවර්ධනය සහ කාර්යක්ෂමතාව ඉහල නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	200.07
පිඬිදෙන කලාප ඉලක්ක කරගත් මූලික සමාජ සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	47.40
ප්‍රදාන	
යාපනය විශ්වවිද්‍යාලයේ කෘෂිකර්ම පීඨයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය ඉදිකිරීම	15.70
සමුද්‍රීය ආරක්ෂක හැකියාවන් වර්ධනය කිරීම වෙනුවෙන් ප්‍රදාන ආධාර	17.05
ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ ජපාන රූපවාහිනී වැඩසටහන් වැඩිදියුණු කිරීම	0.52
ශ්‍රී ලංකාවේ ඩොප්ලර් රේඩාර් ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම වෙනුවෙන් ප්‍රදාන ආධාර	23.58
ශ්‍රී ලංකාවේ ගැටුම් වලට ලක් වූ ප්‍රදේශ වල ප්‍රජා සංවර්ධනය සඳහා නිලධාරීන් පුහුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	1.08
ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර	
ත්‍රිකුණාමලය වරායට නාවික සැලසුම් ආධාර ලබාදීම සඳහා ව්‍යාපෘති නොවන ආධාර	9.13
ජපාන ව්‍යාපෘති නොවන ප්‍රදාන ආධාර යටතේ මහජන ආරක්ෂාව තරකිරීම හා ත්‍රස්තවාදී මර්ධන කටයුතු ශක්තිමත් කිරීම	2.22
තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය	
පාලම් කලමනාකරණය පිළිබඳ හැකියා වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රවල ජල ගුණත්වය අධීක්ෂණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
මළාපවහන උපායමාර්ගික ප්‍රධාන සැලැස්ම සඳහා වන ව්‍යාපෘතිය	
මහනුවර නාගරික සැලැස්ම සකස්කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
නායයෂමේ අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
බෝ නොවන රෝග කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත දුරුවන්ගේ අධ්‍යයනය ශක්තිමත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	
වාණිජ ගොවිතැන හා අගය එකතු කිරීම පිලිබඳව ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විශේෂඥයන් ලබාදීම	
ආයෝජන ප්‍රවර්ධන උපදේශනය සඳහා විශේෂඥයන් ලබාදීම	
ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණයේ පරිසර දූෂණය පාලනය හා අවම කිරීම සඳහා විශේෂඥයෙකුගේ සහය ලබාගැනීම	
ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා අවධානම් අඩුකිරීමේ උපදේශනය සඳහා විශේෂඥයන්ගේ සහය ලබාදීම	

4.2 කොරියානු ජනරජයෙහි සංවර්ධන සහයෝගීතාවය

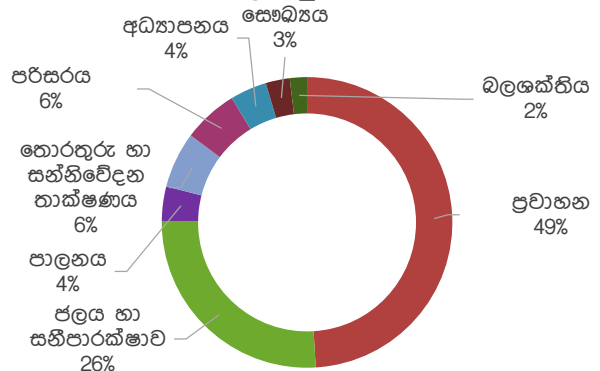
ශ්‍රී ලංකාව හා කොරියානු ජනරජය අතර රාජ්‍යතාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා 1977 වසරේ ආරම්භ වීමෙන් පසු දෙරට අතර සංවර්ධන සහයෝගීතාවයෙහි ක්‍රමික වර්ධනයක් ඇතිවිය. විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි විහිදී ගිය සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් ඔස්සේ පසුගිය වසර 40 තුළ කොරියානු ජනරජය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ ද්විපාර්ශ්වීය සංවර්ධන සහයෝගීතාකරුවකු ලෙස ඉදිරියට පැමිණ ඇත. කොරියානු ජනරජය මේ වන විට සහන ණය, ප්‍රදාන,

තාක්ෂණික සහයෝගයන්, දැනුම හුවමාරු කරගැනීමේ වැඩසටහන්, සංස්කෘතික කණ්ඩායම් හුවමාරු කරගැනීමේ වැඩසටහන්, විශේෂඥ සහය වීම්, ස්වේච්ඡා සේවකයන් හුවමාරු කරගැනීමේ වැඩසටහන් ඇතුළත්ව විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාවට සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් සපයනු ලැබේ. තවද කොරියානු රජය වාර්ෂික පුහුණු වැඩසටහන් ඔස්සේ විශාල වශයෙන් රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ අධ්‍යාපනික හා වෘත්තීමය කුසලතා ප්‍රවර්ධනය සඳහා අවස්ථා සපයනු ලබයි.

ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල (EDCF)

කොරියානු අපනයන ආනයන බැංකුවේ ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල ඔස්සේ කොරියානු රජය ශ්‍රී ලංකාවට සහන ණය ආධාර සපයනු ලබයි. ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදලේ ණය ආධාර මත ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රථම ව්‍යාපෘතිය වූ ගාලු කොළඹ මාර්ගය නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා 1990 දී කොරියානු අපනයන ආනයන බැංකුවේ අනුමැතිය හිමිවිය. එතැන් සිට මේ දක්වා කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාපෘති 29 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 785.07 ක මුදලක් අනුමත කර ඇත. මෙම මුදලින් සියයට 49 ක ප්‍රමාණයක් එනම් ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 385 වැයකර ඇත්තේ ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහායි. මෙම අරමුදල් ප්‍රධාන ලෙසම ලංකාවේ ජාතික මාර්ග පද්ධතියෙහි සංවර්ධනය සඳහා වැයකර ඇත. ලංකාව පුරා ක්‍රියාත්මක කෙරුණු ජල හා සනීපාරක්ෂක ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ව්‍යාපෘති සඳහා වැයකර ඇති මුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 205 වන අතර එය සමස්ත සංවර්ධන ආධාර වලින් සියයට 26 ක් නියෝජනය කරයි.

ප්‍රස්තාරය 4.5 : කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල මඟින් ලබාදුන් ආධාර වල ක්ෂේත්‍ර අනුව විහිදීම

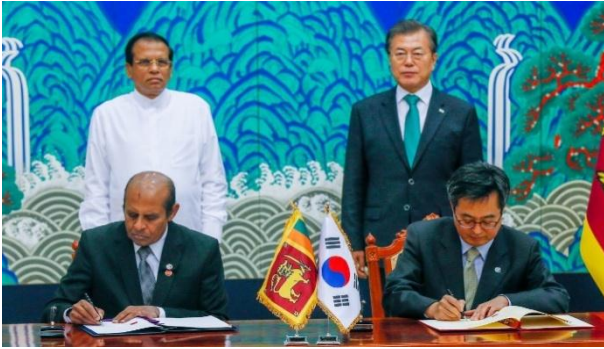

ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල මඟින් ලබාදෙන ණය ආධාර රාජ්‍යයන් දෙක අතර අත්සන් කරනු ලබන කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛවලින් ප්‍රකාරව ලබාදෙනු ලැබේ.

කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල මඟින් ලබාදුන් ණය ආධාර

වගුව 4.2: කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල මඟින් ලබාදුන් ණය ආධාර		
කාර්යය රාමු චක්‍රලේඛය	කාල සීමාව	වටිනාකම (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
1 ප්‍රථම කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛය	2008-2009	140
2 දෙවන කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛය	2009-2012	200
3 තෙවන කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛය	2012-2015	290
4 සිව්වන කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛය	2016-2018	300
5 පස්වන කාර්යයරාමුඛ චක්‍රලේඛය	2017-2019	500

දෙරට අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතාවයන්හි වසර 40 පිරීම සනිටුහන් කරනු වස් කොරියානු ආධාර සඳහා වන මුළු එකඟතා මුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 සිට 500 දක්වා 2017-2019 කාලය සඳහා වන කාර්යයරාමු එකඟතාවය මඟින් ඉහළ නැංවීමට කොරියානු රජය එකඟ විය. ඒ අනුව 2017 නොවැම්බර් මස යෙදුණු අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ කොරියානු සංචාරයේදී දෙරට අතර ආර්ථික සහයෝගීතාවය සහ සුභදතාවය තවදුරටත් වර්ධනය කරමින් මෙම කාර්යරාමු ගිවිසුමට අත්සන් කරනු ලැබිණි.

රූපය: දෙරටේ ජනාධිපතිවරුන් විසින් කාර්යයරාමු එකඟතා සඳහා එළඹීම

වගුව 4.3: කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල විසින් ලබාදෙන ණය ආධාරවල වත්මන් හිඟමයන් හා කොන්දේසි

හිඟමයන් හා කොන්දේසි	සාමාන්‍ය කොන්දේසි	කොරියානු විශේෂඥ සහය සමඟ	සංයුක්ත ණය ⁴
පොලී අනුපාතය	0.20%	0.15%	0%
නැවත ගෙවීම	වසර 30	වසර 40	වසර 30
සහන කාලය		වසර 10	
ණය මුදලේ වටිනාකම	මුළු ව්‍යාපෘති පිරිවැයෙන් 100%ක් දක්වා		
මුදල	කොරියානු වොන්		
ශක්‍යතා අධ්‍යයනය	සවලදායී ව්‍යාපෘති සඳහා ආධාර පදනම මත	සම්මත ආකෘතිය පරිදි	

දෙරටෙහි සංවර්ධන ප්‍රමුඛතා වලට සමපාත වෙමින් ප්‍රවාහනය, ජල කළමනාකරණය සහ සන්නිවේදන, අධ්‍යාපනය, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය යන ක්ෂේත්‍රයන්හි ව්‍යාපෘති මූල්‍යනය කිරීම සඳහා මෙම අරමුදල උපයෝජනය කරගැනීමට අපේක්ෂිතය.

මහනුවර නගරයේ මාර්ග තදබදය අවම කිරීම සඳහා වන උමං මාර්ග ව්‍යාපෘතිය

මහනුවර නගරයේ මාර්ග තදබදය බැහැර කිරීම සඳහා කි. මී. 5.5 දිග උමං මාර්ගයක් මහනුවර - කොළඹ මාර්ගයේ සුදුහුම්පොළ සහ මහනුවර - මහියංගනය මාර්ගයේ තැන්නෙකුඹුර යා වන අයුරින් ඉදිකිරීම සඳහා මූල්‍ය ආධාර කොරියානු අපනයන ආනයන බැංකුවේ ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල ඔස්සේ සැපයීමට කොරියානු රජය එකඟතාවය පලකරනු ලැබිණි. තවද මෙම ප්‍රධාන උමං මාර්ගය අම්පිටිය හා බෝගම්බර වෙත පිවිසුම් සහිතව සැලසුම් කරනු ලැබ ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මහනුවර නගරය සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහනෙහි අංගයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනා වූ අතර එමඟින් මහනුවර නගරයේ පවතින දැඩි වායු දූෂණය හා කාර්යය බහුල වෙලාවන්හිදී පවත්නා දැඩි මාර්ග තදබදය අවම කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. ව්‍යාපෘතියට අදාල ශක්‍යතා අධ්‍යයනයන් කොරියානු අපනයන ආනයන බැංකුවේ මූල්‍ය සහය මත මඟින් සිදුකරන ලද අතර මේ වන විටත් කොරියානු රජය

⁴ කොරියානු කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරිකයන්ගෙන් මිලදී ගනු ලබන යන්ත්‍ර හා උපකරණ මූල්‍යනය කිරීම සඳහා මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ.

මෙකී ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යනය කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 199.27 ක සහනදායී ණය මුදලක් අනුමත කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා කොරියානු රජයේ සහයෝගය

ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන මගින් වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන නාගරික විවෘත ප්‍රදේශ වෙත කසල බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදය හේතුකොටගෙන උග්‍ර සෞඛ්‍යය ගැටළු රැසක් පැන නැගී ඇති අතර ජීවිත හා දේපල විශාල ප්‍රමාණයක් හානිවූ මිනොටමුල්ල කසල කඳු නායයෑම වැනි ව්‍යසනයන් සඳහාද හේතු වී ඇත. එසේ හෙයින් ලංකාවේ ක්‍රමිකව බරපතල ගැටළුවක් බවට වර්ධනය වෙමින් පවත්නා සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා නවීන තාක්ෂණය හා භාවිතයන් හඳුන්වාදෙමින් තීරසාර වැඩපිළිවෙලක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මැදිහත් වීමේ අවශ්‍යතාවය රජය විසින් අවබෝධ කරගෙන ඇත.

කොරියානු රජය ශ්‍රී ලංකාවේ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්ෂේත්‍රය විධිමත් කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛ ස්ථානයක් ලබාදී ඇත. කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ (KOICA) මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික සහයෝගයෙන් සහිතාරක්ෂක බිම් පිරවුම් ව්‍යාපෘතියක් ලෙස බස්නාහිර පළාතේ දොම්පේ නගරයේ ඉදිකරන ලද කසල රඳවන ව්‍යාපෘතිය දැනට ක්‍රියාකාරී මට්ටමේ පවතී. තවද මෙබඳු සහිතාරක්ෂක බිම් පිරවීමේ කසල අංගන හතරක් ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදලේ ණය අධාර දායකත්වය යටතේ අනුරාධපුරය, ගාල්ල, යාපනය, හා පොළොන්නරුව යන දිස්ත්‍රික්ක වල පිහිටු වීමට කටයුතු මේ වන විට සැලසුම්කර ඇත.

ලංකාවේ ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන සඳහා කසල එකතුකිරීමේ යන්ත්‍ර 190 ක් සැපයීම

ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන වල කසල කළමනාකරණ ක්‍රමවේදය තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමේ අරමුණින් කසල එකතු කිරීමේ යන්ත්‍ර 190 ක් කොරියානු ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදලේ සංයුක්ත ණය වැඩසටහන හරහා පොලී රහිත ණය මුදලක් ඔස්සේ සැපයීමට කොරියානු රජය එකඟ වී ඇත. ශ්‍රී ලංකා රජය මෙකී කසල එකතු කිරීමේ උපකරණ ලංකාවේ සියළුම පළාත් ආවරණය වන අයුරින් ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන වල කසල එකතු කිරීමේ හා ප්‍රවාහනය කිරීමේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීමේ අරමුණින් බෙදාදීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතිය පළාත් සභා හා පළාත්පාලන අමාත්‍යාංශය මගින් ක්‍රියාත්මක කෙරෙන අතර 2018 වසරේ අවසානය වන විට මෙම නව කසල එකතු කිරීමේ යන්ත්‍ර සේවයේ යෙදවීමට අපේක්ෂිතය.

වගුව 4.4: 2008 – 2017 කාලය තුළ කොරියානු සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල හරහා මූල්‍යයනය කළ වැඩි අවසන් කළ හා අනුමත කරන ලද ව්‍යාපෘති

ක්ෂේත්‍රය	ව්‍යාපෘතිය	අනුමත කළ දිනය	මුදල (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
තොරතුරු තාක්ෂණය	ලංකා රාජ්‍ය ජාලය පිහිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය (අදියර 2)	2008	6.65
ප්‍රවාහනය	පාදෙණිය අනුරාධපුර මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	2008	55.00
ජල සැපයුම	රුහුණුපුර ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය	2008	76.34
ප්‍රවාහනය	හැටන් නුවර එළිය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	2009	40.00
පාරිසරික	සහ අපද්‍රව්‍ය අපහරණය කිරීමේ පහසුකම් ගොඩනැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	2010	33.54
අධ්‍යාපන	මැද කොළඹ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය හා ගම්පහ කාර්මික විද්‍යාලය ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	2011	26.05
ප්‍රවාහන	පාදෙණිය අනුරාධපුර මාර්ගය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (අතිරේක ණය)	2012	11.13
ජල සැපයුම	දැදුරු ඔය ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය	2013	58.16
ජල සැපයුම	රුවන් වැල්ල ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘතිය	2014	20.53

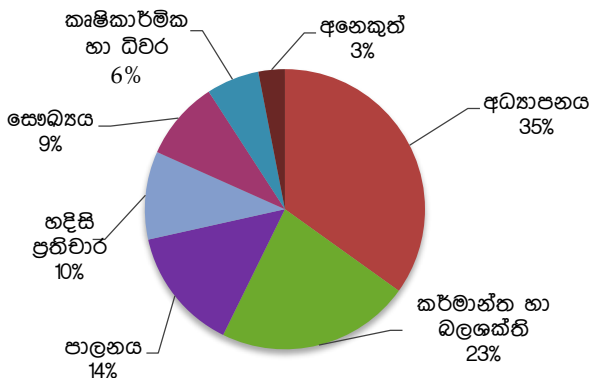
ප්‍රවාහනය	හැටන් නුවර එළිය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (අතිරේක ණය)	2014	17.14
ප්‍රවාහනය	නුවර උමං මාර්ගය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	2017	199.27
පාරිසරික	ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශය සඳහා කසළ එකතුකිරීමේ යන්ත්‍ර සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	2017	7.00
පාරිසරික	ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම හා උතුරු ප්‍රදේශ සඳහා කසළ එකතුකිරීමේ යන්ත්‍ර සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	2017	7.00
එකතුව			557.81

කොරියාවේ හිමිවන ප්‍රදාන

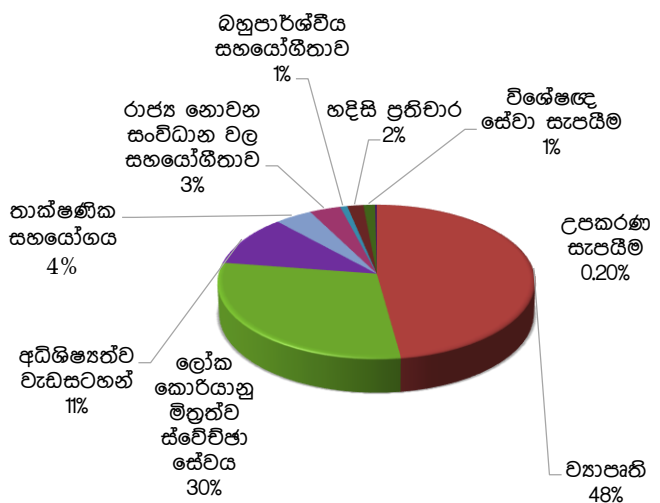
කොරියානු රජය මඟින් ලබාදෙනු ලබන ප්‍රදානයන ප්‍රමුඛ ලෙස කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය (KOICA) හරහා ලබාදෙනු ලබයි. මෙම ආධාර කුඩා පරිමාණයේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම, තාක්ෂණික සහයෝගීතා වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම, රාජ්‍ය නිලධාරීන්ගේ ධාරිතා සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම විශේෂඥයින් සේවයේ යෙදවීම සහ (ලෝක කොරියානු මිත්‍රත්ව) ස්වේච්ඡා සේවකයින් සේවයේ යෙදවීම ආදී කටයුතු සඳහා යොදවනු ලැබේ. මේ ආකාරයේ ප්‍රථම ව්‍යාපෘතිය 1993 වසරේ ක්‍රියාත්මක වූ දින සිට මේ දක්වා කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යාපෘති 23 ක් හා තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයන් 6 ක් සඳහා ආධාර ප්‍රදානය කර ඇත. ව්‍යාපෘති හා තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයන් මූල්‍යනය කිරීමට අමතරව 1900 කට අධික රාජ්‍ය නිලධාරීන් ප්‍රමාණයක් සඳහා විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාළ පුහුණු අවස්ථා ලබාදීමට කටයුතු කර ඇති අතර 1500 ට අධික කොරියානු ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් පිරිසක් ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශ වල ජනතා අවශ්‍යතා හඳුනා ගනිමින් සේවා සැපයීම සඳහා කටයුතු කර ඇත.

තවද කොරියානු අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා ආයතනය හදිසි ආපදා අවස්ථා වලදී සහන සැපයීම හා ගලවා ගැනීමේ මෙහෙයුම් දියත්

ප්‍රස්තාරය 4.7 : කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය ලබා දී ඇති දායකත්වය ඒවායෙහි ක්ෂේත්‍ර අනුව විහිදී ඇති ආකාරය

ප්‍රස්තාරය 4.6: කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය වෙතින් ලබා දී ඇති ආධාර ඒවායෙහි ස්වරූපය අනුව විහිදී ඇති ආකාරය

කිරීම සඳහාද ස්වකීය දායකත්වය සපයා ඇත. පසුගිය වසර 25 ක කාලය තුල කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය මඟින් සපයන ලද ආධාර වල එකතුව ඇ.ඩො. 1.4 බිලියන 143 වන අතර එය විවිධ ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ විහිදී ඇත.

අධිකරණ වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ නවීන චෝචාරික පරීක්ෂණ ක්‍රම ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය

රජයේ අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා පරීක්ෂණාගාරය වන රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සහ අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා

පරීක්ෂණ පැවැත්වීමේ ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා නවීන වෝහාරික පර්යේෂණ තාක්ෂණය හඳුන්වාදීමේ අවශ්‍යතාවය රජය විසින් දීර්ඝ කාලයක සිට හඳුනාගෙන තිබුණි.

කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ සහයෝගය මත 2015-2017 දක්වා ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘතිය මඟින් වඩාත් විශ්වාසනීය වෝහාරික අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා පර්යේෂණ පද්ධතියක් ගොඩනැගීම, නවීන විශ්ලේෂණ විද්‍යාගාර හතරක් සහ පරිගණක සර්වර් පද්ධතියක් රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවෙහි ස්ථාපිත කිරීම, විද්‍යුත් සාක්ෂි විෂ්ලේෂණය කිරීමේ හැකියාව සහිත සියළුම පහසුකම් වලින් සමන්විත පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ (CID) ස්ථාපිත කිරීම සහ රජයේ රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ පවත්නා DNA දත්ත විශ්ලේෂණ මධ්‍යස්ථානයට නවීන උපකරණ සැපයීම මඟින් නවීකරණය කිරීමද සිදුකරන ලදී. තවද ව්‍යාපෘතිය මඟින් කොරියාවේ ජාතික අධිකරණ වෛද්‍ය සේවයෙහි විශේෂඥයන් ඔස්සේ රජයේ

රස පරීක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුවේ හා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන්ගේ ධාරිතාවයන් වර්ධනය කිරීම සඳහා කොරියාවේ මාස 03 ක පුහුණුවක් හා ලංකාවේදී පවත්වන ලද සේවාස්ථ පුහුණු වැඩසටහන් මඟින් කොරියාවේ මෙම ක්ෂේත්‍රයට අදාළ දැනුම හා අත්දැකීම් සෘජුවම බෙදාහදා ගැනීමට අවස්ථාව විවර කරන ලදී.

රජයේ රස පරීක්ෂකවරුන්ගේ ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීම අතින් ව්‍යාපෘතිය ඉහළ සාර්ථකත්වයක් අත්පත් කරගත් අතර 2017 ජනවාරි මස ආරම්භ වන විට DNA විශ්ලේෂණ වාර්තා නිකුත් කිරීම සියයට 620 කින් වර්ධනය වී තිබේ. තවද අළුතින් විවෘත කළ ඩිජිටල් වෝහාරික අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා පරීක්ෂණාගාරය වෙත ප්‍රථම මාසය තුළ පමණක් පරීක්ෂණ වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා ඉල්ලීම් 60 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ලැබී තිබිණි. කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය මෙම ක්ෂේත්‍රයෙහි තවදුරටත් සිදුකල හැකි සංවර්ධනයන් සඳහා සහයෝගය දැක්වීමට එකඟ වී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ සාගර විශ්වවිද්‍යාලය පිහිටුවීම සඳහා තාක්ෂණික සහයෝගය ලබාදීම

ශ්‍රී ලංකාව සමුද්‍රාශ්‍රිත සම්පත් වලින් ගහණ සාගර කලාපය පිහිටා ඇතිමුත් එම සම්පත් අවශ්‍ය පරිදි උපයෝජනය කරගැනීමට ප්‍රමාණවත් අයුරින් සමුද්‍රාශ්‍රිත කර්මාන්ත සංවර්ධනය වී නොතිබීම ගැටළුවක් ලෙස හඳුනා ගතහැකිය. සමුද්‍රීය හා නාවික විද්‍යාවන් පිළිබඳව විශේෂ පුහුණුවක් ලබාදිය හැකි උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයක් පිහිටුවීමේ අරමුණින් 2015 වසරේදී රජය එතෙක් පැවති ජාතික මත්ස්‍ය හා නාවික ඉංජිනේරු ආයතනය වෙනුවට ශ්‍රී ලංකා සමුද්‍ර විශ්වවිද්‍යාලය කොරියානු තාක්ෂණික හා මූල්‍යමය සහය යටතේ ස්ථාපිත කරනු ලැබිණි.

මේ වන විට කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ තාක්ෂණික සහය මත ශ්‍රී ලංකා සමුද්‍ර විශ්වවිද්‍යාලය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් පුළුල් සැලැස්මක් නිර්මාණය කිරීමට කටයුතු ආරම්භකර ඇත. කොරියානු විශේෂඥයන් මෙම ප්‍රධාන සැලැස්ම නිර්මාණය කිරීම මඟින් යෝජිත සමුද්‍රීය විශ්වවිද්‍යාලයේ ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යාපන සංවර්ධනය සඳහා ඉදිරි ගමන් මග සැලසුම් කිරීම, යෝජිත වැඩසටහන්

සඳහා අදාළ විෂය නිර්දේශ සංවර්ධනය කිරීම, අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍රෝපකරණ හා අනෙකුත් පහසුකම් සඳහා වන සැලැස්මි නිර්මාණය කිරීම සඳහා සහය ලබාදේ. තවද

සමුද්‍රීය විශ්වවිද්‍යාලයේ ආචාර්ය මණ්ඩලය සඳහා පශ්චාත් උපාධි අධ්‍යයන අවස්ථාවන් ලබාදීම මෙන්ම රජයේ නිලධාරීන්ට කෙටි කාලීන පුහුණු අවස්ථා සලසා දීම හරහා ධාරිතා වර්ධනය සඳහාද මෙම ව්‍යාපෘතිය ඔස්සේ දායකත්වය සපයනු ඇත.

ගෝලීය කාලගුණික වෙනස්වීම්වල බලපෑමට ලක්වූ ජනතාව වෙත සහන සැලසීම

ගැටුම් හා ස්වාභාවික ව්‍යසන හේතුකොටගෙන විපතට පත්වූ හා අඩු ආහාර සුරක්ෂිතතාවයක් සහිත ජනතාව යළි නගාසිටුවීම අරමුණු කරගෙන කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය හා ලෝක ආහාර වැඩසටහන (WFP) එක්ව මානව සම්පත් සංවර්ධනය, අතිරේක ආදායම් මාර්ග නිර්මාණය කර දීම ආදී වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2016 වසරේ සිට දායකත්වය සපයා ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් ඉලක්ක කරන ලද නිවැසියන් හා ගොවීන් වෙත වැසි ජලය රැස්කර ගැනීම සහ එලදායී ලෙස උපයෝජනය කරගැනීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම, ප්‍රජා ජල වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම, ගංවතුර පාලක බැම්ම ඔක්කම් කිරීම, එලදායී සම්පත් නිර්මාණය කිරීම මෙන්ම ආදායම් ඉපයිය හැකි වෘත්තීය කුසලතා සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම ආදී ක්ෂේත්‍ර ඔස්සේ ප්‍රජා

සංවර්ධනය සඳහා දායකත්වය සපයා ඇත. මෙම ක්‍රියාකාරකම් සඳහා කාලගුණික විපර්යාස හේතුකොට ගෙන බලපෑමට ලක්වීමේ ප්‍රවණතාවය සහිත ප්‍රජාව, දැනුම හා කුසලතා සංවර්ධනය ඔස්සේ දර්ථතාවයෙන් හා තවදුරටත් විපතට පත්වීමෙන් වළකා ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

වගුව 4.5: කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ දායකත්වයෙන් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	ව්‍යාපෘතියේ වටිනාකම (ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන)
1 හම්බන්තොට ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව	8.7
2 මාතර මහානාම පාලම ඉදිකිරීම හා නවීකරණය	7.0
3 මාතර ගොඩගම කොරියානු ශ්‍රී ලංකා මිත්‍රත්ව රෝහල ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	6.7
4 දොම්පේ සනීපාරක්ෂක කසල රඳවන ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම	4.5
5 තාක්ෂණික විද්‍යාලයන්හි මෝටර් ඉංජිනේරු මධ්‍යස්ථාන නවීකරණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම	3
6 කොළඹ මහ නගර සීමාව තුළ දියුණු රට්ටාහන කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහය සැපයීම	2.5
7 ශ්‍රී ලංකා අධිකරණ වෛද්‍ය විද්‍යා ආයතනයේ හා අදාළ නිලධාරීන්ගේ ධාරිතාවය ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	3.2

වගුව 4.6: දැනට ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති

අමාත්‍යාංශය	ව්‍යාපෘතියේ නම /කාලය /මුදල
නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	තාක්ෂණික විද්‍යාලයන්හි මෝටර් ඉංජිනේරු මධ්‍යස්ථාන නවීකරණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම (2013-2017/ ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 3
උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය	කොළඹ මහ නගර සීමාව තුළ දියුණු රට්ටාහන කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහය සැපයීම (2013-2017/ ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 2.5)
අධිකරණ අමාත්‍යාංශය	අධිකරණ වෛද්‍ය තාක්ෂණය නවීන හා විද්‍යාත්මක පරීක්ෂණ ක්‍රම වර්ධනය කිරීම සඳහා වූ ව්‍යාපෘතිය (2015-2017/ ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 3.2)
අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	නව තාක්ෂණික විෂය මාලාව සඳහා ජාතික අධ්‍යාපන ආයතනයක් හා ගුරු පුහුණු වැඩසටහනක් ස්ථාපිත කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය(2015-2022 / ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 13)
කඳුරට නව ගම්මාන හා යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය UN-HABITAT	බලගැන්වීම හා ජනපද සංවර්ධනය ඔස්සේ වතුකර ජනතාවගේ මානව සංවර්ධන දර්ශකයන් ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය (2016-2017/ ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 2)
සෞඛ්‍ය හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය	මාතර දිස්ත්‍රික් රෝහල් මාතෘ හා ළදරු ඒකකය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (2016-2020 / ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 8.5)

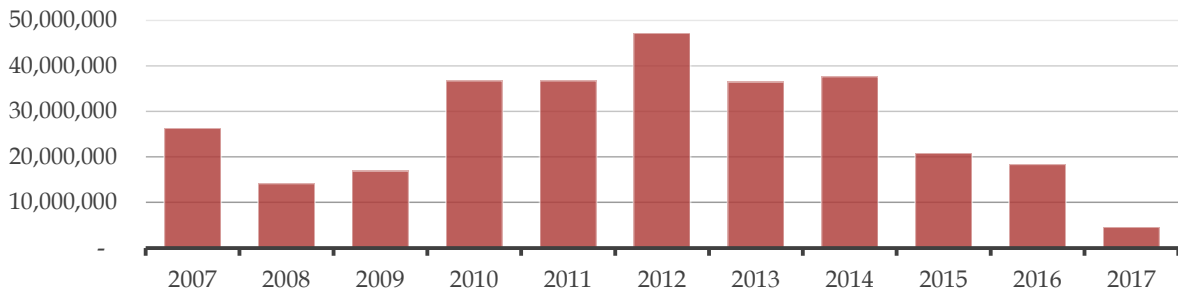
නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	ශ්‍රී ලංකාවේ සාගර විශ්ව වදනාලය පිහිටුවීම සඳහා තාක්ෂණික සහය (2017-2021/ මිලියන 2.5)
ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය, ලෝක ආහාර වැඩසටහන	වෘත්තීය පුහුණුව හා මානව සම්පත් සංවර්ධනය හා ජීවන මාර්ග සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (2016-2018 / ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 4)
Good Partners (NGO)	සංචාරක ප්‍රවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - වත්තල (2017-2019)
The lamp (NGO)	ශ්‍රී ලංකාවේ වැලඹිය හා මුලතිවු දිස්ත්‍රික්ක වල ජලයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (2017-2019)
ලෝක දැක්ම (රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන)	වාහරයි සහ කොරලෙයිපත්තු ප්‍රදේශවල ස්වාභාවික ගොවිතැන සහ කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ට ව්‍යාපාරික අවස්ථා වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (2016-2018)

වාර්ෂික වකඟ්‍යාවයන් හා උපයෝජන

පසුගිය වසර 10 ක කාලය තුළ කොරියානු රජයේ වකඟ්‍ය වී ඇති ආධාර ප්‍රමාණය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 700.86 කි. ඉන් ඩොලර් මිලියන 557.81 ප්‍රමාණයක් ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදල (EDCF) මගින් ලබාදුන් ආධාර වන අතර ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 143.5 කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයෙන් (KOICA) ලද ප්‍රදානයන් වේ.

කොරියානු සංවර්ධන ආධාර ජල සැපයුම්, වෘත්තීය පුහුණු, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය, මාර්ග සංවර්ධන, සෞඛ්‍යය අධ්‍යාපනය, උසස් අධ්‍යාපනය, රාජ්‍ය පරිපාලනය, තොරතුරු තාක්ෂණය හා ක්ෂේත්‍රයන්හි උපයෝජනය කර ඇත.

ප්‍රස්තාරය 4.8 : ආර්ථික සංවර්ධන සහයෝගීතා අරමුදලේ ණය උපයෝජනය 2007 - 2017

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනයේ ආධාර උපයෝජනය

මූල්‍ය වර්ෂය	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
උපයෝජනය	9.63	4.33	10.43	8.93	6.80	11.99	9.72	9.43	14.16	9.56

මූලාශ්‍රය: කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය (KOICA)

ණය ආධාර සඳහා 2017 වසරේ ඇතිකරගන්නා ලද වකඟ්‍යාවයන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 14 වන අතර එය කසළ රැස්කිරීමේ යන්ත්‍ර 190 ලංකාව පුරා විහිදීම් ප්‍රාදේශීය පාලන ආයතන 84 අතර බෙදාදීම සඳහා සැලසුම් කළ

ව්‍යාපෘතියකි. 2017 වසරේ ණය ආධාර වලින් උපයෝජනය කරඇති මුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 4.6 වන අතර ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 9.56 ආධාර මුදල් ප්‍රමාණයක් වම වසර තුළ උපයෝජනය කර ඇත.

5. ලෝක බැංකු හා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල අංශය

හැඳින්වීම

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලෝක බැංකු අංශය විසින් ආයතන 5 කින් සැදුම්ලත් ලෝක බැංකු සමූහය ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය (IDA), ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව (IBRD), ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංස්ථාව (IFC), බහුපාර්ශ්වීය ආයෝජන ඇපකර නියෝජිතායතනය (MIGA) සහ ආයෝජන පිළිබඳ ආරවුල් සම්ප්‍රදායකට පත්කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානය (ICSID) වෙතින් ලබාදෙන මූල්‍යමය හා තාක්ෂණික සහායයන් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලබයි.

ලෝක බැංකුව හා ශ්‍රී ලංකාව අතර සහයෝගීතාවයේ සමාරම්භය වසර 1950 දී, ශ්‍රී

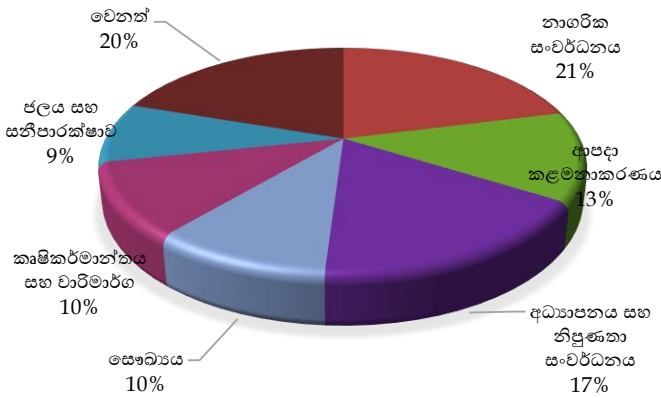
ලංකාව සංවර්ධනය හා ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුවෙහි සමාජිකත්වය ලබා ගැනීම සමඟ සිහිටුගන්වයි. එතැන් සිට පුරා දශක 6 ක් ශ්‍රී ලංකාව සිය රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහනේ අත්වර්ගන ව්‍යාපෘති සඳහා අවැසි මූල්‍ය සහය ලෝක බැංකුවෙන්ද ලබා ගන්නා ලද්දේ තරඟකාරී ශක්තිමත් මෙන්ම සහභාගීත්ව ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමේ අරමුණද පෙරදැරිවය. වසර 2017 අවසානයේදී, ආංශික ආයෝජනයන් වශයෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 1976.7 ක සමස්ත ආයෝජන ප්‍රමාණයක් විවිධ ලෝක බැංකු මූල්‍ය පහසුකම් යටතේ ක්‍රියාකාරීව පවතී.

වගුව 5.1: 2017 වසරේ ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති

වැඩසටහන/ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රමාණය (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)
නිපුණතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	101.5
උපායමාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	147.0
හදිසි දේශගුණික ආපදා සඳහා වන විශේෂ ණය (සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ණය)	102.0
දේශගුණික අවබලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	110.0
දේශගුණික අවබලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යයන්	42.0
අධ්‍යාපන ආංශික සංවර්ධන රාමුව සහ වැඩසටහන යටතේ පාසැල් අධ්‍යාපන දැනුම කේන්ද්‍ර කරගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයට පරිවර්තනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	100
දෙවන සෞඛ්‍ය අංශය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	200.0
කොළඹ අගනගරය ආශ්‍රිත නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	213.0
වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය-අතිරේක මූල්‍යයන්	83.0
පූර්ව ප්‍රමාණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	50.0
ජල සැපයුම් හා සනීපාරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	165.0
උතුරු නැගෙනහිර පළාත් පාලන සේවාවන් වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය-අතිරේක මූල්‍යයන්	20.0
උපායමාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය අතිරේක මූල්‍යයන්	55.0
පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	45.0
කාමිකාර්මික ආංශික නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	125.0
උසස් අධ්‍යාපනය පුළුල් කිරීමේ සහ සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	100.0
ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා සහ වත්කම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	125.0
මූල්‍ය අංශය නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	75.0
සමාජ ආරක්ෂණ ජාල ව්‍යාපෘතිය	75.0
දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කිරීම ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	0.16
අධ්‍යාපන ආංශික සංවර්ධන රාමුව සහ වැඩසටහන යටතේ පාසැල් අධ්‍යාපන දැනුම කේන්ද්‍ර කරගත් අධ්‍යාපන ක්‍රමයට පරිවර්තනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	37.0
මළාපවහන සේවාව සඳහා ගෘහස්ථ ප්‍රවේශතාවය වැඩි දියුණු කිරීම ව්‍යාපෘතිය	5.1
කොළඹ අගනගරය ආශ්‍රිත නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	0.9
එකතුව	1,976.7

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්තාරය 5.1: ණය කළමනාකරණය සංයුතිය - 2017

අංශය	ප්‍රමාණය (ඇ.වි.ප.ඩොලර් මිලියන)
නාගරික සංවර්ධනය	415.9
ආපදා කළමනාකරණය	254.0
අධ්‍යාපනය සහ නිපුණතා සංවර්ධනය	338.5
සෞඛ්‍යය	200.0
කෘෂිකර්මාන්තය සහ වාරිමාර්ග	208.0
ජලය සහ සනීපාරක්ෂාව	170.1
ග්‍රාමීය සංවර්ධනය	20.0
ප්‍රවාහනය සහ අධිවේගී මාර්ග	125.0
මූල්‍යයනය	75.0
සමාජ සුබසාධනය	125.2
පරිසර සංරක්ෂණය	45.0

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ලෝක බැංකු සමූහය

ලෝක බැංකු සමූහය යනු සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රාජ්‍යයන්හි සමෘද්ධිමත් බව ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙන්ම දැඩි බව තුරන්කිරීම අරමුණු කොට ගෙන ක්‍රියාත්මක වන ආයතන පහක ගෝලීය සහයෝගීතාවයකි. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය (IDA), ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව (IBRD), ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංස්ථාව (IFC), බහුපාර්ශ්වීය ආයෝජන ඇපකර නියෝජිතායතනය (MIGA), ආයෝජන පිළිබඳ ආරවුල් සම්බන්ධතා පත්කිරීම සඳහා වන ජාත්‍යන්තර මධ්‍යස්ථානය (ICSID).

මෙයින් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය (IDA), ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව (IBRD) විශාල පරාසයක ණය හා ණය නොවන මූල්‍ය පහසුකම් සම්පාදනය කරයි. එමෙන්ම ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංස්ථාව (IFC), පෞද්ගලික අංශයේ ප්‍රවර්ධනය පිණිස ආයෝජන අවස්ථා උදා කරයි. ලෝක බැංකු සමූහය 189 ක් වූ සිය සාමාජික රාජ්‍යයන් වෙත ඇ.වි.ප.ඩොලර් බිලියන 45.9 ක මූල්‍යාධාර ලබා දී ඇති අතර මේ යටතේ ව්‍යාපෘති 12000 ක් පමණ මූල්‍යයනය කර ඇත.

ලෝකයේ විශාලතම සංවර්ධන බැංකුව වන ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව ලොව පුරා රටවල දිලීරු බව තුරන් කිරීම හා සියල්ලන් වෙත නිරසාර සංවර්ධනයේ ප්‍රතිඵල සැලසීම පිණිස මූල්‍ය සහය හා ප්‍රතිපත්ති උපදේශයන් ලබා දෙයි.

වඩාත්ම දිලීරු රාජ්‍යයන් හි ආර්ථික වර්ධනය තුළින් දැඩිබව තුරන් කිරීම, අසමානතාව දුරුලීම හා ජනතාවගේ ජීවන තත්වය ඉහල නැංවීම පිණිස සහය දෙන ලෝක බැංකු අංශයයි.

ආයෝජන මතභේද නිරාකරණය සඳහා වන ලොව ප්‍රමුඛතම ආයතනයයි.

සංවර්ධනය වන රටවල පෞද්ගලික අංශය ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කරගත් විශාලතම ගෝලීය සංවර්ධනයයි.

දේශපාලනික හා වාණිජ නොවන අවදානම් වල බලපෑමෙන් සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් වෙත ඇදෙන සෘජු විදේශ ආයෝජන අපේක්ෂා කරයි.

මූලාශ්‍රය: ලෝක බැංකු සමූහය

ලෝක බැංකුවේ ශ්‍රී ලංකා සහයෝගීතා ක්‍රමෝපාය 2017-2020

ලෝක බැංකු සමූහයේ 2017-2020 දක්වා ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වන සහයෝගීතා ක්‍රමෝපාය, ලෝක බැංකුවේ ද්විත්ව ඉලක්ක වන දුර්වලතාව තුරන් කරලීම හා තීරසාර සහනාගීත්ව සමෘද්ධිමත් බව අරමුණ කර ගනිමින් ක්‍රමවත් තොරතුරු පාදක හා වරණාත්මක සංවර්ධන ක්‍රමවේදයක් ද ඉලක්ක කරගනිමින් සැකසී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව සිය සංවර්ධන මං පෙතෙහි මුහුණ දෙන තීරණාත්මක අභියෝග මෙන්ම අවස්ථාවන් ලෝක බැංකුව විසින් 2015 වසරේදී සිදු කරනලද විධිමත් අධ්‍යයනයකින් අනාවරණය කරගන්නා ලදී. එම අනාවරණය

මත පදනම්ව 2017-2020 සහයෝගීතා ක්‍රමෝපාය සකස් වී ඇති අතර එය පෞද්ගලික අංශයේ රැකියා උත්පාදනය සඳහා සහය දැක්වීම, ආදායම් මට්ටම ඉහල නැංවීම, ග්‍රාමීය ආර්ථික සංවර්ධනය, ග්‍රාමීය හා වතු ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයන්හි ඉඩම් අයිතිය විධිමත් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ ගෝලීය අන්තර් සම්බන්ධතා වර්ධනය කිරීම, පරිපාලනය වැඩි දියුණු කිරීම මානව සංවර්ධනය හා සමාජ අන්තර්ග්‍රහනය ඉහල නැංවීම සහ සංවර්ධනය පරිසර සංරක්ෂණය අතර සමතුලිතතාවයක් ඇති කිරීම යන අරමුණු පෙරදැරව නිර්මාණය වී ඇත.

ලෝක බැංකු සමූහයේ ශ්‍රී ලංකා සහයෝගීතා ක්‍රමෝපාය පහත මූලික කරුණු මත පදනම් ව ඇත;

- 1 තරඟකාරිත්වය හා සාර්ව - රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය ඉහල නැංවීම
- 2 ආර්ථික සහනාගීත්වය හා අවස්ථාවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- 3 හරිත ආර්ථික සංවර්ධන අවස්ථා ඇති කිරීම, පරිසර කළමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීම, විපර්යාසයන්ට අනුවර්තනය වීම හා වැලැක්වීමේ ශක්‍යතාව ඉහල නැංවීම

මේ යටතේ උප අරමුණු දහයක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම සන්දර්භය තුල ලෝක බැංකු-ශ්‍රී ලංකා සහයෝගීතා ක්‍රමෝපාය මඟින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණය, රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වයන් තුළින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, අධ්‍යාපන හා පුහුණු ක්‍රමවේද වැඩි දියුණු කිරීම, සෞඛ්‍යය හා සමාජ ආරක්ෂණ පද්ධති වැඩි දියුණු කිරීම

මෙන්ම දේශගුණික විපර්යාසයන්ට ඔරොත්තු දීම හා ආපදා කළමනාකරණය ඉහළ නැංවීම වැනි කරුණු සඳහා ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය, ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය සංස්ථාව යන ආයතන සමඟ රජය අතර සබඳතාව වඩාත් ශක්තිමත් වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය සිට ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව වෙත සංක්‍රමණය වීම

ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් ලබන රටක් බවට පත් වීමත් සමඟ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය වෙතින් මිශ්‍ර මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ අවස්ථාව ක්‍රමයෙන් අහිමිවන අතර ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව වෙතින් වෙළෙඳපොළ අනුපාතයන් පදනම් කරගනිමින් මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ අවස්ථාවන් විවර විය. ඒ අනුව, 2017 ජූලි මස ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය යෝග්‍යතාවයෙන් ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව යෝග්‍යතාවය දක්වා සංක්‍රමණය විය. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය පන්තියේ සිට පූර්ණ ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව පන්තිය දක්වා සංක්‍රමණය වීමේදී සහායක් ලෙස ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය විසින් කෙටි කලක් සඳහා සිය අරමුදල් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබා දීමට එකඟවී ඇත. අන්තර්කාලීන ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන

සමායතනය පහසුකම් ලෙස හැඳින්වෙන මෙය මඟින් සමස්ත මූල්‍යයනය පහල යාම කළමනාකරණය කර ගැනීම සඳහා අවස්ථාව ලැබේ.

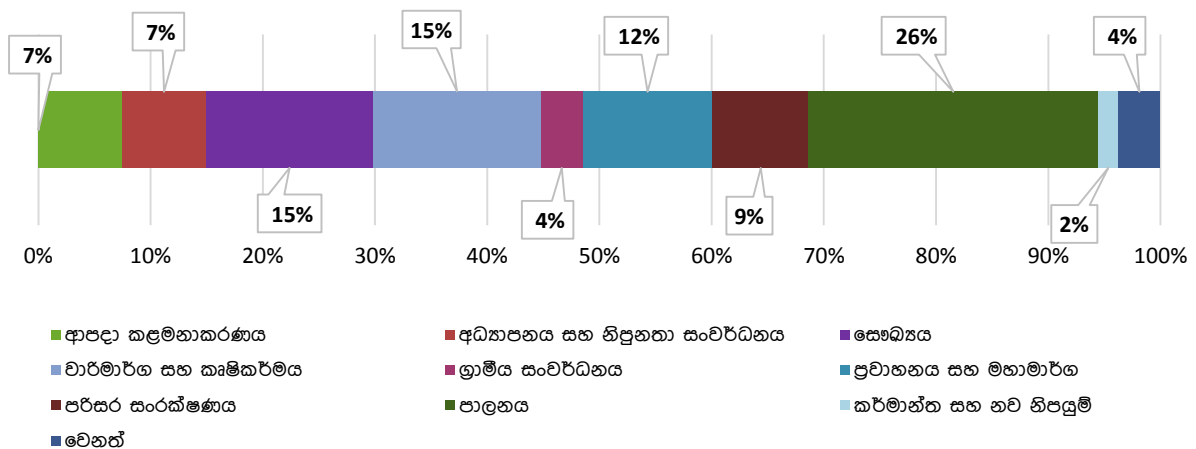
ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 440 ක වටිනාකමකින් යුත් ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය අන්තර්කාලීන පැකේජය හා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 900 ක වටිනාකමකින් යුත් ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව මූල්‍යයන් 2017 ජූලි 01 දින සිට 2020 ජූනි 30 (IDA 18 Cycle) දින දක්වා ශ්‍රී ලංකාව වෙත හිමි වනු ඇත. එබැවින් මෙම ආයතන 2 හරහා වසරකට ආසන්න වශයෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 447 ක මූල්‍යයන් අපේක්ෂා කෙරේ.

2017-2020 සඳහා වන යෝජිත ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘති සහනදායී ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතන මූල්‍යයන්ගේ සිට වෙළෙඳපොළ පාදක ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව මූල්‍යයන් දක්වා සංක්‍රමණය වීමෙන් ඉහළ යන පිරිවැය ගැන විශේෂ අවධානයක් දක්වමින් පෙළගස්වා ඇත. මේ අතරතුර කාලයේ ශ්‍රී ලංකාව වෙත අන්තර්ජාලීන ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය පහසුකම් ලබා දී ඇතත්, එය ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව හි පොළී අනුපාතිකයන්ට සමාන වේ.

විවෘතියේ යෝජිත ව්‍යාපෘති පෙළ, විවිධ ක්ෂේත්‍ර තුළ පැතිරී යන පරිදි, ඉහල මැදි ආදායම්ලාභී රටකට සරිලන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ ආයතනික සවිබල ගැන්වීමේ අරමුණු කර ගනිමින් ද රජයට අනාගතයේදී දැරීමට සිදු විය හැකි ප්‍රතිමූල්‍යයන පිරිවැය අවම කරගනිමින්ද සකස් වී ඇත. මේ අනුව, යෝජිත ආයෝජනයන් ගෙන් සියයට 26 ක්ම සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති මූල්‍යයන් සඳහා වෙන් වී ඇත. මීට අමතරව, සෞඛ්‍යය ක්ෂේත්‍රය හා කෘෂිකාර්මික හා වාරිමාර්ග යන ක්ෂේත්‍ර වෙත සියයට 15 බැගින් වෙන්ව ඇත.

ප්‍රස්තාරය 5.2: යෝජිත ව්‍යාපෘති පෙළගැස්ම 2017-2020 ආංශික ප්‍රතිපාදන

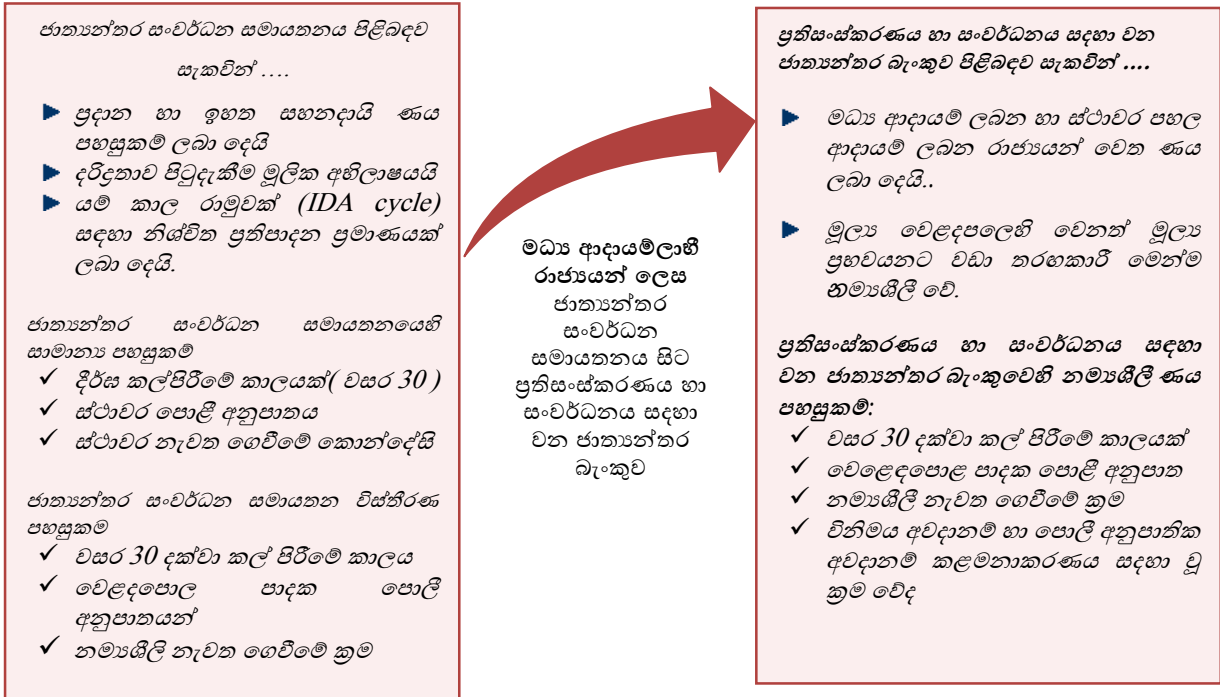
මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය, ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව යන ආයතන දෙකම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා මූල්‍ය සහය මෙන්ම විශ්ලේෂණ හා උපදේශන සේවාවන් සඳහා තාක්ෂණික සහය ද ලබා දෙයි. ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය 17 කාල සීමාව (IDA 17 Cycle) (2014-2017 දක්වා) ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය වෙතින් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 660 ක වටිනාකමකින් යුත් මූල්‍ය සහය ලබාගෙන ඇත.

ආයෝජන ව්‍යාපෘති මූල්‍යයන් වැනි සාම්ප්‍රදායික මූල්‍යයන් ක්‍රමවේදයන්ට අමතරව, ලෝක බැංකුව විසින් සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති මූල්‍යයන් (IPL) හා ප්‍රතිඵල පාදක වැඩසටහන් (PforR) වැනි නව මූල්‍යයන් ක්‍රමවේදයන් ද ශ්‍රී ලංකාව වෙත අවස්ථානෝචිතව හඳුන්වා දී ඇත. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලංකාව 2016 වසරේදී තරගකාරීත්වය, විනිවිදභාවය, හා රාජ්‍ය මූල්‍ය තිරසාරත්ව සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති මූල්‍ය වැඩසටහන සඳහා ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 100 ක මුදලක් ලබා ගන්නා ලදී.

ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව (IBRD)

ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව සාමාජික රාජ්‍යයන් 189 කින් සමන්විත ලොව විශාලතම සංවර්ධන බැංකුවයි. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු යුරෝපය ගොඩනැංවීමේ ක්‍රියාවලියට සහය වීම සඳහා මෙම ආයතන 1944 දී ස්ථාපනය කරන ලදී. ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුව, මැදි ආදායම්ලාභී රාජ්‍යයන්ට හා ස්ථාවර අඩු ආදායම්ලාභී රාජ්‍යයන් වෙත මූල්‍ය පහසුකම් මගින් මෙන්ම දැනුම හුවමාරු කර ගැනීම හරහා ද සහය දක්වයි. මෙම මූල්‍ය පහසුකම් අතර ණය, ඇපකර හා අවදානම් කළමනාකරණ මූල්‍යයන් ද අන්තර්ගත වේ. තවද උපදේශන සේවා හා කලාපීය හා ගෝලීය අභියෝගයන්ට අදාල සම්බන්ධීකරණයන් වැනි දැනුම හුවමාරු කිරීමේ වැඩසටහන් ද ක්‍රියාත්මක වේ. ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර බැංකුවහි ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම AAA වන අතර, ගෝලීය මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ මගින් සිය අරමුදල් සම්පාදනය කරනු ලබයි.

වගුව 5.2: IBRD ණය සඳහා වන ණය අනුපාතිකයන් සහ ණය අය කිරීම්¹

විචලය විස්තරය ²						
පරිශීලන අනුපාතය	මාස 6 - LIBOR					
සාමාන්‍ය කල්පිරීමේ කාලය ⁴	අවුරුදු 8 දක්වා	අවුරුදු 8 ත් 10 ත් අතර කාලයක්	වසර 10 සිට 12 දක්වා	අවුරුදු 12 සිට 15 දක්වා	අවුරුදු 15 ත් 18 ත් අතර කාලයක්	අවුරුදු 18 සිට 20 දක්වා
ගිවිසුම්ගත විස්තරය	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%
චාර්ජික කල්පිරීමේ චාර්ජය	0	0.10%	0.20%	0.30%	0.40%	0.50%
සත්‍ය අරමුදල් සම්පාදනය	-0.04%	-0.04%	-0.04%	-0.04%	-0.04%	-0.04%
සම්පූර්ණ විස්තරය	0.46%	0.56%	0.66%	0.76%	0.86%	0.96%
ස්ථාවර විස්තරය ³						
පරිශීලන අනුපාතය	මාස 6 - LIBOR					
සාමාන්‍ය කල්පිරීමේ කාලය	අවුරුදු 8 දක්වා	අවුරුදු 8 ත් 10 ත් අතර කාලයක්	වසර 10 සිට 12 දක්වා	අවුරුදු 12 සිට 15 දක්වා	අවුරුදු 15 ත් 18 ත් අතර කාලයක්	අවුරුදු 18 සිට 20 දක්වා
ගිවිසුම්ගත විස්තරය	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%	0.50%
චාර්ජික කල්පිරීමේ චාර්ජය	0	0.10%	0.20%	0.30%	0.40%	0.50%
වෙළෙඳපොළ අවදානම් චාර්ජය	0.10%	0.10%	0.10%	0.10%	0.15%	0.15%
ප්‍රක්ෂේපිත අරමුදල් පිරිවැය	0.10%	0.20%	0.20%	0.30%	0.35%	0.35%
සම්පූර්ණ විස්තරය	0.70%	0.90%	1.00%	1.20%	1.40%	1.50%

ණය ගාස්තු	
පෙර-අන්ත ගාස්තුව ⁵	0.25%
අරමුභක ගාස්තුව	0.25%
DPL DDO ගාස්තුව ⁶	0.25% පෙර - අවසාන ගාස්තුව; 0.50% ස්ථාවර ගාස්තු
Cat DDO ගාස්තුව ⁷	0.25% පෙර- අවසාන ගාස්තුව 0.50% අළුත් කිරීමේ ගාස්තුව

මූලාශ්‍රය: ලෝක බැංකුව

1. බොහෝ මුදල් වර්ග වල IBRD යෝජිත ණය සඳහා මූලික ණය දීමේ අනුපාතය දැනට පවතින මුදල ලෙස 6 මාස LIBOR (ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු පොලී අනුපාතය) අදාළ මුදල ලන්ඩන් තොග වෙලඳපොලෙහි අනෙකුත් බැංකු වලින් අනාරක්ෂිත අරමුදල් ලබා ගැනීමට බැංකුවලට හැකි වන අනුපාතිකය යුරෝ බැංකු ගිණුමේ ණය ප්‍රමාණය යුරෝ අන්තර් බැංකු බැංකු පොලී අනුපාතිකය, යුරෝබෝර් ආර්ථිකයේ, මූලික ණය දීමේ අනුපාතිකය ලෙස ඇත.
2. 2017 අප්‍රේල් මස 01 වන විට, විවලස විස්තාරය සාමාන්‍ය අරමුදල් ව්‍යාප්ත සංවර්ධක කාර්තුමය වශයෙන් ගණනය කර ඇත.
3. ස්ථාවර ව්‍යාප්තිය ණය අත්සන් කිරීමේදී තීරණය කරනු ලැබේ.
4. ණය දී ඇති සාමාන්‍ය ණය ආපසු ගෙවීමේ කල් පිරීම මඟින් මිනිනු ලැබූ (විනම් මණ්ඩල අනුමැතිය), DDO සඳහා සාමාන්‍ය ගෙවීම් කල් පිරීම ගණනය කිරීම අදාළ නියමිත කල්පිරීමේ වාර්තා නිර්ණය කිරීම සඳහා ණය ඵලදායීතාවයෙන් ආරම්භ වේ.
5. වාර්ෂිකව ගෙවන විට, පෙර ගෙවුම් ගාස්තුව වසර 18 ක සාමාන්‍ය ගෙවීමකින් කල් ඉකුත්වීම සඳහා වාර්ෂිකව සියයට 0.03% එකතු කරයි.
6. විවේචනාත්මක ප්‍රභේද විකල්පය සහිත සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති ණය
7. හදිසි ආපදා සඳහා වන විශේෂ වැඩසටහන

විකඟතාවයන්

ශ්‍රී ලංකාව 2017 වසර තුළ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 427 ක වටිනාකමකින් යුත් ණය පහසුකම් ලබාගන්නා ලදී. මෙය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 20 ක ඉහලයාමකි.

වගුව 5.3: ලෝක බැංකු විකඟතා - 2017

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය	ප්‍රමාණය (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)	අරමුණු
කෘෂිකාර්මික නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	125	කෘෂි ඵලදායීතාව ඉහල නැංවීම, වෙළෙඳපල අවස්ථා වැඩි දියුණු කිරීම, ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශ තුළ ගොවීන්ගේ හා කෘෂි ව්‍යවසායකයන් අතර අගය එකතු කිරීම ප්‍රවර්ධන කිරීම අරමුණ කර ගනිමින් ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම ඉලක්ක, කෘෂි අගය දාම සංවර්ධනය, ඵලදායීතාව ඉහල නැංවීම, හා විවිධාංගීකරණ නිදර්ශණයන් මඟින් සාක්ෂාත් කරගනු ඇත.
ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ: කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය ප්‍රාථමික කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය		
උසස් අධ්‍යාපනය පුළුල් කිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම වේගවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	100	ප්‍රමුඛ විෂයන් සඳහා ප්‍රවේශය ඉහල නැංවීම, උපාධි වැඩසටහන් වල ගුණාත්මකභාවය ඉහල නැංවීම, උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ පර්යේෂණ හා නවෝත්පාදන ප්‍රවර්ධනය කිරීමට දායක වේ. මෙයට අමතරව, මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් උපායමාර්ගික ප්‍රතිපල 3 ක් ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂිතය: උසස් අධ්‍යාපනයට ප්‍රවේශය ඉහළ දැමීම, නවීන ඉගෙනුම්, ඉගැන්වීම් ක්‍රම පුළුල් කිරීම තුළින් ගුණාත්මක හා සමාජීය කුසලතා ඔප් නැංවීම, ආර්ථික සංවර්ධනයට සහායවිය හැකි කර්මාන්ත හා සේවා වැඩි දියුණු කිරීමට ඉවහල් වන ශක්තිමත් පර්යේෂණ හා නවෝත්පාදන සංස්කෘතියක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම වම අරමුණු වේ.
ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ: උසස් අධ්‍යාපන හා මහා මාර්ග අමාත්‍යාංශය		

ප්‍රවාහන සම්බන්ධතා සහ වත්කම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 125

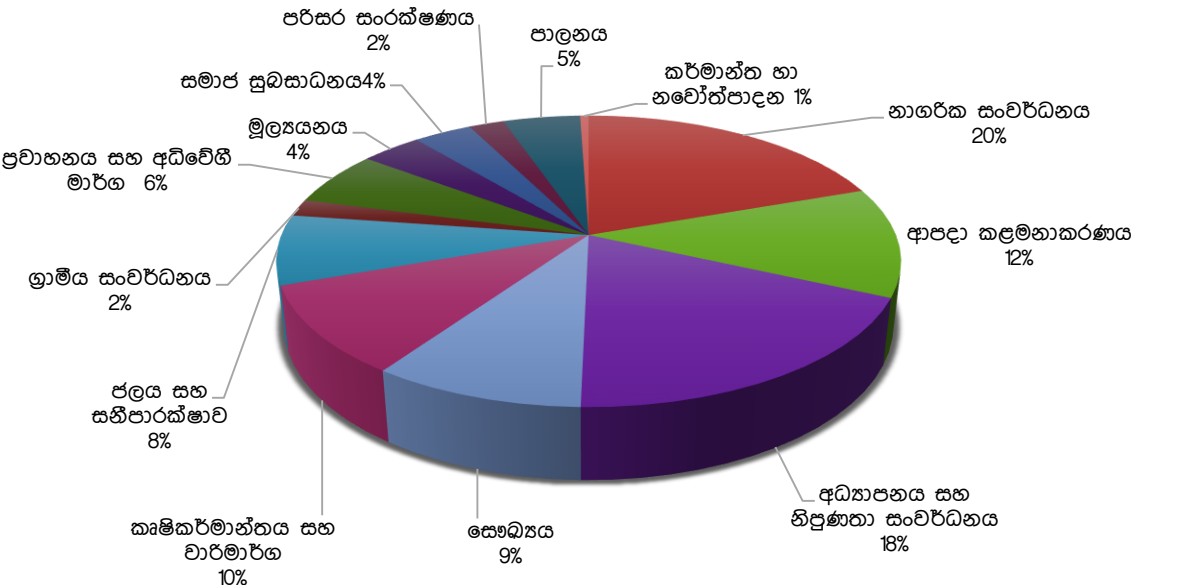
ව්‍යාපෘතිය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරියේ වත්කම් කළමනාකරණ ශක්‍යතාවය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් ක්‍රියාත්මක වේ. මේ යටතේ ජා-ඇල සිට පුත්තලම දක්වා A003 මහා මාර්ගය ප්‍රතිඵල හා කාර්යසාධනය පාදක මහාමාර්ග කොන්ත්‍රාත්තුවක් යටතේ වැඩිදියුණු කරනු ලැබේ. තවද, නිර්මාණ ඉදිකිරීම්-නඩත්තු (DBM) ක්‍රමවේදය තීරසාර හා පුළුල් ලෙස OPRC සංකල්පය ඇසුරින් ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රයට හා මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වෙත හඳුන්වා දීමට අවශ්‍ය ආයතනික හා ක්‍රමවේදයන්හි වෙනස් කම් සිදුකිරීමද තවත් අරමුණකි.

මූල්‍ය අංශ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය 75

මූල්‍ය වෙළෙඳපල කාර්යක්ෂමතාවය හා කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs), තනි පුද්ගලයන් අතර මූල්‍ය සේවාවන් භාවිතය ඉහල නංවාලීමට අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව පළමු සංරචකය මගින් ප්‍රතිඵල පදනම් කරගත් මූල්‍යනය තුළින් තෝරාගත් මධ්‍ය මට්ටමේ ප්‍රතිසංස්කරණයක් සඳහා සහාය වීමට අපේක්ෂිතය. දෙවන සංරචකය යටතේ නියාමන ආයතන වල (ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, ශ්‍රී ලංකා සුරකුම්පත් හා විනිමය කොමිෂන් සභාව, ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය) නෛතික හා නියාමන රාමුව දියුණු කිරීම, ආයතනික ශක්‍යතාවය ඉහල නැංවීම හා වෙළෙඳපොළ යටිතල පහසුකම් නවීකරණය සඳහා නියමිතය .

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්තාරය 5.3: ආංශික උපයෝජනය 2012-2017

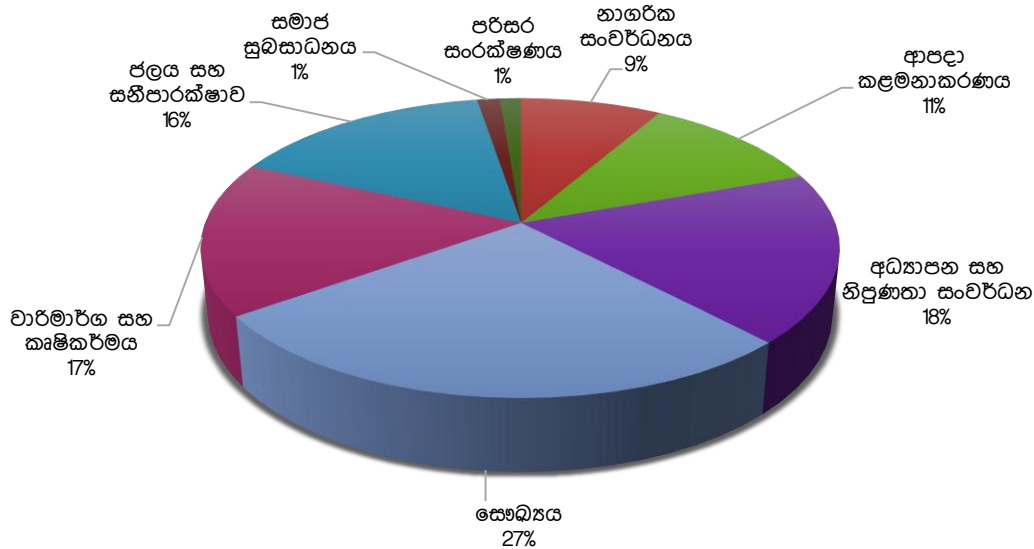

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

2012 සිට 2017 තුළ ඇති කරගත් චිකිත්සාවලින් අතරින් සියයට 20 ක පමණ ඉහල ප්‍රමාණයක් නාගරික සංවර්ධනය සඳහා වෙන් වූ අතර සියයට 19 ක් අධ්‍යාපනය හා නිපුණතා සංවර්ධනය සඳහා වෙන් විය.

ප්‍රස්තාරය 5.4: ආංශික උපයෝජනය 2017

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

2017 වසර තුළ ලෝක බැංකුව මූල්‍යයනය කරන ලද ව්‍යාපෘති සඳහා ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 228 ක මුදලක් උපයෝජනය කරන ලද අතර ඉන් සියයට 27 ක්ම සෞඛ්‍යය ක්ෂේත්‍රය සඳහා යෙදවීන. අධ්‍යාපන නිපුණතා සංවර්ධනය හරහා යෙදවූ ප්‍රතිශතය සියයට 18 කි.

නව සංවර්ධන මූලාරම්භයන්

ලෝක බැංකුව මගින් මූල්‍යයනය කරනු ලබන ව්‍යාපෘති සඳහා වැඩසටහන් සකස් කිරීමේ අත්තිකාරම (PPA)

ව්‍යාපෘති පිළියෙල කිරීමට සහ ආරම්භ කිරීමට දිගු කාලයක් ගතවීම, ව්‍යාපෘතියේ නියමිත ප්‍රතිඵල ප්‍රභාකර ගැනීමට අහිතකර ලෙස බලපාන බව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් හඳුනාගෙන ඇති අතර, විවෘත ව්‍යාපෘති ගොඩනැගීමේදී, ව්‍යාපෘති පිළියෙල කිරීම හා මූලික ක්‍රියාකාරකම් ඉටු කිරීම සඳහා ණය ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමට පෙර මූල්‍යාධාර ලබාදීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ඒ අනුව ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ, ජාතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධීක්ෂණය යටතේ වැඩසටහන් සකස් කිරීමේ අත්තිකාරම (PPA) ස්ථාපිත කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ලෝක බැංකුව එකඟ වී ඇති අතර දැනට මේ සඳහා ව්‍යාපෘති 09 ක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම මූල්‍ය

පහසුකම ඇති කිරීමේ මූලික අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘති ආරම්භය ප්‍රවේගයෙන් ඉහළ නැංවීම, ක්‍රියාත්මක කිරීමේ යාන්ත්‍රණය වැඩිදියුණු කිරීම, සම්මත ව්‍යාපෘති වාර්තා, සටහන් සකස් කිරීමට ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ රාජ්‍ය ආයතන තුළ හැකියාවන් වැඩිදියුණු කිරීමයි.

වැඩසටහන් සකස් කිරීමේ අත්තිකාරම (PPA) පහසුකම, වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ (PIU) සකස් කිරීමේ ඒකකය මගින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන අතර නව PIU ස්ථාපනය සඳහා අරමුදල් සම්පාදනය කිරීම මගින් ව්‍යාපෘති සකස් කිරීමේ කටයුතු සමාලෝචනය, ඇගයීම, අධ්‍යයනයන් හා විශ්ලේෂණය, ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය හා සැලසුම්කරණය, ප්‍රසම්පාදනය, මූල්‍ය කළමනාකරණය, පාරිසරික හා සාමාජ ආරක්ෂණ කටයුතු, පුරවැසි

සහභාගිත්වය, සන්නිවේදනය, අධීක්ෂණය හා ඇගයීම් සහ ව්‍යාපෘතිය වැඩි දියුණු කිරීමේ අනෙකුත් තාක්ෂණික කරුණු, ව්‍යාපෘති අධීක්ෂණ කමිටු පිහිටුවීම හා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අත්පොත හා තොරතුරු පද්ධති සකස් කිරීම මෙන්ම සුදානම් කිරීමේ කටයුතු සඳහා උපදේශකයින් සහ විද්වතුන් බඳවා ගැනීමට කටයුතු කිරීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීමට අපේක්ෂිතයි.

අරමුණු හා අපේක්ෂිත ක්‍රියාකාරිත්වයන් මත පදනම්ව රජය සහ ලෝක බැංකුව විසින් හඳුනා ගන්නා ලද අවශ්‍යතා මත මෙම අගය ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙම මූල්‍ය පහසුකම් 2017 ජූලි සිට 2020 ජූනි දක්වා ක්‍රියාත්මක වන අතර, දැනට පවත්නා ලෝක බැංකුව හා රටේ හවුල්කාරිත්ව රාමුව අවසානයේදී (2020 ජූනි) නිමවනු ඇත.

PPA පහසුකම මූල්‍යමය වශයෙන් ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 4 ක් වන අතර, ව්‍යාපෘතියේ

අලි - මිනිස් ගැටුම් නිරාකරණය

- පරිසර පද්ධතීන් සංරක්ෂණය හා කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය

මේ වන විට අලි මිනිස් ගැටුම් වඩාත් උත්සන්න වී ඇත. ඔවුන්ගේ වාසස්ථාන දිනපතා අඩු වෙමින් පවතින අතර අලි ඇතුන්ගේ භූමිභාගය මිනිසා විසින් අත්පත් කරගනිමින් සිටී. ඒ සමඟම දිළිඳු ගොවීන් සිය දෛනික ජීවිතය අලි ඇතුන්ගේ ක්‍රියාකලාපය නිසා වෙනස් නොකරන හෙයින් සිය වගාවන් සහ ගම්මාන මෙම අලි ඇතුන්ගේ තර්ජනයට ලක්ව ඇත. මෑතක සිට ශ්‍රී ලංකාවේ අලි ඇතුන් විශේෂයෙන්ම ඇතුන් ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳ ප්‍රසිද්ධ සංවාදයක් පැවතිනි. ((*Elephas maximus maximus*) ශ්‍රී ලංකාවට පමණක් ආවේණික විශේෂයකි).

මෙම ගැටළුව සඳහා ඉක්මන් විසඳුමක් ලෙස, රේඛීයව කොලරයක් ඇතුන්ට පළඳා එහි වලනයන් අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ. පරිසර

ආරක්ෂණ හා කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2018 මාර්තු මාසයේ දී පළමු කණ්ඩායමට කොලර බෙදාදෙන ලදී. ඊට අමතරව ස්ථීර හා දිගුකාලීන විසඳුම් කිහිපයක් ඉක්මනින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතයි. (අලි ඇතුන්ගේ වාසභූමි වැඩි දියුණු කිරීම, අලිගේ පැතිරීම හා හැසිරීම මත පදනම් වූ විදුලි වැටවල්)

ණය ප්‍රමාණය: ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 45 ක්
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාල පරිච්ඡේදය : 2016 – 2021

රටවැසියන් බලගන්වීම සඳහා සමාජ සුබසාධන වැඩසටහන් ලියාපදිංචි කිරීමේ වැඩ පිළිවෙල

- සමාජ ආරක්ෂණ ජාල ව්‍යාපෘති

ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ අමාත්‍යාංශ 11 කින් ක්‍රියාත්මක වන සුභසාධන වැඩසටහන් 30 කටත් වැඩි ප්‍රමාණයක් සතුය. එක් මධ්‍යගත දත්ත ගබඩාවක් නොමැති හෙයින් හා ඒවා සම්බන්ධීකරණය, අධීක්ෂණය කිරීම සහ ඇගයීම්, වංචා වැලැක්වීම සහ කළමනාකරණය නිසි ලෙස සිදු නොවේ. සුභසාධන වැඩසටහන් ක්‍රම ක්‍රමයෙන් වැඩිවන නමුත් විවිධ වැඩසටහන් වල එලදායීත්වය අපේක්ෂිත මට්ටමට ප්‍රශ්න වී නොමැත. එබැවින්, මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මෙම ගැටළුව විසඳීම සඳහා සමාජ සුබසාධන වැඩසටහන් ලියාපදිංචි කිරීමට අදාළ තොරතුරු පද්ධතියක් සකස් කරනු ලැබේ. මෙය පවුල් ව්‍යුහය හා ආර්ථික ලක්ෂණ පිළිබඳ තොරතුරු සහිත පුරවැසියන්ගේ අනන්‍ය තොරතුරු ලේඛනයක් වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සමාජ විභේදන වඩාත් නිරසාව සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත අතර ඉලක්කගත කුටුම්භවල වැඩසටහන් වලින් පූර්ණ ප්‍රතිලාභ ලැබෙනු ඇත.

ණය ප්‍රමාණය : ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 75 ක්
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාල පරිච්ඡේදය : 2016 – 2021

නවීන පෙළපොත්: ඉදිරි පියවරක් තැබීම වෙනුවට පැහීම

සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික අධ්‍යාපන කොමිෂන් සභාව අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ ගුණාත්මක හා විවික්ෂණශීලී අංශයක් බවට පත් කිරීම සඳහා පොදු අධ්‍යාපනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව සඳහා පුළුල් යෝජනා මාලාවක් රටේ අධ්‍යාපන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ගුරු වෘත්තීය, ගුරු සේවය හා විෂයමාලා සංවර්ධනය පදනම් කර ගෙන සකස් කරනු ලැබේ.

යෝජිත සාමාන්‍ය අධ්‍යාපන නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය මඟින් සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනයේ විෂය මාලාව යාවත්කාලීන කිරීම හා විවිධාංගීකරණය කිරීම අරමුණු කර ගනිමින් ගණිතය සහ ඉංග්‍රීසි පිළිබඳ වැඩි අවධානයක් යොමු කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජයීය හා ආර්ථික

වෙනස්කම් සමඟ වඩාත් ගැලපෙන සිසුන්ගේ ඉගෙනුම් අත්දැකීම් සපයමින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිතය. නවද විෂය මාලා නවීකරණය හා විවිධාංගීකරණය කිරීම තුළින් අ.පො.ස. උසස් පෙළ කලා හා කළමනාකරණ සිසුන් සඳහා ගණිතය හඳුන්වාදෙනු ලැබේ. එලදායි ඉංග්‍රීසි භාෂා ඉගෙනුම් වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරමින් ඉංග්‍රීසි විෂය නිර්දේශය, පෙළපොත් සහ ඉගැන්වීම් උපාංග සංශෝධන කිරීමට මෙමඟින් යෝජනා වී ඇත. අති නවීන ඩිජිටල් පෙළපොත්ති අන්තර්ගත (PPT) ඉදිරිපත් කිරීම්, ශබ්දකෝෂ, ක්‍රියාකරකම් හා පෙරහුරු විභාග සිසුන්ට පහසු ස්වයං අධ්‍යයනයන්ට ඉඩ සලසයි. මීට අමතරව මෙම ව්‍යාපෘතිය පාසල් පදනම් කරගත් වෘත්තීය ගුරු සංවර්ධනය සහ ගුරු සේවයට බැඳෙන්නන් සඳහා ද සහාය වන අතර පාසල් පද්ධතියේ ගුණාත්මකභාවය සහතික කිරීමට දායකවනු ඇත.

2018 දී ණය සාකච්ඡා කිරීමට නියමිතයි.
ණය ප්‍රමාණය : අ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 100ක්
ක්‍රියාත්මක කාලපරිච්ඡේදය : 2018-2024

නවීන වාර්මාර්ග :

කාලගුණික විපර්යාස වලට ඔරොත්තු දෙන වාර්මාර්ග කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය

පුරාණ ශ්‍රී ලංකාවේ වාර්මාර්ග තාක්ෂණය ක්‍රි. පූ. 300 ඉතිහාසයක් දක්වා දිවයයි. ජලය ගබඩා කිරීම සඳහා මුළුමනින්ම කෘතිම ජලාශ පළමුවම ගොඩනැංවුවත් අතර ශ්‍රී ලාංකිකයන්ද වේ. මෙම වාර්මාර්ග ජාලයන් හා අන්තර්සම්බන්ධිත මධ්‍යම හා කුඩා පරිමාණ වැව් ආධාරයෙන් මෙම ඵල්ලංගා පද්ධතිය නිර්මාණය කර ඇති අතර ප්‍රදේශවාසීන් මුහුණ දෙන කාලගුණික වෙනස්කම් හා ස්වාභාවික දුෂ්කරතා මඟහැරවීම සඳහා සැලසුම් කර ඇත. වඩාත්ම වැදගත් කරුණ නම්, ප්‍රතිලාභීන් ඔවුන්ගේම ජනප්‍රවාදයන්, වාරිත, සම්ප්‍රදායන් සහ නීතිරීති අනුව මෙම පද්ධතීන් කළමනාකරණය කිරීමයි.

මෙම සංකල්පය නවීන වාර්මාර්ග තාක්ෂණයේ සීමාවන් තරණය කිරීම සඳහා විකල්ප ක්‍රමයක් වනු ඇත. විමෙන්නේ දේශගුණික විපර්යාස හේතුවෙන් දැඩි ලෙස වෙනස්වන කාලගුණ රටාවන් සහිත රටක ගොවි ප්‍රජාව ඊට ඔරොත්තුදීමටත් එලදායිතාව වර්ධනය කිරීමටත් මෙම සංකල්පය බෙහෙවින් ඉවහල් වේ. (වැඩි විස්තර සඳහා පිටු අංක 61 හි ලිපිය බලන්න.)

2018 දී ණය සාකච්ඡා කිරීමට නියමිතයි
ණය ප්‍රමාණය : අ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 100 ක්
ක්‍රියාත්මක කරන කාලපරිච්ඡේදය : 2018 – 2023

රෝගීන් වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමවේදය

- තුන්වන සෞඛ්‍ය අංශය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

නිදහසින් පසුව ශ්‍රී ලංකා රජය නිදහස් සෞඛ්‍යය ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කල අතර, එමඟින් සමාජ දුර්වල අගයන් ඉහළ නැංවීමට දායකවේ. සෞඛ්‍යය පද්ධතියේ සාර්ථකත්වය රඳා පවතින්නේ දිවයින පුරා පිහිටි ජාතික හා මූලික රෝහල් මඟින් ලබාදෙන ඵලදායි හා නිදහස් සෞඛ්‍යය සේවාවක් මෙන්ම බෝවන රෝග, පෝෂණය සහ පාලනය පිළිබඳ උපදෙස් සපයන ගෘහස්ථ මට්ටමෙන් සේවය සපයන නිලධාරීන්ගේ කාර්යභාරය මතය.

රෝගීන් වාර්තා කිරීමේ ක්‍රමවේදය ප්‍රාථමික සෞඛ්‍යය පද්ධතිය ඉදිරියට ගෙනයාමේ පියවරක් ලෙස සැලකිය හැකි අතර මෙමඟින් පුරවැසියන්ට සංගෘහිත සෞඛ්‍යය සේවා සැපයීමත්, ප්‍රතිලාභී

සහයෝගය තුළින් තොරතුරු පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීමටත් අපේක්ෂිතය.

2018 දී ණය සාකච්ඡා කිරීමට නියමිතයි

ණය ප්‍රමාණය : ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 200 ක්
ක්‍රියාත්මක කරන කාලපරිච්ඡේදය : 2018 - 2023

විශ්වවිද්‍යාලවල STEM සංකල්පය හා පර්යේෂණ

- උසස් අධ්‍යාපන ව්‍යාපෘති හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කඩිනම් කිරීම

ශ්‍රී ලංකා රජය සියලු පුරවැසියන් සඳහා විශ්වවිද්‍යාල මට්ටම දක්වා නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබාදෙන අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සාක්ෂරතා අනුපාතය හා පාසල් අධ්‍යාපන සහභාගීත්වය වර්ධනය විය. කෙසේ වෙතත්, ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාලවල පර්යේෂණ හා නවෝත්පාදනයන් ඉහළ මැදි ආදායම් රටක අපේක්ෂා කරන මට්ටමට ප්‍රමාණවත් නොවන අතර ඒ අනුව උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය දියුණුකිරීම සඳහා ඉක්මන් අවශ්‍යතාවයක් පවතී. එමෙන්ම විද්‍යාව, තාක්ෂණය, ඉංජිනේරු විද්‍යාව හා ගණිතය යන විෂය ක්ෂේත්‍රයන්ට (STEM) ඇතුළත් වූ සිසුන්ගේ අධ්‍යාපනය ඉහළ ආර්ථික වටිනාකමකින් යුත් කර්මාන්ත හා සේවාවන් හරහා අනාගත ආර්ථික වර්ධනය කෙරෙහි සතුටුදායක බලපෑමක් ඇති නොකරයි.

ඉහත සඳහන් කරුණු සඳහා ඉක්මන් විසඳුමක් ලෙස මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් විශ්වවිද්‍යාලවල පර්යේෂණ හා සංවර්ධනය, නවීකරණය සහ වාණිජකරණය යන ක්ෂේත්‍රයන් සංවර්ධනය කරනු ඇත. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල දැනට පවත්නා සහ නව පීඨවල උසස් තාක්ෂණික ආයතනවල STEM උපාධි පාඨමාලා සඳහා බඳවා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කරනු ඇත. සියලුම රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල, ශ්‍රී ලංකා උසස් තාක්ෂණ අධ්‍යාපන ආයතනය සහ පෞද්ගලික උසස් අධ්‍යාපන ආයතන මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ප්‍රතිලාභ ලබනු ඇත.

2017 දී ණය සාකච්ඡා කිරීමට නියමිතයි

ණය ප්‍රමාණය : ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 100 ක්
ක්‍රියාත්මක කිරීමේ කාල පරිච්ඡේදය : 2017 - 2023

ගැලපුම් දීමනා

- කෘෂිකර්ම අංශ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය

ජනගහනයෙන් තුනෙන් එකක් පමණ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල නිරත වුවද සමස්ත දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් සියයට 10 ක් සහ සමස්ත අපනයනවලින් සියයට 24 කට පමණක් මෙම අංශය දායක වේ. කෘෂිකාර්මික අංශය සාපේක්ෂ වශයෙන් අඩු ඵලදායිතාව, අඩු විවිධාංගකරණය, අවම සීමිත ධාරිතාව සහ කුඩා හෝ වතු ගොවීන්ගේ ඵලදායිතාවය වැඩි දියුණු කිරීම හා විවිධාංගීකරණය කිරීම සඳහා ඇති සීමිත තාක්ෂණික තෝරාගැනීම් වැනි ලක්ෂණයන්ගෙන් සමන්විතයි. නිෂ්පාදකයින් සහ දේශීය හා විදේශීය වෙළෙඳපොළ අතර සාපේක්ෂ වශයෙන් දුර්වල සම්බන්ධතා පැවතීම, අඩු ශ්‍රම සුරාකෘති හා අඩු අගය එකතු කිරීමක් ඇතිවීමට හේතු වේ.

ඒ අනුව කෘෂි ව්‍යාපාර, ධීවර, පශුසම්පත් හා කුකුළු ආහාර සඳහා දිරිදීමනා ප්‍රදානය කිරීමේ වැඩපිළිවෙළක් සම්පාදනය කිරීම තුළින් ගොවීන් දිරිගැන්වීම් සහ වාණිජ හා අපනයන-කෘෂිකර්මය නංවාලීමට අපේක්ෂිතය. ඉහත සඳහන් ආධාර සපයනු ලබන්නේ පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන පහසුකම් සැපයීම, තාක්ෂණික සහාය සැපයීම, ගොවි සංවිධාන නිෂ්පාදකයින් ශක්තිමත් කිරීම සහ කුඩා හෝ වතු-කෘෂි ව්‍යාපාරික හවුල්කරුවන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම තුළින් වටිනාකම් දාමයේ වඩාත් ආකර්ෂණීය ව්‍යාපාරික හවුල්කරුවන් බවට පත්කර ඔවුන්ගේ තරඟකාරීත්වය, ව්‍යාපාර දිශානතිය හා වෙළෙඳපොළ තත්ත්වය වර්ධනය කිරීම අරමුණු කර ගෙනයි.

2016 දී ණය සාකච්ඡා කරන ලදී

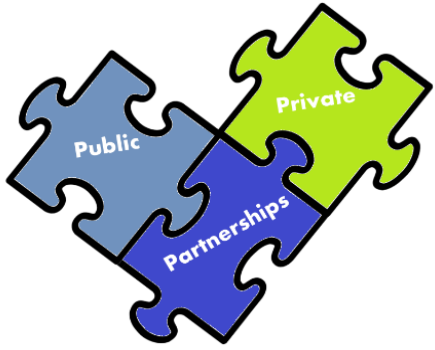
ණය ප්‍රමාණය : ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 125 ක් (යුරෝපා සංගමයේ සමුපකාර දායකත්වය: යුරෝ මිලියන 30)
ක්‍රියාත්මක කරන කාල පරිච්ඡේදය : 2016 - 2021

රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය (PPP)

- රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය (PPP)

2008 වසරේ මූල්‍ය අර්බුදයෙන් පසු රාජ්‍ය සම්පත් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය අවකාශයට මුහුණපා ඇති බාධා නිසා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයන්හි හවුල්කාරිත්ව සඳහා උනන්දුව වැඩි විය. මෙහිදී ආර්ථික වර්ධනය සඳහා දායකවන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය උදෙසා වන ආයෝජනයන්ගේ වැදගත්කම හඳුනාගැනීම, අරමුදල් හිඟය පියවීම සඳහා ස්වාධීන මූල්‍ය මූලාශ්‍රයක් ලෙස පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජනයන් හඳුනාගෙන තිබේ.

PPP ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කර ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවේ ශක්තිමත් සහ තිරසාර PPP වැඩසටහනක් නිර්මාණය කිරීම අරමුණු කරගෙන වේ. මේ යටතේ PPP ව්‍යාපෘතිවල ශක්තිමත් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සකස් කිරීම, ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ මූල්‍ය ගනුදෙනු ව්‍යුහගත කිරීම සඳහා සහායවීම සහ ව්‍යාපෘති වක්‍රය හරහා ආධාර සැපයීම මඟින් PPP සඳහා සුදුසු පරිසරයක් ස්ථාපිත කිරීමට සහායවනු ඇත.

2018 දී ණය සාකච්ඡා කිරීමට නියමිතයි
ණය ප්‍රමාණය : ඇ.ව.ජ. බොලර් මිලියන 25 ක්
ක්‍රියාත්මක කරන කාල පරිච්ඡේදය : 2018 - 2023

වගුව 5.4: 2017 වසරේදී ලෝක බැංකු සමූහයේ තාක්ෂණික සහයක දූත මණ්ඩල

මෙහෙවර	දිනය
වඩාත් හිතකර ආයෝජන වාතාවරණයක්, අනුග්‍රාහක වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්තියක් සහ වෙළෙඳ පහසුකම් සැපයීමේ රාමුවක් සහ වඩා ක්‍රියාශීලී නවෝත්පාදන හා ව්‍යවසායකත්ව පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ තරඟකාරිත්වය වැඩි දියුණු කිරීම. - ආයෝජන රාමුව සහ නියාමනය සරල කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම; - වෙළෙඳ ශක්‍යතාව ඉහළ නැංවීම; - තිරසාර වර්ධනයක්, ඵලදායිතාව හා රැකියා සඳහා සහාය වීම.	ජන 16-28, 2017 මාර්තු 13-17, 2017 මාර්තු 27-31, 2017 මැයි 2-9, 2017 මැයි 8-20, 2017 සෙප් 4- ඔක් 20, 2017 නොවැ 13 - ජන26, 2018 ඔක් 25-27, 2017
ස්ථාවර හා කාර්යක්ෂම මූල්‍ය අංශයක් සහතික කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රධාන නීති යාවත්කාලීන කිරීම හා වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සහයෝගය දැක්වීම.	ජුනි 19-28, 2017
දරිද්‍රතාවය සහ සුභසාධනය මැනීම සහ විශ්ලේෂණය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහාය සහ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ හා මෙහෙයුම් වල සුභසාධන බලපෑම පිළිබඳ සාධක ගොඩ නැගීම.	ජන 16-27, 2017 මැයි 2-12, 2017 සැප් 18-23, 2017 මාර්තු 1- 17, 2018
ප්‍රතිපත්ති ප්‍රතිසංස්කරණ හා ආයෝජනය පිළිබඳ ඒකාබද්ධ දර්ශනයක් සඳහා වැඩසටහන් ක්‍රියාමාර්ගයක් සකස් කිරීම සහ කොළඹ නගර සභාවේ තිරසාර සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රමුඛතාවය සහ අනුක්‍රමය අනුගමනය කිරීම.	නොවැ 2-10, 2017
ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රතිපාදන ප්‍රතිසංස්කරණය හා ශක්තිමත් කිරීම.	ජන23-27, 2017 අගෝ 21-සැප් 1, 2017
කලාපීය සහ ගෝලීය දැනුම ලිහිල් කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ තොරතුරු වලට ඇති අයිතිය (අයිතීන්ට) ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහාය දැක්වීමෙන් වගවීම ශක්තිමත් කිරීම.	ජන 12-23, 2017 නොවැ 20-29, 2017
මූල්‍ය ප්‍රවේශය හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, මූල්‍ය පද්ධති සහ වෙළෙඳපොළ ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය ක්ෂේත්‍රය ශක්තිමත් කිරීම.	මැයි 8-12, 2017 ජුනි 12-30, 2017 සැප් 12-22, 2017 නොවැ 27-දෙසැ 8, 2017

සාම්ප්‍රදායික චල්ලංගා වැව් පද්ධති යලි ස්ථාපනය කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ සාම්ප්‍රදායික චල්ලංගා වැව් පද්ධතිය, වියළි කලාපයේ කෘෂි කර්මාන්තය සඳහා වසර 2000 කට වැඩි කාලයක් ජල කළමනාකරණයෙහි වැදගත් භූමිකාවක් ඉටුකර ඇති විශාල ජලාශවලට සම්බන්ධ කුඩා වැව්වල වකතුවකි. චල්ලංගාවක් යනු වියළි කලාපයේ භූගත ජල සංචිතයක් තුළින්, සංචිත Rivulet සිට ජලය ගබඩාකිරීම, ප්‍රවාහනයකිරීම, ඇතුළත්ව සංවිධානය කරනලද ගම්මාන හා බැඳී වැව්පද්ධති ලෙසය (*Madduma Bandara 1985*).

දිවයින පුරා පිහිටි වගාවන්ට ජලය සැපයෙන කුඩා වැව් 14,200 ක් පමණ ඇත. චල්ලංගා වැව් පද්ධතිය පුරාවිද්‍යාත්මක, සමාජීය, ආර්ථික හා සංස්කෘතික පරසරය සමඟ අන්තර් සම්බන්ධව පුරාවැසියන්ගේ සාම්ප්‍රදායික ඥාණය තුළින් ඉදිරියට ගමන් කර ඇත.

කෙසේ වෙතත්, 1832 දී බ්‍රිතාන්‍ය පාලකයන් විසින් “රාජකාරි ක්‍රමය” අහෝසි කිරීමෙන් පසු මෙම පද්ධති කළමනාකරණය හා නඩත්තු කිරීම දුර්වල විය. වර්තමානයේ දී වියළි හා අතරමැදි කලාපයේ ඇති කුඩා වැව් අද දින ප්‍රමාණවත් තරම් ජලය සැපයීමට අපොහොසත් වී ඇත. මීට හේතුවක් ලෙස ඉහළ ජල ටැංකිවල ජල හිඟය හා ජල පෝෂිත ප්‍රදේශවල පිහිටීම වෙනස්කිරීම හේතුකොට ගෙන වාෂ්පවීම ඉහළ යාම ගත හැකිය. මෙම අවාසිදායක තත්ත්වයන් නිසා වාර් ඉඩම්වල අඩු අස්වැන්නක් ඇතිවීමට හේතු විය.

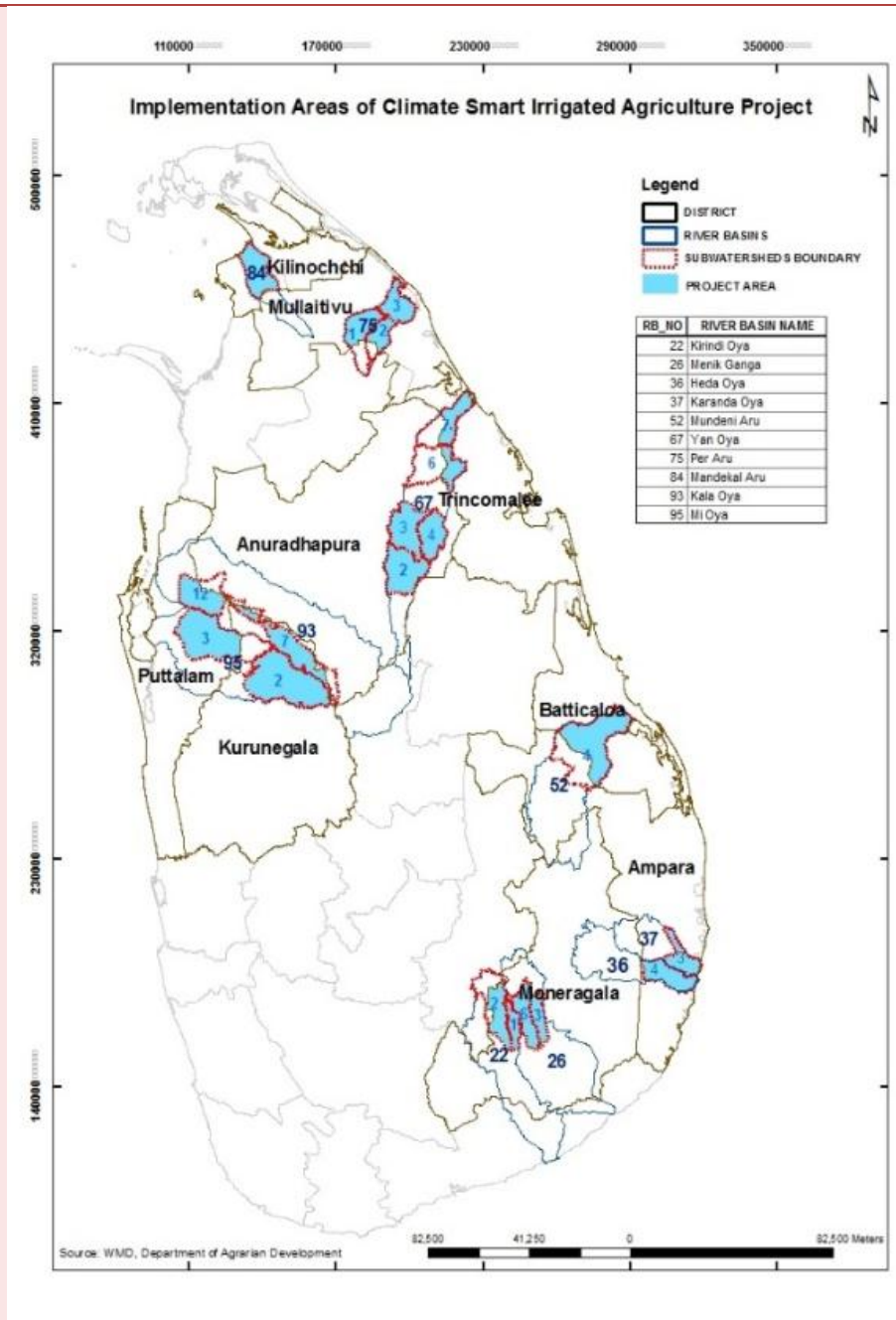
දේශගුණික විපර්යාස වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා මෙම චල්ලංගා වැව් පද්ධති පුනරුත්ථාපනය, ප්‍රතිසංස්කරණය හා යථා තත්ත්වයට පත්කිරීමට, සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සහයෝගය ඇතිව පහත සඳහන් වාර්මාර්ග ව්‍යාපෘති ආරම්භ කර ඇත.

දේශගුණික වශයෙන් සුපිරි වාර්මාර්ග හා කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 100)

යෝජිත කාලගුණික විපර්යාසවලට ඔරොත්තු දෙන වාර්මාර්ග හා කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘතිය ලෝක බැංකු මූල්‍යයනය තුළින් දේශගුණික ප්‍රජාවන්ගේ දේශගුණික සමතුලිතතාව වැඩි දියුණු කිරීම සහ තෝරාගත් දේශගුණික තත්ත්වයන්ගෙන් ඇති අවදානම් සහිත ප්‍රදේශවල (Hot Spot) ඵලදායිතාවය ඉහළ නැංවීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.

- **දේශගුණික විපර්යාසයන් සඳහා යටිතල පහසුකම් සැලසුම් කිරීම, සංවර්ධනය කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම**
මේ යටතේ දේශගුණික වශයෙන් අන්තරාදායී ප්‍රදේශ සංවර්ධනය කිරීම (hot spot) සංවර්ධනය කිරීම, ප්‍රතිසංස්කරණය, නවීකරණය හා යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සහ රාජ්‍ය ආයතන හා ධාරිතාව වැඩිදියුණු කිරීම, සැලසුම් කිරීම සහ කාලගුණික විපර්යාස වලට ඔරොත්තු දෙන යටිතල පහසුකම් කළමනාකරණය කිරීම සිදු කරනු ලැබේ.
- **කාලගුණික විපර්යාස වලට ඔරොත්තු දෙන කෘෂිකාර්මික හිමිපාදන පද්ධති සහ වටිනාකම් දැම දිරිමත් කිරීම.**
වෙළෙඳපොළ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, ආදර්ශන සැලසුම් ස්ථාපිත කිරීම, කෘෂිකාර්මික වටිනාකමකින් යුතු කර්මාන්තශාලා තුළ පුද්ගලයන් හා ආයතනික ධාරිතාව ගොඩනැංවීම, නිෂ්පාදන කණ්ඩායම්වල ව්‍යාපාරික සැලසුම් (BPs) සංවර්ධනය කිරීම හා මූල්‍යකරණය කිරීම වේගවත් කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ඒ අනුව ව්‍යාපෘතිය අවසානයේදී වාර්මාර්ග, යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම, දේශගුණික විපර්යාසය, කෘෂිකාර්මික ක්‍රමවේදයන් හා තාක්ෂණයන් වැඩි දියුණු කිරීම, කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාව ඉහළ නැංවීම සහ ඉලක්කගත කුඩා ඉඩම් හිමි ගොවි ප්‍රජාවන් වෙත ප්‍රවේශය වැඩි කිරීමට අපේක්ෂිතය.

කළමනාකරණ වම් ඉවුර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ඇ.ව.ජ. බොලර මිලියන 45)

රජයේ පුනරුත්ථාපන හා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු යටතේ කිලිනොච්චි ජලාශය ඉදිකිරීම, ජනරංජන වැව ධාරිතාව වැඩි කිරීම හා කුඩා/මධ්‍ය පරිමාණ වැව් වැඩි දියුණු කිරීම, වාරිමාර්ග ඇළ පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම මගින් ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයේ කින්නියා හා කන්නලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශවලට හා පොලොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයේ මැදිරිගිරිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයට වාරිමාර්ග කටයුතු සඳහා ජලය සැපයීමට අපේක්ෂිතය. මෙම ව්‍යාපෘතිය වාරිමාර්ග හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශය මගින් සවුදි අරමුදලෙහි මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

උතුරු මැද පළාත ඇළ මාර්ග ආශ්‍රිත චල්ලංගා පද්ධතිය සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (ඇ.ව.ප. ඩොලර් මිලියන 1.76)

ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය වෙතින් ලැබෙන මූල්‍ය ආධාර යටතේ මෙම ව්‍යාපෘතිය මහවැලි සංවර්ධන හා පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මූලික අරමුණ වන්නේ කෘෂිකාර්මික කටයුතු ප්‍රවර්ධනය කිරීම මඟින් ඉලක්කකරගත් ප්‍රදේශවල කඳුකර ප්‍රජාවගේ ජීවනෝපාය මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උතුරුමැද පළාතේ ඇළ මාර්ග ව්‍යාපෘතිය තුලින් (NCPCP) යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම, ගංවතුර හා හියග කළමනාකරණය කිරීමය.

ඊට අමතරව NCPCP ඇළ මාර්ගයේ සිට චල්ලංගා පද්ධතියට දිවෙන මූලික ජල සම්පාදන සැලැස්ම සමාලෝචනය කෙරෙන අතර, පවත්නා චල්ලංගා පද්ධතිය ආශ්‍රිත යටිතල පහසුකම් පුනරුත්ථාපන හා වැඩිදියුණු කිරීමේ සැලැස්මක්, නඩත්තු සැලැස්ම, චල්ලංගා පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක්, කෘෂිකාර්මික හා පශු සම්පත් සැලසුම සකස් කරනු ලැබේ.

සුළු වාරිමාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

2017 දී සුළු වාරිමාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකු ආධාර ලබාගැනීම සඳහා මූලික සාකච්ඡා ආරම්භ කර ඇත. වගා කන්න දෙකෙහිදීම කෘෂිකර්මාන්තය සුරක්ෂිත කිරීම සඳහා ජල පෝෂක කළමනාකරණය, ඒකාබද්ධ සංවර්ධනය ඇතුළුව චල්ලංගා පද්ධති පදනම් වූ වාරිපද්ධති වැඩිදියුණු කිරීමට මේ යටතේ අපේක්ෂිතය.

කෘෂි ඵලදායීතාව ඉහළ නැංවීමට අමතරව, මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් දේශගුණික විපර්යාස සඳහා අනුගතවීම වැඩිදියුණු කරනු ඇත. තවද, යෝජිත ව්‍යාපෘතිය යටතේ කෘෂිකාර්මික මාර්ග සහ ඒ ආශ්‍රිත ගම් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම මඟින් පරිසර සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ කෘෂි ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කරනු ඇත.

6. චීන හා ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකු අංශය

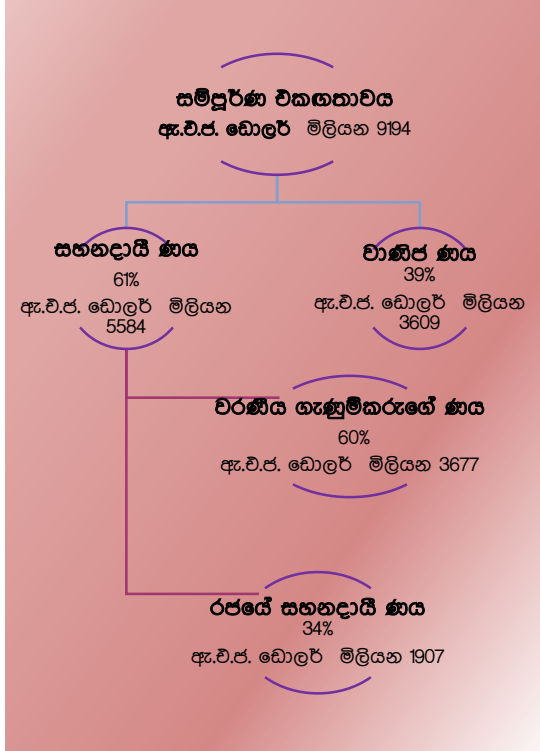
මහජන චීන සමූහාණ්ඩුවේ ණය ලබා දෙන ආයතන හරහා මෙරට ප්‍රමුඛ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය විදේශීය සම්පත් ඒකරාශී කිරීම චීන හා ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකු අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වේ. සඵලදායී සම්බන්ධීකරණයක් තුළින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවල සුමට ක්‍රියාකාරීත්වය තහවුරු කිරීමද මෙම අංශයෙන් ඉටුවන සුවිශේෂී කාර්යභාරයකි.

1957 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාව හා චීනය අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සම්බන්ධතා ස්ථාපනය කළ දින සිටම චීනය හා ශ්‍රී ලංකාව අතර වූ ද්විපාර්ශ්වීය සම්බන්ධතාවයේ ධනාත්මක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාව හා චීනය අතර වූ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සම්බන්ධතාවයේ 60 වන

සංවත්සරය 2017 වසරේ සමරන ලදී. දෙරට අතර ද්විපාර්ශ්වීය සම්බන්ධතාව ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික, සමාජීය හා සංස්කෘතික යන විවිධ අංශයන් සඳහා ප්‍රතිලාභ සලසමින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය, වෙළෙඳ හා සංචාරක ක්ෂේත්‍රයන්ගේ වර්ධනයට මහත් සේ ඉවහල් වී ඇති අතර එය දෙරට අතර ද්විපාර්ශ්වීය සම්බන්ධතා ශක්තිමත් කිරීමටද මහත් පිටුවලයක් වී ඇත. අධිවේගී මාර්ග, වරාය, ගුවන්තොටුපල, විදුලිබල හා බලශක්ති යන ක්ෂේත්‍රයන්ද ඇතුළත්ව මෙරට යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය චීන රජයේ සුවිශේෂී දායකත්වය ලැබූ ඉතා වැදගත් අංශයකි.

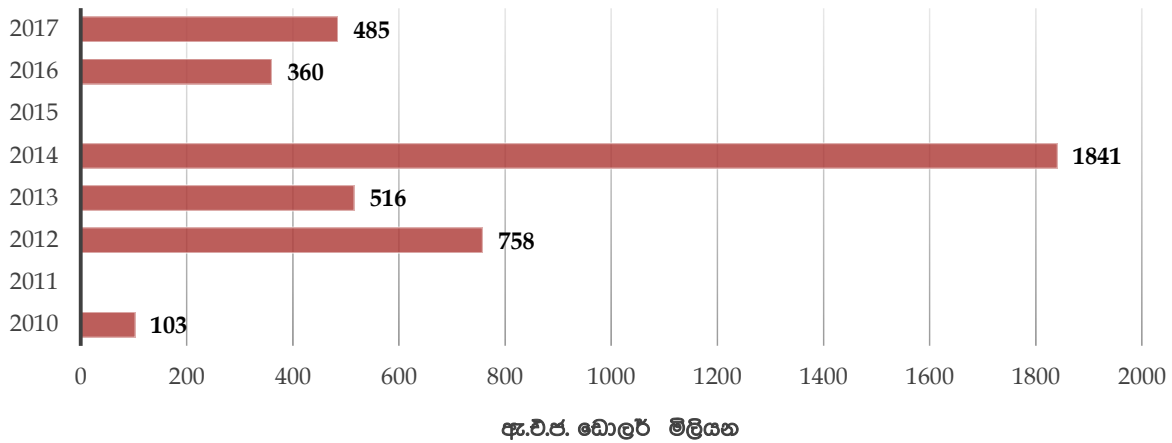
2001 සිට 2017 දක්වා ඇ.ව.ප.ඩොලර් බිලියන 9.2 ක අරමුදල් ලබාදීමට චක්‍රලාභයන් පළකරමින්, චීනය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවෙක් බවට පත්ව ඇත. ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් තත්වයට පත්වීමෙන් අනතුරුව සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් අඩුවීමේ ප්‍රවණතාවය මධ්‍යයේ වුවද අඩු පොලී අනුපාතිකයන් හා දීර්ඝ පරිභාන කාලයක් යනාදී සහනදායී මූල්‍ය පහසුවෙහි නියමයන් හා කොන්දේසි සහිත සහනදායී මූල්‍යයන පහසුකම් චීන රජයෙන් ලැබීම ඉතා සුවිශේෂී කරුණකි. ඒ අනුව 2001 සිට 2017 දක්වා චීනයේ මූල්‍ය ආයතන වලින් ලබාදුන් මූල්‍ය පහසුකම් වලින් සියයට 61ක් වනම් ඇ.ව.ප. ඩොලර් බිලියන 5.5 ක් ප්‍රදානය කර ඇත්තේ සහනදායී ණය කොන්දේසි යටතේය.

ණය හා ආධාර වශයෙන් චීනය විසින් සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් ලබා දෙනු ලැබේ. මහජන චීන සමූහාණ්ඩුවේ වෙළෙඳ හා ආර්ථික සහයෝගීතාවය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය චීන රජයෙන් ලබා දෙන සියලුම සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් සඳහා වගකියන රාජ්‍ය ආයතනය වන අතර, චීන මහජන සමූහාණ්ඩුවේ තානාපති කාර්යාලයේ ආර්ථික හා වෙළෙඳ උපදේශක කාර්යාලය ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ලබා දෙන චීන ආධාර සඳහා වගකියන ආයතනය වේ.

මූලාශ්‍රය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
 සටහන - සම්පූර්ණ චක්‍රලාභය සමඟ රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් ණය ද ඇතුළත්ය.

ප්‍රස්තාරය 6.1: චීනයේ ලබාගත් සහනදායී ණය 2010 - 2017

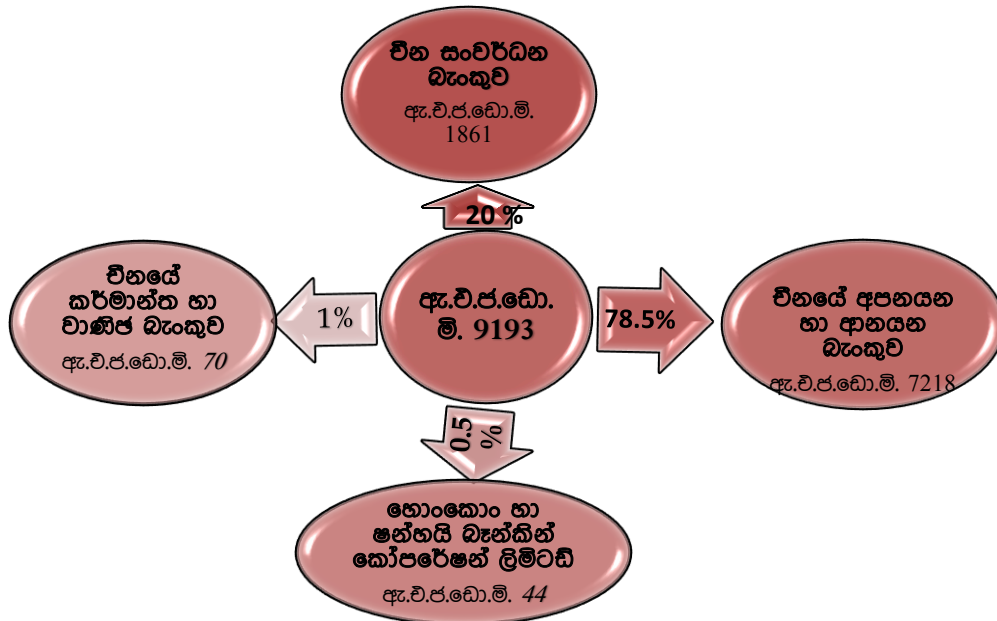

මූලාශ්‍රය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන - රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය.

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ලබා දෙන ණය පහසුකම් චීනයේ ප්‍රධාන රාජ්‍ය බැංකුව වන චීනයේ අපනයන - ආනයන බැංකුව හා චීන සංවර්ධන බැංකුව තුළින් ලබා දෙනු ලැබේ. චීනයේ අපනයන - ආනයන බැංකුව ශ්‍රී ලංකාවේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයේ ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවෙකි. රජයේ ණය ලබා ගැනීමේ උපායක්‍රම වලට අනුගත වෙමින් චීනයේ අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් ලබා ගන්නා අරමුදල් වලින් වැඩි ප්‍රතිශතයක් මෙරට ප්‍රමුඛම සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. මීට අමතරව චීන සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලබාගත් මූල්‍ය පහසුකම්, වාණිජමය වශයෙන්

වැදගත් ව්‍යාපෘති සඳහා යොදවා ඇත. වාණිජමය ණය සම්බන්ධයෙන් මෙරටට හිතකර ණය නියමයන් හා කොන්දේසි ලබා ගැනීම අරමුණු කර ගනිමින් චීනයේ වාණිජ ණය ලබා දෙන ආයතන කිහිපයක් නව ණය ලබා දෙන ආයතන ලෙස හඳුනාගන්නා ලදී. විශේෂයෙන්ම වාණිජ ණය උපයෝගී කරගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ව්‍යාපෘති සඳහා අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීම සඳහා චීනයේ කර්මාන්ත හා වාණිජ බැංකුව, චීන බැංකුව හා හොංකොං හා ෂන්හයි බැන්කිං කෝපරේෂන් ලිමිටඩ් නව ණය ලබා දෙන ආයතන ලෙස හඳුනාගන්නා ලදී.

2001 -2007 වසරවල චීනයේ ලැබූ සම්පූර්ණ දායකත්වය

මූලාශ්‍රය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන - රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය.

චීනයේ මූල්‍ය ආයතනවලින් ලබා ගන්නා මූල්‍ය පහසුකම් මෙරට ප්‍රමුඛ සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයන් වන අධිවේගී මාර්ග, විදුලිබල හා බලශක්ති, වාරිමාර්ග හා වරාය සංවර්ධන යන ක්ෂේත්‍රයන්හි ආයෝජනය කර ඇත. මෙරට සුවිශේෂී ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම් හා පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා චීන රජයෙන් ලද

ප්‍රදාන අරමුදල් යොදවා ඇති අතර බණ්ඩාරනායක සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව චීන රජයේ සහයෝගීතාවයෙන් ඉදිකරන ලද දෘශ්‍යමාන සංකේතයකි. ඊට අමතරව, ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණ ගොඩනැගිලි සංකීර්ණය, නෙලුම් පොකුණ රඟහල චීන රජයේ ප්‍රදාන අරමුදල් වලින් ඉදි කළ නවත් සුවිශේෂී ව්‍යාපෘති කිහිපයකි.

චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් ලබාගනු ලබන සංවර්ධන ආධාර

ශ්‍රී ලංකාවට සංවර්ධන ආධාර ලබාදෙනු ලබන විශාලතම ද්විපාර්ශ්වීය මූල්‍ය ආයතනය වශයෙන් චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව විසින් 2017 වසරේ දෙසැම්බර් වන විට ආසන්න වශයෙන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් බිලියන 7.2ක පමණ එකඟතාවයන් ප්‍රමාණයක් ලබා දී තිබේ. වර්ණීය ගැනුම්කරුගේ ණය සහ චීන රජයේ සහනදායී ණය වශයෙන් වර්ණීය පහසුකම් දෙආකාරයකින් සහනදායී ණය ලබාදෙන එකම චීන මූල්‍ය ආයතනය චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව වේ. මෙම වර්ණීය පහසුකම් ආකාර දෙක චීන රජය විසින්

සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් මඟින් සහාය දැක්වීමට සකස් කරන ලද විධිවිධානයකි. මෙයට අමතරව, ස්වභාවයෙන් වාණිජමය ණය පහසුකමක් වන ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම ද චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව විසින් ලබා දෙනු ලබන අතර මෙය වාණිජමය වශයෙන් ශක්‍යතාවයකින් යුතු ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය සඳහා මිශ්‍ර ණය පහසුකම් වශයෙන් ලබා දෙනු ලබයි. චීන රජය විසින් එවන් පහසුකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා නම් කරන ලද එකම බැංකුව චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව වේ.

- සැලකිය යුතු ඉහළ ප්‍රදාන මාත්‍රාවක් සහිත රාජ්‍ය ආධාර.
- අඩු පොළී අනුපාතිකයක් සහ දිගුකාලීන ණය ආපසු ගෙවීමේ කාල සීමාවක්.
- රෙගුලාසි යුද්ධය මඟින් ලබා දේ.
- සාමාන්‍යයෙන් වාණිජමය කොන්ත්‍රාත්තුවේ අගයෙන් සියයට සියයක ප්‍රතිශතයක් ආවරණය කරනු ලබයි.

චීන රජයේ සහනදායී ණය පහසුකම (වී.ර.ස.ණ.ප)

- නිශ්චිත වර්ණීය කොන්දේසි සහිත ණය පහසුකමකි.
- මූල්‍ය පහසුකමේ ව්‍යවහාර මුදල් වර්ගය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් වේ.
- අඩු පොළී අනුපාතිකයක් සහ දිගුකාලීන ණය ආපසු ගෙවීමේ කාල සීමාවක් සහිත පහසුකමකි.
- වාණිජමය කොන්ත්‍රාත්තුවේ අගයෙන් සියයට අසූපහක ප්‍රතිශතයක් දක්වා මූල්‍යයනය කරනු ලබයි.

වර්ණීය ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම (ව.ගැ.ණ.ප)

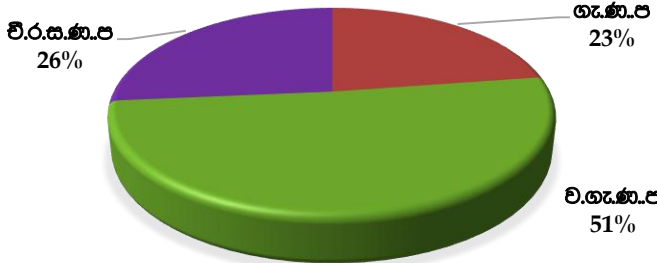

- විදේශීය ආනයනකරුවන්ට චීන නිෂ්පාදන ආනයන කිරීමට, තාක්ෂණය හා සේවාවන් මෙන්ම විදේශීය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘති මඟින් චීන උපකරණ, ඉදිකිරීමේ යන්ත්‍රෝපකරණ අපනයනයට පහසුකම් සැලසීමට මෙන්ම තාක්ෂණික හා කළමනාකරණ විශේෂඥ සේවා ලබා ගැනීමට මැදිකාලීන හා දිගුකාලීන ණය පහසුකම් ලබා දෙනු ලබයි.

ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම (ගැ.ණ.ප)

ප්‍රස්තාරය 6.2: චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් ලබාදෙනු ලබන ණය වර්ග

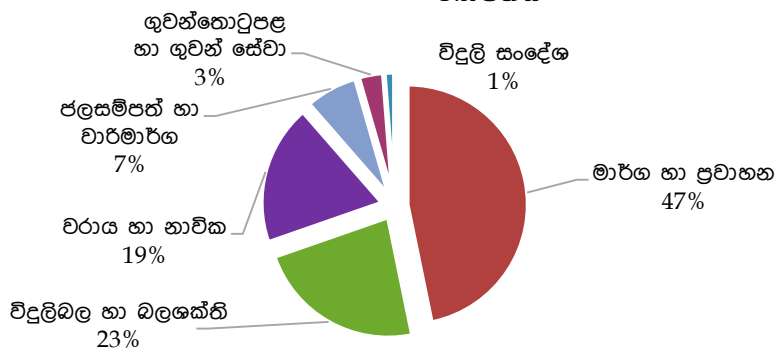
මූලාශ්‍රය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන - රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය.

2001 වසරේ සිට 2017 වසර දක්වා කාල සීමාව තුළ රජයට අයත් ව්‍යවසායන් මගින් ලබාගත් ණය ආධාර ද ඇතුළත්ව චීනයෙන් ලබා ගන්නා ලද මුළු ණය ආධාරයන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 7,218 ක ප්‍රමාණයක් චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව වෙතින් ලබා ගෙන තිබේ. චීන රජයේ සහනදායී ණය පහසුකම යටතේ ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 1,907ක් ද, වරණීය ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම යටතේ ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 3,677ක් ද, ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම යටතේ ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 1,634ක් ද, චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව වෙතින් ලබා ගෙන තිබේ. මෙම ණය ආධාර පුත්තලම ගල් අඟුරු බලාගාර ව්‍යාපෘතිය, හම්බන්තොට වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය - අදියර 111, දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (මාතර සිට හම්බන්තොට), කොළඹ නෙළුම් කුලුණ ව්‍යාපෘතිය වැනි මහාපරිමාණ සුවිශේෂී ව්‍යාපෘතින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාගෙන තිබේ. මෙයට අමතරව මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග

ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර සඳහා චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් මූල්‍ය ආධාර ලබා ගැනීමට අදාළ සම්මුති සාකච්ඡාවන් මේ වන විට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින අතර එය චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව විසින් එක් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ලබා දුන් විශාලතම, සහනදායී ණය මුදල බවට පත් වනු ඇත.

චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් ලබා ගන්නා මූල්‍යාධාර ප්‍රධාන වශයෙන් මහාමාර්ග, විදුලිබලය, වරාය, වාරිමාර්ග, ජලසම්පාදන ගුවන්තොටුපළ හා විදුලි සංදේශ වැනි විවිධ ආර්ථික අංශයන්හි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමට යොදා ගෙන තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවට සුවිශේෂී ආර්ථික හා සාමාජීය ප්‍රතිලාභ නිර්මාණය කරමින් ජාතික මාර්ග පද්ධතිය හා සම්බන්ධ වන අධිවේගී මාර්ග හා වෙනත් ප්‍රමුඛතා මාර්ග ගොඩනංවමින් චීන අපනයන - ආනයන බැංකු මූල්‍යනයන්ගෙන් ආසන්න වශයෙන් සියයට පනහක පමණ ප්‍රතිශතයක් මාර්ග හා ප්‍රවාහන අංශයෙහි ආයෝජනය කර තිබේ.

පුස්තකය 6.3: චීන අපනයන - ආනයන බැංකු මූල්‍යනයන්හි ආංශික ව්‍යාප්තිය

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන: රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය

ඉහතින් දැක්වූ විකඳවායන්ට අමතරව, 2018 වර්ෂයේදී පහතින් දැක්වෙන උපායමාර්ගික වශයෙන් වැදගත්වන ව්‍යාපෘති සඳහා චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවෙන් මූල්‍යාධාර ලබාගැනීම අවසන් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම ව්‍යාපෘති සුවිශේෂී සමාජීය හා ආර්ථික ප්‍රතිලාභ උත්පාදනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ යටිතල පහසුකම් වඩා ශක්තිමත් කිරීම අරමුණු කරගත් රජයේ වඩාත්ම ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති වේ.

ව්‍යාපෘතියේ නම	ණය මුදල (ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන)
1 මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර "රජරට නවෝදය - ජනපති වැඩසටහන - පිබිඳුම් පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන වැඩසටහන 2016-2020"	1,164
2 කෘෂි-පාදක කර්මාන්ත සහ කෘෂි නිෂ්පාදන අලෙවි යටිතල පහසුකම් ප්‍රවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	234
3 නැගෙනහිර නගර පොළොන්නරුව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	355
4 මාදුරු මය දකුණු ඉවුර සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	475

චීන සංවර්ධන බැංකුවෙන් ලබාදෙන ණය ආධාර

ශ්‍රී ලංකා රජය චීන සංවර්ධන බැංකුවෙන් සැලකිය යුතු මූල්‍යාධාර ලබාගෙන ඇත. වර්තමානයේ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,862 ක බැඳීමක් ඇති, චීන සංවර්ධන බැංකුව දෙවැනියට විශාලතම චීන මූල්‍යාධාර සපයන ආයතනය වන අතර මෙය චීනයේ අපනයන - ආනයන බැංකුවට පමණක් දෙවැනි වේ. චීන සංවර්ධන බැංකුව, ලෝකයේ විශාලතම සංවර්ධන මූල්‍ය ආයතනවලින් එකක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාව තුළ හදිසි හා ප්‍රමුඛතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සඳහා මූල්‍යාධාර ලබා දී ඇත. චීන සංවර්ධන බැංකුවේ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 214.2 ක මූල්‍යාධාරයන් සාර්ථකව හිමි කරන ලද මොරගහකන්ද ජලාශ ව්‍යාපෘතිය මෙයට හොඳම උදාහරණයකි.

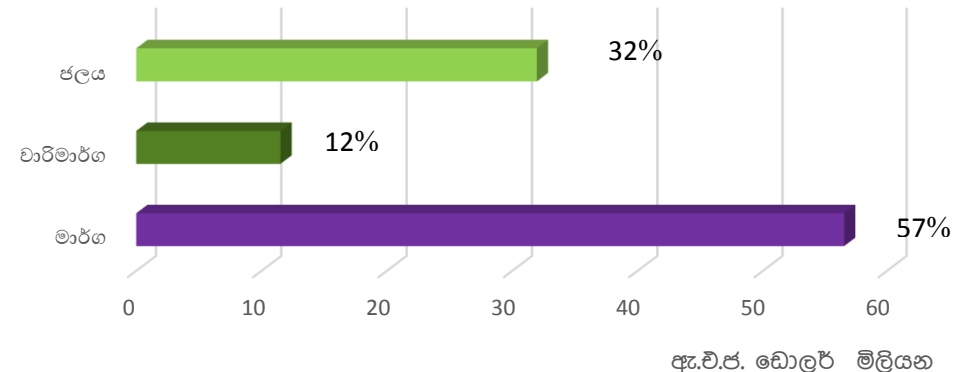
චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවේ සහනදායී ණය සහ වරණීය ගැනුම්කරුවන්ගේ ණය වෙනුවට, චීන සංවර්ධන බැංකුව විසින් විවිධ පොළී අනුපාතයන් සහිත වාණිජ ණය සපයයි. වාණිජමය ස්වභාවය හේතුවෙන් මෙම ණය වඩාත් සුදුසු වන්නේ ජලසම්පාදන, බලශක්ති, වාරිමාර්ග වැනි වාණිජමය වටිනාකමක් ඇති ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වේ. මීට අමතරව, චීන සංවර්ධන බැංකුව ඔවුන්ගේ ණය සඳහා ලබාගන්නා පිරිසැකසුම් කාලය සැලකිය යුතු ලෙස අඩුය.

විවෘත, කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කළයුතු ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයකින් යුක්ත ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ද මෙම ණය යෝජනා කළහැක. ණය පහසුකම් පිළිබඳ සාකච්ඡා කිරීමේදී බැංකුවෙහි නමස්ශීලී ස්වභාවය ඉතා ප්‍රශංසනීයය.

චීන සංවර්ධන බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ මූල්‍යයනය කරන ලද ව්‍යාපෘති ප්‍රධාන වශයෙන් බලශක්ති උත්පාදන, මාර්ග පුනරුත්ථාපන, ජල සම්පාදන හා වාරිමාර්ග යන අංශයන්ට අයත් වේ. වසර 2017 දී සම්පූර්ණ කරන ලද මොරගහකන්ද ව්‍යාපෘතිය චීන සංවර්ධන බැංකුව විසින් අරමුදල් සපයන ලද ප්‍රධාන වාරිමාර්ග හා බලශක්ති උත්පාදන ව්‍යාපෘතියක් වේ. චීන සංවර්ධන බැංකුව විසින් මූල්‍යයනය කරනු ලබන ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති පහක වැඩිකටයුතු දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී. එනම්,

1. ගම්පහ, අත්තනගල්ල සහ මිනුවන්ගොඩ ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ක්‍රමය
2. කටාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
3. තඹුත්තේගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
4. වාලවිචේන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය සහ
5. බණ්ඩාරවෙල, දියතලාව සහ හපුතලේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය.

ප්‍රස්තාරය 6.4: චීන සංවර්ධන බැංකුව විසින් අරමුදල් සම්පාදිත ව්‍යාපෘතිවල ආංශික ව්‍යාප්තිය - 2017

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන: රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය

2017 වසරේ චිනයේ විශේෂ දායකත්වය

චිකල් කුරුණෑගල ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 79
 චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව

ගම්පහ, අත්තනගල්ල සහ මිනුවන්ගොඩ විකාබද්ධ ජල සම්පාදන ක්‍රමය
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 195
 චීන සංවර්ධන බැංකුව

කටාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 54.8
 චීන සංවර්ධන බැංකුව

පිටත වටරවුම් මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය - III වන අදියර
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 494
 චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව

ජාතික රෝහලේ බාහිර රෝගී අංශ ගොඩනැගිල්ලක් ඉදිකිරීම
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 138
 (ආධාර)
 චීන රජය

මාතර සිට කතරගම දක්වා දුම්රිය මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතියෙහි මාතර සිට වෙලිඅත්ත දක්වා කොටස ඉදිකිරීම
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 283
 චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව

තඹුත්තේගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 102.5
 චීන සංවර්ධන බැංකුව

මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 214
 චීන සංවර්ධන බැංකුව

පුම්බකා මාර්ග පුනර්ක්මාව සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - 3 (අදියර 1 සහ 2)
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 300 සහ
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 100
 චීන සංවර්ධන බැංකුව

හම්බන්තොට වරාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2
 ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 158
 චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව

දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - මාතර සිට හම්බන්තොට දක්වා
 අදියර 1 - ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 683
 අදියර 2 - ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 360
 අදියර 3 - ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 252
 අදියර 4 - ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 412
 චීන අපනයන - ආනයන බැංකුව

2017 වසරේ අත්සන් කරන ලද ණය ගිවිසුම්

තර්මයේගම් ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 120.5
 එන සංවර්ධන බරාතෘවේ දායකත්වය (85%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 102.5
 ලංකා බරාතෘවේ දායකත්වය (15%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 18

කටාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 64.5
 එන සංවර්ධන බරාතෘවේ දායකත්වය (85%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 54.8
 ලංකා බරාතෘවේ දායකත්වය (15%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 9.7

ප්‍රමුඛතා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති සඳහා මිලියන 400 ක ශේෂ පහසුකම්

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 242.7
 එන සංවර්ධන බරාතෘවේ දායකත්වය (100%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 242.7
 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක ආයතනය - ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය

මහනුවර උතුර - පානදුම්බර ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 254.5
 එන අපනයන - ආනයන බරාතෘවේ දායකත්වය (100%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 254.5

තල්පිටිගල ජලාශ ව්‍යාපෘතිය

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 174
 එන අපනයන - ආනයන බරාතෘවේ දායකත්වය (85%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 147.9
 මහජන බරාතෘව (15%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 26.1

දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දීර්ඝ කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ සිව්වැනි වැඩ ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණය සහ සැලසුම් නිර්මාණය විමර්ශනය සඳහා උපදේශන සේවා (ර.ස.ණ)

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 87.7
 එන අපනයන - ආනයන බරාතෘවේ දායකත්වය (100%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 87.7

කටුනායක බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපලේ සිට ධාවන පථය නැවත ආස්තරණය හා ඒ ආශ්‍රිත කටයුතු

හොංකොං හා ෂන්හයි බෑන්කින් කෝපරේෂන් ලිමිටඩ්හි දායකත්වය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 44.1

උඩරට දුම්රිය මාර්ගයේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඩිසල් බලවේග කට්ටල 09ක් ප්‍රසම්පාදනය, මිලදී ගැනීම් හා බෙදාහැරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මුළු ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 93.9
 හොංකොං හා ෂන්හයි බෑන්කින් කෝපරේෂන් ලිමිටඩ්හි දායකත්වය (85%) - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 79.8
 නැටන් නැෂනල් බරාතෘවේ දායකත්වය - ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 14.1

චිකිතසා

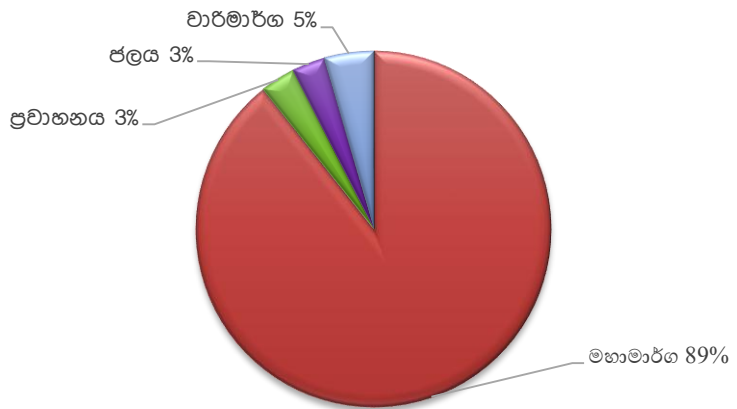
2017 වසර තුළ චීන රජයේ මූල්‍ය ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 987ක් ලබා දී ඇත. ඉන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 929 ක් මූල්‍යමය ණය ලෙසද ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 58 ක් ප්‍රදාන වශයෙන්ද ලබා දී ඇත. මෙම අරමුදල් ණය ශ්‍රීවිසුම් හතක් හා ප්‍රදාන ශ්‍රීවිසුම් එකක් තුළින් ලබා

ගෙන ඇත. 2017 වසරේ චීන රජයෙන් පළකල මුළු චිකිතසා මුදල් 2016 වසරට වඩා සියයට 44 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරයි. 2017 වසර තුළ චීනයෙන් ලබා ගත් මෙම අරමුදල් මෙරට ජලසම්පාදන, වාරිමාර්ග හා අධිවේගී මාර්ග යන අංශයන්ගේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. 2017 වසරේ මුළු චිකිතසාවලින් සියයට 49 ක් හෙවත් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 485ක් චීන අපනයන හා ආනයන බැංකුව විසින් ලබා දීමට චිකිතසා වී ඇති අතර, චීන සංවර්ධන බැංකුවේ චිකිතසාවය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 400කි. ඛණ්ඩාරනයක අන්තර්ජාතික ගුවන්තොටුපළේ ධාවන පටිය නැවත ආස්තරණය හා ඒ ආශ්‍රිත කටයුතු සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 44ක මුදලක් ලබා දීමට හොංකොං හා ෂංහයි බැංකු විසින් කෝපරේෂන් ලිමිටඩ් විසින් චිකිතසාවය ප්‍රකාශ කර ඇත.

උපයෝජන

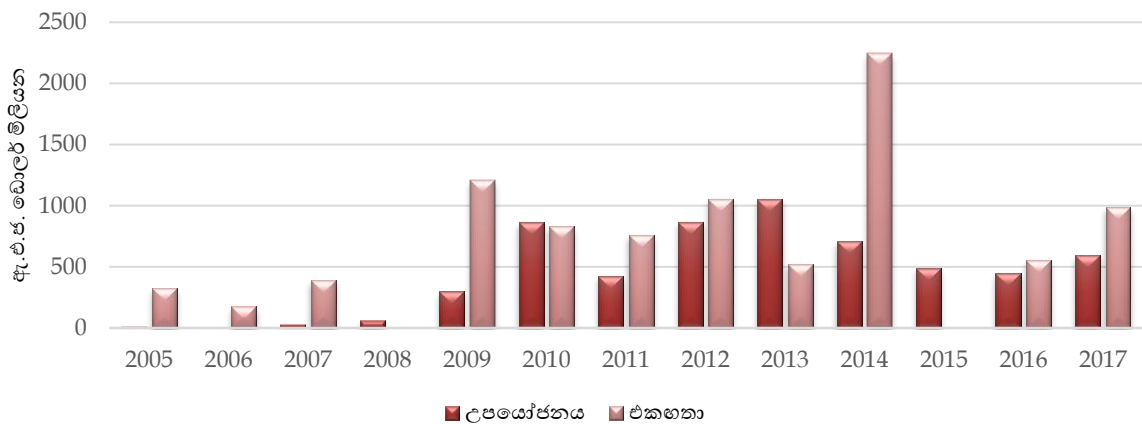
2017 වසරේ චීන රජය ව්‍යාපෘති සඳහා කළ මුළු උපයෝජනය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 590.5කි. එය ඉතා සුවිශේෂී වන අතර පෙර වසර හා සසඳන විට 24%ක වර්ධනයකි. මෙසේ චීනයේ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් විසින් උපයෝජනය කළ අරමුදල් මහාමාර්ග, වාරිමාර්ග, ජලසම්පාදන හා ප්‍රවාහන අංශයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා ආයෝජනය කර ඇත.

ප්‍රස්තාරය 6.5: ආංශික උපයෝජන බෙදාහැරීම - 2017

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන: රාජ්‍ය ව්‍යාපාර විසින් ලබාගත් මූල්‍යාධාර ද ඇතුළත්ය

ප්‍රස්තාරය 6.6: 2005-2017 වර්ෂයන්හි උපයෝජන සහ චිකිතසා

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව
සටහන: රාජ්‍ය ව්‍යාපාර සඳහා කළ චිකිතසා හා උපයෝජනයන් ද ඇතුළත්ය

මොරගහකන්ද ජලාශ ව්‍යාපෘතිය

චිත සංවර්ධන බැංකුවේ දායකත්වයෙන් ඉදිකල විශාලතම ජලාශ ව්‍යාපෘතිය
මුළු ආයෝජනය ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 214.2කි

කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන

මධ්‍යම සහ උතුරුමැද පළාත්වල අක්කර 82,000ක් වන ඉඩම් සඳහා අවශ්‍ය වාර් ජලය සැපයීම සහ වසරකට අතිරේක වී මෙට්රික් ටොන් 66,000 නිෂ්පාදනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මොරගහකන්ද ජලාශ ව්‍යාපෘතිය, කඩිනම් මහවැලි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඉදිකළ පස්වෙනි හා අවසාන ජලාශ ව්‍යාපෘතියයි. එහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2017 වසරේ සාර්ථකව අවසන් කරන ලදී.

ජලය කියුබික් මීටර් 570ක් රඳවාගත හැකි පරිදි උස මීටර් 61ක් හා දිග මීටර් 470ක ප්‍රධාන වේල්ලක් හා පළමුවැන්න මීටර් 58ක් උස හා මීටර් 375ක් දිග හා දෙවැන්න මීටර් 21.5ක් උස හා මීටර් 275ක් දිග සැදැලි වේලි දෙකක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් මෙම අරමුදල් යොදවා ඇත.

විදුලි උත්පාදනය

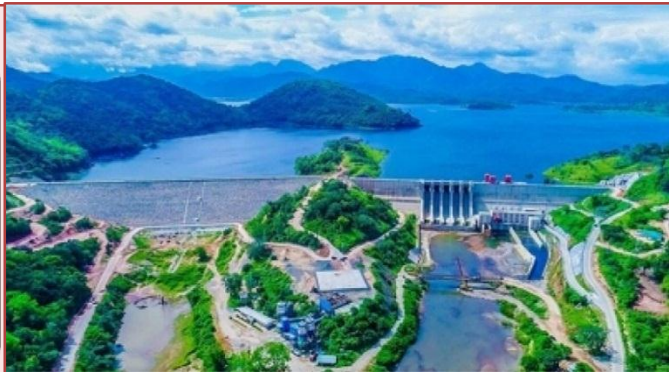
ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට මෙහා වොට් 25ක ජලවිදුලිය උත්පාදනය කිරීමට මෙම ජලාශයෙන් ලබාගන්නා ජලය උපයෝගී කරගනු ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය මෙරට කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙන්ම ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට ජලවිදුලිය සැපයීම හා පිරිසිදු පානීය ජලය සැපයීම මගින් ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ සෞඛ්‍ය තත්වය ඉහළ නැංවීම සඳහා ද දායක වනු ඇත. අනුරාධපුරය, පොළොන්නරුව, මාතලේ හා ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කවල ජීවත්වන ජනතාව මෙම ව්‍යාපෘතියේ සෘජු ප්‍රතිලාභ අත් විඳිනු ඇත.

පානීය ජල පහසුකම්

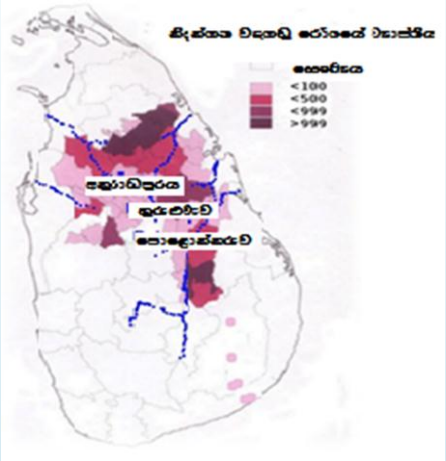
ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය තුළ කාර්මික හා ගෘහස්ත ජල අවශ්‍යතාවය මෙම ජලාශයේ ඒකරාශීවන අතිරික්ත ජලයෙන් සපුරාලීම.

හිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් ආරක්ෂා වීම උදෙසා

හඳුනානොගත් හිදන්ගත වකුගඩු රෝගය ශ්‍රී ලංකාවේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන ගැටළුවක් බවට පත්ව ඇති අතර එය දියවැඩියාව, අධි රුධිර පීඩනය හා වකුගඩු ප්‍රදාහය යනාදී සාම්ප්‍රදායික අවදානම් තත්වයන් හා සම්බන්ධයක් නොමැත. රෝගය ව්‍යාප්ත වී ඇති අනෙකුත් දිස්ත්‍රික්කවලට වඩා පොළොන්නරුව හා අනුරාධපුරය යන දිස්ත්‍රික්කවල රෝගයේ පැතිර යාම ඉහළ මට්ටමක පවතී. උතුරුමැද හා ඌව පළාත්වල වයස අවුරුදු 15-70ක් අතර වයසේ පසුවන ජනගහනයෙන් සියයට 15ක් හිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් පීඩා විඳිනු ලැබේ. 1991 වසරේ මෙම රෝගී තත්වය ප්‍රථමයෙන් හඳුනාගත් දින සිට අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයෙන් පමණක් මරණ 22,000ක් වාර්තා වී ඇත. මෙම රෝගී තත්වයට මූල බීජය නිශ්චිතව මෙතෙක් හඳුනාගෙන නොමැති බැවින් පොදු මහජනතාව මත වූ දැඩි බලපෑම අවම කිරීම සඳහා, හිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් ආරක්ෂා වීම ඉතා වැදගත්ය.

හිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් ආරක්ෂාවීම උදෙසා සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ දායකත්වය

රෝගය සඳහා හිදන්ගත වූ හේතු හඳුනාගැනීම සඳහා වූ පර්යේෂණ

- චීන රජයේ දායකත්වයෙන් ජල තාක්ෂණය සඳහා වූ චීන - ශ්‍රී ලංකා ඒකාබද්ධ පර්යේෂණ හා ප්‍රතිපාදන මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම

හිචාරණ ක්‍රියාමාර්ග

- චීන රජයේ දායකත්වයෙන් පොළොන්නරුවේ හිදන්ගත වකුගඩු රෝගය සඳහා රෝහල් සංකීර්ණයක් හා විද්‍යාගාරයක් ඉදිකිරීම.

පානීය හා ආහාර පිසීමේ කටයුතු සඳහා සුරක්ෂිත ජලය සම්පාදනය කිරීම.

- චීන සංවර්ධන බැංකුවේ දායකත්වයෙන් තඹුරිතේගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
- චීන අපනයන - ආනයන බැංකුවේ දායකත්වයෙන් නැගෙනහිර නගර පොළොන්නරුව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
- ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ දායකත්වයෙන් පළාත් පාලන ආයතන වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- කොරියානු රජයේ දායකත්වයෙන් දැදුරු ඔය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
- ජපාන රජයේ දායකත්වයෙන් අනුරාධපුර උතුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1
- ජපාන රජයේ දායකත්වයෙන් අනුරාධපුර උතුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අදියර 11

චිත රජය විසින් ලබාදෙන ප්‍රදාන ආධාර

ශ්‍රී ලංකාවේ විවිධ සංවර්ධන කටයුතු සඳහා මහජන චිත සමූහාණ්ඩුව විසින් ප්‍රදාන ආධාර සපයනු ලැබේ. මෙවැනි ප්‍රදාන වැඩි වශයෙන් ලබාදෙනු ලබන්නේ ආදායම් ඉපැයීමෙන් තොර, රාජ්‍ය අංශයේ සේවා වන සෞඛ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති හෝ දෙරට අතර මිත්‍ර සම්බන්ධතාවය සඳහා වැදගත්වන අනෙකුත් සුවිශේෂී ප්‍රමුඛස්ථාන වන ඛණ්ඩාරනායක අනුස්මරණ ජාත්‍යන්තර සම්මන්ත්‍රණ ශාලාව, නෙළුම් පොකුණ ජාතික කලා රංග පීඨය සහ උපරිමාධිකරණ සංකීර්ණය වැනි ව්‍යාපෘති සඳහාය.

පොළොන්නරුවේ නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය සඳහා නව රසායනාගාරය හා රෝහල් සංකීර්ණය ඉදිකිරීම.

පසුගිය දශකය තුළ, උතුරුමැද පළාත හා ඒ අවට දිස්ත්‍රික්කයන්හි නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය හේතුකොටගෙන රෝගාතුරවීම් සහ මරණ ප්‍රමාණය සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ ගොස් තිබේ. මෙම රෝගයට හේතුව තවමත් සොයාගෙන නොමැති හෙයින්, මෙම රෝගයෙන් පීඩාවිඳින්නන්ට නිසි ප්‍රතිකාර ලබා දීම එක් විසඳුමකි. රෝගීන්ට එලදායී ලෙස ප්‍රතිකාර කිරීම සඳහා දැනට පවතින සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින්, ජීවිත ගලවාගැනීම ඉතා අසීරු කාර්යයක් බවට පත්ව ඇත.

ඉහළයන නිදන්ගත වකුගඩු රෝගීන් පාලනය කිරීමට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම්, උපකරණ සහ මානව සම්පත් යන පහසුකම්වලින් සම්පූර්ණ තෘතීය මට්ටමේ සත්කාර සේවා මධ්‍යස්ථානයක අවශ්‍යතාවයක් පැහැදිලිව පෙනී නැගුණි.

අතිගරු ජනාධිපතිතුමා 2015 වසරේ මාර්තු මාසයේදී චිතයේ කරන ලද සංචාරය අතරතුර සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සහයෝගීතාව සඳහා අවබෝධතා ග්‍රිවිසුමක් අත්සන් කරන ලද අතර නිදන්ගත වෘක්කවේද රෝහල, එහි අන්තර්ගත ව්‍යාපෘති අතරින් එකක් විය.

2017 වසර තුළ රේඛීය අමාත්‍යාංශය හා චිත සැලසුම් නිර්මාණ කණ්ඩායම අතර සාකච්ඡා පැවැත් වූ අතර එහිදී සැලැස්ම නිර්මාණය අවසන් කරන ලදී. 2017 වසරේ දෙසැම්බර් මස මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මුල්ගල තබන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 100ක් පමණ වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ රුධිර කාන්දු පෙරන යන්ත්‍ර 150ක්, ශල්‍යාගාර 8ක්, ඇදන් 20 බැගින් වන හදිසි ප්‍රතිකාර ඒකක 2ක්, ඇදන් 20කින් සමන්විත ඉහළ යැපීම් ඒකකයක් ඇතුලත් ඇදන් 500කින් සමන්විත රෝහලක් ඉදිකිරීමට යෝජනාව ඇත.

චිත - ශ්‍රී ලංකා ඒකාබද්ධ ජල පර්යේෂණ හා නිරීක්ෂණ මධ්‍යස්ථානය

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරුමැද පළාතේ පවතින නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙහි පැතිරීම හා ව්‍යාප්තිය සඳහා බලපෑ හැකි හේතු සාධක තහවුරු කිරීම හා මෙම රෝගය පැතිරීම පාලනය කිරීම සඳහා ක්ෂණික, මධ්‍ය හා දිගුකාලීන විසඳුම් යෝජනා කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය හරහා උතුරුමැද, වයඹ, උළුව, නැගෙනහිර, මධ්‍යම හා උතුරු පළාත්වලට ප්‍රවේශ වීමේ කේන්ද්‍රීය ස්ථානයක් වන මහනුවර ජල විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ සඳහා නවීන විශ්ලේෂණ විද්‍යාගාර පහසුකම් සහිත පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීමට සැලසුම් කර ඇත.

ජාතික රෝහලේ බාහිර රෝගී අංශය ඉදිකිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික රෝහල අග්නිදිග ආසියාවේ විශාලතම රෝහල වේ. එහි ඇඳුන් 3300ක ධාරිතාවක් පවතින අතර, වාට්ටු 95කින්, ශල්‍යකාර 39කින් හා දැඩි සත්කාර ඒකක 12කින් සමන්විත වේ. මෙම රෝහල මුලින්ම පිහිටුවන ලද්දේ 1864 දී වන අතර, 1948 දී එය වර්තමාන තත්වයට ගෙන චිත ලදී. එම පරිශ්‍රයෙහි පිහිටා ඇති බාහිර රෝගී අංශය දිනකට රෝගීන් 5000කගේ පමණ වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර අවශ්‍යතා සපුරාලයි. සාමාන්‍ය බාහිර රෝගී අංශයට දිනකට රෝගීන් 2000ක් පැමිණෙන අතර වෛද්‍ය ශල්‍යකර්ම සායනයට දිනකට පැමිණෙන රෝගීන් ගණන 3000ක් පමණ වේ. බාහිර රෝගී අංශය, දැනට අවම පහසුකම් යටතේ සැලකිය යුතු අලුත්වැඩියාවක් නොමැති පැරණි ගොඩනැගිල්ලෙහි වසර ගණනාවක් මුළුල්ලේ දවසේ පැය 24 පුරා වසරේ දින 365 දීම ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

මේ සඳහා විසඳුමක් වශයෙන්, නව බාහිර රෝගී අංශයක් ඉදිකිරීම සඳහා, ප්‍රදාන ආධාර යටතේ මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීමට චිත රජය විකඟනාව පළකරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ වැඩකටයුතු වසර 2017 දී ආරම්භ කරන ලද අතර දැනට එම ඉදිකිරීම් සිදුවෙමින් පවතී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ පිරිවැය ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 138 ක් ලෙස ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මහල් 9කින් යුත් මෙම බාහිර රෝගී ඒකකයට හදිසි ප්‍රතිකාර දෙපාර්තමේන්තුවක්, බාහිර රෝගී දෙපාර්තමේන්තුවක්, සායන (ප්‍රසව, නාර්වේද හා බාල විකිත්සාව හැර), වෛද්‍ය හා තාක්ෂණ කාමර, ප්‍රවාහන සහ පරිපාලන කාර්යාල සහ ගෙවන වාට්ටුවක් ඇතුලත් වේ. මෙම ව්‍යාපෘතියේ සැලසුම් කර ඇති භූමි ප්‍රමාණය හා දළ භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 1.49 ක් හා වර්ග මීටර් 49,150 ක් වේ.

චිත - ශ්‍රී ලංකා මිත්‍රත්ව ගම්මානය - අරණායක

මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන ලද්දේ 2016 මැයි මාසයේ අරණායක සමස්ථ ගම්මානයක්ම සමතලා කරමින් ඇති වූ බිහිසුණු නාශයාම හේතුපාදක කරගෙනය. මෙම ව්‍යවසනයෙන් පසු මහජන චිත සමූහාණ්ඩුව, ශ්‍රී ලංකාවේ එම තානාපති කාර්යාලය හරහා ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.5ක් හදිසි ආධාර ලෙස පරිත්‍යාග කරන ලදී. පසුව, එම ව්‍යවසනයෙන් නිවාස අහිමි වූ ජනතාව සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට තීරණය කර ඇත.

ඒ අනුව, අරණායක නාශයාම හේතුවෙන් අවතැන් වූ පවුල් සඳහා චිත රජයේ ආධාරයෙන් දෙමහල් නිවාස 60ක් ඉදිකරන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.95ක් වේ. මෙම ඉදිකිරීම් කටයුතු දැන් අවසන් කර ඇති අතර එම නිවාස අනාගතයේ හිමිකරුවන්ට ලබා දීමට සූදානම් කර ඇත.

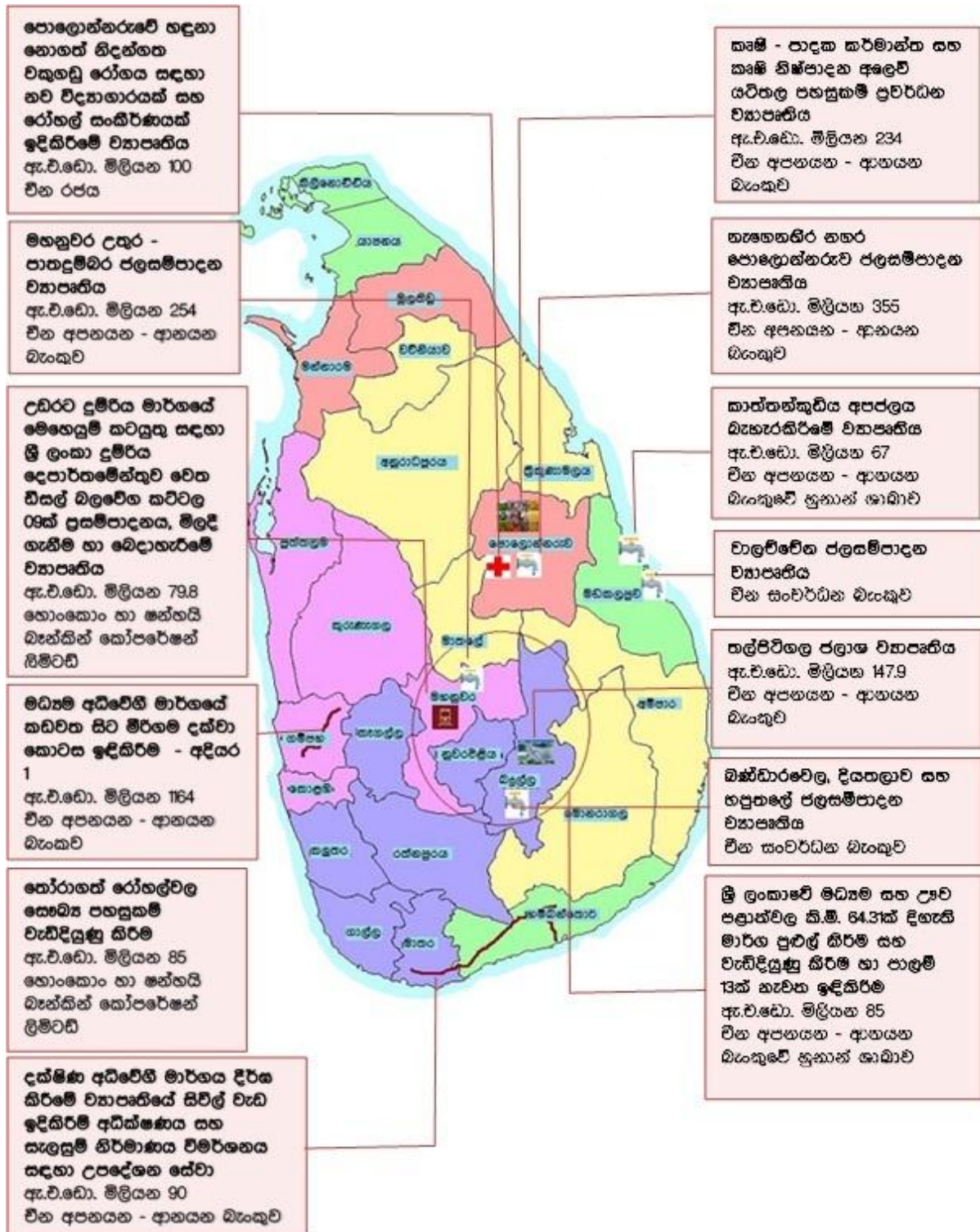

ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියේ සැකසීම් කටයුතු සඳහා ප්‍රදානය

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව විසින් ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියේ මූලික කටයුතු සඳහා බැංකුවෙහි ව්‍යාපෘති සැකසීමේ විශේෂ අරමුදල යටතේ ඇ.ව.ජ. ඩොලර් 700,000ක ප්‍රදාන ආධාරයක් ලබාදෙන ලදී. මෙම ප්‍රදාන ගිවිසුම 2017 දෙසැම්බර් 27 දින අත්සන් කරන ලදී. මෙම විශේෂ අරමුදලේ පරමාර්ථය වන්නේ ප්‍රදාන පදනම මත ව්‍යාපෘති සඳහා තාක්ෂණික ආධාර සැපයීමයි. අ) උපදේශන සේවා (තාක්ෂණික පිරිවිතර සකස්කිරීම සඳහා තාක්ෂණික උපදේශක සහාය, ව්‍යාපෘතියේ තෝරාගත් උප සංරචක සඳහා යෝජනා හා ලංසු පත්‍රිකා පිළියෙල කිරීම, පාරිසරික කළමනාකරණ සැලසුම් සහ සමාජ බලපෑම් තක්සේරු කිරීම සහ ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන උප සංරචක නිසි කාලරාමුව තුළ ආරම්භ කිරීම සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ආරක්ෂිත තක්සේරු කිරීම සහ ව්‍යාපෘති සම්පාදනය කිරීමේදී ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයෙහි මෙහෙයුම් සඳහා සහයට උපදේශකයින් සැපයීම ආ) ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයෙහි ශක්‍යතා වර්ධනය, අධ්‍යයන සංචාර සහ අනෙකුත් අවශ්‍ය පුහුණු වැඩසටහන් ඇතුලුව සහ ඇ) ව්‍යාපෘති සැකසීම පිළිබඳ අනෙකුත් ආනුෂංගික වියදම් ඇතුලත්වන ශක්‍යතා ගොඩනැංවීම මූල්‍යයන කිරීමට මෙම ප්‍රදාන ආධාරය භාවිතා කළ හැක.

2018 වසරේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ව්‍යාපෘති

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව යනු ආසියාවේ අසීමිත යටිතල පහසුකම් අරමුදල් පරතරයට පිළියම් යෙදීම සහ එමඟින් සමාජයීය සහ ආර්ථික ප්‍රතිඵල ආසියාව සහ ඉන් ඔබ්බට වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රටවල් ඒකාබද්ධ කිරීම අරමුණු කරගත් බහුපාර්ශ්වීය සංවර්ධන බැංකුවකි.

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව චීනයේ බීජිං මූලස්ථානය කරගනිමින්, සිය මෙහෙයුම් 2016 ජනවාරි මාසයේදී ආරම්භ කරන ලද අතර දැනට ලොව පුරා අනුමත සාමාජිකයින් අසූ හතරදෙනෙකු දක්වා වර්ධනය වී ඇත. සාමාජික රටවල් අසූහතරක ශක්තියක් සහිත ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවට විවිධාංගිකවන ගෝලීය කොටස් හිමියන්ගෙන් දැඩි සහයෝගය ලැබී තිබේ. ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව ඇ.වි.ප. ඩොලර් බිලියන 100ක ප්‍රාග්ධනයක් සහිත වන අතර ඉන් 20%ක් ගෙවූ ප්‍රාග්ධනයට පැවරී ඇත. වර්තමානයේ තිරසාර යටිතල පහසුකම් සහ අනෙකුත් ඵලදායී අංශයන්හි ආයෝජනය කිරීමෙන් ජනතාව, සේවා සහ වෙළෙඳපොළවල සම්බන්ධතා වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව බිලියන ගණනක ජනතාවගේ ජීවන තත්වය ඉහළ නැංවීමට හා ඒතුලින් වඩා හොඳ අනාගතයක් ගොඩනැගීමට අපේක්ෂා කරයි.

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව මාස 15ක සහභාගීත්ව ක්‍රියාවලියකට පසුව 2016 ජනවාරි 16 දින සිය මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන ලදී. මෙම සහභාගීත්ව ක්‍රියාවලියේදී බැංකුවේ ආරම්භක සාමාජිකයින් ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවේ මූලික දර්ශනය, මූලධර්ම, ප්‍රතිපත්ති, වටිනාකම් පද්ධතිය සහ මෙහෙයුම් වේදිකාව හැඩගැස්වීම සඳහා සහයෝගීව වැඩ කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකාව ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවෙහි ආරම්භක සාමාජිකයින් අතරින් එකකි. ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවෙහි මූලික මූලධර්ම, විවෘතභාවය, විනිවිදභාවය, ස්වාධීනත්වය හා වගවීම වන අතර එහි මෙහෙයුම් ආකාරය "Lean, Clean and Green", යනුවෙන් හැඳින්වේ.

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව, විදුලිබල හා බලශක්ති, ප්‍රවාහන සහ විදුලි සංදේශ, ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සහ කෘෂිකර්ම සංවර්ධනය, ජලසම්පාදනය සහ සනීපාරක්ෂාව, පාරිසරික ආරක්ෂාව, නාගරික සංවර්ධනය සහ ප්‍රවාහනය යන ක්ෂේත්‍රවල ශක්තිමත් සහ තිරසාර ව්‍යාපෘති සඳහා ස්වෛරී සහ ස්වෛරී නොවන ණය ලබා දේ. ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව, දකුණු, මධ්‍යම හා අග්නිදිග ආසියානු කලාපවල ව්‍යාපෘති 24ක් මූල්‍යයනය සඳහා අවශ්‍ය කටයුතු සම්පූර්ණ කර ඇත. තවද, 2018 සහ 2019 මූල්‍ය වර්ෂ සඳහා ව්‍යාපෘති 71ක් පෙළගස්වා ඇත.

තවද, ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව, ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වන යුරෝපීය බැංකුව, යුරෝපීය ආයෝජන බැංකුව, අන්තර් ඇමරිකානු සංවර්ධන බැංකුව සහ අන්තර් ඇමරිකානු ආයෝජන සංස්ථාව සහ නව සංවර්ධන බැංකුව වැනි වෙනත් විවිධ බහුපාර්ශ්වීය මූල්‍ය ආයතන සමඟ හවුල්කාරිත්වයන් පවත්වාගෙන යනු ලබයි. ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව පෞද්ගලික මූල්‍ය ආයතන සමඟ හවුල් වී ඇති අතර අනෙකුත් රාජ්‍ය සහ රාජ්‍ය නොවන අංශවල හවුල්කරුවන් සමඟ සහයෝගීතාවයෙන් කටයුතු කරයි.

ශ්‍රී ලංකාව, ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවේ ඇගයීම සඳහා ව්‍යාපෘති යෝජනා කිහිපයක් ඉදිරිපත් කර ඇත. වර්තමානයේ ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වීය ආයතන සමඟ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සම මූල්‍යයනය කිරීමට කටයුතු කරගෙන යයි. ඒවා නම්;

1. කොළඹ අගනගර සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය - ලෝක බැංකුව සමඟ
2. අනුරාධපුර මලාපවහන ව්‍යාපෘතිය - සංවර්ධනය පිලිබඳ ප්‍රංශ නියෝජිතායතනය
3. දේශගුණික ප්‍රතිරෝධී දියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මෙම ව්‍යාපෘතීන්ට අමතරව, ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව පහත දැක්වෙන ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා මූලික විශ්ලේෂණ කටයුතු සිදුකරමින් පවතී;

1. මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ නාගරික පුනරුත්ථාපන වැඩසටහන යටතේ බස්නාහිර පළාතේ අඩු ආදායම් නිවාස ඉදිකිරීම.
2. නායයෂමේ අවදානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.

ශ්‍රී ලංකාව, ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුවෙහි ප්‍රාරම්භක සාමාජික රටවල් අතුරින් එකක් විය. ශ්‍රී ලංකාව අයත්වන්නේ ඉන්දුනීසියානු ජන්ද කොට්ඨාශයටය. සවුදි අරාබිය, තුර්කිය, රුසියාව, තායිලන්තය, චීනය, ඊජිප්තුව, ඉන්දියාව, ඕස්ට්‍රේලියාව, එක්සත් රාජධානිය, ජර්මනිය සහ කොරියානු ජනරජය අනෙකුත් කොට්ඨාශ වේ. ඉන්දුනීසියානු කොට්ඨාශයේ අනෙකුත් සාමාජික රටවල් වන්නේ කාම්බෝජය, ඉන්දුනීසියාව, ලාඕ මහජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ජනරජය සහ මියන්මාරය වේ. ශ්‍රී ලංකාව සහ ලාඕස්, ඉන්දුනීසියානු කොට්ඨාශයේ විකල්ප අධ්‍යක්ෂ තනතුරු දරයි. ශ්‍රී ලංකා රජය වෙනුවෙන් මෙම තනතුරු දරනු ලබන්නේ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආර්.එම්.පී. රත්නායක මහතාය.

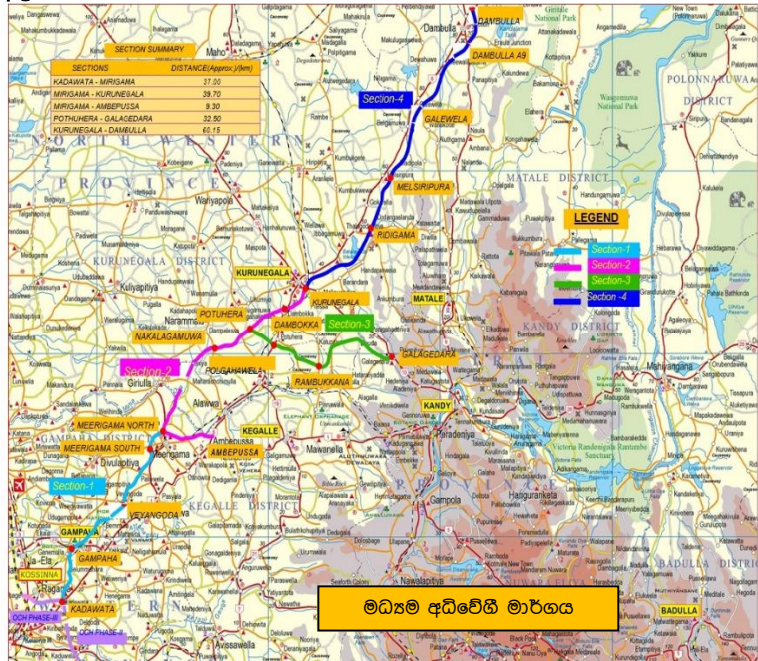

මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය

යටිතල පහසුකම් සඳහා සිදුකරනු ලබන ආයෝජනයන් බොහෝ නැගී වන ආර්ථිකයන්හි ආර්ථික වර්ධන වේගය තහවුරු කරනු ලබයි. ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා සෘජු දායකත්වයක් සැපයීම මෙන්ම විවිධ ආර්ථික අංශයන්හි ඵලදායීතාවය හා කාර්යක්ෂමතාවය නැංවීම හරහා වක්‍රාකාර ප්‍රතිඵලයන්ද ඇති කරන බැවින් අන්තර් සම්බන්ධතාවයන් සහිත අධිවේගී මාර්ග ජාලය ද ඇතුළුව යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ද ඉහළ වැදගත්කමක් ලබා දී තිබේ. දැනට පවතින අධිවේගී මාර්ග ජාලයට උනු පුර්ණයක් වශයෙන් කුරුණෑගල හරහා කොළඹ නගරය, මහනුවර හා සම්බන්ධ කිරීමේ අරමුණ ඇතිව මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය යෝජනා වී තිබේ.

මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ අදියරයන්හි සාරාංශය

අදියර	දුර ආසන්න/ කි.මී
අදියර 1 කඩවත - මීරගම	37.0
අදියර 2 මීරගම - පොතුහර හරහා කුරුණෑගල (අමුණිපුස්ස මංසන්ධිය ඇතුළුව)	49.0
අදියර 3 පොතුහර - ගලගෙදර	32.5
අදියර 4 කුරුණෑගල - දඹුල්ල	60.2

කඩවත අන්තර් හුවමාරුව මගින් පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගය අදියර 11 හා අදියර 111, කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය හා මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගය යන අධිවේගී මාර්ග හතර සම්බන්ධ වන කඩවත නගරයේ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියර ආරම්භ වේ. ආර්ථික වශයෙන් වැදගත් වන වරාය, ගුවන්තොටුපළ හා වාණිජමය නගර සහ විවිධ පළාත් සම්බන්ධ කරමින් හම්බන්තොට සිට කටුනායක හෝ හම්බන්තොට සිට නුවර දක්වා වන නොබිඳුනු සම්බන්ධතාවයක් මෙමගින් නිර්මාණය කරනු ඇත. සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් යටතේ චීන ආනයන හා අපනයන බැංකුව මගින් මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර මූල්‍යයනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය රුපියල් බිලියන 158.4 කි.

මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර ප්‍රධාන මාර්ග කොටසක් හා සම්බන්ධතා මාර්ගයකින් සමන්විත වේ. ප්‍රධාන මාර්ග කොටස මීරගම සිට පොතුහර හරහා කුරුණෑගල දක්වා දිවෙන කි.මී. 39.7ක දිගින් යුත් මංකීරු හතරක අධිවේගී මාර්ගයක් ලෙස ඉදිකෙරේ. ප්‍රධාන මාර්ග කොටසේ පිහිටි මීරගම උතුර අන්තර් හුවමාරුවේ සිට අමුණිපුස්ස දක්වා වන සම්බන්ධතා මාර්ගය කි.මී. 9.3ක දිගින් යුතු මංකීරු දෙකක මහාමාර්ගයක් ලෙස ඉදි වේ.

යෝජිත කඩවත හුවමාරුව

අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීමේ පළපුරුද්ද, දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන්හට ලබාදීමේ අරමුණින්, මෙම දෙවන අදියර කොන්ත්‍රාත්තුව දේශීය බැංකුවලින් ලබාගත් අරමුදල්වලින් මූල්‍යයනය කිරීම යටතේ දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන් දොළොස්දෙනෙකුගෙන් සමන්විත ව්‍යාපාර සමූහ හතරකට ප්‍රදානය කිරීමට රජය විසින් තීරණය කරන ලදී. එදා මෙදා තුර, අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම සඳහා දේශීය අරමුදල් සහ රටකුළුවන ධාරිතාවය භාවිතා කිරීමේ පළමු පියවර ලෙස මෙම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර හඳුනාගත හැකිය.

ව්‍යාපෘතියට අදාළ තොරතුරු සාරාංශයක් පහත පරිදි වේ;

ඇස්තමේන්තුගත මුළු පිරිවැය		
සිවිල් වැඩ කොන්ත්‍රාත්තුව	ඉඩම් අත්පත් කරගැනීම	ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණය සඳහා උපදේශන සේවා
රුපි.බිලි. 6.5	රුපි.බිලි. 137.10	රුපි. බිලි. 2.24+ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලි 5.86
කොන්ත්‍රාත් පැකේජ	අදියර	කොන්ත්‍රාත්කරු
ඒ පැකේජය	මීරගම - රිලෝලුව (කි.මී. 9.71)	අයිසීසී/ඇක්සස්/නවලෝක සහ කේඛිඊවීස්වීච් ව්‍යාපාර සමූහය
බී පැකේජය	රිලෝලුව - රන්ගල්ලේපොළ (කි.මී. 10.20)	සියරා සහ ඔලිම්පස්/ තුඩාවේ සහ සීරීසී ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාර සමූහය
සී පැකේජය	රන්ගල්ලේපොළ - නිරිපිට්ටල හා දෙවටගෙදර - මදිටියවල (කි.මී. 10.88)	කේඛිඊවීඩබ්/ එන්ඊවීම්/ එච්වීච් සහ ක්‍රිස්ටි ව්‍යාපාර සමූහය
ඩී පැකේජය	මදිටියවල - කුරුණෑගල (කි.මී. 8.50)	මාගා - සීවම්චල්/ විවිකේ-හොවාල් ව්‍යාපාර සමූහය
අපේක්ෂිත ව්‍යාපෘති කාලය: 2017 ජනවාරි සිට 2019 අගෝස්තු දක්වා		
2017.12.31 දිනට ප්‍රගතිය	භෞතික	7.2%
	මූල්‍ය	20.5%

පොල්ගහවෙල හා රඹුක්කන අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන දෙකක් සහිතව පොතුහැර සිට ගලගෙදර දක්වා වන මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ තුන්වන කොටසේ ඉදිකිරීම් ඇස්තමේන්තුව රුපියල් බිලියන 137.7 කි. ටෝකියෝ මිටිජුබිසි යුවිල්පේ බැංකුව හරහා ජපානයෙන් ජපන් යෙන් බිලියන 100 ක මූල්‍ය පහසුකමක් හරහා ව්‍යාපෘතිය ඉදිකිරීම සඳහා ජපාන සහ ශ්‍රී ලංකා රජයන් එකඟ වී ඇත.

ශක්‍යතා අධ්‍යයනය හා මූලික සැලැස්ම දැනටමත් අවසන්කර ඇති අතර කි.මී. 32.5 ක් වන මෙම අධිවේගී මාර්ග කොටසේ, උපරිම ක්‍රියාකාරී වේගය සහ කඳුකර භූමින් හි අවම පාරිසරික බලපෑම සහතික කිරීම සඳහා, පාලම් මතින් ඉදිවන දිග කි.මී 5ක කොටසක් හා දිග මීටර් 690 ක උමං සහිතව සැලසුම් කර තිබේ. මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ තුන්වන කොටස සඳහා ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු සහ ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණ උපදේශක තෝරාගෙන ඇති අතර, 2021 වන විට මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ගයේ තුන්වන කොටස හරහා කොළඹ සහ මහනුවර අතර සම්බන්ධතාවය ස්ථාපිත කිරීමට අපේක්ෂිතය.

ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂාව

වඩා හොඳ සෞඛ්‍යයක් සහ සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනයක් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වන සුරක්ෂිත පානීය ජලය සපයා දීමේ සුවිශේෂී වැදගත්කම හඳුනාගනිමින්, රට පුරා ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් ක්‍රියාත්මක කරමින් හා ආරම්භ කරමින් පවතී. මේ වන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ ජනගහනයෙන් සියයට 86 ක පමණ පිරිසක් ආවරණය වන පරිදි සුරක්ෂිත පානීය ජල පහසුකම් පවතින අතර ජනගහනයෙන් සියයට 46 ක පමණ කොටසකට නල ජල පහසුකම් ලැබී තිබේ. වර්තමානයේ, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ ජාතික ජලනල ව්‍යාපෘති ජාලය හා සම්බන්ධිත ජනගහනය සියයට 35.2 ක් පමණ වන අතර, පළාත් පාලන ආයතන හා ප්‍රජාමූල සංවිධාන හරහා නල ජල පහසුකම් ලබා ගන්නා ප්‍රතිශතය ජනගහනයෙන් සියයට 10.8 ක් පමණ වේ. සනීපාරක්ෂාව සම්බන්ධයෙන් සැලකීමේදී, ජනගහනයෙන් සියයට 24ක ප්‍රතිශතයක් ආවරණය කරමින් රටේ නළ මලාපවහන පද්ධතියට 97,000 ක් පමණ වන කසළ නල ප්‍රමාණයක් සම්බන්ධ වී ඇති අතර ජනගහනයෙන් ඉතිරි ප්‍රතිශතය පෞද්ගලික සනීපාරක්ෂක පද්ධතීන් භාවිතා කරනු ලබයි.

මෑතකදී වැඩි අවසන් කරන ලද ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති 2012 - 2017

ව්‍යාපෘතියේ නම	මූල්‍යයතය	ණය මුදල ඇ.ව.ප. බිලියන	කාල පරිච්ඡේදය
1 විසල් කුරුණෑගල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	චනයේ අපනයන - ආනයන බැංකුව	79.0	2013-2017
2 බදුල්ල - හාලිආල සහ ඇල්ල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	ඇමරිකාවේ අපනයන - ආනයන බැංකුව	64.9	2013-2017
	හැටන් නැෂනල් බැංකුව	9.3	
3 මොනරාගල - බුත්තල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	කේබීසී බැංකුව - බෙල්ජියම්	17.6	2014-2018
	හැටන් නැෂනල් බැංකුව	12.2	
4 කොලොන්න - බලංගොඩ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	ගොට්ස් එන්චී බැංකුව - බෙල්ජියම්	13.9	2011-2017
	මහජන බැංකුව	14.8	

විසල් කුරුණෑගල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

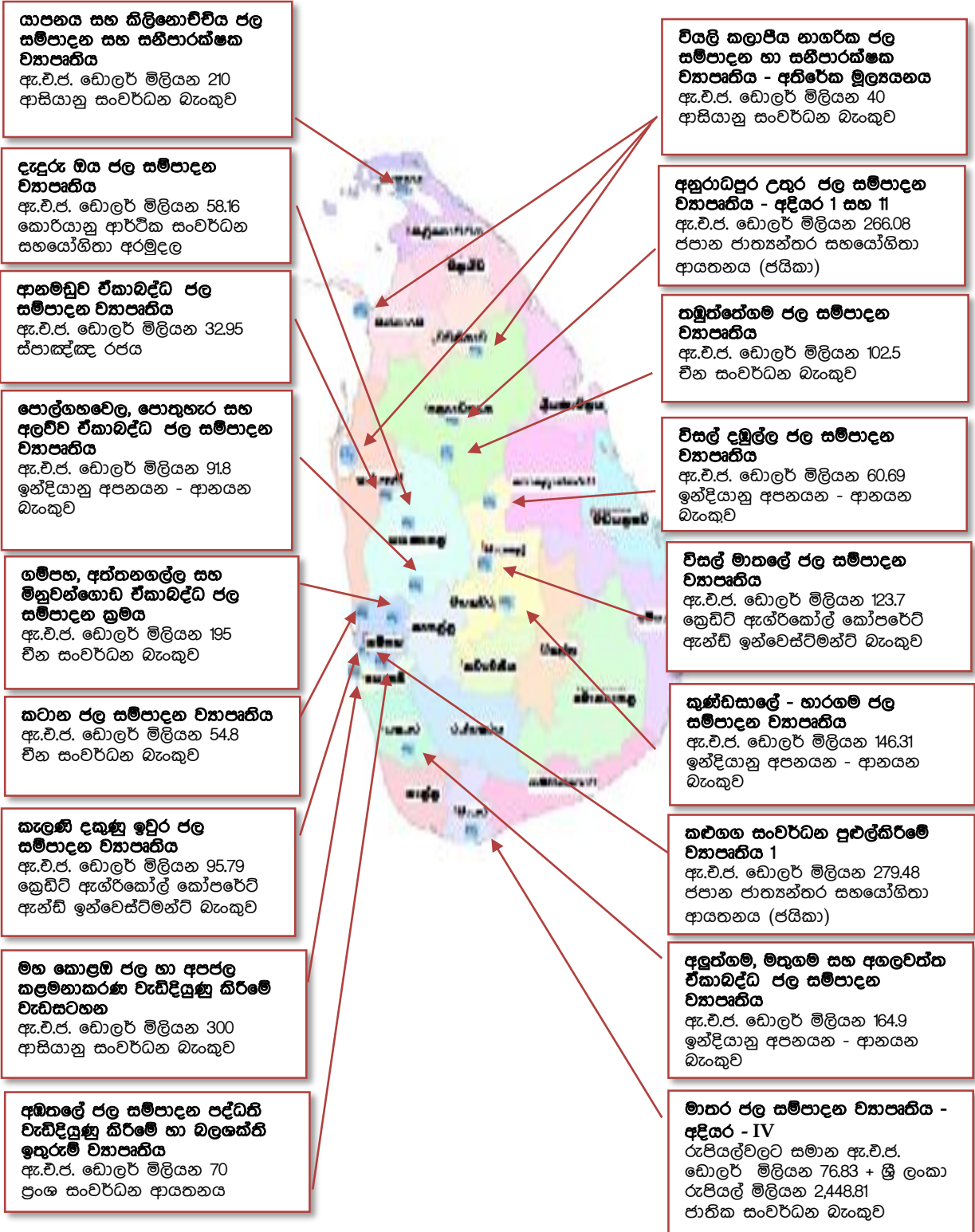

බදුල්ල - හාලිආල සහ ඇල්ල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

මොනරාගල - බුත්තල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය

දැනට ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින ප්‍රධාන ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘති

7. මැද පෙරදිග සහ දකුණු ආසියානු රටවල් අංශය

මැද පෙරදිග සහ දකුණු ආසියානු සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් විසින් ලබා දෙනු ලබන ණය ආධාර සහ ප්‍රදාන ආධාර මඟින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සම්බන්ධීකරණය කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආර්ථික හා සමාජීය සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම මෙම අංශයේ මූලික අරමුණ හා වගකීම වේ. මැද පෙරදිග සහ දකුණු ආසියානු කලාපයේ ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් වන්නේ

ඉන්දියාව, පාකිස්තානය, සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල (සෞදී අරමුදල), අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල (ඔපෙක් අරමුදල), අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල (කුවේට් අරමුදල) සහ ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව වේ.

7.1. මැද පෙරදිග රටවල්

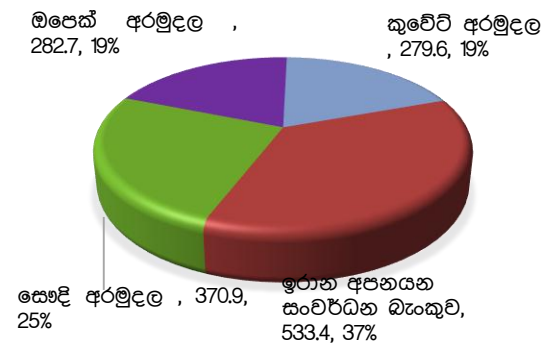
1970 දශකයේ මැද භාගයේ සිට සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් ලබාදෙමින් ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජීය හා ආර්ථික සංවර්ධනය ඉහළ නැංවීම කෙරෙහි සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් විසින් කැපී පෙනෙන මෙහෙයක් සිදු කරනු ලබයි.

මැද පෙරදිග ද්විපාර්ශවීය සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් වන සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල (සෞදී අරමුදල), අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල (කුවේට් අරමුදල) සහ ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව මෙන්ම බහුපාර්ශවීය ආයතන වන අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල (ඔපෙක් අරමුදල) සහනදායී ණය සහ අපනයන ණය පහසුකම් හරහා ශ්‍රී ලංකාව වෙත සිය මහඟු දායකත්වය ලබාදෙයි. එමෙන්ම බහරේන් රජය, කසකස්තාන රජය සහ ඕමාන රජය විසින් ද පුද්ගලයින් නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමට ඔවුන්ගේ ප්‍රදාන ආධාර ලබා දී ඇත. තවද, මැද පෙරදිග කලාපීය සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් සමඟ ද්විපාර්ශවීය සබඳතා තව දුරටත් පුළුල් කරගැනීමේ අරමුණ පෙරදැරවී රුසියාව, අබුඩාබි සහ කටාර් රාජ්‍යයන් සමඟ මූලික සාකච්ඡා ආරම්භ කර ඇත.

මැද පෙරදිග කලාපීය සමස්ත සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සැලකීමේ දී 2017 වර්ෂය අවසන්වන විට ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව විසින් සියයට 37 ක ඉහළම මූල්‍ය දායකත්වයක් ලබා දී ඇත. එසේ වුව ද, අන්තර්ජාතික සම්බාධක හේතුවෙන් එකඟ වූ සම්පත් බොහොමයක් අපේක්ෂා කළ අරමුණු සඳහා යොදාගත නොහැකි විය. සියයට 25 ක මූල්‍ය දායකත්වයක් වාර්තා කරමින් සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල කලාපයේ දෙවන විශාලතම මූල්‍ය සම්පාදකයා බවට පත්ව ඇත.

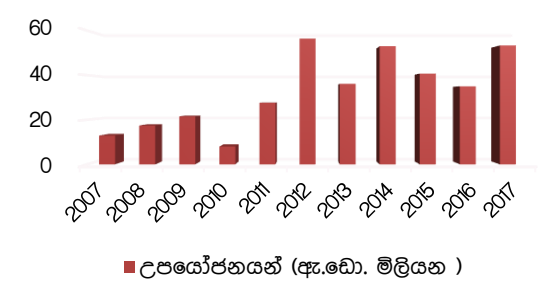
මේ අතර, අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල සහ අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල විසින්

ප්‍රස්තාරය 7.1: සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් වෙතින් ලද එකඟතාවයන් (ඇ.වි.ප. බොලර් මිලියන)

මුළු සහයෝගීතාවයෙන් සියයට 19 ක ප්‍රමාණයක් ලබාදෙමින් තෙවැනි විශාලතම සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් බවට පත්වී ඇත. මැද පෙරදිග කලාපයෙන් ලබා දෙන ණය අරමුදල් බොහොමයක් වාර්මාර්ග, මාර්ග හා පාලම්, බලශක්ති හා සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍ර සඳහා ආයෝජනය කර ඇත. මෙම ණය පහසුකම් වලට අදාළව සහනදායී පොළී අනුපාතික, ස්ථාවර මූල්‍ය කොන්දේසි, දීර්ඝ නැවත පියවීමේ කාලය සහ නමුණුම් ප්‍රසම්පාදන නිර්දේශයන් හේතුවෙන් මැද පෙරදිග ද්විපාර්ශවීය සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් විසින් ලබා දෙන මූල්‍ය පහසුකම් ශ්‍රී ලංකාව වෙත වඩා වාසිදායක වේ.

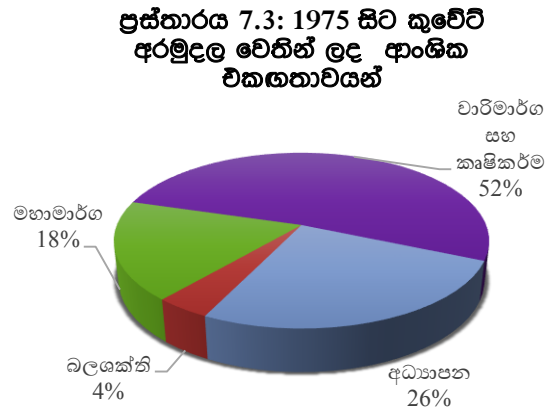
ප්‍රස්තාරය 7.2: උපයෝජනයන් 2007-2017 (ඇ.වි.ප. බොලර් මිලියන)

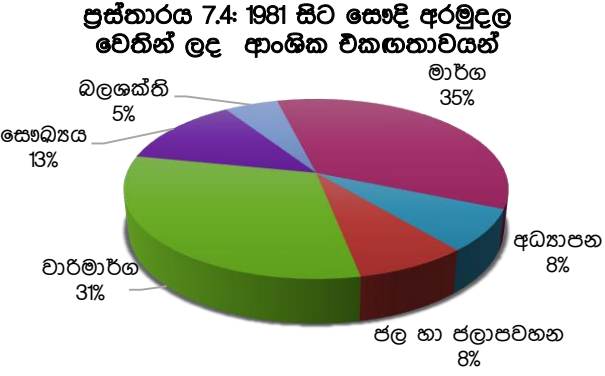
අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල (කුවේට් අරමුදල)

1975 වර්ෂයේ දී අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල විසින් යුරියා පොහොර නිෂ්පාදන ව්‍යාපෘතිය සඳහා වන මුළු පිරිවැයෙන් පහෙන් එකක් ආවරණය කරමින් කුවේට් ඩිනාර් මිලියන 7.5 ක ණයක් ශ්‍රී ලංකාවට දෙමින් ඔවුන්ගේ ණය ලබාදීම ආරම්භ කර ඇත. මේ වන විට ව්‍යාපෘති 14ක් සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 279.6 ක ණය ආධාර කුවේට් අරමුදල විසින් ලබා දී ඇත. තවද මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙහි ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සහ මොරගොල්ල ජල විදුලි බලාගාර ව්‍යාපෘතිය (27 mW) සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1.85ක ප්‍රදානයක්ද ලබා දී ඇත.

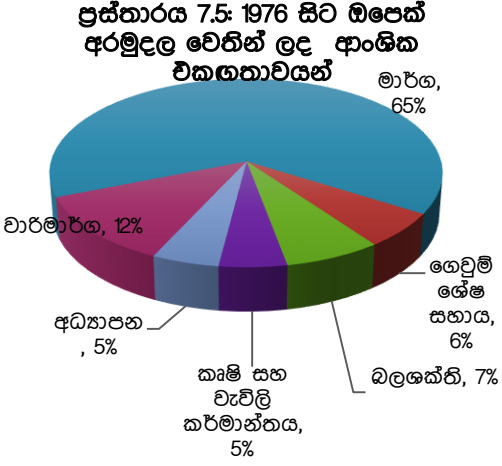
සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදි අරමුදල (සෞදි අරමුදල)

1981 වර්ෂයේ දී දෙවන ජල අංශ සහ සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 29.7 ක ණය ආධාර ලබාදෙමින් සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදි අරමුදල විසින් විසින් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත සිය මූල්‍ය සහයෝගීතාවය ලබාදීම ආරම්භ කර ඇත. 2017 වර්ෂය අවසන් වනවිට මාර්ග, සෞඛ්‍යය, වාරිමාර්ග, ප්‍රජා සංවර්ධනය යන ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රයන් සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 370.9 ක පමණ ණය ආධාර සෞදි අරමුදල මගින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදී ඇත.

අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල (ඔපෙක් අරමුදල)

1976 වර්ෂයේ දී පෙට්‍රෝලියම් අපනයනය කරන රටවල සාමාජික රජයන් විසින් අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල (ඔපෙක් අරමුදල) ස්ථාපිත කරන ලදී. ඔපෙක් අරමුදල විසින් රාජ්‍ය අංශයේ ණය පහසුකම් ලෙස ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 282.68 ක ණය ලබා දී ඇති අතර ඉන් වැඩි ප්‍රමාණයක් මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා ලබා දී ඇත. ඔපෙක් අරමුදලෙහි අනෙකුත් ප්‍රමුඛතා ක්ෂේත්‍ර වන්නේ වාරිමාර්ග, විදුලිබල හා බලශක්ති, තේ කර්මාන්ත සංවර්ධනය සහ විද්‍යා හා තාක්ෂණයයි.

ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව

උමා ඔය සංවර්ධන බහු කාර්ය ව්‍යාපෘතිය සහ ග්‍රාමීය විදුලියනය ව්‍යාපෘතිය - 8 සඳහා මූල්‍ය ආධාර ලෙස ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 530ක ණය මුදලක් ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත ලබා දී

ඇත. උමා ඔය සංවර්ධන බහුකාර්ය ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැයෙන් සියයට 85ක් වනම් ඇ.ඩො. මිලියන 450 ක් ලබා දීමට ඉරාන රජය විසින් වකඟ්‍යාවය පළ කර තිබුණ ද ඉරානයේ ජාත්‍යන්තර සබඳතා සඳහා සම්බාධක පැනවීම

හේතුවෙන් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා අරමුදල් ලබාදීම නතර වීම සිදුවිය. මේ දක්වා, ඉරාන රජය විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 50.62 ක් පමණ උපයෝජනය කර ඇත. ඉරානය සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර ද්විපාර්ශ්වික සබඳතා තහවුරු කිරීම සඳහා ඉරාන කොන්ත්‍රාත්කරුවන් යොදවා ශ්‍රී ලංකා රජයේ අරමුදල් මගින් මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු තවදුරටත් කරගෙන යාමට රජය තීරණය කරන ලදී. තවද, ඉරාන මූල්‍ය ආධාර යටතේ යුරෝ මිලියන 77.14 ක වියදමින් "ග්‍රාමීය විදුලියනය ව්‍යාපෘතිය -8" ව්‍යාපෘතියද ආරම්භ කර ඇත. එම ව්‍යාපෘති වියදමින් සියයට 75ක ප්‍රමාණයක් වනම් යුරෝ මිලියන 57.85 ක් මූල්‍යයනය කිරීමට ඉරානය සිය විකඟනාවය ලබා දී ඇත. එසේම මෙම

ව්‍යාපෘතිය සඳහා ඉරානය විසින් යුරෝ මිලියන 31.74 ක් උපයෝජනය කර ඇත.

ඉරානය වෙත පනවන ලද සම්බාධක හේතුවෙන්, ශ්‍රී ලංකාව හට ඉරාන බැංකු සමඟ ගනුදෙනු පවත්වාගෙන යාමට නොහැකි තත්ත්වයක් උදා වී ඇත. එමනිසා නැවත ගෙවීමේ කාල රාමුවට අනුව ඉහත සඳහන් ණය පහසුකම් වලට අදාල ගෙවීම් නියමිත ලෙස සිදුකල නොහැකි විය. කෙසේ වුවත්, සම්බාධක ඉවත් කිරීමෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ඉරාන අපනයන සංවර්ධන බැංකුව වෙත ගෙවීමට නිකුත් කළ සියළුම හිඟ ගෙවීම් 2018 පෙබරවාරි මාසයේ මැද භාගයේ දී පියවීමට සියලු කටයුතු සිදු කරන ලදී. තව ද, නැවත ගෙවීමේ කාල රාමුවට අනුකූලව ඊළඟ ගෙවීම් නියමිත ලෙස සිදුකිරීමටද අපේක්ෂිතය.

කටාර් හි ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගීතාවය

2017 දී ශ්‍රී ලංකාව අත්විඳි දරුණු නියඟය සමඟ සාර්ථකව කටයුතු කිරීම උදෙසා කටාර් අරමුදල විසින් ශ්‍රී ලංකාවට ඇ.වි.ජ. ඩොලර් 500,000 ක පරිත්‍යාගයක් කර ඇත.

මේ හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් නියඟයේ බලපෑමට ලක්වූ පවුල් සඳහා උපකාර කිරීමට විශ්වාසනීය සහ කාර්යක්ෂම නියං සහන

බෙදා හැරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කරන ලදී. ඒ අනුව, සංවර්ධනය සඳහා වන කටාර් අරමුදල මගින් ලබාදුන් අරමුදල් යොදාගනිමින් නියඟයෙන් පීඩාවට පත් පවුල් සඳහා සැලකිය යුතු මට්ටමක සහනයක් මේ වන විට ලබා දී ඇත.

වර්තමානයේ මැද පෙරදිග සංවර්ධන හවුල්කරුවන් වෙතින් මුදල් යෙදවීම සිදුකරන ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති

නැගෙනහිර විශ්වවිද්‍යාලයේ සෞඛ්‍ය රක්ෂණ විද්‍යා පීඨය සඳහා ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම

නැගෙනහිර විශ්වවිද්‍යාලයේ සෞඛ්‍ය රක්ෂණ විද්‍යා පීඨය අධ්‍යයනාංශ 6 කින් සමන්විතව වර්ෂ 2004 දී පිහිටුවන ලදී. මෙම පීඨය මඩකලපුව දිස්ත්‍රික්කයේ පිහිටා ඇති අතර වර්තමානයේ වෛද්‍යවේදී උපාධිය, ශල්‍ය වෛද්‍යවේදී උපාධිය (MBBS) හදාරණ ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම් පහක් සිටින අතර හෙද විද්‍යාවේදී උපාධිය හදාරණ ශිෂ්‍ය කණ්ඩායම් හතරක් සිටිති. වර්තමානයේ මෙම පීඨය තුළ ශිෂ්‍යයන් 510 දෙනෙකු අධ්‍යාපනය ලබන අතර කාර්ය මණ්ඩලය 68 දෙනෙක් සේවයේ යෙදී සිටිති. 2017 දෙසැම්බර් 31 වනවිට වෛද්‍ය උපාධිධාරීන් 204 ක් සහ හෙද උපාධිධාරීන් 56 ක් මෙම පීඨයෙන් සාර්ථකව උපාධිය අවසන් කර ඇත.

කෙසේ වුවද, දැනට මෙම පීඨය පවත්වා ගෙන යනු ලබන්නේ වී අලෙවි මණ්ඩලයෙන් ලබාගත් තාවකාලික ගොඩනැගිලිවලය. වී ඇඹරුම්හල හා වී ගබඩා නවීකරණය කොට විද්‍යාගාර සහ දේශනශාලා ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලබයි. එමනිසා, අධ්‍යයනයන්ගේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම මෙන්ම ශිෂ්‍යයන් සහ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා හිතකර ජීවන පරිසරයක් ගොඩනැංවීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. එය පෙරදැරව ඉහළ ගුණාත්මකභාවයෙන් යුතු වෛද්‍ය හා හෙද උපාධිධාරීන් බිහිකිරීම සහතික කරනු වස් විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් සඳහා වැඩි ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් අධ්‍යාපනික ක්‍රියාකාරකම් හා ජීවන තත්ත්වයන් ලබාදීම වෙනුවෙන් උසස් අධ්‍යාපන හා මහාමාර්ග අමාත්‍යාංශය විසින් නව ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීමට යෝජනා කර ඇත.

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා මූල්‍ය සහාය ලබා දෙන ලෙස අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල වෙතින් ඉල්ලීමක් කරන ලදී. එයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් කුවේට් ඩිනාර් 10ක (ආසන්න වශයෙන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 34) ණය පහසුකමක් ලබාදීමට ඔවුහු එකඟත්වය පල කළහ. මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා නැගෙනහිර විශ්වවිද්‍යාලය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. ව්‍යාපෘතිය 2020 වර්ෂය අවසන් වනවිට නිමකිරීමට අපේක්ෂිතයි.

කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, මහවැලි සංවර්ධන වැඩසටහනෙහි කොටසක් වන අතර මොරගහකන්ද ව්‍යාපෘතිය සමඟ එකට ඇඳුනු ව්‍යාපෘතියකි. වාර් සහ පානීය ජලයෙහි පවතින ධාරිතාවයන් ඉහල නැංවීමත්, කළු ගඟ නිම්නයේ වාර් ප්‍රදේශ පුළුල් කිරීමත්, සහ එමගින් ආහාර නිෂ්පාදනය ඉහල නැංවීමත් සහ මාතලේ, අනුරාධපුර, පොළොන්නරුව සහ ත්‍රිකුණාමල දිස්ත්‍රික්කයන්හි ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීමත් මෙම ව්‍යාපෘති අරමුණු වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මහවැලි අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. 2018 වර්ෂය අවසාන වන විට ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

මෙම ව්‍යාපෘතිය සෞදී අරමුදල, කුවේට් අරමුදල සහ ඔපෙක් අරමුදලෙහි මූල්‍ය සහාය ඇතිව ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

කොළඹ ජාතික මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ විශේෂයෙන් ම කොළඹ මහ නගර සීමාව තුළ පවතින අධික තදබදය වාහන ධාවනය වේගය අඩුවීමටත්, ගමන්කාලය සහ සේවා ලබාදීමේ පිරිවැය ඉහළ යාමටත්, පරිසර දූෂණය, අනතුරු, ඉන්ධන නාස්ති වීම් මෙන්ම ආරක්ෂිත ක්‍රියාවලිය පුළුල් වීම වැලැක්වීමටත් හේතු වී ඇත. පාලනයකින් තොරව මාර්ග සංවර්ධනයත්, පටු මාර්ග හා නිසි පරිදි පාලනය නොවන මංසන්ධි හේතුවෙන් මෙවැනි තත්වයන් නිර්මාණය වී ඇත. කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ ආරක්ෂිත ක්‍රියාවලිය කෙරෙහි කොළඹ මාර්ග ජාලයෙහි මෙම සෘණාත්මක බලපෑම සැලකිල්ලට ගත් අන්තර් ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල කොළඹ ජාතික මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යයනය සඳහා ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 50 ක් ලබා දී ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය තුළ

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කය තුළ මාර්ග කොටස් 13 ක් සංවර්ධනය කිරීම සහ නාවල පාලම ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමත් අන්තර්ගත වේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. 2020 වනවිට ව්‍යාපෘතිය නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය.

අපස්මාර රෝහල් ව්‍යාපෘතිය

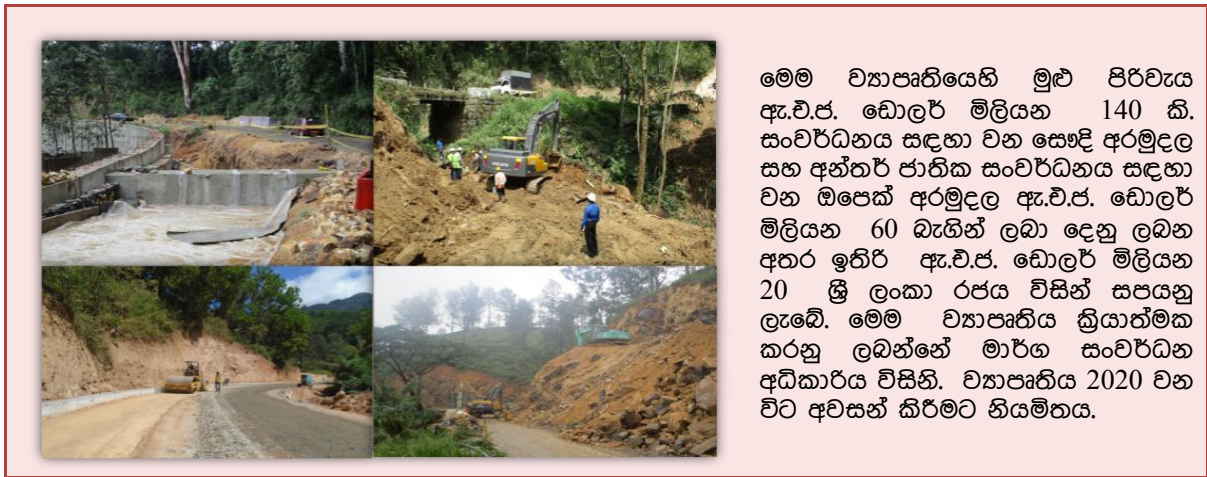
අපස්මාර රෝහල් ව්‍යාපෘතිය සෞදී අරමුදල විසින් මූල්‍යයනය කරනු ලබන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ හි අපස්මාර රෝගීන් සඳහා ප්‍රතිකාර ලබා දීම වෙනුවෙන් සැලසුම් කර තිබේ. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකා ජාතික රෝහල් පරිශ්‍රය තුළ නවීන තාක්ෂණයන් සහ වෛද්‍ය විකිත්සක උපකරණ සහිත අට මහල් රෝහල් ගොඩනැගිල්ලකින් මෙම ව්‍යාපෘතිය අන්තර්ගත වේ. මෙම රෝහල 2017 ඔක්තෝම්බර් මස දී අතිගරු ජනාධිපතිතුමා විසින් උත්සවාකාරයෙන් විවෘත කරන ලදී. මෙම උත්සව අවස්ථාව සඳහා සෞදී අරමුදලෙහි නිලධාරීන් ද සහභාගී විය. ව්‍යාපෘතිය සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

A 05 මාර්ගයේ බදුල්ල සිට වෙන්නලාඩ් දක්වා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

මඩකලපුව සිට බදුල්ල හරහා ජේරාදෙණිය දක්වා ගමන් ගන්නා රථ වාහන බොහොමයක් භාවිතා කරන නැගෙනහිර පළාත සහ මධ්‍යම පළාත් යා කරන ප්‍රධාන මහා මාර්ග අතරින් එකක් ලෙස ජේරාදෙණිය-බදුල්ල- වෙන්නලාඩ් මාර්ගය හඳුනාගෙන තිබේ. දැනට පවතින බදුල්ල - වෙන්නලාඩ් මාර්ගය ඉතාමත් පටු වූව ද අවහිරතා සහිත අඛණ්ඩ වූ මාර්ගය පෘෂ්ඨයන් සහිත මාර්ගයකි. එමනිසා බදුල්ල සහ වෙන්නලාඩ් අතර ගමනාගමනය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා A 05 මාර්ගයේ මෙම කොටස සංවර්ධනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත

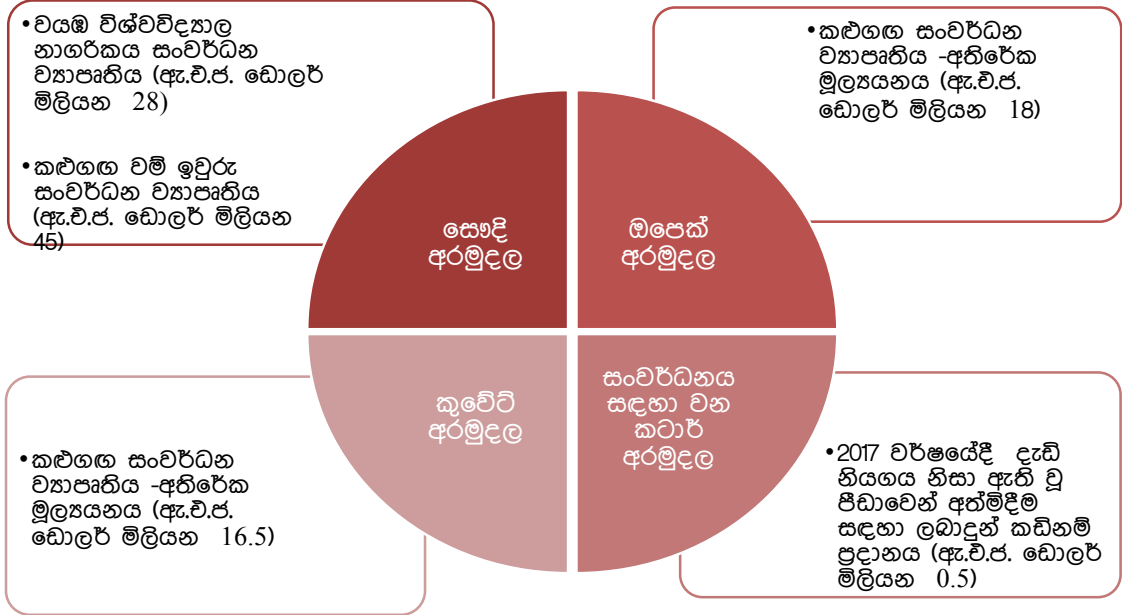
මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු පිරිවැය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 140 කි. සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල සහ අන්තර් ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 60 බැගින් ලබා දෙනු ලබන අතර ඉතිරි ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 20 ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සපයනු ලැබේ. මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන්නේ මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසිනි. ව්‍යාපෘතිය 2020 වන විට අවසන් කිරීමට නියමිතය.

2017 දී පුළුල් වූ සහයෝගීතාවයන්

නොසලකන ලද භූගෝල තත්වයන් හෙතුවෙන් අත්තිවාරම්වල සිදුවූ වෙනස්වීම් සහ සැලසුම්වල සිදුවූ අත්‍යවශ්‍ය සංශෝධනයන් හේතුවෙන් කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියෙහි පිරිවැය ඉහළ යාමක් සිදුවිය. මේ හේතුවෙන්, කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා අතිරේක අරමුදල් සම්පාදනය කිරීම වෙනුවෙන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 16.5 ක ණය මුදලක් ලබාදීමට අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වන කුවේට් අරමුදල එකඟ වී ඇති අතර අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා වන ඔපෙක් අරමුදල

විසින්ද ඒ සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 18 ක ණය මුදලක් ලබාදීමට එකඟ වී ඇත. තවද ඉතිරි හිඟ මුදල සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල මගින් ආවරණය කිරීමටද නියමිතය. මීට අමතරව උසස් අධ්‍යාපන හා වාරිමාර්ග ක්ෂේත්‍රයන් හි ව්‍යාපෘති දෙකක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 73 ක ණය පහසුකමක් ද සංවර්ධනය සඳහා වන සෞදී අරමුදල මගින් ලබා දී ඇත.

2017 වර්ෂය තුළ මැද පෙරදිග සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ එකඟතාවයන් පහත පරිදි වේ.

2017 හි උපයෝජනයන්

2017 වර්ෂයේදී මැදපෙරදිග සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් වෙතින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 53 ක් උපයෝජනය වී ඇත.

මැදපෙරදිග සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ වර්තමාන ආයෝජන කළමි

වගුව 7.1: මැදපෙරදිග සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ වර්තමාන ආයෝජන කළමි

ව්‍යාපෘතියේ නම	සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු	ණය මුදල (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
බදුල්ල සිට වෙන්කලාඬි දක්වා ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සෞදි අරමුදල	60
	ඔපෙක් අරමුදල	60
මාර්ග ජාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	සෞදි අරමුදල	60
	ඔපෙක් අරමුදල	40
කොළඹ ජාතික මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය	ඔපෙක් අරමුදල	50
බස්නාහිර පළාත් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඔපෙක් අරමුදල	17
පාලම් 25 ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය	කුවේට් අරමුදල	34
අපස්මාර රෝහල සහ සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතිය	සෞදි අරමුදල	32
	සෞදි අරමුදල	46
කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඔපෙක් අරමුදල	34
	කුවේට් අරමුදල	51
කළුගඟ වම් ඉවුරු සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	සෞදි අරමුදල	45
නැගෙනහිර විශ්වවිද්‍යාලයේ සෞඛ්‍ය රක්ෂණ විද්‍යා පීඨය සඳහා ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම	කුවේට් අරමුදල	34
	සෞදි අරමුදල	28
අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරේ 'ආ' කොටස	කුවේට් අරමුදල	11.1

මැදපෙරදිග සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ අනාගත ආයෝජනයන්

- 1 •කළුගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය -අතිරේක මූල්‍යයනය (සෞදි අරමුදල) -ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 16
- 2 •ශ්‍රී ලංකා තාක්ෂණික අධ්‍යාපන සංවර්ධන වැඩසටහන (ඔපෙක් අරමුදල) -ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 50
- 3 •රක්වාන දෙහියාය මාර්ගය සහ කලවාන-රක්වාන මාර්ගයේ මාර්ග කොටස් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම (ඔපෙක් අරමුදල) -ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 78

7.2. දකුණු ආසියානු රටවල්

ඉන්දියාව

ඉන්දියානු රජය, ශ්‍රී ලංකාවට දකුණු ආසියානු කලාපයෙහි සිටින ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් එක් ප්‍රමුඛ පාර්ශ්වකරුවෙක් වේ. ඉන්දියානු රජය විසින් වර්ෂ 1973දී ඉන්දියානු රුපියල් මිලියන 46.35ක් වටිනා භාණ්ඩ ආනයන ණය මුදලක් ප්‍රදානය කරමින් පළමු ණය පහසුකම සපයා ඇත.

වර්තමානයේදී, ප්‍රධාන වශයෙන්ම ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පුළුල් කිරීම, ජීවනෝපාය සංවර්ධනය, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය, ධාරිතා සංවර්ධනය, ආර්ථික නවීකරණය යන ක්ෂේත්‍ර සඳහා ණය, ප්‍රදාන සහ තාක්ෂණික ආධාර යන ක්‍රමවේද ඔස්සේ ඉන්දියානු සංවර්ධන සහායන් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ගලා එනු ලබයි.

ප්‍රදාන
ආපසු ගෙවීමක් අවශ්‍ය නොවන අරමුදල් භාණ්ඩ හෝ සේවාවන් ලෙස සිදුකරනු ලබන සංක්‍රාම ප්‍රදාන වේ.

- හදිසි පූර්ව රෝහල් ගිලන් රට සේවාව- ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 226කි.
- උතුරු, නැගෙනහිර, මධ්‍යම සහ ඌව පළාත්වල නිවාස ඒකක 50,000ක් ඉදිකිරීම - ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 267.
- අනෙකුත් ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති වගු අංක 7.2 හි ලැයිස්තු ගත කොට ඇත.

ණය මාලාව
ණය මාලාවක් යනු අනුමත උපරිම සීමාවක් තුළ අවශ්‍යතාවය පරිදි කොටස් වශයෙන් ගැනීම සඳහා විදේශ බැංකුවක් හෝ ණය දෙන ආයතනයක් විසින් සපයනු ලබන ණය පහසුකමකි. එම සීමාව තුළින් ගනු ලබන ණය මුදල සඳහා පමණක් පොලී අයකරනු ලබන අතර උපයෝජනය කල මුදල පමණක් ආපසු ගෙවිය යුතු වේ.

- ත්‍රිවිධ හමුදාවට සහ පොලීසියට උපකරණ සැපයීම/මිලදී ගැනීම. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 100.
- දක්ෂිණ දුම්රිය මාර්ගය පුළුල් කිරීම, සහ බලවේග කට්ටල සහ දුම්රිය එන්ජින් මිලදී ගැනීම. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 167.
- උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යළි ඉදිකිරීම. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 416 ක් හා ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 382කි.
- දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කිරීම. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 318කි.

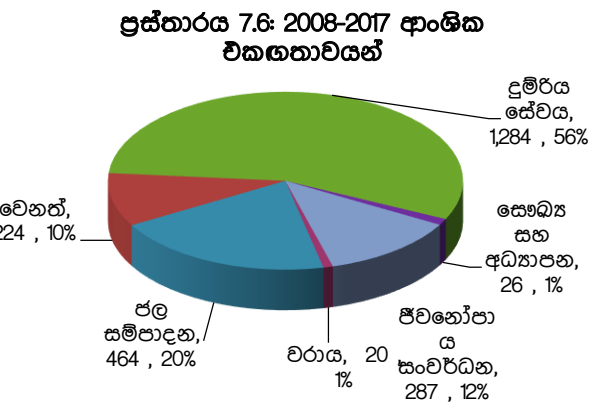
ගැනුම්කරුගේ ණය පහසුකම්
භාණ්ඩ හෝ සේවාවන් මිලදී ගැනීම සඳහා සම්පාදනය කරනු ලබන ණය පහසුකමකි.

- විසල් දඹුල්ල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 60.69
- ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාවට අධි තාක්ෂණික නෞකා මිලදී ගැනීම. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 124
- අලව්ව, පොතුහැර සහ පොල්ගහවෙල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 91.8
- කුණ්ඩසාලේ-හාරගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 146.31
- අළුත්ගම, මතුගම සහ අගලවත්ත ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය. ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 164.9

ඉන්දියානු ප්‍රදාන මූලාරම්භයන්

වර්තමානයේ, ඉන්දියානු ණය ආධාර ඉන්දියානු රජයේ නිල ණය සම්පාදකයා වන ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව විසින් සම්පාදනය කරනු ලබන අතර ප්‍රදාන ආධාර ඉන්දියානු රජය විසින් විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සහ කුඩා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යෝජනා ක්‍රම තුළින් සම්පාදනය කරනු ලබයි.

2008-2017 ආංශික එකඟතා

සැලකිල්ලට බඳුන්වන කාලපරිච්ඡේදය තුළදී, මුළු ඉන්දියානු ණය එකඟතා ප්‍රමාණයෙන් සියයට 56 ක එකඟතා දුම්රිය අංශය සංවර්ධනය සඳහා ලබා දී ඇත. මීට අමතරව පිලිවෙලින් සියයට 20 ක සහ සියයට 12 ක එකඟතා ලබාදෙමින් ජල සම්පාදනය සහ සහිපාරක්ෂාව මෙන්ම ජීවනෝපාය අංශ සඳහා සහයෝගය ලබා දී ඇත.

විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

ඉන්දියානු රජය විසින් ප්‍රදාන ආධාර යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ව්‍යාපෘති ගණනාවක් මූල්‍යයනය

සලම්බයිකුලම් නිවාස ව්‍යාපෘතිය - චච්චියාව

කොට ඇත. උතුරු, නැගෙනහිර, මධ්‍යම සහ උළු පළාත්වල නිවාස ඒකක 50,000 ක් ඉදිකිරීම සඳහා විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යෝජනා ක්‍රමය යටතේ ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 267 ක ප්‍රදාන ආධාර ලබා දී ඇත.

දුන්නිනානේ නිවාස ව්‍යාපෘතිය - මධ්‍යම පළාත

මෙම ව්‍යාපෘතිය UNHABITAT, අන්තර් ජාතික රතුකුරුස සංවිධානය (IFRC), Habitat for Humanity Sri Lanka සහ ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාව තුළ හදිසි පූර්ව රෝහල් ප්‍රතිකාර හිලන් රට සේවාවක් ස්ථාපිත කිරීම

ශ්‍රී ලංකාව තුළ මාර්ග අනතුරු, හෘද රෝග, විෂ ශරීර ගතවීම්, හදසි ආපදා තත්වයන්, ක්ෂතිය (traumas) ආදී විවිධ හේතූන් නිසා හදිසි වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සඳහා වන අවශ්‍යතාවය වේගයෙන් ඉහල යමින් පවතී. මෙම තත්වය තුළ හදිසි අවස්ථාවන්ට ගොදුරුවූවන්ගේ ජීවිත රැක ගැනීම සඳහා වහාම වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර ලබා දීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. මෙම අවශ්‍යතාවය හඳුනාගත් ශ්‍රී ලංකා රජය, ඉන්දියානු රජයේ සහයෝගය ඇතිව, ශ්‍රී ලංකාව තුළ හදිසි පූර්ව රෝහල් ප්‍රතිකාර හිලන් රට සේවාවක් ස්ථාපිත කිරීම

සඳහා මූලික අඩිතාලම දමන ලදී. ඉන්දියානු අග්‍රාමාත්‍යවරයා විසින් 2015 මාර්තු මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදු කළ සංචාරයේ දී හදිසි පූර්ව රෝහල් ප්‍රතිකාර හිලන් රට සේවාවක් ඇරඹීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 7.6 ක ප්‍රදාන ආධාර (රු. මිලියන 1000) ලබාදීමට එකඟ විය.

ගරු ඉන්දියානු අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ ශ්‍රී ලංකා නිල සංචාරය අතරතුර මෙම ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 7.6 ක (රු. මිලියන 1000) ප්‍රදානයක් ලබාදීමට එකඟ විය. ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර යටතේ බස්නාහිර හා දකුණු පළාත් ආවරණය කරනු ලබන අතර, ඒ සඳහා හිලන් රට 88 ක් සේවයේ යොදවා ඇත. ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියරේ සාර්ථකත්වය මත ඉතිරි අදියරයන් ක්‍රියාත්මක කරනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය 2016 ජූලි මස 28 වන දින ගරු ශ්‍රී ලංකා අග්‍රාමාත්‍යවරයාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දියත් කෙරිණි. ගරු ඉන්දිය අග්‍රාමාත්‍යවරයා ද වන්දිකා තාක්ෂණය ඔස්සේ මෙම අවස්ථාවට සජීවීව සහභාගී විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය දිවයිනේ අතිකුත් පළාත් වලට ව්‍යාප්ත කිරීමේ අරමුණ ඇතිව ඉන්දියානු රජය විසින් තවත් වර්ෂයක කාලයක් සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 15.2 ක අතිරේක ප්‍රදාන ආධාරයක් සම්පාදනය කිරීමට එකඟ විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය දිවයින පුරා හිලන් රට 297 ක් සේවයෙහි යොදවමින් අදියර හතරක් යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

අනාගතයේ දී මෙම ව්‍යාපෘතිය පාර්ලිමේන්තුවේ පනතක් මඟින් සම්මත කරනු ලබන "1990 සුවසැරිය පදනම" මඟින් පාලනය කරනු ඇත. මෙම පදනමේ මූලික අරමුණ වන්නේ අවශ්‍ය රෝගීන් පහසුවෙන් ප්‍රවාහනය කිරීම සඳහා ගාස්තු අයකිරීමකින් තොරව දීපව්‍යාපිත ගිලන් රථ සේවාවක් ලබාදීමයි. 2018 වර්ෂයේ පළමු කාර්තුව තුළ දී "1990 සුවසැරිය පදනම" පනත් කෙටුම්පත පනතක් ලෙස නීතිගත කිරීමට අවශ්‍ය මූලික විධි විධාන සම්පාදනය කොට ඇත.

ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 10 ක ප්‍රදාන ආධාර යටතේ ඇඳුන් 150 කින් සමන්විත හැටන්-දික්ඔය මූලික රෝහල ඉදිකිරීම නිම කොට ඇති අතර 2017 වසරේ දී එම රෝහල උත්සවාකාරයෙන් විවෘත කොට ජනතා අයිතියට පත් කිරීම ශ්‍රී ලංකා අතිගරු ජනාධිපතිතුමාගේ සහ ඉන්දීය ගරු අග්‍රාමාත්‍යතුමාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් සිදු කෙරුණි. මෙම ව්‍යාපෘතිය සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

කුඩා සංවර්ධන ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති

ඉන්දියානු රජය විසින් කුඩා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කාණ්ඩය යටතේ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා උපරිමය රුපියල් මිලියන 300 දක්වා ප්‍රදාන ආධාර ලබාදෙනු ලබයි. මෙම කාණ්ඩය යටතේ පහත සඳහන් අංශ කෙරෙහි විශේෂ සැලකිල්ලක් යොමු කරමින් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කර ඇත. එම අංශ වන්නේ නැවත පදිංචි කිරීම, නිවාස, ජීවනෝපාය සංවර්ධනය, ධීවර, රැකියා ලබාදීම, කාන්තාවන් සවි බල ගැන්වීම, වෘත්තීය පුහුණුව, අධ්‍යාපනය හා පර්යේෂණ, සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරකම්, ක්‍රීඩා, කාර්මාන්ත සංවර්ධනය, රෝහල් සහ වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථානයන්හි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සහ වෛද්‍ය උපකරණ සැපයීම යන අංශයන්ය.

වගුව 7.2: මෑතකදී අත්සන් තබන ලද ප්‍රදාන ව්‍යාපෘති පහත සඳහන් පරිදි ඉදිරිපත් කළ හැක

ව්‍යාපෘතියේ නම	ප්‍රදානයේ වටිනාකම (රු. මිලියන)	2017. 12. 31 දිනට උපයෝජනයන් (රු. මිලියන)	තත්ත්වය
යාපනය නව සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය ඉදිකිරීම	1,600	454	2019 පෙබරවාරි මස නිමකිරීමට අපේක්ෂිතය.
උතුරු පළාතේ පාසැල් 27ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම	250	79.5	2018 ජූනි මස නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය.
මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහලේ ශල්‍ය කාර්ම ඒකකයක් ඉදිකිරීම සහ වෛද්‍ය උපකරණ සැපයීම	275	-	ටෙන්ඩර් පරිපාටිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.
වවුනියාව දිස්ත්‍රික් රෝහලේ ඇඳුන් 200කින් සමන්විත වාට්ටු සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම සහ වෛද්‍ය උපකරණ සැපයීම	254	187	ගොඩනැගිල්ල ඉදිකිරීම නිමකොට ඇත. උපකරණ සැපයීම 2018 අප්‍රේල් මස නිම කරනු ඇත.
මුලතිව් ධීවරයින් සඳහා ධීවර බෝට්ටු 150ක් සහ උපකරණ සැපයීම	75	-	2018 ජූනි මස නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය.
හම්බන්තොට දිස්ත්‍රික්කයේ ධීවර සහ ගොවි ජනතාවගේ ජීවනෝපාය සංවර්ධනයට සහයෝගය ලබා ගැනීම	300	-	සැපයීම් ඇණවුම් නිකුත්කර ඇත. 2018 මැයි මස සැපයීම් සම්පූර්ණ කරනු ලැබේ.
මහනුවර, පල්ලෙකැලේ දළඳා මාලිගාව සඳහා පුහුණු පාසලක් ස්ථාපිත කිරීම	145	-	2018 මාර්තු මස ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්තුව ප්‍රදානය කිරීමට නියමිතය.

යාපනය විශ්ව විද්‍යාලයේ ඉංජිනේරු හා කෘෂිකර්ම පීඨයන් සඳහා ගොඩනැගිලි සංකීර්ණයක් සහ අවශ්‍ය පහසුකම් සම්පාදනය කිරීම	600	533	ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම අවසන් අතර උපකරණ සපයා ඇත. නිපුණතා සංවර්ධන සංරචකය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.
රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලය සඳහා නවීන ශ්‍රවණාගාරයක් ඉදිකිරීම	265	-	2018 අප්‍රේල් මස නිම කිරීමට අපේක්ෂිතය.

මූලාශ්‍රය: ඉන්දියානු රජය

ශ්‍රී ලංකාවට ණය ආධාර

ඉන්දියානු රජය විසින්, ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව හරහා ණය මාලාවන් සහ ගැණුම්කරුගේ ණය පහසුකම් යන යෝජනා ක්‍රම යටතේ ණය ආධාර සපයනු ලැබේ. ඉන්දියානු රජය විසින් ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව හරහා දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය සඳහා ණය මාලාවන් සම්පාදනය කොට ඇත. උක්ත කාර්ය සඳහා ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව විසින් වර්ෂ 2008 සිට මේ දක්වා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1,285

ක් වටිනා මූල්‍ය ආධාර ණය මාලාවන් හතරක් යටතේ සම්පාදනය කොට ඇති අතර, එම ණය දකුණු සහ උතුරු දුම්රිය මාර්ග වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා උපයෝජනය කොට ඇත. තවදුරටත්, ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ජල සම්පාදන අංශය සංවර්ධනය සඳහා ගැණුම්කරුගේ ණය පහසුකම් යටතේ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 463.7ක් වටිනා ණය පහසුකම් හතරක් ප්‍රදානය කොට ඇත.

ශ්‍රී ලංකා නාවික හමුදාවට අධි තාක්ෂණික නෞකා 2ක් මිලදී ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාව අවට මුහුදේ ආරක්ෂාව සහ ශ්‍රී ලංකා වෙරළ ආසන්නයෙන් ජාත්‍යන්තර මුහුදු මාර්ග ඔස්සේ ගමන් කරන නෞකාවලට ආරක්ෂාව සැපයීම අරමුණු කොටගෙන ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 124.03ක් වටිනා අධි තාක්ෂණික නෞකා දෙකක් මිලදී ගැනීම සඳහා 2013 නොවැම්බර් මස 11 වෙනි දින ඉන්දියානු රජය සමඟ ගැණුම්කරුගේ ණය පහසුකම් ගිවිසුමකට එළඹෙන ලදී. මේ යටතේ පළමු අධි තාක්ෂණික නෞකාව 2017 වර්ෂයේ ඉදිකොට ශ්‍රී ලංකා නාවුක හමුදාවට භාර දෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ශ්‍රී ලංකා නාවුක හමුදාව විසින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. දෙවන අධි තාක්ෂණික නෞකාවේ ඉදිකිරීම් කටයුතු 2018 මාර්තු මස නිම කිරීමට නියමිතය.

2017 වර්ෂයේ එකඟතා

ශ්‍රී ලංකා රජය ඉන්දියානු රජය සමඟ පහත සඳහන් ව්‍යාපෘතිවලට ප්‍රදාන ආධාර ලබා ගැනීම සඳහා ආසන්න වශයෙන් රු. බිලියන 1.8 ක් වටිනා අවබෝධතා ගිවිසුම් වලට එළඹ ඇත.

- යාපනය දිස්ත්‍රික්කයේ වැසිජල එකතුකිරීමේ පද්ධති 3,000ක් ඉදිකිරීම (රු. මිලියන 300)
- ආදර්ශ ගම්මාන නිවාස ව්‍යාපෘතිය යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ දිස්ත්‍රික්ක 25 තුළ නිවාස 600ක් ඉදිකිරීම (රු. මිලියන 300)
- නුවරඑළිය, පුස්සැල්ලාව සරස්වතී විද්‍යාලය වැඩි දියුණු කිරීම (රු. මිලියන 95)
- අනුරාධපුර සෝභිතනිමි ගම්මානයේ නිවාස 153ක් ඉදිකිරීම සහ යටිතල පහසුකම් සම්පාදනය කිරීම (රු. මිලියන 296.5)

- පොලොන්නරුව, කදුරුවෙල භ්‍රෞතාෂා පාසැලක් ඉදිකිරීම (රු. මිලියන 300)
- හැටන් තොන්ඩමන් වෘත්තීය මධ්‍යස්ථානය නවීකරණය කිරීම (රු. මිලියන 199)
- දකුණු පළාතේ දිළිඳුකම පිටු දැකීමේ ග්‍රාම ශක්ති නිවාස ව්‍යාපෘතිය (රු. මිලියන 300)

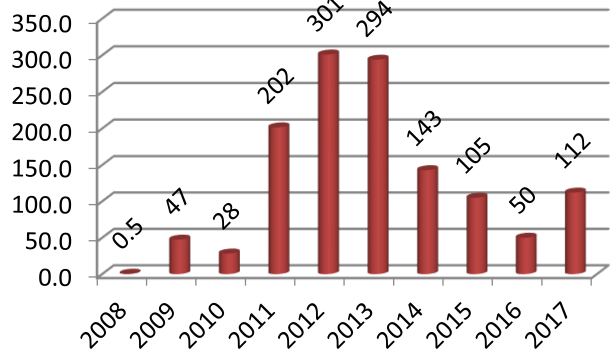
තවදුරටත්, දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 318ක් ලබාගැනීමට ශ්‍රී ලංකා රජය, ඉන්දියානු අපනයන-ආනයන බැංකුව සමඟ ගිවිසුමකට එළඹ ඇත. උක්ත සංවර්ධන සහායන්ට අමතරව, ඉන්දියානු රජය නියං සහ ගංවතුර සහන සඳහා ආධාර සපයා ඇත.

2017 වර්ෂයේ උපයෝජනයන්

2011 – 2013 කාලපරිච්ඡේදය තුළ එක් එක් වර්ෂයේ වාර්ෂික උපයෝජනයන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 200 ඉක්මවා ඇති අතර, 2012 වර්ෂයේ දී ඉහළම උපයෝජනය වන ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 301 වාර්තා වී ඇත. මෙම විශිෂ්ට මට්ටමේ උපයෝජනයට ප්‍රධානම ලෙස බලපෑ සාධක වී ඇත්තේ සුනාමියට හානිවූ දකුණු දුම්රිය මාර්ගය යලි ඉදිකිරීම, ත්‍රිවිධ හමුදාවට සහ ශ්‍රී ලංකා පොලීසියට උපකරණ/සැපයීම් ප්‍රසම්පාදනය කිරීම, නිවාස ඉදිකිරීම සහ ජීවනෝපාය සංවර්ධනය සහ යුද්ධයේ බලපෑමට ලක්වූ උතුරු දුම්රිය මාර්ගය යලි ඉදිකිරීම වේ.

ප්‍රස්තාරය 7.7 : උපයෝජන 2008- 2017 (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)

2017 වර්ෂයේ ණය සහ ප්‍රදාන ලෙස සිදුවී ඇති සමස්ත උපයෝජනය ආසන්න වශයෙන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 112 වේ.

වගුව 7.3: ඉන්දියානු සහාය මත දැනට ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතියේ නම	වෙන්කර ඇති මුදල (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
ණය මාලාවන්	
ත්‍රිවිධ හමුදාවට සහ ශ්‍රී ලංකා පොලීසියට උපකරණ/සැපයීම් ප්‍රසම්පාදනය කිරීම	100
උතුරු දුම්රිය මාර්ගය නැවත ඉදිකිරීම	798
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ඕමන්තෙයි-පලෙ ▪ මැදවච්චිය-මඩු, මඩු-තලෙමන්නාරම ▪ පලෙ සිට කන්කසන්තුරය දක්වා දුම්රිය මාර්ගය සංවර්ධනය ▪ අනුරාධපුරය සිට කන්කසන්තුරය සහ මැදවච්චිය සිට තලෙමන්නාරම ජැටිය දක්වා සංඥා සහ විදුලි සංදේශ පද්ධතිය ▪ දුම්රිය එන්ජින් 10 ක් මිලදී ගැනීම ▪ දුම්රිය බලවේග කට්ටල 6ක් මිලදී ගැනීම ▪ බස් රථ එන්ජින් 500 ක් මිලදී ගැනීම ▪ භාණ්ඩ ප්‍රවාහන මැදිරි 20ක් සහ තෙල් ප්‍රවාහන ටැංකි 30ක් සැපයීම 	
දුම්රිය ක්ෂේත්‍රය සංවර්ධනය	318
<ul style="list-style-type: none"> ▪ මහව සිට ඕමන්තෙයි දක්වා දුම්රිය මාර්ගය නවීකරණය කිරීම ▪ (අදියර 2, මහව-අනුරාධපුර, අනුරාධපුර-වච්චියාව) ▪ අනුරාධපුර-ඕමන්තෙයි දුම්රිය මාර්ගයේ සංඥාපද්ධති ස්ථාපිත කිරීම ▪ ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවයට මගී ප්‍රවාහන මැදිරි 160ක් සැපයීම 	
ගැණුම්කරු ණය පහසුකම්	
විසල් දඹුල්ල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	60.7
ශ්‍රී ලංකා නාවුක හමුදාවට අධි තාක්ෂණික නෞකා 2ක් මිලදී ගැනීම	124
අලව්ව, පොතුහැර සහ පොල්ගහවෙල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	91.8
කුණ්ඩසාලේ-හාරගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	146.3
අඵත්ගම, මතුගම සහ අගලවත්ත ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	164.9

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

අනාගත ඉන්දියානු සහායන්

කන්කසන්තුරේ වරාය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

කන්කසන්තුරේ වරාය ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මඟින්, අතීතයේ පැවති දේශීය සහ කළාපීය වාණිජ සබඳතා ප්‍රවර්ධනය, උතුරේ වෙළඳාම ශක්තිමත් කිරීමක් වශයෙන් ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා දිරිදීමක් සිදුවීම ආදියට දායකත්වයක් ලැබෙනු ඇතැයි රජය හඳුනාගෙන ඇත. ඉන්දියාවේ සියළුම නැගෙනහිර වරායන්ට මෙන්ම මියන්මාරය හා බංග්ලාදේශයට ද ආසන්න වරාය කන්කසන්තුරේ වනු ඇත.

කන්කසන්තුරේ වරාය, වාණිජ වරායක් බවට පත් කිරීමට සහ ශ්‍රී ලංකාව කළාපීය නාවුක මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත් කිරීමේ රජයේ වෘත්තීය ශක්තිමත් කිරීමක් වශයෙන් ඉන්දියානු රජය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 45.3ක ණය මාලාවක් සම්පාදනය කිරීමට එකඟ වී ඇත. මෙම ණය පහසුකම 2018 ජනවාරි මාසයේ මුල් භාගයේ දී අත්සන් කිරීමට අවශ්‍ය සියළු කටයුතු සම්පාදනය කොට ඇත.

පොල්ගහවෙල සිට කුරුණෑගල දක්වා ද්විත්ව දුම්රිය මාර්ගයක් ඉදිකිරීම

ඉන්දියානු මූල්‍ය ආධාර යටතේ සංවර්ධනය කරනු ලැබූ උතුරු සහ නැගෙනහිර දුම්රිය මාර්ග සහ දුම්රිය සංඛ්‍යාව ඉහළ නැංවීමේ තීරණාත්මක පවත්වා ගැනීම සඳහා තවත් දුම්රිය මාර්ග කිහිපයක් වැඩිදියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය බව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් හඳුනාගෙන ඇත.

නගර ප්‍රසාරණය වීමත් සමඟ කොළඹ අගනගරය සමඟ අන්තර් සම්බන්ධතා පවත්වා ගැනීමට ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇතිවේ. මෙම පසුබිම තුළ, පවතින ණය මාලාවන්ගේ ඉතුරුම් භාවිතා කොට මෙම ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යයනය කරන ලෙසට ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ඉන්දියානු රජය වෙත ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කොට ඇත.

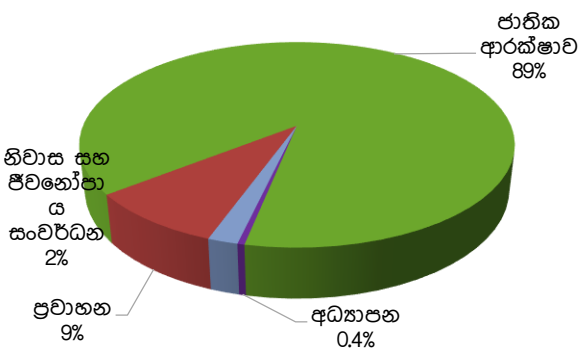
කොළඹ සිට උතුරු සහ නැගෙනහිර දුම්රිය මාර්ගයන් සම්බන්ධ කිරීමේ දී පොල්ගහවෙල සහ කුරුණෑගල අතර පවතින මාර්ග අවහිරය මගහරවා ගැනීම සඳහා එම මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් බවට පත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. ඉහත පළාත් තුළ නාගරික සහ උප-නාගරික

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මේ වන විටත් මූලික ව්‍යාපෘති සැකසීමේ කටයුතු ආරම්භ කොට ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 50ක් පමණ වනු ඇත.

පාකිස්ථානය

ශ්‍රී ලංකාව ණය සහ ප්‍රදාන වශයෙන් පාකිස්ථානයෙන් ආධාර ලබාගෙන ඇත. පාකිස්ථානයෙන් ලබාගත් ප්‍රථම ණය ආධාරය වන ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 5 ක් 1991 වර්ෂයේ දී දුම්රිය බලවේග කට්ටල මිලදී ගැනීම සඳහා ලබා ගෙන ඇත. තවදුරටත්, පාකිස්ථානු රජය විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 50 ක් වන ණය මාලාවක් වර්ෂ 2006 දී පිරිනමා ඇත. වර්ෂ 2014 දී මන්තාරම සහ වවිනියා දිස්ත්‍රික්ක වල අවතැන්වූවන් සඳහා වූ නිවාස වැඩසටහනට ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 1 ක ප්‍රදාන ආධාර පාකිස්ථානයෙන් ලබා ගෙන ඇත. මීට අමතරව, සංවර්ධන ව්‍යාපෘති 6ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් 350,000 ක ප්‍රදාන ආධාර 2014 වර්ෂයේ දී ප්‍රදානය කොට ඇත.

ප්‍රස්තාරය 7.8: 1991 සිට ආංශික චක්‍රගතාවයන්

මිලියන 200ක ණය පහසුකම් ලබා දීමට පාකිස්ථානු රජය චක්‍රගතාවය පළ කොට ඇත. මේ සඳහා වූ ද්විපාර්ශ්වික සාකච්ඡා පාකිස්ථානයේ ඉස්ලාමාබාද් නුවර සිදු කර ඇත.

8. දියුණු ආර්ථික අංශය

බටහිර රටවල සංවර්ධන සහය

සම්බන්ධිත සංවර්ධන සහයෝගීතා ආයතන සංඛ්‍යාව සහ සම්බන්ධීකරණය කරනු ලබන සහයෝගීතාවයන්හි ස්වරූපය සැලකිල්ලට ගන්නා විට දියුණු ආර්ථික අංශය විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වඩාත් විවිධාංගීකරණය වූ අංශය වේ. මූලික වශයෙන් බටහිර අර්ධගෝලයේ සහ ඕෂනියා කලාපය තුළ පිහිටා ඇති රටවලින් ලැබෙන්නාවූ මූල්‍ය සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයන් මෙම අංශය විසින් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලැබේ. අදාළ රටවලින් ලැබෙන සහයෝගයන් අතරට සහනදායී ණය, ප්‍රදානයන්, අපනයන ණය පහසුකම් සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයන් ඇතුළත්වේ.

20 වන ශතවර්ෂය තුළදී ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ අරමුණ ඇතිව විශාල වටිනාකමකින් යුතු ප්‍රදානයන් යුරෝපීය රටවලින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදෙනු ලැබීය. කෙසේවුවද, ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන තත්වය මැදි ආදායම් ලබන රටක තත්වයට පත්වීමත් සමඟ අදාළ බටහිර රටවලින් ලැබුණු ලැබුණු ප්‍රදාන සහ සහනදායී ණය ප්‍රමාණය

පහත වැටුණු අතර එය රටවල් සහ අන්තර්ජාතික ආයතන කිහිපයකට සීමාවිය. ගෝලීය ආර්ථික අර්බුදය සහ යුරෝපීය කලාපීය අර්බුද මෙම ප්‍රදාන සහ සහනදායී ණය ප්‍රමාණය ක්‍රමයෙන් පහත යාම කෙරෙහි හේතු වූවාද විය හැකිය.

වර්තමානයේ ශ්‍රී ලංකාව වෙත බටහිර රටවලින් ලැබෙන මූල්‍ය සහයෝගීතාවයන්ගෙන් බහුතරයක් අපනයන ණය ස්වරූපයෙන් ලැබෙන අතර අදාළ ණය පහසුකම් මූලික වශයෙන් සහනදායී නොවන ස්වරූපයෙන් වේ. කෙසේ වුවද, දියුණු තාක්ෂණ සහ ගුණාත්මක යටිතල පහසුකම් ඇතුළු අනෙකුත් අදාළ ප්‍රතිලාභ විවෘත සහනදායී නොවන සංරචකයන්හි බලපෑම අවම කිරීමට හේතුවේ. බොහෝමයක් මෙවැනි සහයෝගීතාවයන් සෞඛ්‍ය, පාලම් සහ ගුවන් පාලම්, ජලසම්පාදන සහ අපජල කලමනාකරණ , විදුලිබල සහ ඛලශක්ති, ප්‍රවාහන සහ වෙනත් උසස් තාක්ෂණික අංශයන් තුළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා උපයෝගී කරගනු ලැබේ.

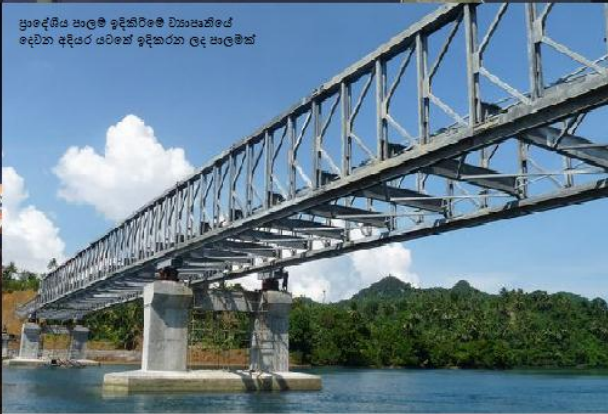
සම්බන්ධතා මධ්‍ය රෝහල

ජා-සැල අපජල පවිත්‍රාගාරය

පොල්වැව පාලම්

ප්‍රාදේශීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර යටතේ ඉදිකරන ලද පාලම්

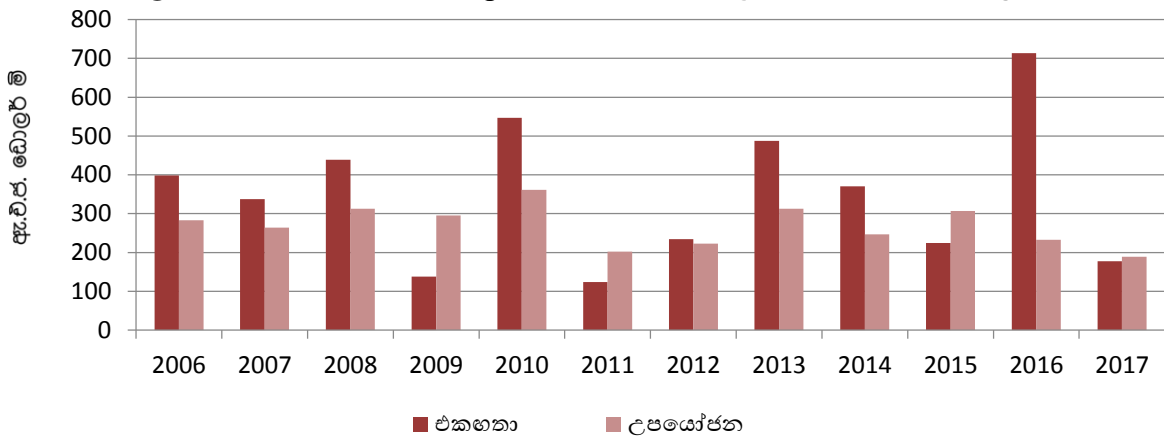
චිකිත්සාවලින් සහ උපයෝජනයන්

2008 වසරේ සිට 2017 වසර දක්වා වන දශකයක කාල පරිච්ඡේදය තුළ බටහිර රටවලින් ලැබුණු සම්පූර්ණ චිකිත්සාවලින්ගේ ප්‍රමාණය ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 3400 පමණ වේ. මූල්‍ය සහයෝගීතාවයන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් ජලසම්පාදන සහ සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘති සංවර්ධනය කිරීම සඳහා යොදවන ලදී. තවද පාලම් ද ඇතුළුව ප්‍රවාහන අංශය, බලශක්ති සහ සෞඛ්‍ය යන අංශ සඳහාද අදාල සහයෝගයන්ගෙන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ආයෝජනය කර ඇත.

පසුගිය වසර 10 තුළ බටහිර රටවල සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන්ගේ සම්පූර්ණ උපයෝජනය ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 2,700 පමණ වේ.

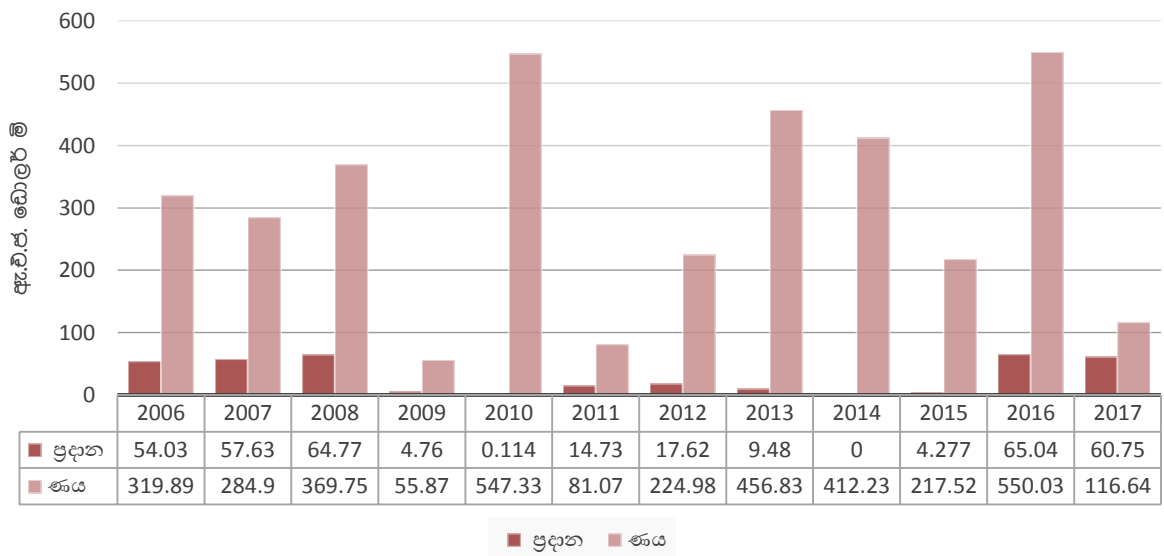
2017 වසර තුළදී වාර්තාකරන ලද ඉහලම උපයෝජනය එක්සත් රාජධානී අපනයන ණය ආයතනයේ සහයෝගීතාවය යටතේ ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ග්‍රාමීය පාලම් 537 ක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ සටහන් විය.

ප්‍රස්තාරය 8.1: චිකිත්සා සහ උපයෝජනයන්ගේ විචලනය - 2006 සිට 2017 දක්වා

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

ප්‍රස්තාරය 8.2: ණය සහ ප්‍රදාන - 2006 සිට 2017 දක්වා

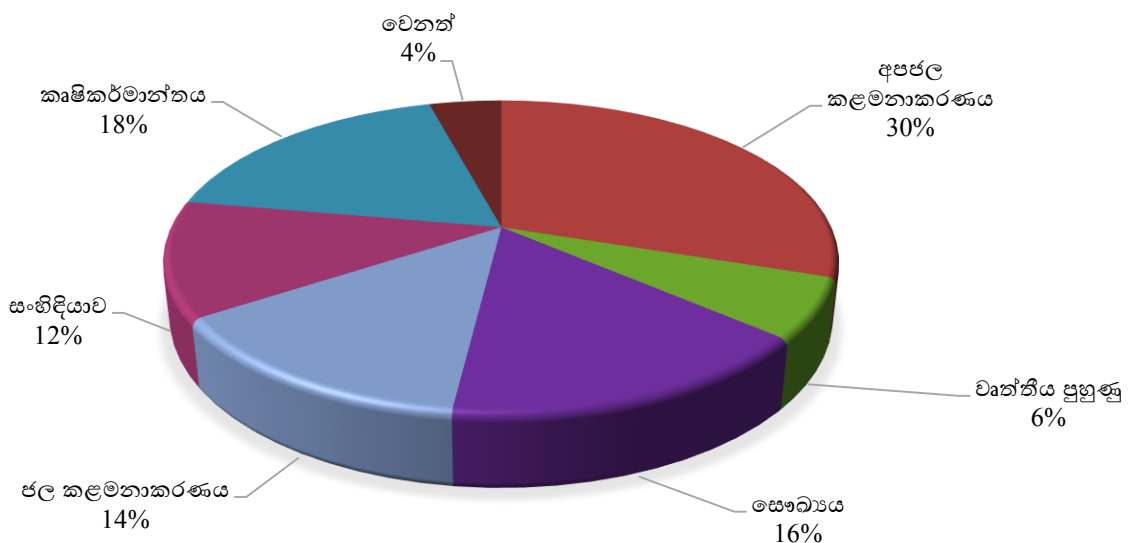

මූලාශ්‍රය: විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

වගුව 8.1: 2017 වර්ෂයේදී සිදුකරන ලද එකඟතාවයන්

සංවර්ධන සහකරු	ව්‍යාපෘතිය	වටිනාකම (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
ණය පහසුකම්		
නෙදර්ලන්තයේ බැංකුව	රබෝ තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක 3 ක භූගත ජල විමසන ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය	20.81
යුරෝපීය බැංකුව	ආයෝජන මහ කොළඹ ජල සහ අපජල කළමනාකරනය වැඩි දියුණු කිරීමේ වැඩසටහනෙහි තෙවන අදියර	53.37
රෙයිගෙයිසන් ඉන්ටර්නැෂනල්	බෑන්ක් කටුනායක ඉංජිනේරු තාක්ෂණ ආයතනය දියුණු කිරීම සහ ඉහළ නැංවීම	11.07
	රජයේ රෝහල් සඳහා ගිලන් රථ 100 ලබාගැනීම	11.72
ජර්මනියේ (KfW) බැංකුව	පුනර්නිර්මාණී ගාල්ල මහමෝදර මාතෘ රෝහලේ වැඩ අවසන් කිරීම - අතිරේක මූල්‍යාධාර ලබාගැනීම	15.97
හැටන් නැෂනල් බැංකුව	තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක 3 ක භූගත ජල විමසන ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය	3.67
උප එකතුව (ණය)		116.64
ප්‍රදාන		
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය	සහසු අභියෝග සංස්ථාව සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර ප්‍රදානය කිරීමේ හා ක්‍රියාත්මක කිරීම	7.40
	සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රතිසංස්කරණය උදෙසා වූ සහයෝගීතාවය ශක්තිමත් කිරීමේ වැඩසටහන	8.50
යුරෝපා හවුල	ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රතිසංධාන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමේ වැඩසටහන	12.81
	ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකාර්මික අංශය නවීකරණ සහයෝගීතා වැඩසටහන	32.03
උප එකතුව (ප්‍රදාන)		60.75
සම්පූර්ණ එකඟතාවයන්		177.27

ප්‍රස්තාරය 8.3: ආංශික එකඟතාවයන් 2017

2017 වර්ෂය තුළදී ණය සම්මුති සාකච්ඡා හිමි කරන ලද ව්‍යාපෘති

බටහිර රටවල්වල ණය ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2017 දී ණය සම්මුති සාකච්ඡා පවත්වන ලද ව්‍යාපෘති ලැයිස්තුව පහත පරිදි වේ.

වගුව 8.2: 2017 වර්ෂය තුළදී ණය සම්මුති සාකච්ඡා හිමි කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති		
සංවර්ධන සහකරුවන්	ව්‍යාපෘතිය	වටිනාකම (ඇ.ව.ප. ඩො. මි)
ප්‍රංශ රජය	ක්‍රීඩා පරිමාණයේ කිරි සැකසීමේ මධ්‍යස්ථාන සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	17
ප්‍රංශයේ බැංකුව	අයි.වීන්.පී. දෙහිවල ගල්කිස්ස ප්‍රදේශයේ නල මලාපවහන ආවරණය පුළුල් කිරීම ක්‍රියාත්මක කිරීම	112
යුනික්‍රෙඩිට් බැංකුව ඒ. පී.	කිරිම - කටුවන ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	13
	ඔරුගොඩවත්ත අඹතලේ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව ජලනල මාර්ගය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	62
	රජරට හා නැගෙනහිර විශ්ව විද්‍යාලවල වෛද්‍ය විද්‍යා පීඨ වලට සහ පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ සම සෞඛ්‍ය විද්‍යා පීඨයට අවශ්‍ය වෛද්‍ය උපකරණ සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	6
	දුම්රිය මාර්ග ජාලය නඩත්තු කිරීම හා ප්‍රසාරණය කිරීම සඳහා දුම්රිය පාලම් හා හැරවුම් මේස සහ ආධාරක සේවා සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය	9.4
Erste Bank der oesterreichischenSparkas sen AG	ශල්‍යාගාර සහ දැඩි සත්කාර ඒකක වැඩි දියුණු කිරීම	12
නෙදර්ලන්තයේ බැංකුව	රබෝ තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක 3 ක භූගත ජල විමසන ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතිය	22
ප්‍රංශ ආයතනය	සංවර්ධන හරිත බලශක්ති සංවර්ධන හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - දෙවන අදියර	32
	රත්මලාන / මොරටුව අපජල බැහැර කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	90
එක්සත් අපනයන ආයතනය	රාජධානියේ මූල්‍යය නුවරඑළිය ඉහළ උන්නතාංශ ක්‍රීඩා සංකීර්ණය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - වාණිජ ණය පහසුකම	56
ස්ටැන්ඩර්ඩ් බැංකුව	වාටර්ට්ට් ද සොයිසා මාතෘ රෝහලෙහි ළදරු සහ ප්‍රසව විමර්ශන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අපනයන ණය පහසුකම	22
සම්පත් බැංකුව	ද සොයිසා මාතෘ රෝහලෙහි ළදරු සහ ප්‍රසව විමර්ශන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අපනයන ණය පහසුකම	10
මහජන බැංකුව	නුවරඑළිය ඉහළ උන්නතාංශ ක්‍රීඩා සංකීර්ණය ඉදිකිරීම - වාණිජ ණය පහසුකම	21
	ඔරුගොඩවත්ත අඹතලේ මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියට සමගාමීව ජලනල පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම	9
එකතුව		495

මහදි නිමකරන ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

කිරි වළඳෙහුන් ආගනගය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1 සහ 2
 ඇ.ව.ජ.ඩො.මි 33.67
 EFIC ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ කෙදර්ලන්තයේ රබෝ බැංකුව
 කාලසීමාව - 2013-2016

ප්‍රාදේශීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 2
 බ්‍රිතන්‍ය පවුම් මිලියන 45
 ECGD ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ HSBC බැංකුව
 කාලසීමාව - 2013-2017

උතුරු පළාතේ වාණිජ පුහුණු මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ.ඩො.මි 10.5
 ජර්මානු රජය
 කාලසීමාව - 2013-2015

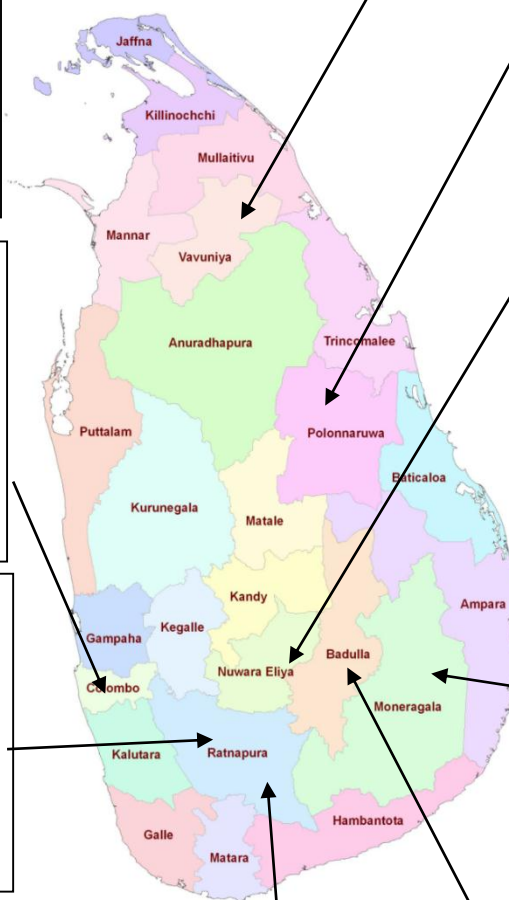
ග්‍රාමීය පාලම් 20 ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
 බ්‍රිතන්‍ය පවුම් මිලියන 35
 ECGD ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ HSBC බැංකුව
 කාලසීමාව - 2011-2015

මිලිකෝ ආයතනයේ කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
 ඇ.ව.ජ.ඩො.මි 43
 EKF ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ HSBC බැංකුව
 කාලසීමාව - 2013-2015

රාජකීර්‍ය ශුචිත් පාලම්
 යුරෝ මිලියන 28.57
 ස්පාඤ්ඤය රජය සහ BBVA බැංකුව
 කාලසීමාව - 2016-2018

නුවරඑළිය මහරෝහල සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
 යුරෝ මිලියන 41.66
 Atradius ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ කෙදර්ලන්තයේ රබෝ බැංකුව
 කාලසීමාව - 2013-2017

විසල් රත්නපුර ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය
 යුරෝ මිලියන 25.8
 CESCE ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ ස්පාඤ්ඤයේ BBVA බැංකුව
 කාලසීමාව - 2011-2017

මොණරාගල - බුත්තල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය
 යුරෝ මිලියන 23.98
 බෙල්ජියමේ KBC බැංකුව
 කාලසීමාව - 2014-2018

පර්යන්ත ලේ බැංකු නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
 යුරෝ මිලියන 21.68
 Atradius ආයතනයේ ඇපකරයක් යටතේ කෙදර්ලන්තයේ රබෝ බැංකුව
 කාලසීමාව - 2012-2016

කොලොන්න බලංගොඩ ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය
 ඇ.ව.ජ.ඩො.මි 13.9
 Fortis Bank NV / Fortis Banque SA
 කාලසීමාව - 2011-2017

බදුල්ල හාලි ඇල හා ඇල්ල ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය
 ඇ.ව.ජ.ඩො.මි 64
 ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ අපනයන ආගනගය බැංකුව
 කාලසීමාව - 2013-2016

ප්‍රංශය

1971 වසරේ සිට සන්නිවේදන, බලශක්ති, ජලසම්පාදන, අපජල කළමනාකරණය, සෞඛ්‍ය සහ මහා මාර්ග යන අංශයන්හි සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ගණනාවක් සඳහා ප්‍රංශයේ මූල්‍ය සහයෝගීතාවය ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදී ඇත. සුනාමි ව්‍යාපනයෙන් අනතුරුව 2005 වර්ෂයේදී අදාළ නැවත ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා දායකත්වය දැක්වීමේ අරමුණින් ප්‍රංශ රජය විසින් විහි සහයෝගීතාවයන්හි ප්‍රමාණය ඉහළ නංවන ලදී.

ප්‍රංශ සහයෝගීතාවයන් මූලික වශයෙන් පහත මාර්ග තුළින් ලබාදේ.

1. ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය (AFD)
2. ප්‍රංශ රජයේ සහනදායී ණය පහසුකම්
3. Bpifrance ආයතනයේ ඇපකර යටතේ ලබාදෙනු ලබන අපනයන ණය පහසුකම්

බොහෝ අවස්ථාවලදී, ප්‍රංශ ආයතනයන්හි තාක්ෂණික සහය සහ විශේෂඥතාවය අවශ්‍ය වන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ප්‍රංශයේ මූල්‍යමය සහයෝගීතාවය ලබාදෙනු ලැබේ. ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය සහ ප්‍රංශ රජය විසින් සාපේක්ෂව සහනදායී ස්වරූපයේ ණය කොන්දේසි යටතේ මූල්‍යමය පහසුකම් ලබාදේ.

2017 වර්ෂයේ කුඩා ප්‍රමාණයේ කිරි සැකසීමේ මධ්‍යස්ථාන 6 ක් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා යුරෝ මිලියන 13.9 ක

සහනදායී ණය පහසුකමක් ලබාගැනීම වෙනුවෙන් මූල්‍ය චක්‍රගතා ගිවිසුමකට ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ප්‍රංශ රජය අතර වළඹෙන ලදී.

යෝජිත ව්‍යාපෘතිය මඟින් කුඩා පරිමාණයේ කිරි නිෂ්පාදන සැකසීමේ සමුපකාර සමිති සහ සංවිධාන 6 ක් නවීන උපකරණ ස්ථාපනය කිරීම මඟින් පූර්ණ ලෙස නවීකරණය කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඊට අමතරව, අතිජනන ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් ප්‍රංශයේ ලාභ අරමුණු කර නොගත් ආයතනයක් ගොවීන් වෙත ලබාදෙනු ලබන තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ කිරි නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ සිදු කිරීමට අපේක්ෂිත විධිමත් වෙළෙඳපොළ ගවේශනයක්ද මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ සිදුකරනු ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය, 2020 වර්ෂය වන විට කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදනයන්ගෙන් ස්වයංපෝෂිත වීම සඳහා වූ රජයේ ඉලක්කය සඳහා මෙන්ම කිරි ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා වන දේශීය ඉල්ලුම සහ සැපයුම අතර වන පරතරය අවම කිරීම සඳහා දායකත්වය දක්වනු ඇති බවට අපේක්ෂිතය.

ඊට අමතරව, ප්‍රංශ සහයෝගීතාවය යටතේ ක්‍රියාවට නැංවීමේ අරමුණින් වාරිමාර්ග, ධීවර ඒකාබද්ධ නාගරික සංවර්ධන ඇතුළු නව වෙනත් අංශයන්හි තෝරා ගත් ව්‍යාපෘති කිහිපයකට අදාළ මූලික අධ්‍යයනයක් මේ වන විට සිදුකෙරෙමින් පවතී. අදාළ ව්‍යාපෘති 2019 – 2024 කාලපරිච්ඡේදය තුළ ක්‍රියාවට නැංවීමට අපේක්ෂිතය.

වගුව 8.3: ප්‍රංශ ආධාර යටතේ වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	පරමාර්ථ	වටිනාකම (ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන)
අඟිතලේ ජල සම්පාදන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමේ හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා ව්‍යාපෘතිය - ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ ජල සැපයුම සඳහා ප්‍රවේශකතාවය සහ ජල සැපයුම් පද්ධතියේ තිරසාරකත්වය ඉහළ දැමීම .	70
පුනර්ජනනීය බලශක්ති අවශෝෂණය සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	මධ්‍යම පළාත තුළ දැනට ඉදිවෙමින් පවතින කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ බලාගාරයන්ගේ අතිරේක ධාරිතාවය ජාතික පද්ධතියට අවශෝෂණය කරගැනීම	37
බලශක්ති සංවර්ධන හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	ජාතික විදුලි ජාලයේ සම්ප්‍රේෂණ යටිතල පහසුකම් ධාරිතාවය වැඩි දියුණු කිරීම.	27
නාගරික සෞඛ්‍යරක්ෂණ සහ සනීපාරක්ෂණ මූලපිරීම් ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර (ණය) - ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	මීගමුව නාගරික සීමාවේ අපජල රැස්කිරීමේ සහ පිරිපහදු කිරීමේ පද්ධතිය ව්‍යාප්ත කිරීම, අදාළ ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන 73,000 ක් පමණ වන ජනතාවකට සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සඳහා වන ප්‍රවේශකතාවය ඉහළ දැමීම, දිළිඳුකම පිටුදැකීම වෙනුවෙන් ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය මඟින් අඩු ආදායම්ලාභී කුටුම්භයන්ට අපජල කළමනාකරණ සේවාවන් සඳහා ප්‍රවේශවීමට අවස්ථාව සැලසීම	94

		සහ වෙරළ සහ සාගර පරිසර පද්ධතිය සුරක්ෂිත කිරීම සහ ජෛව විවිධත්වය පවත්වා ගැනීම.	
නාගරික සෞඛ්‍යරක්ෂණ සහ සනීපාරක්ෂණ මූලපිරීම් ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර (ප්‍රදානය) - යුරෝපා කොමිසම/ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	ජාතික ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ අපජල කළාමනාකරණ අංශය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් සහිතව මණ්ඩලයේ ඉදිරි කටයුතු පුළුල් කිරීම් සඳහා වඩාත් සුදුසු ආයතනික පසුබිමක් සහතික කිරීමේ අරමුණින් ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ අවශ්‍යතාවයන්හි විස්තරාත්මක විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම		7
අනුරාධපුර ඒකාබද්ධ නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය	සංස්කෘතික හා ස්වභාව උරුමයන් රැකගනිමින් අනුරාධපුර නගරයේ පුජනීය සහ නවීන කොටස් අතර සහසංවර්ධනය වෙනුවෙන් වූ තුලිත ක්‍රමවේදයක් ප්‍රවර්ධන කිරීම		64
විසල් මාතලේ ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම - ක්‍රෙඩිට් ඇග්‍රිකෝල් කෝපරේටිව් ඇන්ඩ් ඉන්වෙස්ට්මන්ට් බැංකුව, යුනික්‍රෙඩිට් බැංකුව, බී.එන්.පී පැරිසි බැංකුව සහ නැටික්සිස් බැංකුව	මාතලේ දිස්ත්‍රික්කය තුළ වර්තමාන ජලසැපයුම් ධාරිතාවය ඉහල නැංවීම, පානීය ජලයේ ගුණත්වය පිළිගත හැකි මට්ටමකට ගෙන ඒම සහ ජලසම්පාදන ජාලය පුළුල් කිරීම		152
කැලණි දකුණු ඉවුර ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමයෙහි දෙවන අදියර - ක්‍රෙඩිට් ඇග්‍රිකෝල් කෝපරේටිව් ඇන්ඩ් ඉන්වෙස්ට්මන්ට් බැංකුව	ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රදේශ සඳහා විශ්වාසනීය සහ ආරක්ෂිත ජල සැපයුමක් ලබාදීම		118

ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ සහයෝගීතාවය ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ ඇසින්

2004 වසරේ ඇතිවූ සුනාමි ව්‍යාසනයට අනතුරුව ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය මෙරට කටයුතු සඳහා මැදිහත් විය. ද්විපාර්ශ්වීය සංවර්ධන සහකාරවෙක් ලෙස ප්‍රතිපත්ති, ඉංජිනේරු, උපකරණ සහ ඉදිකිරීමේ අංශ වෙත ප්‍රංශ තාක්ෂණික සුවිශේෂතාවයන් ලබාගැනීම කෙරෙහි ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය අවධානය යොමු කරනු ලැබේ. පසුගිය වසර 7 පුරාවට යුරෝ මිලියන 50 ක වාර්ෂික වටිනාකමකින් යුත් සහනදායී ණය පහසුකම් සඳහා එකඟතාවයන්ට එළඹ ඇත.

වාර්ෂික උපදේශන රැස්වීම 2017

ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ ගෝලීය පස් අවුරුදු උපාය ක්‍රමයේ මූලික අරමුණ වනුයේ හරිත වර්ධනය සහ සමාජ ඒකාබද්ධතාවය ප්‍රවර්ධන කිරීමයි. ඒ යටතේ, ආර්ථික සංවර්ධනය, සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සහ පරිසර ආරක්ෂණය සඳහා දායකත්වය සලසනු ලබන ජාතික හා ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම, ජාතික ප්‍රතිපත්ති සඳහා සහයෝගය දැක්වීම, ධාරිතා වර්ධනය සහ ශ්‍රී ලංකා රජයේ සහ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය කිරීම ඇතුළත් වේ.

ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ මූල්‍ය දායකත්වය දේශගුණික විපර්යාස අවම කිරීම හෝ අනුවර්තනය සම්බන්ධව ක්‍රමිකව අවධානය යොමුකරනු ලැබේ. ව්‍යාපෘති සඳහා වන බලපෑම ඉහල නැංවීම සඳහා යුරෝපා කොමිසම (පොදු ප්‍රතිපත්ති සැකසීම වෙනුවෙන් ප්‍රදාන ලබාදීම වෙනුවෙන්), ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව සමඟ සහයෝගීතාවයන්ට එළඹීමට හියමිතය.

ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ ගෝලීය අරමුණු ඉටුකර ගැනීම සඳහා පහත ස්වරූපයේ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහයෝගය දක්වනු ලැබේ.

<p>ආකර්ෂණීය සහ අන්තර්ගෘහිත නගර සඳහා තීරසාර සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධන කිරීම</p>	<p>ඉදිරි වසර කිහිපය තුළ ගනු ලබන මූලික ආයෝජන තීරණයන් ඉදිරි දශකය තුළ නාගරික ගමන් මග සහ එහි දේශගුණය මත වන බලපෑම, ආර්ථිකමය ගමන්ගතවය සහ සමාජ අන්තර්ගතය යන අංශයන් පිළිබඳව තීරණය කරනු ඇත. ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය විසින් අවධානම් වැලැක්වීම හා දේශගුණික ක්‍රියාකාරකම් සැලසුම් කිරීම වෙනුවෙන් වන සැලසුම් සඳහා එක් නගරයකට හෝ නගර කිහිපයක් සඳහා තම දායකත්වය ලබාදෙනු ඇත. සංචාරක කර්මාන්තය හේතුවෙන් වේගයෙන් සංවර්ධනය වන සංරක්ෂණය කල යුතු නාගරික හෝ වේදිකාසිත උරුමයන් පවතින, සංවලතා සම්බන්ධයෙන් අවහිරතාවයන්ට මුහුණ දෙන හෝ දේශගුණික අවධානම් වලට ලක්වන සක්‍රීය නගර සඳහා ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේ උපායක්‍රමික ආයෝජන ලබාදීමට අපේක්ෂිතය</p>
<p>ජලාධාර මට්ටම්වල ඒකාබද්ධ කළමනාකරණය සඳහා සහය දැක්වීම</p>	<p>රටතුල සහ වර්ෂය පුරාවට ජලසම්පත අසමාන ලෙස බෙදී තිබෙන සංදර්භයක් තුල සහ ජලභාවිතය සම්බන්ධයෙන් ගැටුම් පවතින සහ වර්ධනය වන පසුබිමක් තුල ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය ඒකාබද්ධ සම්පත් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් වන ව්‍යාපෘති සඳහා ජලය ගබඩා කිරීමේ ධාරිතාවය, සහ නියාමනය වැඩිකිරීම සඳහා වන බහුකාර්යය ආයෝජන, තීරණ සහය උපකරණ සහ බහුපාර්ශවීය පිවිසුමක් මගින් සහයෝගය දක්වනු ඇත. කෘෂිකර්මාන්තය ප්‍රධාන රැකියා උත්පාදන අංශය වන රටක දේශගුණික විපර්යාස සඳහා ඔරොත්තු දෙන වගාක්‍රම ප්‍රවර්ධන කිරීමද සංවර්ධනය කෙරෙනු ඇත.</p>
<p>හරිත බලශක්ති සහ බලශක්ති කාර්යක්ෂමතාවය වර්ධනය</p>	<p>සම්පූර්ණ බලශක්ති මිශ්‍රය තුල හරිත බලශක්ති ප්‍රභවයන්ගේ කොටස වැඩිකිරීම සඳහා මෙන්ම සම්ප්‍රේෂණයේදී බලශක්ති හානිය අවම කිරීමටද ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනයේම සහය ඉදිරියට ලබාදෙනු ඇත. බලශක්ති ඉතිරි කිරීම සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍යය කාර්යසාධනය ඉහල නැංවීමට සුදුසු ජාල පද්ධතියක් ප්‍රවර්ධන කිරීමට සිදුකරනු ඇත.</p>
<p>නීල ආර්ථික විභවතාවය ඉහළ නැංවීම</p>	<p>නීල ආර්ථිකය විදේශ විනිමය සඳහා වන ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් වන අතර ආහාර සුරක්ෂිතතාවය සහ රැකියා උත්පාදනය සම්බන්ධයෙන් මූලික වේ. එසේම වය පාරිසරික කාරණා සම්බන්ධයෙන් අභියෝගාත්මක වන අතර තිරසාරභාවය සම්බන්ධයෙන්ද විභව වේ. සියයට 70 ක් පමණ වන වර්තමානයේ මිලියන 2.2 පමණ සහ 2020 වන විට මිලියන 4 වන සංචාරකයන්ගේ ප්‍රමුඛ තේරීම මෙම වෙරළ තීරය වනු ඇත. උපායක්‍රමික අංශයක් වන ධීවර අංශයද රජයේ සහ ධීවරයන්ගේ උණ ආයෝජනයට ලක්ව ඇත. තවද, මිලියන 10 ක් පමණ වන නාගරික ජන සංඛ්‍යාවෙන් ¼ කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් වෙරළේ සිට කිලෝමීටරයකට වඩා අඩු ප්‍රදේශයක් තුල වාසය කරනු ලැබේ. එවැනි තත්වයක් තුල මිනිස් ක්‍රියාකාරකම්හි අවාසිදායක බලපෑම් අවම කිරීමටත් (ජලදූෂණය වැනි) නීල ආර්ථික විභවතාවය ඉහල නැංවීමත් අරමුණු කරගෙන ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය ව්‍යාපෘති සඳහා සහයෝගය දක්වනු ඇත.</p> <p>අපජල කළමනාකරණය - අපජල කළමනාකරණය ශ්‍රී ලංකා රජයේ අවධානයට ලක්කර ඇති ප්‍රමුඛතම අංශයක් වේ. අංශය තුල ඉහත ආයෝජනයන් සිදුකිරීම සඳහා ඉතා දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පවතී. ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය දැනටමත් මෙම අංශය තුල ආයෝජනය කර ඇති අතර අදාල ප්‍රමාණය නැංවීමටද අපේක්ෂිතය. මහජන දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් තුලින් පොදු සෞඛ්‍ය ගැටළු පිළිබඳව කටයුතු කිරීමටද අපේක්ෂිතය.</p> <p>ධීවර කර්මාන්තය ධීවර අංශයේ නව රැකියා, තිරසාරත්වය ඉහල නැංවීම අරමුණු කොට ගෙන ධීවරයන්ගේ ආදායම් මට්ටම ඉහල නැංවීමට අවස්ථා ඇති කිරීමට මෙන්ම ක්ෂේත්‍රයේ තිරසාරභාවය ඇති කිරීමට උපායක්‍රමයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත සහයෝගය දක්වනු ඇත.</p>

මෙම පස් අවුරුදු උපායක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමට, ශ්‍රී ලංකාවට සහ ශ්‍රී ලාංකික ජනතාවට ප්‍රතිලාභ අත්කර දීමට, වාර්ෂික චක්‍රගතාවය යුරෝ මිලියන 100 දක්වා ඉහල දැමීමට ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය සූදානම්ය.

2017 වර්ෂය තුළදී ප්‍රංශ සංවර්ධන ආයතනය:

- රත්මලාන - මොරටුව ප්‍රදේශයන්හි වාසය කරන ජනතාවට ප්‍රතිලාභ අත්කර දීම වෙනුවෙන් යුරෝ මිලියන 75 ක අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා චක්‍රගතවන ලදී;
- ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ වන වාර්ෂික උපදේශන රැස්වීම් පැවැත්වීමට අනුග්‍රහය දැක්වීම;
- ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉහල දුත මණ්ඩලයකට රී-යුනියන් දිවයිනේ (ප්‍රංශයට අයත් ඉන්දියන් සාගරයේ පිහිටා ඇති දිවයිනක්) අධ්‍යයන සංචාරයක් සංවිධානය කිරීම;
- ශ්‍රී ලංකාව සඳහා 2017 - 2021 සඳහා වන උපායක්‍රමය අවසානයට පත්කිරීම.

ඕස්ට්‍රේලියාව

1950 වර්ෂයේදී කොළඹ ක්‍රමය පිහිටුවීමේ සිට අද දක්වාම ඕස්ට්‍රේලියාව වෙතින් සංයෝගිතාවයන් ලැබෙමින් පවතින අතර එය දෙරට අතර වන වසර 70 ක් පමණ වන සංවර්ධන සංයෝගිතාවය මනාව පිළිබිඹු කරනු ලැබේ.

ඕස්ට්‍රේලියානු විදේශ සබඳතා සහ වෙළෙඳ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබාදෙන තාක්ෂණික හා අනෙකුත් ප්‍රදානයන්ද ඇතුළුව ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත ඕස්ට්‍රේලියානු රජය විසින් ලබාදෙන ලද සංවර්ධන සහයන්ගෙන් සුවිශේෂී ප්‍රතිලාභ රැසක් ලබා ඇත.

වර්තමානයේදී ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන ඕස්ට්‍රේලියානු ආධාර වැඩසටහන ආර්ථික සහයෝගීතා පිවිසුමක් යටතේ කළමනාකරණය කරනු ලබන අතර එය ශ්‍රී ලාංකීයන් උදෙසා ආර්ථික අවස්ථා ඇතිකිරීම මෙන්ම 2030 තිරසාර සංවර්ධනය මෙන්ම තිරසාර සංවර්ධන සඳහා වන න්‍යාය පත්‍රය අභිමතාර්ථ ලඟා කර ගැනීම මූලික වේ. ලබාදෙන සහයෝගයේ ස්වරූපය මත බොහෝමයක් ඕස්ට්‍රේලියානු ආධාර වැඩසටහන් ලෝක බැංකුව, අන්තර්ජාතික මූල්‍ය සමායතනය හෝ එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය වැනි බහුපාර්ශ්වීය ආයතන, ආසියානු පදනම වැනි අන්තර්ජාතික රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හෝ කළමනාකරණ කොන්ත්‍රාත්කරුවන් මගින් ක්‍රියාත්මක කෙරේ.

ඕස්ට්‍රේලියානු රජය, ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන්ට මෙන්ම පෞද්ගලික අංශයේ සහ

ප්‍රජා අංශයේ පුද්ගලයින්ට ඕස්ට්‍රේලියානු ප්‍රදාන වැඩසටහන යටතේ දිගුකාලීන ශිෂ්‍යත්ව ලබාදෙනු ලබන ප්‍රධාන දායකයා වේ. ඉහල දැනුමකින් සහ කුසලතාවයකින් යුක්තව ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන සහ තීරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය සඳහා සහභාගිවීමට කාන්තාවන් දිරිගැන්වීම මෙම වැඩසටහනේ මූලික අරමුණ වේ. වර්තමානය වන විට 60 ට ආසන්න සිසුන් පිරිසක් ඕස්ට්‍රේලියාවේ පිළිගත් විශ්ව විද්‍යාලයන්හි තම පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා හදාරමින් සිටිනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සැලකිය යුතු වටිනාකමකින් යුත් අපනයන පහසුකම් ඕස්ට්‍රේලියාවේ අපනයන මූල්‍ය රක්ෂණ සමාගම මගින් ලබාදෙනු ලැබේ. 1999 වසරේදී පළමු අපනයන ණය පහසුකම අම්පාර ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමයේ පළමු අදියර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාදෙන ලදී. මෑතකදී අත්සන් කරන ලද ණය ගිවිසුමක් මගින් ග්‍රාමීය ආර්ථික අමාත්‍යාංශයට විදේශීය කිරි ඵලදෙනුත් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ආනයනය කිරීමට හැකිවිය. වර්තමානයේ EFIC ආයතනයේ සහයෝගය ඇතිව අතනාවශ්‍ය රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

පහත ඕස්ට්‍රේලියානු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වැඩසටහන් සඳහා පාලිත ගිවිසුම් මෑතකදී අත්සන් කරන ලදී.

වගුව 8.4: මෑතදී ඕස්ට්‍රේලියාව සමඟ අත්සන් කරන ලද පාලිත ගිවිසුම්

ව්‍යාපෘතිය	ප්‍රදාන වටිනාකම (ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් මිලියන (ඕ.ඩො.ම))	ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතන	පරමාර්ථ
වෙළෙඳපොළ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඕ.ඩො.ම 12	සංචාරක සංවර්ධන සහ ක්‍රිස්තියානු සබඳතා අමාත්‍යාංශය	පසුගාමී ප්‍රදේශයන්හි සංචාරක කර්මාන්තය සඳහා වන ආර්ථික පදනම ඉහත නැංවීම මගින් දුප්පත්කම අවම කිරීම. ශ්‍රී ලංකාවේ ගෝලීය ප්‍රතිරූපය ඉහල නැංවීම සහ සංචාරකයින් ඉහල සංඛ්‍යාවක් ආකර්ෂණය කර ගැනීම. සංචාරක කර්මාන්තය තුළ රැකියා අවස්ථා හා ආදායම් මට්ටම ඉහත දැමීම.
අන්තර්ගෘහිත ආර්ථික වර්ධනය සඳහා නිපුණතා	ඕ.ඩො.ම. 15	නිපුණතා සංවර්ධන සහ වෘත්තීය පුහුණු අමාත්‍යාංශය	අම්පාර, මඩකලපුව, ත්‍රිකුණාමලය සහ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කයන්හි සංචාරක අගය දාමය තුළ හඳුනාගන්නා ලද ආර්ථික අවස්ථා හා සංවර්ධන සේවාවන් සඳහා වන ප්‍රවේශය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
වර්ධනය සඳහා යහපාලනය වැඩසටහන	ඕ.ඩො.ම. 31	මුදල් හා ජනමාධ්‍යය අමාත්‍යාංශය	මෙම වැඩසටහන මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික වර්ධනය සඳහා වන ප්‍රයත්නය සඳහා සහය දැක්වීම මෙන්ම දුප්පත්කම සහ විෂමතාවය අවම කිරීම වෙනුවෙන් ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ බෙදාහැරීම සඳහා

සහයෝගය දැක්වීමට අරමුණු කොට ගෙන ඇත. වසේම, මෙම වැඩසටහන මඟින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ ජාතික, පළාත් සහ ප්‍රාදේශීය මට්ටමිහි අන්තර්ගෘහිත ආර්ථික වර්ධනය සම්බන්ධයෙන් සිදුකරනු ලබන ප්‍රතිපත්ති සැකසීමේ සහ බෙදාහැරීමේ ශක්‍යතාවය සම්බන්ධ ක්‍රියාකාරකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සහයෝගය දක්වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකා ආධාර වැඩසටහන 2017 - 2018 (ඕස්ට්‍රේලියානු මහ කොමසාරිස් කාර්යාලයේ වාර්තාවකි)

2017 – 2018 කාලසීමාව සඳහා ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදෙන ඕස්ට්‍රේලියානු විදේශ සංවර්ධන සහයෝගීතාවයේ ප්‍රමාණය ඕ.ඩො. මි. 27.7ක් පමණ වේ. මෙම වටිනාකමින් ඕ. ඩො. මි 19.9 ක් ද්විපාර්ශ්වික අරමුදල් වෙතින් සහ ඕ.ඩො.මි. 7.8 ක් ප්‍රාදේශීය සහ ගෝලීය අරමුදල් වෙතින් ලබාදී ඇත.

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වන පහත ආධාර පරමාර්ථ තුනට අනුකූලව ඕස්ට්‍රේලියානු ප්‍රදානයන් ලබාදේ.

- වෙළෙඳපොළ වර්ධන වැඩසටහන (Market Development Facility)
- අන්තර්ගෘහිත ආර්ථික වර්ධනය සඳහා කුසලතා වැඩසටහන (Skills for Inclusive Economic Growth)
- ප්‍රාදේශීය සවිබල ගැන්වීම මඟින් ආර්ථික වර්ධනය (Local Empowerment through Economic Development)

මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් උතුරු පළාතේ ධීවර සහ කෘෂිකාර්මික සමුපකාර සමිති අපනයන සැපයුම් දාමයට සම්බන්ධ කිරීම සාර්ථකව සිදුකර ඇත.

සංවර්ධනය සඳහා යහපාලනය ආයෝජනය - ඕ.ඩො.මි. 31 - 2016-2021

- තිරසාර සහ අන්තර්ගෘහිත වර්ධනය සඳහා වන බාධාවන් අවම කිරීම (ලෝක බැංකුව මඟින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ.)

වෙළෙඳ ප්‍රතිපත්ති සහ වෙළඳාම සඳහා පහසුකම් සැලසීම, ආයෝජන සඳහා හිතකර ව්‍යාපාරික පරිසරයක් ඇති කිරීම, රජය සතු ව්‍යාපාර ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, සංචාරක කර්මාන්තයේ සංවර්ධනය නවෝත්පාදනය සහ ව්‍යවසායක සංවර්ධනය මඟින් පෞද්ගලික අංශයෙහි විභවතාවය ඉහල නැංවීමට සහය දැක්වීම මඟින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියට දායක වීම.

මූලික ආයෝජන:

අඩු ආදායම්ලාභීන් සඳහා ආර්ථික අවස්ථා (ඕස්ට්‍රේලියානු ඩොලර් මිලියන (ඕ.ඩො.මි) 32 - 2014 – 2022)

පෞද්ගලික අංශය මූලික කරගත් වර්ධනය මඟින් දුප්පත්කම අවම කිරීමට අපේක්ෂිතය. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවලියකින් සමන්විතවේ:

• **උපජාතික යහපාලන ශක්තිමත් කිරීමේ වැඩ සටහන (ආසියානු පදනම මඟින් ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබේ)**

ආර්ථික වර්ධනය ප්‍රවර්ධන කිරීම, බදුපදනමට ඉහල නැංවීම, සේවා සම්පාදනය සහ පුරවැසියන්ට ප්‍රතිචාර දැක්වීම ඉහල නැංවීම මඟින් පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන ආයතනයන්ට සහය දැක්වීම සිදුකරනු ලැබේ.

• **පළාත් පාලන ආයතන වල කාන්තා නියෝජනය**

මැතිවරණ ක්‍රමය සඳහා අන්තර්ජාතික පදනමට සහ පොදු ඩිමක් සෙවීමේ ආයතනයට පළාත්පාලන ආයතනයන්හි කාන්තා නියෝජිතයන්ගේ සහභාගිත්ව ප්‍රතිශතය සියයට 4 සිට සියයට 25 (2018 ජුනි අවසානයේදී) ක් දක්වා ඉහල නැංවීම සඳහා මැතිවරණ කොමිසම ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය සහ මාධ්‍ය ආයතන සමඟ කටයුතු කිරීම සඳහා සහය දැක්වීම සිදුකරනු ලැබේ.

සංවර්ධනය සඳහා යහපාලනය වැඩසටහන සඳහා පාලිත ගිවිසුමට අත්සන් කිරීම.

වැඩබිමේ කාන්තාවන් (ඕ.ඩො.මි. 15 2016 – 2020)

මෙම වැඩසටහන මඟින් මධ්‍ය පරිමාණයේ සිට මහා පරිමාණයේ සමාගම් වෙත ඉහල කාන්තාවන් සංඛ්‍යාවක් බඳවා ගැනීම සඳහා වන අවබෝධය ඉහල නැංවීම, ක්ෂුද්‍ර, සුළු හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යාපාර පවත්වා ගෙන යනු ලබන කාන්තාවන්ට මූල්‍ය ප්‍රවේශයන් සඳහා වන අවහිරතා අවම කිරීම හා අදාල ආයතනවල කාන්තා ශ්‍රම දායකත්වය ඉහල නැංවීම සහ කාන්තාවන් සහ ඔවුන්ගේ සැපයුම් දාම වෙත ආයෝජන සිදුකිරීමට මහාපරිමාණ සමාගම්හි අතිප්‍රේරණය ඉහල නැංවීම අරමුණු කෙරේ.

වෙනත් වර්තමාන ද්විපාර්ශ්වික වැඩසටහන්

- **ඕස්ට්‍රේලියානු සම්මාන ශිෂ්‍යත්ව සහ අධිශිෂ්‍යත්ව (ඕ.ඩො. මි. 3.9 - 2017 – 2018)**

2017 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලාංකික සිසුන් 150 ක් වෙත ඕස්ට්‍රේලියාවේදී අධ්‍යයන කටයුතු සිදුකිරීම සඳහා කෙටිකාලීන සහ දිගුකාලීන ශිෂ්‍යත්ව පිරිනමා ඇත. 2018 වර්ෂය තුළදී එවැනි ශිෂ්‍යත්ව 208 ක් පිරිනමනු ඇති බවට අපේක්ෂිතය. මෙම වැඩසටහන විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ ක්‍රියාවට නංවනු ලැබේ.

• **ස්වේච්ඡා සේවකයින්**

2015 – 2017 කාල සීමාව තුළදී අන්තර්ජාතික සංවර්ධනය සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු ස්වේච්ඡා සේවකයේ වැඩසටහන යටතේ ස්වේච්ඡා සේවකයින් 32 කු ශ්‍රී ලංකාව තුළ සේවය කරමින් සිටී. 2018 වර්ෂය සඳහා වන ස්වේච්ඡා සේවකයින් සංඛ්‍යාව මෙතෙක් තීරණය කර නොමැත. විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව මෙම වැඩසටහනේ ශ්‍රී ලාංකික සහකරු ලෙස කටයුතු කරනු ලැබේ.

- **2017 වර්ෂයේ දී ඇතිවූ ඩොංගු උවදුර සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම**

අදාල වැඩ සටහන ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය (ඇ.වි.ප.. ඩො. මි. 500,000) මඟින් ක්‍රියාවට නංවන ලද අතර දීර්ඝකාලීන පර්යේෂණ සබඳතා වැඩසටහනක් මොනෂ් ලෝක මදුරු වැඩසටහන සහ ශ්‍රී ලංකා සෞඛ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව එක්ව ක්‍රියාවට නංවමින් පවතී.

- **සංහිදියාව සඳහා වන සහයන්**

ඕ. ඩො. මි. 1.5 ක ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත මෙම වැඩසටහන යටතේ අතුරුදහන්වූවන් සඳහා වන කාර්යාලයක් ස්ථාපනය කිරීම සඳහා තාක්ෂණික ආධාර ලබාදීමට නියමිතය.

ගෝලීය සහ ප්‍රාදේශීය වැඩසටහන්

- ඕස්ට්‍රේලියාව විසින් සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන, සහ පරිසර යන අංශ වෙනුවෙන් ගෝලීය අරමුදල් මඟින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත සහයෝගය දක්වනු ලැබේ. උදාහරණ ලෙස ඒඩ්ස්, ක්ෂය රෝගය සහ මැලේරියාව වෙනුවෙන් වන ගෝලීය අරමුදල මඟින් ලබාදෙන ලද ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 12.4 ක ප්‍රදානය (2017 – 2019) සහ ලෝක පරිසර පහසුකම (2014 – 2018) මඟින් ජෛව විවිධත්ව, පාංශු බාදනය සහ දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාදෙන ලද ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 11 ක ප්‍රදානය දැක්විය හැක.
- ඕස්ට්‍රේලියානු රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වැඩසටහන යටතේ 2017 – 2018 කාලසීමාව තුළ ඕ. ඩො. මි. 14.04 ක මුදලක් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන Caritas Australia, Oxfam Australia, Plan International, World Vision and Palmera Projects වැනි ඕස්ට්‍රේලියානු රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වෙත ලබාදී ඇත.
- සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍යයන් දෙක අතර සහයෝගීතාවයන් (ඕ. ඩො. මි. 3.6 2014 – 2018)
 ඉන්දියානු සාගරයේ ජාතික ගවේශන සහ මුදවාගැනීමේ සේවය වර්ධනය කිරීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු නාවික ආරක්ෂක අධිකාරිය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ අදාළ ආයතන අතර ඇතිවූ සහයෝගීතාවය සහ ඕස්ට්‍රේලියානු බටහිර විශ්වවිද්‍යාලය සහ ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් විශ්වවිද්‍යාල ත්‍රිත්වයක් අතර ප්‍රජා මූලික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ඇතිවූ එකඟතාවයන්.
- පෞද්ගලික ආයෝජන සංවර්ධන සමූහය (Private Infrastructure Development Group) මඟින්

ඕස්ට්‍රේලියානු ආධාර වැඩසටහන සිංගප්පූරුව මූලික කරගත් InfraCo Asia Development ආයතනයට ශ්‍රී ලංකාවේ කෝට්ටේ ප්‍රදේශයේ අපද්‍රව්‍ය තුලින් බලශක්තිය නිපදවන ව්‍යාපෘතියකට ආයෝජනය කිරීම සඳහා සහය දක්වන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශයේ අපද්‍රව්‍යයන්ගෙන් අඩක් පමණ මෙගාවොට් 10 ක් පමණ වන බලශක්තියකට පරිවර්තනය කරනු ඇත.

- සෞඛ්‍ය මූලපිරීම සඳහා දත්ත (Bloomberg Data for Health Initiative)
 මෙම වැඩසටහනේ වර්තමාන අදියර (2015 – 2019) ක්‍රියාවට නැංවීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියාවේ විදේශ සබඳතා සහ වෙළෙඳ අමාත්‍යාංශය/innovation Xchange විසින් වෙන්කරන ලද ඕ. ඩො. මි. 4 ක මුදලින් ඕ. ඩො. මි. 500,000 ක මුදලක් මේ සඳහා වෙන්කරන ලදී. මෙම වැඩසටහන මඟින් කාර්යක්ෂම සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පූර්ණ සෞඛ්‍ය දත්ත රැස් කිරීම සිදුකරනු ලැබේ.

- නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයෙන් වැලකීම
 2017 වර්ෂය තුළදී හඳුනා නොගත් නිදන්ගත වකුගඩු රෝගයට පිළියම් සොයා ගැනීම පිණිස ඕස්ට්‍රේලියාවේ න්‍යෂ්ටික විද්‍යා සහ තාක්ෂණික සංවිධාන විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ඒ හා සම්බන්ධ ජනාධිපති කාර්යය සාධන බලකාය අතර එකඟතා ගිවිසුමකට එළඹෙන ලදී. මෙම සහයෝගීතාවය වර්ධනය කරගැනීම සඳහා 2017 නොවැම්බර් මස පැවති සැලසුම්කිරීමේ වැඩමුළුව මෙම වැඩසටහන මඟින් මූල්‍යයනය කරන ලදී.

චක්ෂත් රාජධානිය

පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයට එක්වීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාව සහ චක්ෂත් රාජධානිය අතර සංවර්ධන සහයෝගීතාවය ආරම්භ විය. 1979 වර්ෂයේදී වික්ටෝරියා වේල්ල සහ විදුලිබලාගාරය ඉදිකිරීම සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් 247.1 ක වටිනාකමක් වෙනුවෙන් ඇති කරගනු ලැබූ ගිවිසුම චක්ෂත් රාජධානිය සමඟ ඇති කරගත් පළමු ද්විපාර්ශ්වික ගිවිසුම වේ. එතැන්පටන් ප්‍රදාන, ණය ආධාර සහ අපනයන ණය පහසුකම් යන ස්වරූපයන් යටතේ ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 925 ක පමණ මූල්‍ය

සහයෝගීතාවයන් චක්ෂත් රාජධානිය වෙතින් ලබා දී ඇත. පාලම් වැනි ආර්ථික යටිතල පහසුකම් චක්ෂත් රාජධානියේ ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජය විසින් අවධානය යොමු කර ඇත. පසුගිය වසර කිහිපය තුළ මුළු රටම ආවරණය වන පරිදි පාලම් ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා චක්ෂත් රාජධානිය විසින් වාණිජ බැංකු හරහා අපනයන ණය පහසුකම් කිහිපයක්ම ලබාදෙන ලදී.

ඊට අමතරව එක්සත් රාජධානියේ අපනයන මූල්‍ය ආයතන එහි සෘජු ණය පහසුකම් යෝජනාවලිය ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදෙන අතර

ඒ යටතේ ඉදිරියේදී ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනා ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් සම්බන්ධයෙන් සම්මුති සාකච්ඡා පවත්වමින් සිටිනු ලැබේ.

වගුව 8.5: එක්සත් රාජධානියේ මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කල ව්‍යාපෘති 2012 - 2017

ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (ඇ.වි.ජ. බොලර් මි)
2012 ශ්‍රී ලංකාව තුළ ග්‍රාමීය පාලම් 210 ඉදිකිරීම	මීටර් 6 – 30 දක්වා දිගින් යුත් ස්ථිර වානේ පාලම් 210 ක් සැලසුම් කිරීම, හිඟපාදනය, සැපයුම, ස්ථාපනය කිරීම සහ පැවරීම	44.14
2013 ප්‍රාදේශීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය අදියර II	පාලම් 104 ක් ඉදිකිරීම මගින් ජාතික මාර්ග පද්ධතියේ දුබල පාලම් ඉවත් කිරීම සහ පද්ධතියේ ධාරිතාවය ඉහල නැංවීම	70.67
2014 ග්‍රාමීය වානේ පාලම් 618 ක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මීටර් 6 – 30 දක්වා දිගින් යුත් ස්ථිර වානේ පාලම් 618 ක් සැලසුම් කිරීම, හිඟපාදනය, සැපයුම, ස්ථාපනය කිරීම සහ පැවරීම	161.72

ග්‍රාමීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

දුරස්ථ ගම්මානයන්ට ප්‍රතිලාභ ලබාදීම මෙන්ම ප්‍රමුඛ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්හි ප්‍රතිලාභ ගලායාම අරමුණු කොට ගෙන රජය විසින් රටතුළ සම්බන්ධතාවයන් ඉහල නැංවීම සඳහා ඉහළ අවධානයක් යොමුකර ඇත. එවැනි තත්වයක් යටතේ පාලම් 1210 ක් අදියර තුනක් යටතේ ඉදිකිරීම මගින් ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ, නාගරික ප්‍රදේශයන්ට සම්බන්ධ කිරීම ග්‍රාමීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂිතය.

ව්‍යාපෘතියේ අදියර 01 යටතේ බ්‍රිතාන්‍ය පවුම් 45 ක් වැය කර මීටර් 06 සිට 30 ක දිගකින් යුතු ස්ථිර වානේ පාලම් 210 ක් දැනටමත් ඉදිකර ඇත.

ව්‍යාපෘතියේ ඉතිරි අදියරයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා පාලම් 618 ක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් පවුම් මිලියන 100 ක වටිනාකමින් යුතු කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුමක් බ්‍රිතාන්‍යයේ Cleveland Bridge UK Ltd සමඟින් සහ පාලම් 475 ක් ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් යුරෝ මිලියන 105 ක් වටිනාකමින් යුත් කොන්ත්‍රාත්තු ගිවිසුමක් නෙදර්ලන්තයේ Janson Bridging ආයතනය සමඟින් ඇතිකරගෙන ඇත. පිළිවෙලින් බොයිස් බැංකුව ඒ ජී ලන්ඩන් ශාඛාව සහ නෙදර්ලන්තයේ රාබෝ බැංකුව අදාල ව්‍යාපෘතිය මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා මූල්‍යමය සහයෝගිතාවය ලබාදී ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය සම්පූර්ණ වීමත් සමඟ පවුල් 12,0000 කට පමණ පහසුකම් සැලසෙනු ඇති අතර ප්‍රධාන සේවාවන් ලබා ගැනීමට ගමන් කල යුතු සාමාන්‍ය දුර කි.මී. 7.3 න් පමණ අවමවනු ඇති බවට අපේක්ෂිතය. එක් පාලමක් මගින් ධාවන ක්ලෝමීටරයක් සඳහා ඉතිරිවිය හැකි වියදම රු.34 ක් පමණ වියහැකි අතර දිනකට වාහන 400 කට පමණ සේවාවන් ලබාදිය හැක.

ප්‍රජාවගේ ජීවන තත්වයද ඉහත යා හැකි බවට අපේක්ෂිතය.

ඊට අමතරව වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වන වැඩසටහනේ දිගුවක් ලෙස නව පාලම් 4000 ක් ඉදිකිරීම සඳහාද රජය විසින් අවධානය යොමුකර ඇත. මෙම සමස්ත ව්‍යාපෘති මගින් ප්‍රවාහන සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු වීම මත ග්‍රාමීය ප්‍රජාවට වෙළෙඳපොළ, අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය පහසුකම් සඳහා ප්‍රවේශකතාවය ඉහල යෑම හේතුවෙන් ග්‍රාමීය

වර්තමාන රජයේ මෙම අභියෝගාත්මක ඉලක්කය ඉටුකර ගැනීම සඳහා නෙදර්ලන්ත, බෙල්ජියම්, ඕස්ට්‍රියානු, හංගේරියානු සහ එක්සත් රාජධානි පාර්ශ්වයන් විසින් එහි මූල්‍ය සහයන් ලබාදීමට එකඟතාවය පල කොට ඇත.

ස්පාඤ්ඤය

පෙරසව් වානේ පාලම් සැපයීම සහ ඉදිකිරීම වෙනුවෙන් 2006 වසරේදී යුරෝ මිලියන 14.6 ක් වටිනා ණය ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාව සහ ස්පාඤ්ඤය අතර සංවර්ධන සහයෝගීතාවය ආරම්භ විය.

පසුකාලීනව වේයන්ගොඩ ගුවන් පාලම ඉදිකිරීම (යුරෝ මිලියන 11.2) විසල් රත්නපුර ජල යෝජනා ක්‍රමය (යුරෝ මිලියන 21.9) ඉදිකිරීම වැනි විවිධ අංශයන් තුළ වැදගත් යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ස්පාඤ්ඤයේ වාණිජ බැංකු සමඟ අපනයන ණය ගිවිසුම් අත්සන් කිරීමත් සමඟ මෙම සංවර්ධන සහයෝගීතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් විය.

ඊට අමතරව රාජගිරිය, පොල්ගහවෙල සහ ගනේමුල්ල ගුවන් පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

(යුරෝ මිලියන 37.6) සහ ආණමඩුව ඒකාබද්ධ ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය (යුරෝ මිලියන 29.5) ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ස්පාඤ්ඤය රජය විසින් එහි සහනදායී මූල්‍යය යෝජනා ක්‍රමය මඟින් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත තම සහයෝගය ලබාදෙන ලදී.

මෑතකදී ඉදිකිරීම් නිමකරන ලද පොල්ගහවෙල ගුවන්පාලම

වගුව 8.6: ස්පාඤ්ඤ මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කල ව්‍යාපෘති 2006 - 2017

වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)
2012	වේයන්ගොඩ ගුවන්පාලම ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මහින්ද ගමන් කල හැකි මං තීරුවලින්ද යුක්තව මංතීරු දෙකකින් යුත් මීටර 255 ක දිගින් යුත් සහ මීටර 11.9 ක පළලින් යුත් ගුවන් පාලම ඉදිකිරීම	14.14
2013	විසල් රත්නපුරය ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීම	දිනක ධාරිතාවය ස.මී. 13,000 ක් වන ජල පවිත්‍රාගාරයක් සහ අදාල බෙදාහැරීමේ මාර්ගයක් ඉදිකිරීම	29.37
2015	රාජගිරිය, ගනේමුල්ල සහ පොල්ගහවෙල ගුවන් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	එක් දිශාවකට මන්තීරු දෙකක් බැගින් මංතීරු හතරකින් යුත් රාජගිරිය ගුවන්පාලම ඉදිකිරීම සහ මංතීරු දෙකකින් යුත් ගුවන් පාලම් දෙකක් ගනේමුල්ල හ පොල්ගහවෙල දුම්රිය හරස් මාර්ගයන්හි ඉදිකිරීම	58.91
2016	ආණමඩුව ඒකාබද්ධ සම්පාදන යෝජනා ක්‍රියාත්මක කිරීම	ජල දිනක ජලධාරිතාවය සහමීටර 11,000 ක් වන නවීන ජල පිරිපහදුව සහ අදාල යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීම. කි.මී. 61 ක් දිග පිරිපහදු ජලය රැගෙන යන නලමාර්ගය හා කි.මී. 328 ක් දිගැති ජල සම්ප්‍රේෂණ මාර්ගයක් ඉදිකිරීම.	32.95

නෙදර්ලන්තය

ධීවර, වැවිලි, මාර්ග සහ පාලම්, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, ජල සම්පාදනය, සුනාමි නැවත ඉදිකිරීම්, සෞඛ්‍ය සහ ආපදා කළමනාකරණය යන විවිධ ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වන පරිදි නෙදර්ලන්ත රජයේ සංවර්ධන සහයන් ණය ප්‍රදාන සහ අපනයන ණය පහසුකම් යන මාර්ග ඔස්සේ ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලැබී ඇත. 1975 වර්ෂයේ සිට ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 360 ක්

වටිනා ප්‍රදාන සහ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 84 ක් වටිනා ණය පහසුකම් නෙදර්ලන්ත රජය විසින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදී ඇත. ඊට අමතරව, නෙදර්ලන්තයේ රාබෝ බැංකුව සහ අයි. එන්. ජී. බැංකුව විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 418 ක් සහ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 35 ක් වටිනා අපනයන ණය පහසුකම් පිලිවෙලින් ලබාදී ඇත.

නෙදර්ලන්ත ආධාර යටතේ සෞඛ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති කිහිපයක් වර්තමානයේ ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතී.

මෑතකදී ඉදිකරන ලද නුවරඑළිය මහ රෝහල

නෙදර්ලන්ත ව්‍යවසාය ආයතනයේ සහනදායී ණය පහසුකම්

නෙදර්ලන්ත රජය විසින් එහි “DRIVE” වැඩසටහන (සංවර්ධනය හා බැඳුණු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන වැඩසටහන) යටතේ සහනදායී මූල්‍ය පහසුකම් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදීමට මෑතකදී එකඟ වන ලදී. DRIVE වැඩසටහන යනු අයදුම්කරු මූලික වැඩසටහනක් වන අතර ඒ යටතේ මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තෝරාගෙන ඇති රටවල යුරෝ මිලියන 5 සිට 60 දක්වා (මූල්‍ය වියදුම් ඇතුළුව) පොදු යටිතල පහසුකම් ඉදිකිරීම සඳහා අපේක්ෂා කරනු ලබන ව්‍යවසායකයින්ට මේ සඳහා අයදුම් කල හැකිය.

මෙම වැඩසටහනේ ප්‍රධාන අරමුණු ලෙස සංවර්ධනය වන රටවල ආර්ථික සහ සමාජ යටිතල පහසුකම්හි ආයෝජනයන් සඳහා සහයෝගය දැක්වීම මඟින් තිරසාර ආර්ථික සංවර්ධනය ප්‍රවේග කිරීම සහ ව්‍යාපාරික පරිසරය වර්ධනය කිරීම දැක්විය හැකිය. මෙම වැඩසටහන මඟින් ප්‍රාග්ධන උපකරණ මිලදී ගැනීම හෝ සේවාවන් වෙනුවෙන් ලබාදෙනු ලබන ප්‍රදානයන් හේතුවෙන් සංවර්ධනය වන රටවල තෝරාගත් ව්‍යාපෘතීන්හි පිරිවැය අවම වීම සිදුවේ. අන්තර්ජාතික සම්මතයන්ට අනුව මෙම ප්‍රදානයන් නිල සංවර්ධන සහයන් (Official Development Assistant) ලෙස වර්ගීකරණය කල හැක.

සුදුසුකම් ලබන ප්‍රදාන මට්ටම අදාල රටේ ආදායම් වර්ගීකරණය (OECD-DAC classification) මත තීරණය වේ. වැඩසටහන යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත ව්‍යාපෘතියේ නාමික වටිනාකම මත පදනම් වන ප්‍රතිශතයක් ලෙස මෙම ප්‍රදානයන් දක්වනු ලැබේ. රට අයත්වන වර්ගීකරණය මත පදනම්ව මෙම වටිනාකම සියයට 20 සිට 50 දක්වා පමණ වේ. සියළුම මූල්‍ය වියදුම් (ඇපකර හා රක්ෂණ වැනි) ව්‍යාපෘතියේ මුළු පිරිවැය යටතේ දැක්විය යුතු අතර මෙහෙයුම් සහ නඩත්තු වියදුම් මේ යටතේ ආවරණය නොවේ.

මෙම වැඩසටහනේ යටතේ පහත ව්‍යාපෘතීන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිතය.

- ග්‍රාමීය පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- පොළොන්නරුව වෘත්තීය පුහුණු ආයතනය ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- උතුරු පළාත් තුළ සෞඛ්‍ය සේවා ශක්තිමත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ශ්‍රී ලංකා ධීවර වරාය නීතිගත සංස්ථාවට Cutter Section Dredgers සැපයීමේ ව්‍යාපෘතිය
- ජාතික මාර්ග පද්ධතිය මත පාලම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

වගුව 8.7: නෙදර්ලන්ත මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කල ව්‍යාපෘති 2012 - 2017			
වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මි)
2012	නුවරඑළිය මහරෝහල සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇදුන් 600 කින් සමන්විත වන මහල් 06 කින් යුත් රෝහල් සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම ඇතුළුව නව වාට්ටු සංකීර්ණයක් ඉදිකිරීම.	47.00
	හම්බන්තොට මහ රෝහල නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇදුන් 850 කින් සමන්විත මහල් 10 කින් යුත් රෝහල් සංකීර්ණයක් ඇතුළුව නව වාට්ටු, ශල්‍යාගාර, පරිපාලන මධ්‍යස්ථානය, නව රෝග විනිෂ්චය සහ ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන සහ සියළු වර්ගයන්ගේ	55.50

		සේවකයින් සඳහා නවාතැන් පහසුකම් ස්ථාපනය කිරීම	
2013	නවීන තාක්ෂණයන් සමඟ ජාතික රුධිර පාරවිලයන සේවාව නවීකරණය කිරීම	උතුරු සහ නැගෙනහිර ප්‍රදේශ වෙත විශේෂ අවධානය යොමුකරමින් නවීන තාක්ෂණයන් ස්ථාපනය කිරීම මඟින් ජාතික රුධිර පාරවිලයන සේවාව නවීකරණය කිරීම	32.60
	ජාතික රුධිර පාරවිලයන සේවාව යටතේ ගැනෙන පර්යන්ත ලේ බැංකු නවීකරණය කිරීම	පොකුරු රුධිර පාරවිලයන මධ්‍යස්ථාන 5 කට, දෙවැනි පෙළ ලේ බැංකු 20 කට සහ තෙවැනි පෙළ ලේ බැංකු 5 කට ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම. හඳුනාගත් පර්යන්ත මධ්‍යස්ථාන වෙත අත්‍යවශ්‍ය උපකරණ සහ වාහන සැපයීම	24.71
2014	ග්‍රාමීය වානේ පාලම් 475 ක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	මීටර් 6 – 30 දක්වා දිගින් යුත් ස්ථිර වානේ පාලම් 475 ක් සැලසුම් කිරීම, නිෂ්පාදනය, සැපයුම, ස්ථාපනය කිරීම සහ පැවරීම	129.95
2016	කළුතර මහ රෝහල විශේෂිත මාතෘ සහ ළමා රෝහලක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	අත්‍යවශ්‍ය පහසුකම් ස්ථාපනය කිරීම මඟින් කළුතර මහ රෝහල මාතෘ සහ ළදරු විශේෂිත රෝහලක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම	27.21
2017	තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක තුනක භූජල විමර්ෂණ ජාලයක් ඉදිකිරීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම	අනුරාධපුර, පොළොන්නරුව සහ මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයන්හි භූ ජල විමර්ෂණ ජාලයක් ස්ථාපනය කිරීම සහ අදාල ව්‍යාපෘතිය නියමු ව්‍යාපෘතියක් ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම	20.81

ඔස්ට්‍රියාව

ශ්‍රී ලංකාව 1995 දී ඔස්ට්‍රියාව සමඟ සිය ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගීතා ආරම්භ කරන ලදී. එතැන් සිට ඔස්ට්‍රියාව සෞඛ්‍ය, ජල සම්පාදන, අපජල කළමනාකරණය, යටිතල පහසුකම් සහ විදුලිබල උත්පාදනය යන ප්‍රධාන අංශයන් ආවරණය වන පරිදි සහන ණය ක්‍රමයක් මඟින් ආර්ථික සහ තාක්ෂණික සහයෝගීතාවයන් ලබාදී තිබේ. එම ණය ඔස්ට්‍රියානු වාණිජ බැංකු මඟින් පොලී රහිතව ලබාදීම ඔස්ට්‍රියානු සහන ණය ක්‍රමයෙහි වඩා වැදගත් ලක්ෂණය වෙයි. මෙම බැංකු, කළමනාකරණ ගාස්තු හා එකඟතා

ගාස්තු වෙනුවෙන්, ලබාදෙන ණය මුදලෙන් සියයට එකකට අඩු නාමික අගයක් අයකරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකා රජය පානීය ජලය සම්පාදනය සහ මලපවහන කිරීමේ ඔස්ට්‍රියානු විශේෂඥතාව සැලකිල්ලට ගනිමින් විශේෂයෙන්ම ජලසම්පාදන හා මලපවහන පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා ඔස්ට්‍රියානු සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් ලබාගෙන තිබේ.

වගුව 8.8: ඔස්ට්‍රියාව විසින් මූල්‍යයනය කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතීන් 2013 - 2017

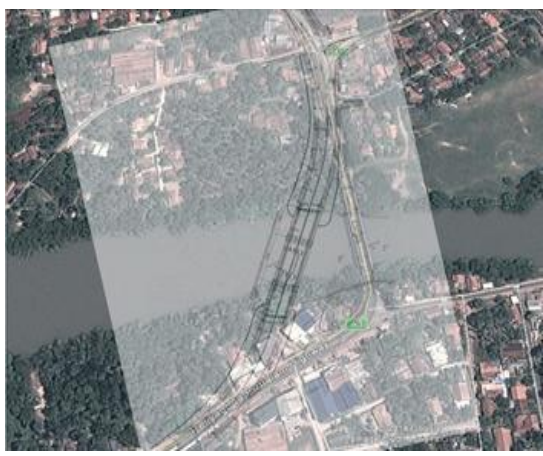
වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	මුදල (යුරෝ මිලියන)
2013	ජාතික රෝහලෙහි හෘද රෝග ඒකකය සඳහා හෘද කැණිටකරණ පද්ධතියක් සහ හෘද උරස් යන්ත්‍ර ලබාදීම	ජාතික රෝහලෙහි හෘද රෝගීන් සඳහා නවීන ප්‍රතිකාර පහසුකම් සැපයීම	3.1

	මහියංගන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	රිදීමාලියැද්ද ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ සහ මහියංගන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ නල ජලය සපයා නොමැති ප්‍රදේශ වල ජීවත්වන ජනතාවට පානීය ජලය ලබාදීම සඳහා කි.මී. 250 ක සැපයුම් පද්ධතියක් සහ දිනකට ඝන මීටර් 6500 ක ධාරිතාවය ඇති ජල පිරිපහදු සංකීර්ණයක් ඇති කිරීම.	13.5
2014	කතරගම මලාපවහන යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම	දිනකට ඝන මීටර් 3000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් මලාපවහන ඒකකයක් සහ කි.මී. 16 ක අප ජලය රැස්කිරීමේ පද්ධතියක් ඉදිකිරීම.	10.5
2015	මා ඔය භරතා කොවිච්චකඩේ පාලම ඉදිකිරීම	පැලියගොඩ - පුත්තලම මාර්ගයේ වාහන තදබදයක් ඇතිකිරීමට හේතුවී ඇති මං තීරු දෙකකින් යුත් මා ඔය භරතා ඇති පාලම් අංක 38.3 නැවත ඉදිකිරීම	8.7
2017	කටුනායක ඉංජිනේරු තාක්ෂණ ආයතනය දියුණු කිරීම සහ ඉහල නැංවීම	ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් 6 මට්ටමට (NVQ 6) සමානවූ ඩිප්ලෝමාධාරි මධ්‍යම මට්ටමේ කාර්මික නිලධාරීන් සඳහා ඇති විශාල ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා දායකත්වය ලබාදීම උදෙසා කටුනායක ඉංජිනේරු තාක්ෂණ ආයතනය දියුණු කිරීම සහ ඉහල නැංවීම	9.5
	රජයේ රෝහල් සඳහා ශිලන් රට 100 ක් ලබාගැනීම	රෝගීන් සඳහා පළමු පැය තුලදී සෞඛ්‍ය සත්කාර ලබාදීම මගින් මරණයන් වලක්වා ගැනීම, තුවාලවීම්/ ආබාදිතවීම් අවම කිරීම සහ අවශ්‍ය සෞඛ්‍ය සත්කාර පහසුකම් වලින් සමන්විත ලගම පිහිටි රෝහල වෙත රෝගීන්ව කාර්යක්ෂමව සහ ආරක්ෂාකාරීව ප්‍රවාහනය කිරීම	9.8

මා ඔය මහින් කොවිච්චකඩේ පාලම නැවත ඉදිකිරීම

ප්‍රදේශයේ සිදුවන සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් පැලියගොඩ පුත්තලම (A3) මාර්ගයෙහි වාහන තදබදය වැඩිවනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පටු සහ දුර්වල මෙන්ම වංගුවක පිහිටා ඇති පැරණි පාලම, මෙම මාර්ගයේ ධාවනය වන වාහන ප්‍රමාණයට සරිලන පරිදි නැවත ඉදිකිරීම මෙමගින් සිදුකෙරේ.

මා ඔය භරතා මං තීරු 4 ක නව පාලම ඉදිකිරීම - ඉදිකිරීම සිදුවන ආකාරය

මූල්‍යයකරණය	ඔස්ට්‍රියානු රෙයිගයිසන් බැංකුව Raffaisen Bank International AG
කොන්ත්‍රාත්කරු	ඔස්ට්‍රියාවේ M/s MCE GmbH
ණය මුදල	යුරෝ මිලියන 8.7
මධ්‍යයේ සිට	මීටර් 1.55
පාලමේ පලල	මීටර් 105
පාලමේ දිග	පාලම දෙපස මීටර් 1.5
මගී මං තීරුව	

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය 1950 අග භාගයේ සිට ප්‍රදාන ආධාර සහ පී. එල්. 480 කිරීමේ පිටි සඳහා වන ණය ලබාදීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ දිගුකාලීන සංවර්ධන සහකරුවෙකු බවට පත්ව තිබේ.

එතැන් පටන් එක්සත් ජනපද සහයෝගීතාවය ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම, ව්‍යාපාර, පරිසර, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන, යටිතල පහසුකම්, සහ ගමනාගමනය වැනි අංශයන්හි වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට දායක වී තිබේ. මෙම ආධාර වැඩි වශයෙන් එක්සත් ජනපද රජයේ සංවර්ධන ඒකකය වන ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වන එක්සත් ජනපද නියෝජිතායතනය (USAID), මගින් ලබාදී ඇති අතර එම ආධාර බහුපාර්ශ්වික නියෝජිතායතන සහ රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හරහාද ලබාදී තිබේ. වර්ථමානයේදී එක්සත් ජනපද ආධාර භාවිත කරමින් දැඩි ජනතාව සඳහා සමාජ සේවා වර්ධනය කිරීම , රාජ්‍ය අංශයේ පරිපාලනය ශක්තිමත් කිරීම, සාමය සහ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම, සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා සහයෝගීතාවය ශක්තිමත් කිරීම, බිම්බෝමිඛ සහ පුපුරන ද්‍රව්‍ය වලින් ජනතාව ආරක්ෂා කිරීම සහ පැතිරුණ

සහලු අභියෝගතා තුලනය කිරීමේ වැඩ සටහන

සහලු අභියෝගතා තුලනය කිරීමේ වැඩසටහන සකස්කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2017 වසරේදී සහලු අභියෝගතා සහයෝගීතාවය සහ ශ්‍රී ලංකා රජය අතර ප්‍රදාන ගිවිසුමක් අත්සන් කරනු ලැබීය. රටෙහි දිගුකාලීන සංවර්ධන බාධාවන් මඟහැරීම සඳහා සිදුකරනු ලබන ආයෝජනයන් එකක් හෝ කිහිපයක් මෙමගින් ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම ප්‍රදාන වැඩසටහන යටතේ සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රමුඛ ආයෝජන සඳහා වසර 5 ක කාලයකට ශ්‍රී ලංකාවට ප්‍රදානයන් ලැබෙනු ඇත.

ආර්ථික සංවර්ධනයක් ඇති කරගැනීමට දායක වීම සිදුවේ.

මූලික වශයෙන් එක්සත් ජනපදය ශ්‍රී ලංකාවට ආහාර ආනයනය, කෘෂිකර්මාන්තය, ජල විදුලිබලය නිපදවීම, පොහොර ආනයනය, ආපදා කලමණාකරනය, නාගරික සංවර්ධනය, මහවැලි සංවර්ධනය, ආරක්ෂාව සහ සෞඛ්‍ය වැනි ක්ෂේත්‍ර සඳහා ණය පහසුකම් ලබාදී තිබේ.

USAID මගින් ශ්‍රී ලංකාවට ලබාදෙන ලද සංවර්ධන සහ මානුෂීය ආධාර

2017 මූල්‍ය වසර තුල (2016 ඔක්තෝබර් - 2017 සැප්තැම්බර්) ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය උදෙසා වන එක්සත් ජනපද නියෝජිතායතනය (USAID) ආර්ථික වර්ධනය ශක්තිමත් කිරීම, යහපාලනය වර්ධනය කිරීම, ප්‍රතිසංඛාන වර්ධනය කිරීම සහ මානුෂීය ආධාර සැපයීම මගින් ශ්‍රී ලංකා රජයට සහයෝගය දක්වා තිබේ.

ජීවනෝපාය

USAID මගින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යවසාය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය මගින් සෘජු රැකියා 778 ක් ජනිත කර ඇති අතර පුද්ගලයින් 6263 ක් සඳහා අදායම් ඉපයීමේ අවස්ථාවන් උදාකර තිබේ. එමෙන්ම වය පවුල් 1,091 ක් සඳහා උපකාර කර ඇති අතර ක්ෂුද්‍ර කර්මාන්ත සහ කර්මාන්තකරුවන් 457 කට ප්‍රතිලාභ අත්කර දී තිබේ. කිරිගවයින් ලබාදීමේ වැඩසටහන මගින් ගම්මාන 42 ක ජීවත්වන ගැමි කාන්තාවන් 504 දෙනෙකු සවිබල ගන්වා තිබේ. USAID මගින් ක්‍රියාත්මක කිරී ආහාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ දිස්ත්‍රික්ක 13 ක කිරි නිෂ්පාදකයින් 1,233 කට ඔවුන්ගේ කිරි නිෂ්පාදන සියලුම 32 කින් හා ආදායම් සියයට 25 කින් ඉහල නැංවීමට දායකවූ කිරිදෙනුන් පෝෂණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීමේ කාර්යය සඳහා දායකත්වය දක්වන ලදී.

ආර්ථික පාලන ප්‍රතිසංස්කරණ

නවීන දූෂණ විරෝධී ක්‍රමවේදයන් පිළිබඳව රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තු 37 ක සහ අමාත්‍යාංශ 54 ක රාජ්‍ය නිලධාරීන් 515 කට අභ්‍යන්තර විගණනය පිළිබඳ පුහුණුවක් USAID මගින් රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමණාකරනය ඉහල නැංවීම අරමුණු කරගෙන සපයා ඇත. 1998 රාජ්‍ය පුද්ගලික හවුල් ව්‍යාපාර මාර්ගෝපදේශය යාවත්කාලීන කිරීමට සහ රජයේ නිලධාරීන් 1,600 ක් ප්‍රසම්පාදන සම්පත්දායකයන් ලෙස කටයුතු කිරීම සඳහා පුහුණු කිරීමට USAID දායකත්වය ලබාදී තිබේ. රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමණාකරනය හා සම්බන්ධ හිඟිමය ලේඛණ 13 ක් කෙටුම්පත් කිරීම සඳහා USAID දායකත්වය රජයට ලබාදී ඇති අතර එයින් සමහරක් මේ වනවිට අනුමත කර ගැසට් මගින් ප්‍රකාශයට පත්කර තිබේ. ශ්‍රී ලංකා සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරියට ආයෝජන අනුමැතීන් ලබාදීම ක්‍රමවත් කිරීම අරමුණු කරගනිමින් විනිවිදභාවය වර්ධනය කිරීමටත්, වියදම අවම කිරීමටත් සංචාරක ක්ෂේත්‍රයේ ආයෝජන අනුමැතිය සඳහා ගතවන කාලය අවම කිරීමටත් USAID සහයෝගය ලබාදී තිබේ.

ප්‍රජාතාන්ත්‍රික යහපාලනය

පාර්ලිමේන්තු අයවැය කාර්යාලය සකස් කිරීම, පාර්ලිමේන්තු සේවකයින් විවෘත යහපාලන මූලධර්ම පිළිබඳ සහ තොරතුරු දැනගැනීමේ ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ පුහුණු කිරීම සහ මහජන සන්නිවේදන වර්ධනය කිරීම ඇතුළු වැඩසටහන් වලට විවිධ පහසුකම් සපයන ලදී. USAID මගින් විනිශ්චයකරුවන් සඳහා වූ නව කළමනාකරණ සහ අධිකරණ ස්වයංක්‍රීයකරණ ප්‍රතිසංස්කරණ පිළිබඳ වැඩමුළුවක් පැවැත්වූ අතර විනිශ්චයකරුවන් සඳහා අවශ්‍ය වන සම්පත්, නඩුවාර්තා සහ ප්‍රධාන ව්‍යවස්ථාපිත නීතීන් ඇතුළත් අන්තර්ජාලය සහ සම්බන්ධ වූ දත්ත පද්ධතියක් නිර්මාණය කරන ලදී. USAID පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරයන් සහ අංශික අධීක්ෂණ කමිටු සමඟ පළාත් පාලන ආයතන වල සියලුම 25 කාන්තා නියෝජනය සම්බන්ධව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් සඳහා කටයුතු කරන ලදී. රජයේ 2018 වසර අයවැය සඳහා ස්ත්‍රී පුරුෂභාවයට සංවේදී අයවැය සැකසීමේ ක්‍රමවේදය අයවැය සැකසීම සඳහා හඳුන්වාදීමට ජාතික අයවැය දෙපාර්තමේන්තුවට, ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවට සහ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ සහ අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට USAID සහයෝගය ලබාදෙන ලදී. එමෙන්ම ජන්ද කොමිසමට එහි උපායමාර්ගික සැලැස්ම සැකසීම සඳහාත් දූෂණ විරෝධී කොමිසමට එහි දූෂණ වැලැක්වීමේ වැඩපිළිවෙල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහාත් USAID දායකත්වය ලබාදෙන ලදී.

සමාජ ඒකාබද්ධතාවය

තම ප්‍රජාව තුළ සාමය වර්ධනය කරමින් ගැටුම් වලටත් ගැනීම සඳහා දිස්ත්‍රික් 16ක අන්තර් ආගමික කමිටු වලට බෞද්ධ, හින්දු, මුස්ලිම් සහ කතෝලික ආගමික නායකයින් ඒකරාශී කිරීම සඳහා USAID දායකත්වය ලබාදෙන ලදී. එයට අමතරව ප්‍රතිසංඛ්‍යාතය සහ යෝජිත සංක්‍රමණීය විනිශ්චය ක්‍රමවේදය සම්බන්ධව දැනුවත් කිරීම සඳහා රටපුරා සිවිල් සංවිධාන 16 ක් පිහිටුවන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ ආගමික අතර සහ ජාතීන් අතර ගැටුම් වැලැක්වීම සඳහා උචිත ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳ වූ පර්යේෂණ නිබන්ධන හයක් චලිතවේදී සඳහා දේශීය විත්තකයින්ට සහාය වූ අතර ගැටුම් අවම කිරීමට සම්බන්ධ කෙටි විභූෂණ 12 ක් සඳහාද සහාය දක්වන ලදී.

මානුෂීය ආධාර

උතුරු පලාතේ ඉඩම් නිදහස් කිරීමත් සමඟම අභ්‍යන්තරව අවතැන් වූ පුද්ගලයින් 1,397 දෙනෙකු නැවත පදිංචි කිරීම සඳහා USAID මගින් ජීවනාධාර ලබාදෙන ලදී. කම්පන තත්වයන්ට ලක්ව සිටි 2,385 කට එම තත්වයෙන් මිදීමට උපදේශනය සැපයීම, වෛද්‍යාධාර සැපයීම සහ භෞත චිකිත්සාව සපයන ලද අතර පහසුකම් සලසන්නන් 267 දෙනෙකුගේ හැකියා වර්ධනය කිරීමට දායක වන ලදී. 2017 වර්ෂයේ ඇතිවූ ජලගැලීම් තත්වයේදී 40,000 ක පමණ පිරිසකට ආහාර නොවන ආධාර සහ කුඩාරම් සැපයීමටත්, ජල සහ සනීපාරක්ෂක අවශ්‍යතාවයන් සඳහාත් සහාය වූ අතර රජයේ රෝහල් වලට, ගංවතුරින් හානිවූ දිස්ත්‍රික්ක වල බෙංගු රෝගය ව්‍යාප්ත වීම පාලනය කිරීමට උපකාර කරන ලදී. නල ජල සැපයුම් 1,029 ක් සහ වර්ෂා ජලය රැස්කිරීමේ වැඩ 129 ක් සැපයීම මගින් පුද්ගලයින් 13,819 කට ක්‍රමවත් ජලසම්පාදනයක් ලබාගැනීමට USAID උපකාර කරන ලදී.

වගුව 8.9: ශ්‍රී ලංකාවට ලබාදෙන ලද ආමර්කා එක්සත් ජනපද ආධාර

ආධාර ලබාදුන් ආයතනය	ව්‍යාපෘතිය
එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාර දෙපාර්තමේන්තුව	ශ්‍රී ලංකා මහබැංකුව සහ මුදල් අමාත්‍යාංශයේදී උපදේශක වැඩසටහන් තුනක් ආරම්භ කරන ලදී.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව, වාණිජ නීති සංවර්ධන වැඩසටහන (CLDP)	නිෂ්පාදිත රට හඳුනාගැනීම සහ දියුණු පාලනයක් සඳහා ශ්‍රී ලංකා රේගුවට සහ වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුවට සහයෝගය ලබාදෙන ලද අතර වෙළඳාම පහසුකිරීම සඳහා වන ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ ගිවිසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහාය වන ලදී. බුද්ධිමය දේපල අයිතිය සුරැකීම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා උපකාර කරන ලද අතර ශ්‍රී ලංකාවේ නව සොයාගැනීම් සඳහා පෙළඹවීම් සිදුකරන ලදී. පුහුණු වැඩ සටහන් මගින් වාණිජ අතරමැදිකරණය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා කටයුතු කරන ලදී.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව සම්ප්‍රදායික අවි කිරීම (CWD)	පුපුරා නොගිය ආයුධ, බිම්බෝම්බ, පුපුරණ ද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම සඳහා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන වලට සහයෝගය දක්වන ලදී. අවදානම් සහගත ප්‍රජාවන් සඳහා පුපුරන ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ දැනුමක් ලබාදුන් අතර ශ්‍රී ලංකා හමුදාව වෙත බෝම්බ හඳුනාගැනීමේ සුනඛයින් පිළිබඳ විශේෂඥ දැනුම ලබාදෙන ලදී.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව හිමිකම් සහ කම්කරු කාර්යාලය (DRL)	ප්‍රතිසංවිධාන කාර්යයන් සඳහා සහයෝගය දක්වන ලදී. “ශ්‍රී ලංකා මතකය” (The Sri Lankan Memory) ව්‍යාපෘතියට සහයෝගය දක්වන ලදී. ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු, නැගෙනහිර සහ උතුරු පළාත් වල වෙන්වූ ජනකොටස්, තරුණ පිරිස් සහ යුද්ධයෙන් පීඩාවට පත්වූ ප්‍රජාවන් සවිබල ගැන්වීම සඳහා ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භකරන ලදී.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව ජාත්‍යන්තර මන්දව්‍යසන සහ නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ කාර්යාලය (INL)	ශ්‍රී ලංකා රජයේ ජාතික භානි සහ සාක්ෂිකරුවන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහා ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා UNDP වෙත උපකාර කිරීම සහ කාන්තා හිංසනයට ගොදුරුවූවන්ට ආධාර කිරීම ශක්තිමත් කිරීමට දායක වීම.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව, ජාත්‍යන්තර යුධ අධ්‍යාපනය සහ පුහුණුව (IMET)	දළ වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා ශිෂ්‍ය නිලධාරීන් දහහතර දෙනෙකු වාර්ෂිකව එක්සත් ජනපද වෘත්තීය යුධ අධ්‍යාපන පාඨමාලා සඳහා සහභාගී වෙති.
එක්සත් ජනපද දෙපාර්තමේන්තුව, අපනයන පාලන සහ ඒ සම්බන්ධ දේශ සීමා ආරක්ෂාව (EXBS)	ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ අනාගත අපනයන පාලන සහයෝගීතාවය තහවුරු කිරීම පිණිස ප්‍රතිපත්ති හුවමාරු දේශනයක් පැවැත්වූ අතර අඛණ්ඩ දැනුවත් කිරීමේ පුහුණුවීම් සිදුකරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකා රේගුව සහ වෙරළ ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ සම්පව කටයුතු කරනු ලබන අතර ඉලක්ක කිරීම් සහ අවධානම් කළමනාකරණය, නාවුක නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ යාත්‍රා කිරීමේ නිලධාරී ක්‍රියා පටිපාටිය සහ උපාය මාර්ගික වෙළෙඳ පාලන ක්‍රියා පිළිබඳ පුහුණු ලබාදෙන ලදී.
ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මානුෂීය ආධාර ව්‍යාපෘති	2017 වර්ෂයේ ජලගැලීම්වලට අදාලව ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාවන් සමඟ ස්ථාවර තත්වයකට පත්වීමේ මානුෂීය ආධාර ව්‍යාපෘතීන් සඳහා කටයුතු කල අතර ජනතාවගේ මූලික අවශ්‍යතාවයන් සම්පූර්ණ කිරීමට අවශ්‍ය සැලසුම් සකස්කිරීම, මානුෂීය ආධාර සැපයීම සහ ආපදාවන්ගෙන් මුදවා ගැනීම සිදුකරන ලදී.
ආරක්ෂක දෙපාර්තමේන්තුව මානුෂීය ඉවත්කිරීමේ (HMA)	ශ්‍රී ලංකා ආරක්ෂක හමුදා සමඟ බෝම්බ ඉවත් කිරීමේ පුහුණුවීම් පවත්වන ලදී.

යුරෝපා සංගමය

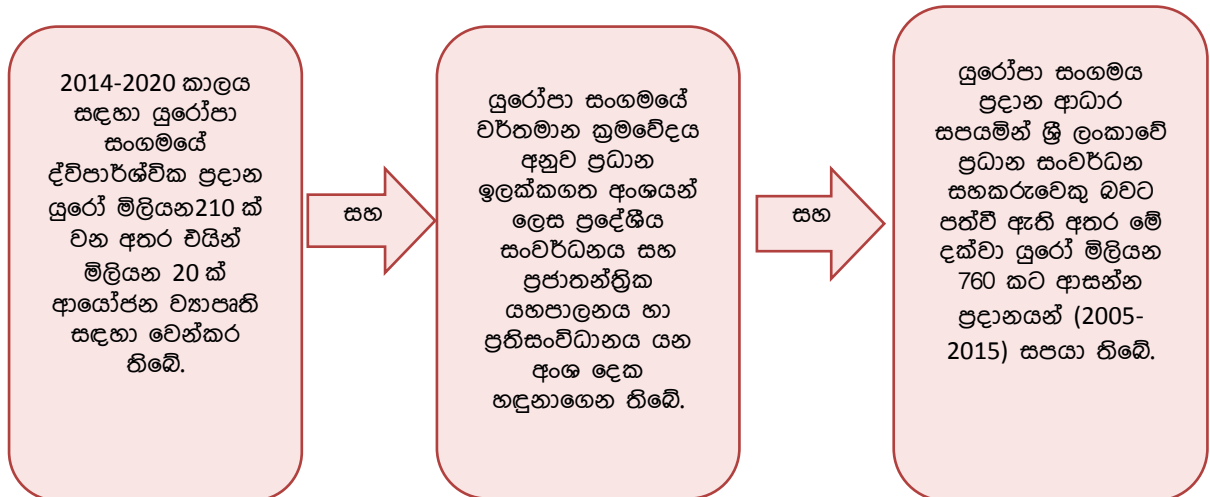
යුරෝපා සංගමය 1994 වර්ෂයේදී, එහි ශ්‍රී ලංකා ප්‍රවේශයත් සමඟම ස්වභාවික විපත් සහ ගැටුම් හේතුවෙන් හානියට පත් ප්‍රදේශ ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමටත්, නගාසිටුවීමටත් ආධාර සපයමින් ශ්‍රී ලංකාවේ දිගුකාලීන ප්‍රධාන සංවර්ධන සහකරුවෙකු බවට පත්ව තිබේ.

යුරෝපා ආයෝජන බැංකුව (EIB) මඟින් සපයනු ලබන ණය සහ යුරෝපා සංගමය මඟින් සපයනු ලබන ප්‍රදාන ආධාර ශ්‍රී ලංකාව සහ යුරෝපා සංගමය අතර පවතින සංවර්ධන සහයෝගීතාවය ශක්තිමත් කරනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල දිගුකාලීන සංවර්ධනය සඳහා සහ හදිසි අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීමට සහ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගය තුළින් අතීතයේදී ප්‍රදාන ආධාර සපයන ලදී. හිමිකාරිත්වය සහ හවුල්කාරිත්වය යන මූලධර්මයන්ට අනුකූල වෙමින් මේ අනුව යුරෝපා සංගමයේ සහයෝගීතාවය මානුෂීය උපකාර වල සිට දිගුකාලීන සංවර්ධන සහයෝගීතාවය දක්වා වෙනස් වී තිබේ. ශ්‍රී ලංකාව සහ යුරෝපා සංගමය අතර සහයෝගීතාවය තවදුරටත් ශක්තිමත් කරමින් ඉදිරියේදී ක්‍රියාත්මක වන කෘෂිකාර්මික අංශය නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය

කළමනාකරණය සඳහා සහයෝගය දැක්වීමේ ව්‍යාපෘතිය රජයේ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියට සහයෝග දැක්වීම අරමුණු කරනු ලබයි.

2017 වර්ෂයේදී, යුරෝපා සංගමයේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම යුරෝ මිලියන 60 ක ප්‍රදාන මත වර්ෂ 5 ක් ක්‍රියාත්මක වන දිස්ත්‍රික් සංවර්ධන සැලසුම් සඳහා සහයෝගය ව්‍යාපෘතිය (Support to District Development Plans) මඟින් ක්‍රියාත්මක විය. යුරෝපා සංගමයේ කලාපීය සහ ගෝලීය සම්පත් සහයෝගීතාවය මඟින් ක්‍රියාත්මක අනෙකුත් වැඩසටහන් මඟින් අඩු පහසුකම් සහිත ජනතාවට උපකාර කිරීම, පරිසරය, වෙළඳාම, සමාජ සංවිධාන සඳහා උපකාර කිරීම, කාන්තා අයිතීන් හා සවිබලගැන්වීම් සහ මානව අයිතීන් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය දිරිගැන්වීම යන ක්ෂේත්‍ර කෙරෙහි අරමුදල් සපයා ඇත.

එමෙන්ම යුරෝපා සංගමය සමාජ සංවිධාන, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන, ලෝක බැංකුව, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය වැනි ජාත්‍යන්තර සංවිධාන සහ යුරෝපා සංගමයේ සාමාජික රටවල් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවට ආධාර සැපයීම සම්බන්ධව සම්පව කටයුතු කරනු ලබයි.

යුරෝපා ආයෝජන බැංකුව මඟින් සපයනු ලැබ ඇති ණය මඟින් පුද්ගලික අංශයට සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ට අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් මෙන්ම අමතර උත්තේජනයන්ද සපයා ඇත. ඒ අනුව DFCC ගෝලීය ණය (යුරෝ මිලියන 40) හා SME and Green Energy (යුරෝ මිලියන 90) පශ්චාත් සුනාම් රේඛීය ණය - කොන්ත්‍රාත් “අ” සහ “ආ” (පිලිවෙලින් යුරෝ මිලියන 60 ක් සහ 20 ක්) DFCC ගෝලීය ණය

II (යුරෝ මිලියන 50) 2017 වර්ෂයට පෙර ලබාදී තිබේ. මේ යටතේ ලබාදෙන ලද අරමුදල් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ගේ කාර්මික, වලදායී යටිතල පහසුකම්, සංචාරක, කැනීමේ අංශය සහ සම්බන්ධිත සේවාවන් සැපයීම හා සම්බන්ධ ව්‍යාපෘතීන් සඳහාත් සෞඛ්‍ය සහ කාලගුණ විපර්යාස අවමකිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් සඳහාත් ප්‍රතිමූල්‍ය පහසුකම් ලබාදීම සඳහා යොදවා ඇත. තවද සුනාම් ව්‍යසනයෙන් සෘජුව බලපෑමට ලක්වූ

පෞද්ගලික ව්‍යාපාරයන් සඳහා ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍රසූත්‍ර සහ උපකරණ වැනි ප්‍රාග්ධන භාණ්ඩ සැපයීම මෙම ණය මුදල් භාවිතයෙන් සිදුකර තිබේ. 2017 වසරේදී යුරෝ මිලියන 50 ක ණය

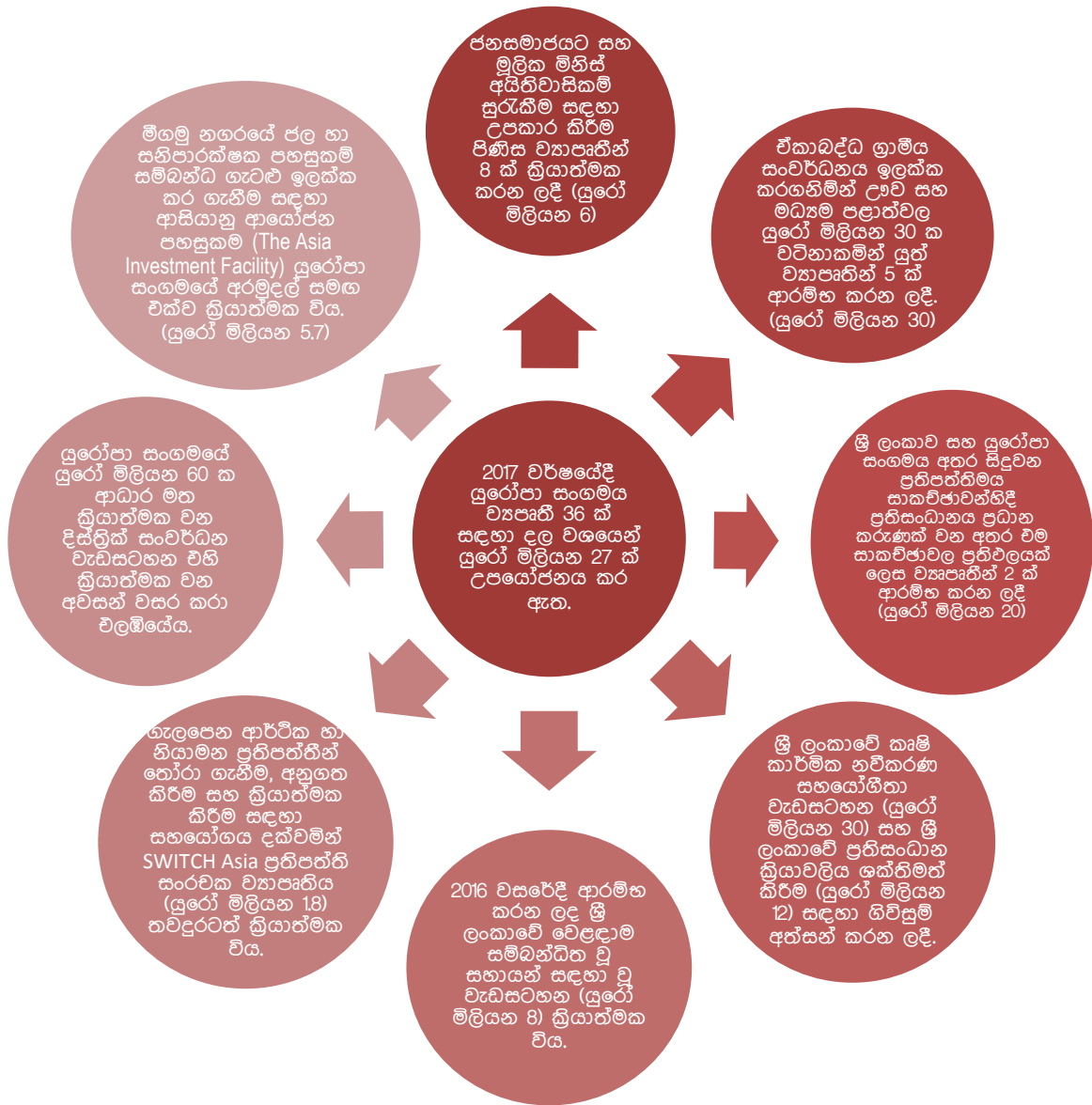
මුදලක් ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව මගින් ක්‍රියාත්මක මහකොළඹ අපජල කළමනාකරන ව්‍යාපෘතියෙහි 3 වන අදියර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාදී තිබේ.

වගුව 8.10: යුරෝපා සංගමය සහ යුරෝපා ආයෝජන බැංකුව මූල්‍යයනය කරන ලද ප්‍රධාන ව්‍යාපෘතීන් 2016 - 2017

වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණු	ප්‍රමාණය (යුරෝ මිලියන)
2016	ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම හා උච්ච පළාත්හි වඩාත් පසුගාමී දිස්ත්‍රික්කයන්හි ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා සහාය වැඩසටහන (EU)	මොණරාගල, බදුල්ල, නුවරඑළිය සහ මාතලේ යන දිස්ත්‍රික්කයන්හි වඩාත් පසුගාමී ග්‍රාමීය සහ වතු ප්‍රජාවන් සඳහා ඒකාබද්ධ තිරසාර, දේශගුණයට ගැලපෙන සමාජ ආර්ථික සංවර්ධනයක් ඇති කිරීම	30
	ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තරකව අවතැන්වූ ජනතාව සඳහා නිවාස නැවත ඉදිකිරීම සඳහා සහාය දැක්වීම - Homes not Houses (EU)	නැවත පැමිණෙන්නන්ට සහ සත්කාරක ප්‍රජාවන් සඳහා දැරිය හැකි සහ අවශ්‍යපරිදි වැඩිදියුණු කර ගොඩනගා ගත හැකි පරිදි සැලසුම් කරන ලද නිවාස ඉදිකිරීම, සමාජ යටිතල පහසුකම් සහ ජීවනෝපාය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සහාය දැක්වීම	14
2017	ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳාම සම්බන්ධ වූ සහායන් සඳහා වැඩසටහන (EU)	ශ්‍රී ලංකාවට තෝලීය සහ කලාපීය වෙළෙඳ ක්‍රමය සමඟ තවදුරටත් ඒකාබද්ධ වීම තුළින් ප්‍රතිඵල නෙලාගැනීම සඳහා උපකාර කිරීම	8
	ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි කාර්මික අංශය නවීකරණ සහයෝගීතා වැඩසටහන (EU)	දැඩිබවින් පෙලෙන දිස්ත්‍රික්කයන්හි සුළු පරිමාණ ගොවීන් ශක්තිමත් කිරීම සඳහා තිරසාර, නම්‍යශීලී හා ඵලදායී කෘෂිකර්මාන්තයක් ඇති කිරීම සඳහා දායක වීම	30
	ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රතිසංධාන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම (EU)	භාෂාව නිසා ඇතිවන බාධාවන් අවම කිරීම, මනෝ සමාජීය සහයෝගය සහ නවීකරණය ඇතුළත්ව ප්‍රතිසංධාන ක්‍රියාවලියෙහි සහ වලක්වා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියෙහි ප්‍රධාන අංගයන් ආවරණය කිරීම සඳහා කාර්යක්ෂම සම්බන්ධීකරණ යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීමට පහසුකම් සැපයීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රතිසංධාන ක්‍රියාවලිය වේගවත් කිරීම	12
	මහ කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණ වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන (EIB)	මහ කොළඹ බල ප්‍රදේශය තුළ ජීවත්වන සහ වැඩකරන ජනතාවට සනීපාරක්ෂක පහසුකම් පුර්ණ වශයෙන් සැලසීම සඳහා කොළඹ අගනගරයේ මලාපවහන පද්ධතීන් වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ව්‍යාප්ත කිරීමට උපකාර කිරීම	50

2017 වසරේ යුරෝපා සංගමයේ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සහ විශේෂිත කරුණු

සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සහ යුරෝපා සංගමය අතර වන ක්‍රියාකාරී කමිටුව

- සංවර්ධන සහයෝගීතාවය සඳහා ශ්‍රී ලංකාව සහ යුරෝපා සංගමය අතර 2 වන ක්‍රියාකාරී කමිටුව රැස්වීම 2018 ජනවාරි 17 දින කොළඹ දී පවත්වන ලදී.
- මූල්‍ය ආධාර ලබාදීම සහ සහයෝගීතාවය සැපයීමේ ක්‍රමවේදය වෙනුවට රජයේ හිමිකාරීත්වය සහිත හවුල් ක්‍රියාවලියක් තුළ සංවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ නව ක්‍රමවේදයක් යුරෝපා සංගමය හඳුන්වාදෙන ලදී.
- නව බහුවාර්ෂික දර්ශක වැඩසටහනෙහි ප්‍රමුඛ අංශය වන ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පාලනය සහ ප්‍රතිසංධානය වෙනුවෙන් වෙන්කර ඇති මුදල යුරෝ මිලියන 80 ක් වන අතර එයින් යුරෝ මිලියන 22 ක් සඳහා මේ වනවිට එකඟ වී තිබේ.
- දෙවන ප්‍රමුඛ අංශය ලෙස ප්‍රජාතාන්ත්‍රික පාලනය සහ ප්‍රතිසංධානය ඇතුළත් කිරීම සඳහාත් භූගෝලීය වශයෙන් සමස්ථ ශ්‍රී ලංකාවම වැඩසටහනට ඇතුළත් කර ගැනීම සඳහාත් යුරෝපා සංගමය සහ ශ්‍රී ලංකාව එකඟ වන ලදී. බහුවාර්ෂික දර්ශකය වැඩසටහනෙහි ප්‍රධාන ප්‍රමුඛ ක්ෂේත්‍රය ලෙස ඒකාබද්ධ ග්‍රාමීය සංවර්ධනය තවදුරටත් සලකනු ලබයි.
- අදාල අංශ සඳහා අයවැය සඳහා පහසුකම් ලබාදීම හඳුන්වා දීම උදෙසා සාමූහිකව කැපවී කටයුතු කිරීමට පාර්ශ්වයන් දෙකම එකඟ වන ලදී.

ව්‍යාපෘතිය	2017 වර්ෂය තුළ උපයෝජනය කරන ලද මුදල (NOK)
1 නෝර්වේ - ශ්‍රී ලංකා සංගීත සහයෝගීතාවය 2014 - 2017	1,500,000
2 ප්‍රතිසංඛ්‍යාතය තුළින් ජීවනෝපාය සංවර්ධනය සහ රැකියා උත්පාදනය	9,900,000
3 කාන්තා හිංසනය පිටුදැකීම සහ LGBT අයිතීන් ලබාගැනීම සඳහා උපදේශණය සහ සහයෝගය	1,200,000
4 සත්‍ය සහ යුක්තිය ඇති කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සහ කාන්තා හිංසනයට එරෙහි ක්‍රියාවලියට උතුරු සහ නැගෙනහිර කාන්තා සහනාගීත්වය	947,000
5 ප්‍රකාශන නිදහස වෙනුවෙන් පෙනී සිටීම සහ මාධ්‍යවේදී වෘත්තීය වර්ධනය	550,000
6 ආපදා අවධානම අඩුකිරීම සඳහා නෝර්වේයානු තාක්ෂණ ආයතනය සහ ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය අතර තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය	1,500,000
7 යහපාලනය සඳහා සිවිල් සමාජයේ දායකත්වය ශක්තිමත් කිරීම	600,000
8 විවෘත සහ සියල්ලන් ආවරණය වන යහපාලනයක් සහ දූෂණ විරෝධය මඟින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ශක්තිමත් කිරීම	927,000
9 විදේශගත ශ්‍රී ලාංකිකයන් සංවර්ධනයේ සහකරුවන් බවට පත්කර ගැනීම	69,000
10 පර්යේෂණ ආයතන බිහිකිරීම සහ හැකියා වර්ධනය	1,414,000
11 නායයාම් සහ ගංවතුරන් බලපෑමට ලක්වූ දරුවන් සහ ඔවුන්ගේ පවුල්වලට හදිසි සහ මැදිකාලීන අවශ්‍යතා සපුරාලීම	5,000,000
12 අලුතින් නිදහස් කරන ලද ප්‍රදේශවල නැවත පදිංචි කිරීම	8,190,000
13 ශ්‍රී ලංකාවේ මත්ස්‍ය සම්පත කළමනාකරණය වර්ධනය සඳහා තාක්ෂණික සහයෝගය	1,107,000
14 ශ්‍රී ලංකාව සහ නෝර්වේ අතර සන්නිවේදන තාක්ෂණ කර්මාන්ත වර්ධනය	300,000
15 ශ්‍රී ලංකාව සඳහා නව ධීවර සහ ජලජ සම්පත් ප්‍රතිපත්තියක් නිර්මාණය කිරීම	3,391,000
16 ශ්‍රී ලංකාවේ අමාත්‍යවරුන් සහ පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් සඳහා ඔස්ලෝ වෙත අධ්‍යාපන වාරිකාවක් සංවිධානය	526,000
17 යහපාලනය සහ තීරසාර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය උදෙසා සහයෝගීතාවය	300,000
18 ප්‍රධාන අංශ සඳහා තාක්ෂණික සහාය, උමාඔය බහුකාර්යය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති	200,000
19 ආකල්ප පරිවර්ථනය, ආවරණය වූ පාලනයක් - දේශපාලනය තුළ කාන්තා නියෝජනය වර්ධනය කිරීම	630,000
20 මහද්වීපික තටාකයේ සීමාවන් සඳහා වූ එක්සත් ජාතීන්ගේ කොමසම වෙත ශ්‍රී ලංකාවෙහි ඉල්ලීම් තහවුරු කර ආරක්ෂා කිරීම සඳහා තාක්ෂණික සහයෝගය	550,000
එකතුව (නෝර්වේජයානු කෝෂාර්)	38,801,000

|| මෙම ආධාර සෘජුවම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන ආයතන සමඟ සම්බන්ධවී ලබාදී ඇති බැවින් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවෙහි දත්ත පද්ධතියට ඇතුළත් කොට හැක.

බෙල්ජියම්

1977 දී විවෘත ආර්ථිකය හඳුන්වා දීමෙන් පසු සංවර්ධන සහයෝගීතාව පිළිබඳ ගිවිසුමද, 1982 දී ආයෝජන සුරක්ෂිතතා ගිවිසුමක් ද හා 1983 දී ද්විත්ව බදු වැළැක්වීම ගිවිසුම් වැනි

ගිවිසුම් ගණනාවකට එළඹෙමින් ශ්‍රී ලංකාව සමඟ සබඳතා ශක්තිමත් කරගත් පළමු රටවල්වලින් එකකි. 1998 වර්ෂයේ දී රටවල් දෙක ගුවන් යානා ප්‍රවාහන ගිවිසුමකට අත්සන්

තැබූ අතර 2001 දී ආයෝජන වර්ධනය කිරීම සහ තාක්ෂණ හා මූල්‍ය සහයෝගීතාවන් සඳහා ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගීතාව වර්ධනය කිරීම සඳහා ගිවිසුම් දෙකක් අත්සන් කරන ලදී.

2004 සුනාමි ව්‍යසනයේ දී, ශ්‍රී ලංකාවට ආධාර ලබා දුන් පළමු රටවල් අතුරින් එකක් බෙල්ජියම

විය. බෙල්ජියානු හමුදාවේ සෙබළුන් ශ්‍රී ලංකා දක්ෂිණ වෙරළ ප්‍රතිසංස්කරණ වැඩසටහනේ නියැලී සිටි අතර බෙල්ජියම් ආධාර මත මෙහෙයුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම තක්සේරු කිරීම සඳහා සුනාමි ප්‍රතිසාධනය සඳහා සහයෝගය ලබා දෙන ලදී.

වගුව 8.11 : අගෝස්තු 2012 සිට 2017 දක්වා කාලය තුළ බෙල්ජියමේ ආරම්භ කරන ලද ව්‍යාපෘති

වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (යුරෝ මිලියන)
2012	BNP PARIBAS දුම්රිය පාලම් 07 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය	වැල්ලවත්තල පොල්ගහෙවල, නාරාහේන්පිට, ගණේවත්ත, කටුගොඩ, දෙහිවල, අගුලාන යන දුම්රිය පාලම් ප්‍රතිසංස්කරනය කිරීම.	44.38
2014	මුත්තල - මොණරාගල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය බෙල්ජියමේ කේබීසී බැංකුව	මසකට ඝන මීටර් 3000 / දිනක පිරිපහදු බලාගාරයක් සහ ක්ලෝමීටර් 26 ක බෙදාහැරීමේ මාර්ගයක් ඉදි කෙරේ.	23.98

හංගේරියාව

ලබුගම සහ කලටුවාව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති පුනරුත්ථාපනය කිරීම සඳහා හංගේරියාව විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 46 ක සහන ණය මුදලක් ශ්‍රී ලංකාවට ලබා දී ඇත. හංගේරියාවේ EXIM බැංකුව හරහා හංගේරියාව මුදල් ආධාර ලබා දෙනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ රජයේ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සඳහා අරමුදල් සැපයීම සඳහා හංගේරියානු රජය විසින් ආධාර ණය වැඩසටහනක් (Tied aid credit Programme) ලබා දීමට එකඟ වී ඇත. මෙම ණය වැඩසටහන ආර්ථික සහයෝගීතාව හා

සංවර්ධනය පිළිබඳ සංවිධානය (OECD) නියමයන් යටතේ පිරිනමනු ලැබේ. මේ සම්බන්ධයෙන් හංගේරියානු රජය සහ ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ රජය අතර 2017 දෙසැම්බර් මස 22 වැනි දින මූල්‍ය සහයෝගීතාව සඳහා රාමු වැඩ සටහනක් ස්ථාපිත කිරීමේ ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. ඒ අනුව, හංගේරියානු රජය විසින් වගු අංක 8.10 හි සඳහන් ව්‍යාපෘති මූල්‍යයනය කිරීමට එකඟ වී ඇත.

වගුව 8.12 : ස්ථාපිත කරන ලද රාමුව වැඩසටහන් ගිවිසුම යටතේ මූල්‍යයනය කිරීමට එකඟ ව්‍යාපෘති

ව්‍යාපෘතිය	ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය	අරමුණ	වටිනාකම (යුරෝ මිලියන)
විද්‍යුත් අධිකරණ කළමනාකරණ පද්ධතිය	අධිකරණ අමාත්‍යාංශය	01. පූර්ණ ස්වයංක්‍රීයව නඩත්තු කළමනාකරණ පද්ධතියක් සැකසීම. 02. අධිකරණයේ වඩාත් කාර්යක්ෂම සහ කඩිනම් ප්‍රවේශය තහවුරු කිරීම. 03. අධිකරණ සේවයේ ගුණාත්මකභාවය සහ අධිකරණ පද්ධතියේ කාර්යක්ෂමතාවය තහවුරු කිරීම.	32
දුම්රිය හරස් මාර්ග සඳහා බෙල් සහ ආලෝක ආරක්ෂණ පද්ධතියක් ස්ථාපනය කිරීම	දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව	දුම්රිය ප්‍රවාහනයේ ආරක්ෂාව වැඩි කිරීම සහ ආරක්ෂිත මට්ටමේ හරස් මාර්ග 300 ක් වැඩි දියුණු කිරීම	12
ගුවන් පාලම් තුනක් (කොහුවල, කිරුළපන, යාංගල්මෝදර (කුරුණෑගල))	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය	මාර්ග භාවිතා කරන්නන් සඳහා විය හැකි ආරක්ෂණ අවදානම සහිතව රථවාහන ගමනාගමනය සහ / හෝ ස්ථානයක් ලෙස සැලකෙන කිරුළපන, කොහුවල, යාංගල්මෝදර ගුවන් පාලම් තුනක් ඉදිකිරීම.	52
බිංගිරිය - උඩුබද්දාව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	ජලාපවහන මණ්ඩලය	ජාතික ජල සම්පාදන හා ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රදේශයට සුරක්ෂිත හා විශ්වසනීය ජලය	53

සැපයීම මඟින් ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය සංවර්ධනය කිරීම මඟින් ව්‍යාපෘතියේ අරමුණ වන්නේ ජනතාවගේ ජීවන තත්ත්වය ඉහළ නැංවීම සහ ව්‍යාපෘති ක්ෂේත්‍රයේ කාර්මික සංවර්ධනය හා ආර්ථික වර්ධනය සඳහා දායකත්වය ලබා දීමයි

වගුව 8.13: 2013 සිට 2017 දක්වා හංගේරියානු ආධාර සහිත ව්‍යාපෘති

වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන)
2013	ලබුගම ජල පවිත්‍රාගාරය පුනරුත්ථාපනය කිරීම.	මහ කොළඹ සහ තදාසන්න ප්‍රදේශවලට පිරිසිදු ජලය සැපයීම සඳහා දැනට පවත්නා ජල පිරිපහදු බලාගාරය දිනකට ඝන මීටර් 40,000 සිට දිනකට ඝන මීටර් 60,000 දක්වා වැඩි කිරීම.	22.5
	කලටුවාව පවිත්‍රාගාරය පුනරුත්ථාපනය	ජල මහ කොළඹ සහ අවට ප්‍රදේශවලට ජලය සැපයීම වැඩි කිරීමට දැනට පවත්නා ජල පිරිපහදු බලාගාරය දිනකට ඝන මීටර් 71,000 සිට දිනකට ඝන මීටර් 90,000 දක්වා ඉහළ නැගිණ පරිදි ජල සැපයුම වැඩි කිරීම සඳහා	23.4

ජර්මනිය

ශ්‍රී ලංකා රජය හා ජර්මනියේ ගෙඩරල් සමූහාණ්ඩුව අතර සංවර්ධන සහයෝගීතාවය 1966 දක්වා දිව යන්නකි. ඇෂීලිපිය කඩදාසි කමිහල ඉදිකිරීම (1973 දී), දුම්රිය චන්පිත් 11 ක් මිලට ගැනීම (1978), රන්දෙණියල හා රන්ටැමේ ජලාශ ඉදිකිරීම (1981 සහ 1986) ශ්‍රී ලංකාව හා ජර්මානු ගෙඩරල් සමූහාණ්ඩුව අතර 1966 සිට පැවති කැපීපෙනෙන සංවර්ධන සහයෝගීතාවන් අතරින් කිහිපයකි. දෙරට අතර සංවර්ධන සහයෝගීතාවයන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම ප්‍රදාන, ණය සහ තාක්ෂණික ආධාර ස්වරූපයන් ගෙන් සමන්විත වී ඇත.

වර්තමානය වන විට ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 487.02 ක පමණ වූ ආධාර ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකර්මාන්තය, අධ්‍යාපනය, පුහුණුව, පරිසරය, මුදල්, රක්ෂණ, ධීවර, භූගත ප්‍රවාහන, සෞඛ්‍ය හා සමාජ සුබසාධන, නිවාස හා නාගරික සංවර්ධන, පෞද්ගලික අංශයේ සංවර්ධන, පශු සම්පත් සංවර්ධන, කම්කරු හා වෘත්තීය සංවර්ධනය, කළමනාකරණය හා ආයතනික සංවර්ධනය, කර්මාන්ත සංවර්ධන, වැවිලි, ග්‍රාම සංවර්ධන, පුනරුත්ථාපන, විද්‍යා හා තාක්ෂණ, වෙළඳාම, සුනාමි පුනරුත්ථාපන, කාන්තා කටයුතු, ජලසම්පාදන යන අංශ ආවරණය වන පරිදි ජර්මනිය විසින් GIZ හරහා ලබා දී ඇත.

කෘෂිකර්ම, බලශක්ති (විදුලිබල), මුදල් හා රක්ෂණ, ගොඩබිම් ප්‍රවාහන, සෞඛ්‍ය හා සමාජ සුබසාධන, පුද්ගලික අංශ සංවර්ධනය, වාර්මාර්ග හා අදාළ කටයුතු, කර්මාන්ත සංවර්ධන, ජලසම්පාදන හා ජලාපවහන යන අංශයන් සංවර්ධනය සඳහා ණය වශයෙන් ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන 808.66 ක් ලබා දී ඇත.මේ අතරින් මහමෝදර මාතෘ රෝහල ඉදිකිරීම (යුරෝ මිලියන 41) සහ විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය සහ එහි ආරක්ෂිත කලාප කළමනාකරණය (යුරෝ මිලියන 8) වැදගත් ව්‍යාපෘති දෙකක් වේ.

වගුව 8.14 : 2015 සිට 2017 දක්වා ජර්මනියේ ආධාර ලබන ව්‍යාපෘති

වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය	අරමුණ	වටිනාකම (ඇ.වි.ප. ඩොලර් මිලියන)	
2015	විල්පත්තු වනෝද්‍යානය ආරක්ෂිත කළමනාකරණය	ජාතික වන කලාප	විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය සඳහා කළමනාකරණ සැලසුමක් සංවර්ධනය කිරීම, ප්‍රධාන පාර්ශ්වකරුවන් සඳහා ධාරිතාව සංවර්ධනය සහ කලාපයේ ජීවනෝපාය සංවර්ධනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ආරම්භක පියවරයන්.	2.2
2016	විල්පත්තු ජාතික වනෝද්‍යානය ආරක්ෂිත කලාප කළමනාකරණය	ජාතික වන කලාප	කළමනාකරණ සැලැස්මේ ප්‍රමුඛතා ප්‍රවර්ධනය සඳහා සහයෝගය දැක්වීම	6.58

2016	SME අංශ සංවර්ධනය II	විල්පත්තු ජාතික වනෝද්‍යානය සහ එහි ආරක්ෂිත කලාපයේ පරිපූර්ණ හා පරිසර හිතකාමී සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායක සංවර්ධනය කිරීම ආරම්භ කිරීම	2.63
2016	සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සහ පරිවර්තනය කිරීම සඳහා වූ සහන (FLICT)	ඒකාබද්ධතාව, ජාතික සංවාදයන් හා සංහිඳියාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රජය සහ රාජ්‍ය නොවන ක්‍රියාකාරීන් සඳහා පහසුකම් සැලසීම	0.65
2016	ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු හා නැගෙනහිර වෘත්තීය පුහුණුව (VTN)	විල්පත්තුව ජාතික වනෝද්‍යානයේ අවට ප්‍රදේශවල ජීවත්වන ජනතාව සඳහා කාන්තාවන්ගේ හා තරුණ තරුණියන් සඳහා වැඩිදියුණු කළ අවශ්‍යතා පදනම් කරගත් පුහුණු අවස්ථා මෙම ව්‍යාපෘතිය මඟින් සපයයි.	4.38
2017	මහමෝදර මාතෘ රෝහල ඉදිකිරීම (අතිරේක මූල්‍ය)	වර්ග අඩි 400,000 ක් සහිත නව මහල් 6 කින් සහ ඇඳන් 600 ක් යුත් මහමෝදර මාතෘ රෝහල ඉදිකිරීම	14.25

ජර්මානු සංවර්ධන සහයෝගීතා ව්‍යාපෘතිය "ශ්‍රී ලංකාව තුළ විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය සහ එහි ආරක්ෂිත කලාප කළමනාකරණය සඳහා සහාය දීම

ව්‍යාපෘති කාලය	11/2016 – 10/2020
තාක්ෂණික සහයෝගීතාව	යුරෝ මිලියන 8
අධිකාරිය	ආර්ථික සහයෝගීතාව සහ සංවර්ධනය පිළිබඳ ගෙඩරල් අමාත්‍යාංශය (BMZ)
ක්‍රියාත්මක කිරීම	වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව සහ GIZ
ව්‍යාපෘති කලාපය	විල්පත්තු ජාතික වනෝද්‍යානය සහ එහි බලපෑම් කළාප: මන්නාරම, වව්නියාව, අනුරාධපුරය සහ පුත්තලම යන දිස්ත්‍රික්කයන්
රේඛීය අමාත්‍යාංශය	ජාතික ප්‍රතිපත්ති සහ ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය; තිරසාර සංවර්ධනය හා වනජීවී අමාත්‍යාංශය

පසුබිම

විල්පත්තු ජාතික වනෝද්‍යානයෙන් හෙක්ටයාර් 131,667 කින් සමන්විත වන අතර එය විශාලතම හා පැරණිම රක්ෂිත ප්‍රදේශයකි. ජාතික වනෝද්‍යානයේ පර්යන්තයේ විවිධ ජන කොටස් ස්වභාවික සම්පත් මත රඳා පවතින අතර, ප්‍රධාන වශයෙන් යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තය මත ජීවත් වේ. ආදායම් හා රැකියා විකල්පයන් තවමත් සීමිතයි. මෙම හේතුව නිසා උද්‍යානය කෙරෙහි ඉහළ පෙළට ජීවිතයක් ඇති කිරීමට, විශේෂයෙන් මුහුදු බැරැරැම් ක්‍රියාවන් වල යෙදීම, හීන විරෝධී මසුන් අල්ලා ගැනීම, කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ව්‍යාප්තිය සහ දැව ඉවත් කිරීමට පෙළඹී ඇත. විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා සහ විවිධ ප්‍රජාවන්ගේ සාමකාමී සහජීවනය සඳහා අවස්ථාවක් සපයයි.

අරමුණ

විල්පත්තු ජාතික උද්‍යානය සහ එහි බලපෑම් කළාප සමාජීයව ඒකාබද්ධ කිරීම සහ තිරසාර කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය වන අවශ්‍යතා නිර්මාණය කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු වේ.

ප්‍රවේශය

මෙම ව්‍යාපෘතියට ක්‍රියාකාරකම් හතරක් අයත් වේ.

- 1) සහභාගිත්වයෙන් කළමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කිරීම
- 2) විවිධ පාර්ශවකරුවන් සඳහා ධාරිතා සංවර්ධනය
- 3) දේශීය ජනගහනයේ සමාජ හා ආර්ථික තත්ත්වයන් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නියමු වැඩ සටහන් (උදා: ජල පවිත්‍රකරණය, පාරිසරික සංචාරක සංකල්පය)
- 4) කළමනාකරණ සැලැස්මෙහි තෝරාගත් ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම

නව මහ මෝදර මාතෘ රෝහල ගාල්ල

2004 වර්ෂය අවසානයේ දී විනාශකාරී සුනාමියෙන් පසු ශ්‍රී ලංකාවේ නිරිත දිග වෙරළ තීරය තුළ ගාල්ල නගරයේ නව මාතෘ රෝහලක් ඉදි කිරීමේ පදනම ආරම්භය විය.

ඉන් අනතුරුව ජර්මනියේ KFW බැංකුවේ (Kerditanstalt fur Weideraufbau) යුරෝ මිලියන 28 ක ණය මුදලක් ලබා ගැනීම සඳහා 2012 අගෝස්තු 16 වනදා ණය ගිවිසුම් ගත වී ඇත.

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ, බාහිර රෝගී අංශය (OPD) රෝගීන් 800 ක් ප්‍රතිකාර කිරීමේ පහසුකම් සහිතව සහ ඇඳුන් 600 ක ධාරිතාවකින් යුක්තව රෝහල ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම මගින් දකුණු පළාතේ කාන්තා ජනගහනය සඳහා මාතෘ හා නාර්වේද සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සිදු කරනු ලැබේ. මෙම ව්‍යාපෘතියෙහි මුළු භෞතික ප්‍රගතිය සියයට 56 කි.

තවද, ඉහත ව්‍යාපෘතිය සඳහා මූල්‍යාධාර සඳහා යුරෝ මිලියන 13 ක අතිරේක ණය මුදලක් ලබාගැනීම සඳහා අතිරේක ණය පහසුකම් ගිවිසුමක් ජර්මනියේ KFW (Kerditanstalt Fur Weideraufbau) සමඟ ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2017 දෙසැම්බර් මස 19 වන දින අත්සන් කර ඇත. 2018 දෙසැම්බර් මස අවසානය වන විට මෙම ව්‍යාපෘතිය අවසන් කිරීමට නියමිතය.

ගාල්ල නව මාතෘ රෝහල සැලසුම් කිරීම

ගාල්ල මාතෘ රෝහලේ ඉදිකිරීම් කටයුතු

ඩෙන්මාර්කය

1968 දී ඩෙන්මාර්කය සමඟ ද්විපාර්ශ්වික සංවර්ධන සහයෝගීතාව ආරම්භ කර ඇත. 1979 දී ඩෙන්මාර්කය සමඟ අත්සන් කරන ලද සංවර්ධන සහයෝගීතා ගිවිසුම 2003 වර්ෂයේදී සමාලෝචනය කරන ලදී. ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ඩෙන්මාර්කය විසින් මූල්‍ය ආධාර, ද්‍රව්‍යමය සම්පත්, අපනයන ණය සහ පුහුණු අවස්ථා ලබා ඇත. 1968 දී ද්විපාර්ශ්වික සහයෝගීතාව ආරම්භ වූ දා සිට ඩෙන්මාර්කය විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 336.5 ක් වටිනා මූල්‍යාධාරයක් ලබා දී ඇත. සම්පූර්ණ මූල්‍යාධාරවලින් අපනයන ණය ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 208.9 ක් වන අතර, ණය වශයෙන් ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 79.26 ක් සහ ආධාර මිලියන ඩොලර් 48.34ක් වේ.

ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සම්බන්ධව ඩෙන්මාර්ක් විශේෂඥතාව සලකා බලා ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඩෙන්මාර්ක ආධාර ලබා ගෙන ඇත.

කොළඹ ජලාපවහන පුනරුත්ථාපනය, නුවර දකුණු ප්‍රදේශ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය, නුවරවිලිය දිස්ත්‍රික්කයේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය සහ කැලණි දකුණු ඉවුරේ ජල පිරිපහදු ව්‍යාපෘති ඩෙන්මාර්කයේ අපනයන ණය

පහසුකම් යටතේ ශ්‍රී ලංකා රජය මඟින් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

තවදුරටත්, කලාපීය අසමතුලිතතාවයන් අඩු කිරීම සඳහා වැදගත් ආයෝජනයක් වන ඔලිව්ට් වරාය ඉදිකිරීම සහ සංවර්ධනය කිරීම සඳහා ඩෙන්මාර්කය රජයෙන් යුරෝ මිලියන 46 ක ණයක් ලබාගෙන ඇත. මීටර් 8 ගැඹුර මට්ටම් ඉක්මවන ටැංකි සහිත විශාල නෞකා සඳහා පහසුකම් සැලසීමට මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වේ.

යුරෝ මිලියන 33.7 කින් යුත් මල්කෝ (පුද්ගලික) සමාගමේ සැකසුම් කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය ඩෙන්මාර්කයේ අපනයන ණය පහසුකම් යටතේ ක්‍රියාත්මක වන තවත් වැදගත් ව්‍යාපෘතියකි. නාරාහේන්පිට, අඹේවෙල, පොලොන්නරුව සහ දිගන පිහිටි කර්මාන්තශාලා (මල්කෝ) හතරක පිහිටි දැනට පවත්නා යන්ත්‍ර සහ උපකරණ අවුරුදු 30 - 40 ක් පැරණි වන අතර එය කිරි නිෂ්පාදන කාර්යක්ෂමතාවයට දීර්ඝ කාලීනව බොහෝ සෙයින් බලපා ඇත. එබැවින්, මල්කෝ සමාගමේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණය කිරීම රටේ පශු සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධන ඉලක්කයන් සපුරා ගැනීම සඳහා හදිසි අවශ්‍යතාවයක් වී තිබේ. ඒ අනුව මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ දිගන, පොලොන්නරුව හා අඹේවෙල පිහිටි කර්මාන්තශාලා නවීකරණය කරන ලදී.

වගුව 8.15 : 2012 සිට 2017 දක්වා ඩෙන්මාර්කය ආධාර කළ ව්‍යාපෘති						
වර්ෂය	ව්‍යාපෘතිය		අරමුණ		වටිනාකම (ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන)	
2015	බඩල්ගම සැකසුම් පිහිටුවීම	නව කිරි මධ්‍යස්ථානය	බඩල්ගම පැස්ටරීකරණය කළ කිරි, බටර්, චීස් ආදිය නිෂ්පාදනය කිරීම.	නව කර්මාන්තශාලාව	තුළ කිරි, යෝගට්, අයිස්ක්‍රීම්,	36.96

2017 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාව ලැබූ කැණේඩියානු ජාත්‍යන්තර සහය

කැනඩාව සහ ශ්‍රී ලංකාව අතර ද්විපාර්ශ්වික සබඳතාවය වසර 70 කට ආසන්න කාලයක සිට පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලයේ සහ එක්සත් ජාතීන් වැනි අනෙකුත් බහුපාර්ශ්වීය සංසදවල සහභාගිත්වයෙන් සහ ගැඹුරු මානව සබඳතාවයක් සහිතවූවකි.

2017 වර්ෂයේ ජුනි මාසයේදී එළිදැක්වුණු කැණේඩියානු ජාත්‍යන්තර කාන්තා සහයෝගිතා ප්‍රතිපත්තිමාලාව *Feminist International Assistance Policy (FIAP)* ට අනුව කැනඩාව කාන්තාවන් සහ ගැහැනු ළමුන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතාවයේ ඉහලම ස්ථානයක තබමින්, ඔවුන් වෙත සක් සිදු කළ හැකි නියෝජිතයින් බවට හඳුනා ගෙන ඇත.

2017 කැණේඩියානු සහයෝගිතා ව්‍යාපෘතීන්ගේ අන්තර්ගතය:

ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය හා කාන්තාවන් සහ ගැහැනු ළමුන් සවිබලගැන්වීම

ලිංගික හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජ භාවය පදනම් කරගත් හිංසනය පිලිබඳ රාජ්‍ය ආයතන මගින් දැනුවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (2017-2020, කැණේඩියානු ඩොලර් 900,000, UNFPA),

බහුජන යහපත පදනම් කරගත් වර්ධනයක්

- ආර්ථික පරිවර්තනයක් සඳහා සුවිශේෂී කුසලතා වර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය.

(2014-2019, කැණේඩියානු ඩොලර් මිලියන 11.5, කැණේඩියානු ලෝක විශ්වවිද්‍යාල සේවය): රැකියා විරහිත තරුණ තරුණියන් සඳහා වූ ඉහල ඉල්ලුමක් ඇති රැකියා ක්ෂේත්‍ර සඳහා වූ නිපුණතා වර්ධනය කිරීම් හා වෘත්තීය පුහුණුව

- ව්‍යවසායක මූල්‍ය ප්‍රවීණතා මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපිත කිරීම (2016-2021, කැණේඩියානු ඩොලර් මිලියන 8.6, Development International Desjardins) පෞද්ගලික අංශයේ ව්‍යාපාරවල වර්ධනයක් ඇති කිරීමත් රැකියා අවස්ථා බිහිකිරීමත් සඳහා ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්, විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන් සතු ව්‍යාපාර සඳහා උපකාර කිරීම.

- කෘෂි ආර්ථිකය නංවාලීමේ ව්‍යාපෘතිය (2014-2018, කැණේඩියානු ඩොලර් මිලියන 6, UNDP සහ FAO): උතුරුපළාතේ අවතැන් වූවන් නැවත ස්ථිර සාර කෘෂිකර්ම හා කෘෂි ව්‍යාපාරවල නියැලීමට උපකාර කිරීම.

රට වාහන අලුත්වැඩියාව පිලිබඳ වෘත්තීය පුහුණුවක් ලබමින් පින්තූර සැකසීම : WUSC/ Lorenzo Moscia

පශ්චාත්-ග්‍රහ සංහිදියාව

- උතුරු පළාතේ අවතැන්වූවන් නැවත පදිංචිකිරීම සහ ජීවනෝපායන් යථා තත්ත්වයට පත්කිරීම සඳහා වූ බිම්බෝම්බ ඉවත්කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය. (2017-2019, කැණේඩියානු ඩොලර් මිලියන 1.9, The HALO Trust) උතුරු පළාතේ බෝම්බ ඉවත්කිරීමට සහය දැක්වීම.
- ශ්‍රී ලංකාව සහ ඉන් ඔබ්බට වූ මානව හිමිකම් ප්‍රවර්ධනය සහ ආගමික සහජීවනය ඇතිකිරීම (2016-2019, කැණේඩියානු ඩොලර් 660,000): ප්‍රවණ්ඩ ගැටුම්වලට විරෝධය පෑමට ප්‍රජාව සවිබලගැන්වීම. අන්තර් ආගමික ගැටුම් අවම කිරීම සඳහා වූ දේශීය බලවේග සඳහා සහය වීම සහ මානව හිමිකම් අධ්‍යාපනය.

උතුරු පළාතේ බිම් බෝම්බ ඉවත් කිරීමේ කටයුතු පින්තූර සැකසීම : HALO Trust

මානුෂීය සහන

- 2017 වසරේ දීගංවතුර, ඩෙංගු උණ වැලැක්වීම සඳහා වූ හදිසි සහය ලබා දෙමින් කටයුතු කිරීම. (කැණේඩියානු ඩොලර් 624,000)

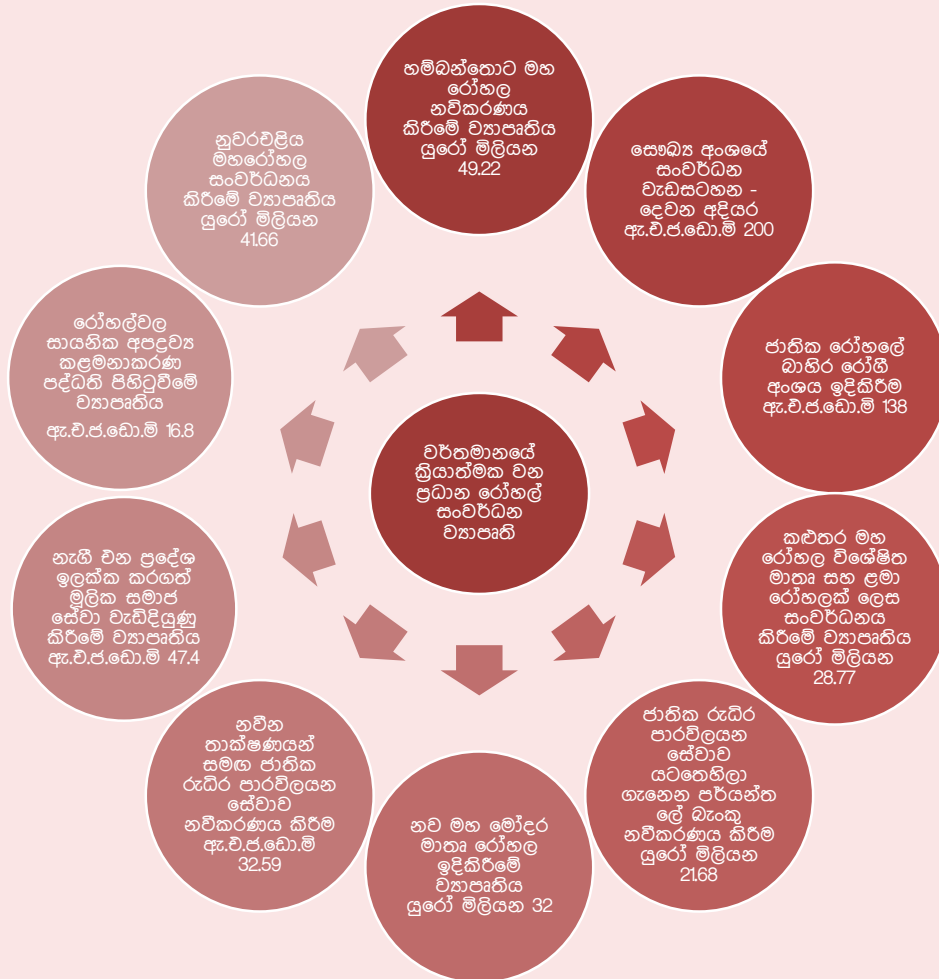
2017 වර්ෂයේ ලගාකරගත් ප්‍රතිඵල සඳහා උදාහරණ කිහිපයක්

- වර්ග කිලෝමීටර් 154,325 ක භූමි ප්‍රදේශයක් බිම් බෝම්බ වලින් තොර කලාපයක් කිරීම. යාපනය සහ කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්ක වල පුද්ගල නාශක බිම්බෝම්බ 1,058 ක් විනාශ කෙරිණි.
- තොරතුරු තාක්ෂණ විෂය ක්ෂේත්‍රයේ, ඉදිකිරීම් අංශයේ, කාර්මික අංශයේ සහ හෝටල් ආශීත අංශයේ රැකියා විරහිත කාන්තාවන් හා පිරිමින් 1,500 කට පමණ අවශ්‍ය පුහුණුව සහ ජාතික වෘත්තීය පුහුණු ඩිප්ලෝමා ප්‍රදානය කිරීම.

සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා විදේශ සංවර්ධන සහයෝගීතාවය

සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය වනුයේ සෞඛ්‍ය සම්පන්න ජාතියක් ඉලක්ක කර ගනිමින් අත්‍යවශ්‍ය ආයතනික සහ ප්‍රතිපත්ති සංශෝධන සහ සෞඛ්‍ය අංශය සඳහා ආයෝජන ඉහල නැංවීම සමඟින් ජාතික සෞඛ්‍ය සේවය වර්ධනය කිරීමයි.

ඉහත ප්‍රතිපත්තියට අනුකූලව ව්‍යාපෘති ගණනාවක් පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ක්‍රියාවට නංවන ලදී. 2012-2017 කාල සීමාව තුළ විදේශ අරමුදල් යටතේ ක්‍රියාවට නංවන ලද විවෘත ව්‍යාපෘති කිහිපයක් පහත පරිදි දැක්විය හැක.

සෞඛ්‍ය අංශයේ ව්‍යාපෘති ගණනාවක් විදේශ මූල්‍ය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ගෙන ඇත.

ව්‍යාපෘතිය	සංවර්ධන සහකරු / ණය දෙන ආයතනය	වටිනාකම (ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන)	ආරම්භය
රජයේ රෝහල් සඳහා හිලන් රට් 100 ක් ලබාගැනීම	ඔස්ට්‍රියාව	12	2018
ශල්‍යකර්ම සහ දැඩි සත්කාර ඒකක වැඩි දියුණු කිරීම	ඔස්ට්‍රියාව	11.5	2018
සෞඛ්‍ය අංශයේ සංවර්ධන වැඩසටහන - තෙවන අදියර	ලෝක බැංකුව	200	2019
සෞඛ්‍ය අංශයේ සහයෝගීතා වැඩසටහන	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	50	2018
සෞඛ්‍ය සහ වෛද්‍ය සේවා වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය	95	2018

ද සොයිසා මාතෘ රෝහලෙහි ප්‍රදරු සහ ප්‍රසව විමර්ශන මධ්‍යස්ථානයක් ස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ස්ටැන්ඩර්ඩ් වාටර්ඩ් බැංකුව / සම්පත් බැංකුව	29	2019
පානදුර මූලික රෝහල වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ජර්මනියේ COMMERZBANK / ලංකා බැංකුව හෙදර්ලන්තය	120	2019
උතුරු පළාතේ පිහිටි තෝරාගත් රෝහල් සංවර්ධනය (දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල වව්නියාව, මන්නාරම සහ කිලිනොච්චිය මූලික රෝහල ජේදරු තුඩුව සහ මාන්දුලම්)		66	2019
රාගම ශික්ෂණ රෝහලට MRI ස්කෑන් යන්ත්‍රයක් ලබාදීමේ ව්‍යාපෘතිය	චීනය	2	2018
ශ්‍රී ලංකාවේ තෝරාගත් රෝහල්වල සෞඛ්‍ය පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	චීනය	85	2018
රාගම මාතෘ සහ ළමා රෝහලක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	චීනය	32	2018

9. එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන හා තාක්ෂණික ආධාර අංශය

එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ එක්සත් ජාතීන් හා තාක්ෂණ සහාය අංශය, රජයේ සංවර්ධන ප්‍රයත්නයේ කොටසක් ලෙස විවිධ ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, මූල්‍ය හා තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන විශාල සංඛ්‍යාවක් සමඟ සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරන බැවින්, එක්සත් ජාතීන් හා තාක්ෂණ සහාය අංශය මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ වඩාත් විවිධාංගීකරණය වූ අංශයන්ගෙන් එකක් ලෙස සලකනු ලැබේ. විවිධ පාර්ශ්වකරුවන් විසින් ලබාදෙනු ලබන විදේශීය පුහුණු අවස්ථා හා ස්වේච්චා සේවකයන්ගේ සේවාවන් එක්රැස් කිරීමේ කටයුතුවල නිරතව සිටී.

ශ්‍රී ලංකා රජය (GOSL) රටේ සමාජ හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා 1955 වසරේ සිට එක්සත් ජාතීන්ගේ සහාය ලබාදෙන වැඩසටහන් මඟින් ප්‍රතිලාභ ලබා ගනිමින් සිටියි. එක්සත් ජාතීන්ගේ වැඩසටහන් විශේෂයෙන්ම දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙහ අයගේ අවශ්‍යතා ඉටුකිරීම මෙන්ම වඩාත් අනතුරුදායක තත්ත්වයන්ට පත්වූවන් හා තරුණ තරුණියන් සඳහා අවස්ථාවන් උත්පාදනය කිරීමද සිදු කෙරේ.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය එහි විශේෂිත නියෝජිතායතන, අරමුදල්, වැඩසටහන් හා ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති කාර්යාල හරහා සෑම වසර 5 ක කාලයක් සඳහාම ශ්‍රී ලංකා රජය හා එක්සත්

ජාතීන් විසින් ඒකාබද්ධව අත්සන් කරනු ලබන “සංවර්ධන සහාය රාමුව” යටතේ හඳුනාගනු ලබූ ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකා රජයට සහාය ලබා දෙනු ලැබේ. මෙම රාමුව මඟින් එක්සත් ජාතීන්ගේ එක් එක් නියෝජිතායතන සඳහා විශේෂිත ඉලක්ක හා විස්තරාත්මක ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වැඩසටහන් සහිතව මෙරටේ වැඩසටහන් සකස් කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ ලබා දෙන අතරම ව්‍යාපෘති හා වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ සම්පව කටයුතු කිරීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානවලට උපාය මාර්ගික උපදෙස් ලබා දේ.

ශ්‍රී ලංකා රජය හා එක්සත් ජාතීන් අතර ඇති වත්මන් හවුල්කාරිත්වය රජයේ ජාතික ප්‍රමුඛතාවයන්ට අනුයුක්තව ශ්‍රී ලංකාවේ ඇති එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යයන් සඳහා පුළුල් රාමුවක් සපයන “එක්සත් ජාතීන්ගේ තිරසාර සංවර්ධන රාමුව” 2018-2022 සමඟ අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන වැඩසටහන් විවිධ අංශ ඔස්සේ විසිරී පවතී.

පස් වසර සංවර්ධන සහාය රාමුව යටතේ වන වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘතීන් ජාතික ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආකාරය, සෘජු ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආකාරය ආදී ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආකාර ගනණාවක් හරහා සිදු කරනු ලැබේ.

එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන සහාය රාමුව (UNDAF) (2013-2017)

වසර 2013 සිට 2017 දක්වා වූ කාලසීමාව සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන සහාය රාමුව (UNDAF), එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන හා ශ්‍රී ලංකා රජය අතර 2012 ඔක්තෝබර් මාසයේදී අත්සන් කරනු ලැබීය. මෙම රාමුව උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු සමාජ සේවා සඳහා සාධාරණ ප්‍රවේශයක්, ශක්තිමත් වූ මානව හැකියාවන් හා සදාකාලික සාමය සඳහා සංහිදියාව සහිත තිරසාර හා අංශ සම්පූර්ණ ආර්ථික වර්ධනය, යන පුළුල් අරමුණු වටා සංකල්පනය වී ඇත.

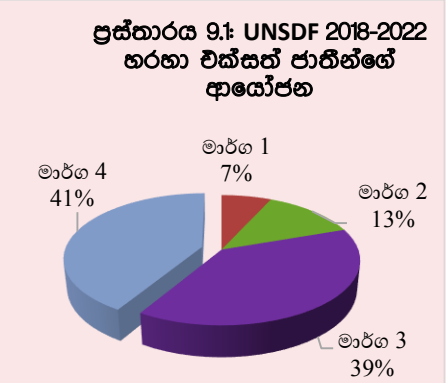
රටේ එවක පැවති ජාතික ප්‍රමුඛතාවයන්ට අනුව සකස් කරනු ලැබූ මෙම සංවර්ධන සහාය රාමුව, 2015 දී පවත්වනු ලැබූ පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයට පසුව රටේ සංවර්ධන ප්‍රමුඛතාවයන්හි සිදුවූ වෙනස්කම්ද ඇතුළත් කර සංශෝධනය කර ඇත. 2015 සැප්තැම්බර් මාසයේ දී 2015 පසුව සංවර්ධන න්‍යාය

පත්‍රයට 2015 සැප්තැම්බර් මාසයේදී ඉදිරිපත් කරනු ලැබූ තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කවලට (SDGs) ඇතුළත් වූ ගෝලීය වෙනස්කම් ද සලකා බලනු ලැබීය. තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්කයන්, සහසු සංවර්ධන ඉලක්කයන් (MDGs) එහි සමානත්වය හා හිමිකම් සාධාරණත්වය මත පදනම් වූ ප්‍රවේශයන් හා මිනිසුන් හා පෘතුවිය යන දෙකම ආරක්ෂා කිරීම වැනි ඉලක්ක එහි පුළුල් න්‍යායපත්‍රයට ඇතුළත්කර ගනිමින් එහි පරාසය පුළුල් කරගෙන ඇත. මෙම රාමුව 2013-2017 කාල සීමාව තුළ එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන මඟින් මෙරට සඳහා වන වැඩසටහන් හරහා රටට ලබාදෙන ප්‍රදානයන් හා තාක්ෂණ සහායන් ලෙස ඇ.ඩී.පී. ඩොලර් මිලියන 312.04 (එක්සත් ජාතීන්ගේ දත්ත අනුව) පමණ ආයෝජනය කර ඇත.

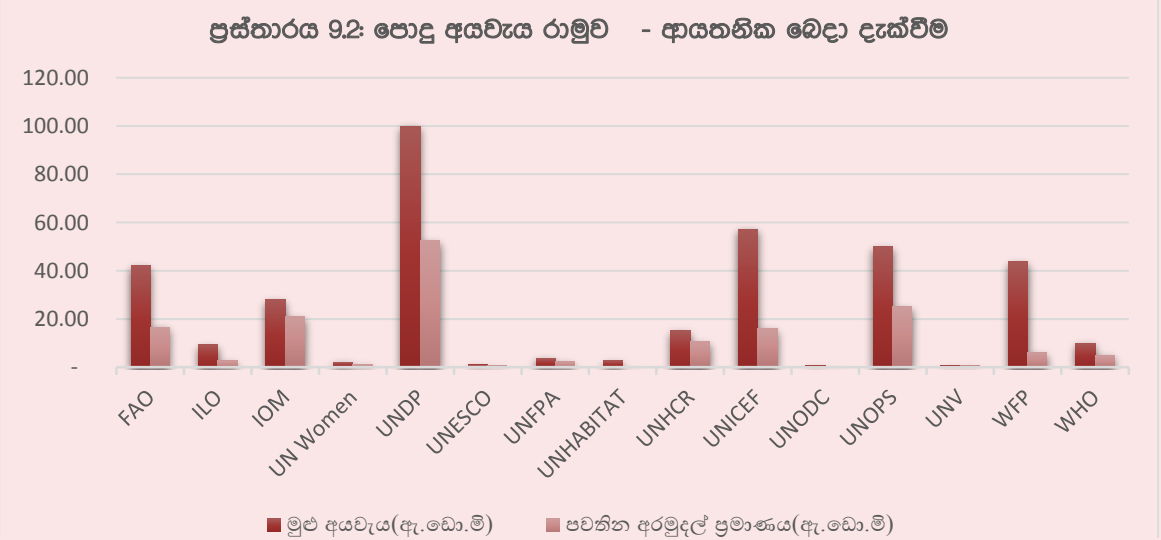
ඉදිරි මාවත : එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව (2018-2022)

2018-2022 කාලසීමාව සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ප්‍රමුඛතාවන් කෙරේ අවධානය යොමුකරන ලද එක්සත් ජාතීන්ගේ සහාය එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව (UNSDF) සඳහා 2017 අගෝස්තු 3 වන දින ශ්‍රී ලංකා රජය හා එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන විසින් අත්සන් කරනු ලැබීය. ඒ හා බැඳුණු සංවර්ධන රාමුව ඉදිරි කාලයේදී එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතනවල සහයෝගීතා කාර්යයන් සඳහා මගපෙන්වනු ඇත. මෙම රාමුව එක්සත් ජාතීන්ගේ එක් එක් නියෝජිතායතන විසින් මෙරට ක්‍රියාත්මක කරන වැඩසටහන් මගින් ක්‍රියාත්මක වන අතර ඒවා ශ්‍රී ලංකා රජයේ හා එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතනවල ඒකාබද්ධ නායකත්වය යටතේ අධීක්ෂණය කරනු ලැබේ. එය පහත දැක්වෙන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර හතර යටතේ පොදු උපාය මාර්ගයක් ලෙස කටයුතු කෙරේ.

- ධාවකය 1**
  - වැඩිදියුණු කරන ලද දත්ත, දැනුම කළමනාකරණය සහ සාක්ෂි මත පදනම් වූ ප්‍රතිපත්තිය
- ධාවකය 2**
  - නිරසාර සාමයක් උදෙසා නවෝත්පාදන රාජ්‍ය ආයතන ශක්තිමත් කිරීම හා ඒ සඳහා මැදිහත් වීම
- ධාවකය 3**
  - මානව සුරක්ෂිතභාවය සහ සමාජ ආර්ථික ප්‍රත්‍යාස්ථතාව
- ධාවකය 4**
  - දේහගුණික විපර්යාස හා ආපදා සඳහා ඔරොත්තු දීමේ වැඩිදියුණු කිරීම සහ පරිසර කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම

එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව (UNSDF) සඳහා වූ වසර 5 කාල සීමාවක් සඳහා ඇස්තමේන්තුගත අයවැය ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන 366.84 කි. මෙම පිරිවැයෙන් සියයට 44 ක් එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව ක්‍රියාත්මක වීම ආරම්භයේදී ලබාගත හැකි වනු ඇතර ඉතිරි සියයට 55 එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව ක්‍රියාත්මක වන අතරතුරදී සංවලීකරණය වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ නිරසාර සංවර්ධන රාමුව හා එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතන වශයෙන් මාර්ග 4ක් යටතේ වැඩසටහන්ගත ප්‍රතිඵල ලභාකරගැනීම සඳහා අවශ්‍ය කරණ සමස්ත සම්පත් ප්‍රමාණය පිලිවෙලින් ප්‍රස්ථාර අංක 9.1 හා ප්‍රස්ථාර අංක 9.2 ලෙස සාරාංශ ගත කර ඇත.

“එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය වසර 60කට වැඩි කාලයක සිට ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ සමීපව කටයුතු කරනු ලබයි. අප නිරසාර සංවර්ධනයක් ලභාකරගැනීමට කැපවී සිටින අතර සාමකාමී හා සෞභාග්‍යමත් ශ්‍රී ලංකාවක් ගොඩනැගීම සඳහා එරට රජය හා ජනතාව සමඟ අඛණ්ඩව කටයුතු කරනු ඇත.”
 - නැසිමිය Una McCauley මෙය, හිටපු UN නේවාසික සම්බන්ධීකාරක හා UNDP නේවාසික නියෝජිත

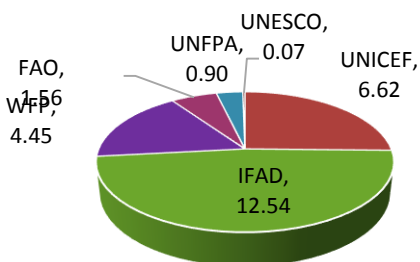
එකඟතා සහ උපයෝජනයන්

පසුගිය වසර පහක කාලපරිච්ඡේදය තුළ එක්සත් ජාතීන්ගේ නියෝජිතායතනයන්ගෙන් ලද ආධාර, ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාවය වැඩිදියුණු කිරීම, ධීවර සංවර්ධන කටයුතු, ග්‍රාමීය ප්‍රජාවන්ගේ ජීවන තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීම, මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය වැඩිදියුණු කිරීම, මුල් ළමාවිය සංවර්ධනය කිරීම හා ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය, ග්‍රාමීය සංවර්ධනය, ආපදා සහන සැලසීම, පාරිසරික සුරක්ෂිතතාවය, කාන්තා කටයුතු ආදී ක්ෂේත්‍රයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් වූ විශේෂිත ව්‍යාපෘති හරහා ප්‍රධාන වශයෙන් සමාජ හා ප්‍රජා සංවර්ධනය වෙනුවෙන් සහන, පුනරුත්ථාපන සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාකාරකම් සිදු කිරීම සඳහා උපයෝජනය කර ඇත. වාර්තා වී ඇති අන්දමට මුළු උපයෝජනයන්ගෙන් වැඩිම ප්‍රමාණය කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල, එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල සහ ලෝක ආහාර වැඩසටහන යන සංවිධාන මඟින් මූල්‍යනය කරන ලද

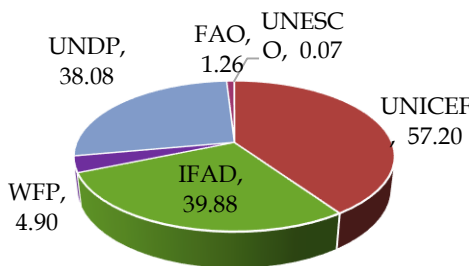
විශේෂයෙන්ම කෘෂිකර්මාන්තය, ළමා හා මාතෘ සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපනය, ජලය හා සනීපාරක්ෂාව වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හි ක්‍රියාත්මක වූ වැඩසටහන් වෙතින් වාර්තා වී ඇත.

2017 දී එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP) විසින් වැඩිදියුණු කරන ලද ජල කළමනාකරණය තුළින් වියලි කලාපයේ කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ගේ, විශේෂයෙන්ම කාන්තාවන්ගේ ජීවිතය ශක්තිමත් කිරීම හා ජීවනෝපාය වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරගත් “දේශගුණික ප්‍රත්‍යස්ථිතිය ඒකාබද්ධ ජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (CRIWMP)” සඳහා 2017 දී, එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 38.08 ක් වන විශාල ප්‍රදාන කොටසක් සඳහා (හරිත පාරිසරික අරමුදල හරහා) එකඟතාව පළ කර ඇත.

ප්‍රස්තාරය 9.3: 2017 වසර උපයෝජනයන් (ඇ.ඩො.මිලියන)

ප්‍රස්තාරය 9.4 :2017 වසර එකඟතා (ඇ.ඩො.මිලියන)

මූලාශ්‍රය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව හරහා සිදු කරන ලද එකඟතා හා උපයෝජනයන් පමණක් ඇතුළත් කර ඇත. නමුත් දැනට කටයුතු කෙරෙමින් පවතින ඉහත දක්වා ඇති එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන එකඟතා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වාර්තාවලට ඇතුළත් කරගැනීමට කටයුතු සලස්වමින් පවතී. (සෘජුවම ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘතීන් ඇතුළත් කර නොමැත).

එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල (UNICEF)

සුරක්ෂිත පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් ලබා දෙමින්, සියළුම ළමයින්ට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයකට ප්‍රවේශ වීමට සමාන අවස්ථාවක් ලබා දීම තහවුරු කිරීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල විසින් මූල්‍යනය කරනු ලබන වැඩසටහන් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ඉතා ක්‍රියාකාරී ලෙසින් ක්‍රියාත්මක වේ. 2018-2022 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා වූ දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (CPAP) ශ්‍රී ලංකා රජය සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල විසින් 2017 දෙසැම්බර් මස 05 වන දින අත්සන් තබන ලදී. එක්සත් ජාතීන්ගේ තීරසාර සංවර්ධන රාමුවෙහි ඇතුළත් ප්‍රධාන

ධාවකයන් (Drivers) හතරෙන් එක් එක් ධාවකයන් සඳහා ම සෘජුවම දායකත්වය ලබා දෙන ශ්‍රී ලංකා රජයේ සහ එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලෙහි එකඟතාවයෙන් සකස් කරන ලද වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘතීන් මෙම රාමුව තුළ ඇතුළත් වේ. මෙම දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මෙහි විස්තරාත්මකව දක්වා ඇති ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහයෝගය දැක්වීමට එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදලෙහි විධායක මණ්ඩලය විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 57.235කට නොවැඩි වූ එකඟතාවක් අනුමත කර ඇත.

ප්‍රස්තාරය 9.5: දේශීය වැඩසටහනෙහි අයවැය සාරාංශය 2018-2022

මූලාශ්‍රය : දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (CPAP) for 2018-2022

ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය (FAO)

කෘෂිකර්මාන්තය, පශු සම්පත්, ධීවර සහ වන සම්පත් වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හි පවතින ගැටළු නිරාකරණය කිරීම සහ ප්‍රමුඛතාවන් සඳහා රජය විසින් දරනු ලබන උත්සාහයන්ට ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය මඟින් සිය සහයෝගය දැක්වීම සිදුකරනු ලබයි. එමෙන්ම විවිධ වූ ස්වභාවික ආපදාවන්හිදී, හදිසි සහ ඵලදායී සහනාධාර ලබා දීමෙන් මෙම සංවිධානයේ හදිසි සහනාධාර වැඩසටහන්ද ඉතා වැදගත් භූමිකාවක් සිදු කරනු ලබයි. ඒ අතරම, ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය මඟින් මූල්‍යනය කරනු ලබන දේශීය හැකියා වර්ධන වැඩසටහන් මෙන්ම විදේශීය පුහුණු වැඩසටහන් සහ ජාත්‍යන්තර සම්මේලනවලට

සහභාගී වීමටද ශ්‍රී ලාංකිකයන් විශාල පිරිසකට අවස්ථාව හිමි වේ. මීට අතිරේක වශයෙන්, කෘෂිකර්මාන්තය, ධීවර, වන සම්පත් සහ පශු සම්පත් ආදී ක්ෂේත්‍රයන්හි පවතින පරතරය පිරවීමටද මෙම සංවිධානය විසින් තාක්ෂණික ආධාර සපයනු ලබයි.

ආහාර සහ පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය පිළිබඳව රජයේ පුළුල් උපාය මාර්ගයන්ට අනුකූලව පසුගිය වසර පහක කාලය තුළ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය මඟින් මූල්‍යනය කර ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපෘති සාරාංශයක් පහත ඉදිරිපත් කර ඇත.

වගුව 9.1 : 2013 – 2017 කාලපරිච්ඡේදය තුළ ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය විසින් මූල්‍යනය කරන ලද ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘතීන්

වසර	ව්‍යාපෘති නාමය
2013	ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය තුළ කෘෂිකර්ම භාවිත හා බැඳුණු කළමනාකරණය අවදානම උතුරු පළාතේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කිරීම
2014	ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ඇති කිරීම සඳහා ක්වානා (Quinoa) නැමැති බෝගය හඳුන්වා දීම සඳහා තාක්ෂණික ආධාර ලබා දීම සාර්ක් කලාපීය රටවල උයන්වතු දාමයන්හි පසු අස්වනු හානි අවම කර ගැනීමේ වැඩසටහන කිරීම ගවයන් සඳහා සුදුසු පෝෂණ තාක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා මත්ස්‍ය සම්පත් වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය
2015	කෘෂි ආර්ථික ව්‍යාපෘතිය
2016	ඊ කෘෂිකාර්මික පරිසරය ශක්තිමත් කිරීම සහ ආසියානු පැසිපික් කලාපීය රටවල් සඳහා ITC මැදිහත් වීම මත කෘෂිකාර්මික විසඳුම් ලබා දීම මධ්‍යම කඳුකරයේ නුවර, බදුල්ල සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයන්හි භාග්‍යයට පත් කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පුනරුත්ථාපනය කිරීම ජාතික ජෛව විවිධත්ව රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම
2017	තිරසාර බෝග නිෂ්පාදන සඳහා ස්ථානීය විශේෂිත පොහොර කළමනාකරණ පද්ධති සංවර්ධනය කිරීම නියඟයෙන් පීඩාවට පත් වූ පවුල්වලට කෘෂිකාර්මික ජීවනෝපායන් නැවත ස්ථාපනය කිරීම සඳහා හදිසි ආධාර ලබා දීම ආසියාවේ නිල් ආර්ථිකය දියුණු කිරීම සඳහා නව්‍යකෘත ආකාරයට වී සම්භ කුඹුරුවල මත්ස්‍ය වගාව ප්‍රවර්ධන කිරීම හා දේශගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන ලෙස පොකුණු තුළ තිලාපියා මසුන් වගා කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය වැඩසටහන් රාමුව

2018 – 2022
කාලපරිච්ඡේදය තුළදී
ආහාර හා කෘෂිකර්ම
සංවිධානය මඟින්

මූල්‍යයනය කරනු ලබන ව්‍යාපෘති සහ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය මඟින් දේශීය වැඩසටහන් රාමුව සකස් කර ඇත. මෙම රාමුවෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වන්නේ ආහාර

සුරක්ෂිතතාවය අඩු කිරීම, මන්දපෝෂණය හා අවදානම අවම කිරීම සහ රටෙහි ස්වභාවික සම්පත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සහ භාවිතය වේ. මෙම දේශීය වැඩසටහන් රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වන ඇස්තමේන්තුගත සම්පත් ප්‍රමාණය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 28කි. මෙම රාමුව පහත දැක්වෙන පරිදි දේශීය ප්‍රතිඵලයන් තුනක් වටා ක්‍රියාත්මක වේ.

- ප්‍රතිඵලය 1**
  - ආහාර සහ පෝෂණ සුරක්ෂිතතාවය සහ ආදායම් උත්පාදනය සඳහා ආහාර පද්ධතියට සිදු කරන දායකත්වය ඉහළ නැංවීම
- ප්‍රතිඵලය 2**
  - දේශගුණික විපර්යාස සහ කම්පනයන්ට, ස්වභාවික ආපදාවලට දේශගුණික විචලනාවන් හේතුවෙන් අවදානමට ලක්විය හැකි අය එයට ඔරොත්තු දීම සැලැකිල්ලට ගනිමින් පරිසරය, ස්වභාවික සම්පත්, වනාන්තර හා පරිසර පද්ධති වඩාත් තිරසාර ලෙස කළමනාකරණය කිරීම ඉහළ නැංවීම
- ප්‍රතිඵලය 3**
  - සාක්ෂි මත පදනම් වූ තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනය සහ දත්ත එකතු කිරීම, විශ්ලේෂණය සහ උපයෝගී කරගැනීම හා තොරතුරු යනාදිය භාර ගැනීම සඳහා සලකා බලනු ලබන පාර්ශවකරුවන්ගේ ධාරිතාව ඉහළ නැංවීම

ලෝක ආහාර වැඩසටහන (WFP)

1968 සිට විධිමත් ක්‍රමවේදයන් අනුගමනය කරමින් රටපුරා ආහාර සුරක්ෂිතතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දැරුවන්ගේ හා කිර්දෙන මව්වරුන්ගේ පෝෂණය, කෘෂි වත්කම් ප්‍රතිසංස්කරණය හා හදිසි තත්ත්වයන්හි දී සහ විවිධ සංවර්ධන අදියරයන්හි දී ආහාර සැපයීම ආදී වැඩසටහන් සඳහා ලෝක ආහාර වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාව වෙත සහයෝගය ලබා දෙයි. ආහාර සුරක්ෂිතතාව වර්තමාන රජයේ සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව යටතේ ඇති එක් ප්‍රධාන තේමාවක් වන බැවින්, අවශ්‍යතා ඇති පුද්ගලයින් සඳහා ආහාර සුලබ කිරීම සහ ඒ සඳහා ඔවුන්ට ප්‍රවේශ විය හැකි වීම වැඩි කිරීම සඳහා රජය හා ලෝක ආහාර වැඩසටහන එලදායි ක්‍රමෝපායන් රැසක් ගෙන ඇත. ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ සහයෝගය ඇතිව ක්‍රියාත්මක වන පාසල් ආහාර වැඩසටහන (SMP) අධ්‍යාපන පද්ධතිය නැවත ස්ථාපනය කිරීමට උපකාර කරමින් යුද්ධයෙන් වඩාත් බලපෑමට ලක් වූ දිස්ත්‍රික්කයන්හි ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන් අතරින් එක් ප්‍රධාන වැඩසටහනක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම පාසල් ආහාර වැඩසටහන මඟින් 2017 වනවිට උතුරු පළාත තුළ පාසල් දැරුවන් 160,000කට පමණ උපකාර කොට ඇත.

කෘෂිකර්මාන්තය පදනම් කරගත් ජීවනෝපායන් වැඩිදියුණු කිරීමට ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් හා එලදායි වත්කම් ඇතිකිරීම මඟින් කාලගුණික කම්පනයන්ට ලක්වූ ප්‍රජාවන්ගේ ඒ සඳහා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැංවීම සඳහා ලෝක ආහාර වැඩසටහන මඟින් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ධාරිතා හා තාක්ෂණික සහාය ද ලබා දෙයි.

ආහාර පෝෂණීකරණය කිරීම (සහල්) හා දේශීය ව නිෂ්පාදනය කරනු ලබන පෝෂණදායී ආහාර (ත්‍රිපෝෂ) ප්‍රමාණාත්මකව හා ගුණාත්මකව ඉහළ නැංවීම සඳහා තාක්ෂණික සහයෝගය ලබාදීම ද මෙම සංවිධානය මඟින් සිදු කරයි. මීට අමතරව, පෝෂණ ප්‍රතිපත්ති සමාලෝචනය හා පාසල් ළමුන් හා ගර්භනී කාන්තාවන් සඳහා දීප ව්‍යාප්ත ව පෝෂණ සම්බන්ධතා සිදු කිරීමට ද අදාළ සහාය ලෝක ආහාර වැඩසටහන මඟින් ලබා දෙයි.

හදිසි අවස්ථාවන් සඳහා සුදානම් වීම හා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී, දුරස්ථ සංවේදක තාක්ෂණය සහ PRISM ලෙස කෙටියෙන් හඳුන්වනු ලබන තත්‍ය කාල ස්ථානීය අධීක්ෂණ වේදිකාව උපයෝගී කර ගනිමින් හදිසි අවස්ථාවන් ඇගයීම, ස්ථානීය ක්‍රියාකාරකම් හා පෙර අනතුරු ඇගයීම් පද්ධති සඳහා ලෝක

ආහාර වැඩසටහන විසින් සිය සහයෝගය ලබා දේ.

තත්‍ය කාල තොරතුරු හා ස්ථානීය අධීක්ෂණ වේදිකාව(PRISM) යනු මෘතක දී සංවර්ධනය කොට ශ්‍රී ලංකා රජයේ ආපදා කළමනාකරණ

අමාත්‍යාංශයෙහි ස්ථාපිත කර ඇති ආපදා කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතියකි. මෙය ඉන්දුනීසියාවේ ස්ථාපිත ප්‍රාදේශීය සිදුවීම්හි බලපෑම් ආපදාවලට ලක්වීම් විශ්ලේෂණ අධීක්ෂණ වේදිකාව (VAMPIRE) නම් වූ පද්ධතිය පාදක කොට ගෙන නිර්මිත ය.

වගුව 9.2 : 2013 සිට 2017 දක්වා ලෝක ආහාර වැඩසටහන විසින් මූල්‍යනය කරන ලද ප්‍රමුඛ ව්‍යාපෘතීන්

වසර	ව්‍යාපෘති නාමය
2013	මහවැලි ගඟට දෝණියේ ජීවත් වන ප්‍රජාවයන් කෙරෙහි පාරිසරික විපර්යාසයන්හි බලපෑම
2014	දිගුකාලීන සහන සහ ප්‍රතිස්ථාපන මෙහෙයුම් වැඩසටහන (PRRO)
2015	දිගුකාලීන සහන සහ ප්‍රතිස්ථාපන මෙහෙයුම් වැඩසටහන
2016	දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සැලැස්ම (CPAP)- (2016-2017) හදිසි මෙහෙයුම් වැඩසටහන (EMOP)
2017	හදිසි මෙහෙයුම් වැඩසටහන (EMOP)- නියඟය හා ගං වතුර

හදිසි මෙහෙයුම් වැඩසටහන යටතේ ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ සහයෝගීතාව නියං ආධාර

ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉල්ලීමට අනුව නියඟය හේතුවෙන් අධික ව හානියට පත් වූ මොණරාගල, කුරුණෑගල, වවුනියාව හා මන්නාරම යන දිස්ත්‍රික්කවල ඉතා දිළිඳු හා ඉතා පීඩාවට පත් වූ පවුල් 6,250 ක් (ආසන්න වශයෙන් ප්‍රතිලාභීන් 25,000) සඳහා ලෝක ආහාර වැඩසටහන සිය සහයෝගය හා උපකාරය ලබා දීමට එකඟ විය. ඒ අනුව, මින් පෙර නියං ආධාර නොලද කාන්තා මූලික සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභී පවුලකට මසකට රු 10,000 ක මුදලක් වාරික 4ක් යටතේ හිමි විය. ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ අනුග්‍රහයෙන් ආපදා කළමනාකරණ අමාත්‍යාංශයේ හා කෘෂිකර්ම අමාත්‍යාංශයේ සහයෝගයෙන් සමාජ සවිබලගැන්වීම්, සුබසාධන හා කන්ද උඩරට උරුමය පිළිබඳ අමාත්‍යාංශය යටතේ මෙම වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක වේ. මීට අදාළ අවබෝධතා ගිවිසුම 2017 මැයි මස 12 වන දින ශ්‍රී ලංකා රජය හා ලෝක ආහාර වැඩසටහන අතර අත්සන් කරන ලදී.

ගං වතුර ආධාර

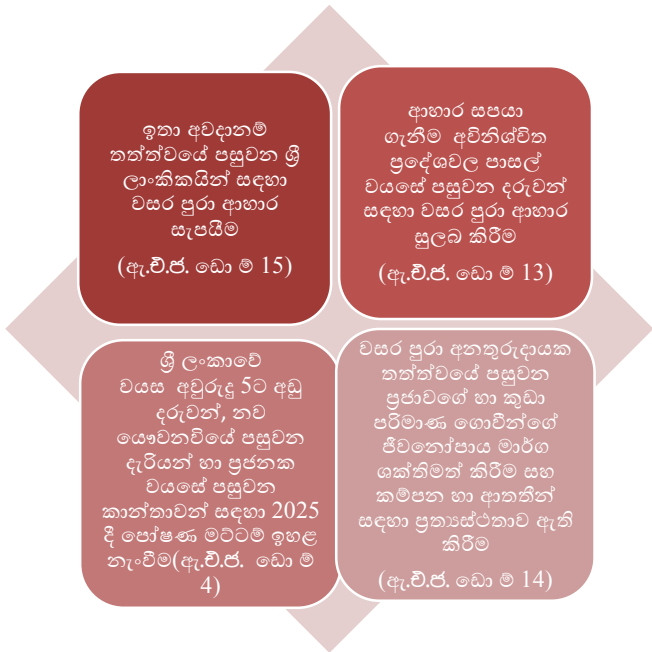
ඉහත සහයෝගයට අමතර ව මැයි මස අවසන හා ජූනි මස මුල් කාල පරාසය තුළ ශ්‍රී ලංකාවට බලපෑවේ වූ ගංවතුර හා නාය යෑම් හේතුවෙන් හානියට පත් වූ කුටුම්භයන් සඳහා ලෝක ආහාර වැඩසටහන විසින් ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 2.4 ප්‍රදානයක් සිදු කරන ලදී. ඒ අනුව, අමතර දිස්ත්‍රික්ක 4ක් (මාතර, රත්නපුර, කළුතර, ගාල්ල) ඇතුළත් වන පරිදි මීට පෙර අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුමට අමතර උපග්‍රන්ථය ඒ 2017 ජූනි මස 28 වන දින ශ්‍රී ලංකා රජය හා ලෝක ආහාර වැඩසටහන අතර අත්සන් කරන ලදී. මෙමගින් ප්‍රතිලාභීන්හට මාස 2ක් සඳහා මසකට රු. 10,000 බැගින් හිමි විය. ආපදාව ඇති වූ වහාම ගංවතුර හා නාය යෑම් නිසා හානියට ලක් වූ ප්‍රදේශයන්හි ස්ථාපිත කරන ලද අනාථ කඳවුරු වල සිටි 75,000කට ආසන්න ජනතාවකට ක්ෂණික ආධාර ලෙස එක් පුද්ගලයෙකුට දින 3ක් සඳහා ග්රැම් 100 බැගින් ධාන්‍ය (පරිප්පු) ලබාදෙන ලදී. ඒ අනුව, ලෝක ආහාර වැඩසටහන මගින් නියඟය හා ගං වතුරවලට ප්‍රතිචාර ලෙස පවුල් 25,000ක (ආසන්න වශයෙන් ප්‍රතිලාභීන් 100,000කට) පිරිසකට ප්‍රතිලාභ සපයා ඇත.

2018
අත්සන් කිරීමට
නියමිත

2018-2022 සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා උපායමාර්ගික සැලැස්ම

ලෝක ආහාර වැඩසටහන විසින් ශ්‍රී ලංකා රජයේ ජාතික ප්‍රමුඛතා හා එක්සත් ජාතීන්ගේ තීරසාර සංවර්ධන රාමුවට (UNSDF) අනුකූල වන පරිදි ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ සම්ප්‍රදායික සමායෝජනයෙන් හා අනෙකුත් අදාල රේඛීය අමාත්‍යාංශ, දෙපාර්තමේන්තු හා නියෝජිතායතනයන්හි උපදේශනයෙන්, 2018 -2022 සඳහා වූ ශ්‍රී ලංකා උපාය මාර්ගික සැලැස්ම පිලියෙල කරන ලද මෙම උපායමාර්ගික සැලැස්ම මඟින් පහත උපායමාර්ගික ප්‍රතිඵල ළඟා කරගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මාස 60 ක් වූ මෙම වැඩසටහන වෙනුවෙන් ඇ.වි.ජ. ඩොලර්. මිලියන 46.8 ක අයවැයක් අපේක්ෂා කෙරේ.

එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල (UNFPA)

හවිත පවුල් සැලසුම් ක්‍රම, උපදේශනය හා ලිංගිකව සම්ප්‍රේෂණය වන රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර ක්‍රම යනාදිය සඳහා ප්‍රවේශ වීම වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් ආරක්ෂිත මාතෘත්වයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ මාතෘ හා ළමා සෞඛ්‍ය සේවාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 1969 වසරේ සිට එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල සිය සහයෝගය ශ්‍රී ලංකාවට ලබා දෙයි. 2017

දක්වා ක්‍රියාත්මකව පැවති දේශීය වැඩසටහන් සඳහා වූ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම මඟින් ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය සහ පරිපූර්ණ ප්‍රජනන සෞඛ්‍ය අධ්‍යයනයක් ලබා දීම, තරුණයින් සවිබල ගැන්වීම සහ සාමය ගොඩනැගීම, ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රවණත්වය වැළැක්වීම සහ ඒ සඳහා ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ ජනගහන ගතිකය යන ක්ෂේත්‍රයන්හි ප්‍රතිපත්ති හා උපදේශනය කෙරෙහි වැඩි අවධානයක් යොමු කර ඇත.

2018
අත්සන් කිරීමට
නියමිත

2018 -2022 කාලයට අදාල දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

2018 – 2022 කාලපරිච්ඡේදය සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට සහයෝගය ලබා දීම සඳහා ඔවුන්ගේ 9 වන දේශීය වැඩසටහන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල විසින් සකස් කරමින් සිටී. මෙම වැඩසටහන එක්සත් ජාතීන්ගේ තීරසාර සංවර්ධන රාමුවෙහි 01, 02 සහ 03 ධාවකයන් සඳහා සෘජුවම දායකත්වය සපයනු ලබයි. ශ්‍රී ලංකා දේශීය වැඩසටහන සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 4ක ආධාර විකඳවාමක් එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදලේ විධායක මණ්ඩලය විසින් අනුමත කර ඇත .

වික්සන් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP)

වික්සන් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන හස්තය ලෙස සැලකෙන වික්සන් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන (UNDP) ආර්ථික, සාමාජීය හා පාරිසරික වශයෙන් තිරසාර මානව සංවර්ධනය ලඟාකර ගැනීම සඳහා 1967 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකාවට සහය දක්වා ඇත.

එමගින් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ විවිධ ආකාර යොදාගනිමින් ජාතික, කලාපීය හා දේශීය මට්ටමින් රජය හා සිවිල් සමාජය මෙන්ම

පෞද්ගලික අංශය සමඟ ද කටයුතු කරනු ලැබේ.

UNDP මගින් අවධානය යොමුකරන ලද ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍ර සඳහා ආර්ථික සංවර්ධනය, දරිද්‍රතාවය අඩු කිරීම හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලනය හා රාජ්‍ය අංශයේ සේවා සපයන ආයතන ශක්තිමත් කිරීම, ආපදා සඳහා ප්‍රත්‍යස්ථිතිය හා දේශගුණික විපර්යාස වලට අනුවර්තනය වීම ඇතුළත්වේ.

වගුව 9.3: 2013 සිට 2017 දක්වා UNDP ආධාර ලැබූ ප්‍රධාන ව්‍යාපෘති

වසර	ව්‍යාපෘතිය
2013	ආයතනික ශක්තිමත්කිරීම අදියර IX UN/REDD ජාතික වැඩසටහන ජෛව ස්කන්ධ බලශක්ති නිෂ්පාදනය ප්‍රවර්ධනය කිරීම. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ හා අධීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව උපාය මාර්ගිකව ස්ථානගත කිරීම නීතිය, සාධාරණත්වය හා සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා ප්‍රවේශය දේශීය ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා පාලනය ජාතික ජෛව විවිධත්ව උපායමාර්ගික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම
2014	සංකීර්ණ ආපදා කළමනාකරණ වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාවේ පශ්චාදී ගැටුම් යථාතත්වයට පත්කිරීමේ ප්‍රත්‍යස්ථිතිය ශක්තිමත් කිරීම හා කාලගුණ වෙනස්වීමේ අවදානම සංවර්ධනය කිරීම
2015	පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී ප්‍රදේශවල ජෛව විවිධත්වය සංරක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම හා පරිසර පද්ධති සේවා පවත්වාගෙනයාම. තෝලිය පාරිසරය පිළිබඳ සලකාබැඳීම හා ප්‍රශස්ත ක්‍රියාමාර්ග ශ්‍රී ලංකාවේ බලශක්ති උත්පාදනය සඳහා විකල්ප හා අවසානයට භාවිතා කරන්නන්ගේ අංශ සඳහා සුදුසු ලිහිල්කිරීම් විකල්ප ආයතනික ශක්තිමත්කිරීම අදියර XI
2016	පාරිසරික වෙනස්වීම් පිළිබඳ වික්සන් ජාතීන්ගේ රාමුව (UNFCCC) සඳහා තුන්වන ජාතික සන්නිවේදනය
2017	ජල කලමනාකරණය සඳහා ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් තුලින් වියලි කලාපයේ කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ගේ කාලගුණික වෙනස්වීම් හා දුෂ්කර අවස්ථා සඳහා වන ප්‍රත්‍යස්ථිතිය ශක්තිමත්කිරීම.

(* සිදුකෙරෙමින් පවතින ව්‍යාපෘති සුළු ප්‍රමාණයක් ERD වාර්තා සඳහා ඇතැන්විය යුතුව තිබේ)

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD)

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD) මගින් 1978 වසරේදී ආධාර කරනු ලැබූ “කිරිඳි ඔය වාරිමාර්ග හා පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය” සඳහා ආධාර කරනු ලැබ එතැන් පටන් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජීය හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා කටයුතු කෙරේ. IFAD මගින් 1978 වසරේ සිට මේ දක්වා ග්‍රාමීය දරිද්‍රතාවය අඩුකිරීම සඳහා ණය හා ප්‍රදානයන් ලෙස (ව්‍යාපෘති 18 සඳහා) ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 297.5 ක් ලබාදී ඇත.

කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා ණය වශයෙන් ලබාදී ඇති ක්‍රියාකාරී IFAD ණය කළඹ ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 65.64 ක් පමණ වේ. ඉතා මෑතක ශ්‍රී ලංකාව සඳහා ආරම්භ කරන ලද

IFAD, රටේ උපායමාර්ගික අවස්ථා වැඩසටහන (COSOP) මගින් 2015-2020 කාලසීමාව ආවරණය කෙරේ. එය ශ්‍රී ලංකාව මධ්‍යම ආදායම්ලාභී රටක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ වෙනස්වන සංවර්ධන සංදර්භය තුළ එය සකස්කර ඇත.

මෑත කාලයක් වනතෙක්ම IFAD මගින් මිශ්‍ර නියමයන් සහ කොන්දේසි මත ණය පහසුකම් ලබාදී ඇත. දැනට ක්‍රියාත්මකවෙමින් පවතින හා සක්‍රීය ණය කලඹ සඳහා මිශ්‍ර නියමයන් මත ප්‍රදානය කර ඇති ණය සඳහා ගෙවීමට ඇති පොලිය මුලික මුදල මත 1.25ක ස්ථාවර පොලී අනුපාතයක් සහිතව වසර පහක (5) සහන කාලයක් සමඟ වසර විසි පහක (25) කල්පිරීමේ කාලයක් ලබාදෙනු ලැබේ. ඊට අමතරව විධායක මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා දුන් දිනයේ

සිට පටන් සියයට 0.75ක සේවා ගාස්තුවක් අය කෙරේ. නමුත් 2018 ජනවාරි 01 දින සිට ශ්‍රී ලංකාව සඳහා සාමාන්‍ය නියමයන්ට ඇතුළත් කර ඇත.

ඉදිරි 2019-2022 (IFAD 11) කාල සීමාව සඳහා වන IFAD ව්‍යාපෘති වකුගේ හා වැඩසටහන්

හා අදාළ මූල්‍යමය නියමයන් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය හා IFAD අතර සාකච්ඡා කරමින් පවතී. IFAD 11 යටතේ ලබාගත හැකි සම්පත් ප්‍රමාණය ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 40-50 පමණ වන බව ඇස්තමේන්තු කර ඇති නමුත් ඒ පිලිබඳව IFAD මගින් තහවුරු කර නැත.

වගුව 9.4 : ක්‍රියාකිමකවෙමින් පවතින IFAD ව්‍යාපෘති

අංකය	ව්‍යාපෘතිය	ණය මුදල (ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන)	ව්‍යාපෘති කාලසීමාව	ව්‍යාපෘතියේ අරමුණු
1	ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ තේ හා රබර් වගාකරුවන් පුනර්ජනනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	25.76	2016.04.26-2022.11.26	කුඩා පරිමාණ තේ හා රබර් වගාකරුවන්ගේ ආදායම වැඩිකිරීමට හා තිරසාර ලාභදායී ගොවිපල ව්‍යාපාර ගොඩනැගීම මගින් ඔවුන්ගේ ප්‍රත්‍යස්ථිතිය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා සහයවීම.
2	කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර හවුල්කාරිත්ව වැඩසටහන	39.88	2017.06.26-2023.06.30	ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා පරිමාණ වගාකරුවන්ගේ දිළිඳුකම අවම කිරීම හා තරඟකාරිත්වය සඳහා දායකවීම සඳහා වේ. මෙ වැඩසටහනෙහි සංවර්ධන අරමුණ වන්නේ නිෂ්පාදන කණ්ඩායම් හා සංවිධාන ඇතිකිරීම හා හැකියාවන් ඉහල නැංවීම තුලින් හා පෞද්ගලික අංශයේ හවුල්කාරිත්වය යටතේ වෙළෙඳපොළ ශක්තිමත් කිරීම මගින් වෙළෙඳපොළ වානිජමය වශයෙන් නැඹුරු නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ පද්ධති වල නියුතු 57,500 ක් වන කුඩා පරිමාණ වගාකරුවන්ගේ ආදායම හා ආහාරයෙහි ගුණාත්මකභාවය තිරසාර ලෙස ඉහල නැංවීම වේ.

2017 නිමකරන ලද IFAD-සහය ලබාගත් ව්‍යාපෘති වල සාරාංශය

ඉරණමඩු වාර්මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (IIDP)

ඉරණමඩු වැව ආශ්‍රිත ප්‍රදේශයේ ජීවත්වන පවුල් 7,000 කට පමණ (පුද්ගලයන් 22,000 පමණ) දිළිඳුකම අවම කිරීම සහ ආදායම වැඩිකිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ ඉලක්කය වේ (හෙක්ටයාර 8,455) (කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කය)

ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2012.11.06 –2017.03.30 (ණය අවසන් කළ දිනය- 2017.09.30)
 IFAD ණය මුදල : ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 19.58
 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය : පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය
 සම්පූර්ණ ණය උපයෝජනය : 98.6%

සංරචක	ලබා ඇති ප්‍රගතිය කෙටියෙන්
යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය	<ul style="list-style-type: none"> හෙක්ටයාර 8,450 සඳහා වාර්මාර්ග පහසුකම් ලබාදීම සඳහා වාරි පද්ධතිය පුනරුත්ථාපනය කරනු ලැබීය. ඒ අනුව කි.මී.235 ක ප්‍රමාණයක් වූ ඇලමාර්ග පුනරුත්ථාපනය කර ඇත/ කි.මී.45 දිගින් යුත් ගොවිපල මාර්ග සංවර්ධනය කර ඇත. ප්‍රවාහන හා අලෙවිකරණ පහසුකම් සැපයීම සඳහා වෙනත් යටිතල පහසුකම් ද සංවර්ධනය කරනු ලැබීය. ඒ අනුව ගොවි සංවිධාන සඳහා ඒ ගබඩා 3ක්, වියළිමි බිම් 19ක් ඉදිකරනු ලැබීය. වගා ලිං 17 ක් හා නල ලිං 5ක් ද ඉදිකරනු ලැබීය.
නිෂ්පාදනය හා අලෙවිකරණය	<ul style="list-style-type: none"> නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ ක්ෂේත්‍රයේ ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය කණ්ඩායම්, ක්ෂේත්‍ර ඇල කණ්ඩායම්, හෝග නිපදවීමේ කණ්ඩායම් 900ක් ශක්තිමත් කරනු ලැබීය. කාන්තාවන් 246, වී නොවන ඩෝග වගාකරණ තරුණ කණ්ඩායම් 7ක් ඇති කරනු ලැබීය. ගොවීන් 1,658 දෙනෙක් සඳහා ජල ප්‍රමාණ වෙන්කිරීම පිලිබඳව පුහුණුවීම් ලබාදුන් අතර ගොවීන් 14,929 දෙනෙකු සඳහා වෙනත් කෘෂිකාර්මික පුහුණු ලබාදෙනු ලැබීය. නිෂ්පාදන හා අලෙවිකරණ වැඩසටහන් යටතේ හෝග විවිධාංගීකරණය හා ගොවිපල වල නිරූපනයන් සිදුකරනු ලැබීය.

කුඩා පරිමාණ වැවිලි ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන වැඩසටහන

මෙම වැඩසටහනෙහි ඉලක්කය වන්නේ හදබිම හා රටේ මධ්‍යම ප්‍රදේශයේ මහවැලි ප්‍රදේශවල නැවත පදිංචි කරන ලද නොසලකා හැර ඇති කුඩා පරිමාණ හේ නිෂ්පාදකයින්ගේ හා මොණරාගල අතරමැදි කලාපයේ රඹර නිෂ්පාදනය කිරීමට කැමැත්තක් දක්වන දුප්පත් කඳුකර ගොවීන්ගේ ජීවනෝපාය හා සමාජ තත්වය උසස්කිරීමේය.

ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2007.11.06 - 2016.12.31 (ණය අවසන් කළ දිනය 2017.06.30)
 IFAD ණය මුදල : ඇ.වි.ජ.ඩොලර් මිලියන 15.25
 සම්පූර්ණ ණය උපයෝජනය : 91%
 ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනය : වැවිලි කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය

සංරචක	ලබා ඇති ප්‍රගතිය කෙටියෙන්
ප්‍රජා සංවර්ධනය හා මූලික මට්ටමේ ආයතන	<ul style="list-style-type: none"> ව්‍යවසායක කණ්ඩායම් 243 ක් සහ රඹර සංවර්ධන පොකුරු සංඝද 132 ක්, ඉතිරි කිරීමේ හා ණය කණ්ඩායම් 380 ක් පිහිටුවා ඇති අතර ඔවුන් තේ සිටුවීම, හෝග විවිධාංගීකරණය, ඉඩම් භාවිතය සැලසුම් කිරීම, ඉඩම් ක්‍රමාණුකූල කිරීම, ප්‍රජා ප්‍රසම්පාදනය, ඉතිරිකිරීම් ආදී කටයුතු වලදී ක්‍රියාකාරී ලෙස සහාය දෙනු ලැබීය. මෙමගින් මොණරාගල ප්‍රදේශයේ සිටින ප්‍රතිලාභීන් 290 දෙනෙක් සඳහා (රු.මිලි. 13ක අගයකින් යුත්) හා රටේ මධ්‍යම ප්‍රදේශයේ (මහනුවර හා නුවර එළිය) ප්‍රතිලාභීන් 796 දෙනෙක් සඳහා (රු.මිලි. 325ක අගයකින් යුත්) ගැලපෙන ප්‍රදානයන් සඳහා පහසුකම් සලසනු ලැබීය.
හෝග විවිධාංගීකරණය හා සංවර්ධනය	<ul style="list-style-type: none"> මධ්‍යම ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර 250ක් පමණ (ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 69ක විසිරී සිටින 2500ක් පමණ වන ප්‍රතිලාභීන් සංඛ්‍යාවක්) තේ නැවත සිටුවීම මගින් වැඩිදියුණු කළ අතර තේ හෙක්ටයාර 540ක් පමණ තේ අඩුපැල සිටුවීම මගින් වැඩිදියුණු කරනු ලැබීය. මොණරාගල ප්‍රදේශයේ හෙක්ටයාර 5,087 ක් පමණ රඹර නැවත සිටුවීම මගින් වැඩිදියුණු කරන ලද අතර හෙක්ටයාර 3,215 ක් පමණ වන ඉඩම් කුළුබඩු, පලතුරු, පොල් හා හෝග සංවර්ධනය මගින් වැඩිදියුණු කරන ලදී. (දෙමුහුන් බඩ ඉරිඟු හා වැල් දොඩම් නිෂ්පාදනය ඉහලයාමක් සමඟ ගොවීන් 4,750ක් පමණ ප්‍රතිලාභ ලැබීය)
පිරිසැකසුම් කිරීම හා අලෙවිකරණය	<ul style="list-style-type: none"> මධ්‍යම හා මොණරාගල ප්‍රදේශයේ පිරිසැකසුම් මධ්‍යස්ථාන 42 පමණ ස්ථාපනය කරනු ලැබීය. පුද්ගලයන් 3,100 පසු-නිෂ්පාදනය හා අලෙවිකරණය සම්බන්ධයෙන් පුහුණු කරනු ලැබීය. පුද්ගලයන් 1,702කින් සමන්විත අලෙවි කණ්ඩායම් ඇතිකර පුහුණු කරනු ලැබූ අතර තවත් අලෙවි කණ්ඩායම් 48ක් කාන්තා නායකත්වය යටතේ ශක්තිමත් කරනු ලැබීය. පුද්ගලයන් 4,036ක් සඳහා ව්‍යාපාර හා ව්‍යවසායකත්ව පුහුණුව ලබාදෙනු ලැබීය. ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධනය සඳහා ව්‍යවස්ථාපිත 700ක් ලබාදෙන ලද අතර ව්‍යවස්ථාපිත 946ක් මගින් ව්‍යවසායකයින් සඳහා සහය දෙනු ලැබීය.
ග්‍රාමීය මූල්‍යනය හා ණය (උප වැඩසටහන් දෙකක්)	<ul style="list-style-type: none"> ප්‍රතිලාභීන් ගණනාවක් සඳහා කෘෂිකර්මාන්තය සම්බන්ධයෙන් ඔවුන්ගේ ආදායම් උපයන ක්‍රියාකාරකම් ඇතිකිරීමට සහනදායී ණය ලබාදෙනු ලැබීය. (2016 මැද වන විට ප්‍රතිලාභීන් 3,704ක් විය) ප්‍රතිලාභීන් 3,700ක් පමණ වන සුදුසු මූල්‍ය ආයතන සඳහා ණය ලබාදීමේ හැකියාව සහ වඩාත් හොඳ ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කරනු ලැබීය.

ජාතික කෘෂි ව්‍යාපාර සංවර්ධන වැඩසටහන (NADeP)

මෙම වැඩසටහනෙහි ඉලක්කය වන්නේ ගොවීන් සඳහා හොඳ මිලක් ලබාදීම, ගොවිපල ඵලදායීතාවය වැඩිකිරීම හා පිරිසැකසුම් කරන ලද ගොවිපල නිෂ්පාදන සඳහා අගය එකතුකිරීම යන සුසංයෝගය තුළින් ගොවිපල හිමියන්ගේ හා විශේෂයෙන්ම ඉඩම් නොමැති තරුණයින්ගේ ආදායම 20% -30% කින් ඉහල නැංවීමයි.

ව්‍යාපෘති කාලසීමාව : 2009.12.17 - 2017.12.31 (ණය අවසන් වන දිනය 2018.06.31)
 IFAD ණය මුදල : ඇ.එ.ජ.ඩොලර්.මිලියන 25
 සම්පූර්ණ ණය උපයෝජනය : 80%
 ක්‍රියාත්මකකරණ ආයතනය : ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය

සංරචක	ලබා ඇති ප්‍රගතිය කෙටියෙන්
වෙළෙඳ දාම සංවර්ධනය හා සම්බන්ධීකරණය සඳහා සහභාගිත්වය හරහා ඔවුන්ගේ ආදායම ඉහල නැංවීම.	මෙම වැඩසටහන මගින් ගොවීන්ගේ නිෂ්පාදනයන්ට වෙළෙඳපල තහවුරුකිරීම සඳහා 4P ප්‍රවේශය තුළින් ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන ආපසු මිලදී ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම මගින් ග්‍රාමීය නිෂ්පාදකයින් හා පෞද්ගලික හවුල්කරුවන් අතර සම්බන්ධතාව ඇතිකිරීම හා කාර්මික අවශ්‍යතාවයන්ට අනුව ඔවුන්ගේ කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ප්‍රදානයන් හා ණය පහසුකම් ලබාදීම මගින් තෝරාගත් ගිවිසුම්ගත වගා පද්ධති සඳහා සහය දක්වනු ලැබේ. එමගින් 4P ගිවිසුම් 19ක් අත්සන් කරනු ලැබූ අතර එයින් 16ක් සඳහා මූල්‍යනය කරනු ලැබීය. මෙම හවුල්කාරිත්වය මගින් මුහුදු පැලෑටි, බඩ ඉරිඟු, බීජ ලුණු වගාවන් හා කිරි නිෂ්පාදන සංවර්ධනය ආදිය ආවරණයවේ. පළමුවන සංරචකය යටතේ සහය දෙනු ලැබූ මුළු ග්‍රාමීය කුඩා නිෂ්පාදන ගෘහ කර්මාන්ත සංඛ්‍යාව 17,651ක් වන අතර සිදු කරණ ලද ආයෝජන ප්‍රමාණය රු. බිලියන 1.3කි. (රාජ්‍ය ආයෝජන+ පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන +පුනිලාභීන්ගේ ආයෝජන) ගොවීන් විසින් සපයනු ලැබූ භාණ්ඩ සඳහා පෞද්ගලික සමාගම් මගින් රු. බිලියන 1.5කට ආසන්න ප්‍රමාණයක ගෙවීම්කර ඇත.
ඉලක්කගත කණ්ඩායම් සඳහා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම හා වඩාත් හොඳ රුකියා අවස්ථා සඳහා තරුණයින්ට සහයවීමට පුහුණු වැඩසටහන් පැවැත්වීම	ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය සංරචකය යටතේ පුද්ගලයින් 25,816 දෙනෙකු සඳහා පහසුකම් සලසනු ලැබූ අතර එයින් 8998 දෙනෙකු සඳහා කුඩා ව්‍යාපාර කණ්ඩායම් (SHG) ණය පහසුකම් සපයනු ලැබීය. තරුණයින් 3,348 දෙනෙකු සඳහා පුහුණුව ලබාදීම මගින් සහයදෙනු ලැබූ අතර ඔවුන්ව සෘජුවම වාණිජ බැංකු සමඟ සම්බන්ධ කරනු ලැබීය. (ඉතිරිකිරීමේ ගිණුම් විවෘත කිරීම සමඟ) මෙම තරුණයින්ගෙන් 56% ක් හෝ 1,863 දෙනෙකු සඳහා කෘෂි කර්මාන්තයට සම්බන්ධ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට හෝ ආරම්භ කර ඇති ව්‍යාපාරයක් පුළුල් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය ලබාදෙනු ලැබීය. රජයේ විශේෂ ඉල්ලීම් පරිදි විශේෂයෙන්ම ගංවතුර හා නියඟ වැනි ස්වභාවික ආපදාවන්ගෙන් පීඩාවට පත් ගොවීන්ට ආධාර කිරීම අරමුණු කරගෙන IFAD සුපරික්ෂණය යටතේ NADeP මගින් පශ්චාත් ආපදා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ ණය (PEARL) ලබාදෙනු ලැබීය.

රාජ්‍ය-පෞද්ගලික-නිෂ්පාදක සහයෝගීතාවය-(4P)
කෘෂි ව්‍යාපාරයන්හි විප්ලවීය උපාය මාර්ගය
 ---- NADeP යටතේ ප්‍රථම වතාවට ශ්‍රී ලංකාවේ ආරම්භ කරන ලදී ----

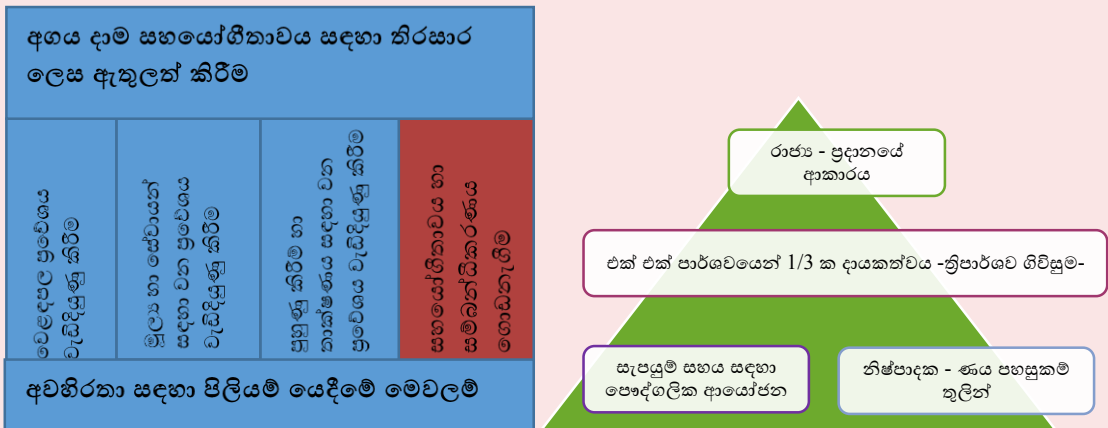
ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන මෙම වැඩසටහන මගින් වෙළෙඳ දාම සංවර්ධනය හා සම්බන්ධීකරණය සඳහා සහභාගිත්වය තුලින් හා ඉලක්කගත කණ්ඩායම් සඳහා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍යනය මෙන්ම වඩාත් හොඳ රැකියා සඳහා තරුණයන් පුහුණුකිරීම මගින් කුඩා පරිමාණ ගොවීන්ගේ ආදායම ඉහල නැංවීම අරමුණු කෙරේ. එමගින් IFAD තාක්ෂණික හා මූල්‍ය සහය ඇතිව දර්ශනවය දුර්වලීම් බලාත්මක මෙවලමක් ලෙස රාජ්‍ය පෞද්ගලික හා නිෂ්පාදක සහයෝගීතාවය (4P) හඳුන්වාදීමට හැකිවිය. NADeP ග්‍රාමීය අගය දාමයන් සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික සහයෝගීතාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා රාජ්‍ය අරමුදල් (ණය අරමුදල්) හරහා මූල්‍යනය කරනු ලබන පළමු වැඩසටහන වන අතර එය ක්‍රියාත්මකවීම තුලින් කෘෂිකර්මාන්තය හා තිරසාර සංවර්ධනය පිළිබඳ රජයේ ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කරන අත්‍යවශ්‍ය මෙවලමක් ලෙස කටයුතු කෙරේ.

1. ව්‍යාපෘතියේ අදාල තාවය, ප්‍රගතිය හා ප්‍රතිඵල අනුව එහි සාර්ථකත්වය මත NADeP මගින් බිහිවූ සංකල්පය සමගින්, “කුඩා පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාර සහයෝගීතා වැඩසටහන (SAPP)” ලෙස නව ව්‍යාපෘතියක් සකස්කර ඇති අතර 4P සංකල්පය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ තේමාව ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා වන NADeP ප්‍රධාන අංග එයට ඇතුළත්වේ. SAPP සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය (GoSL) හා කෘෂිකර්මාන්තය සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD) විසින් 2017.06.22 දින අත්සන් කරනු ලැබීය.

2. ශ්‍රී ලංකාවේ 2025 දක්ම .....

The Government will promote a Smallholder Agribusiness Partnership (SAP) project to enhance competitiveness. The SAP establishes and scales-up public-private producer partnerships (4Ps) in agribusiness. It enables inclusive rural financial services provision, joint financing, and risk sharing, thereby empowering smallholder farmers as business partners. We will facilitate linkages between smallholder producers and modern value chain actors.

3. මෙම සාකච්ඡා ප්‍රවේශයේදී

4. රාජ්‍ය පෞද්ගලික හා නිෂ්පාදක සහයෝගීතාවය (4P) තුලින් සියල්ල ඇතුළත් හා තිරසාර කෘෂි ව්‍යාපාර සංවර්ධනය සඳහා වන නවෝත්පාදන මොඩල - ශ්‍රී ලංකා රජය(GoSL) හා කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD) මගින් දින 3ක ගෝලීය සමුළුවක් සම-සම්බන්ධීකරණය කරනු ලැබූ අතර එය මෙවලම්, ව්‍යුහයන් හා 4P ප්‍රවේශයන් වශයෙන් කුඩා පරිමාණ නිෂ්පාදකයන්ට හා ව්‍යවසායකයින්ට ඔවුන්ගේ ආහාර සුරක්ෂිතතාවය ආදායම හා ජීවනෝපාය තත්වයන් වැඩිදියුණුකිරීමට හැකිවන නවෝත්පාදන විසඳුම් පිළිබඳව දැනුම බෙදාගැනීම සඳහා රටවල් 19ක විදේශිකයින් 67දෙනෙකුගේ සහභාගිත්වය සමගින් 2018 මාර්තු 21-23 දිනවලදී කොළඹදී පැවැත්වීමට කටයුතු යොදා ඇත. මෙම සමුළුව මගින් 4P උපාය මාර්ග සම්බන්ධයෙන් වන ආරම්භයන් සඳහා දැක්මක් ලබාදීමට බලාපොරොත්තු වේ.

තාක්ෂණික ආධාර

විදේශ පුහුණු අවස්ථාවන් ඒකරාශී කිරීමේ කේන්ද්‍රස්ථානය වශයෙන් කටයුතු කරනු ලබන විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් විසින් ලබා දෙන විදේශ පුහුණු අවස්ථාවන් කළමනාකරනය කිරීම සහ වීම පුහුණු අවස්ථාවන් රේඛීය අමාත්‍යාංශ, පළාත් සභාවන්, දෙපාර්තමේන්තු සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන අතර විනිවිදභාවයකින් යුතුව බෙදා හැරීම සිදු කරනු ලබයි. තවද, රාජ්‍ය නිලධාරීන්ට එලදායි ධාරිතා සංවර්ධන වැඩසටහන් නිර්මාණය කිරීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියාව, චීනය, ජපානය, කොරියාව, ඉන්දියාව, සිංගප්පූරුව, තායිලන්තය, මැලේසියාව වැනි සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ වරින්වර සාකච්ඡා කිරීම සහ ඔවුන් සමඟ ශක්තිමත් සම්බන්ධතාවක් පවත්වාගෙන යාම ද සිදු කරනු ලබයි.

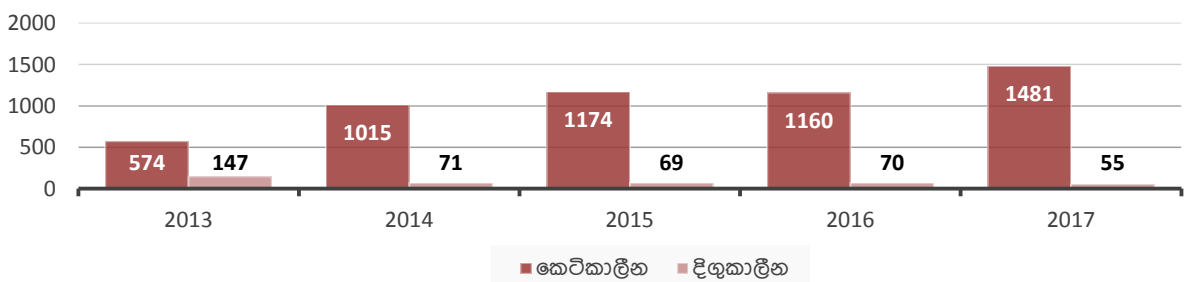
සාමාන්‍යයෙන්, ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් වාර්ෂිකව සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් දහයකට අධික වූ පිරිසකගෙන් 1,100 කට ආසන්න දිගුකාලීන (මාස 8 හෝ ඊට වැඩි) හා කෙටිකාලීන විදේශ පුහුණු වැඩසටහන් ප්‍රමාණයක් ලබා ගනී. ඒ අනුව, 2017 වසරේදී 1,536ක විදේශ පුහුණු

අවස්ථාවන් ලැබුණු අතර ඉන් 55ක් දිගුකාලීන අවස්ථාවන් ද ඉතිරිය කෙටිකාලීන පුහුණු අවස්ථාවන් ද විය. 2017 වසරේදී ලබා ගන්නා ලද පුහුණු අවස්ථාවන් පහත වගුවෙන් පෙන්වා ඇත.

වගුව 9.5: 2017 වසරේදී ලබා ගන්නා ලද පුහුණු අවස්ථාවන්

ප්‍රධාන කයා	වැඩසටහන් ගණන		ලැබුණු නාම යෝජනා ගණන		තෝරා ගන්නා ලද නිලධාරීන් ගණන	
	කෙටිකාලීන	දිගුකාලීන	කෙටිකාලීන	දිගුකාලීන	කෙටිකාලීන	දිගුකාලීන
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	61	-	96	-	53	-
කොළඹ ක්‍රමය	15	3	56	-	28	2
ඕස්ට්‍රේලියාව	2	1	39	30	30	30
චීනය	183	8	1032	1	882	-
මැලේසියාව	30	-	96	-	12	-
සිංගප්පූරුව	32	-	244	-	52	-
ස්වීඩන	1	-	1	-	1	-
තායිලන්තය	30	15	327	13	25	2
කොරියාව	38	22	259	23	191	2
ඉන්දියාව	119	1	290	1	68	1
ජපානය	65	5	251	31	139	18
එකතුව	576	55	2691	99	1481	55

ප්‍රස්තාරය 9.6: මුළු විදේශ පුහුණු අවස්ථාවන් ගණන

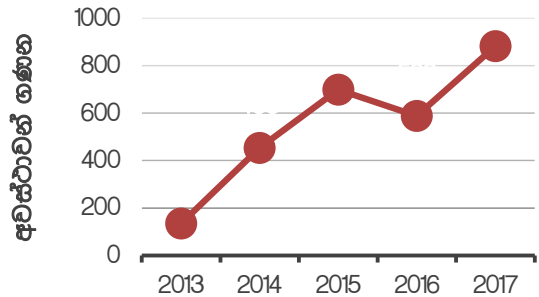

සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ දායකත්වය

චිත රජය

චිත රජය කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් ලබා දෙමින් රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන්ව පුහුණු කිරීම සඳහා ලබා දෙන සහයෝගය විසින් ක්‍රමානුකූලව ඉහළ නංවා ඇත. ඔවුන් විසින් කෙටිකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් ලබා දෙන ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රයන් වශයෙන් සෞඛ්‍ය, කෘෂිකර්මය, පශු සම්පත්, කර්මාන්ත, යටිතල පහසුකම්, පරිසරය, අධ්‍යාපනය, ආපදා කළමනාකරණය, රාජ්‍ය පරිපාලනය, ඉදිකිරීම් යනාදිය දැක්විය හැක. චිත රජය මඟින් ලබා දෙන පුහුණු වැඩසටහන් ඉතා පුළුල් පරාසයක වූ විෂය ක්ෂේත්‍රයන් ප්‍රමාණයක් ආවරණය කර ඇති අතර එක් එක් වැඩසටහන් යටතේ සැලකිය යුතු ඉහළ අවස්ථාවන් ප්‍රමාණයක් ලබා දීමද සිදු කරනු ලබයි. 2013 වසරේ සිට විවිධ පුහුණු වැඩසටහන් යටතේ රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන් 2,757 කට පුහුණුවීම් ලබා දී ඇත. වාර්තා අනුව, 2017 වසරේදී චිතය විසින් ලබා දුන් පුහුණු අවස්ථාවන්හි අනපේක්ෂිත ලෙසත් පෙර සිදු නොවූ ලෙසත් වර්ධනයක් දැකිය හැකි වී ඇත. ඊට උදාහරණයක් වශයෙන් 2017 දී නිලධාරීන් 900කට ආසන්න ප්‍රමාණයකට චිතයේ පුහුණු අවස්ථාවන් ලබා ගත හැකි විය.

ප්‍රස්තාරය 9.7: චිත රජය මඟින් ලබා දුන් පුහුණු අවස්ථාවන්හි ප්‍රවණතාවය

එය පෙර වර්ෂය හා සසඳා බලන කල සියයට 33ක ඉහළ යාමකි. එක් වැඩසටහනකට නිලධාරීන් උපරිම වශයෙන් අට දෙනෙක් බැගින් තෝරා ගනිමින් වැඩසටහන් සඳහා අයදුම් කරනු ලබන සියළුම නිලධාරීන් තෝරා ගැනීම සඳහා චිත රජය විසින් උපරිම උත්සාහය දරනු ලබයි.

කොරියානු රජය

කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගිතා ආයතනය (කොයිකා ආයතනය) තරඟ කොරියානු රජය විසින් ලබා දෙන කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් විශාල ප්‍රමාණයක් මඟින් මෙන්ම ස්වේච්ඡා හා විශේෂඥ නිලධාරීන්ගේ සේවය ලබා දීම මඟින් ද ශ්‍රී ලංකාව පසුගිය දශක 3ක කාලය පුරාවට ප්‍රතිලාභ ලබා ගන්නා ලදී.

කාලගුණ වෙනස්වීම්, අධිකරණ සමානාත්වතාවය, කෘෂිකාර්මික තාක්ෂණය, අධ්‍යාපනය, මත්ද්‍රව්‍ය නිවාරණය, දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රමය වැනි අංශ යටතේ 2013 සිට 2017 වසර දක්වා විදේශ පුහුණු අවස්ථා 753ක් කොරියානු රජය විසින් ලබාදී ඇත. පහත දක්වා ඇති පරිදි 2017 වර්ෂයේදී කොරියානු රජය විසින් නිලධාරීන් සඳහා පුහුණු අවස්ථා 193ක් ලබා දී ඇත.

ඒ අනුව, ආරක්ෂිත පානීය ජල කළමනාකරණය, සන්නිවේදන තාක්ෂණය,

කණ්ඩායම් පුහුණු වැඩසටහන්	ඒකපුද්ගල පුහුණු වැඩසටහන්	පශ්චාත් උපාධි වැඩසටහන්
වැඩසටහන් 05	වැඩසටහන් 38	වැඩසටහන් 02
අවස්ථා 103	අවස්ථා 88	අවස්ථා 02

විදේශීය පුහුණු වැඩසටහන්වලට අමතරව කොයිකා ආයතනය විසින් ග්‍රාමීය සංවර්ධන සඳහා වූ කොරියානු ආයතනය සමඟ එක්ව ශ්‍රී

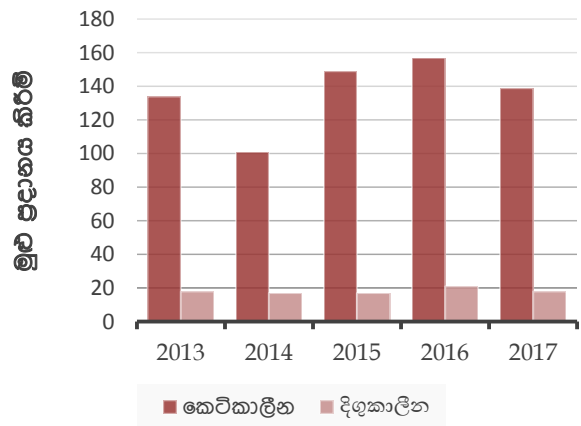
ලංකාවේදීද පුහුණු වැඩසටහනක් පවත්වන ලද අතර එමඟින් ග්‍රාමීය සංවර්ධනය පිළිබඳව නිලධාරීන් 35කු පුහුණු කරන ලදී.

ජපාන රජය

වඩාත් දියුණු මානව සම්පත් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරනු ලබන්නේ යැයි හඳුනාගත් ජපාන රජය, රජයේ නිලධාරීන් හට පුහුණු අවස්ථාවන් ලබා දීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී පාර්ශ්වකරුවකු බවට පත් වී සිටී. ඒ අනුව, ඔවුන්ගේ සංවර්ධන අත්දැකීම් මඟින් පුහුණු වන්නන්හට ඵලදායී තීරණ ගැනීමට සහ රටෙහි පුරවැසියන් හට කාර්යක්ෂමවූත් ඵලදායීවූත් හොඳ තත්ත්වයෙන් යුත් සේවාවක් ලබා දීමට හැකි වන පරිදි ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය හරහා ඔවුන් විසින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් ප්‍රමාණයක් වාර්ෂිකව ලබා දේ. ඒ අනුව, 2017 වසරේදී ශ්‍රී ලංකාවට ලැබුණු පුහුණු අවස්ථාවන්ගෙන් සියයට දහයකට ආසන්න පුහුණු අවස්ථා ප්‍රමාණයක් (දිගුකාලීන සහ කෙටිකාලීන) ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා

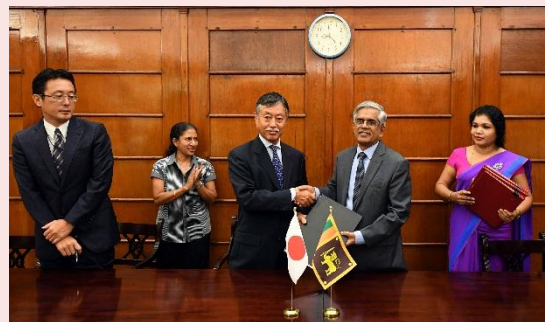
ආයතනය මඟින් මූල්‍යනය කරන ලද කෘෂිකර්මය, බලය හා ශක්තිය, පරිසරය, පශු සම්පත්, සෞඛ්‍යය, යහ පාලනය, ප්‍රවාහනය වැනි ක්ෂේත්‍රයන්හි පුහුණු වැඩසටහන් මඟින් ලබා දී ඇත.

ප්‍රස්තාරය 9.8: ජපානය මඟින් ලබා දුන් මුළු පුහුණු අවස්ථාවන් ප්‍රමාණය

මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව සඳහා වන ජපාන ආධාර වැඩසටහන

රාජ්‍ය අංශයේ විධායක ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන්ට ජපානයේ පිළිගත් විශ්ව විද්‍යාලයන්හිදී පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීමට අවස්ථාවන් ලබා දීම සඳහා 2010 වසරේදී ජපාන රජය විසින් මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව සඳහා වන ජපාන ආධාර වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දෙන ලදී. ඒ අනුව, මෙම වැඩසටහනේ පළමු රාමුව (2010 – 2013) සහ දෙවන රාමුව (2014 – 2017) යටතේ නිලධාරීන් 120කට පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීමේ අවස්ථාවන් හිමි විය (වසරකට 15 බැගින්).

මෙම වැඩසටහනෙහි දෙවන රාමුව 2017 වසරේදී සම්පූර්ණ කරන ලද බැවින්, ශ්‍රී ලංකා රජයේ ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාර වශයෙන් තවත් අතිරේක වසර හතරක් සඳහා මෙම වැඩසටහන ඉදිරියට ගෙනයාමට ජපාන රජය එකඟ විය. ඒ අනුව, ජපානයේ පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීම සඳහා වසරකට ශිෂ්‍යත්ව 15ක් ලබා දීම සඳහා වන 2017-2020 කාලයට අදාළ මෙම වැඩසටහනෙහි තුන්වන රාමුව සකස් කරන ලදී. අධ්‍යයන කටයුතු අවසන් කරන ලද ශිෂ්‍යවලාභීන්ගේ වෘත්තීය සංවර්ධනය තව දුරටත් සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව එක් වර්ෂයක් සඳහා ආචාර්යය උපාධි 02ක් පිරිනැමීමටද ජපාන රජය එකඟ විය.

දෙවන රාමුවේ අවසාන කණ්ඩායම සහ තුන්වන රාමුවේ පළමු කණ්ඩායමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා පිළිවෙලින් 2017 වසර සඳහා ජපාන යෙන් මිලියන 208ක (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් මිලියන 282) සහ 2018 වසර සඳහා ජපාන යෙන් මිලියන 262ක (ආසන්න වශයෙන් රුපියල් මිලියන 358) ආධාර ප්‍රදානයක් ජපාන රජය විසින් ලබා දෙන ලදී. ඒ අනුව, දෙරට අතර හුවමාරු පත්‍ර දෙකක්ද, ශ්‍රී ලංකා රජය සහ ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතන අතර ගිවිසුම් දෙකක්ද 2017 ජුනි මස 30 වන දින මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයේදී අත්සන් කරන ලදී.

තරුණ නායකත්ව වැඩසටහන (Young Leaders Programme)

මෙම වැඩසටහන යටතේ ජපාන විශ්වවිද්‍යාලයන්හි පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීම සඳහා වාර්ෂිකව අවස්ථාවන් 2-3 අතර ප්‍රමාණයක් ලබා දෙනු ලැබේ. ඊට අමතරව, ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය මගින් සංවර්ධන ප්‍රමුඛතාවලට අනුකූලව කණ්ඩායම් පුහුණු වැඩසටහන්ද ලබා දේ. ඒ අනුව 2017 වසරේදී 17 දෙනෙකු මෙම වැඩසටහන් යටතේ පුහුණු වී ඇත.

විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රයට අදාලව ජපාන සහ ආසියානු තරුණ හුවමාරු වැඩසටහන (සකුරා හුවමාරු වැඩසටහන)

ජපානයේ විශ්වවිද්‍යාල, පර්යේෂණ ආයතන සහ පෞද්ගලික ආයතනවල පවතින ජපන් විද්‍යා හා තාක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් ආසියානු තරුණයින්ගේ ඉදිරිපත්වීම් ඉහළ නැංවීමේ අරමුණ ඇතිව ජපන් විද්‍යා හා තාක්ෂණ ආයතනය (JST) විසින් ජපානයේ පැවැත්වෙන සකුරා විද්‍යා වැඩසටහනට ශ්‍රී ලංකාවේ විද්‍යා අංශයේ ඉහළ දක්ෂතාවෙන් යුතු පාසල් සිසුන්ට

සුපරීක්ෂකවරු සමඟ සහභාගී වන ලෙසට ආරාධනා කරන ලදී. ඒ අනුව, දක්ෂතා පෙන්වන ලද ජේෂ්ඨ පාසල් සිසුන් දස දෙනෙක් සහ සුපරීක්ෂකවරු දෙදෙනෙකුද, 2017 වසරේදී මෙම වැඩසටහනට සහභාගී විය. ඊට අමතරව රජයේ නිලධාරීන් 12 දෙනෙකුද 2017 වසරේදී මෙම වැඩසටහනට සහභාගී විය.

ඉන්දිය රජය

ඉන්දියානු රජය සෞඛ්‍ය, කෘෂිකර්මාන්තය, ව්‍යවසායකත්වය සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය, මූල්‍ය සහ ගණකාධිකරණය, ඉංජිනේරු භාෂාව, තොරතුරු තාක්ෂණය යන අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන්ට අදාලව විශාල ප්‍රමාණයක පුහුණු වැඩසටහන් ලබාදෙන ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් එක් අයෙකි. 2013 සිට 2017 අවසානය දක්වා ඉන්දියානු රජය විසින්

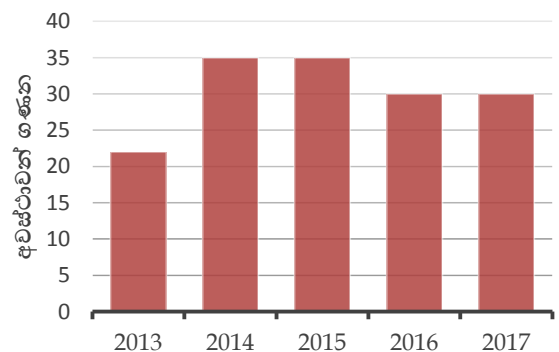
නිලධාරීන් 340ක් පමණ විවිධ ක්ෂේත්‍රයන් ඔස්සේ පුහුණු වීම් ලබා දී ඇත. වාර්තා අනුව 2017 වසරේදී වැඩසටහන් 120ක් සඳහා විවිධ ආයතන වෙතින් නාමයෝජනා කැඳවන ලද අතර ඒ අනුව, නිලධාරීන් 69 දෙනෙකු එම පාඨමාලාවන් හැදෑරීමට සුදුසුකම් ලබා ගන්නා ලදී.

ඕස්ට්‍රේලියානු රජය

වසර 50කට අධික කාලයක සිට ඕස්ට්‍රේලියානු රජය ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන් හට ඕස්ට්‍රේලියාවේ ප්‍රමුඛ විශ්වවිද්‍යාලයන්හි දිගුකාලීන හා කෙටිකාලීන පුහුණු පාඨමාලාවන් හැදෑරීම සඳහා අවස්ථාවන් ලබා දී ඇත. දැනට ඕස්ට්‍රේලියානු රජය විසින් විසින් ආර්ථික සංවර්ධනය, යහ පාලනය හා ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාව යන ක්ෂේත්‍රයන්හි පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාවන් හැදෑරීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු සම්මාන ශිෂ්‍යත්ව යටතේ අවස්ථාවන් ලබා දෙනු ලැබේ. වසර දහයකට පමණ පෙරදී ඕස්ට්‍රේලියාවේ අධ්‍යාපනය ලබා ගැනීම සඳහා වාර්ෂිකව නිලධාරීන් 4-8 අතර ප්‍රමාණයකට පමණක් අවස්ථාව ලබා දී ඇතත්, මෙම වැඩසටහන සඳහා ඇති ඉල්ලුම සහ අයදුම්කරුවන්ගේ අධ්‍යාපනික සහ වෙනත් සුදුසුකම් මත මෙම තත්ත්වය 2010 වසරට පසුව ක්‍රමානුකූලව වෙනස් වී ඇත. ඒ අනුව, 2013 සිට 2017 වසර අවසානය වන තෙක් දිගුකාලීන ශිෂ්‍යත්ව 152කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ඕස්ට්‍රේලියානු රජය විසින් ලබා දී ඇත.

තවද, ඕස්ට්‍රේලියානු රජයත් සමඟ පැවති ඵලදායී සාකච්ඡාවන් වලට අනතුරුව රාජ්‍ය අංශයේ නිලධාරීන්හට අමතර කෙටිකාලීන පුහුණු පාඨමාලාවන් ලබා ගැනීමටද විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකි විය. ඒ අනුව 2017 වසරේදී ඕස්ට්‍රේලියානු රජය විසින් පිරිනමන ලද පුහුණු වැඩසටහන් දෙකකට නිලධාරීන් 30 දෙනෙකු සහභාගී වීමට හැකි විය.

ප්‍රස්තාරය 9.9: ඕස්ට්‍රේලියානු රජය විසින් ලබා දුන් දිගුකාලීන පුහුණු අවස්ථාවන්

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව

ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් සංවිධානය කරනු ලබන වැඩසටහන් විදේශීය අත්දැකීම් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ නිලධාරීන් ඉලක්ක කර වැඩසටහන දින 2-8 දක්වා පමණ වන සම්මන්ත්‍රණ හා රැස්වීම් වේ. වාර්ෂිකව ශ්‍රී ලංකාව වෙත විවෘත ධාරිතා සංවර්ධන අවස්ථා 50ක් පමණ ලැබේ.

වාර්තාවන්ට අනුව 2017 වසර තුළදී වෙළෙඳ හා මූල්‍ය, ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ, ණය කළමනාකරණය, රාජ්‍ය අංශයේ අභියෝගනා සහ සමාජ ආරක්ෂණය ආදී අංශයන්ගෙන් නිලධාරීන් 53 දෙනෙකුට පමණ පුහුණු අවස්ථා ලබාදී ඇත. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව විසින් වීම වැඩසටහන සඳහා ම සම්පත් දායකයන් වශයෙන් වූ ශ්‍රී ලංකාවේ විශේෂඥයෝ ද යොදවා ගනු ලැබේ.

සිංගප්පූරු රජය

සිංගප්පූරු රජය විසින් වාර්ෂිකව විවිධ අංශයන් යටතේ සැලකිය යුතු පුහුණු වැඩසටහන් ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදේ. ඒ අනුව, සිංගප්පූරු සහයෝගිතා වැඩසටහන යටතේ 2013 සිට 2017 දක්වා නිලධාරීන් 215ක් පමණ පුහුණුව ලබා ඇත.

2017 වර්ෂයේදී අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශවලින් පුහුණු වැඩසටහන් 32ක් සඳහා නාමයෝජනා කැඳවන ලද අතර ඉන් නිලධාරීන් 52ක් පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී විය.

කොළඹ ක්‍රමය ලේකම් කාර්යාලය

1951දී ආරම්භ කරන ලද කොළඹ ක්‍රමය විසින් රටෙහි මානව සම්පත වැඩිදියුණු කිරීමට කෙටිකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ශිෂ්‍යත්ව ලබා දෙයි. රාජ්‍ය පරිපාලනය, පරිසරය, රාජ්‍ය අංශ සංවර්ධනය, මත්ද්‍රව්‍ය උපදේශන වැඩසටහන් ආදී අංශ යටතේ 2013 සිට 2017 අවසන්වන තෙක් විදේශ පුහුණු අවස්ථා 74ක් පමණ කොළඹ ක්‍රමය මඟින් ලබාදී ඇත.

තායිලන්ත රජය

ශ්‍රී ලංකාව වෙත සැලකිය යුතු කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් ප්‍රමාණයක් ලබාදෙන ප්‍රධාන සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගෙන් කෙනෙකු වන තායිලන්ත රජය ප්‍රධාන වශයෙන් කෘෂිකර්මය හා සෞඛ්‍ය අංශයට අදාළ පුහුණු වැඩසටහන් රාජ්‍ය අංශය සඳහා ලබා දෙයි.

වාර්ෂිකව පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා හැඳෑරීම සඳහා ලබාදෙන දීර්ඝකාලීන පුහුණු අවස්ථාද ඇතුළුව අවස්ථා 30ක් පමණ අප වෙත ලබා දෙයි. ඒ අනුව, 2013 සිට 2017 දක්වා විවිධ අංශ යටතේ නිලධාරීන් 134 දෙනෙකු පමණ පුහුණුව ලබා ඇත.

මැලේසියානු රජය

මැලේසියානු රජය විසින්ද වාර්ෂිකව විවිධ අංශයන්හි කෙටිකාලීන පුහුණු වැඩසටහන් ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබා දෙයි. වාර්තාවන්ට අනුව, 2017 වසර සඳහා අදාළ රේඛීය අමාත්‍යාංශ වලින් පුහුණු වැඩසටහන් 30කට නාම යෝජනා කැඳවන ලද අතර ඒ සඳහා නිලධාරීන් 12 දෙනෙකු තේරී ඇත.

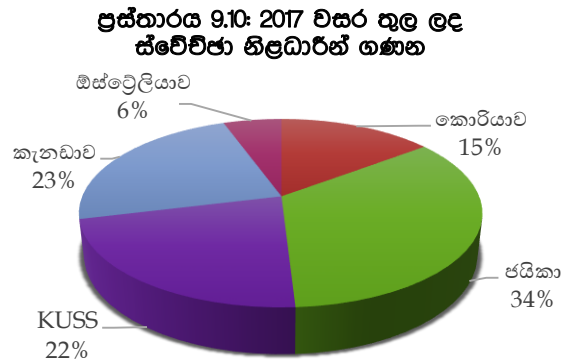
ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ සේවය

පුහුණු වැඩසටහන්වලට අමතරව, තාක්ෂණික ආධාර අංශය විසින් රේඛීය අමාත්‍යාංශ සඳහා විදේශ ස්වේච්ඡා හා විශේෂඥ නිලධාරීන්ගේ සේවය ලබාගැනීම සඳහා අවශ්‍ය සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරනු ලබයි.

අන්තර්ජාතික ස්වේච්ඡා සේවය සම්බන්ධව විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ භූමිකාව

- අන්තර්ජාතික ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් විවිධ ආයතන වලට අනුයුක්ත කිරීම සම්බන්ධීකරණය කිරීම
- හඳුනාගත් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් සඳහා පැමිණීමේ වීසා බලපත් සඳහා
- ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් සඳහා නේවාසික වීසා බලපත් සඳහා
- අවශ්‍යතාවය මත ස්වේච්ඡා සේවයෙහි කාලය දිගුකිරීම් ලබා දීම
- ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් අධීක්ෂණය කිරීම
- ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් සඳහා හැඳුනුම්පත් ලබා දීම

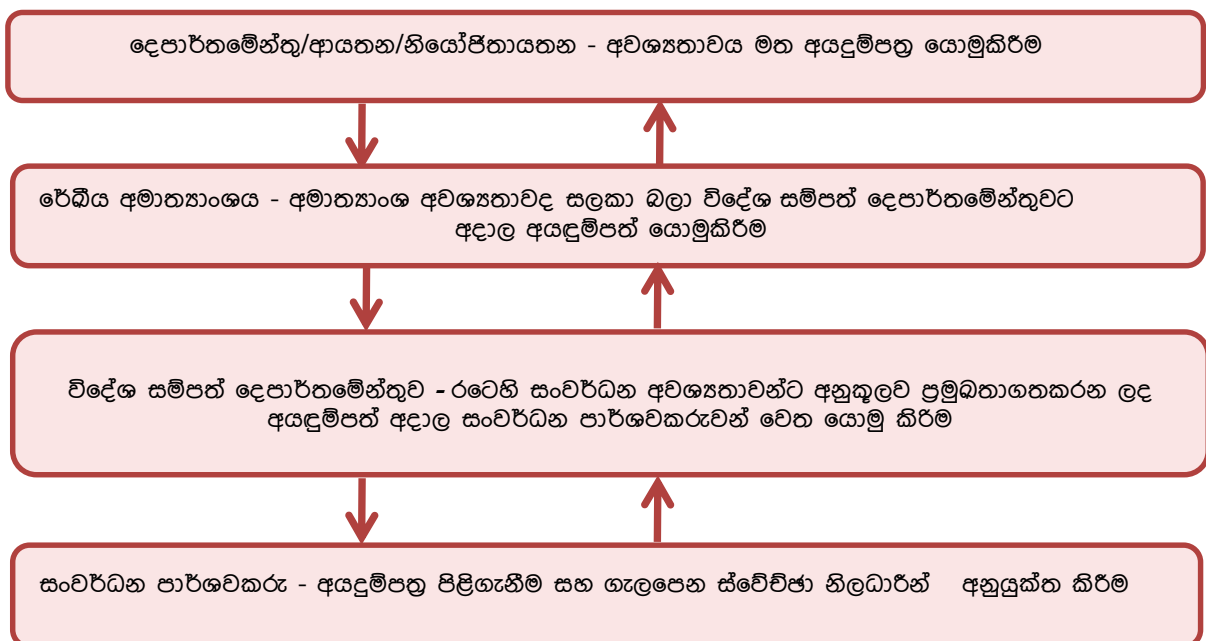
ජයිකා ස්වේච්ඡා සේවය

පුහුණු වැඩසටහන් ලබාදීමට අමතරව, ජයිකා ආයතනය (ජපාන ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය) විසින් 1981 වර්ෂයේ සිට ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ සේවාවද ලබා දේ. ඒ අනුව, රේඛීය අමාත්‍යාංශ මඟින් කරනු ලබන ඉල්ලීම් වලට අනුකූල කරගනිමින් පරිගණක විද්‍යාව, අධ්‍යාපනය, මුල් ළමාවිය සංවර්ධනය, සංගීතය, කලාව, පුස්තකාල විද්‍යාව, විද්‍යුත් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික් ආදී විවිධ ක්ෂේත්‍ර සඳහා තරුණ, දක්ෂ ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් විශාල පිරිසක් වාර්ෂිකව ලබා දේ. ඔවුන්ගේ සේවාව ලබා ගැනීමට පෙර ඔවුන්ට ස්වදේශ භාෂාවන් පුහුණු කිරීම ඇතුළුව විවිධ පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන්ද ලබා දේ.

1981 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා 1,24ක් පමණ ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ සේවය ලබා දී ඇති අතර, 2017 වර්ෂය තුළදී ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 54 දෙනෙකු පැමිණ ඇත. ඉන් විශාල ප්‍රමාණයක් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයට ලබා දී ඇත.

ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් 2 මට්ටම (NVQ2) දක්වා කාන්තාවන් පුහුණු කිරීම සඳහා තෝරාගත් ජාතික යොවුන් සේනාංක මධ්‍යස්ථානයන්ට රූපලාවන්‍ය අංශයෙන් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ සහාය ලබා දෙන මෙන් අප විසින් ඉල්ලීම් කර ඇත.

ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් අනුයුක්ත කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

කොරියානු ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්

1991 දී ආරම්භ කරන ලද ස්වේච්ඡා නිලධාරී සහ විශේෂඥ සේවය කොයිකා ආයතනය (කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය) විසින් ලබාදෙන ප්‍රධාන සේවාවන්ගෙන් එකකි. ඒ අනුව පරිගණක විද්‍යාව, කොරියානු භාෂාව, අධ්‍යාපනය, මෝටර් කාර්මික, මුල් ළමාවිය සංවර්ධනය, පෙර පාසල් අධ්‍යාපනය, සංගීතය, විත්‍ර, පුස්තකාල විද්‍යාව, ඉලෙක්ට්‍රිකල් හා ඉලෙක්ට්‍රොනික ආදී අංශ යටතේ හැකියා ඇති දක්ෂ යොවුන් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් විශාල ප්‍රමාණයක් කොයිකා ආයතනය මගින් ලබාදී ඇත. 1991 සිට ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 700කට අධික ප්‍රමාණයක් ලබාදී ඇති අතර 2017 වසරේදී ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 24 දෙනෙකු ලබාදී ඇත. ඒ අනුව නිපුණතා සංවර්ධන හා වෘත්තීය

පුහුණු අමාත්‍යාංශය යටතේ ඇති කාර්මික විද්‍යාල, තාක්ෂණ විද්‍යාල, වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන, ජාතික තරුණ සේවා මණ්ඩලය යන ආයතන සඳහා වැඩි වශයෙන් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් අනුයුක්ත කර ඇත.

කොයිකා ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ට අමතරව, කොරියානු රජය විසින් සමාජ සේවය සඳහා වන කොරියානු විශ්ව විද්‍යාල මණ්ඩලය මගින් මාස 5ක කාලපරිච්ඡේදයක් සඳහා යොවුන් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් ලබාදීමද සිදුකරනු ලබයි. 2016 වර්ෂයේදී මෙම වැඩසටහන ශ්‍රී ලංකාවට හඳුන්වා දුන් අතර, මේ දක්වා කණ්ඩායම් 2ක් ශ්‍රී ලංකාවට ලබාදී ඇත.

2017 වර්ෂයේදී, යොවුන් ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 36 දෙනෙකු ශ්‍රී ලංකාව වෙත ලබාදී ඇත.

කොයිකා අරමුදල් යොදාගනිමින් කොයිකා විශේෂඥ හා ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් විසින් 2017 වර්ෂයේදී පහත ව්‍යාපෘති සම්පූර්ණ කරන ලදී.

සම්පූර්ණ කරන ලද මාසය	ව්‍යාපෘතියේ නම	ආයතනය	වැයකල මුදල (ඇ.ව.ප.ඩොලර්)
2017.03	ටයිකොන්ඩෝ ව්‍යායාම් මධ්‍යස්ථානය වැඩිදියුණු කිරීම	අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලය	28,000
2017.04	තොරතුරු තාක්ෂණ පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම	තාක්ෂණ විද්‍යාලය, යාපනය	50,000
2017.05	කොරියානු භාෂා පන්ති කාමරය වැඩිදියුණු කිරීම	තාක්ෂණ විද්‍යාලය, අම්පාර	14,000
2017.10	කොරියා සායනයේ පීට් කාමරයක් ඉදිකිරීම සහ වෛද්‍ය පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම	කොරියානු සායනය, ආයුර්වේද රෝහල, බොරැල්ල	50,000
2017.10	ඉලෙක්ට්‍රොනික් ප්‍රායෝගික විද්‍යාගාරය ස්ථාපනය කිරීම	කාර්මික විද්‍යාලය, වවුනියාව	35,000

කැනේඩියානු රජය

සුදුසුකම් ලත් කැනේඩියානු ස්වේච්ඡා නිලධාරීන්ගේ කුසලතාව හා ප්‍රවීණතාව මගින් දේශීය අවශ්‍යතාවයන්ට අනුකූලව තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රතිඵල ලබාකරගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලාංකික හවුල්කරුවන්ගේ ධාරිතාවය වැඩි කිරීමට මෙම යුනිටෙරා ස්වේච්ඡා සේවා වැඩසටහන යටතේ අපේක්ෂා කරනු ලබයි.

එසේම, දකුණු - දකුණු සහයෝගීතාවයට සහ ජාතික ස්වේච්ඡා සේවයෙහි සහභාගීත්වයට පහසුකම් සැලසීමද මෙමගින් අපේක්ෂා කරයි. 2016 වර්ෂයේදී ආරම්භ කරන ලද මෙම වැඩසටහන යටතේ මේ දක්වා ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 70 දෙනෙකු විවිධ ආයතනවලට ලබාදී ඇත.

ඕස්ට්‍රේලියානු රජය

ඕස්ට්‍රේලියානු ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් හට ඔවුන්ගේ කුසලතාව හා දැනුම බෙදාගැනීම සඳහා කෙටිකාලීන (මාස 6) සහ දිගුකාලීන (වර්ෂ 3ක් දක්වා) පදනමක් මත ලබා දීම 2017 දෙසැම්බර් 10 වන දින විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හා ඕස්ට්‍රේලියානු මහ කොමසාරිස් විසින් වසර 5ක කාලසීමාවක් සඳහා වන ගිවිසුමක් අත්සන් තබන ලදී.

2015-2017 වර්ෂයන්හිදී, ඕස්ට්‍රේලියානු ස්වේච්ඡා සේවය සඳහා වන අන්තර්ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ ඕස්ට්‍රේලියානු ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් 32ක් ශ්‍රී ලංකාවේ කුසලතා සංවර්ධනය සහ අධ්‍යාපනය යන අංශ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් සේවය ලබා දී ඇත. මෙම වැඩසටහනෙහි රජයේ පාර්ශවකරු වන්නේ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව වේ.

2017 Highlights

 <p>ප්‍රගතිශ්‍ය වාර්තා කිරීමේ සැසිය</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ජපාන මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහනේ (JDS) දෙවෙනි අදියරේ පළමු කණ්ඩායමේ ප්‍රගති වාර්තා සැසිය 2017 ජනවාරි මස 24 වැනි දින පවත්වන ලදී.
 <p>දැනුවත් කිරීමේ සැසි</p>	<ul style="list-style-type: none"> - 2018 ඕස්ට්‍රේලියානු සම්මාන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන පිළිබඳව නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ සැසිය 2017 මාර්තු 01 වැනි දින පවත්වන ලදී. - විවිධ සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන් විසින් රජයේ නිලධාරීන් හට ලබාදෙනු ලබන පුහුණු අවස්ථාවන් උපරිම වශයෙන් භාවිතයට ගැනීම උදෙසා සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන්, රේඛීය අමාත්‍යාංශ සහ රජයේ අනෙකුත් ආයතනවල නිලධාරීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් දැනුවත් කිරීමේ සැසියක් 2017 නොවැම්බර් මස 16 වන දින මූල්‍ය අධ්‍යාපනය සඳහා වන මිලෝදා ඇකඩමියේදී පවත්වන ලදී.
 <p>සවේච්ඡා සේවක සහයෝගීතාවය</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ජයිකා ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් අදාල ආයතනවලට අනුයුක්ත කිරීමේ නිල උත්සව 8ක් 2017 වසරේදී අදාල අමාත්‍යාංශවල සහභාගිත්වයෙන් පවත්වන ලදී. - “ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වේච්ඡා සේවා වැඩසටහන පිළිබඳව විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ භූමිකාව” පිළිබඳව කොයිකා ස්වේච්ඡා නිලධාරීන් දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් 5ක් 2017 වසරේදී පවත්වන ලදී.
 <p>ශ්‍රී ලංකාවේ පවත්වන ලද පුහුණු වැඩසටහන්</p>	<ul style="list-style-type: none"> - කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය සහ ග්‍රාමීය සංවර්ධන සඳහා වන කොරියානු ආයතනය සමග එක්ව ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල අඩු ආදායම්ලාභී පවුල් නගාසිටුවීම සඳහා කාන්තාවන් දිරිගැන්වීම සඳහා වූ පුහුණු වැඩසටහනක් 2017 දෙසැම්බර් 13-15 දක්වා කොළඹදී පවත්වන ලදී. මෙම පුහුණු වැඩසටහන මඟින් ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරියේ නිලධාරී 35 දෙනෙකු පුහුණු කරන ලදී. - කොරියානු ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය සහ කොළඹ ක්‍රමය ලේකම් කාර්යාලය සමග එක්ව කාලගුණ වෙන්ස්වීමේවලට අනුකූලව අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳව පුහුණු වැඩසටහනක් 2017 අප්‍රේල් 04 සිට 08 දක්වා කොළඹදී පවත්වන ලදී.
 <p>රජය නියෝජනය කිරීම</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ආසියානු හා පැසිපික් සංවර්ධනය සඳහා මූල්‍යයනය මැයෙන් 2017 මැයි 6-28 දින වල බැංකොක්හිදී පවත්වන ලද ඉහළ පෙලේ සම්භාෂනයේදී ශ්‍රී ලංකා රජය නියෝජනය කරන ලදී. - ශ්‍රී ලංකාවේදී පවත්වන ලද කොළඹ ක්‍රමයේ සහ රැස්වීම් තුනක ශ්‍රී ලංකා රජය නියෝජනය කරන ලදී.

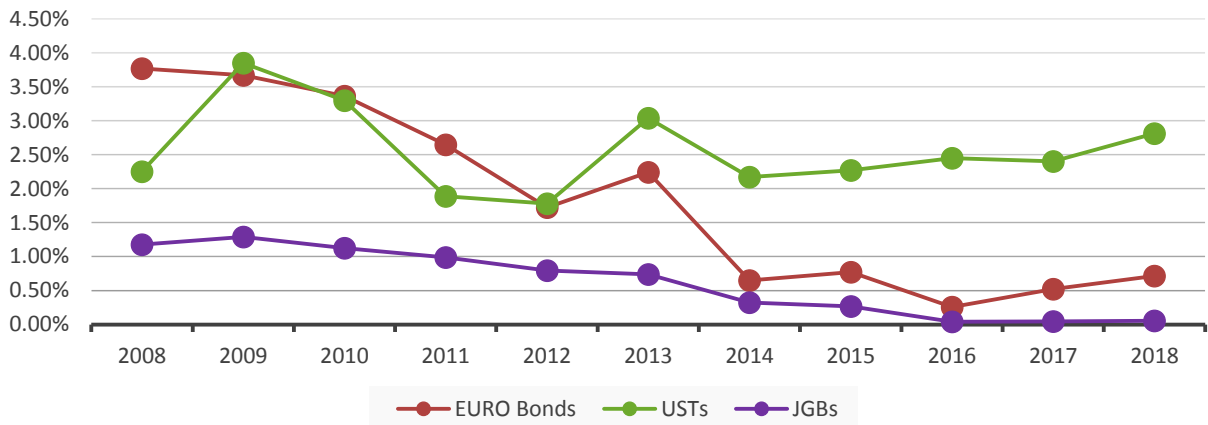
10. ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ හා ආයෝජන අංශය

සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා දේශීය බැංකු වෙතින් අරමුදල් සම්පාදනය කිරීම සහ ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළ තුළින් විදේශ විනිමය ණය ලබාගැනීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ අංශයේ ප්‍රධාන කාර්යභාරය වේ. තවද, රජයේ

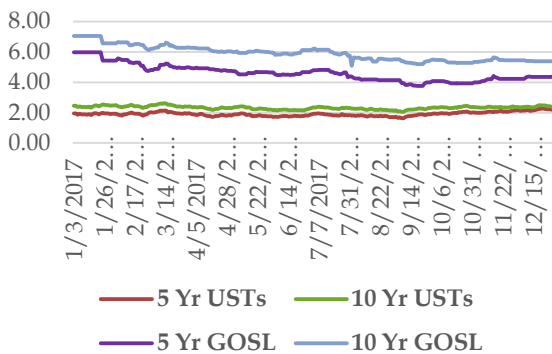
අරමුදල් අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කිරීම සඳහා ගෝලීය වෙළෙඳපොළට ප්‍රවේශවීමට වඩාත් සුදුසු අවස්ථා හඳුනාගැනීම සඳහා, ජාත්‍යන්තර ණය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ අධීක්ෂණය කිරීම ද මෙම අංශය මගින් සිදුකරනු ලැබේ.

ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ නව ප්‍රවණතා

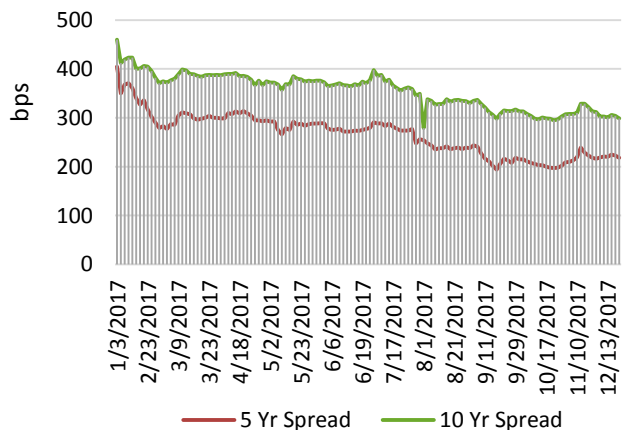
ප්‍රස්තාරය 10.1: වසර 10 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල පොළී අනුපාත හැසිරීම (2008-2018)

ප්‍රස්තාරය 10.2 : වසර 5 සහ වසර 10 වත්සන් ජනපද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර (UST) අනුපාත සහ ශ්‍රී ලංකා රජය (GOSL) මගින් නිකුත් කරනු ලැබූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර -2017

ප්‍රස්තාරය 10.3: වසර 5 සහ වසර 10 කල්පිරීමේ කාලයන්ගෙන් යුතු වත්සන් ජනපද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාත මත, ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතවල පරතරය

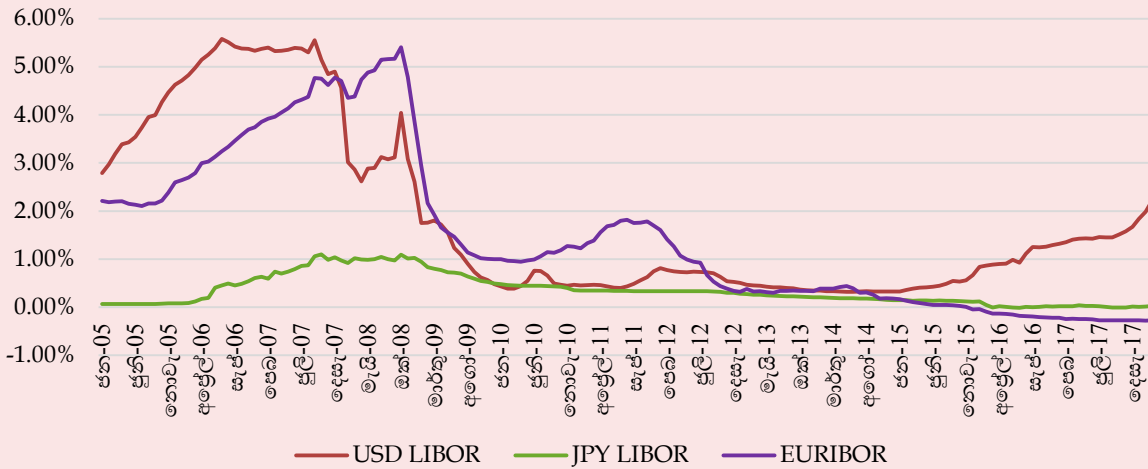
වසර 5 සහ වසර 10 ක කල්පිරීමේ කාලයන්ගෙන් යුත් වත්සන් ජනපද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ඵලදා අනුපාත පිළිවෙලින් පදනම් අංක 250-280 අතර පවතින බව නිරීක්ෂණය වේ. ඊට අනුරූප, 2022 සහ 2027 වසරවල කල්පිරීමට නියමිත ශ්‍රී ලංකා ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර 2017 වසරේ මුල් කාලය තුළ වත්සන් ජනපද

බැඳුම්කර අනුපාතවලට වඩා පිළිවෙලින් පදනම් අංක 400 සහ 450 අතර පරාසයක ගනුදෙනු වෙමින් පැවතියද, වසර අවසානය වන විට ඵලදා අනුපාත පරාසය පිළිවෙලින් පදනම් අංක 250 සහ 330 අතර ප්‍රමාණයකට අඩු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ. මෙය සියයට 27 ක පමණ සැලකිය යුතු සංකෝචනය වීමක් වේ.

2005-2018 අතර කාලය තුළ ගෝලීය පොලී අනුපාතවල වෙනස්වීම්

ප්‍රස්තාරය 10.4: සය මාසික පොලී අනුපාත

ලන්ඩන් අන්තර් ඛණ්ඩ අර්පණ අනුපාතය "LIBOR" නම් වේ. "LIBOR" යනු තෝරා ගත් ඛණ්ඩ කිහිපයක් (ඛණ්ඩ මණ්ඩලය), එකිනෙක ඛණ්ඩ අතර ලන්ඩන් මූල්‍ය වෙළෙඳපොළේ පවතින සුරැකුම් රහිත අරමුදල් ණය ලෙස ලබාදීමට සූදානම් යැයි දක්වන සාමාන්‍ය පොලී අනුපාතයකි. ඒ අනුව, LIBOR අනුපාත සඳහා ගනුදෙනු මත පදනම් නොවන බව පැහැදිලි වේ. නිල LIBOR පොලී අනුපාත, ICE ඩෙන්වර්මාර්ක් ඇඩ්මිනිස්ට්‍රේෂන් (IBA) විසින් සෑම දිනකම ලන්ඩන් වේලාවෙන් පෙ.ව. 11.45 ට නිවේදනය කරනු ලැබේ. මෙම අනුපාතය ප්‍රසිද්ධියට පත් කරනු ලැබූ හැක්කේ IBA හවුල්කාර සමාගම් විසින් පමණි. ඇමෙරිකානු ඩොලර්, බ්‍රිතාන්‍ය පවුම්, යුරෝ, ජපානීය ෆුරාන් සහ ජපන් යෙන් ඇතුළු මුදල් වර්ග 5 ක් සඳහා දෛනික අනුපාතයේ සිට මාස 12 අනුපාතය දක්වා වන විවිධ වූ කල්පිරීම් කාලයන් 7 ක් සඳහා LIBOR ගණනය කරනු ලැබේ.

ඇ.ව.ජ. ඩොලර් LIBOR අනුපාතය, ගෙඩරල් සංචිත අරමුදල් අනුපාතයට වඩා සාමාන්‍යයෙන්, දශමයකින් පහ කිහිපයක් පමණක් ඉහළ වූ බව එහි ඉතිහාස දත්ත මගින් අනාවරණය කරයි. කෙසේ වුවද, 2007 වර්ෂයේ සැප්තැම්බර් මාසයේදී LIBOR අනුපාතය ගෙඩරල් අරමුදල් අනුපාතයෙන් වෙන් කළ විට, LIBOR අනුපාත මගින් 2008 මූල්‍ය අර්බුදය පිළිබඳව සංඥා කරන ලදී.

2008 වර්ෂය තුළදී ඛණ්ඩ විසින් එකිනෙකා වෙත ණය දීමට වඩාත් පසුබට විය. ඔවුන් එහිදී අවමුඛ උගස් සහිත සුරැකුම්වලට වඩාත් බිය වූහ. ඉහළ ණයගැනීමේ පිරිවැය දැක්වීම සඳහා LIBOR අනුපාතය දැඩි ලෙස ඉහළ යාම සිදු විය.

2008 ඔක්තෝබර් මාසයේදී, ගෙඩරල් අරමුදල් අනුපාතය සියයට 1.5 ක් දක්වා පහළ දැමුවද, LIBOR අනුපාතය සියයට 4.8 ක ඉහළම අගයක් වාර්තා කරන ලදී. 2009 වසර අවසානයේදී, ගෙඩරල් සංචිතය විසින් නැවත දුර්වලතාවය ඇතිකිරීම සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගැනීම හේතුවෙන් LIBOR අනුපාතය ද වඩාත් සාමාන්‍ය මට්ටමකට පත් විය.

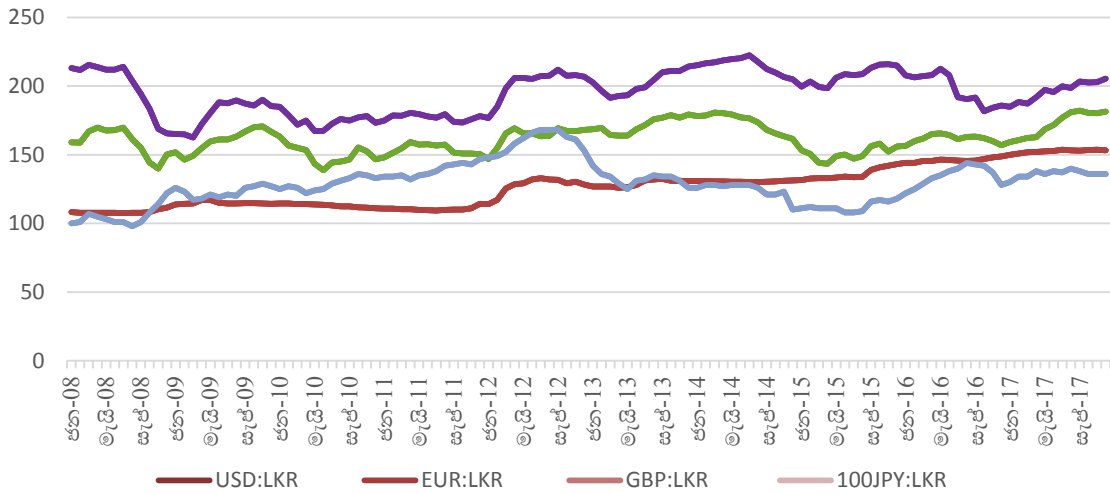
2010 වසරේ සිට ගෙඩරල් අරමුදල් අනුපාතයට ආසන්නවීම සඳහා LIBOR අනුපාතය වේගයෙන් අඩුවීම සිදුවිය. 2010 වසරේ සිට 2013 වසර දක්වා ගෙඩරල් සංචිතය විසින් සිය අරමුදල් පහළ මට්ටමක පවත්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණාත්මක ලිහිල්කරණ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එමඟින්, ගෙඩරල් සංචිතය විසින් එහි සාමාජික ඛණ්ඩවලින් උගස් සුරැකුම් සහිත සුරැකුම්පත් සහ භාණ්ඩාගාර පත්‍ර නැවත මිලදී ගන්නා ලදී.

වර්තමානයේදී, එක්සත් ජනපද ගෙඩරල් සංචිතය විසින් ප්‍රමාණාත්මක ලිහිල්කරණ වැඩසටහන ආපසු හැරවීමත් සමඟ සහ එක්සත් ජනපදයේ උද්ධමන පීඩනය ඉහළ යාමේ පසුබිම තුළ, එක්සත් ජනපද LIBOR අනුපාත ඉහළ යාමේ ප්‍රවණතාවයක් පෙන්නුම් කරයි.

එක්සත් ජනපද LIBOR අනුපාතවලට වඩා ප්‍රතිවිරුද්ධ ලෙස EURIBOR අනුපාත තවදුරටත් අඩුවීමක් නිරීක්ෂණය කළහැකි අතර, 2015 වසර අවසානයේ සිට සෘණ අගයක් දක්වා පහත වැටී ඇත. යුරෝපීය මධ්‍යම ඛණ්ඩ විසින් පොලී අනුපාත පහත හෙලීමේ අරමුණින් අනුගමනය කරන ලද ප්‍රසාරණාත්මක මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ඊට ප්‍රධාන වශයෙන්ම හේතු වී ඇත. EURIBOR අනුපාතය යනු යුරෝ කලාපය තුළ ඛණ්ඩ විසින් එකිනෙකා අතර ණය දීම සඳහා භාවිතා කරනු ලබන පොලී අනුපාතයයි.

යොමුව: බ්‍රිග්ට්/රාග්, ග්ලෝබල්-රේට්ස්.කොමි, දබැලන්ස්.කොමි, තොම්සන් රොයිටර්ස්

ප්‍රස්තාරය 10.5: වසර 10 ක කාලයක් පුරා ශ්‍රී ලංකා රුපියලට සාපේක්ෂව ප්‍රධාන විභිම්බ අනුපාතවල වෙනස්වීම් (2008-2017)

දේශීය බැංකුවලින් මූල්‍යයනය සම්පාදනය කිරීම

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රමුඛතා මාර්ග පුනරුත්ථාපනය කිරීමේ සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති 64 ක් මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 151.7 ක් දක්වා දේශීය බැංකුවලින් අරමුදල් සම්පාදනය කරගන්නා ලදී. ඒ අනුව, 2017 වසර අවසාන වන විට මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය රුපියල් මිලියන 148.63 ක් උපයෝජනය කර ඇති අතර, මාර්ග පුනරුත්ථාපන සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති 61 ක් නිම කර ඇත. තවද, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් මෙම ප්‍රමුඛතා මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිවලට අමතරව, විදේශ අරමුදල් සපයන ව්‍යාපෘති 3 ක දේශීය මූල්‍යයන සංරචකය සඳහා පරිපූරක වශයෙන් දේශීය බැංකුවකින් අරමුදල් සම්පාදනය සඳහා ප්‍රවේශ වන ලදී. කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ (CKE) කාර්යය විෂය පථයෙහි වෙනස්වීම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මූල්‍ය පහසුකම් ලෙස ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මිලියන 44.7 ක් සැපයීම, පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගය (OCH) අදියර III කඩවන සිට කෙරවළපිටිය දක්වා වූ මාර්ග කොටසේ කොන්ත්‍රාත් සුපරීක්ෂණය සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීම වෙනුවෙන් මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම සඳහා රුපියල් මිලියන 1,810 ක මුදලක් ලබාගැනීම සහ මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ පළමු කොටසේ උපදේශන සේවා සැපයීම මූල්‍යනය කිරීම සඳහා රුපියල් මිලියන 2,551 ක් සැපයීම ඊට ඇතුළත් වේ. රජයේ ප්‍රමුඛතම ව්‍යාපෘතියක් වන මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ දෙවන කොටස මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා ද දේශීය

බැංකු වෙත ප්‍රවේශ වන ලදී. මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතියේ II කොටස ඉදිකිරීම දේශීය කොන්ත්‍රාත්කරුවන් 12 කගේ සහභාගිත්වයෙන් සිදුකරන අතර, එහි ඉඩම් අත්පත් කරගැනීම, සිවිල් ඉදිකිරීම් සහ ඉදිකිරීම් සුපරීක්ෂණය සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීම මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා 2017 වර්ෂය අවසාන වන විට රුපියල් බිලියන 34 ක පමණ ණය මුදල් මහජන බැංකුව, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව සහ සම්පත් බැංකුව වෙතින් ලබා ගෙන ඇත. සුරක්ෂිත පානීය ජල පහසුකම් සැපයීම රජයේ ප්‍රමුඛතාවයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින්, ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති 16 ක් මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා දේශීය බැංකු වෙතින් රුපියල් බිලියන 70 ක පමණ ණය මුදලක් ලබාගැනීම සඳහා ණය ගිවිසුම්වලට එළඹ ඇත. තවද, මෙම ප්‍රමුඛ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිවලට අමතරව, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය, 2016 වර්ෂයේදී ඉන්දියානු ආනයන අපනයන බැංකුව විසින් අරමුදල් සපයනු ලබන අලුත්ගම, මතුගම සහ අගලවත්ත ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය, පොල්ගහවෙල, පොතුහර, අලුවිව ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය සහ කුණ්ඩසාලේ, භාරගම ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය යන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති තුන සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදීන්ව අරමුදල් සම්පාදනය කරගැනීම සඳහා දේශීය බැංකු වෙත ප්‍රවේශ වන ලදී.

වගුව 10.1 දේශීය බැංකු වෙතින් අරමුදල් සම්පාදනය කරන ලද ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති පිළිබඳ විස්තර (රුපියල් මිලියන)			
ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	කොන්ත්‍රාත්කරු	බැංකුව	වටිනාකම
කොළඹ නගරයේ ජල සම්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අදියර 1	V.V. Karunaratne & Company	ලංකා බැංකුව	2,792.07
කොළඹ නගරයට නැගෙනහිරින් පිහිටි නගර - 1 වන පැකේජය සහ වන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය (දියගම සහ පාදක්ක ආශ්‍රිතප්‍රදේශ)	Access Engineering PLC	ලංකා බැංකුව	5170.00
බෙන්තොට ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	K.D.A.Weerasinghe & Co (Pvt) Ltd	ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව	1239.47
රුහුණුපුර බෙදාහැරීමේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	K.D.A.Weerasinghe & Company (pvt) Ltd	කොමර්ෂල් බැංකුව	1,929.61
අම්පාර බෙදාහැරීමේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Sunpower Construction (pvt) Ltd	ජාතික සංවර්ධන බැංකුව, ලංකා බැංකුව සහ ඩීවල්සිසී බැංකුව	6,848.06
ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය මගින් ආවරණය කරන නළු ජල සැපයුම් සේවා ප්‍රදේශය පුළුල් කිරීම සඳහා ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති 22 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම	National Water Supply & Drainage Board	ලංකා බැංකුව	3,499.00
ලග්ගල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Hovael, CML-MTD Joint Venture	හැටන් නැෂනල් බැංකුව	4,495.87
විල්ගමුව ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Hovael, CML-MTD Joint Venture	හැටන් නැෂනල් බැංකුව, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව	3,580.42
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ නැගෙනහිර නගර සඳහා වන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - III වන පැකේජය වන හෝමාගම, පාදක්ක සහ සීතාවක ප්‍රාදේශීය ලේකම් බල ප්‍රදේශයන්හි බෙදාහැරීමේ ජාලය සඳහා HDPE/DI නල සපයා ඇතිවීමේ ව්‍යාපෘතිය	Sierra Construction (Pvt) Ltd	ලංකා බැංකුව	10,049.41
උග්‍රගස්මන්හංදිය, ගෝනාපිනුවල, දික්කුඹුර, වැලිගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Squire Mech Engineering (Pvt) Ltd	ලංකා බැංකුව, මහජන බැංකුව	1,754.78
කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ නැගෙනහිර නගර සඳහා වන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - II වන පැකේජය	Maga Engineering Ltd	ලංකා බැංකුව	4,822.96
ගලගෙදර / මාවතගම ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Maga Engineering (pvt) Ltd	ඩීවල්සිසී බැංකුව	3,126.24
කොස්ගම, අවිස්සාවේල්ල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	International Construction Consortium (pvt) Ltd	ලංකා බැංකුව	1,382.43
මැදිරිහිරිය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Sanken Construction (Pvt) Ltd	ලංකා බැංකුව	1,500.03
ඇටැම්පිටිය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Tudawe Brothers (Pvt) Ltd.	මහජන බැංකුව	2,243.89
කුණ්ඩසාලේ - භාරගම ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Pratibha Industries Limited	ලංකා බැංකුව	3,378.00
මාතර IV ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	Kolon-Samsung C&T JV	ජාතික සංවර්ධන බැංකුව	ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 76.83 ට සමාන රුපියල් වටිනාකම

						+ රු. මිලියන 2,448.81
අළුත්ගම, මතුගම සහ Ion Exchange India ලංකා	අගලවත්තඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන සමාජය	ආලම්බනවේල, අලව්වඒකාබද්ධ ජල ව්‍යාපෘතිය	පොතුහැර, සම්පාදන Va Tech Wabag Limited	ලංකා බැංකුව	ලංකා බැංකුව	ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 29.10 ට සමාන රුපියල් වටිනාකම ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 16.20 ට සමාන රුපියල් වටිනාකම

මෙම ව්‍යාපෘතිවලින් බහුතරයක් මූල්‍යයනය කිරීම සඳහා සාමාන්‍ය බර තැබූ ප්‍රමුඛ ණය දීමේ අනුපාතය (AWPLR) ට එකතු කළ සියයට 2.25 ක වාර්ෂික පොළී අනුපාතිකයක් මත වසර 2 1/2 ක ණය ආපසු ගෙවීමේ කාලයක් වසර 14 1/2 ක ණය ආපසු ගෙවීමේ කාලයක් සහිතව දේශීය බැංකු විසින් අරමුදල් සම්පාදනය කර ඇත. මෙහිදී, නිදන්ගත වකුගඩු රෝගය සහිත ප්‍රදේශ ආවරණය කරන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දී ඇත.

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්වය සැලකිල්ලට ගනිමින්, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් ග්‍රාමීය ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ලබාගන්නා ලද ණය මුදල්වලින්

75% ක ප්‍රමාණය සහ නාගරික ව්‍යාපෘති සඳහා ලබාගන්නා ලද ණය මුදල්වලින් 50% ක ප්‍රමාණය සේවාකරණය කිරීම රජය විසින් සිදුකරනු ලැබේ.

2017 වසර තුළ ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් විදේශ අරමුදල් මඟින් ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිවල ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් දැරිය යුතු ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් දැරීම වෙනුවෙන් මහජන බැංකුව වෙතින් රු. 9,613 ක ණය මුදලක් ලබාගන්නා ලදී.

එමෙන්ම, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ද ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් සැපයිය යුතු ප්‍රතිපාර්ශ්වීය අරමුදල් සපයා ගැනීම වෙනුවෙන් රුපියල් මිලියන 11,510 ක ණය මුදලක් ලබාගැනීම සඳහා මහජන බැංකුව වෙත ප්‍රවේශ වන ලදී.

වගුව 10.2: යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්වලට දේශීය බැංකු ණය සපයා දීම

රාජ්‍ය ව්‍යවසායේ නම/ ව්‍යාපෘතිය	බැංකුව	2017.12.31 හි විසුම්ගත මුදල	දිනට 2017.12.31 උපයෝජනය වූ මුදල
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - ප්‍රමුඛතා මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති	ලංකා බැංකුව	36.7	35.39
	මහජන බැංකුව	14.6	14.35
	ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව	55.4	55.25
	හැටන් හැෂන්ලේ බැංකුව	28.26	27.22
	කොමර්ෂල් බැංකුව	7.2	7.02
	ඩීවල්සිසි බැංකුව	1.3	1.32
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - කොළඹ කටුනායක අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	මහජන බැංකුව	ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 44.7	ඇ.වි.ජ. ඩොලර් මි. 43.56
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගය (කොන්ත්‍රාත් සුපරීක්ෂණය සඳහා උපදේශන සේවා සැපයීම මූල්‍ය පහසුකම් සැපයීම)	ලංකා බැංකුව	1.8	0.69
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය- පළමුවන කොටස- ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණය සඳහා උපදේශක සේවා සැපයීම	ලංකා බැංකුව	2.55	-
මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය - මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග ව්‍යාපෘතිය- දෙවන කොටස (ඉඩම් අත්පත් කරගැනීම ඇතුළුව)	මහජන බැංකුව, ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව, සම්පත් බැංකුව	34.0	30.84
ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩනිර්මේ සහ සංවර්ධන සංස්ථාව - වේරස් ගඟ වැසි	ජාතික ඉතිරි කිරීමේ බැංකුව	14.2	2.80

ජල අපවහන හා පරිසර වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ජාතික කිරීමේ ඉතිරි බැංකුව, ලංකා බැංකුව, මහජන බැංකුව, හැටන් නැෂනල් බැංකුව, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව, කොමර්ෂල් බැංකුව	79.53	36.81
ජාතික ව්‍යාපාර කළමනාකාරිත්ව විද්‍යායතනය (NSBM) - යෝජිත ජාතික ව්‍යාපාර කළමනාකාරිත්ව විද්‍යායතනයේ විශ්ව විද්‍යාල සංකීර්ණය භෝමාගම ඉදිකිරීම	ලංකා බැංකුව	8.6	8.37
කොතලාවල ආරක්ෂක විශ්ව විද්‍යාලය (KDU)	ජාතික කිරීමේ ඉතිරි බැංකුව	ඇ.වි.ජ. මිලියන 201.6	රු.බි.3.16 + ඇ.වි.ජ. බොලර් මි. 177.33
සීමාසහිත ලංකා නැව් සංස්ථාව-නෞකා දෙකක් මිලදී ගැනීම (පැනමැක්ස් භාණ්ඩ ප්‍රවාහන නෞකා 02ක්)	මහජන බැංකුව	ඇ.ඩො.මි 80.7	ඇ.වි.ජ. බොලර් මි.80.7
උසස් අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය - මොරටුව විශ්ව විද්‍යාලයේ තාක්ෂණික ආයතනය සංවර්ධනය කිරීම හා ප්‍රතිස්ථාපනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	කොමර්ෂල් බැංකුව, හැටන් නැෂනල් බැංකුව	10.3	9.84

ජාත්‍යන්තර ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ තුළින් විදේශ විනිමය කාලීන ණය පහසුකම් ලබාගැනීම

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් 2017 වර්ෂය තුළදී, එම වර්ෂය සඳහා අනුමත ණයගැනීම් සීමාව තුළ ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 1,000 ක ණය පහසුකමක් අදියර දෙකකින් විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකමක් තුළින් සාර්ථක ලෙස ලබාගන්නා ලදී. මෙම ගනුදෙනුව සාර්ථක ලෙස අවසන් කරමින්, එහි පළමු අදියර ලෙස ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 450 ක මුදලක් මැයි මාසයේදී ද, ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 550 ක මුදලක් අගෝස්තු මාසයේදී ද ලබාගන්නා ලදී.

ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 1,000 ක් වූ ණය මුදල සය මාසික ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතිකය මත සියයට 200 ක් වූ වාර්ෂික පොළියක් මත සහ සියයට 150 ක පෙර ගෙවුම් ගාස්තුවක් සහ ඇ.වි.ජ. බොලර් 30,000 ක වාර්ෂික නියෝජිත ගාස්තුවක් මත ලබාගන්නා ලදී. මෙම ණය පහසුකම සඳහා අදාළ බද්ධ නියමු කළමනාකරුවන් තරඟකාරී ක්‍රමවේදයක් තුළින් තෝරා පත්කරගන්නා ලද අතර, බැන්ක් ඔෆ් බරෝදා සිංගප්පූරු ශාඛාව ("BOB"), කොර් නැෂනල් බැන්ක් (Q.P.S.C.) සිංගප්පූරු ශාඛාව (QNB), ස්ටේට් බැන්ක් ඔෆ් ඉන්දියා භොංකොං ශාඛාව ("SBI), ඩොයිෂ් බැන්ක් AG සිංගප්පූරු ශාඛාව ("DB"), ඉන්දියානු බැංකුව කොළඹ ශාඛාව ("IB") සහ සුම්චොමෝ මිටිසුයි බැන්ක්ස් කෝපරේෂන් සිංගප්පූරු ශාඛාව ("SMBC") ඇතුළු ජාත්‍යන්තර බැංකු 6 ක් විධිනියෝග ප්‍රකාර නියමු කළමනාකරුවන් සහ ගනුදෙනු පවත්වන්නන් ලෙස පත් කරන ලදී.

දේශීය ණය ප්‍රාග්ධන වෙළෙඳපොළ අධීක්ෂණය සහ ශ්‍රී ලංකා ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම

2017 වර්ෂයේ මැයි මාසය තුළදී ඇ.වි.ජ. බොලර් මිලියන 1,500 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කරන ලදී. වසර 10 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුතු මෙම බැඳුම්කර සම්මිල මත සියයට 620 කට මිල කරන ලද අතර, එහිදී 7 වාරයක අධි ඉල්ලුමක් ළඟා කරගන්නා ලදී. තවද, වසර 10 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුත් එක්සත් ජනපද භාණ්ඩාගාර ඵලදා අනුපාතික සහ වසර 10 ක කල්පිරීමේ කාලයකින් යුතු ශ්‍රී ලංකා බැඳුම්කර ඵලදා අනුපාතික අතර පරතරය 2016 වසර සමඟ සන්සන්දනය කිරීමේදී ආයෝජකයින් විසින් ඉල්ලුම් කරන ලද අවදානම්

අධිකයෙහි අඩුවීමක් පෙන්නුම් කරමින් 2017 වසරේ ඵලදා පරතරයන් සැලකිය යුතු මට්ටමකින් අඩු වී ඇත. ඉතා හොඳ භූගෝලීය විවිධාංගීකරණයක් පෙන්නුම් කරමින් අවසන් විභාජනයෙන් සියයට 58 ක ප්‍රමාණය එක්සත් ජනපද ආයෝජකයින් වෙත ද, සියයට 22 ක ප්‍රමාණය යුරෝපා ආයෝජකයින් වෙත ද, සියයට 20 ක ප්‍රමාණය ආසියානු ආයෝජකයින් වෙත ද බෙදී යන ලදී.

වගුව 10.3: ශ්‍රී ලංකා ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීම පිළිබඳ තොරතුරු

නම	නිකුත් දිනය	කළ ශ්‍රේණිගත කිරීම (Moody's/S&P/ Fitch)	වටිනාකම (ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මි.)	කුපන් අගය (%)	කල්පිරීමේ කාලය (අවුරුදු)	කල්පිරීමේ දිනය	2017.12.31 දිනට මිල	2017.12.31 දිනට ඵලදාව (%)
SL'19	06/01/2014	B1/B+/B+	1,000.0	6.000	5	14/01/19	102.88	3.13
SL'19	07/04/2014	B1/B+/B+	500.0	5.125	5	11/04/19	101.88	3.60
SL'20	30/10/2010	B1/B+/B+	1,000.0	6.250	10	04/10/20	105.75	4.02
SL'21	27/07/2011	B1/B+/B+	1,000.0	6.250	10	27/07/21	107.00	4.12
SL'22	25/07/2012	B1/B+/B+	1,000.0	5.875	10	25/07/22	105.00	4.39
SL'22	11/07/2016	B1/B+/B+	500.0	5.750	5.5	18/01/22	106.00	4.41
SL'25	28/05/2015	B1/B+/B+	650.0	6.125	10	03/06/25	106.25	5.10
SL'25	27/10/2015	B1/B+/B+	1,500.0	6.850	10	03/11/25	110.75	5.16
SL'26	18/07/2016	B1/B+/B+	1,000.0	6.825	10	18/07/26	110.50	5.28
SL'27	04/05/2017	B1/B+/B+	1,500.0	6.200	10	11/05/27	105.88	5.39

මූලාශ්‍ර: බාක්ලේස් බැංකුව, එච්.එස්.බී.සී. සහ සීටී බැංකුව (නිකුත් කිරීම් සඳහා බද්ධ නියමු කළමනාකරුවන්)

රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත

2016.06.08 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී රාජ්‍ය ණය සම්බන්ධයෙන් පවතින වත්මන් තත්ත්වයන් නිරාකරණය කිරීම සඳහා වගකීම් කළමනාකරණය ද ඇතුළත්ව සක්‍රීය ණය කළමනාකරණ උපායමාර්ග අනුගමනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය සම්බන්ධයෙන් උපදෙස් ලබා දී ඇත. වගකීම් කළමනාකරණය සක්‍රීය ණය කළමනාකරණයේ ප්‍රධාන අංගයක් වේ.

ඉන් අනතුරුව, 2017 අයවැය යෝජනා අංක 364 යටතේ ස්වාධීන වූ රාජ්‍ය ණය කාර්යාලයක් පිහිටුවීම, රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් පවතින ව්‍යුහාත්මක ගැටලු නිරාකරණය කිරීම සඳහා පවත්නා ණය නැවත මිලදී ගැනීම සහ නැවත නිකුත් කිරීම ඇතුළු විකල්පයන් රැසක් ඇතුළත් වූ වගකීම් කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ඒ සඳහා අවශ්‍ය නීති හඳුන්වා දීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කරන ලදී.

වගකීම් කළමනාකරණය සිදු කරනුයේ ණය කලම ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම මගින් අනාගත ණය ආපසු ගෙවීම් පහසු කිරීම සඳහා වේ. එම ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම, රජයේ මුදල් ප්‍රවාහය, පවතින සහ අපේක්ෂිත පොලී අනුපාත සහ ණය කලමෙහි ණය කල්පිරීම් ඒකරාශී වීම් අනුව සිදු කරනු ලබයි. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, රාජ්‍ය ණය සම්බන්ධ තිරසාරතාවය සහ සක්‍රීය ණය කළමනාකරණයෙහි ශීක්ෂණය පවත්වාගෙන යෑම උපකාරී වේ.

වගකීම් කළමනාකරණ යාන්ත්‍රණය මගින්, සාමාන්‍යයෙන්, ණය ලබාගැනීම සඳහා නිකුත් කරන ලද සහ වෙළෙඳපොළ තුළ ගනුදෙනු වන සුරැකුම්පත් වන භාණ්ඩාගාර බිල්පත්, භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර (ශ්‍රී ලංකාව තුළ නිකුත් කරනු ලබන ඇමරිකානු ඩොලර්වලින් නාමනය කරන ලද) සහ අන්තර්ජාතික ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර (විදේශීය රටක ලැයිස්තුගත සහ නිකුත් කරනු ලබන ඇමරිකානු ඩොලර් බැඳුම්කර) ආදිය ආවරණය කරනු ලබයි. කෙසේ වෙතත්, එකඟ වූ කොන්දේසි මත රැස්කර ගත් අනෙකුත් ණය මුදල් සඳහා ද වගකීම් කළමනාකරණය යොදා ගත හැකිය.

වෙනත් මූල්‍ය වර්ෂයකට අදාළව පැනහැරි වගකීම් පියවීම සඳහා පවත්නා වර්ෂයකදී මූල්‍ය සම්පාදනය කිරීමට රටේ දැනට පවතින නීතිමය රාමුව තුළින් අවසර ලබානොදෙන බැව් සැලකිල්ලට ගනිමින්, වගකීම් කළමනාකරණය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහ සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත් කෙටුම්පත, කෙටුම්පත් කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අනුමැතිය ලබා දී ඇත. අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් 2018.01.16 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී, සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණ පනත් කෙටුම්පත සඳහා අනුමැතිය ලබා දෙන ලද අතර, එය 2018.01.19 දිනැති රජයේ ගැසට් පත්‍රයේ පළකරන ලදී. ඒ අනුව, 2018 මාර්තු 23 වන දින සක්‍රීය වගකීම් කළමනාකරණය පිළිබඳ පනත් කෙටුම්පත පාර්ලිමේන්තුවේදී සම්මත වන ලදී.

11. ණය කළමනාකරණ අංශය

ණය කළමනාකරණ අංශයේ කාර්යභාරය

- පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය වාර්තා කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) තුළ නව එකඟතාවයන්හි දත්ත සටහන් කිරීම, අවලංගු කිරීමේ සහ ණය/ ප්‍රදාන එකඟතාවයන්හි ගැනීම් කාල සීමාවන්ගේ වර්ධනය පිළිබඳ උප ඇමුණුම්වල දත්ත සටහන් කිරීම.
- ණය ගිවිසුම් වලට අදාළ ප්‍රතිලබ්ධීන්, ණය වාර්තා ගෙවීම්, ණය පොලී නැවත ගෙවීම් සහ වෙනත් ගෙවීම් පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය වාර්තා කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතියට (CS-DRMS) ඇතුළත් කිරීම.
- පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය වාර්තා කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) අනුව ගෙවීම් සඳහා පුරෝකථන අගයන් ණය ලබාදෙන නියෝජිතායතන අගයන් සමඟ සංසන්දනය කිරීම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවට මුදල් ගෙවීම් පිළිබඳව උපදේශ ඉදිරිපත් කිරීම.
- ණය එකඟතාවයන්ට අනුව පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය වාර්තා කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) මඟින් ගෙවීම් සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද අගයන් ණය ලබාදෙන නියෝජිතායතනයන්හි වම අගයන් සමඟ සංසන්දනය කිරීමේදී වෙනසක් තිබේ නම් ඒ පිළිබඳ අදාළ අංශය මඟින් තහවුරු කරගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- නව ණය එකඟතාවයන්ට අදාළ එකඟතා සහ කොන්දේසීන්ගේ සාරාංශයක් සහ අදාළ එකඟතා ගිවිසුම්වල පිටපත් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ආර්ථික විශ්ලේෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට භාරදීම.
- ණය සංඛ්‍යාතයන් භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවට සහ අදාළ නියෝජිතායතන වෙත හිකුත් කිරීම සහ පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) මඟින් ලබාගන්නා 814 වාර්තාව මඟින් ව්‍යාපෘති වශයෙන්ද ප්‍රතිලබ්ධීන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවියේ පළකිරීම.
- විදේශ අධාර විමසුම, සැකසීම හා ප්‍රකාශයට පත්කිරීම හා මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයෙහි වාර්ෂික වාර්තා, විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යසාධන වාර්තාව, අයවැයට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රකාශය සහ වෙනත් ප්‍රකාශන සඳහා අවශ්‍ය පිළියෙල කිරීම් හා සම්බන්ධීකරණය කිරීම.
- විදේශ ණය ප්‍රදානයන්ට අදාළ විශ්ලේෂණ වාර්තා නියමිත කාලයන්හි පිළියෙල කිරීම සහ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙනත් අංශ සහ වෙනත් බාහිර ආයතනවලට නියමිත කාලවලදී ලබාදීම.
- පාර්ලිමේන්තුව මඟින් ණය සම්බන්ධව අසන ප්‍රශ්න සඳහා විදේශ ණය සම්බන්ධ පිළිතුරු සැපයීම හා විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අසනු ලබන විදේශ ණය සම්බන්ධ විගණන විමසුම් සඳහා පිළිතුරු සැපයීම.
- ණය කළමනාකරණය සම්බන්ධව මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යවරයාගේ සහ ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යවරයාගේ නිර්දේශ අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ලබාදීම.
- විදේශ ණය සම්බන්ධ පැන නගින ගැටළු සඳහා මහා සම්බන්ධීකරණයක් ඇති කර ගැනීමට එම නියෝජිතායතන සහ දෙපාර්තමේන්තුවේ අදාළ අංශ සමඟ නිරන්තරයෙන් කටයුතු කිරීම.
- විදේශ මූල්‍යයනය සහ ණය සම්බන්ධයෙන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, මුදල් අමාත්‍යාංශ ලේකම් වෙතින් විවිධ ආයතන මඟින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීම් සඳහා කටයුතු සිදු කිරීම.
- රටේ ණය කළමනාකරණ ධාරිතාව වැඩිදියුණු කර ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය කණ්ඩායම සමඟ නිරන්තර ක්‍රියාදාමයන්හි නිරත වීම.
- ලෝක බැංකුව, අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල මඟින් විදේශ ණය සංඛ්‍යාතයන්ට අදාළ ඔවුන්ගේ වාර්ෂික ප්‍රකාශන සඳහා ඒ සඳහාම ආවේනිකවූ ආකාරවලට විදේශීය ණය සංඛ්‍යාතයන් ලබාදීම.

2017 වසරේ කාර්යසාධනය

- 2017 වසරේ සිදු වූ නව එකඟතාවයන් 52 ට අදාළ එකඟතා පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතියට (CS-DRMS) ඇතුළත් කිරීම හා උප ඇමුණුම් අනුව තොරතුරු පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීම.
- ණය ගිවිසුම්වලට අදාළව 2017 වසරේ සිදුවූ ප්‍රතිලබ්ධීන්, ණය වාරික ගෙවීම්, ණය පොලී ගෙවීම් සහ වෙනත් ගෙවීම් පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) ඇතුළත් කිරීම.
- 2017 වසර තුළ ණය ගිවිසුම් අනුව නියමිතව තිබූ නැවත ගෙවීම් වාරික, පොලී ගෙවීම් ඇතුළු අනෙකුත් ගෙවීම් සිදු කිරීම, ණයදෙන ආයතන වලින් ලද ගෙවීම් අගයන් CSDRMS ඇස්තමේන්තු සමඟ සසඳා බලා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත උපදේශ ඉදිරිපත් කෙරිණි.
- පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) මඟින් ගෙවීම් සඳහා පුරෝකථනය කරන ලද අගයන් ණය ලබාදෙන නියෝජිතායතනයන්හි එම අගයන් සමඟ සංසන්දනය කිරීමේදී වෙනසක් සිදුවූ අවස්ථාවන්හි ණය එකඟතාවයන්ට/ ගිවිසුම් අනුව ඒ පිළිබඳ අදාළ අංශය මඟින් තහවුරු කරගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- 2017 වසරේ සිදු වූ නව එකඟතාවයන්හි අදාළ එකඟතා සහ කොන්දේසි සාරාංශ කොට පළ කිරීම.
- 2017 වසර සඳහා ණය සංඛ්‍යාතයන් භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව සහ අදාළ නියෝජිතායතන වෙත නිකුත් කිරීම. පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය (CS-DRMS) මඟින් ලබාගන්නා 814 වාර්තාව මඟින් ව්‍යාපෘති වශයෙන් ප්‍රතිලබ්ධීන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තු වෙබ් අඩවියේ පළ කිරීම.
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශය හා මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශයෙහි 2017 වසර සඳහා විදේශ ආධාර සම්බන්ධව වාර්ෂික වාර්තාව, කාර්යසාධන වාර්තාව, අයවැයට අදාළ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රකාශය සහ වෙනත් ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම.
- විදේශ මූල්‍යයනය සහ ණය සම්බන්ධයෙන් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, මුදල් අමාත්‍යාංශ ලේකම් වෙතින් විවිධ ආයතන මඟින් සිදු කරනු ලබන ඉල්ලීම් සඳහා අවශ්‍යතාව අනුව කාලානුරූපව කටයුතු සිදු කිරීම.
- 2017 වසරේ පාර්ලිමේන්තුව මඟින් ණය සම්බන්ධව අසන ප්‍රශ්න 3 ක් සඳහා විදේශ ණය සම්බන්ධ පිළිතුරු සැපයීම හා විදේශ ණය සම්බන්ධව අසන ලද විගණන විමසුම් 5ක් සඳහා පිළිතුරු සැපයීම.
- විදේශ ණය සම්බන්ධ පැන නඟින ගැටළු සඳහා මනා සම්බන්ධීකරණයක් ඇති කර ගැනීම සඳහා එම නියෝජිතායතන සහ දෙපාර්තමේන්තුවේ අදාළ අංශ සමඟ නිරන්තරයෙන් කටයුතු කිරීම.
- රටේ ණය කළමනාකරණය ධාරිතාවය වර්ධනය කිරීමේ අභිලාශයෙන් පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩල ලේකම් කාර්යාලය හා ලෝක බැංකුව/ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මඟින් සිදුකරන ලද විදේශ දූත මණ්ඩල 3 කට පහසුකම් සැපයීම.
- ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල හා ලෝක බැංකුව වෙත ඔවුන්ගේ වාර්ෂික වාර්තා සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු අදාළ ආකෘති අනුව ලබාදීම.
- ලෝකයේ පිලිගත් සිද්ධාන්ත අනුව අනුගත වෙමින් දේශීය හා විදේශීය ණය කළමනාකරණය සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව වෙත පහසුකම් සැපයීම සඳහා තනි දත්ත පද්ධතියක් මඟින් වඩා කාර්යක්ෂමව පහසුකම් සැපයීම සඳහා දැනට පවතින පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් කිරීමේ හා කළමනාකරණ පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කරන ලදී.

12. අංශ සම්බන්ධීකරණ හා කාර්යසාධන අධීක්ෂණ ඒකකය

ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ප්‍රකාශ කර ඇති සංවර්ධන ප්‍රතිපත්ති රාමුව මගින් ප්‍රමුඛතා පදනම මත හඳුනා ගන්නා ලද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා වන විදේශ මූල්‍ය ප්‍රභවයන් ආකර්ශනය කර ගැනීම, නිල සංවර්ධන ආධාර උපයෝජනය හා කළමනාකරණය, විදේශ ආධාර සම්බන්ධීකරණ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීම යනාදී කාර්යයන් ඉටු කිරීම මෙම ඒකකයේ මූලික වගකීමයි.

මෙම ඒකකය මගින් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ පවතින එක් එක් සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ට අදාළ සියළුම අංශ සම්බන්ධීකරණය කරන අතර, 2017 වසරේදී පහත සඳහන් කාර්යයන්හි සාර්ථකව නියැලිණි.

2017 ක්‍රියාකාරකම්

- විදේශ මූල්‍යයන් පහසුකම් ලබාගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රජයේ විවිධ ආයතනවලින් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති යෝජනා 107 ක් ලැබිණි. ඉන් 20 ක් අසම්පූර්ණ තත්ත්වයේ පැවතිණි. එම අඩුපාඩු පිළිබඳ අදාළ ආයතන දැනුවත් කර, ඒ අනුව සංශෝධනය කරන ලද යෝජනාවන් වැඩිදුර කටයුතු කිරීම සඳහා ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය සහිතව සංශෝධිත ගෙන්වා ගැනීමට පියවර ගන්නා ලදී.
- ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව මගින් අනුමත කරන ලද ව්‍යාපෘති යෝජනා 51 ක් විදේශ මූල්‍යයන් ලබාගැනීම සඳහා අදාළ සංවර්ධන පාර්ශ්වකාර අංශ වෙත යොමු කිරීම.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන පාර්ශ්වකාර අංශයන්ගෙන් තොරතුරු විමසීම මගින් විදේශ ආධාර මගින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත නව ව්‍යාපෘති යෝජනා මාලාව පිළියෙල කිරීම.
- 2016 වර්ෂය සඳහා වූ දෙපාර්තමේන්තු කාර්යසාධන වාර්තාව පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය යෙදවුම් ලබාදීම.
- රේඛීය අමාත්‍යාංශ මගින් ඉදිරිපත් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ 06 ක් අධ්‍යයනය කල අතර, ඉන් 01 ක් සඳහා නිරීක්ෂණ ලබාදුන් අතර, 05 ක් සඳහා මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ අදහස් මුදල් අමාත්‍යාංශයේ දෙපාර්තමේන්තු වෙත ලබාදීම.
- ආර්ථික කළමනාකරණය පිළිබඳ අමාත්‍ය මණ්ඩල කමිටු රැස්වීම් වාර්තා 36 ක් සහ ආර්ථික කළමනාකරණය පිළිබඳ නිලධාරී කමිටු රැස්වීම් වාර්තා 17 ක් අධ්‍යයනය කරන ලදී. තවද අනුමත තීරණ අවශ්‍ය කටයුතු සඳහා අදාළ අංශ වෙත යොමු කරන ලදී.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ සංවර්ධන පාර්ශ්වකාර අංශ මගින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ඇස්තමේන්තු එකතු කර, 2017 වසර සඳහා ක්‍රියාත්මක හා නව ව්‍යාපෘති යෝජනා ඇතුළත් විදේශ මූල්‍යයන් අයවැය ඇස්තමේන්තුව පිළියෙල කිරීම හා සම්බන්ධීකරණය කිරීම
- දෙපාර්තමේන්තුවේ සියලුම අංශයන්හි සහයෝගීත්වයෙන් 2017 වසරට අදාළ දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්ම සකස් කිරීම සහ 2016 වසරේ ක්‍රියාකාරකම් සැලැස්මට අදාළ ප්‍රගතිය වාර්තා කිරීම.
- පාර්ලිමේන්තුව, ජනාධිපති ලේකම් කාර්යාලය, අග්‍රාමත්‍ය කාර්යාලය, විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව, භාණ්ඩාගාරයේ විවිධ දෙපාර්තමේන්තු සහ නියෝජ්‍ය භාණ්ඩාගාර ලේකම් කාර්යාලය වෙතින් විදේශ මූල්‍යයන් ව්‍යාපෘති, ඒවායේ ප්‍රගතිය, ඉදිරියේදී ණය ගෙවන ආකාරය, ප්‍රසම්පාදන ගැටළු ආදී විවිධ විෂය පිළිබඳ ඉල්ලීම් 4 8ක් ඉදිරිපත් වූ අතර, ඊට අදාළ යාවත්කාලීන කරන ලද තොරතුරු සපයන ලදී.

13. තොරතුරු, සම්පත් සම්බන්ධීකරණ හා ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංශය

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සිදුකරන විදේශීය සම්පත් ඒකරාශී කිරීම හා ඒ හා සම්බන්ධ අනෙකුත් සේවාවන් වලදායීව හා කාර්යක්ෂමව සැපයීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ ධාරිතාව වැඩි කිරීමට ව්‍යුහාත්මක වෙනස්කම් කිහිපයක් සිදු කර ඇත. තොරතුරු, සම්පත් සම්බන්ධීකරණ හා ප්‍රතිපත්ති පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංශය විදේශ සම්පත් සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ මූලික අරමුණ ඇතිව 2017 වසරේදී පිහිටුවන ලදී. ඉහළ සංවර්ධිත රටක් කරා ඉදිරියට යන රට සමඟ රටේ දැක්ම සහ ඒ අනුව ප්‍රතිපත්ති රාමුවද වෙනස් වන අතර, රජය විසින් රට තිරසාර සංවර්ධනයක් කරා මෙහෙයවන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශයක් ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. ඉහත ප්‍රධාන අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා මෙම අංශය වෙත විවිධ කාර්යයන් පැවරී ඇති අතර, රජයේ සංවර්ධනයේ ගමන් කරන දිශාව පිළිබඳ අදහසක් ලබාගැනීමට, රජය විසින් වරින්වර

ප්‍රකාශයට පත්කරනු ලබන මෙම ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන සමාලෝචනය කිරීම හා විශ්ලේෂණය කිරීම මෙම අංශය මඟින් සිදුකරයි. වඩාත් මෙම තොරතුරු සමඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති වල ප්‍රමුඛතාව තර්කානුකූලව හඳුනා ගැනීමට විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට හැකියාව ලැබී ඇත. මීට අමතරව ඒ ඒ වසර වල අයවැය ප්‍රකාශ විමර්ශනය කිරීම මඟින් යෝජිත වැඩසටහන් හා ව්‍යාපෘති හඳුනා ගැනීමද මෙම අංශයට පැවරී ඇති කාර්යභාරයන් අතර වේ. විවිධ රාජ්‍ය ආයතන හා අමාත්‍යාංශ සමඟ සම්බන්ධීකරණය පවත්වාගෙන යමින් එම ආයතනයන් වෙත, තොරතුරු, නිර්දේශ හා නිරීක්ෂණ ලබාදීමත් මෙම අංශය මඟින් සිදු කරන අතර, මීට අමතරව දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රගතිය සම්බන්ධ වාර්ෂික වාර්තාව, කාර්යසාධන වාර්තාව සහ වෙනත් වාර්තා සම්පාදනය කිරීම මෙම අංශයෙහි අනෙකුත් වගකීම් වේ.

2017 ප්‍රගතිය

රජය මඟින් මෑතකදී ප්‍රකාශයට පත්කල ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන

2017 වසරේ දී, මෙම අංශය විසින් පහත ක්‍රියාකාරකම් සහ වැඩකටයුතු සිදු කරන ලදී.

- වසරේ මුල්භාගය තුළ ගරු අගමැතිතුමන් විසින් 2015 නොවැම්බර් 05 හා 2016 ඔක්තෝම්බර් 27 දෙදින ඉදිරිපත් කරන ලද ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශන සමාලෝචනය කල අතර, 2017 හා 2018 වසර සඳහා ඉදිරිපත් කල අයවැය ප්‍රකාශනද විශ්ලේෂණය කරන ලදී. එම ක්‍රියාකාරකමට අනුව අනාගත සංවර්ධන අවශ්‍යතාවයන් පිළිබිඹු කරන ව්‍යාපෘති යෝජනා හඳුනා ගැනීමට හැකි වූ අතර, ඒවා විවිධ ආර්ථික අංශ වලට වර්ගීකරණය කිරීම සිදු කරන ලදී.
- ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසන ලද රාජ්‍ය අයෝජන වැඩසටහනෙහි අන්තර්ගත ව්‍යාපෘති 223 ක් අතරින් ව්‍යාපෘති 123 ක් විශ්ලේෂණය කොට විදේශීය අරමුදල් අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා වර්ගීකරණය කිරීම මෙම අංශය මඟින් සිදු කරන ලදී.
- එම ප්‍රතිපත්ති ලියකියවිලි වල ආංශික හා සමස්ත අරමුදල් අවශ්‍යතාවයන් හඳුනා ගැනීම සඳහා ආසන්න ඇගයීමක් සිදු කරන ලදී.

- ගරු අගමැතිතුමන් විසින් 2015 නොවැම්බර් 05 වන දින ඉදිරිපත් කල ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය
- ගරු අගමැතිතුමන් විසින් 2016 ඔක්තෝම්බර් මස 27 වන දින ඉදිරිපත් කල ආර්ථික ප්‍රකාශය
- ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ රාජ්‍ය ආයෝජන වැඩසටහන
- අයවැය ප්‍රකාශන (2017/2018)
- බලගතු ශ්‍රී ලංකාවක්
- දැක්ම 2025

- රජයේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය “දැක්ම 2025” සැකසීම සඳහා පැවැත් වූ රැස්වීම් ගණනාවකට සහභාගී වූ අතර, මිලඳ වසර තුන තුළ 2020 දක්වා ක්‍රියාත්මක කිරීමට ව්‍යාපෘති 100ක් හඳුනා ගැනීම සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ නිරීක්ෂණ, ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලබාදෙන ලදී.
- පසුගිය වසරේදී ගංවතුර හා සුළි කුණාටු නිසා ඇති වූ ආපදා සහන හා පුනරුත්ථාපන කටයුතු සඳහා අරමුදල් ආධාර ලබාගැනීම සඳහා සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සංසදයක් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා අගමැති කාර්යාලය සමඟ සම්පව කටයුතු කරන ලදී.
- උතුරු පළාතේ සංවර්ධන අවශ්‍යතා තක්සේරු කිරීම සඳහා යොමු කිරීමේ අනුදේශ කෙටුම්පත් කිරීම සඳහා ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව, යුරෝපා සංගමය, ලෝක බැංකුව හා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන සමඟ සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සංසදයක් පැවැත්වීම සඳහා සම්බන්ධීකරණ කටයුතු සිදුකරන ලදී.
- 2016 වසරේ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යසාධන වාර්තාව සකසන ලදී.
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ 2016 වසරේ වාර්ෂික වාර්තාව සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ පරිච්ඡේදය සම්පාදනය කරන ලදී.
- ජාතික ප්‍රතිපත්ති හා ආර්ථික කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ 2016 වසරේ අයවැය වාර්තාව සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යසාධනය අන්තර්ගත පරිච්ඡේදය සම්පාදනය කරන ලදී.
- මීට අමතරව වසර පුරා විවිධ රාජ්‍ය ආයතන විසින් පවත්වනු ලැබූ රැස්වීම් 51 කට හා වැඩමුළු 08 කට සහභාගී වෙමින් දෙපාර්තමේන්තුව නියෝජනය කල අතර, දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන්, අදහස් නිර්දේශ හා මතයන් ඉදිරිපත් කරන ලදී.
- 2017 වසරේදී විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි ප්‍රතිනිර්මාණ කිරීමේ අධ්‍යයනයක් ආරම්භ කළ අතර, එමඟින් දෙපාර්තමේන්තුවේ පවතින අවහිරතා, අඩුලුහුඬුකම් හා අභ්‍යන්තර ව්‍යුහයේ, ක්‍රියාවලීන් හා ක්‍රියාපටිපාටීන් වල පවතින පරතරයන්, විදේශ ණය/ ප්‍රදාන ඒකරාශී කිරීමේ යාන්ත්‍රණය ආදිය විශ්ලේෂණය කිරීම හා තක්සේරු කිරීම සිදු කරන අතර, දෙපාර්තමේන්තුවේ අංශ වල මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම මඟින් දිගුකාලීනව දෙපාර්තමේන්තුවේ සමස්ත ඵලදායිතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පිළියම් යෙදීමට අපේක්ෂිතය. ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ තාක්ෂණික ආධාර යටතේ බාහිර උපදේශක මහතා සමඟ මෙම කාර්ය සම්බන්ධීකරණය කිරීම හා අභ්‍යන්තර රැස්වීම් මෙන්ම සංවර්ධන පාර්ශ්වකරුවන් හා විවිධ රාජ්‍ය ආයතන සමඟ බාහිර රැස්වීම් ගණනාවක් සංවිධානය කිරීම මෙම අංශය මඟින් සිදු කරන ලදී. මේ පිළිබඳ උපදේශක මහතා විසින් සම්පාදනය කල මූලික වාර්තාව සඳහා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශ සකස් කර ඒවා භාරදීම ද මෙම අංශය මඟින් සිදු කරන ලදී. මෙහි අවසන් වාර්තාව 2018 වසරේ මුල්භාගයේ ලබාදීමට නියමිතය.

14. පාලන හා ගිණුම් අංශවල කාර්ය සාධනය

දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යභාරයන් නිසි පරිදි පවත්වාගෙන යාම සඳහා පාලන හා ගිණුම් අංශයන් මඟින් ඊට අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් සහ සහායක සේවාවන් සපයනු ලබයි. භෞතික හා මානව සම්පත් සංවර්ධනය හා මූල්‍ය කළමනාකරණය ඒ අතර ප්‍රධාන

කාර්යයන් වේ. දෙපාර්තමේන්තුව සතු සම්පත් අදාළ නීතිමය රාමුව තුළ නිසි පරිදි උපයෝජනය කිරීමත් ඒ අනුව දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යභාරය ප්‍රශස්ථ ලෙස ඉටුකිරීම සඳහා භෞතික හා මානව සම්පත් යොදා ගැනීමත් මෙහිදී සිදු කරනු ලබයි.

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ විධි විධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම.

ශ්‍රී ලංකා පාර්ලිමේන්තුව විසින් සම්මත කරනු ලැබූ 2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතෙහි විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර ඇත.

ඒ අනුව, දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු ඒකකයක් ස්ථාපිත කරන ලද අතර නම් කළ නිලධාරියා වශයෙන් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් ආර්.එම්.පී. රත්නායක මහතා කටයුතු කරනු ලබයි. පනතෙහි 23 වගන්තිය ප්‍රකාරව පත්කළ තොරතුරු නිලධාරීන් පහත පරිදි වේ.

- I. අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, ඩී.ඒ.බී. අබේසේකර මහතා
- II. අධ්‍යක්ෂ, සී.ඩබ්ලිව්. කේ. ධර්මසේන මහතා

තොරතුරු ඒකකය වෙත 2017 වර්ෂය තුළදී තොරතුරු ඉල්ලීම් 11 ක් ලැබී ඇති අතර, ඒ සෑම ඉල්ලීමක් සඳහාම අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාදීමෙන් නියමිත කාලය තුළදී ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත.

කාර්යමණ්ඩල නිපුණතා සංවර්ධනය හා පුහුණු කිරීම.

මානව සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව 2017 වර්ෂයේ දී විශාල කාර්යභාරයක් ඉටුකරන ලදී. දේශීය හා විදේශීය පුහුණු අවස්ථා රාශියක් ලබාදීමෙන් දෙපාර්තමේන්තුවේ මාණ්ඩලික ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන්ගේ සහ සහායක සේවාවන්ට අයත් නිලධාරීන්ගේ කුසලතා වර්ධනය කර ගැනීමට සහ කාර්යක්ෂමතාවය ඉහළ මට්ටමකට ගෙන

ඒමට කටයුතු කරන ලදී. ඒ අනුව, ආයතනයේ නිලධාරීන්ට 2017 වර්ෂය තුළදී ලබාදෙන ලද දේශීය සහ විදේශීය පුහුණු ක්ෂේත්‍රයන් සහ පුහුණු කරන ලද කාර්යමණ්ඩල සංඛ්‍යාව පහත පරිදි වේ.

වගුව 14.1: මාණ්ඩලික ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන් ලැබූ විදේශීය පුහුණු

පුහුණු වැඩසටහන	රට	පුහුණු කරන ලද නිලධාරීන් ගණන
2017 ආසියානු රාජ්‍ය ණය කළමනාකරණය පිළිබඳ වැඩමුළුව	කාම්බෝජියාව	1
චීනය හා අසල්වැසි රටවල් අතර අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාවය පිළිබඳ සමුළුව	චීනය	1
නිපුණතා සංවර්ධන වැඩසටහන	දකුණු කොරියාව	1
රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන සහ පරිපාලනය පිළිබඳ ඩිප්ලෝමාව	එක්සත් රාජධානිය	1
රාජ්‍ය නිලධාරීන් සඳහා වන ඇගයීම් සහ ඉගෙනුම් වැඩසටහන	තායිලන්තය	2
මුදල් අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් සඳහා වන විධායක පුහුණු වැඩසටහන	සිංගප්පූරුව	7
මුදල් වෙළෙඳපොල සහ උපකරණ පිළිබඳ වැඩසටහන	සිංගප්පූරුව	1
අන්තර්ජාතික මූල්‍ය අරමුදල - මූල්‍ය වැඩසටහන් සම්පාදනය සහ ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ වැඩසටහන	සිංගප්පූරුව	1
උපාධිධාරීන් සඳහා වන මිත්‍රත්ව වැඩසටහන් සමුළුව (IDEAS)	ජපානය	1

ආයෝජන වැඩමුළුව සහ දැනුම් හුවමාරු වැඩසටහන	කොරියාව	2
දකුණු ආසියාතික රටවල් සඳහා වන ජපාන ODA ණය පිළිබඳ සමුළුව	ජපානය	2
2017 අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාවය සඳහා වන ජපාන බැංකුව (JBIC) වැඩමුළුව	ජපානය	1
විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තු නිලධාරීන් සඳහා ජපන් අන්තර්ජාතික සහයෝගීතා ආයතනයේ (JICA)විශේෂ ආරාධනය ආර්ථික සහ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති පිළිබඳ පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලාව	ජපානය	5
විදෙස් අධ්‍යයන වාර්තාව - ශ්‍රී.ල.ක්‍ර.සේ 1 ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන් සඳහා වන නිපුණතා සංවර්ධන වැඩසටහන	ජපානය	1
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා Cloud Computing සහ Supercomputing පිළිබඳ වැඩමුළුව 2017	මැලේසියාව	1
ආර්ථික සහයෝගීතාවය සහ දකුණු ආසියානු රටවල් පිළිබඳ ව්‍යාපෘතිය සඳහා වැඩමුළුව	චීනය	1
චීන ඇක්සිම් බැංකුවේ මූලික සහයෝගීතා පාර්ශවයන් සඳහා වන විධායක පුහුණු පාඨමාලාව	චීනය	1
ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සහ සාකච්ඡා කුසලතාව පිළිබඳ කෙටිකාලීන වැඩසටහන	ඕස්ට්‍රේලියාව	13
ව්‍යාපෘති ප්‍රතිඵල මැනීම සහ වාර්තාකරණය පිළිබඳ SWITCH-Asia පුහුණු වැඩමුළුව	තායිලන්තය	1
ලවණතාකරණය සහ පැළ රෝපණය පිළිබඳ විදෙස් අධ්‍යයන වාර්තාව	ඕස්ට්‍රේලියාව	1
මූල්‍ය තිරසාර බව පිළිබඳ පුහුණු වැඩසටහන	ඉන්දියාව	1
නායයාම් අධ්‍යයනය, ස්වභාවික ආපදා වැළැක්වීම, සහන සැලසීම හා පිළියම් යෙදීම පිළිබඳ අමාත්‍යාංශ මට්ටමින් බලතල පැවරීම පිළිබඳ පුහුණුව	චීනය	1
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල රාජ්‍ය තාන්ත්‍රිකයන් සඳහා පුහුණුව	චීනය	1
සංවර්ධනය වෙමින් පවතින රටවල් සඳහා චීන සංවර්ධන සහාය පිළිබඳ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය සඳහා වන පුහුණුව	චීනය	1
රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීමේ පුහුණු වැඩසටහන	ඕස්ට්‍රේලියාව	2
UN REDD ආසියා පැසිපික් කලාපීය දැනුම හුවමාරු කර ගැනීම	තායිලන්තය	1

වගුව 14.2: මාණ්ඩලික ශ්‍රේණියේ නිලධාරීන් ලැබූ දේශීය පුහුණු

පුහුණු වැඩසටහන	පුහුණු කරන ලද නිලධාරීන් ගණන
භාවිතී මහාචාර්ය රොබට් ලෝරන්ස්ගේ දේශනය / පුහුණු සැසිවාරය "ජාත්‍යන්තර වෙළඳාම සහ ගෝලීය ප්‍රවණතා"	1
සාර්ව ආර්ථික දර්ශක කියවීම	4
මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සහ මුදල් මෙහෙයුම්	2
සවිස්තරාත්මක ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය	1
වාහන කළමනාකරණය	1
වෘත්තිකයින් සඳහා ඉංග්‍රීසි ඩිප්ලෝමාව	5
මූලික වාර්තා ලිවීමේ කුසලතා	2
ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳාම හා බාහිර ආර්ථික ගැටලු	6
රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය	3
විධිමත් ලිපි ලිවීමේ කුසලතා	1

දෙපාර්තමේන්තුවේ පරිපාලනය කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාම සඳහා සංවර්ධන නිලධාරී සේවයේ, රාජ්‍ය කළමනාකරණ සහකාර සේවයේ සහ කණිෂ්ඨ කාර්යමණ්ඩලයේ නිලධාරීන් 2017 වර්ෂයේදී දේශීය සහ විදේශීය පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා සහභාගී කරවීමට කටයුතු කරන ලදී. ඔවුන් පුහුණුව ලැබූ ක්ෂේත්‍රයන් පහත පරිදි වේ.

වගුව 14.3: සහයක සේවාවන්ට අයත් නිලධාරීන් ලැබූ විදේශීය පුහුණු

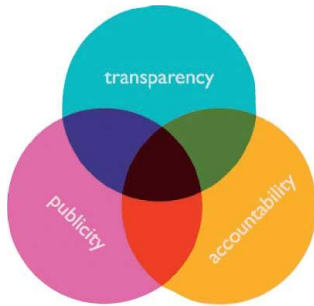
පුහුණු වැඩසටහන	රට	පුහුණු කරන ලද නිලධාරීන් ගණන
2016 KOICA මිනුම්ව වැඩසටහන - ග්‍රාමීය කාන්තාවන් සවිබල ගැන්වීම මඟින් අඩු ආදායම් ලබන පවුල් ශක්තිමත් කිරීම	කොරියාව	2

වගුව 14.4: සහයක සේවාවන්ට අයත් නිලධාරීන් ලැබූ දේශීය පුහුණු

පුහුණු වැඩසටහන	පුහුණු කරන ලද නිලධාරීන් ගණන
සවිස්තරාත්මක ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය	1
කාර්යාලීය උපකරණ පාලනය කිරීම	1
වෘත්තිකයින් සඳහා ඉංග්‍රීසි ඩිප්ලෝමාව	1
ගොනු කළමනාකරණය සහ පොදු කාර්යාලීය පරිපාලනය සහ ආයතන සංග්‍රහය	8
පරිගණකගත රජයේ වැටුප් ගෙවීම් පද්ධතිය	1
කණිෂ්ඨ විධායක නිලධාරීන් සඳහා ඉංග්‍රීසි ඩිප්ලෝමාව	11
විධිමත් ලිපි ලිවීමේ කුසලතා	7
තොරතුරු තාක්ෂණ නොවන නිලධාරීන් සඳහා තොරතුරු තාක්ෂණ කුසලතා	12
පරිගණක ජාලකරණය පිලිබඳ මූලිකාංග	1
වෘත්තීය ඉදිරිපත් කිරීමේ ක්‍රම	2
ලංසු පත්‍රිකා පිලියෙල කිරීම සහ ටෙන්ඩර් පටිපාටිය සකස් කිරීම	2
කණිෂ්ඨ නිලධාරීන් සඳහා උසස් “එම් එස් එක්සෙල්” පාඨමාලාව	4

මූල්‍ය විග්‍රහය - විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

වියදම් පිළිබඳ මූල්‍ය තොරතුරු

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අභිමතාර්ථයන් අනුව අයවැය ශීර්ෂ අංක 239 යටතේ රු.3,285,880,000 ක ප්‍රතිපාදන 2017 වර්ෂය සඳහා වෙන් කර දී ඇති අතර ඉන් රු.598,530,000 ක් පුනරාවර්තන වියදම් සඳහා සහ ප්‍රාග්ධන වියදම් සඳහා රු.2,687,350,000 ක් වශයෙන් ලබා දී ඇත. වර්ෂය තුළ දැරූ ඇති මුළු සත්‍ය වියදම රු.3,269,730,200 ක් වූ අතර ඉන් පිළිවෙලින් රු. 585,164,487 සහ රු. 2,684,565,713 ක් පුනරාවර්තන හා ප්‍රාග්ධන වියදම් වෙනුවෙන් දැරූ ඇත. තවද 2017 වර්ෂයේ අයවැය ශීර්ෂ අංක 239 යටතේ දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය මණ්ඩල පුද්ගල පඩිනඩි, වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්, ප්‍රාග්ධන වියදම් සහ අත්තිකාරම් ගිණුම් සඳහා මෙහෙයවීම් වලට අදාල මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

වගුව 14.5: පුද්ගල පඩිනඩි සඳහා ප්‍රතිපාදන

	(රු)
මුදල් ප්‍රතිපාදන	71,000,000
එකතු කලා	
පරිපූරක ප්‍රතිපාදන	8,085,000
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	30,000
අඩු කලා	
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	-
මුළු ප්‍රතිපාදන	79,115,000
වසර තුළ වියදම්	78,136,549

වගුව 14.6: වෙනත් පුනරාවර්තන වියදම්

	(රු)
මුදල් ප්‍රතිපාදන	366,867,000
එකතු කලා	
පරිපූරක ප්‍රතිපාදන	*152,578,000
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	42,000
අඩු කලා	
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	72,000
මුළු ප්‍රතිපාදන	519,415,000
වසර තුළ වියදම්	507,027,938

*SARTTAC - අළුතින් පිහිටුවා ඇති ආයතනයකි - 2016 ඔක්තෝබර් 25 දිනැති කැබිනට් අනුමැතියට අනුව ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් දායක මුදල් ගෙවිය යුතු ය.

වගුව 14.7: ප්‍රාග්ධන වියදම්

	(රු)
මුදල් ප්‍රතිපාදන	1,624,050,000
එකතු කලා	
පරිපූරක ප්‍රතිපාදන	**1,063,300,000
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	311,000
අඩු කලා	
මු.රෙ.66 යටතේ මාරු කිරීම්	311,000
මුළු ප්‍රතිපාදන	2,687,350,000
වසර තුළ වියදම්	2,684,565,713

**විදේශීය ප්‍රදානයක් ලෙස JDS ශිෂ්‍යාධාර ලබා ගැනීම් ගිණුම් ගත කිරීම සඳහා අතිරේක ප්‍රතිපාදන අවශ්‍ය විය.

වැය විෂය අනුව මූලධන වියදම්

වගුව 14.8: වැය විෂය අනුව මූලධන වියදම්								
වැය විෂය අංකය	අයිතම් අංකය	මූල්‍යකරණය (සංකේත අංකය)	අයිතම් විස්තරය	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
				අයවැය අයදුම්වලින් වෙන් කිරීම්	පරිපූරක ප්‍රතිපාදන හා පරිපූරක අයදුම්වලින් වෙන් කිරීම්	මු.රෙ.66 සහ මු.රෙ. 69 අනුව මාරු කිරීම්	මුළු ශුද්ධ වෙන් කිරීම් (=2+3)	මුළු වියදම්
				රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
			මූලධන වියදම් මූලධන වියදම් ප්‍රතිපාදන කිරීම් හා වැඩි දියුණු කිරීම්					
2001		11	ගොඩනැගිලි හා ඉදිකිරීම්	500,000			500,000	44,829
2002		11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	1,000,000		125,000	1,125,000	1,123,469
2003		11	වාහන	800,000		6,000	806,000	805,633
			මූලධන වත්කම් අත්පත් කර ගැනීම්					
2102		11	ශාඛ භාණ්ඩ හා කාර්යාලීය උපකරණ	750,000		35,000	785,000	784,233
2103		11	යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ	2,700,000		311,000	2,389,000	1,234,036
			ප්‍රාග්ධන මාරු කිරීම්					
2204	4	21	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව	1,615,000,000			1,615,000,000	1,614,000,000
2205		17	රාජ්‍ය කොචන ආයතන සඳහා ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන	300,000			300,000	151,213
			හැකියා වර්ධනය					
2401		11	කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු	3,000,000	5,300,000	145,000	8,445,000	8,422,300
2401	2	13	ජපන් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව ආධාර දීමනා		1,058,000,000		1,058,000,000	1,058,000,000
			එකතුව	1,624,050,000	1,063,300,000	0	2,687,350,000	2,684,565,713

අයවැය ප්‍රතිපාදනයන් උපයෝජනයේ සාරාංශය

වගුව 14.9: අයවැය ප්‍රතිපාදනයන් උපයෝජනයේ සාරාංශය			
වියදම් විස්තරය	2016 අයදුම්වලින් වෙන් කිරීම් (රු.)	2016 ශුද්ධ ප්‍රතිපාදන (රු.)	2016 සත්‍ය වියදම (රු.)
පුනරාවර්ධන වියදම්	437,867,000.00	598,530,000.00	585,164,487.64
ප්‍රාග්ධන වියදම්	1,624,050,000.00	2,687,350,000.00	2,684,565,713.72
එකතුව	2,061,917,000.00	3,285,880,000.00	3,269,730,201.36

රජයේ හිඳුබාර්න් සඳහා අත්තිකාරම් ගිණුම්

රාජ්‍ය සේවකයන්ට ණය දීම සඳහා මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ එක් අත්තිකාරම් ගිණුමක් ඇත. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ අත්තිකාරම් ගිණුමේ නිශ්චිත සීමාවන් පිළිපැද ඇති අතර එම ගිණුමේ මෙහෙයුම් පහත පරිදි වේ.

වගුව 14.10: රජයේ නිලධාරීන් සඳහා අත්තිකාරම් ගිණුම්		
විස්තරය	අනුමත සීමාව(රු)	සත්‍ය වියදම (රු)
වියදම් කිරීමේ උපරිම සීමාව	7,000,000.00	6,998,975.50
ලැබීමේ අවම සීමාව	3,500,000.00	4,441,063.00
හර ශේෂයේ උපරිම සීමාව	30,000,000.00	20,730,089.00

විගණකාධිපතිවරයාගේ විගණන විමසුම

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2009, 2010, 2011 හා 2013 වර්ෂ වල විගණන ජේද හා වර්තමාන තත්වය පිළිබඳ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා ගිණුම් කාරක සභාවේ ගරු සභාපති ලසන්ත අලගියවත්ත මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2017 මාර්තු 23 දින පැවැති රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාවට කැඳවුම් කර තිබුණි. එහිදී කමිටුව මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාකාරකම් හා කාර්යසාධනය පිළිබඳ සෑහීමකට පත්වන ලදී.

පසුගිය වසර තුළ විගණකාධිපති දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් විගණන විමසුම් දහයක් ලැබී තිබූ අතර එම සියළු විගණන විමසුම් වලට පිළිතුරු සපයා ඇත.

වාර්ෂික සම්මාදම් හා දායකත්ව මුදල්

විදේශීය සංවර්ධන නියෝජිත ආයතන හා මූල්‍ය ආයතන සමඟ ඇතිකරගත් එකඟතා ගිවිසුම් අනුව 2017 වර්ෂයේ දී විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විදේශීය සම්බන්ධතා අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීම සඳහා පහත සඳහන් ආයතන වෙත වාර්ෂික සම්මාදම් හා දායකත්ව මුදල් වශයෙන් රු.2,068,880,.73 ක් ගෙවා ඇත.

වගුව 14.11: වාර්ෂික සම්මාදම් හා දායක මුදල්		
	ආධාර සපයන ආයතනය	වටිනාකම (රු)
1	වැටුප්, දුරකථන බිල්පත්, කුලී හා අනුපාතයන් හා UNDP හි වාර්ෂික දායකත්වය සඳහා එකවර ගෙවීම් කිරීම	211,400,278.42
2	ලෝක ආහාර වැඩ සටහන	1,250,000.00
3	ජාත්‍යන්තර පරමාණුක ශක්ති අධිකාරිය (IAEA)	6,000,000.00
4	යුනිසෙෆ් කාර්යාලයේ වාර්ෂික දුරකථන වියදම් සඳහා එකවර ගෙවන මුදල	250,000.00
5	ආසියානු ඵලදායීතා සංවිධානය (APO)	2,140,281.22
6	කොළඹ ක්‍රමය කාර්යාලය සඳහා වාර්ෂික දායකත්ව මුදල්	2,705,874.00
7	ආසියා සහ පැසිෆික් කලාපයේ සංඛ්‍යාන ආයතනය (SIAP)	1,556,705.24
8	ඉංජිනේරු හුවමාරු හා යන්ත්‍රෝපකරණ සඳහා ආසියා සහ පැසිෆික් මධ්‍යස්ථානය (APCAEM)	777,314.12
9	තාක්ෂණ හුවමාරු සඳහා ආසියානු පැසිෆික් මධ්‍යස්ථානය (APCTT)	777,932.64
10	තාක්ෂණික සහයෝගිතාව සඳහා පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය අරමුදල	10,961,259.37
11	පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ලේකම් කාර්යාලය (CS-DRMS)	317,605.18
12	එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල	2,406,820.71
13	ජනගහණය සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ අරමුදල (UNFPA)	2,793,170.36
14	කෘෂිකර්ම සංවර්ධනය සඳහා වන ජාත්‍යන්තර අරමුදල (IFAD)	51,923,092.84
15	දකුණු ආසියානු කලාපීය පුහුණු හා තාක්ෂණික මධ්‍යස්ථානය (SARTAC)	154,435,466.84
16	24 කණ්ඩායම (G 24)	3,867,191.84
17	මුදල් විශුද්ධීකරණය පිළිබඳ ආසියා පැසිෆික් සමුහය (APGML)	1,317,890.95
18	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIIB)	1,614,000,000.00
	මුළු එකතුව	2,068,880,883.73

15. තොරතුරු තාක්ෂණ ඒකකය

කාර්යක්ෂම රාජ්‍ය සේවයක් වෙනුවෙන් නව තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම

තොරතුරු තාක්ෂණය භාවිතය හා දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යයන් කාර්යක්ෂම කිරීම

විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතිය 2005 වර්ෂයේදී පුළුල් පද්ධතියක් ලෙස ස්ථාපනය වීමත් සමඟම අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතන අතරින් තොරතුරු තාක්ෂණය මූලික කරගත් ප්‍රමුඛ පෙලේ රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවක් බවට පත් වීමට හැකියාව ලැබිණි. එවකට පැවති නවීණ තාක්ෂණ දෘඩකාංග හා මෘදුකාංග භාවිතයෙන් දෙපාර්තමේන්තුව තුළ මෙන්ම දේශීය හා විදේශීය බාහිර පාර්ශ්වයන් සමඟ පහසුවෙන් තොරතුරු හුවමාරුව හා සන්නිවේදනය කිරීමේ අවස්ථාව උදා විය.

සර්වර් පද්ධතිය පදනම් කොටගත් තාක්ෂණයෙන් යුතු ජාල පද්ධතියක් ස්ථාපනය වීම නිසා දෙපාර්තමේන්තුවට මූලික දත්ත පද්ධති දෙකක් ඇතුළු අනෙකුත් ජාල සේවාවන් සැපයීමට මෙම ආරම්භ කළ පුළුල් පද්ධතිය තුළින් හැකියාව ලැබිණි. පොදු රාජ්‍ය මණ්ඩලීය ණය සටහන් හා කළමනාකරණ වාර්තා පද්ධතිය (CSDRMS) සියලු විදේශ ණය හා ආධාර වාර්තා කිරීමට භාවිතා කරනු ලබයි. එම දත්ත පද්ධතිය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව හා භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුව සමඟ එම ආයතන වල අවශ්‍යතාවය වෙනුවෙන් පොදුවේ භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සලසා ඇත. අනෙක් දත්ත පද්ධතිය වන්නේ දෙපාර්තමේන්තුව තුළ නිර්මාණය කරනු ලැබූ විදේශ ශිෂ්‍යත්ව හා ශිෂ්‍යත්ව ලාභින්ගේ තොරතුරු ඇතුළත් දත්ත

පද්ධතියයි. විනිවිද භාවයෙන් යුතුව එම විදේශ ශිෂ්‍යත්ව අවස්ථා ලබාදීම හා අපේක්ෂකයන් තෝරාගැනීමේ ක්‍රමවේදය සකස් කිරීම මෙහි ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යභාරය අනුව ආරක්ෂිත, ස්ථාවර හා කාර්යක්ෂම සන්නිවේදන පහසුකම් සැපයීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. ස්ථාපිත කරනු ලැබූ පුළුල් ඉ-මේල් පද්ධතිය නිසා දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ලිඛිත සන්නිවේදන 95% පමණ ද

දෙපාර්තමේන්තුවේ බාහිර පාර්ශ්වයන් සමඟ කරන සන්නිවේදන 98% පමණද ඉ-මේල් අනුසාරයෙන් සිදු කරනු ලබමින් පවතී. පුළුල් ජාලගත කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසින් කාර්ය මණ්ඩලයට අවශ්‍ය මුද්‍රණ යන්ත්‍ර, ස්කෑනර් පහසුකම්, ඉලෙක්ට්‍රොනික් ගොනු තැන්පත් කළහැකි සර්වර් පද්ධතිය පොදුවේ භාවිතා කිරීම සිදු කරන අතර මේ නිසා යටිතල පහසුකම් උපරිම අයුරින් භාවිතා කිරීමේ හැකියාව ලැබිණි. එමඟින් අනවශ්‍ය සම්පත් නාස්තිය වළකා, මුදල් හා කාලය ඉතිරි කිරීමට හැකිවීම මඟින් දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යක්ෂමතාවය හා සඵලදායීතාව ඉහල නැංවීමට අවස්ථාව ලැබිණි.

ඉහළ කාර්යක්ෂම සේවාවක් සැපයීම වෙනුවෙන් නූතන තාක්ෂණය හඳුන්වා දීම

ඒකාබද්ධ භාණ්ඩාගාර කළමනාකරණ තොරතුරු පද්ධතිය (ITMIS) ව්‍යාපෘතිය යටතේ දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම

දිනෙන් දින වැඩිවන අවශ්‍යතාවයන්ට විසඳුම් සෙවීමට හා නැගීඑන තාක්ෂණික දියුණුවට අනුගත වීම සඳහාත් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2005 වසරේ සිට පැවතුන තොරතුරු පද්ධතිය වඩාත් කාර්යක්ෂම කළ යුතු බව හඳුනා ගන්නා ලදී. එහිදී මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යාංශය ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ මූල්‍යාධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක වන රාජ්‍ය කළමනාකාර හා කාර්යක්ෂමතා

ව්‍යාපෘතිය (FMEP) හා ITMIS පද්ධතිය යටතේ අවශ්‍ය යටිතල පහසුකම් නවීන තාක්ෂණික උපාංග වලින් යුතුව දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරු හා සන්නිවේදන පද්ධතිය 2017 අවසන් කාර්තුවේදී නවීකරණය කර අවසන් කරන ලදී. ඒ සඳහා වැය කරන ලද මුළු මුදල රු. මිලි. 37.8 කි.

මෙම නවීකරණය කිරීමත් සමඟම නිරන්තරයෙන් පවතින ජාල සම්බන්ධතාවය (Redundant Network...) සර්වච්ඡ පද්ධතිය, නවීන මෘදුකාංග, දත්ත ගබඩා පහසුකම්, ආපදා ප්‍රතිසාධන විසඳුමක් (Disaster Recovery Solution) හා පුළුල් පරාසයකින් ඉ-මේල් භාවිතා කිරීමේ හැකියාව ලබා ගත හැකි වූ අතර දෙපාර්තමේන්තුව තුළ ජංගම ශ්‍රම බලකායක් (Mobile Workforce) නිර්මාණය කිරීමට එය උපකාරී විය.

එසේම නවීන තාක්ෂණයෙන් යුක්ත ටැබ් හා ලැප්ටොප් GTZ ආධාර යටතේ තම රජකාරී

කටයුතු කඩිනමින් හා පහසුවෙන් කරගෙන යාම සඳහා මාණ්ඩලික නිලධාරීන්ට ලබා දීම

2017 වර්ෂයේදී සිදු කරනු ලැබූ අතර දෙපාර්තමේන්තුව තුළ "Bring Your Own Devices" සංකල්පය වර්ධනය සිදු කරන ලදී. මෙවැනි පහසුකම් ලබාදීම මඟින් දෙපාර්තමේන්තුවේ ඉතා කාර්යක්ෂම හා සම්බන්ධ ශ්‍රම බලකායක් ගොඩනැගීම තුළින් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙන්ම සමස්තයක් වශයෙන් මුළු රටේ අරමුණු කරා ලඟාවීම ප්‍රධාන අරමුණ වේ.

දෙපාර්තමේන්තුවේ නවීකරණය කරන ලද වෙබ් අඩවිය මඟින් අන්තර්ජාලයට තොරතුරු සැපයීම

වසර 2000 දී පමණ සිට දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් විසින් දෙපාර්තමේන්තුවේ වෙබ් අඩවිය පවත්වාගෙන ගිය අතර එමඟින් රාජ්‍ය ආයතනවලට මෙන්ම මහජනතාවට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වූ තොරතුරු ලබා දීම සිදු කරන

www.erd.gov.lk

ලදී. විදේශ ණය සම්බන්ධ තොරතුරු, විදේශ ශිෂ්‍යත්වවලට අදාළ තොරතුරු ඒ අතර විශේෂ විය.

2017 වර්ෂයේදී දෙපාර්තමේන්තුවේ පැවති වෙබ් අඩවිය වඩාත් සංවිධානාත්මක හා වඩාත් ප්‍රයෝජනවත් අමතර තොරතුරු රාශියක් අන්තර්ගත කොට නැවත සංස්කරණය කරන ලදී. එහිදී "Content Management System" පද්ධතියක් හරහා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරීන් ගෙන් සමන්විත කණ්ඩායමක් මඟින් වෙබ් අඩවිය යාවත්කාලීන කිරීමට හා පවත්වාගෙන යාමට පහසුකම් සලසන ලද අතර අවශ්‍ය මොහොතක තොරතුරු වෙබ් අඩවිය හරහා ලබා දීමට හැකියාව මෙමඟින් ලැබී ඇත. එමඟින් තොරතුරු දැන ගැනීමේ පහත යටතේ දෙපාර්තමේන්තුව මඟින් සැපයිය යුතු තොරතුරු ලබාදීම සඳහා මනා දායකත්වයක් ලබාදෙනු ඇත. මෙම වැඩි දියුණු කිරීම ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා තාක්ෂණ ආයතනයේ (ICTA) සහයෝගයෙන් රු. ලක්ෂ 4 ක මූල්‍යමය ආධාර යටතේ සිදු කරන ලදී.

අනාගත සැලසුම්

නව ව්‍යාපෘති යෝජනා වඩාත් සම්බන්ධ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයක් යටතේ යොමු කිරීමත් එම ව්‍යාපෘති වල ප්‍රමුඛතාවය ශ්‍රේණිගත කිරීමටත්, තොරතුරු තාක්ෂණය මූලික කරගත් පද්ධතියක් හඳුන්වා දීමට සැලසුම් කරමින් සිටී.

අරමුණු

2017 වර්ෂයේ වාර්තා වූ ප්‍රදාන එකඟතා

සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු/ණය දෙන ආයතනය	ගිවිසුම්ගත දිනය	ව්‍යාපෘතිය හෝ වැඩසටහන	ගිවිසුම්ගත එකඟතා ප්‍රමාණය (මිලියන)			
			විනිමය	ගිවිසුම්ගත විනිමයෙන්	රුපියල්	ඇඑ.ජ.ඩොලර් (b)
ද්විපාර්ශ්වික						
ඉන්දියාව	2017/02/02	බහුජාතික ත්‍රෛභාෂා ද්විතීක පාසලක් පොළොන්නරුවේ ඉදිකිරීම	රුපියල්	300.0	300.0	2.0
ජපානය	2017/02/27	ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන (මහජන ආරක්ෂාව වැඩි දියුණු කිරීම සහ ත්‍රස්ත විරෝධී ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීම)	යෙන්	250.0	337,300.0	2.2
	2017/04/12	ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන (වරාය හා නාවුක ක්‍රියාකාරකම්)	යෙන්	1,000	1,384,700.0	9.1
	2017/06/30	ශ්‍රී ලංකාවේ ඩොප්ලර් කාලගුණ රේඛාර්ජ් ජාලයක් පිහිටුවීම	යෙන්	2,503.0	3,436,100.0	22.4
	2017/06/30	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන (වර්ෂ තුනක් සඳහා)	යෙන්	208.0	285.5	1.9
	2017/06/30	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන	යෙන්	362.0	359.7	2.3
කොරියාව	2017/02/22	ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨය ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය	එ.ජ.ඩොලර්	13.0	1,966.2	13.0
චීනය	2017/05/16	ආර්ථික හා තාක්ෂණික සහයෝගීතාවය	යුදාන්	400.0	8,838.6.3	58.0
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය	2017/05/17	සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා හවුල්කාරිත්වය ශක්තිමත් කිරීම	එ.ජ.ඩොලර්	3.6	543.8	3.6
	2017/07/26	මිලේනියම් අභියෝගතා ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම හා පහසුකම් සැපයීම	එ.ජ.ඩොලර්	7.4	1,136.1	7.4
	2017/08/11	දේශීය ප්‍රතිසංස්කරණය හා සමාජ ඒකාබද්ධතාව සඳහා සහයෝගීතාව වර්ධනය කිරීම	එ.ජ.ඩොලර්	8.5	1,303.3	8.5
බහුපාර්ශ්වීය						
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	2017/06/09	දෙවන, ශ්‍රී ලංකා ගංවතුර සහ නායයාමේ ආපදා ප්‍රතිවාර ව්‍යාපෘතිය	එ.ජ.ඩොලර්	2.0	305.0	2.0
යුරෝපීය ප්‍රජාව	2017/04/06	ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රතිසන්ධාන ක්‍රියාවලිය ශක්තිමත් කිරීම	යුරෝ	12.0	1,942.7	12.8
	2017/04/06	ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ නවීකරණ කටයුතු සඳහා සහායවීම	යුරෝ	30.0	4,856.8	32.0
ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය	2017/02/15	තිරසාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා ඉම් විශේෂිත පොහොර කළමනාකරණ පද්ධති සංවර්ධනය කිරීම	එ.ජ.ඩොලර්	0.3	40.8	0.3
	2017/03/20	නියඟයෙන් පීඩා විඳින පීඩිත පවුල්වල කෘෂිකර්මික ජීවනෝපායයන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා හදිසි සහාය	එ.ජ.ඩොලර්	0.5	75.7	0.5
	2017/02/15	ආසියාවේ නිල් ආර්ථිකය දියුණුකිරීම සඳහා නව්‍යකෘත ආකාරයට වී සමඟ කුඹුරුවල මතසූ වගාව ප්‍රවලිත කිරීම හා දේශගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන ලෙස පොකුණු තුළ තිලාපියා මසුන් වගාකිරීම	එ.ජ.ඩොලර්	0.5	73.9	0.5
එක්සත් ජාතීන්ගේ අධ්‍යාපනික, විද්‍යාත්මක හා සංස්කෘතික සංවිධානය	2017/03/20	ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධිධාරීන්ගේ තොරතුරු අධ්‍යයනය	එ.ජ.ඩොලර්	0.02	3.6	0.02
	2017/03/20	පර්යේෂණ හා පුහුණුවීම් තුළින් කඩොලාන කෙරෙහි දේශගුණික බලපෑම සඳහා සුදානම්වීම ඉහළ නැංවීම	එ.ජ.ඩොලර්	0.02	3.8	0.02

	2017/03/20	ලිංගික ප්‍රවණිකත්වය මුද්‍රානුපුටා දැමීම හා ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමානාත්මතාවය බලගැන්වීම	එ.ජ.ඩොලර්(ර)	0.03	3.9	0.03
එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල	2017/12/05	2018-2022 දේශීය වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	එ.ජ.ඩොලර්(ර)	57.2	8,792.0	57.2
ලෝක ආහාර වැඩසටහන	2017/05/12	නියතයෙන් හානියට පත් වූ ප්‍රජාවන්ට සහන සැලසීමේ හදිසි මෙහෙයුම	එ.ජ.ඩොලර්(ර)	2.5	380.8	2.5
	2017/06/28	නියතයෙන් හානියට පත් වූ ප්‍රජාවන්ට සහන සැලසීමේ හදිසි මෙහෙයුම (අරමුදල ඉහළ නැංවීම)	එ.ජ.ඩොලර්(ර)	2.4	362.9	2.4
එකතුව						240.7

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන : විවිධ විනිමයෙන් සටහන්වන එකඟතා අගයයන් එ.ජ.ඩොලර් හා රුපියල් බවට හැරවීමේ දී එක් එක් එකඟතාව අත්සන් කරන ලද දිනයේ පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත.

2017 වර්ෂයේ සිදු වූ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය හා වෙළෙඳපොළ ණය වකගතා , අදාළ මූල්‍යයන් කොන්දේසි සමඟ

සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු/ ණය දෙන ආයතනය	එකඟතාව අත්සන් කරන ලද දිනය (වර්ෂය/මාසය/දිනය)	ව්‍යාපෘතිය / වැඩසටහන හෝ ණය වර්ගය පිළිබඳ විස්තරය	එකඟතා ප්‍රමාණය (මිලියන)				මූල්‍ය නියමයන්					
			විනිමය	(එකඟතා වට එළඹී විනිමයෙන්)	රුපියල්	එ.ජ.ඩොල (ර)	පොලී නියමයන්			වෙනත් ගෙවීම් (වාර්ෂික අනුපාත අනුව)	සහන කාලය (වර්ෂ)	කල්පිරීම (සහන කාලය ඇතුළත්ව) (වර්ෂ)
							පොලී වර්ගය	වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය (ප්‍රතිශතය)	සීමාන්තිකය (පදනම් අංක 100ට)			
ජපානය	2017/07/07	නැගී එන ප්‍රෙද්ගවල ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	යෙන්	12,957.0	17,498.4	113.8	ස්ථාවර	T1- 1.40, T2- 0.01	අදාළ නොවේ	මූලික ගාස්තු යෙන් මිලියන 25.9	7	25
	2017/07/07	කළු ගඟ ජල සැපයුම පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (ම)	යෙන්	31,810	42,959.4	279.5	ස්ථාවර	T1- 1.40, T2- 0.01	අදාළ නොවේ	මූලික ගාස්තු යෙන් මිලියන 63.6	7	25
කුවේටය	2017/03/30	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (පරිපූරක)	කුවේටි ඩිනාර්	5.0	2,476.3	16.3	ස්ථාවර	1.5	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.05%	2	22
සොදි අරාබිය (අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වූ සොදි අරමුදල)	2017/10/24	කළු ගඟ වම් ඉවුර සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සොදි රියාල්	168.8	6,889.0	44.8	පොලී රහිත			සේවා ගාස්තු 2%	5	25
	2017/10/24	වයඹ විශ්වවිද්‍යාලීය නාගරික සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සොදි රියාල්	105.0	4,286.5	27.9	ස්ථාවර	2	අදාළ නොවේ	-	5	25
නෙදර්ලන්තයේ Co-op Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank ආයතනය	2017/11/30	තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක තුනක තුනක ජල අධිකෘතිය ජාලයක් පිහිටුවීම පිළිබඳ නියමු ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	17.5	3,200.1	20.8	විචලය	EURIBOR 3 Months (ප්‍රතිලබ්ධි සිදුවන කාලච්ඡේදයේ දී සහ EURIBOR 6Months (ආපසු ගෙවීම් සිදුවන කාලච්ඡේදයේ දී)	1.45	-	3	13
ඉන්දියාවේ ආනයන අපනයන බැංකුව	2017/06/06	දුම්රිය අංශය සංවර්ධනය කිරීමේ ණය මාලාව	ඇ.එ.ජ.ඩොල (ර)	318.0	48,493.9	318.0	ස්ථාවර	1.75	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.5 %	5	20

මස්ට්‍රියාවේ Raiffeisen Zentral බැංකුව	2017/11/02	කටුනායක කාර්මික තාක්ෂණික පුහුණු ආයතනය නවීකරණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම	යුරෝ	9.5	1,702.4	11.1	පොලී රහිත	-	අදාළ නොවේ	මෙහෙයුම් ගාස්තු යුරෝ 1,440, ඇපකර ගාස්තු යුරෝ 59,375, කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 42,750	5	18
	2017/11/28	රජයේ රෝහල් සඳහා ගිලන් රථ 100ක් ලබා ගැනීම	යුරෝ	9.9	1,801.1	11.7	පොලී රහිත	-	අදාළ නොවේ	මෙහෙයුම් ගාස්තු යුරෝ 1,440, මූලික ගාස්තු යුරෝ 36,942.72, කළමනාකරණ ගාස්තු 44,331.27	6	21
චීනයේ ආනයන අපනයන බැංකුව	2017/12/22	මහනුවර උතුර පානදුම්බර ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	යුදාන්	1,636.6	38,058.2	248.8	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.25% කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%	6	20
	2017/12/22	දකුණු අධිවේගී මාර්ගය දිගු කිරීම පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියේ නිර්මාණාත්මක සමාලෝචන හා ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණය සඳහා උපදේශක සේවා	යුදාන්	577.0	13,418.2	87.7	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.25% කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%	6	20
	2017/12/22	තල්පිටිගල ජලාශ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ.ඩොලර්	147.9	22,621.7	147.9	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.25% කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%	6	15

වෙළෙඳපොළ ණය

නියෝජිත Citicorp International Limited Singapore ආයතනය	2017/05/09	විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් ණය - 2017	ඇ.එ.ජ.ඩොලර්	450.0	68,541.9	450.0	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	2	නියෝජිත ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර් 30,000, මූලික ගාස්තු - ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 6.75, නීති ගාස්තු - ඇ.එ.ජ.ඩොලර් 48,500, වෙනත් අයකිරීම් ඇ.එ.ජ.ඩොලර් 53,015.28	1	4
	2017/08/08	විදේශ විනිමය කාලීන මූල්‍ය පහසුකම් ණය - 2017 (අරමුදල ඉහළ නැංවීම)	ඇ.එ.ජ.ඩොලර්	550.0	84,346.8	550.0	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	2	මූලික ගාස්තු - ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 8.25	1	4

ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව	2017/05/11	ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුතුව 2017	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1,500.0	228,473.1	1,500.0	ස්ථාවර	6.2	අදාළ නොවේ	-		10	10
බහුපාර්ශ්වීය නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය													
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	2017/03/17	උතුරු පළාතේ තිරසාර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා ව්‍යාපෘති සැලසුම් අත්තිකාරම්	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1.3	196.7	1.3	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	-		2	7
	2017/11/22	දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය කොටස 1	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	60.0	9,229.0	60.0	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	-		5	25
	2017/11/22	දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය කොටස 1	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	90.0	13,843.5	90.0	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	0.7	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%		7	30
	2017/12/15	යාපනය කිලිනොච්චි ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍ය සම්පාදනය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	25.0	3,833.6	25.0	ස්ථාවර	2.00	අදාළ නොවේ	-		5	25
	2017/12/15	යාපනය කිලිනොච්චි ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍ය සම්පාදනය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	95.0	14,567.7	95.0	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	0.7	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%		7	30
	2017/12/15	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය කොටස 4	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	150.0	23,001.6	150.0	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	0.7	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%		7	30
යුරෝපීය ආයෝජන බැංකුව	2017/01/20	විසල් කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම-ව්‍යාපෘතිය 3	යුරෝ	50.0	8,014.6	53.4	විචලය	LIBOR 6 months for US\$	0	-		1	11
ලෝක බැංකුවේ ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර බැංකුව	2017/07/17	උසස් අධ්‍යාපනය ප්‍රසාරණය හා සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම (AHEAD) වැඩසටහන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	67.0	10,299.9	67.0	පොලී රහිත	අදාළ නොවේ		මූලික ගාස්තු ඇ.එ.ජ. ඩොලර් 167,500 සහ පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%		10	24

කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික අරමුදල	2017/06/26	සුළු පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාරික හවුල්කාරිත්වය වැඩසටහනේ ණය වැඩසටහන අංක 2000001843 ක්‍රියාත්මක කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	33.7	5,167.7	33.7	ස්ථාවර	2	අදාළ නොවේ	-	5	24	
ලෝක බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය	2017/01/17	කෘෂිකර්ම අංශයේ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	89.2	17,963.2	119.7	ස්ථාවර	1.25	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%	5	24	
	2017/07/17	උසස් අධ්‍යාපනය ප්‍රසාරණය හා සංවර්ධනය වේගවත් කිරීම (AHEAD) වැඩසටහන	වි.ගැ.හි.	24.4	5,202.1	33.8	ස්ථාවර	1.25	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75% සහ පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%	5	24	
	2017/09/29	ප්‍රවාහන සම්බන්ධතාවය සහ වත්කම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	90.5	19,581.8	127.9	ස්ථාවර	1.25	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75% සහ පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%	4	15	
	2017/10/04	මූල්‍ය අංශයේ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	55.4	11,987.1	78.2	ස්ථාවර	3.36	අදාළ නොවේ	මූලික ගාස්තු වි.ගැ.හි. 138,500	5	23	
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඕපෙක් අරමුදල	2017/10/13	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (අතිරේක ණය)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	18.0	2,765.3	18.0	ස්ථාවර	2.5	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 1%	5	20	
				එකතුව								4,781.4	

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන : විවිධ විනිමයෙන් සටහන්වන එකඟතා අගයයන්, එ.ජ.ඩොලර් බවට හැරවීමේ දී එක් එක් එකඟතාව අත්සන් කරන ලද දිනයේ පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත.

LIBOR = ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතය

EURIBOR = යුරෝපීය අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතය

වි.ගැ.හි. = විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්

T = ණය කොටස

- = අගයක් නොමැත

වගුව 6.8 : 2017ජනවාරි සිට දෙසැම්බර් දක්වා නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා යටතේ ලද ප්‍රතිලබ්ධි උපයෝජනය වූ ව්‍යාපෘති / වැඩසටහන්, ඒවා ලබාගත් මූල්‍යයන් නියමයන් සමග

සංවර්ධන පාර්ශ්වකරු/ ණය දෙන ආයතනය	ණය/ ප්‍රදාන	ව්‍යාපෘතිය හෝ වැඩසටහන	ප්‍රතිලබ්ධි ප්‍රමාණය (මිලියන)			වාර්ෂික පොලී අනුපාතිකය			වෙනත් ගෙවීම්	සහන කාලය (වර්ෂ)	කල්පිරීම (සහන කාලය ඇතුළත්ව) (වර්ෂ)
			විනිමය	ප්‍රමාණය, (ලබාගත් විනිමයෙන්)	එ. ජ. ඩොලර්	පොලී වර්ගය	අනුපාතිකය	සීමාන්තිකය (පදනම් අංක 100)			
ද්විපාර්ශ්වික											
වින සංවර්ධන බැංකුව	ණය	ප්‍රමුඛ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (අදියර 2)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	2.4	2.4	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.90%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5% අවදානම් වාරිකය 5.0%	4	15
	ණය	මොරගහකන්ද සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	25.6	25.6	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.90%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5% අවදානම් වාරිකය 5.9%	4	15
	ණය	ප්‍රමුඛ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 3 (අදියර 1)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	38.8	38.8	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.95%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5% අවදානම් වාරිකය 5.0%	3	15
	ණය	ප්‍රමුඛ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය 3 (අදියර 2)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	32.2	32.2	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.95%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5% අවදානම් වාරිකය 5.9%	3	15
ප්‍රංශයේ Agency Francaise De Development ආයතනය	ණය	මැලිබොඩ, නාවලපිටිය, වේවැල්වත්ත සහ රාගල යන විදුලි බලාගාර හතර ඉදිකිරීම	යුරෝ	5.0	5.4	විවලය	EURIBOR -6 Month	1.31%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%, ඇගයුම් ගාස්තු යුරෝ 150,000	6	20
	ණය	හරිත බලශක්ති සංවර්ධන හා බලශක්ති කාර්යක්ෂමතා වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන	යුරෝ	5.0	5.4	විවලය	EURIBOR -6 Month	1.31%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%, ඇගයුම් ගාස්තු යුරෝ 110,000	6	20
ඉන්දියාව	ණය	ඉන්දියානු ඩොලර් ණය මාලාව	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	8.7	8.7	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.50%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	18

ජපානය	ණය	විසල් දඹුල්ල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය 1	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.7	0.7	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.00%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, රක්ෂණ ගාස්තු 6.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	3	14
	ණය	උතුරු දුම්රිය සේවා ප්‍රතික්ෂේපනය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	35.2	35.2	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.50%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	6	21
	ණය	නවීන නාවුක මුර යාත්‍රා දෙකක් මිල දී ගැනීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	16.6	16.6	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	3.50%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, රක්ෂණ ගාස්තු 5%, ඇපකර ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 19,086, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	4	11
	ණය	කොළඹ- මාතර දුම්රිය මාර්ගය උත්සේන ගත කිරීම අදියර 2	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.8	0.8	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.5%	කළමනාකරණ ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 337,000, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	4	18
	ණය	මහනුවර නගරයේ අපජලය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	යෙන්	1,256.5	11.2	ස්ථාවර	Tranche 1- 10.65% Tranche 2- 0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	10	40
	ණය	විසල් කොළඹ නාගරික ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - දෙවන අදියර	යෙන්	273.0	2.4	ස්ථාවර	Tranche 1-0.2% Tranche 2- 0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	10	40
	ණය	හබරණ- වේයන්ගොඩ වුදුලි සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ව්‍යාපෘතිය	යෙන්	946.8	8.4	ස්ථාවර	Tranche 1-0.3% Tranche 2- 0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	10	40
	ණය	නැගි එන ප්‍රදේශ ඉලක්ක කර ගනිමින් මුලික සමාජ සේවා වැඩිදියුණු කිරීම	යෙන්	691.1	6.2	ස්ථාවර	Tranche 1-0.2% Tranche 2- 0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	10	40

	ණය	විසල් කොළඹ විදුලිය සම්ප්‍රේෂණයේදී හා බෙදාහැරීමේදී සිදුවන හානි අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	යෙත්	5,888.2	52.3	ස්ථාවර	Tranche 1-0.3% Tranche 2-0.01%	අදාළ නොවේ	-	10	30
	ණය	ජාතික මාර්ග ජාලයේ ප්‍රධාන පාලම් ගොඩනැංවීම	යෙත්	1,963.4	17.5	ස්ථාවර	Tranche 1-0.2% Tranche 2-0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	10	40
	ණය	ජාතික මහාමාර්ග ජාලයේ නායයෑම් විපත් ආරක්ෂණය	යෙත්	886.0	7.9	ස්ථාවර	Tranche 1-1.4% Tranche 2-0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	8	25
	ණය	අනුරාධපුර උතුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - 1 අදියර	යෙත්	166.9	1.5	ස්ථාවර	Tranche 1-1.4% Tranche 2-0.01%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	8	25
	ණය	කැලණි ගඟ හරහා නව පාලමක් ඉදිකිරීම	යෙත්	5,410.0	48.2	ස්ථාවර	Tranche 1-0.1% Tranche 2-0.01%	අදාළ නොවේ	-	10	40
	ණය	ජාතික විදුලිබල හා බෙදාහැරීමේ ජාල සංවර්ධනය හා කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ නැංවීමේ ව්‍යාපෘතිය	යෙත්	36.7	0.3	ස්ථාවර	0.30%	අදාළ නොවේ	මූලික ගාස්තු යෙත් මිලියන 49.9	10	40
	ප්‍රදාන	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව ව්‍යාපෘතිය 2014	යෙත්	23.3	0.2			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව ව්‍යාපෘතිය 2015	යෙත්	39.9	0.4			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව ව්‍යාපෘතිය	යෙත්	56.9	0.5			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	සමුද්‍රීය ආරක්ෂණ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	යෙත්	897.6	8.1			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	ශ්‍රී ලංකා රූපවාහිනී සංස්ථාවේ රූපවාහිනී වැඩසටහන් වැඩිදියුණු කිරීම	යෙත්	52.6	0.5			අදාළ නොවේ			
කුමාරිටය	ණය	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	කුමාරිටි ඩිනාර්	2.1	7.0	ස්ථාවර	1.50%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.5%	8	27

	ණය	අග්නිදිග විශ්වවිද්‍යාලය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - 1 අදියර(බී)	කුවේටි ඩිනාර්	0.4	1.2	ස්ථාවර	1.00%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.5%	5	25
	ණය	පාලම් 25ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	කුවේටි ඩිනාර්	0.5	1.5	ස්ථාවර	0.50%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.5%	5	25
කොරියාව	ණය	ශ්‍රී ලංකාවේ මැද කොළඹ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථානය හා ගම්පහ තාක්ෂණික විද්‍යාලය පිහිටුවීමේ ව්‍යාපෘතිය	කොරියානු වොන්	2.3	2.1	ස්ථාවර	0.15%	අදාළ නොවේ	-	11	40
	ණය	සන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පහසුකම් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	කොරියානු වොන්	0.8	0.7	ස්ථාවර	0.15%	අදාළ නොවේ	-	11	40
	ණය	දැල්ලු ඔය ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	කොරියානු වොන්	2.0	1.8	ස්ථාවර	0.15%	අදාළ නොවේ	-	11	40
ජ(ර්)මනිය	ණය	ගාල්ල මහමෝදර මාතෘ රෝහල ඉදිකිරීම	යුරෝ	5.3	5.9	ස්ථාවර	2.20%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	2	13
	ප්‍රදාන	උතුරු පළාතේ වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන සඳහා වන්දිකා තාක්ෂණමධ්‍යස්ථාන 8ක් ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	0.5	0.6	අදාළ නොවේ					
සෞදි අරාබිය (අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වූ සෞදි අරමුදල)	ණය	අපස්මාර රෝහල හා සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	සෞදි රියාල්	2.9	0.8	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	සෞදි රියාල්	42.4	11.1	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	20
	ණය	අපස්මාර රෝහල හා සෞඛ්‍ය මධ්‍යස්ථාන ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (අතිරේක මූල්‍යයන)	සෞදි රියාල්	23.6	6.2	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	මාර්ග ජාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	සෞදි රියාල්	3.6	0.9	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	20
ස්පාඤ්ඤය	ණය	ගණේමුල්ල, පොල්ගහවෙල හා රාජගිරියේ ගුවන් පාලම් 3ක් ඉදිකිරීම (ද්විපාර්ශ්වික කොටස)	යුරෝ	15.3	17.1	ස්ථාවර	0.15%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 18,798.32, පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	5	40

	ණය	ආණමඩුව ඒකාබද්ධ ජලසම්පාදන යෝජනා ක්‍රමය	යුරෝ	6.9	7.5	ස්ථාවර	0.15%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 14,750.94, පොරොන්දු ගාස්තු 0.10%	5	40
මස්වෙලියාවේ Export Finance & Insurance Corporation ආයතනය	ණය	සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ පද්ධතියක් හා එයට අදාළ උපකරණ මිලදී ගැනීම් සම්පාදනය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	10.0	10.0	විචලය	LIBOR -6 Month for US\$	1.00%	නීති ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 20,000 වෙනත් ගෙවීම් ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 243,106 සහ ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 100,000	2	11
ස්පාඤ්ඤයේ Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A. ආයතනය	ණය	ගණේමුල්ල, පොල්ගහවෙල හා රාජගිරියේ ගුවන් පාලම් 3ක් ඉදිකිරීම	යුරෝ	6.4	7.1	විචලය	EURIBOR -6 Month	1.95%	කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 80,564.24	3	13
ප්‍රංශයේ Calyon Credit Agricole CIB ආයතනය	ණය	විසල් මාතලේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අපනයන ණය පහසුකම	යුරෝ	13.6	15.1	විචලය	EURIBOR -6 Month	1.7%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.75%, කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 618,640.17	3	15
	ණය	කැලණිය දකුණු ඉවුර ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අදියර II- අපනයන ණය පහසුකම	යුරෝ	10.7	12.7	විචලය	EURIBOR -6 Month	1.325%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.75%, පිළියෙල කිරීමේ යුරෝ 478,972, නීති ගාස්තු යුරෝ 33,360	3	15
නෙදර්ලන්තයේ Co-op Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank ආයතනය	ණය	කිරිගවයින් 20,000ක් ආනයනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (එ. ජ. ඩොලර් මිලියන 62.86ක ඉතිරි කොටස)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	6.6	6.6	විචලය	LIBOR -6 Month for US\$	2.00%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%, ස්ථාපනය කිරීමේ ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 157,152.36	1	7
	ණය	කිරිගවයින් 20,000ක් ආනයනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (එ. ජ. ඩොලර් මිලියන 11.09ක පෙර ගෙවීම් කොටස)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	2.8	2.8	ස්ථාවර	5%	අදාළ නොවේ	-	3	4
	ණය	කළුතර මහ රෝහල සංවර්ධනය කිරීම	යුරෝ	1.3	1.5	විචලය	EURIBOR -6 Month	1.5%	-	4	13

	ණය	ග්‍රාමීය යකඩ පාලම් 463 ක් ඉදිකිරීම	යුරෝ	3.8	4.4	විවලය	EURIBOR 6 Month	Tranche 1-1.45%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	3	13
						විවලය	EURIBOR 6 Month	Tranche 2-4%	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%		
එක්සත් රාජධානියේ Deutsche Bank AG බැංකුව	ණය	ග්‍රාමීය යකඩ පාලම් 537 ක් ඉදිකිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	35.0	35.0	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	Tranche 1-4.15%	කළමනාකරණ ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 167,500, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	3	13
						විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	T2-1.5%	කළමනාකරණ ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 643,000, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%		
ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ආනයන අපනයන බැංකුව	ණය	බදුල්ල, හාලිඇල සහ ඇල්ල ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	9.4	9.4	විවලය	වෙළෙඳපොළ අනුපාත අනුව තීරණය වන පොලී අනුපාතිකය	1.26%	පොරොන්දු ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 355,576.57, අනාවරණ ගාස්තු 4.6%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	16
HSBC Bank Plc(EKF Denmark) ආයතනය	ණය	බඩල්ගම කිරි සැකසුම් බලාගාරයක් ස්ථාපිත කිරීම	යුරෝ	12.8	14.3	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	T1-1.9%, T2-5%	ණය කොටස 1- ව්‍යුහාත්මක ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 99,759, ණය කොටස 2- ව්‍යුහාත්මක ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 285,759 , මූලික ගෙවීම් ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 2,234,919, T2- පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%	3	13

HSBC Bank Plc(UK) ආයතනය	ණය	මිලකෝ (පුද්ගලික) සමාගමේ සැකසුම් කර්මාන්ත ශාලා නවීකරණය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	3.3	3.3	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2% (Buyer's credit Facility Tranche) & 6% (Commercial tranche)	ව්‍යුහාත්මක ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 65,362.8	1	9
	ණය	ප්‍රදේශීය පාලම් ව්‍යාපෘතිය- 2 අදියර	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	2.4	2.4	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	2%	ව්‍යුහාත්මක ගාස්තු ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 150,179.06, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	4	15
මස්ට්‍රියාමේ RAIFFEISEN ZENTRAL BANK බැංකුව	ණය	කොවිඩ් කඩේ පාලම ඉදිකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	3.5	4.1	පොලී රහිත		කළමනාකරණ ගාස්තු 0.45% - ඇපකර ගාස්තු යුරෝ 11,962.50 - ඇපකර සීමාන්තිකය 1%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.45%	9	17	
හංගේරියාවේ Export Import Bank of Hungary බැංකුව	ණය	කලටුවාව ජල පවිත්‍රාගාරය පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	2.3	2.5	ස්ථාවර	1.03%	අදාළ නොවේ	-	8	20
	ණය	ලබුගම ජල පවිත්‍රාගාරය පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	2.6	2.8	ස්ථාවර	1.03%	අදාළ නොවේ	-	8	20
බෙල්ජියමේ KBC Bank of Belgium බැංකුව	ණය	මොණරාගල බුක්තල ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	2.8	3.0	පොලී රහිත		සේවා ගාස්තු 1.2%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.5%	3	10	
චීනයේ ආනයන අපනයන බැංකුව	ණය	මාතර - බෙලිඅන්ත අදියර මාතර - කතරගම දුම්රිය මාර්ගය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	15.9	15.9	ස්ථාවර	2.00%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	6	20
	ණය	හම්බන්තොට ජාත්‍යන්තර කේන්ද්‍රස්ථානය සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	යුරෝ	400.4	59.0	ස්ථාවර	2.00%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	6	20

	ණය	දක්මිණ අධිවේගී මාර්ගය, බෙලිඅත්ත සිට වැටිය දක්වා දිගුකිරීම් කිරීම - 2 වැනි අදියර	ඇ.එ.ජ. ඩොල(ර්)	62.2	62.2	ස්ථාවර	2.00%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	6	20
	ණය	මාතර - බෙලිඅත්ත අදියර මාතර - කතරගම දුම්රිය මාර්ගය	යුදාන්	22.7	3.3	ස්ථාවර	2.00%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.5%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	6	20
	ණය	විසල් කුරුණෑගල ජල සම්පාදන හා මලාපවහන ව්‍යාපෘතිය	යුදාන්	116.4	17.6	ස්ථාවර	2.00%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	5	20
	ණය	කෙරවලපිටිය සිට කඩවත දක්වා වූ පිටත වටරවුම් මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය අදියර 3	ඇ.එ.ජ. ඩොල(ර්)	78.9	78.9	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	5	20
	ණය	අන්දරවැව හරහා මත්තල සිට හම්බන්තොට දක්වා වූ දක්මිණ අධිවේගී මාර්ගයේ 4 වන කොටස ඉදිකිරීම	යුදාන්	724.4	107.4	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	5	20
	ණය	මාතර සිට බෙලිඅත්ත දක්වා වූ දක්මිණ අධිවේගී මාර්ගයේ 1 වන කොටස ඉදිකිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොල(ර්)	146.5	146.5	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	කළමනාකරණ ගාස්තු 0.25%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	5	20
මස්ට්‍රියාලේ UniCredit Bank Austria AG බැංකුව	ණය	කතරගම පූජා භූමි ප්‍රදේශය තුළ ජලාපවහන යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම	යුරෝ	2.3	2.6	ප්‍රතිලබ්ධි මත ගණනය කෙරෙන පොලිය			මෙහෙයුම් ගාස්තු යුරෝ 1,440, ඇපකර ගාස්තු යුරෝ 59,062.5, කළමනාකරණ ගාස්තු යුරෝ 47,250, පොරොන්දු ගාස්තු 0.4%	8	18
බහුපාර්ශ්වීය											
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	ණය	පිම්බුරු බලශක්ති හා ප්‍රවේශ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොල(ර්)	4.2	4.2	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.20%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25

ණය	පිවිතුරු බලශක්ති හා ප්‍රවේශ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	1.1	1.5	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	වියළි කළාපීය නාගරික ජල සම්පාදන සහ සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	1.3	1.8	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (OCR)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	8.6	8.6	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.20%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය (ADF)	වි.ගැ.හි.	1.5	2.0	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	ආසියානු සංවර්ධන බැංකුවේ ආධාර යටතේ රාජ්‍ය මූල්‍ය කළමනාකරණ කාර්යක්ෂමතා ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	9.1	9.1	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.20%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය (OCR)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.5	0.5	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.20%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය (ADF)	වි.ගැ.හි.	0.06	0.1	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32

ණය	යාපනය හා කිලිනොච්චි ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය (OCR)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	0.2	0.2	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.60%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	යාපනය හා කිලිනොච්චි ජලසම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය (ADF)	වි.ගැ.හි.	10.6	14.7	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	තිරසාර බලශක්ති අංශයේ සහාය ව්‍යාපෘතිය (OCR)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1.2	1.2	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.30%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	තිරසාර බලශක්ති අංශයේ සහාය ව්‍යාපෘතිය (ADF)	වි.ගැ.හි.	0.05	0.1	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	පළාත් පාලන ආයතන දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	2.5	3.5	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	ජාතික මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යනය OCR	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1.1	1.1	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.60%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යනය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	1.6	1.6	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.40%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	26

ණය	උතුරු මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යයන්‍යය	වී.ගැ.හි.	3.5	4.9	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	පිවිතුරු බලශක්ති හා ප්‍රවේශ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	28.0	28.0	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.40%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	පිවිතුරු බලශක්ති හා ප්‍රවේශ වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වී.ගැ.හි.	7.1	9.8	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	වියලි කළාපීය නාගරික ජල සම්පාදන සහ සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යයන්‍යය	වී.ගැ.හි.	2.4	3.3	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During Repaying Period	අදාළ නොවේ	-	8	32
ණය	අධ්‍යාපන අංශය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය -OCR	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	15.0	15.0	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.40%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	අධ්‍යාපන අංශය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය -ADF	වී.ගැ.හි.	10.0	14.0	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	26
ණය	මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 1	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	11.1	11.1	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.60%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	මහ කොළඹ අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 1	වී.ගැ.හි.	0.8	1.1	ස්ථාවර	1% During Disbursing Period, 1.5% During	අදාළ නොවේ	-	8	32

						Repaying Period				
ණය	නිපුණතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ප්‍රතිඵල පාදක ණය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	7.0	7.0	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.50%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	නිපුණතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ප්‍රතිඵල පාදක ණය	වි.ගැ.හි.	4.6	6.4	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
ණය	දක්ෂිණ මාර්ග සම්බන්ධීකරණ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	9.6	9.6	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.20%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	දක්ෂිණ මාර්ග සම්බන්ධීකරණ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	0.3	0.4	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
ණය	මහ කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 2	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	9.3	9.3	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.40%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
ණය	මහ කොළඹ ජල හා අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය 2	වි.ගැ.හි.	0.7	0.9	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%	5	25
ණය	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන	වි.ගැ.හි.	6.9	9.3	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
ණය	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 2	වි.ගැ.හි.	0.3	0.4	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
ණය	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 2	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	20.3	20.3	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
ණය	හරිත බලශක්ති වැඩිදියුණු කිරීමේ හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	4.4	4.4	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.50%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25

	ණය	හරිත බලශක්ති වැඩිදියුණු කිරීමේ හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	2.6	3.7	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 3	වි.ගැ.හි.	0.8	1.1	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 3	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	90.5	90.5	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.50%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
	ණය	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය ණය මාලාව	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	37.5	37.5	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.15%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	10	13
	ණය	මහවැලි ජල ආරක්ෂක ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 1	වි.ගැ.හි.	4.4	6.2	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	මහවැලි ජල ආරක්ෂක ආයෝජන වැඩසටහන - ණය වාරිකය 1	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	6.0	6.0	ස්ථාවර	0.1%	අදාළ නොවේ	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	26
	ණය	විසල් කොළඹ ජල හා අප ජල කළමනාකරණ වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - ව්‍යාපෘති 3	වි.ගැ.හි.	0.1	0.2	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	24
	ණය	විසල් කොළඹ ජල හා අප ජල කළමනාකරණ වැඩිදියුණු කිරීමේ ආයෝජන වැඩසටහන - ව්‍යාපෘති 3	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	4.0	4.0	විචල්‍ය	LIBOR -6 Month for US\$	0.5%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.15%	5	25
	ණය	තාක්ෂණික ආධාර ණය ගිවිසුම - (ප්‍රවාහන ව්‍යාපෘතිය සඳහා සුදානම් වීමේ පහසුකම්)	වි.ගැ.හි.	1.3	1.9	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	පළාත් පාලන ආයතන වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යකරණය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	4.2	4.2	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	උතුරු පළාතේ තිරසාර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා ව්‍යාපෘති සැලසුම් අත්තිකාරම්	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.1	0.1	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	2	7
ආහාර හා කෘෂිකර්ම සංවිධානය	ප්‍රදාන	කිරි ගවයන් සඳහා සුදුසුපෝෂණ තාක්ෂණ ක්‍රමවේදයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.1	0.1			අදාළ නොවේ			

	ප්‍රදාන	ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා මත්ස්‍ය සම්පත් වැඩි දියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.1	0.1	අදාළ නොවේ					
	ප්‍රදාන	කෘෂි-ආර්ථික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (ADP)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.6	0.6	අදාළ නොවේ					
	ප්‍රදාන	මධ්‍යම කඳුකරයේ නුවර, බදුල්ල සහ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයන්හි භායනායටපත් කෘෂිකාර්මික ඉඩම් පුනරුත්ථාපනය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.2	0.2	අදාළ නොවේ					
	ප්‍රදාන	ජෛව ආරක්ෂාව සම්බන්ධ Cartagena සම්මුතියට අනුව ජාතික ජෛවස්ථිත රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.1	0.1	අදාළ නොවේ					
	ප්‍රදාන	තිරසාර බෝග නිෂ්පාදනය සඳහා භූමි විශේෂිත පොහොර කළමනාකරණ පද්ධති සංවර්ධනය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.1	0.1	අදාළ නොවේ					
	ප්‍රදාන	නියඟයෙන් පීඩා විඳින පීඩිත පවුල්වල කෘෂිකාර්මික ජීවනෝපායයන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.5	0.5	අදාළ නොවේ					
ලෝක බැංකුවේ ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර බැංකුව	ණය	කොළඹ අගනගර නාගරික සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (MCUDP)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	11.5	11.5	විවලය	LIBOR -6 Month for US\$	0.70%	පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	24
	ණය	උසස් අධ්‍යාපනය පුළුල් කිරීම සහ සංවර්ධන මෙහෙයුම් වේගවත් කිරීමේ වැඩසටහන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.2	0.2	Interest Free			පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%, මූලික ගෙවීම් ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(රු) 167,500	10	24
	ප්‍රදාන	කොළඹ නගරයේ ගංවතුර සඳහා ඕරොන්තු දෙන නාගරික පරිසරයක් ඇතිකිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.2	0.2	අදාළ නොවේ					

	ප්‍රදාන	දරිද්‍රතාවය ඇස්තමේන්තු කරනු ලබන ව්‍යාපෘතියේ සංඛ්‍යාත පිළිබඳ ධාරිතා සංවර්ධන භාර අරමුදල (IBRD/IDAමිශ්‍ර)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	-0.01	-0.01	අදාළ නොවේ					
කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික අරමුදල	ණය	කුඩාවැවිලි ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන වැඩසටහන	වි.ගැ.හි.	0.05	0.04	අදාළ නොවේ			සේවා ගාස්තු 0.75%	10	40
	ප්‍රදාන	පශ්චාත් සුනාමි වෙරළ පුනරුත්ථාපන සහ සම්පත් කළමනාකරණ වැඩසටහන 2	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.5	0.5	අදාළ නොවේ					
	ණය	ජාතික කෘෂිව්‍යාපාර සංවර්ධන වැඩසටහන	වි.ගැ.හි.	2.7	3.8	ස්ථාවර	0.75%	අදාළ නොවේ	-	10	30
	ණය	ඉරණමඩු වාරිමාර්ග සංවර්ධන වැඩසටහන	වි.ගැ.හි.	2.2	2.9	අදාළ නොවේ			සේවා ගාස්තු 0.75%	11	25
	ණය	ශ්‍රී ලංකා කුඩා තේ හා රබර් වතු යථා තත්වයට පත්කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	1.8	2.5	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	25
	ණය	කුඩා තේ වතු කෘෂි ව්‍යාපාර හවුල්කරණය (SAP) වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	2.8	2.8	ස්ථාවර	2%	අදාළ නොවේ	-	5	24
ලෝක බැංකුවේ ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය	ණය	උපාය මාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය- අතිරේක මූල්‍යයනය	වි.ගැ.හි.	0.5	0.7	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%	5	25
	ණය	දේශගුණික විපර්යාසයන්ට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩිදියුණුකිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (අමතර මූල්‍ය)	වි.ගැ.හි.	4.1	5.7	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.5%	5	25
	ණය	පරිසර පද්ධති සංරක්ෂණ හා කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	2.1	2.9	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%	5	25
	ණය	සමාජ ආරක්ෂණ ජාල ව්‍යාපෘතිය	වි.ගැ.හි.	2.2	3.1	ස්ථාවර	2.73%	අදාළ නොවේ	මූලික ගෙවීම් ඇ.එ.ජ.ඩොලර්(ර්) 134,250, පොරොන්දු ගාස්තු 0.25%	5	24

ණය	කෘෂිකර්ම අංශයේ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	වී.ගැ.හි.	9.0	12.7	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%	5	24
ණය	දැනුමේ කේන්ද්‍රය සඳහා පදනමක් වශයෙන් අධ්‍යාපන පද්ධතිය පරිවර්තනය කිරීම	වී.ගැ.හි.	6.6	9.2	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	දෙවන සෞඛ්‍ය අංශ සංවර්ධන වැඩසටහන	වී.ගැ.හි.	45.0	62.3	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	දේශගුණික හැඩගැසීම් වලට ඔරොත්තුදීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම කළමනාකරණය	වී.ගැ.හි.	14.2	19.5	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	උපායමාර්ගික නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	වී.ගැ.හි.	5.1	7.0	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	වේලි ආරක්ෂණ හා ජල සම්පත් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය-අතිරේක මූල්‍යයන්	වී.ගැ.හි.	18.3	25.3	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	නිපුණතා සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - "ජී" කොටස	වී.ගැ.හි.	14.0	19.4	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ප්‍රදාන	විසල් කොළඹ සනීපාරක්ෂාව සඳහා, ගෘහස්ථ ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.7	0.7	අදාළ නොවේ					
ප්‍රදාන	AusAidDFAT ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සංගමය මගින් දැනුමේ කේන්ද්‍රය සඳහා පදනමක් වශයෙන් අධ්‍යාපන පද්ධතිය පරිවර්තනය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	8.7	8.7	අදාළ නොවේ					
ණය	ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	වී.ගැ.හි.	25.0	35.0	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25
ණය	මුල් ළමාවිය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	වී.ගැ.හි.	3.3	4.5	ස්ථාවර	1.25%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 0.75%, පොරොන්දු ගාස්තු 0.50%	5	25

ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඔපෙක් අරමුදල	ණය	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	4.1	4.1	ස්ථාවර	3.20%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 1%	5	20
	ණය	මාර්ග ජාල සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.9	0.9	ස්ථාවර	3.10%	අදාළ නොවේ	සේවා ගාස්තු 1%	5	20
	ණය	කොළඹ ජාතික අධිවේගී මහාමාර්ග ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	7.4	7.4	ස්ථාවර	4.60%	අදාළ නොවේ	-	5	20
	ණය	බස්නාහිර පළාත් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.5	0.5	ස්ථාවර	2.60%	අදාළ නොවේ	-	5	20
	ණය	බදුල්ල සිට වෙන්කලාඩ් දක්වා A5 මාර්ගය පුනරුත්ථාපනය කිරීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	11.4	11.4	ස්ථාවර	2.50%	අදාළ නොවේ	-	5	20
එක්සත් ජාතීන්ගේ අධ්‍යාපනික, විද්‍යාත්මක හා සංස්කෘතික සංවිධානය	ප්‍රදාන	ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්වවිද්‍යාලවල උපාධිධාරීන්ගේ තොරතුරු අධ්‍යයනය	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.02	0.02			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	පර්යේෂණ හා පුහුණුවීම් කුලීන් කඩොලාන කෙරෙහි දේශගුණික බලපෑම සඳහා සූදානම්වීම ඉහළ නැංවීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.02	0.02			අදාළ නොවේ			
	ප්‍රදාන	ලිංගික ප්‍රවණිකත්වය මුලුනුපුටා දැමීම හා ස්ත්‍රී-පුරුෂ සමානාත්මතාවය බලගැන්වීම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.03	0.03			අදාළ නොවේ			
එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනගහන අරමුදල	ප්‍රදාන	UNFPA දේශීය වැඩසටහන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	0.05	0.05			අදාළ නොවේ			
එක්සත් ජාතීන්ගේ ළමා අරමුදල	ප්‍රදාන	UNICEF 2013-2017 දේශීය වැඩසටහන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	4.0	4.0			අදාළ නොවේ			
ලෝක ආහාර වැඩසටහන	ප්‍රදාන	මහවැලි ගං දුරේ, යේ ජීවීන් කෙරෙහි දේශගුණික විපර්යාස බලපෑම්	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(ර්)	1.3	1.3			අදාළ නොවේ			

ප්‍රදාන	2016-2022 දේශීය වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	0.1	0.1	අදාළ නොවේ
ප්‍රදාන	නියතයෙන් හානියට පත් වූ ප්‍රජාවන්ට සහන සැලසීමේ හදිසි මෙහෙයුම (අරමුදල ඉහළ නැංවීම)	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්(රු)	3.1	3.1	අදාළ නොවේ

එකතුව 1,668.7

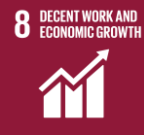

මූලාශ්‍රය : විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව

සටහන් : විවිධ විනිමයෙන් සිදුවූ ප්‍රතිලබ්ධීන් එ.ජ.ඩොලර් බවට පත්කිරීමේ දී වර්ෂාවසානයේ පැවති විනිමය අනුපාතිකයන් භාවිත කර ඇත. රාජ්‍ය ව්‍යාපාර 2017 වර්ෂයේ ලබාගත් ණය අඩංගු නොවේ.

වි.ගැ.හි. = විශේෂ ගැනුම් හිමිකම්. LIBOR = ලන්ඩන් අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතය. EURIBOR=යුරෝපීය අන්තර් බැංකු අර්පණ අනුපාතය

2017 වසරේ වාර්තා වූ නිල සංවර්ධන සහයෝගීතා ණය වකානු - තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු

සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන්	ව්‍යාපෘතිය	වටිනාකම (ඇ.ඩො.මිලියන)	තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු			
ජපානය	නැඹි වන ප්‍රදේශවල ග්‍රාමීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	113.8				
	කළු ගඟ ජල සැපයුම් පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (I)	279.5				
කුවේටය	කළු ගඟ ජල සැපයුම් පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (පරිපූරක)	16.3				
සවුදී අරාබිය (අරාබි ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා වූ සෞදී අරමුදල)	කළු ගඟ වම් ඉවුර සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	44.8				
	වයඹ විශ්ව විද්‍යාලයීය නාගරික සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය	27.9				
තෙදර්ලන්තය (Co-op Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank)	තෝරාගත් දිස්ත්‍රික්ක තුනක භූගත ජල අධීක්ෂණ පාලනය පිහිටුවීම පිළිබඳ නියමු ව්‍යාපෘතිය	20.8				
ඉන්දියාව (ඉන්දියානු ආනයන අපනයන බැංකුව)	දුම්රිය අංශය සංවර්ධනය කිරීමේ ණය මාලාව	318				
ඔස්ට්‍රියාව (RaiffeisenZentral බැංකුව)	කටුනායක කාර්මික හා තාක්ෂණික පුහුණු ආයතනය නවීකරණය කිරීම හා වැඩිදියුණු කිරීම	11.1				
	රජයේ රෝහල් සඳහා හිලන් රථ 100ක් ලබා ගැනීම	11.7				
චීනය (චීනයේ ආනයන අපනයන බැංකුව)	මහනුවර උතුර පානදුම්බර ඒකාබද්ධ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය	248.8				

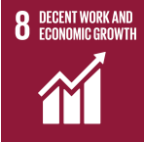

	දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය දිගු කිරීම පිළිබඳ ව්‍යාපෘතියේ නිර්මාණාත්මක සමාලෝචන හා ඉදිකිරීම් අධීක්ෂණය සඳහා උපදේශන සේවා	87.7		
	තල්පිටිගල ජලාශ ව්‍යාපෘතිය	147.9	 	
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	උතුරු පළාතේ තිරසාර ධීවර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය සඳහා ව්‍යාපෘති සැලසුම් අත්තිකාරම්	1.3	 	
	දෙවන ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන - ණය කොටස 01	150		
	යාපනය, කිලිනොච්චි ජලසම්පාදන ව්‍යාපෘතිය - අතිරේක මූල්‍යයන්	120	 	
	ඒකාබද්ධ මාර්ග ආයෝජන වැඩසටහන ණය කොටස 04	150		
යුරෝපීය ආයෝජන බැංකුව	විසල් කොළඹ ජල හා අපජල කලමනාකරණය කිරීම වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කිරීම ව්‍යාපෘතිය 3	53.4	 	
ලෝක බැංකුවේ ප්‍රතිසංස්කරණය හා සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාත්‍යන්තර බැංකුව	උසස් අධ්‍යාපනය ප්‍රසාරණය හා සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමේ (AHED) වැඩසටහන	67		
කෘෂිකාර්මික සංවර්ධනය සඳහා වූ අන්තර්ජාතික අරමුදල	සුළු පරිමාණ කෘෂි ව්‍යාපාරික හවුල්කාරිත්වය වැඩසටහන ණය අංක 2000001843 ක්‍රියාත්මක කිරීම	33.7		
ලෝක බැංකුව (ජාත්‍යන්තර සංවර්ධන සමායතනය)	කෘෂිකර්ම අංශයේ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	119.7	 	
	උසස් අධ්‍යාපනය ප්‍රසාරණය හා සංවර්ධනය වේගවත් කිරීමේ (AHED) වැඩසටහන	33.8		

	ප්‍රවාහන සම්බන්ධතාවය සහ වත්කම් කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	127.9	
	මූල්‍ය අංශයේ නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය	78.2	
ජාත්‍යන්තර සංවර්ධනය සඳහා වූ ඕපෙක් අරමුදල	කළු ගඟ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (අතිරේක ණය)	18	

2017 වසරේ වාර්තා වූ ප්‍රදාන වකඟන- තිරසර සංවර්ධන අරමුණු

සංවර්ධන පාර්ශවකරුවන්	ව්‍යාපෘතිය/ වැඩසටහන	වටිනාකම (ඇ.ඩො.මිලියන)	තිරසර සංවර්ධන අරමුණු
ඉන්දියාව	ධනු ජාතික ද්විතීක පොළොන්නරුවේ ඉදිකිරීම	2.0	
ජපානය	ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන (මහජන ආරක්ෂාව වැඩිදියුණු කිරීම සහ ත්‍රස්ත විරෝධී ක්‍රියාකාරකම් ශක්තිමත් කිරීම)	2.2	
	ආර්ථික හා සමාජ සංවර්ධන වැඩසටහන (වරාය හා නාවුක ක්‍රියාකාරකම්)	9.1	
	සූර්ය ශක්තියේ ධෝරණීය ජාලයක් පිහිටුවීම	22.4	
	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන (වර්ෂ තුනක් සඳහා)	1.9	
	මානව සම්පත් සංවර්ධන ශිෂ්‍යත්ව වැඩසටහන	2.3	
කොරියාව	ජාතික අධ්‍යාපන විද්‍යාපීඨය ගොඩනැගීමේ ව්‍යාපෘතිය	13.0	

ඒනය	ආර්ථික හා තාක්ෂණික සහයෝගීතාව	58.0	 8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	 11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	
ආමරකා චක්සත් ජනපදය	සමාජ ඒකාබද්ධතාවය සඳහා හවුල්කාරිත්වය ශක්තිමත් කිරීම	3.6	 17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS		
	මිලේනියම් අභියෝගතා ගිවිසුම ක්‍රියාත්මක කිරීම වැඩිදියුණු කිරීම හා පහසුකම් සැපයීම	7.4	 9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE		
ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව	දෙවන ශ්‍රී ලංකා ශංචතුර හා නායයාමේ ආපදා ප්‍රතිචාර ව්‍යාපෘතිය	2.0	 9 INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE	 13 CLIMATE ACTION	
	ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රතිසන්ධාන ප්‍රජාව	12.8	 16 PEACE, JUSTICE AND STRONG INSTITUTIONS		
ආහාර කෘෂිකර්ම සංවිධානය	ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්ම කේෂත්‍රයේ නවීකරණ කටයුතු සඳහා සහය වීම	32.0	 1 NO POVERTY	 2 ZERO HUNGER	
	හිරසාර ඩෝග් නිෂ්පාදනය සඳහා ජූම් විශේෂිත පොහොර කළමනාකරණ පද්ධති සංවර්ධනය කිරීම	0.3	 2 ZERO HUNGER	 13 CLIMATE ACTION	
ආහාර කෘෂිකර්ම සංවිධානය	නියතයෙන් පීඩා විදින පීඩිත පවුල්වල කෘෂිකාර්මික පීඩනෝපායන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා හදිසි සහය	0.5	 1 NO POVERTY	 2 ZERO HUNGER	
	ආසියාවේ නිල් ආර්ථිකය දියුණු කිරීම සඳහා නව්‍යකෘත ආකාරයට වී සමඟ කුඹුරු වල මත්ස්‍ය වගාව ප්‍රවර්ධන කිරීම හා දේශගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන ලෙස පොකුණු තුළ හිරාපියා මසුන් වගා කිරීම	0.5	 1 NO POVERTY	 13 CLIMATE ACTION	 14 LIFE BELOW WATER
	චක්සත් ජාතින්ගේ අධ්‍යාපනික, විද්‍යාත්මක හා සංස්කෘතික සංවිධානය	0.02	 13 CLIMATE ACTION		
	ලිංගික ප්‍රවණ්ඩත්වය මුදුනුපුටා දැමීම හා ස්ත්‍රී - පුරුෂ සමානාත්මතාවය බල ශක්තිමත්	0.03	 5 GENDER EQUALITY		

	ශ්‍රී ලංකාවේ විශ්ව විද්‍යාලවල උපාධිධාරීන්ගේ අධ්‍යයනය	විද්‍යාලවල තොරතුරු තාක්ෂණය	0.02		
වත්සන් ජාතින්ගේ ළමා අරමුදල	2018 - 2020 වැඩසටහනේ සැලැස්ම	දේශීය ක්‍රියාකාරී	57.2		
ලෝක ආහාර වැඩසටහන	නියතයෙන් ආහාරයට පත් වූ ප්‍රජාවන්ට සහන සැලසීමේ හදිසි මෙහෙයුම් (අරමුදල ඉහළ නැංවීම)		2.4		
	නියතයෙන් ආහාරයට පත් වූ ප්‍රජාවන්ට සහන සැලසීමේ හදිසි මෙහෙයුම්		2.5		

ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය (ILO)

වැඩ ලෝකයට අදාලව සමාජ කතිකාවතක් හා නිවැරදි න්‍යායන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා රැකියා සංවර්ධනය සහ වැඩ සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්ති හා නීති, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ පද්ධතිය, ජාත්‍යන්තර කම්කරු ප්‍රමිති, ශ්‍රම සංක්‍රමණය, වෘත්තීමය ආරක්ෂාව සහ සෞඛ්‍යය, කාර්මික සම්බන්ධතා සමාජ ආරක්ෂාව, කුසලතා හා වෘත්තීමය පුහුණුව, අර්බුද සඳහා ප්‍රතිචාර, ළමා ශ්‍රමිකයින්, ශ්‍රමය බලහත්කාරයෙන් ලබා ගැනීම, ශ්‍රම කොල්ලකෂම, HIV ඒඩ්ස් සහ සේවායෝජකයන්ගේ සහ සේවකයින්ගේ සංවිධාන ශක්තිමත් කිරීම ආදී විවිධ ක්ෂේත්‍ර ගණනාවකට අදාලව තාක්ෂණික ආධාර ලබා දීම සඳහා ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය 1984දී සිය මෙහෙයුම් ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආරම්භ කරන ලදී.

2017 වසර සඳහා
මුළු වියදම
ඇ.ව.ජ. ඩොලර්
මිලියන 1.9

ව්‍යාපෘති සේවා සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යාලය (UNOPS)

2017 වසර සඳහා
මුළු වියදම
ඇ.ව.ජ. ඩොලර්
මිලියන 2.7

සාමය ගොඩනැගීම, මානුෂීය සහ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සහාය දෙනු ලබන එක්සත් ජාතීන්ගේ මෙහෙයුම් භස්තය වන්නේ ව්‍යාපෘති සේවා සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යාලය වේ. මෙම ආයතනය 1998 සිට ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනය සඳහා සහාය ලබා දුන් අතර 2005 දී පශ්චාත් සුනාමි ප්‍රතිචාර සහ ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාවලියට සහාය දක්වමින් සිය කටයුතු පුලුල් කරන ලදී. ව්‍යාපෘති කලමණාකරණය යටතල පහසුකම් හා ප්‍රසම්පාදනයට අදාලව

සංවිධානයේ විෂය පථය තුළ, ව්‍යාපෘති සේවා සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්යාලය විසින් පීඩාවට පත්වූ පුද්ගලයින්ට ප්‍රතිලාභ ලබා දෙන හා ජාතික ධාරිතාවය සංවර්ධනය කරනු ලබන සමාජ ආර්ථික හා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරනු ලබයි. ඔවුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් තුල පාලම්, පාසල්, රෝහල්, නාගරික මලාපවාහන පහසුකම්, ජලාපවාහන පහසුකම්, වරාය හා නැංගුරම් සහ ඒකාබද්ධ කසළ කළමණාකරනය සේවා සැපයීම යනාදිය ඇතුලත් වේ. ව්‍යාපෘතීන්ගේ තීරසාරත්වය සහ අයිතිය ඉහළ නැංවීම සඳහා මෙම සංවිධානය රජය සමඟ සහ ප්‍රජාව සමඟ සම්පව කටයුතු කරනු ලබයි.

සරණාගතයින් සඳහා වන එක්සත් ජාතීන්ගේ මහ කොමසාරිස් (UNHCR)

2017 වසර සඳහා
මුළු වියදම
ඇ.ව.ජ. ඩොලර්
මිලියන 2.7

ශ්‍රී ලංකාවේදී, මෙම සංවිධානය රජය සමඟ එක්ව සරණාගතයින්ගේ රැකවරණය පුලුල් කරන අතරම ඔවුන් විසින් සරණාගතයින්ගේ තත්ත්වය තීරණය කිරීම සහ හඳුනාගත් සරණාගතයින් සඳහා දීර්ඝකාලීන විසඳුම් ලබා දීම සිදු කරනු ලබයි. එමෙන්ම ස්වේච්ඡාවෙන් පැමිණෙන ශ්‍රී ලාංකික සරණාගතයින්ගේ ආරක්ෂාව හා ගෞරවය ලබා දීම සඳහා පහසුකම් සලසන අතරම ඔවුන්ගේ ප්‍රජාවන් සමඟ නැවත එකතු වීමට උපකාර කරනු ලබයි. අභ්‍යන්තරකව අවතැන් වූ ජනතාවට දීර්ඝකාලීන විසඳුම් ලබා දීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සේවාවක් ඔවුන් වෙත ලබා දීමට මෙම සංවිධානය විසින් ජාතික ආයතනයන්ගේ හා පළාත් පාලන අධිකාරීන් සඳහා ධාරිතා සංවර්ධන වැඩසටහන් සිදු කරනු ලබයි.

ඉහත ආයතනවලට අමතරව ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය (WHO), එක්සත් ජාතීන්ගේ ස්වේච්ඡා සේවකයින් (UNV), ජාත්‍යන්තර පරමාණුක බලශක්ති අධිකාරිය (IAEA), එක්සත් ජාතීන්ගේ කාර්මික සංවර්ධන සංවිධානය (UNIDO) සහ සංක්‍රමණිකයන් සඳහා වන ජාත්‍යන්තර සංවිධානය (IOM) විසින් ඇ.ව.ජ. ඩොලර් මිලියන 13.68 2017 වසරේදී උපයෝජනය කර ඇති බව වාර්තා වී ඇත.

සටහන: මෙම අරමුදල් සෘජුව උපයෝජනය කර ඇත.